

OULUN KAUPUNGIN
TALOUSARVIO 2021 JA
-SUUNNITELMA 2022–2023

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

Sisällysluettelo

1	Kaupunginjohtajan katsaus	4
2	Yleisperustelut ja toimintaympäristö	6
	2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät	6
	2.2 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa	8
	2.3 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa	9
	2.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset.....	10
	2.5 Maankäyttö ja asuntorakentaminen	11
	2.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen	12
3	Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus	14
	3.1 Talousarvion rakenne.....	14
	3.2 Talousarvion sitovuus.....	15
	3.3 Hintojen muutokset.....	19
	3.4 Tilivelvollisuus.....	19
4	Strateginen ohjaus	20
	4.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026.....	20
	4.2 Kaupunkistrategian toimeenpano ja hyvinvointikertomus.....	25
	4.3 Kehittämissalkut	28
	4.4 Sitovat tavoitteet vuodelle 2021.....	30
	4.5 Omistajapolitiikka ja -ohjaus	34
	4.6 Hankintojen ohjaus.....	34
	4.7 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma	35
5	Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot	38
6	Oulun kaupungin talous	43
	6.1 Tuloslaskelmaosa.....	43
	6.2 Rahoituslaskelmaosa.....	56
	6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma	59
	6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen	60
7	Käyttötalousosa	61
	7.1 Käyttötalous lautakunnittain	61
	7.2 Keskusvaalilautakunta.....	62
	7.3 Tarkastuslautakunta.....	63
	7.4 Kaupunginvaltuusto.....	65
	7.5 Kaupunginhallitus.....	66
	7.6 Hyvinvointilautakunta.....	78
	7.7 Sivistys- ja kulttuurilautakunta.....	99
	7.8 Yhdyskuntalautakunta	117
	7.9 Rakennuslautakunta	126

8	Taseyksiköt	132
	8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto.....	132
	8.2 Oulun Valistustalorahasto.....	137
	8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	140
9	Investointiosa	143
	9.1 Tietohallintoinvestoinnit.....	144
	9.2 Investointiosa peruskunta.....	144
	9.3 Leasinghankinnat.....	154
	9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö.....	155
10	Liikelaitokset	163
	10.1 Oulun Vesi -liikelaitos.....	163
	10.2 Oulun Digi -liikelaitos.....	172
	10.3 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos.....	179
	10.4 Oulun Infra -liikelaitos.....	188
	10.5 BusinessOulu -liikelaitos.....	193
	10.6 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos.....	204
	10.7 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos.....	214
11	Oulu-konsernille asetetut tavoitteet	220
	11.1 Koko konsernia koskevat tavoitteet.....	220
	11.2 Tytäryhtiöt.....	220
	11.3 Kuntayhtymät.....	223
	11.4 Säätiöt.....	224
	LIITTEET	225
	Liite 1. Väestö – Oulu.....	225
	Liite 2. Lista tilivelvollisista.....	226
	Liite 3. Talousarvion 2021 ja TS2022-23 valmistelu- ja käsittelyvaiheet.....	227

1 Kaupunginjohtajan katsaus

Vuosi sitten totesin katsauksessani, että vuonna 2020 taloutta leimaa epävarmuus, joka johtuu muun muassa Brexitistä ja Yhdysvaltain ja Kiinan välisestä kauppasodasta. Epävarmuus ja talouden erittäin nopea heikkeneminen toteutuivat, mutta syy oli koronapandemia. Koronaa saatikka sen suurta vaikutusta talouteen sen kaikilla eri tasoilla ei juuri kukaan osannut ennustaa. Viimeisimmät arviot ennustavat, että korona vaikuttaa talouteen ja toimintaan vielä vuonna 2023.

Koronan vaikutus myös Oulussa on erittäin suuri. Vuoden 2020 talousarvio oli lähtökohtaisesti alijäämäinen, mistä syystä aloitimme ulkoisen arvioinnin myötä talouden tasapainottamisen. Kuluvana vuonna Oulu on saanut koronakompensaatiota noin 70 miljoonaa euroa, joilla on katettu muun muassa testausta, jäljittämistä, maskeja, tulonmenetyksiä kunnallis- ja yhteisöveroissa sekä asiakasmaksuissa. Kuluvan vuoden osalta valtio korvaa kuntien koronavaikutukset täysimääräisesti.

Kaupunginhallitus reagoi keväällä koronan aiheuttamaan talouskriisiin. Hallituksen päätös velvoittaa kaupungin tekemään taloutta tasapainottavia toimenpiteitä ja mittavia rakenteellisia uudistuksia vuoden 2022 loppuun mennessä, pohjana talouden ulkoinen arviointi. Toimenpiteiden säästötavoite on noin 50 miljoonaa euroa. Säästötoimenpiteistä ja veroprosentin korotuksesta huolimatta 2021 talousarvio on edelleen alijäämäinen.

Oulun kaupunki on onnistunut epidemian hallinnassa. Kiitos siitä kuuluu erityisesti kaupungin henkilökunnalle. Koronasta aiheutuu tulevaisuuteen heijastuvia vaikutuksia ja kustannuksia – korona vaatii resursseja erityisesti perusterveydenhuoltoon ja erikoissairaanhoidon ja samalla syntyy hoitovelkaa, jota maksetaan tulevina vuosina.

Samanaikaisesti käynnissä on taas merkittävä sosiaali- ja terveydenhuollon uudistus ja sotemaakuntien perustaminen. Mikäli uudistus tulee voimaan vuoden 2023 alusta, on sillä kaupungille merkittäviä taloudellisia ja toiminnallisia vaikutuksia. Talousarvio pienenee nykyisestä 1,3 mrd eurosta noin puoleen ja samalla puolittuu myös kaupungin henkilökuntamäärä. Kaupungin suhteellinen velkaantuneisuus kasvaa. Vuodet 2021 ja 2022 edellyttävät kaupungilta resursseja uudistuksen toimeenpanoon.

Oulun kaupungilla on edellytykset nousta koronakriisistä, kun taloutta myös elvytetään sekä kansallisella että EU:n rahoituksella. Elvytysrahoitusta haetaan vuosina 2021-23 erityisesti digitalisaatiota edistäviin ja ilmastonmuutosta hidastaviin hankkeisiin, jotka osuvat hyvin Oulun vahvuuksiin.

Elvytys perustuu ennen muuta osaamiseen, joka on elinvoimamme perusta. Ouluun syntyi syksyllä 2020 Euroopan suurin sisäkampus, kun Oulun ammattikorkeakoulu muutti Linnanmaalle Oulun yliopiston kanssa saman katon alle. Linnanmaa on merkittävä tutkimuksen, opetuksen ja niihin perustuvan liiketoiminnan keskittymä myös tulevaisuudessa. Oulun seudulla on myös Suomen kasvuhakuisimmat yritykset, mikä mahdollistaa elvytyksen onnistumisen. Oulun seudun kunnat ovat mukana työllisyyden kuntakokeilussa. Oulun osalta tarvittavat määrärahat on päätetty Oulun kaupunginvaltuustossa joulukuussa 2020. Kokeilua koskevan lainsäädännön on tarkoitus tulla voimaan 1.3.2021.

Asema-alueen ensimmäisen vaiheen kaava valmistuu Senaatin Asema-alueet Oy:n ja kaupungin välillä laaditun aiesopimuksen mukaan vuonna 2022. Keskusta-alueella on myös käynnissä kaavamuutoksia korkeiden kerrostalojen rakentamiseksi. Odotamme myös liiketilojen täyttyvän sekä torialueen hankkeiden etenevän. Hartaanselällä vuonna 2025 pidettävien asuntomessujen sekä Peltolan, asema-alueen ja Raksilan kaavoituksen myötä kaavarantomme paranee entisestään. Kaupunkikeskustan ja lähialueen työpaikkatonttitarjontaa lisätään vuoden 2021 aikana käynnistämällä sekä Myllytullissa että Alppilassa toimitilarakentamisen asemakaavoitukset. Tontinluovutuksen ja sopimuksen varmistetaan maankäytön toteuttamisohjelman mukaisen 1 800 uuden asunnon valmistuminen, joista noin 910 asuntoa sijoittuu kaupungin luovuttamille tonteille. Asumiskustannukset ovat pysyneet Oulussa maltillisina, kun verrataan hintakehitystä muihin isoihin kaupunkeihin.

Haluamme edistää kestävästä liikkumisesta edelleen. Olemme maailman johtava talvipyöräilykaupunki ja vahvistamme baanaverkostoamme myös ensi vuonna. Suurista liikenteen infrahankkeista Oulujoen ylittävä silta valmistuu kesällä 2021 ja erityisesti tavaraliikennettä edistävän Oritkarin kolmioraitteen rakentaminen etenee. Pohjoisen

pääradan kehittämiseksi välille Oulu-Tampere laaditaan valtion toimesta tarveselvitys ja edellytämme, että selvitys johtaa kaksoisraiteen suunnitteluun ja rakentamiseen välille Oulu-Liminka.

Oulun mainetta koulukaupunkina tulee edelleen vahvistaa. Lasten ja nuorten määrä on Oulussa korkea verrokki-kaupunkeihin nähden ja erityisesti lukiolaisten määrä on kasvussa. Raksilan lukio aloittaa elokuussa 2022. Ennusteiden mukaan 10 vuoden kuluttua 75% maakunnan lukiolaisista on oululaisia.

Hakemuksemme Euroopan kulttuuripääkaupungiksi vuonna 2026 eteni kesällä toiselle kierrokselle, yhdessä Tampereen ja Savonlinnan kanssa. Kansainvälinen raati nimeää kulttuuripääkaupungin kesäkuussa 2021. Koneen Säätiö teki syksyllä ostotarjouksen Sanginjoen ulkometsästä, josta tulee mahdollisesti yksi Suomen kansallispuistoista ja siten erittäin merkittävä kansallinen ja kansainvälinen luontoretkeilykohde.

Odotettavissa on edelleen haasteellinen, mutta myös elvyttävä vuosi 2021.

Päivi Laajala

kaupunginjohtaja

2 Yleisperustelut ja toimintaympäristö

2.1 Yleinen taloudellinen tilanne ja kuntatalouden kehitysnäkymät

Koronakriisi iski maailmantalouteen raskaasti keväällä 2020. Suurista talouksista etenkin euroalue on kärsinyt kriisistä pahoin. Tämän vuoden alkupuoliskolla euroalueella on nähty ennätysellisen suuri bruttokansantuotteen (BKT) romahdus. Euroalueen talous hidastui Eurostatin mukaan toisella vuosineljänneksellä 15 prosenttia vuodentakaisesta. Suomi on toistaiseksi selvinnyt koronakriisistä pienemmällä taloudellisella notkahduksella kuin länsimaat keskimäärin. Tilastokeskuksen ennakkotietojen mukaan Suomen BKT supistui huhti-kesäkuussa 6,4 prosenttia viime vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna.

Suomen talouden odotetaan supistuvan tänä vuonna huomattavasti. Valtiovarainministeriö (VM) arvioi taloudellisessa katsauksessaan kesäkuussa, että BKT laskee kuusi prosenttia vuonna 2020. Viennin ohella yksityinen kulutus ja yksityiset investoinnit supistuvat. Verkkokauppa ja päivittäistavarakauppa ovat käyneet hyvin poikkeusoloissa. Palvelujen kulutus on notkahtanut koronakriisiin liittyvien rajoitustoimien takia.

Talouden näkymät Suomessa ja maailmalla ovat epävarmat, kun koronakriisin kehittymisen vaikea ennakoitavuus asettaa haasteita talouden ennustamiseen. VM odottaa Suomen talouden alkavan toipua kuluvan vuoden jälkipuoliskolla. BKT:n arvioidaan kasvavan 2,5 prosenttia ensi vuonna ja 1,7 prosenttia vuonna 2022. VM:n ennusteen taustaolettamana on, että covid-19-epidemia hiipuu, eikä syksyllä tule toista epidemia-aaltoa. Talouden elpymistahdin määrää pitkälti kuluttajien ja yritysten luottamus tulevaisuuteen.

Suomessa teollisuustuotannon lasku on toistaiseksi ollut maltillisempaa kuin useimmissa muissa maissa, mutta kesäkuussa Suomessakin teollisuustuotanto oli selvästi vuodentakaista pienempi. Tavaraviennin pudotus on Suomessa ollut muiden länsimaiden tasoa, mutta siitä toipuminen verraten hidasta. Suomea maailmantalouden matalasuhdanne voi rokottaa enemmän kuin monia muita maita, sillä Suomen viennille keskeisten investointihyödykkeiden kysyntä elpyy yleensä kulutustavaroiden kysyntää hitaammin.

Maailmantalouden tilanne ja Suomen vientimarkkinoiden väisä kehitys heikentävät yritysten investointihalukkuutta tänä vuonna. VM ennustaa yksityisten investointien pienenevän lähes kymmenyksellä tänä vuonna ja myös lähivuosien kasvu näyttää vaisulta. Kone- ja laiteinvestointien sekä tutkimus- ja kehittämisinvestointien odotetaan kääntyvän kasvuun ensi vuonna tämän vuoden notkahduksen jälkeen.

Julkisten investointien määrä kasvaa tänä vuonna tuntuvasti. Valtion investointeja kasvattavat panostukset välähankkeisiin ja innovaatiotoimintaan. Paikallishallinnon investoinnit kasvavat valtion investointeja maltillisemmin. Julkisten investointien määrä taittuu laskuun ensi vuoden jälkeen.

Korkotason odotetaan nousevan maltillisesti lähivuosina, eikä inflaation odoteta kiihtyvän. Euroalueella inflaatiotrendi on ollut laskeva syksystä 2018 saakka. Keväällä euroalueen inflaatio hidastui lähelle nolaa ja on edelleen matalalla tasolla. Suomessa kuluttajahintojen vuosimuutos oli heinäkuussa 0,6 prosenttia, minkä ajurina oli savukkeiden, rahapeli- ja lääkkeiden kallistuminen. Inflaatiota hillitsi energian halpeneminen. Seuraavana kahtena vuotena inflaatiovahdin odotetaan olevan vuositasolla reilun prosentin luokkaa.

Palkansaajien ostovoima vaikuttaa keskeisesti kulutuskysyntään ja talouteen. Kotitalouksien ostovoima on kasvanut nopeasti viime vuosina. Säästämisaste on edelleen alhainen. Ansiotaso, työllisyys, inflaatio ja verotus vaikuttavat ostovoimaan kansantalouden tasolla. Palkansaajien ostovoiman odotetaan supistuvan 1,3 prosenttia tänä vuonna ja kasvavan 1,1 prosenttia vuosittain 2021 ja 2022. Nimellisansioiden ennustetaan kasvavan 2,5 prosenttia ensi vuonna.

Työllisyystilanne on kääntynyt Suomessa nopeasti heikommaksi. Keväällä lomautettujen määrä oli suuri yritysten sopeuttaessa työvoimakustannuksiaan. Liikkuvuusrajoitukset alensivat etenkin palvelualan työvoimatarvetta. Tilastokeskuksen mukaan työttömyysaste oli heinäkuussa 7,7 prosenttia, kun se oli vuotta aiemmin 6,0 prosenttia.

VM ennustaa Suomen työttömyysasteen nousevan tänä vuonna 8,5 prosenttiin ja ensi vuonna 9,0 prosenttiin.

Suomen julkinen talous velkaantuu nopeasti tänä vuonna, ja julkinen velka kasvaa 20 miljardilla eurolla. Julkisen talouden alijäämä kasvaa tänä vuonna yli kahdeksaan prosenttiin suhteessa BKT:hen ja velka noin 71 prosenttiin suhteessa BKT:hen. Julkista taloutta rasittavat tuotannon, työllisyyden ja kulutuksen syöksy ja julkisen vallan tukitoimet, joilla elvytetään koronaviruksen lamauttamaa taloutta. Valtion ja paikallishallinnon alijäämät kasvattavat velkasuhdetta vauhdilla vielä koronaviruksen jälkeenkin, kun väestön ikääntyminen lisää julkisia menoja ja heikentää talouden kasvumahdollisuuksia ja verotulojen nousua.

Julkisen talouden kestävyysaaste kohdistuu erityisesti kuntatalouteen, sillä kunnat kantavat nykyisellään vastuun sosiaali- ja terveydenhuollon palveluista. Kasvavien menojen ja alijäämäisen talouden kanssa kamppaileviin kuntiin kohdistuu painetta kiristää kunnallisverotusta. Kuntien taloustilanne on ollut jo muutaman vuoden hyvin haasteellinen. Vuoden 2019 tilinpäätöstietojen mukaan kuntien ja kuntayhtymien toimintakate heikkeni 4,4 prosenttia, mikä aiheutui etupäässä toimintakulujen vastaavasta kasvusta. Kuntien ja kuntayhtymien tilikauden tulos painui viime vuonna edellisvuotta alijäämäisemmäksi.

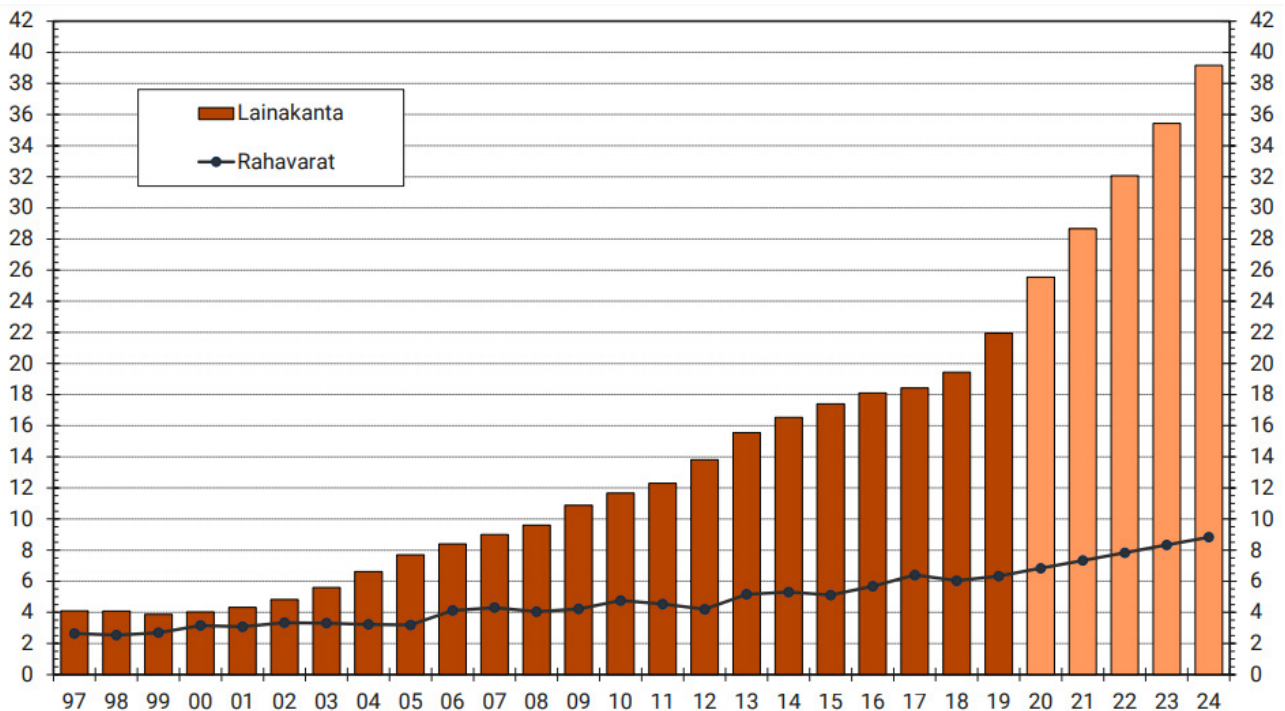
Kuluvasta vuodesta tulee kuntataloudelle haastava, kun valmiiksi vaikeaan tilanteeseen yhdistyvät taantuman ja

koronakriisin aiheuttama menojen kasvu ja tulojen väheneminen. Hallituksen tukipaketti vahvistaa kuntien rahoitusasemaa, joka silti jää huomattavasti alijäämäiseksi.

Vaikka talouden odotetaan alkavan elpyä, kuntien alijäämä syvenee edelleen vuonna 2021 kuntien tulo-rahoituksen romahtaessa. Kuntakyselyihin perustuvan arvion mukaan koronaviruksen heikentää kuntataloutta noin 1,7 miljardia euroa ensi vuonna. Heikentymisestä 1,4 miljardia euroa selittyy tulojen, kuten vero-, maksu- ja myyntitulojen, pienentymisellä. Kuntien menojen arvioidaan kasvavan neljännesmiljardilla. VM:n talousennuste vuodelle 2021 näyttää kuntasektorille neljän miljardin euron alijäämää. Käyttötalouden kasvu maltillistuu vuoteen 2020 verrattuna, sikäli kun koronaviruksen edellyttämät lisäpanostukset poistuvat. Kuluvalla vuodelta siirtyy kuitenkin ensi vuodelle terveydenhuollon hoitojonoja, sillä ei-kii-reellisiä hoitoja on lykätty rajoitustoimien vuoksi. Lisäksi kustannusten kasvua lisäävät kunta-alan kesäkuussa sopimat palkankorotukset.

Kuntasektorilla investointipaine pysyy korkeana rakennuskannan iän, infrainvestointitarpeiden ja väestön muutoliikkeen vuoksi. Kuntatalouden heikon näkymän takia investointipäätökset voivat viivästyä tai peruuntua. Samalla investointien priorisointitarve korostuu.

Lähde: VM, Kuntaliitto, Tilastokeskus, PTT, Eurostat.

Kuva 1. Kuntien ja kuntayhtymien lainakanta ja rahavarat, mrd. € (painelaskelman mukaan).

Lähde: Vuodet 1997-2019 Tilastokeskus, vuosien 2020-2024 arviot VM 16.4.2020. (Painelaskelma ei sisällä kuntatalouden tukipaketin kompensatiota.)

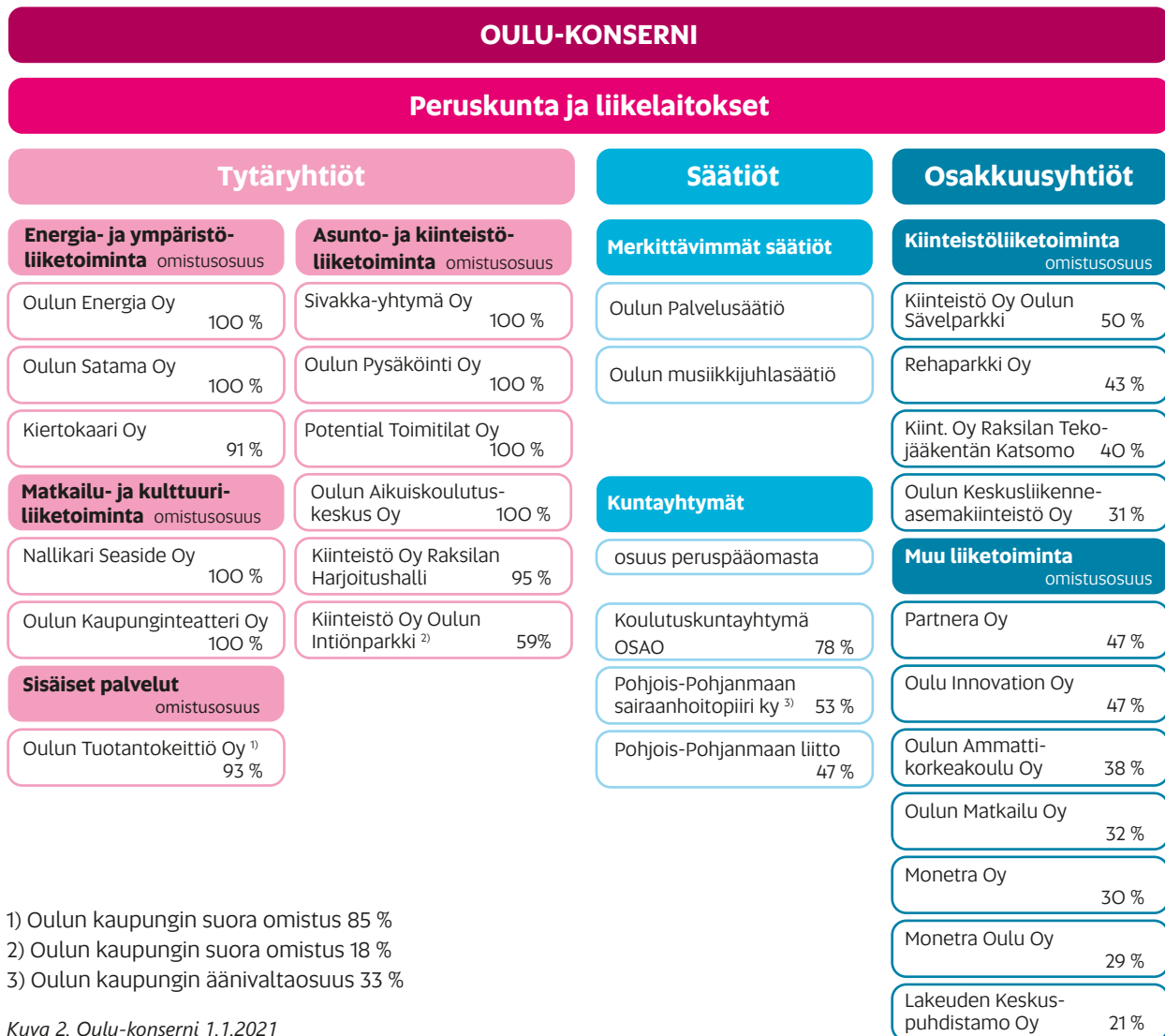
2.2 Oulu-konserni ja muutokset konsernirakenteessa

Oulu-konsernin emoyhteisönä toimii Oulun kaupunki (peruskunta ja liikelaitokset). Oulu-konserniin kuuluvat kirjanpitolain mukaisesti kaupungin määräysvallassa olevat osakeyhtiöt (tytäryhtiöt) sekä säätiöt. Lisäksi kuntayhtymistä tytäryhteisöasemassa Oulun kaupunkiin on Koulutuskuntayhtymä OSAO. Oulun kaupungilla on 11 osakkuusyhtiötä, joissa kaupungin omistusosuus vaihtelee 21 %:n ja 50 %:n välillä.

Kaupunginvaltuusto teki 15.6.2020 päätöksen § 41 ScanLab Oy:n osakekannan myynnistä. Kauppa on toteutunut elokuussa 2020.

Kaupunginvaltuusto teki 7.10.2019 päätöksen § 102 Työterveys Virta Oy:n osakekannan myynnistä ja työterveyspalvelujen kilpailutuksesta. Osakekannan myynti ja työterveyspalveluiden kilpailutus toteutuvat syksyn 2020 aikana.

Uusien omistajapoliittisten linjausten valmistelu aloitetaan syksyllä 2020. Uusista linjauksista päätetään vuoden 2021 aikana.

1) Oulun kaupungin suora omistus 85 %

2) Oulun kaupungin suora omistus 18 %

3) Oulun kaupungin äänivaltaisuus 33 %

Kuva 2. Oulu-konserni 1.1.2021

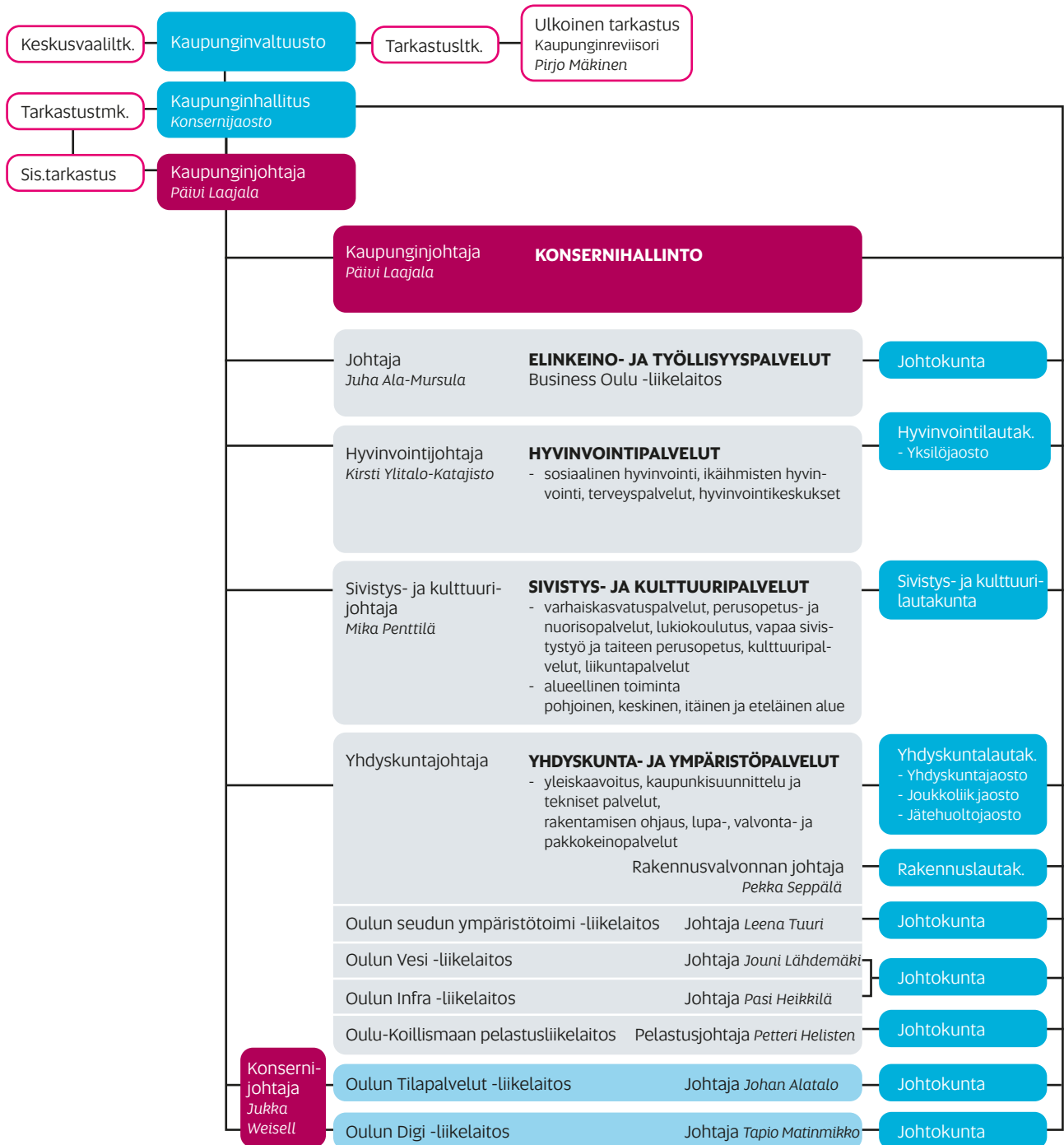
Oulun Energia Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Energia Siirto ja Jakelu Oy (100 %), Oulun Energia Urakointi Oy (100 %), Turveruukki Oy (100 %) ja Huoltovoima Oy (100 %).

Sivakka-yhtymä Oy:n tytäryhtiöt: Oulun Remonttimylly Oy (100 %), Oulun Sivakka Oy (100 %) ja Oulun Tervatalot Oy (100 %).

Potential Toimitilat Oy:n tytäryhtiöt: Maikkulan Keskus Oy (100 %), Kiinteistö Oy Huonesuon Monitoimitalo (78 %), Asunto Oy Kiimingin Seniori (55 %), Kiinteistö Oy Haukiputaan Toritalo (54 %) ja Kiinteistö Oy Oulun Maikkulan Toivo (50.3 %).

Oulun Satama Oy:n tytäryhtiö: Oritkarin Huoltorakennus Oy (73,2 %).

2.3 Oulun kaupungin organisaatio ja muutokset organisaatorakenteessa

Kuva 3. Oulun kaupungin organisaatio 1.1.2021

2.4 Väestörakenne ja väestörakenteen muutokset

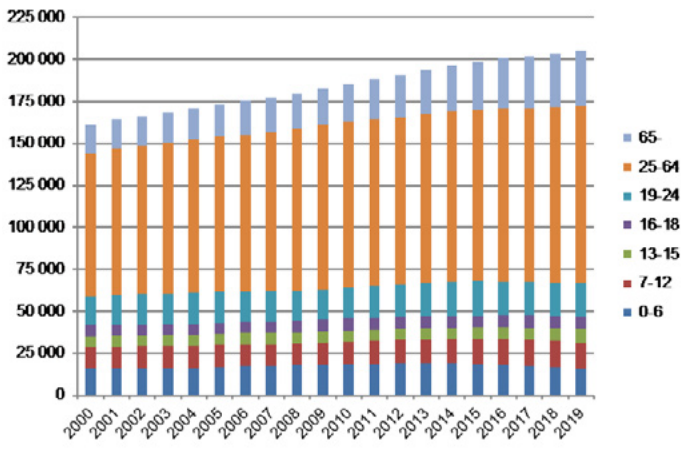
Oulun kaupungin väkiluku vuodenvaihteessa 2019/2020 oli 205 489. Väestönkasvua edellisvuodesta oli 1 922 asukasta (0,9 %). Oulun seutukunnan väestö kasvoi 2 144 asukkaalla, josta valtaosa kohdistui Oulun kaupunkiin.

Oulun väkiluvun kasvun taustalla on ollut korkea ja tasaisena pysynyt luonnollinen väestönlisäys, mutta viime vuosina syntyneiden määrä on laskenut. Myös koko maassa syntyneiden määrä on pienentynyt jo useana vuonna peräkkäin. Vaikka syntyneiden määrä on laskenut, syntyi Oulussa vuonna 2019 yhteensä 2 032 lasta. Vuoden 2020 alkupuoliskolla syntyvyys ei ole enää laskenut. Muuttovoitto on ollut viimeisten viiden vuoden aikana keskimäärin noin 1 000 henkilöä vuodessa. Vuonna 2019 muuttovoitto oli 1 171 henkilöä ja tästä maahanmuuton osuus oli 653 henkilöä. Maahanmuuton osuus muuttovoitosta kasvoi hieman edellisvuodesta.

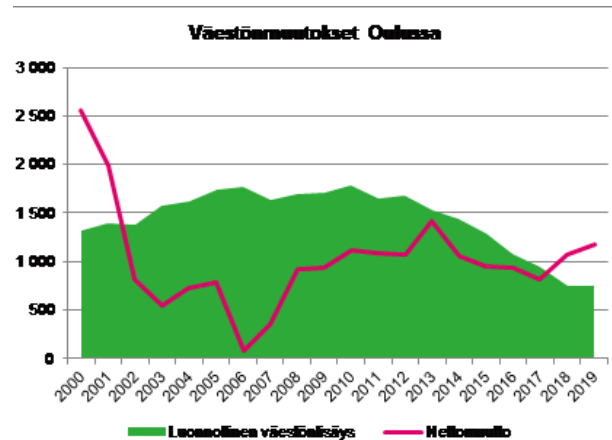
Oulun väestörakenteelle on leimallista sen nuoruus. Lasten ja nuorten määrä on suuri ja vastaavasti vanhempien ikäluokkien osuudet ovat koko maan tasoa matalammat. Päivähoitoikäisten määrä laski edelleen viime vuoden ai-

kana. Taustalla on viime vuosien pienempi syntyneiden määrä ja päivähoitoikäisiin kohdistuva muuttotappio. Perusopetusikäisten lasten määrä kasvoi viime vuonna 308 lapsella. Suurten ikäluokkien ikääntyminen näkyy myös vanhempien ikäluokkien aiempaa voimakkaampana kasvuna. Vuonna 2019 yli 65-vuotiaiden määrä kasvoi 1 206 henkilöllä.

Talousarvion suunnitteluohjeen liitteenä (liite 2) on suuralueittainen väestösuunnite, joka perustuu Maankäytön toteuttamisohjelman 2020–2024 mukaiseen asuntotuotanto-ohjelmaan sekä kunkin suuralueen väestörakenteeseen. Väestösuunnitteeseen liittyy monia epävarmuustekijöitä, joista merkittävimpiä ovat sisäisen ja ulkoisen muuttoliikkeen vaihtelut sekä asuntotuotannon ajoittumiseen, tuotannon määriin ja talotyypijakaumaan liittyvät mahdolliset muutokset. Viime vuosien suuret muutokset syntyvyudessa lisäävät myös epävarmuutta ennusteeseen. Myös asuntotuotanto-ohjelmaan tehdään muutoksia päivitysten yhteydessä, jotka vaikuttavat alueiden väestökehitykseen.

Kuva 4. Oulun väestökehitys ikäluokittain

Kuva 5. Luonnollinen väestönlisäys ja nettomuutto

2.5 Maankäyttö ja asuntorakentaminen

Oulun kaupungin alueella maankäyttöä ohjaa strateginen Uuden Oulun yleiskaava, joka on lainvoimainen (KHO 23.5.2019). Kaavakartta 1 käsittää koko kunnan alueen osoittaen erilaiset kaupunki- ja maaseutukehittämisyöhykkeet tavoitteineen. Keskeisellä kaupunkialueella yleiskaavan Kaavakartta 2 ohjaa maankäyttöä yhdyskuntarakenteen eheyttämiseen.

Yhdyskuntalautakunta merkitsi 7.4.2020 tiedoksi yleiskaavojen seurannan. Pääsisältönä seurannassa tarkasteltiin Oulun kaupunkimaisilla alueilla voimassa olevien neljän yleiskaavan toteutumista. Seurannan perusteella yleiskaavat ovat pääsääntöisesti ohjanneet asemakaavoitusta ja tarkempaa suunnittelua hyvin. Seuraavalla valtuustokaudella tulisi arvioida Oulun keskeisen kaupunkialueen yleiskaavan tarkistamistarvetta. Haukiputaan ja Kiimingin osalta yleiskaavat ohjaavat edelleen tarkoituksenmukaisesti alueiden kehittämistä ja mahdollistaa Virpiniemen, Meriniemen ja Kellonlahden asuinalueille vaihteittaisen asemakaavamuutoksen, joka mahdollistaa loma-asunnon käyttötarkoituksen muutoksen maanomistajan oman tarpeen mukaan. Vapaa-ajan asunnolla pysyvästi asuva merkitään tällä hetkellä asunnottomaksi. Oulun kaupunki vaikuttaa vahvasti eduskunnan hallintovaliokuntaan sekä digi- ja viestintäministeriöön, jotta vapaa-ajan asunnon voisi rekisteröidä pysyväan asumiseen. Oulunsalon osalta yleiskaava suositellaan päivitettäväksi mm. yleiskaavan aluevarausten uudelleen arvioimisen ja lentoaseman edellytysten ja rajoitusten vuoksi.

Kulttuuriympäristöä koskeva teemayleiskaava koko Oulun alueelle on vireillä. Yleiskaavasta ja sen aihepiiristä on järjestetty vuonna 2019 avoin nettikysely, johon saatiin lähes 400 vastausta. Kiiminkijokivarren osayleiskaavat Jokikylässä ja Alakylässä etenevät tavoiteaikataulujen mukaisesti.

Maankäyttö ja asuntorakentaminen painottuu Uuden Oulun yleiskaavan mukaisesti entistä enemmän täydennysrakentamiseen. Kaupunkiraitiotien kehittämiskäytävälle keskustasta Linnanmaalle ja Kaakkuriin on valmistunut Alppilan bulevardin kaavarunko, ja ensimmäiset asemakaavanmuutokset ovat käynnissä.

Kaavarunkoja on valmistunut myös Kaijonharjun-Linnanmaan alueelle sekä Kiimingin keskustan tuntumaan Hieta-aholle. Kaijonharjun-Linnanmaan alueen kaavarunkotyön taustalla on mm. ammattikorkeakoulun päätös siirtyä yliopiston yhteyteen. Työssä on tutkittu mm. alueen täydennysrakentamismahdollisuuksia ja liikennejärjestelyjä ja sen pohjaksi on järjestetty kansainvälinen Europan-arkkitehtuurikilpailu 2017-2018. Hieta-ahon kaavarunon pohjalta on aloitettu alueen vaihteittainen asemakaavoitus.

Merkittävä asemakaavahanke kohdistuu Hartaanselän ranta-alueille, jonne on päätetty järjestää Asuntomessut vuonna 2025. Parhailaan on käynnissä alueen yleissuunnittelu asemakaavaehdotuksen pohjaksi. Asemakaavaehdotus valmistuu 2021. Muita merkittäviä tulevia asuntorakentamisen asemakaavoituskohteita ovat keskusta lähialueineen, Kaijonharju, Alppilan bulevardi, Tahkokangas, Vanha Hiukkavaara, Jäälin asuinalueen laajennus sekä Haukiputaan Muurakorpi.

Täydennysrakentamista edistetään myös suuraluekohtaisilla tavoitesuunnitelmilla, joista ensimmäinen on laadittu Maikkulaan. Tavoitteena on käynnistää asemakaavanmuutoksia tavoitesuunnitelman mukaisesti.

Työpaikkatontteja asemakaavoitetaan vastaamaan työpaikkatonttikysyntään. Merkittäviä keskittymiä ovat mm. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset. Asemakaavoja on tulevina vuosina tarkoitus laatia näiden lisäksi mm. Oulunsaloon, Välikylään ja Maikkulaan.

Maankäytön toteuttamisohjelma (MATO 2020-2024) hyväksyttiin kaupunginvaltuustossa 27.1.2020. Ohjelmaan mukaisesti omakoti- ja rivitalotalotonttien tarjonta pidettiin entisellä tasolla ja keskitettiin kerrostalotonttien tarjontaa täydennysrakentamisalueille keskustan tuntumaan. Asumisen lisäksi ohjelmassa nostettiin esiin työpaikkarakentaminen. Asemakaavoitusohjelman tavoitteiden mukaisesti kaupunki on laatinut uutta teollisuus- ja työpaikkarakentamista mahdollistavat asemakaavat mm. Ruskon ja Oulunportin alueille sekä laati Ritaharjun toimitalokorttelien asemakaavan muutoksen.

Maankäytön toteuttamisohjelman 2022 – 2026 valmistelu aloitetaan syksyllä 2020. Maankäytön toteuttamisohjelmaa ohjaavat erityisesti kaupunkistrategian linjaukset ympäristön kestävydestä ja yhdyskuntarakenteen eheydestä. Toteuttamisohjelman painopisteenä on asuntotuotanto. MATO -raportissa on esitetty taulukoilla ja kartoilla asunto-ohjelma suuralueittain ja kaupunginosittain. Ohjelma ohjaa kaupungin tontinluovutusta. Lähes koko kerrostalotuotanto on täydennysrakentamista.

2.6 Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen ja työllisyyden edistäminen

Yritystoiminnan edellytysten kehittäminen

Alkuvuoteen 2020 saakka näytti siltä, että yleiset talouden näkymät olivat melko hyvät huolimatta muutaman vuoden jatkuneen kasvun tasaantumisesta. Esimerkiksi v. 2019 kaikkien toimialojen yhteenlaskettu liikevaihdon kasvu oli Oulun seudulla 7,6 %. Hyvä kasvu heijastui myös positiiviseen työllisyyskehitykseen. Kasvu oli selvästi vahvempaa kuin koko maassa keskimäärin (2,8 %).

Maaliskuun 2020 aikana koronaviruksen etenemisen hidastamiseksi määrätty liikkumisen ja toiminnan rajoitukset aiheuttivat välittömiä taloudellisia vaikutuksia monille toimialoille. Ensimmäiset välittömät vaikutukset kohdistuivat matkailu- ja ravitsemusliikelle matkailun loppuessa ja ravintoloiden jouduttua lopettamaan normaalin myyntinsä. Pitemmällä aikavälillä vaikutukset ovat alkaneet näkyä lähes kaikissa yrityksissä myynnin vähenyessä muutamaa toimialaa lukuun ottamatta. Huhtikuun aikana iso määrä yrityksiä ja julkisen sektorin toimijoita on ilmoittanut käynnistetyistä YT -neuvotteluista, lomautuksista ja irtisanomisista. Osa yrityksistä on pystynyt korvaamaan osan menetyksistä ottamalla käyttöön uusia toimintamalleja, esim. verkkokaupan ja kotiinkuljetusten laajentamisen.

Vuoden 2020 alkupuoliskolla korostuvat valtionhallinnon ja kuntien toimet yritysten akuuttien ongelmien helpottamiseen: valtionhallinto on lisätalousarviossaan ohjannut rahoitusta eri kokoisille yrityksille BusinessFinlandin, Ely-keskusten sekä yksinyrittäjille kuntien kautta kanavoituna. Tämä on erittäin tärkeää, jotta mahdollisimman moni yritys pystyisi jatkamaan toimintaansa kriisin jälkeisenä aikana. Väistämättä tullaan näkemään monilla aloilla myös suuri määrä konkurssseja.

Vuosien 2020 ja 2021 ja myöhemmin nähtävä yleinen taloudellinen kehitys ja sen aikataulu riippuu ratkaisevasti siitä, millaisia liikkumisen ja toiminnan rajoituksia maailmalla ja Suomessa joudutaan terveydenhuollon kestävyysvuoksi pitämään voimassa.

Mikäli erilaisia merkittäviä toiminnan rajoituksia ei tarvitse ylläpitää jatkossa, olisi mahdollista, että toipuminen olisi nopeaa ja pidemmän aikavälin vaikutukset eivät olisi kovin suuria. Mitä pitempään rajoitukset ovat voimassa, sitä suurempia taloudellisia ongelmia tulee olemaan sekä julkisella ja yksityisellä sektorilla.

Business Oulu -liikelaitos vastaa kaupungin elinkeino- ja työllisyyspolitiikan toteuttamisesta edistämällä alueen yritys-, työllisyys- ja elinkeinotoimintaa kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen päättämien periaatteiden mukaisesti. Toiminta on jaettu kolmeen yksikköön: elinkeinopalvelut, työllisyyspalvelut sekä tapahtumat ja markkinointi.

Työllisyyspalveluiden osalta v. 2020 käynnistettäväksi ajateltu työllisyydenhoidon kuntakokeilu siirtyy alkamaan aikaisintaan v. 2021 alussa. Vuoden 2020 aikana yrityspalveluissa on jouduttu tavanomaisten yrityspalvelujen rinnalla tekemään paljon töitä yrityksille kriisin aiheuttamien akuuttien ongelmien kanssa, esimerkkinä yksinyrittäjien tuen päätösten haun järjestäminen ja päätösten tekeminen.

Taloudellisesta kriisistä toivuttaessa julkisen sektorin rooli on keskeinen: se voi helpottaa paikallisen yrityselämän toipumista ja lisätä koko yhteisön uskoa tulevaisuuteen esimerkiksi omilla palvelu- ja vetovoimahankkeiden investointipäätöksillä, vaikka myös julkisen sektorin oma taloustilanne huononee kriisin vaikutuksista. Näin voitaisiin vähentää riskiä, että huono kierre pahenee Oulussa enemmän kuin muualla Suomessa ja yleensä maailmalla. Tällä kehityksellä voisi olla hyvin epäedullisia pitkän aikavälin vaikutuksia Oululle.

Joka tapauksessa lyhyellä aikavälillä työttömyys tulee nousemaan nykyistä korkeammalle tasolle ja yrityksiä tulee lopettamaan toimintaansa. BusinessOulu yhdessä kumppaniverkoston kanssa tulee suunnittelemaan ja käynnistämään yrittäjyyteen ja työllistymiseen liittyviä toimia, joilla helpotetaan työttömiksi jäävien henkilöiden nopeaa työllistämistä sekä tarjotaan tiloja ja ohjelmat yrittäjiksi aikoville. Näissä akuuteissa toimissa BusinessOulun toimipisteen yhteydessä sijaitsevalla BusinessAsema – kokonaisuudella sekä myös työllisyyden kuntakokeilulla tulee olemaan keskeinen rooli.

Pitkällä aikavälillä kaupungin tulee edelleen toteuttaa systemaattisesti asetettuja kaupunkistrategian tavoitteita: Kaupungin vetovoimaisuuden kannalta keskeisin strategian laaja kokonaisuus on valmistumassa oleva kulttuuristrategia, joka tukee sisällöllisesti tavoitetta menestyä EU:n kulttuuripääkaupunki 2026 kilpailussa. Kokonaisuuden tulisi pitää sisällään matkailua ja tapahtumia tukevia investointeja sekä tapahtumien kehittämisen ja yhteisölliset aktiviteetit mukaan lukien vahva opiskelijakulttuuri. Kaupungin tulee tukea yliopiston ja ammattikorkeakoulun asettamia tavoitteita pysyä myös pitkällä aikavälillä kiinnostavina ja haluttuina opiskelupaikkoina.

Pitovoimaan liittyvä, yritystoiminnan edellytyksiä tukeva tärkeä osa on osaaminen. Tulevaisuuden menestymisen kannalta keskeisin asia on Oulun vetovoimaisuuden säilyttäminen nuorten keskuudessa opiskelijakaupunkina. Menestyäkseen elinvoimakilpailussa Oulun on oltava verkottunut alueellisesti, kansallisesti ja kansainvälisesti. Tärkein alueellinen yhteistyöverkosto on Oulun innovaatioallianssi (OIA). Vuoden 2020 aikana tullaan OIA puitesopimus uusimaan vuosille 2021-2027. Kansallisella tasolla vuosina 2021-27 Oulun alue tulee olemaan mukana

TEM:in yliopistokaupunkeja koskevassa ekosysteemi-ohjelmassa, jonka tavoitteena on kv-markkinoille tähtäävien yritysekosysteemien uudistaminen. Näiden menestyksellisen toteuttaminen edellyttää kaupungin eri yksiköiden aktiivista otetta kehittämisessä monella alueella. Keskeinen läpileikkaava teema tulee olemaan digitalisaation aiheuttama murros, jonka kehitystä Oulussa johdetaan Digitaalinen Oulu -ohjelman avulla.

Kaupungin on oltava mukana kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa, koska tulevaisuudessa EU:ssa ja muuallakin maailmassa kaupunkipolitiikan merkitys korostuu entisestään. Näiden verkostojen ja hankkeiden toteutuksen aikana pystytään edistämään mukana olevien yritysten kumppanuuksien syntymistä ja sitä kautta niille uusia viennin- ja liiketoiminnan kasvun mahdollisuuksia. Tavoitteena on suoran EU-rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta.

Työllisyyden edistäminen

Työllisyystilanne kääntyi sekä valtakunnallisesti että Oulun talousalueella parempaan suuntaan vuoden 2017 aikana ja talouskasvun positiivinen kehitys jatkui vuoden 2020 puolelle nostaten työvoiman kysyntää ja työllisyyden kasvua. Koronaepidemiasta johtuen on erittäin todennäköistä, että työllisyystilanne tulee merkittävästi heikkenemään vuoden 2020 loppua kohti ja edelleen vuonna 2021. Samoin on todennäköistä, että kunnan työmarkkinatukiosuus tulee nousemaan. Vielä helmikuussa 2020 hallitusohjelmassa tavoiteltiin Suomen työllisyysasteen nostoa 75 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä. Voi olla, että koronakriisin johdosta tätä tavoitetta tullaan muuttamaan. Joka tapauksessa rakenteelliset, merkittävät toimet työllisyyden edistämiseksi ovat tarpeen. Yksi hallituksen kärkihankkeista koskien työllisyyttä on kuntakokeilu, joka käynnistyy heti vuoden 2021 alussa.

Vuonna 2021 tarvitaan lisätoimia työttömyysjaksojen katkaisemiseksi ja erityisesti pitkäaikaistyöttömyyden vähentämiseksi. Jatkossa asiakaslähtöisyyden merkitys kasvaa entistä enemmän prosessien ja yhteistyön kehittämisessä, ja vaikuttavuutta sekä kustannustehokkuutta pyritään omalta osaltaan tehostamaan esimerkiksi erilaisten kehittämishankkeiden avulla. Työllisyyden näkymiä on pitkään varjostanut korkea nuorisotyöttömyys ja pitkäaikaistyöttömyyden rakenteellinen syveneminen. Pitkäaikaistyöttömien määrä on vähentynyt merkittävästi, mutta suuri rakennetyöttömyys hidastaa työttömyyden laskua parantuneesta suhdannetilanteesta huolimatta. Oulussa yli vuoden yhtäjaksoisesti työttömänä olleita oli kesäkuussa 2020 yhteensä 3 678 henkilöä (14 % enemmän kuin kesäkuussa 2019). Tammi-kuusta helmikuuhun pitkäaikaistyöttömien määrä oli alempi kuin vuosi sitten samaan aikaan. Maaliskuusta alkaen määrä on noussut. Työttömyyden pitkittyessä työllistymisen todennäköisyys pienenee. Keskeistä on työt-

tömyyden pitkittymisen katkaisu ja ehkäiseminen, sillä rakenteelliseksi muututtuaan työttömyys ei välttämättä alene edes suhdannetilanteen parantuessa.

Pohjois-Pohjanmaan TE –toimistoon ilmoitettujen avointen työpaikkojen määrä nousi tammi-helmikuussa verraten vuoteen 2019, mutta maaliskuusta alkaen määrä on laskenut. Kesäkuussa 2020 työ- ja elinkeinotoimistossa oli avoimena 2 043 työpaikkaa (359 vähemmän kuin vuosi sitten kesäkuussa). Merkittävää osaa työpaikoista ei kuitenkaan täytetä avoimesti ilmoitetulla haulla. Tämä haastaa perinteisen työnvälitystoiminnan ja työnhakijoiden aktiivisuus korostuu. Lisäksi työllisyystoimialalla palvelutarjontaan mukaan tulevat yksityiset palvelutuottajat.

Kuntien vastuut pitkäaikaistyöttömyydestä ovat taloudellisesti merkittäviä. Työttömyyden syveneminen ja lakiperusteisten työmarkkinatuen kuntaosuuksien vastuiden muutokset ovat kasvattaneet aiempina vuosina kaupungin kuntaosuusmenojen kehitystä. Oulun kaupungin työmarkkinatuen kuntaosuus vuonna 2019 oli 21,4 M€, pienentyen 1,2 M€ vuodesta 2018. Työmarkkinatuen kuntaosuusmenot pienenevät ensimmäisen kerran vuonna 2018 ja olivat noin 1,7 M€ edellisvuotta 2017 pienemmät. Koronakriisin vaikutuksia työmarkkinatuen kuntaosuteen on vaikea ennakoita. Talouden seurannan ennusteen mukaan vuoden 2020 kuntaosuus tulisi olemaan noin 24,3 M€. Työmarkkinatuen toteutunut kuntaosuus tammi-lokakuulta 2020 oli noin 20,2 M€, mikä on 1,9 M€ korkeampi kuin edellisenä vuonna samalla aikajaksolla.

Kuntien elinkeino- ja työllisyyspalvelujen sekä kolmannen sektorin yhteistyötä tarvitaan erityisesti vaikeimmin työllistyvien palveluratkaisuissa, työllistämässä ja aktivoimisessa edelleenkin, työllistämisen painopisteet ovat siirtyneet yhä vahvemmin yrityksiin. Business Oulu -liikelaitoksen tavoitteena on laaja-alainen työllisyyden toimintaympäristön ja sidosryhmien välisen yhteistyön kehittäminen. Voimavaroja kohdistetaan esim. oppilaitosyhteistyön, kuntouttavan työtoiminnan yhteistyökumppanuuden, yritysyhteistyön sekä hanketoimijoiden ja palvelutuottajien kanssa toteutettavan kumppanuuden kehittämiseen.

Oulussa allekirjoitettiin elokuussa 2019 työllisyyden ekosysteemin kumppanuussopimus. Sen osapuolia ovat Oulun kaupunki, Pohjois-Pohjanmaan liitto, Pohjois-Pohjanmaan ELY-keskus, Pohjois-Pohjanmaan TE-toimisto ja Kansaneläkelaitoksen Pohjoinen vakuutuspiiri. Osapuolet ovat sopineet työllisyyden edistämiseen liittyvästä keskinäisestä strategisesta yhteistyöstä. Sopimuksessa yhteisesti sovitut teemat ohjaavat Oulun kaupungin painopisteitä ja toimia työllisyyden edistämiseksi myös vuonna 2021.

3 Talousarvion ja -suunnitelman rakenne ja sitovuus

3.1 Talousarvion rakenne

Talousarvion valmistelusta vastaa hallitus sekä kukin toimielin omalla tehtäväalueellaan. Liikelaitoksessa valmistelusta vastaa johtokunta. Talousarviossa ja -suunnitelmassa hyväksytään toiminnan ja talouden tavoitteet sekä konsernin taloustavoitteet. Oulun kaupungin tytäryhteisöille on asetettu omistajapolitiisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 §5) mitattavat toimintaa kuvaavat tavoitteet.

Talousarvio ja -suunnitelma on laadittava siten, että ne toteuttavat kaupunkistrategiaa, ja että edellytykset tehtävien hoitamiseen turvataan. Talousarvioon otetaan tehtävien ja toiminnan tavoitteiden edellyttämät määrärahat ja tuloarviot sekä talousarviossa osoitetaan, miten rahoitus-tarve katetaan.

Taloussuunnitelman on oltava tasapainossa tai ylijäämäinen. Kuntalaki velvoittaa kuntaa huolehtimaan tulorahoituksen riittävydestä ja maksuvalmiuden säilyttämisestä. Muodollista tulojen ja menojen tasapainottamista vuositasolla ei kuitenkaan edellytetä. Taseeseen kertynyt alijäämä tulee kattaa enintään neljän vuoden kuluessa tilinpäätöksen vahvistamista seuraavan vuoden alusta lukien. Taloussuunnitelmassa tulee päättää yksilöidyistä toimenpiteistä, joilla alijäämä mainittuna ajanjaksona katetaan. Kunta, jonka kuluva vuoden talousarvio on ylijäämäinen, voi tehdä alijäämäisen taloussuunnitelman. Suunnitelman alijäämäisyys ei kuitenkaan saa olla suurempi kuin talousarvion laadintavuoden tasearvion mukainen kertynyt ylijäämä.

Talouden tasapaino sisältää myös sen, etteivät kunnan sitoumukset ja niihin liittyvät riskit saa ylittää sen voimavaroja. Tämä edellyttää kuntakonsernin riskienhallinnan toimivuutta ja huomioon on otettava kuntakonsernin talouden vastuut ja veloitteet. Arviointimenettely voidaan lisäksi käynnistää, jos asukasta kohden laskettu kertynyt alijäämä on kuntakonsernin viimeisessä tilinpäätöksessä vähintään 1 000 euroa ja sitä edeltäneessä tilinpäätöksessä vähintään 500 euroa, tai kunnan rahoituksen riittävyttä tai vakavaraisuutta kuvaavat kunnan ja kuntakonsernin tunnusluvut kahtena vuonna peräkkäin ovat täyttäneet seuraavat raja-arvot:

1. kunnan konsernituloslaskelman vuosikatteen ja poistojen suhde on alle 80 prosenttia
2. kunnan tuloveroprosentti on vähintään 2,0 prosenttiyksikköä korkeampi kuin kaikkien kuntien painotettu keskimääräinen tuloveroprosentti
3. asukasta kohden laskettu kuntakonsernin lainojen ja vuokravastuiden määrä ylittää kaikkien kuntakonsernien keskimääräisen lainojen ja vuokravastuiden määrän vähintään 50 prosentilla
4. kuntakonsernin laskennallinen lainanhoitokate on alle 0,8

Talousarvio muodostuu käyttötalous- ja tuloslaskelmaosasta sekä investointi- ja rahoitusosasta. Samaa rakennetta noudatetaan taloussuunnitelmassa ja tilinpäätökseen sisältyvässä talousarvion toteumavertailussa. Toimintaa ja taloutta seurataan käyttötalouden, investointien, tulolaskennan ja rahoituksen näkökulmasta. Käyttötalousosassa asetetaan palvelutavoitteet ja budjetoidaan niiden järjestämisen vaatimat menot ja tulot. Investointiosassa budjetoidaan pitkävaikutteisten tuotantovälineiden kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja kaluston hankinta, rahoitusosuudet ja omaisuuden myynti. Tuloslaskelmaosassa osoitetaan tulorahoituksen riittävyys käyttömenoihin ja poistoihin. Rahoitusosassa osoitetaan yhteenvetona rahan lähteet ja käyttö.

Toiminnassa ja taloudenhoidossa on noudatettava talousarviota. Talousarvio ja -suunnitelma sitovat toimielimiä ja henkilöstöä ja ovat samalla näiden ohjauksen ja valvonnan välineitä. Talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää valtuusto. Liikelaitosten talousarvioon tehtävistä muutoksista päättää johtokunta.

Talousarvioprosessissa analysoidaan toimintaympäristön muutoksia ja tunnistetaan talousarvion valmistelun yhteydessä tavoitteita uhkaavia riskejä, arvioidaan niiden vaikutuksia ja laaditaan tarvittavat suunnitelmat riskien hallitsemiseksi. Käytännössä sisäinen valvonta ja riskienhallinta kytkeytyvät vuosittaiseen talousarvio- ja tilinpäätösprosessiin.

3.2 Talousarvion sitovuus

Talousarvion sitovia eriä ovat valtuuston hyväksymät toiminnan ja talouden tavoitteet ja niiden edellyttämät menomäärärahat ja tuloarviot. Talousarviokirjassa esitetään valtuustotasoiset sitovat tavoitteet, mittarit ja euro-määräiset tavoitteet. Lisäksi talousarviokirjassa voidaan asettaa erityisesti sitovaksi toiminnallisia tavoitteita ja muita sitoumuksia, jotka merkitään muusta tekstistä. Toiminnallinen tavoite on talousarviossa valtuuston tehtäväkohtaisesti asettama määrärahan käyttötarkoitusta, palvelutuotannon määrää tai laatua tai toiminnan kehittämistä ohjaava tavoite.

Menomäärärahat ja tuloarviot voidaan talousarviossa määrätä sitoviksi valtuustoon joko brutto- tai nettoperiaatteella. Bruttoperiaate tarkoittaa, että menot ja tulot budjetoidaan erikseen menomäärärahoina ja tuloarvioina. Nettoperiaate tarkoittaa, että talousarviossa sitovuus määrätään nettomääräisesti tulojen ja menojen erotuksena. Talousarvion hyväksymisen yhteydessä päätetään sitovuustasosta.

Lähtökohtaisesti kaikki valtuuston talousarviossa asettamat tavoitteet ovat sitovia siten, että ne on tarkoitettu toteutettavaksi. Toiminnan ja talouden yhteenkytkennän korostamisesta seuraa, että määrärahan ja tuloarvioiden muutosten vaikutukset toiminnallisiin tavoitteisiin selvitetään. Jos tavoitteet eivät ole saavutettavissa talouden perusteissa tapahtuneiden muutosten takia, on valtuuston hyväksyttävä myös tavoitteita koskevat muutokset.

Määräraha on valtuuston toimielimille antama euromääräinen ja käyttötarkoitukseltaan rajattu valtuus varojen käyttämiseen. Menomäärärahojen korottamista tai tuloarvioiden alentamista koskeva talousarvion muutos on käsiteltävä valtuustossa riippumatta siitä, johtuuko poikkeama arvioitujen bruttomenojen ylittymisestä vai bruttotulojen alittumisesta. Toimielin ei ole velvollinen käyttämään määrärahaa kokonaisuudessaan, jos toiminnalle asetetut tavoitteet muutoin saavutetaan tai määrärahan käyttötarkoitus muutoin toteutuu.

3.2.1 Peruskunta

Peruskunnan lautakunnat ovat kukin erikseen valtuustoon sitovia toimintakatteen osalta (menojen ja tulojen erotus eli toimintakate). Lautakunnan alla voi olla tarkempaa sitovuutta valtuustoon.

Talousarvion menomäärärahoista ja tuloarvioista esitetään talousarviossa yhteenvetolaskema, johon on koottu käyttötalousosan, investointiosan, tuloslaskelmaosa ja rahoitusosan valtuuston sitoviksi hyväksymät erät. Taulukosta käy ilmi, onko menomääräraha tai tuloarvio bruttovai nettomääräinen.

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET 1000 €	SITOVUUS	TOIMINTAMENOT TALOUSARVIO	TOIMINTATULOT TALOUSARVIO
KÄYTTÖTALOUSOSA			
KESKUSVAALILAUTAKUNTA	B	346	
TARKASTUSLAUTAKUNTA	B	647	2
KAUPUNGINVALTUUSTO	B	528	
KAUPUNGINHALLITUS yht.		102 170	14 835
KH ilman erillissitovuuksia	N	76 665	
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset	N		3 317
Konsernipalvelut	N	12 868	
Kehittämissalkut	N	1 120	
HYVINVOINTILAUTAKUNTA	N	678 293	
SIVISTYS- JA KULTTUURILAUTAKUNTA	N	464 623	
YHDYSKUNTALAUTAKUNTA yht.		77 108	77 806
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä	N		11 859
Joukkoliikenne	N	11 161	
RAKENNUSLAUTAKUNTA	N	31	
PERUSKUNTA KÄYTTÖTALOUS YHTEENSÄ		1 407 751	176 648
TULOSLASKELMAOSA			
VEROTULOT	B		862 381
VALTIONOSUUDET	B		319 137
KORKOTULOT	B		10 612
MUUT RAHOITUSTULOT	B		23 662
KORKOMENOT	B	13 507	
MUUT RAHOITUSMENOT	B	783	
SATUNNAISET ERÄT	B		
TULORAHOITUKSEN KORJAUSET	B	17 330	

PERUSKUNTA SITOVAT TALOUSTAVOITTEET	SITOVUUS	TOIMINTAMENOT TALOUSARVIO	TOIMINTATULOT TALOUSARVIO
INVESTOINTIOSA			
KAUPUNGINHALLITUS			
Osakkeet ja osuudet	B	2 000	11 730
KAUPUNGINHALLITUS/KONSERNIPALVELUT			
Irtain käyttöomaisuus	B		
HYVINVOINTI			
Irtain käyttöomaisuus	B		
SIVISTYS JA KULTTUURI			
Irtain käyttöomaisuus	B	6 572	
Kiinteät rakenteet ja laitteet	B	1 175	
YHDYSKUNTA JA YMPÄRISTÖ			
Irtain käyttöomaisuus	B	365	
Maanhankinta	B	6 000	6 000
Rakennukset	B		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät ja ympäristöinvestoinnit	B	48 546	
Erilliskohteet	B	19 830	
Maankäyttökorvaushankkeet	B	200	
Rahoitettavat kohteet (EU-hankkeet)	N	31	
RAKENNUSLAUTAKUNTA			
Irtain käyttöomaisuus	B	75	
PERUSKUNTA INVESTOINNIT YHTEENSÄ		84 794	17 730
RAHOITUSOSA			
ANTOLAINAUKSEN MUUTOKSET			
ANTOLAINAUKSEN LISÄYKSET		43 500	
ANTOLAINAUKSEN VÄHENNYKSET			14 574
LAINAKANNAN MUUTOKSET			
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN LISÄYKSET			133 831
PITKÄAIKAISTEN LAINOJEN VÄHENNYKSET		31 967	
LYHYTAIKAISTEN LAINOJEN MUUTOKSET			
OMAN PÄÄOMAN MUUTOKSET			
VAIKUTUS MAKSUVALMIUTEEN			41 056
YHTEENSÄ		1 599 631	1 599 631

B=Toimintatulot ja toimintamenot erikseen sitovia valtuustoon

N=Toimintakate sitova valtuustoon

3.2.2 Investoinnit

Erillismäärärahoilla rahoitettavat investoinnit ovat valtuustoon nähden sitovia hankkeittain.

Talonrakennusinvestointeihin liittyy irtaimistoja (irt/inv), jotka ovat sitovia hankkeittain. Vastuu hankkeiden määrärahojen riittävydestä on sillä hallintokunnalla, jolle määrärahat on myönnetty. EU-hankkeet ja sosiaali- ja terveystoimen kehittämishankkeet (investoinnit) ovat valtuustoon nähden sitovia nettomenojen osalta. Kiinteiden rakenteiden ja laitteiden sekä irtaimen käyttöomaisuuden hankintamäärärahojen sitovuudet päätetään talousarviokäsitteilyn yhteydessä. Maankäyttösopimuksissa sovitujen ja taseeseen kirjattujen maankäyttökorvausten käytöstä sekä määrärahan korotuksista päätöksen tekee kaupunginhallitus. Maankäyttökorvaukset ovat kiinteistön omistajien sopimus pohjaisia maksuja kaavoitetun alueen kunnallistekniikan rakentamiseen. Investoinnit ovat erikseen valtuustoon sitovia investointimenojen, rahoitusosuuksien ja luovutustulojen osalta tai nettomenojen osalta.

Rakennusomaisuuden taseyksikön talonrakennuskohteiden ja peruskorjausten vuosittainen kokonaismääräraha on valtuustoon nähden sitova edellyttäen, että valtuuston hyväksymän hankkeen loppusumma ei ylitä. Lisäksi kiinteistöjen korjaus -ja suunnittelumääräraha on valtuustoon nähden sitova. Suunnittelumääräraha sisältää tarve -ja hankeselvityksiin sekä hankesuunnitelmiin tarvittavat resurssit.

3.2.3 Liikelaitokset ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Liikelaitoksille asetetut valtuuston sitovat tavoitteet ovat liikelijäämä, tuloutus omistajalle sekä investoinnit. Liikelaitokset eivät nosta lainoja vuonna 2021. Rakennusomaisuuden taseyksikön valtuustositovat tavoitteet ovat lainat, tuloutus, investointien korjausmääräraha sekä investointien erillishankkeisiin varattu määräraha.

Oulun kaupungin liikelaitosten (ulkoiset ja sisäiset) liikelijäämätavoite vuodelle 2021 on yhteensä 11,4 milj. euroa. Tuotteistaminen ja kustannuslaskenta tulee liikelaitoksella olla oikealla tasolla. Liikelaitos ei palauta ylijäämää asiakkaalle eikä lähetä lisälaskua sen vuoksi, että pääsee valtuuston mukaiseen sitovaan tavoitteeseen.

Liikelaitoskohtainen tuloutustavoite muodostuu peruskunnalle maksetusta sijoitetun pääoman korvauksesta. Sijoitettu pääoma muodostuu peruspääoman lisäksi mahdollisesta pääomavelasta. Korvaus sijoitetusta pääomasta käsitellään tuloksesta riippumattomana eränä. Tämä tuo hinnoitteluun ennustettavuutta ja luotettavuutta. Liikelaitoksista ainoastaan Oulun Vesi maksaa omistajalleen peruskunnalle korvausta sijoitetusta pääomasta 6,6 milj. euroa. Oulun kaupungin sisäisillä liikelaitoksilla ei ole tu-

loutustavoitteita vuodelle 2021. Rakennusomaisuuden taseyksikön tuloutustavoite on 11,9 milj. euroa.

Valtuusto voi erikseen päättää ylimääräisen tuloutuksen, joka tehdään siirtona liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä tasevaikutteisesti. Siirto tehdään tilinpäätös-vuotta seuraavalla tilikaudella liikelaitoksen edellisten tilikausien ylijäämästä valtuuston päättämän kunnan oman pääoman erään. Korvauksen suuruus määritellään liikelaitoksen rahoitustilanteen perusteella.

LIKEYLIJÄÄMÄTAVOITE 1 000 €	TA 2021
Oulun Vesi -liikelaitos	10 770
Business Oulu -liikelaitos	0
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos	0
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos	0
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	-378
Oulun Infra -liikelaitos	708
Oulun Digi -liikelaitos	322
YHTEENSÄ	11 422

TULOUTUS OMISTAJALLE 1 000 €	TA 2021
Oulun Vesi -liikelaitos	6 613
YHTEENSÄ	6 613

INVESTOINTIMÄÄRÄRAHOJEN SITOVUUDET 1 000 €	TA 2021
Oulun Vesi -liikelaitos	16 275
Business Oulu -liikelaitos	150
Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos (netto)	2 360
Oulun Tilapalvelut -liikelaitos	3 780
Oulun Infra -liikelaitos	600
Oulun Digi -liikelaitos	4 380
YHTEENSÄ	27 545

RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKÖ 1 000 €	TA 2021
Tuloutus omistajalle	11 863
Lainat	43 000
Investoinnit	49 225

3.3 Hintojen muutokset

Talousarvioon on sisällytetty Tilapalveluiden hinnoittelun yhdenmukaistamisen vaikutukset. Ateriapalveluiden hintojen korotuksen vaikutus on kokonaistasolla 2,6%. Puhtauspalveluiden hinnoittelun yhdenmukaistamisella ei ole kokonaisuutena vaikutusta Tilapalveluiden sisäisen laskutuksen tasoon, mutta sillä on hallintokuntaakohtaisia vaikutuksia puhtauspalveluiden laskutuksen kohdistumisessa.

Edellisen lisäksi talousarvio sisältää Oulun Veden 3 % hintojen korotuksen vaikutuksen sekä sisäiseen että ulkoiseen laskutukseen.

Muilta osin liikelaitosten hintoja ei nosteta, hintoja voidaan laskea. Hinnoittelun perusteita voidaan muuttaa, kun hyväksyntä on saatu asiakkailta.

3.4 Tilivelvollisuus

Kuntalain 125 §:n mukaan tilivelvollisia ovat toimielinten jäsenet ja asianomaisen toimielimen tehtäväalueen johtavat viranhaltijat. Tilivelvollisuus merkitsee sitä, että toiminta tulee valtuuston arvioitavaksi, viranhaltijaan voidaan kohdistaa muistutus tilintarkastajan antamassa tilintarkastuskertomuksessa ja viranhaltijalle voidaan myöntää tai olla myöntämättä vastuuvapaus. Tilivelvollinen vastaa toiminnan ja talouden osalta sekä omasta että alaistensa tekemisestä ja siitä mitä jää hoitamatta.

Tilivelvollisella on henkilökohtainen vastuu sisäisen valvonnan asianmukaisesta järjestämisestä ja jatkuvasta ylläpidosta johtamansa toiminnan osalta. Kuntalain 125 §:n mukaan tilintarkastajan on tilintarkastuskertomuksessaan sisällytettävä lausunto mm. sisäisen valvonnan ja konsernivalvonnan asianmukaisesta järjestämisestä sekä esitys vastuuvapauden myöntämisestä ja mahdollisesta muistutuksesta, joka voidaan kohdistaa tilivelvolliseen. Muistutuksen edellytyksenä on, että tilivelvollinen on toiminut vastoin lakia tai valtuuston päätöksiä eikä virhe tai aiheutunut vahinko ole vähäinen.

Oulun kaupungissa tilivelvollisiksi viranhaltijoiksi on määritelty kaupunginjohtaja, toimialojen ja liikelaitosten johtavat viranhaltijat, toimialojen johtosäännöissä nimetyt vastuu- ja palvelualueiden johtajat sekä konsernihallinnon johtajat (liite 2).

Tätä määritelmää tilivelvollisista sovelletaan ottaen huomioon, että viime kädessä kaupungin vastuunalainen JHTT-tilintarkastaja määrittelee tilivelvollisen ja hän voi tilintarkastuskertomuksessaan kohdistaa muistutuksen muullekin kuin edellä olevan määritelmän piiriin kuuluvalla viranhaltijalle ja esittää vastuuvapauden epäämistä.

Tilivelvollisuuden puuttuminen ei vapauta esimiestä valvontavastuusta.

4 Strateginen ohjaus

4.1 Kaupunkistrategia Oulu 2026

Visio 2026: Valovoimainen Oulu

Yhteinen visiomme vuodelle 2026 on **valovoimainen Oulu**.

Oulun valovoimaisuus on kasvua, oululaista asennetta ja tapa toimia. Yhdessä tekemisen kulttuuri ja korkea osaaminen ovat luoneet perustan Oulun menestykselle. Rakennamme yhdessä kansainvälisiä menestystarinoita ja hyödynnämme rohkeasti digitalisaation mahdollisuudet.

Oulussa hyvinvointi kuuluu kaikille. Kasvava ja hyvinvoiva Oulu tarjoaa mahdollisuuksia onnelliseen elämään ja unelmien toteuttamiseen. Oulussa on **pitovoimaa**.

Oululaisuus on uudistumiskykyä ja sisua. Haluamme olla paras paikka yritystoiminnan kasvulle. Kasvu luo **elinvoimaa**, yrittäjyyttä ja työpaikkoja. Olemme suhteellisesti Suomen nopeimmin kasvava kaupunkiseutu.

Oulu vahvistaa **vetovoimaansa**. Oulussa on luovuutta ja kulttuuria, kesän yöttömiä öitä ja talvisia hankia. Kulttuuri on meille voimavara, ihmisten välistä vuorovaikutusta ja yhdessä tekemistä.

Oulun kehittyvä kaupunkikeskusta on pohjoisen merkittävin kohtaamis- ja kauppapaikka. Vahvuuksiamme ovat monimuotoinen luonto sekä elävät alueet ja kylät. Oulu on meren, järvien ja kolmen joen kaupunki.

Vuonna 2026 Oulu on pohjoisen kestävästi kasvava keskus, jossa yhdistyvät hyväntuulinen ilmapiiri ja huipputeknologia, yrittäjyys ja taitavat tekijät sekä omaleimainen, uutta luova kulttuuri. Oulussa on korkeatasoinen koulutustarjonta ja nuori väestö.

Arvot

Oulun arvot ovat **rohkeus, reiluus ja vastuullisuus**.

Arvot ovat yhteinen käsitys siitä, mikä meille on tärkeää ja arvokasta. Arvot ohjaavat valintojamme. Mitä arvot merkitsevät meille?

Rohkeus: Teemme rohkeasti valintoja paremman tulevaisuuden puolesta. Uskallamme kokeilla uutta ja luopua vanhasta.

Reiluus: Teemme avoimesti porukalla ja otamme toiset huomioon. Suhtaudumme toisiimme ennakkoluulottomasti ja arvostaen.

Vastuullisuus: Edistämme kestäväää elämäntapaa ja toimimme siten, että myös tulevilla sukupolvilla on mahdollisuus tehdä valintoja. Vastuullinen tapa toimia luo turvallisuutta.

Strategiset painopisteet ja linjaukset

Olemme valinneet Oululle kolme strategista painopistettä:

- 1.** Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy.
- 2.** Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki.
- 3.** Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki.

Oulun tapa toimia pohjautuu arvoihin, tukee strategisia valintoja sekä ohjaa kaupungin omaa toimintaa.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.

Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.

Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.

Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.

Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.

Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.

Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.

Oulun kaupungin tapa toimia

Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestävällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.

Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.

Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.

Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.

KAUPUNKISTRATEGIA Oulu 2026 indikaattorit

1. Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

LINJAUKSET	INDIKAATTORIT	LÄHTÖTILA JA KEHITYS	TAVOITETILA 2021
Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.	Yritysten määrä	31.12.2016: 10 209 kpl 31.12.2017: 10 584 kpl 31.12.2018: 10 674 kpl	10 700 (n. +100/vuosi)
	Ulkomaalaisten yritysten määrä	2016: 389 2017: 410 2018: 454 2019: 495	430
Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.	Työpaikkojen määrä	31.12.2016: 85 288 31.12.2017: 87 979	92 000 (n. +1300/vuosi)
Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.	Veronalaiset ansiotulot,mrd./kasvu%	2016: 4,38 (2,6 %) 2017: 4,48 (2,3 %) 2018: 4,66 (4,0 %)	5,5 (n. 4%/v)
	Saavutettavuus - Asemakeskuksen toteutuminen - Kaksoisraiteen toteutuminen - Meri- ja arktisen merikaapelin toteutuminen		- Asemakaavoitus käynnissä - Suunnitelma valmis - Päätökset toteutumisesta tehty
	- Lentoliikenteen kansainväliset laskeutumiset, lkm	2017: 452 2018: 458 2019: 442	- 800
	- Sataman rahtimäärä, milj. tonnia	2017: 3,537 milj. tonnia 2018: 3,439 milj. tonnia 2019: 3,02 milj. tonnia	- 4,6 milj. tonnia
	Kasvihuonekaasu-päästöt / asukas (pl. teollisuus)	5,0 t CO2-ekv/asukas (v. 2016) 4,63 t CO2-ekv/asukas (v. 2017). 4,73 t CO2-ekv/asukas (v. 2018) 4,53 t CO2-ekv/asukas (ennakkotieto 2019).	4,7

2. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

LINJAUKSET	INDIKAATTORIT	LÄHTÖTILA JA KEHITYS	TAVOITETILA 2021
<i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i>	Väkiluvun kehitys	31.12.2017: 201 810 31.12.2018: 203 567 31.12.2019: 205 489	211 000 (+1,1% /vuosi)
<i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i>	Euroopan kulttuuripääkaupunki-hakemuksen eteneminen		Hyväksytty kulttuuri-pääkaupungiksi
<i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</i>	Sijoittuminen imago- ja vetovoimatutkimuksissa	Sijoitus Taloustutkimuksen imagoverailussa 2019: 5. Sijoitus Taloustutkimuksen Muuttohalukkuus - vertailussa 2018: 6. 2020: 8.	Sijoitus kolmen parhaan joukkoon yli 50000 asukkaan kaupungeissa
	Oulun korkeakouluihin ensisijaisesti hakeneiden määrä.	2017: 14 061 2018: 16 612 2019: 15 106	Määrä kasvaa
	Tyytyväisyys kaupunkikeskustan palvelutasoon (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 77 2018: 58	80
	Tyytyväisyys asuntojen, työpaikkojen ja palvelujen sijoitteluun (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA, joka toinen vuosi), tyytyväisten osuus %	2016: 41 2018: 39	45
	Matkailu, yöpymisten määrä	2017: 635 495 2018: 654 576 2019: 643 947	700 000

3. Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

LINJAUKSET	INDIKAATTORIT	LÄHTÖTILA JA KEHITYS	TAVOITETILA 2021
<i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i>	T&K –menot	2016: 663,4 milj. € 2017: 706,8 milj. € 2018: 710,9 milj. €	750 milj. €
	Työttömyysaste (ELY)	2017: 14,9 % 2018: 12,2 % 2019: 11,4 %	10 %
<i>Digitalisaatio tukee yrityksiä ja elämistä joka puolella Oulua.</i>	Kaupungin toiminta kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämiseksi (TEAvisari)	2017: 76 pistettä (koko maa 71) 2018: 77 pistettä (koko maa 70)	80 pistettä
	75 v. täyttäneistä asuu kotona tarvitsemiensa palvelujen tukemana (%)	2017: 91,5 2018: 91,8 2019: 91,4	92 %
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta.</i>	Terveystilan hyväksi/melko hyväksi kokeneiden osuus*, %	2015: 70 % 2018: 66 %	Osuus kasvaa
	Itsensä yksinäiseksi melko usein/jatkuvasti tuntevien osuus*, %	2015: 9,5 % 2018: 8 %	Osuus laskee
	Koettu yleinen järjestys ja turvallisuus (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA)	2016: 89 % koki hyvin hoidetuksi 2018: 81 % koki hyvin hoidetuksi	Vähintään 90 %
<i>Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>			

*Lähtötalaluut 2015 ATH –tutkimus (THL). Jatkossa KAPA –kysely (FCG)

4. Oulun kaupungin tapa toimia

LINJAUKSET	INDIKAATTORIT	LÄHTÖTILA JA KEHITYS	TAVOITETILA 2021
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Kuntalaistyytyväisyys, yleinen palvelutyytyväisyys (Kaupunki- ja kuntapalvelut -tutkimus, KAPA).	2016: 3,47 2018: 3,47	3,6
	Digitaalisuus ja automaatio kasvaa valituissa sisäisissä ja ulkoisissa prosesseissa		Digitalisointi 100% valituissa prosesseissa
<i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i>	Nettomenokehitys %	TP 2017 / -0,6% TP 2018 / 4,4% TP 2019 / 5,5%	3,4%
	Kunnallisveroprosentti (suhteessa muihin suuriin kaupunkiin-pks)	20,00 (2020: ka. Tampere, Turku, Oulu: 19,92)	Alle keskiarvon
<i>Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.</i>	Lainamäärä €/asukas	2017: 3126 €/asukas 2018: 3170 €/asukas 2019: 3407 €/asukas	4068 €/asukas
	Innovaatiomyönteiset käytännöt hankinnoissa (sähköiseen järjestelmään tehdyistä hankinnoista)	2019: 7 %	30 % hankinnoista on käytetty innovaatiomyönteisiä hankintakäytäntöjä
<i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka.</i>	Välittömien työkyvyttömyyskustannusten osuus palkkasummasta	2018: 5,6 % 2019: 5,4 %	max. 5,6 %
	Työnantajan suositteleminen, Kunta10 –kysely	2016: 78,8 % 2018: 76,9 %	yli 80%
<i>Teemme yhdessä merkityksellistä työtä oululaisten parhaaksi.</i>			

4.2 Kaupunkistrategian toimeenpano ja hyvinvointikertomus

Kaupunkistrategian toteuttamishjelmat, strategiset kärkihankkeet, asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen painopisteet ja valtuustoon nähden sitovat tavoitteet täsmenävät strategisten linjausten toimeenpanoa.

Kaupunkistrategia Oulu 2026 toteuttamishjelmat:

- Ympäristöohjelma
- Digitaalinen Oulu –ohjelma
- Omistajapoliittinen ohjelma
- Henkilöstöohjelma
- Hankintaohjelma

Kaupunkistrategiaa toteuttavat elinvoimaa edistävät kärkihankkeet 2019-2021

(KH 25.3.2019):

1. Oulu Innovaatioallianssin (OIA) strategiset kohdealat

- Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa
- Digitaaliset hyvinvoinnin ja terveyden ratkaisut
- Kestävä kiertotalous ja puhtaat ratkaisut

Läpileikkaava teema:

- Startup yrittäjyys, Osaaminen ja jatkuva oppiminen sekä Yritysekosysteemien kokonaisuus ja tuki

2. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampukset

- Oulun vetovoimaisuuden vahvistuminen opiskelijakaupunkina nuorten keskuudessa
- Korkeakoululähtöisen yrittäjyyden sekä yritysyritystyön tukeminen

3. Saavutettavuushankkeet

- Ratahankkeet; satama-alue ja kolmioraide,
- kaksoisraide/pohjoinen päärata ja lentokenttä-yhteys
- Kansainvälinen lentoliikenne
- Merikaapeli

4. Vetovoimainvestoinnit alueelle, erityisesti painopisteinä

- Asemakeskus
- Torialue

5. Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 –hanke

- Kulttuuristrategia ja kulttuuripääkaupunkihakemus

Oulu2026 kulttuuripääkaupunkihakemus tähtää kulttuuri-ilmastonmuutokseen, joka lisää Oulun elinvoimaa, tuo alueelle uusia työpaikkoja luoville aloille ja matkailuun sekä nostaa Oulun seudun kulttuuritarjonnan eurooppalaiselle tasolle. Kulttuuri tulee osaksi asukkaiden arkea, he ovat sen tekijöitä ja kokijoita.

Hakemusta on valmisteltu yhdessä asukkaiden ja kulttuurialan ammattilaisten kanssa. Oululaisten lisäksi työhön on osallistunut kumppaneita kaikista 32 hakemukseen osallistuvasta kunnasta ja kymmeniä kansainvälisiä yhteistyötahoja. Valintavaiheen hakemukset jätetään 23.4.2021 mennessä, valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi tehdään 2.6.2021.

Oulu2026 kulttuuriohjelma rakentuu samoille tavoitteille kuin kaupungin Kulttuuristrategia 2030. Kulttuuriohjelmalle haetaan rahoitusta eri rahoituslähteistä niin, että hankkeen rahoitus ei jää vain Oulun kaupungin ja valtion vastuulle.

Hyvinvointikertomus ja asukkaiden hyvinvointia edistävät painopisteet

Kaupunginvaltuusto hyväksyi 28.8.2017 § 112 laajan hyvinvointikertomuksen valtuustokaudelle 2017–2021. Hyvinvointikertomus on valmisteltu poikkihallinnollisesti hyvinvoinnin edistämisen ohjausryhmässä. Uuteen kaupunkistrategiaan 2026 on sisällytetty useita hyvinvointia tukevia tavoitteita linjaus ”hyvinvointi kuuluu kaikille”.

Hallintosäännön mukaisesti kaupunginhallitus vastaa asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen strategisesta ohjauksesta kaupunkistrategian mukaisesti. Oululaisten hyvinvoinnin edistämiseksi rakennetaan hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa. Kaupunginhallitus hyväksyi 16.9.2019 asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen poikkiallinnolliset painopisteet 2019–2021:

1. Kulttuuria ja taidetta sekä terveysliikuntaa edistäviä keinoja otetaan suunnitelmallisesti käyttöön väestön hyvinvoinnin, terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi
- Kulttuurihyvinvointisuunnitelman valmistelu ja toimeenpano
- Terveysliikuntavaikutusten arviointisuunnitelma huomioidaan kaupungin alueiden suunnittelussa ja palvelukehityksessä

2. Oulu on lapsiystävällinen kunta

- Oulu varmistaa palveluita kehittämällä, että lapsen oikeudet toteutuvat; oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen
- Lasten ja nuorten vaikutusmahdollisuuksia ja osallisuutta lisätään arjen toiminnoissa ja päätöksenteon eri vaiheissa

3. Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikuttaminen

- hteisellä hyvinvointitiedolla sekä tavoitteiden asettelulla ja toimenpiteillä edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla
- Oululainen lapsi ja nuori on aktiivinen ja luova oppija
- Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin välisessä integraatioselvityksessä katsotaan sosiaali- ja perusterveydenhuollon ja erikoissairaanhoidon palveluja yhtenä kokonaisuutena asiakkaan ja potilaan näkökulmasta huomioiden väestön tarpeet

4. Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteutamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma

- Erityisesti ikääntyvän väestön nopea kasvu 2020-luvulla huomioidaan tulevaisuuden asumisen suunnittelussa.

Toimialojen yhteisessä toimintaympäristöanalyysityöskentelyssä on tunnistettu laajan indikaattoriaineiston kautta väestön hyvinvointiin liittyviä niin positiivisia asioita kuin erityisiä haasteitakin, joihin tulee kyetä koko kaupungin tasolla yhteisesti hakemaan ratkaisuja. Toimintaympäristöanalyysin hyvinvointitiedon ja siitä muodostuneen yhteisen tilannekuvan pohjalta tulee kyetä linjaamaan, millaisin toimenpitein toiminnan resurssit kohdennetaan mahdollisimman vaikuttavasti.

Hyvinvointiin liittyvät konkreettiset toimenpiteet ja tavoitteet asetetaan toimialojen talous- ja toimintasuunnitelmissa sekä käyttösuunnitelmissa. Hyvinvointityötä ohjaavat myös mm. asuntopoliittinen ohjelma, sivistysohjelma, varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen tuen strategia, lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma, terveysliikunnan vaikutusten arvioinnin suunnitelma, Oulun kulttuuristrategia 2030 sekä ikäpoliittinen ohjelma.

Kulttuuri ja terveysliikunta hyvinvoinnin edistämässä

- Lisätään moniammatillista eri toimialojen välistä yhteistyötä ylisukupolvisen kohtaamisen edistämiseksi taiteen ja kulttuurin keinoin

- Kehitetään verkkokulttuuripalvelujen tuotantoa ja välittämistä saavutettavuuden parantamiseksi
- Julkisten rakennusten rakentamisen ja peruskorjauksen suunnittelussa otetaan huomioon taiteen ja kulttuurin harrastamisen mahdollisuudet ja edistetään lähikulttuuripalvelujen kehittymistä
- Varhaiskasvatuksen ja koulupäivien rakennetta tulee edelleen kehittää toiminnallisuutta sekä fyysistä aktiivisuutta edellyttäväksi ja kannustavaksi
- Lasten ja lapsiperheiden liikunnallisen elämäntavan edistäminen eri tahojen yhteistyöllä
- Maankäytön suunnittelussa huomioidaan suotuisten arkiliikunnan olosuhteiden kehittäminen ja varmistetaan helposti saavutettavat ja turvalliset kävely- ja pyöräilyväylät
- Ikääntyneiden toimintakykyä ja kotona selviytymistä tuetaan eri tavoin (mm. Seniorikortti 65+- palvelu, KunnonLähde-toiminta, ikäihmisten kuntouttava liikunta, Aino-neuvonta)

Keskeiset nostot väestöryhmittäin

Lapset ja lapsiperheet

- Oululaisten perusopetuksen 4.-5. ja 8.-9. luokkalaisten hyvinvointi, terveys, elämäntavat ja kasvuympäristön turvallisuus ovat koko maahan ja muihin kuusikkokaupunkeihin verrattuna hyvällä tasolla (Kouluterveyskysely 2019).
- Lapsiperheiden kokemustiedon kartoituksissa on noussut yhtenä kärkenä lasten hyvinvoinnin haasteiksi erityisesti yksinäisyys, kaverien puute, kiusaamisen ja ulkopuolisuuden kokemukset sekä puutteet riittävän tuen ja avun saamisessa matalalla kynnyksellä mielen hyvinvointiin liittyvissä asioissa (Siku ja MLL Pohjois-Pohjanmaan piiri 2019). Ennakoivaan ja varhaiseen tukeen liittyvät palvelut ovat keskiössä mielenterveyden ongelmien ehkäisyssä. Mielekäs tekeminen ja verkoston yhteistyö tukee lasten ja nuorten psykososiaalista hyvinvointia.
- Vaikka lasten ja nuorten palveluissa painopistettä on siirretty kevyempiin ja avopalveluihin, niin raskaampien palvelujen kustannukset ovat nousseet. Palveluprosessien monialaista kehittämistyötä alueilla tulee jatkaa systemaattisesti, jolloin painopiste saadaan siirtymään tavoitteiden mukaisesti kevyempiin palveluihin.

Nuoret

- Oululaisten 2. asteella opiskelevien nuorten hyvinvointi, terveys, elämäntavat ja kasvuympäristön turvallisuus ovat koko maahan ja muihin

kuusikkokaupunkeihin verrattuna hyvällä tasolla (Kouluterveyskysely 2019).

- Osalla itsenäistyistä nuorista on kuitenkin tavanomaisia suurempia vaikeuksia. Kouluttautumiseen ja työllistymiseen liittyvät ongelmat kertautuvat taloudellisen toimeentulon huolina, elämänhallinnan puutteina ja näköalattomuutena tulevaisuuden suhteen.
- Korkea nuorisotyöttömyys on Oulussa pitkään jatkunut ongelma. Nuorisotyöttömien osuus on Oulussa suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa ja Pohjois-Pohjanmaan kunnissa. 18–24-vuotiaasta työvoimasta nuorisotyöttömien osuus oli 16,1 % vuonna 2019 (Sotkanet). Nuorten työllisyystilanne on heikentynyt merkittävästi koronaepidemian takia.
- Mielenterveyspalveluiden piirissä olevien lasten ja nuorten osuus on kasvanut (Hyve TP 2019). Mielenterveyden tai päihteiden vuoksi sairaalahoitoa saaneiden nuorten osuus Oulussa suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa (Sotkanet 2018).

Työikäiset

- Oulun aikuisväestöstä 77 % kokee elämänlaatussa hyväksi, terveytensä hyväksi kokeneita on 66 %, usein liikkuvia on 70 % ja järjestön, harrastusryhmän, liikuntaseuran tms. toimintaan osallistuu 62 % (Kaupunki- ja kuntapalvelututkimus 2018).
- Koulutustaso on Oulussa korkea, Espoon ja Helsingin jälkeen suurten kaupunkien kolmanneksi korkein (Sotkanet 2018).
- Työttömyydellä on yhteys terveyden ja hyvinvoinnin ongelmiin. Oulun työttömyysaste vuonna 2019 oli 11,4 prosenttia ja se oli suurten kaupunkien korkein (TEM 2019). Vaikeasti työllistyvien osuus (4,8 %) on Oulussa korkea muihin suuriin kaupunkiin ja Pohjois-Pohjanmaan kuntiin verrattuna (Sotkanet 2019). Työllisyystilanne on heikentynyt merkittävästi koronaepidemian takia.
- Oululaisten työikäisten korkea sairastavuus näkyy muihin suuriin kaupunkiin verrattuna alhaisempana eläköitymisikänä ja työkyvyttömyyseläkkeen saajien suurena osuutena. Noin puolella syyt työkyvyttömyyseläkkeeseen ovat mielenterveyden ja käyttäytymisen ongelmat (Sotkanet). Työikäisten mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden määrä on kasvanut (Hyve TP 2019).

Ikäihmiset

- Oululaisista ikäihmisistä 88 % kokee itsensä onnelliseksi, 81 % kokee olevansa hyvässä kunnossa ikäisekseen ja 77 % kokee hoitavansa

terveyttään riittävästi (Ikääntyvien hyvinvointikysely 2016, uusi kysely ehdotetaan tehtäväksi 2020 osana ikääntymispoliittisen ohjelman täytäntöönpanoa).

- 75-vuotiaiden määrä kasvaa Oulussa ja sitä kautta sosiaali- ja terveyspalveluiden palvelutarve on kasvanut. Iän mukanaan tuoma kustannuspaine sosiaali- ja terveyspalveluihin on nelinkertainen verrattuna keskimääräiseen väestön palveluiden tarpeeseen.
- Uutena valtuustotason sitovana seurantamittarina on otettu käyttöön vähäisin sote-palveluin (keskiarvo alle 5000 €/asiakas/vuosi) kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus. Tavoitteena on, että osuus kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Vuonna 2019 osuus oli 73,4 % ja osuus oli pysynyt edellisen vuoden tasolla (Hyve TP 2019). Vuonna 2020 valmistuu Oulun ikääntymispoliittinen ohjelma 2021–2030, jonka teemat ovat koti ja ympäristö sopivat ikääntyneille, kodista lähdetään liikkeelle, ikääntyneistä välitetään sekä terveyttä ja hyvinvointia edistetään. Ikääntymispoliittisella ohjelmalla ja siihen liittyvillä toimenpiteillä koko kaupunki työskentelee yhdensuuntaisesti valtuustotason tavoitteiden saavuttamiseksi.

Alueellinen ja eri väestöryhmien välinen eriarvoistumiskehitys

- Huolenaiheiksi nousevat väestön kahtia jakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairastavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyyden ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen. Huono-osaisuus on usein ylisukupolvista, mikä tulee kyetä katkaisemaan. Lisäksi pitää kiinnittää erityistä huomioita lapsiperheköyhyyden poistamiseen sekä siihen, että asuinalueiden välistä eriytymistä ei pääse syntymään. Kaupungin tavoitteena on luoda mahdollisimman monipuolisia asuinalueita sekä väestörakenteeltaan että asuntokannaltaan.
- Vaikka väestön alueellinen eriytyminen on Oulussa maltillista, niin alueellisia eroja on mm. työttömyydessä sekä tulo- ja koulutustasossa, ja tätä eriytymistä tulee kyetä hallitsemaan.
- Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila vaikuttaa laajasti eri väestönosien hyvinvointiin ja arjenhallintaan paitsi pandemian aikana, myös pitkälti sen jälkeen. Yhteistyöverkostojen kanssa toteutettavalla ennakoivalla ja matalalla kynnyksellä tapahtuvalla monipuolisella tuella ja palveluilla tuetaan erityisesti haavoittuvimmassa asemassa olevan väestön sekä lapsiperheiden hyvinvointia.

4.3 Kehittämissalkut

Kehittämissalkkuihin on koottu teemoittain sellaiset hankkeet ja projektit, joihin saadaan rahoitusta esimerkiksi eri ministeriöiden ohjelmista tai kansainvälisistä rahoituslähteistä kuten EU-ohjelmista. Salkkujen avulla johdetaan ja hallinnoidaan monitoimialaisen organisaation projektimuotoisen kehittämisen kokonaisuutta. Digitaalinen salkunhallintatyökalu Bäge edistää kaupungin hanketoiminnan läpinäkyvyyttä ja visuaalisuutta sekä lisää mahdollisuuksia uusien tarkastelunäkökulmien huomioon ottamiseksi hanketoiminnan viestinnän, päätöksenteon ja johtamisen tueksi.

Poikkitoiminnalliset salkut perustuvat kaupunkistrategiasta johdettuihin ja kaupunginhallituksen päättämiin Ympäristöohjelmaan 2026 ja Digitaalinen Oulu 2019-2023 -ohjelmaan, kaupunginvaltuuston päättämiin Oulun kulttuuristrategiaan 2030 ja Hyvinvointikertomukseen 2017-2021 sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan hyväksymään sivistysohjelmaan 2019-2026.

Poikkitoiminnalliset kehittämissalkut painopisteineen ovat:

- **Elävä ja monimuotoinen kaupunkikulttuuri**
 1. Yhteisöllinen kaupunkikulttuuri
 2. Toimintaympäristöt ja –mallit
 3. Tapahtumat
- **Kuntalaisen elämänhallinta- ja hyvinvointi**
 1. Kuntalaisen hyvinvointi, elämänhallinta ja terveydentila paranevat
 2. Vaikuttavat ja tehokkaat palvelut järjestetään asiakaslähtöisesti
- **Ympäristösalkku**
 1. Kasvamme kestävästi
 2. Toimimme resurssiviisaasti
 3. Luonto on voimavaramme
 4. Edistämme ympäristövastuullisuutta
- **Työllä hyvinvointia**
 1. Uudet työpaikat
 2. Elinvoimainen asenne
 3. Työn ja tekijän kohtaaminen

- **Digitaalinen Oulu**

1. Elinvoimaa digitalisaation ja kehittäjäkumppanuuden avulla
2. Vaikuttavuutta digitalisaatiota ja dataa hyödyntämällä

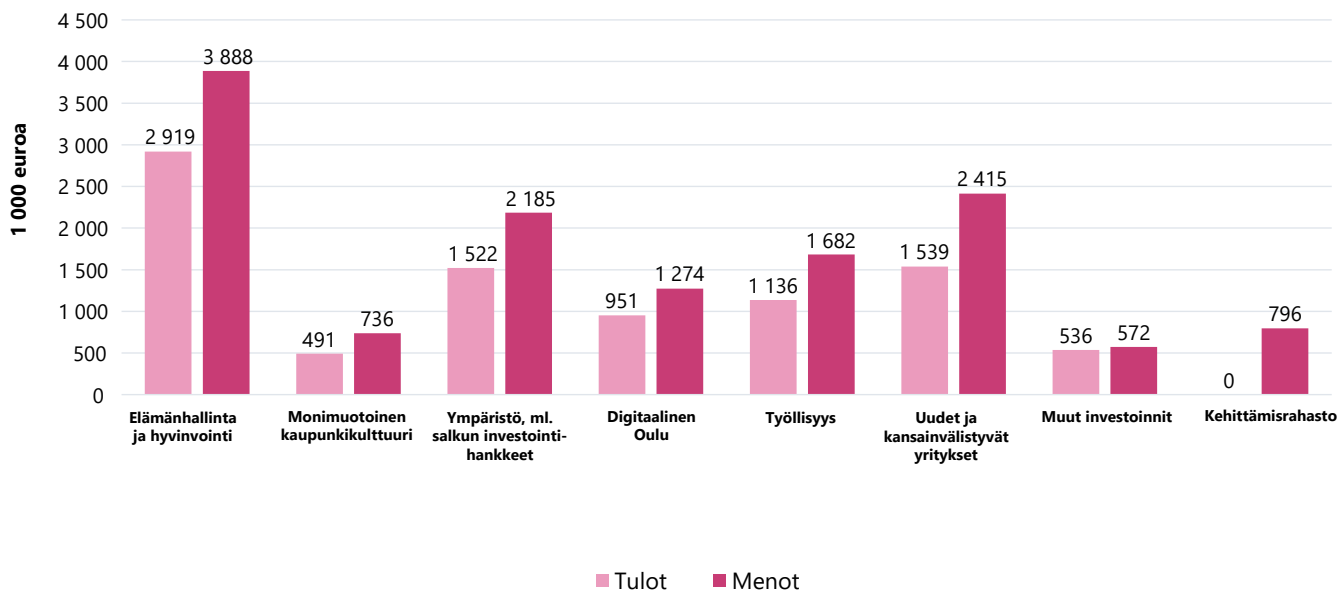
Poikkitoiminnallisten salkkujen kokonaisuutta täydentää Business Oulun Uudet ja kansainvälistyvät yritykset –salkku, johon on koottu Business Oulun toteuttamat ja hallinnoimat sekä Business Oulun yhteistyökumppaneiden hankkeisiin maksamat kuntarahoitusosuudet lukuun ottamatta Työllä hyvinvointia -salkkuun kuuluvia Business Oulun toteuttamia hankkeita. Uudet ja kansainvälistyvät yritykset -salkku perustuu Business Oulun toimenpideohjelmaan 2019-2026 ja salkussa on kaikkiaan kuusi painopistettä.

- Uudet ja kansainvälistyvät yritykset
 1. Kasvuyrityspalvelut
 2. Vienti
 3. Investoinnit
 4. Yrittäjyys, uusi liiketoiminta ja innovaatioekosysteemit
 5. Liiketoimintastrategia ja ennakointi
 6. Paikanmarkkinointi ja tapahtumat

Kaupungin hanketoiminnan kokonaisvolyyymi ja jakauma salkuittain vuonna 2021 on esitetty alla olevassa kuvassa. Nettomenoiltaan yhteensä –4,6 milj. euron (tulot n. 9,1 milj., n. menot – 13,6 milj.) kokonaisuudessa on huomioitu toimialojen ja liikelaitosten talousarvioihin budjetoidut kehittämishankkeet ja tukirahoitteiset investoinnit sekä kaupunginhallituksen kehittämissalkkujen määrärahoista hallintokunnille siirrettävät määrärahat ja yhteistyökumppaneille maksettavat kuntarahoitusosuudet. Toimialojen talousarvioihin varataan hankkeiden tulot ja menot, liikelaitosten talousarvioihin varataan hankkeiden nettomenot eli omarahoitusosuudet. Talousarviota laadittaessa tulee kiinnittää erityistä huomioita menojen arviointiin. Ylibudjetointia täytyy välttää.

Lisäksi mukana ovat Business Oulun talousarviosta, työllisyismäärärahoista ja kehittämisrahastosta yhteistyökumppaneille maksettavat hankkeiden kuntarahoitusosuudet sekä kehittämissalkkujen tavoitteita tukevat investointihankkeet, joihin on saatu ulkopuolista rahoitusta.

Hankkeet TA2021: tulot 9,1, menot -13,6, netto -4,6 milj. euroa

Kuva 6. Hankkeet ja projektit salkuittain 2021

4.4 Sitovat tavoitteet vuodelle 2021

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	<p>1. Oulu on kansainvälisesti kiinnostava paikka yrityksille ja sijoittajille.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Pääomasijoitukset alueen yrityksiin: 50 milj. euroa - Alueelle sijoittuneet uudet yritykset: 20 kpl. - Investoinnit alueelle: 300 milj. euroa 	Business Oulu -liikelaitos
	<p>2. Pitkäaikaistyöttömyys laskee.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Työmarkkinatuen kuntaosuus pienenee 10% edellisen vuoden toteumaan verrattuna 	Business Oulu -liikelaitos
<i>Ouluun pääsee sujuvasti maalta, mereltä ja ilmasta.</i>	<p>3. Oulun seudun logististen kärkihankkeiden valmistelu etenee.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Liminka-Oulu -kaksoisraiteen tarveselvityksen pohjalta päätös hankkeen toteuttamisesta tehty (kyllä/ei) - Oulun satamaan johtavan maantieyhteyden rahoituspäätös toteutukseen tehty. (kyllä/ei) 	Kaupunginhallitus
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i>	<p>4. Kohti hiilineutraaliutta; Kestävän liikkumisen edistäminen</p> <p>Joukkoliikenteen saavutettavuus ja palvelutaso nousee:</p> <p>Mittari:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Joukkoliikenteen matkamäärä kasvaa (matkaa/asukas, seudullinen) 	Yhdyskuntalautakunta

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i>	<p>5. Kulttuuripääkaupunki 2026 hakemuksen valmistelu ja toimenpiteet etenevät.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oulu2026-kulttuuripääkaupunkivuoden toisen vaiheen ns. Bidbook2 on valmis, Oulu valitaan Euroopan kulttuuripääkaupungiksi (kyllä / ei) - Positiivisen valintapäätöksen perusteella käynnistetään Oulun kulttuurisäätiön valmistelu, säätiö toimintavalmiudessa 1.1.2022 	Kaupunginhallitus
<i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i>	<p>6. Varmistetaan riittävä ja monipuolinen tonttutuotanto keskeisiltä kaupunkikehittämisen alueilta ja vyöhykkeiltä.</p> <p>Mittarit:</p> <p>Kaupungin tontinluovutus:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Omakotitontit 130 tonttia (AO) - Rivitalotalotontit 180 asuntoa (AR) - Kerrostalotontit 500 asuntoa (AK) <p>Kaupungin tontinluovutus yhteensä 910 asuntoa varten vuodessa.</p>	Yhdyskuntalautakunta
	<p>7. Asemanseudun ja torialueen suunnittelu etenee.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Asemanseudun ensimmäisen vaiheen asemakaavatyö käynnissä. - Tervatowerin asemakaavatyö on käynnistynyt. - Kaupunki on mahdollistanut Kiikelin löylymailman rakentamisen. 	Kaupunginhallitus Yhdyskuntalautakunta
<i>Luonto ja alueen historia ovat vetovoimatekijöitämme.</i>	<p>8. Oulun tarina on keskeinen vetovoimatekijä. Kulttuuripalveluiden kohteet nousevat matkailijoiden ja kuntalaisten suosimina vierailukohteina.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuurikohteiden (Valve, Luuppi, kirjasto ja Oulu Sinfonia) kävijämäärät kasvavat edelliseen vuoteen verrattuna. - Lähiliikuntapalveluiden suunnittelu ulkoalueilla etenee sivistysohjelman (Liikkuva Oulu) – tavoitteiden mukaisesti. (kyllä/ei) 	Sivstys- ja kulttuurilautakunta

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Olemme elämänmittaisen oppimisen ja koulutuksen edelläkävijä. Oulun vetovoimaisuus korkeakoulukaupunkina kasvaa.</i>	<p>9. Oulun kaupunki on mukana kehittämässä ja markkinoi Oulu Campus Linnanmaan ja Oulu Campus Kontinkangas –konsepteja ja alueita.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Korkeakoulujen ensisijaisten hakijoiden määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna - Oulun suositteluhaluus opiskelijakaupunkina kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (Taloustutkimus) 	Kaupunginhallitus
	<p>10. Nuorten sijoittuminen jatko-opintoihin peruskoulun jälkeen.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Jokainen nuori jatkaa opiskelua peruskoulun jälkeen (kyllä/ei) - Päätötodistuksen saaneiden määrä vähintään edellisen vuoden tasolla 	Sivistys- ja kulttuurilautakunta
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>	<p>11. Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen, omaan hyvinvointiaktiivisuuteen ja koettuun hyvinvointiin vaikuttaminen</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Kulttuurihyvinvointisuunnitelma on hyväksytty (kyllä/ei) - TEA-viisarin Oulun kokonaispistemäärä on vähintään koko maan keskiarvon yläpuolella (kyllä/ei) sekä kuusikkovertailun keskiarvon osalta samaa luokkaa tai korkeampi (kyllä/ei) - Alueellisen hyvinvointitiedon hyödyntäminen palvelunrakenteen ja -tarpeen suunnittelussa paranee (kyllä/ei) - Lasten ja nuorten alueelliset hyvinvointierot pienenevät edelliseen kouluterveyskyselyyn verrattuna (terveydentilan kokeminen) (kyllä/ei) 	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta
	<p>12. UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -toimintamallin mukaiset toimenpiteet vakiinnutetaan Oulun kaupungissa.</p> <p>Mittarit:</p> <ul style="list-style-type: none"> - Oulu on kaikissa Lapsiystävällinen kunta -mallin rakenneindikaattoreissa vähintään tasolla 3 asteikolla 1-4. - Lapsivaikutusten arviointien määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (kyllä/ei) - Lapset puheeksi -keskustelun käyttö kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (kyllä/ei) 	Sivistys- ja kulttuurilautakunta Hyvinvointilautakunta Yhdyskuntalautakunta

Oulun kaupungin tapa toimia

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI	VASTUUTAHO
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	13. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten osuus O-17-vuotiaasta väestöstä (%) Mittari: Kodin ulkopuolelle sijoitettujen osuus vähenee vuodesta 2020 ja tavoite alle 1,3 %	Hyvinvointilautakunta Sivistys- ja kulttuurilautakunta
	14. Ikäihmisten hyvinvointi ja toimintakyky paranee Mittari: Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus kasvaa, - tavoite 92% Vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna, - tavoite asetetaan vanhuspoliittisen ohjelman yhteydessä	Hyvinvointilautakunta
	15. Kaupungin toiminta osaavana ostajana ja terveiden markkinoiden kehittäjänä paranee Mittari: Innovaatiomyönteisten käytäntöjen määrä hankinnoissa kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna (sähköiseen järjestelmään tehdyt hankinnat)	Kaikki lauta- ja johtokunnat
<i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassa.</i>	16. Digitaalinen Oulu –ohjelman painopisteen 2 mukaisesti hyödynnämme digitalisaation ja datan mahdollisuudet palveluissa ja hyvinvoinnin edistämisessä. Mittarit: - Hallintokuntien digikehittämissuunnitelmien mukaisesti otetaan käyttöön digitalisaation avulla tehostettuja prosesseja tai kuntalaispalveluja - Keskitetyn asiointin digitaalisen palvelujen suhteellinen osuus kasvaa, käyntiasioinnin ja puhelinkontaktien osuus laskee	Kaikki lauta- ja johtokunnat
<i>Olemme haluttu kumppani ja toimimme aktiivisesti kansallisissa ja kansainvälisissä verkostoissa. Kehitämme kykyämme palvella asiakkaita monikielisesti.</i>	17. Kansainvälisissä verkostoissa saatua tietoa ja osaamista siirretään omaan toimintaan. Mittarit: - Oulu 2026 kulttuuripääkaupunkivuoden kulttuuriohjelman hankkeissa mukana olevien kansainvälisten yhteistyökumppaneiden määrä kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna - Oulun asiantuntemusta hyödynnetään rahoitusohjelmien, politiikkalausuntojen ja muiden kaupunkikehittämistä linjaavien EU -dokumenttien sisältöjen laadinnassa. (kyllä/ei)	Kaupunginhallitus
<i>Olemme vetovoimainen kaupunkityöpaikka. Teemme yhdessä merkityksellistä työtä outulaisten parhaaksi.</i>	18. Henkilöstön kokonaismäärä ei nouse ja työhyvinvointi paranee. Mittarit: - Oulun kaupunki -tasolla palkallinen työpanos ei kasva vuodesta 2020 - Toteutunut työpanos (HTV) palkallisesta työpanoksesta nousee vuodesta 2020 - Sairaspoissaolo % laskee - Palkalliset työkyvyttömyyskustannukset laskee	Kaikki lauta- ja johtokunnat
	19. Kunta10-tuloksia hyödynnetään toiminnan kehittämisessä. Mittarit: - Kunta10-kehittämissuunnitelmien toimeenpano: Tavoite Sovittujen ja toteutuneiden kehittämissuunnitelmien määrä kasvaa edelliseen tutkimuskauteen verrattuna	Kaikki lauta- ja johtokunnat

4.5 Omistajapolitiikka ja -ohjaus

Omistajapolitiikka on kaupungin johtamisen väline. Se luo puitteet menestykselliselle toiminnalle. Omistajapolitiikassa on kyse omistajastrategian valinnasta ja sen onnistuneisuuden arvioinnista sekä konserniohjauksesta. Oulun kaupunki pyrkii omaisuuden hoidossa mahdollisimman hyvään taloudelliseen ja yhteiskunnalliseen kokonaisvaikutavuuteen. Omistajaohjaus on johdonmukaista ja mahdollisimman avointa. Omistajaohjausta hoidetaan tavalla, joka mahdollistaa toimijoiden ja omistajan yhteydenpidon parhaalla ja tuloksellisimmalla tavalla.

Oulun kaupungille on vahvistettu omistajapolitiittiset linjaukset ja omistajapolitiittinen toimenpideohjelma, jotka ohjaavat pääoman käyttöä ja eri omaisuuseriä koskevaa päätöksentekoa. Omistajapolitiittisilla linjauksilla määritellään kehittämissiiot ja toiminnan tavoitteet omistajan näkökulmasta. Oulun kaupunginhallituksen hyväksymän omistajapolitiittisen ohjelman tavoitteena on varmistaa kaupunginvaltuuston hyväksymien linjausten toimeenpano. Nykyiset omistajapolitiittiset linjaukset on hyväksytty kaupunginvaltuustossa 29.1.2018 ja niiden täytäntöönpano varmistetaan omistajapolitiittisen toimenpideohjelman kautta, joka on hyväksytty kaupunginhallituksessa 26.11.2018. Uudet omistajapolitiittiset linjaukset valmistuvat vuoden 2021 aikana.

Oulun kaupunginvaltuusto seuraa merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen talouden

kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä.

Kaupungin tytäryhteisöjen tilanteesta laaditaan lisäksi vuosittain erillinen raportti, missä keskeinen asia on valtuuston omistajapolitiittisiin linjauksiin asettamien toiminnallisten tavoitteiden toteutuminen. Raportti sisältää myös yhtiön taloudellisen tilanteen analysoinnin, toimintaan liittyvät riskit sekä tulevaisuuden näkymät.

Omistajapolitiikan ohjaus ja valvonta kuuluvat luottamushenkilöorganisaatiossa kaupunginvaltuustolle, toimeenpano kaupunginhallitukselle sekä toiminnan tarkoituksenmukaisuuden ja linjausten toteutumisen valvonta tarkastuslautakunnalle. Konsernijaoston tehtäviin kuuluu muun muassa ohjata ja valvoa omistajana, että tytäryhtiöt toimivat kaupunginvaltuuston ja kaupunginhallituksen asettamien taloustavoitteiden mukaisesti sekä huolehtia konsernivalvonnan toteuttamisesta. Viranhaltijaorganisaatiossa omistajaohjaus kuuluu kaupunginjohtajan ja talousjohtajan tehtäviin.

Omistajapolitiikan valmistelusta vastaa konsernihallinto. Kaupungin tytäryhteisöjen toiminnasta vastaavat niiden omat hallintoelimet, joiden kautta omistajaohjaus toteutetaan.

4.6 Hankintojen ohjaus

Hankinnat ovat olennainen osa julkisten varojen käytön suunnittelua ja riskienhallintaa sekä markkinoiden ja palveluiden kehittämistä. Lisäksi hankinnat ovat olennainen osa kaupungin resurssiverkostoa, jossa oman tuotannon resurssien rinnalla hyödynnetään ulkopuolisia tarjoaja-markkinoita. Systemaattisesti johdetuilla hankinnoilla saadaan aikaan sekä yhteiskunnallisia että taloudellisia vaikutuksia. Hankintojen strategista roolia osoittaa myös hallitusohjelma, joka nostaa julkiset hankinnat näkyvästi esille hallitusohjelman eri tavoitteissa ja toimenpiteissä.

Kaupunkistrategiassa Oulu 2026 kuvattu Oulun tapa toimia sisältää strategisen linjauksen "kaupunki toimii osaavana ostajana". Kaupunkistrategiaa toimeenpaneva Oulun kaupungin hankintaohjelma sisältää hankintatoiminnan päämäärät, kehittämisen tavoitteet ja toimenpiteet sekä mittarit. Hankintaohjelman toimenpidekokonaisuudet Oulun kaupungin hankintatoiminnan kehittämiseksi ja tavoitteiden saavuttamiseksi ovat hankinnat elinvoiman ja hyvinvoinnin vahvistamisessa, hankintaosaamisen tason nosto ja hankintojen hallinta, tuloksellisuus ja vaikutus sekä yhteiskuntavastuu ja kestävä kehitys.

Kaupunginhallituksen hyväksymä hankintamääräykset ovat osa sisäisen valvonnan menettelyjä. Ne tukevat hallintokuntien sisäisen valvonnan ja riskienhallinnan toteuttamista hankintojen osalta. Hankintamääräykset sisältävät hankinnan määritelmän, hankinnoissa huomioitavia tarkentavia menettelytapoja ja toteuttajien vastuiden täsmennyksiä hankintojen johtamiseen, suunnitteluun ja seurantaan, hankintalain kansallisen kynnysarvon alittaviin hankintoihin sekä riskienhallintaan ja harmaaseen talouteen liittyen.

Hankintojen kokonaissuunnittelu on osa hallintokuntien toiminnan ja talouden suunnittelua asetettujen tavoitteiden saavuttamiseksi, hankintojen ennakoinnin ja kokonaishallinnan sekä hankintojen vaikuttavuuden ja tuloksellisuuden parantamiseksi. Hallintokunnat laativat vuosittain hankintasuunnitelmat talousarviovuodelle ja suunnittelukaudelle hankintojen johtamisen sekä hankintojen suunnitelmallisuuden ja seurannan tueksi. Lisäksi hankintasuunnitelmat tukevat ennakointia, jotta hankinnan suunnitteluun, kilpailuttamiseen ja sopimusten seurantaan osattaisiin varata riittävät resurssit.

4.7 Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

4.7.1 Kaupunkistrategian ja muiden strategisten linjausten toteuttaminen

Kaupunkistrategian mukainen henkilöstöohjelma toimii henkilöstöjohtamisen työvälineenä tukien johtamista ja ohjaten Oulun kaupungin henkilöstötyötä. Henkilöstöohjelmassa määritetyt tavoitteet, toimenpiteet ja mittarit ovat käytössä koko kaupunkiorganisaatiossa. Henkilöstöohjelman tavoitteiden seuranta ja arviointi kytketään henkilöstöraportointiin, talousarvio-, käyttösuunnitelma- ja tilinpäätösprosessiin.

Henkilöstöohjelman keskeiset teemat ovat:

1. Johtaminen ja esimiestyö
2. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen
3. Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstöohjelman strategisen tason tavoitteita ovat:

1. Vahvistamme johtamisperiaatteiden mukaista johtamista sekä esimiestyötä ja huomioimme ne rekrytoinneissa.
2. Henkilöstötuottavuus paranee.
3. Varmistamme tarvittavan osaamisen ja osaamisen kehittämisen strategisten tavoitteidemme saavuttamiseksi.
4. Työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähenvät.

Johtaminen ja esimiestyö

Johtamis- ja esimiestyössä korostuu henkilöstöohjelman mukaisesti valmentavan johtamisen periaatteet niin johtamis- ja esimiesvalmennuksissa kuin arjen työssä talousarviovuonna 2021. Johtamis- ja esimiestyön toisena keskeisenä kärsenä talousarviovuonna on työkykyjohtaminen, jossa varhaisen tuen mallin käytön tehostaminen tulee toimimaan henkilöstön työkykyriskien selvittämisen ja sairauspoissaolojen hallinnan työvälineenä. Tavoitteena on kartoittaa työkykyjohtamisen tueksi järjestelmää. Tällä hetkellä MonetTykyt-työkykyjohtamisen tuki -pilotissa (9/2019-12/2020) on käytössä Aino Health Manager -järjestelmä, joka tehostaa, selkeyttää ja helpottaa esimiestyötä työkykyriskien hallinnassa. Järjestelmän käyttö mahdollistaa työntekijöiden tasavertaisen kohtelun ja tehokkaan sairauspoissaolojen hallinnan. Lisäksi järjestelmä arkistoi kaikki työkykyyn liittyvät dokumentit. Järjestelmän käytöllä haetaan säästöjä sairauspoissaolojen ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannuksiin. Järjestelmän käytön laajentaminen koko organisaation käyttöön selviää pilotin päättyessä 12/2020. Koronatilanteen myötä

etätyön tekemisen määrä on lisääntynyt ja etätyöstä on tullut uusi työntekemisen muoto. Etätyön johtamista tuetaan ja etätyöohjeistusta päivitetään tarpeen mukaan talousarviovuonna 2021.

Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen

Henkilöstösuunnitelman tekoa ohjaavat henkilöstöön kohdentuvat taloudellisen tilanteen tuomat säästötavoitteet, joita ovat kaupunginjohtajan esityksen mukainen säästöohjelma ja ulkoisessa arvioinnissa määritellyt toimenpiteet. Kaupunginjohtajan esityksen mukainen säästötavoite on 10 M€, josta 5 M€ kohdentuu talousarviovuodelle 2021 ja 5 M€ suunnitteluvuodelle 2022. Tästä säästötavoitteesta kohdentuu molempina vuosina vähintään 50 % henkilöstömenoihin ja loput palvelunostoihin. Yhtenä ulkoisen arvioinnin toimenpiteenä talousarviovuonna 2021 on hallinnollisen työn tarkastelun jatkaminen ja tuottavuuden parantaminen talous- ja henkilöstöhallinnon osalta prosessien käyttöönotolla yli hallintokuntarajojen. Hallintokuntien henkilöstösuunnitelmat on esitetty käyttötalousohjelmissa ja ne tarkentuvat käyttösuunnitelmavaiheessa. Hallintokuntien henkilöstötarpeeseen tulevat vaikuttamaan valtakunnalliset ja paikalliset päätökset palveluiden sisällöistä ja laadusta sekä palveluverkosta. Lisäksi vastuualueiden ulkoisen arvioinnin toimenpiteiden toteutus ja sen vaikutus henkilöstötarpeeseen on kirjattu hallintokuntien käyttösuunnitelmaan. Tehtävien täyttökielto jatkuu henkilöstösuunnittelussa edelleen (Kh 28.5.2013 § 339). TäyttökIELLON tavoitteena on pystyä vaikuttamaan henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin.

Kaupungin henkilöstöohjelman mukaisesti osaamisen kehittämisessä hyödynnetään 70-20-10-mallia. Osaamisen kehittämisen tarpeita arvioidaan tavoite- ja kehityskeskusteluissa sekä osaamiskartoituksilla. Koulutusta ja muuta osaamisen kehittämistä suunnitellaan tarvelähtöisesti. Kaupungin keskitetty henkilöstökoulutus konsernihallinnossa vastaa kaikkien toimialojen yhteisistä lyhytkestoisista koulutuksista. Hallintokunnat vastaavat henkilöstönsä tarvitsemasta työtehtäviin liittyvästä ammatillisesta täydennyskoulutuksesta, joka kuvataan hallintokuntakohtaisessa henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa (tarkemmin käyttösuunnitelmavaiheessa). Henkilöstöä kannustetaan omaehtoiseen opiskeluun. Henkilöstöllä on mahdollisuus hakea 6 pv palkallista virka- tai työvapaata omaehtoiseen jatkokoulutukseen osallistumista varten. Työnantajalla on mahdollisuus saada koulutuskorvausta kolmelta koulutuspäivältä työntekijää kohden vuodessa perustuen lakiin koulutuksen korvaamisesta. Korvauksen tarkoituksena on parantaa työnantajan mahdollisuuksia järjestää työntekijöilleen osaamista kehittävä koulutusta. Edellytyksenä on, että koulutus perustuu yhteistoimintamenettelyssä käsiteltyyn koulutussuunnitelmaan.

Työnantaja järjestää koulutusta seuraavista teemoista:

- Johtaminen ja esimiestyö: esimiespassi- ja jatkovalmennus, valmentava johtaminen, työkykyjohtaminen, muutosjohtaminen, kehityskeskustelut ja rekrytointi, työsuojeluvastuut/työsuojelupari-koulutus
- Ennakoiva hyvinvointi ja elintavat
- Varhainen tuki ja puheeksi ottaminen
- Lainsäädäntö, palvelussuhdeasiat, henkilöstöhallinnon ohjeet ja menettelytavat
- Asiakaslähtöinen toiminta
- Hankinta- ja talousosaaminen
- Vuorovaikutustaidot, viestintä, kansainvälisyys ja kielitaito
- Turvallisuus ja riskienhallinta sekä työsuojelu
- Asiakirjahallinto ja päätöksentekomenettely
- Digitalisaatio, tietoturva, tietosuojaja O365

Henkilöstön hyvinvointi

Henkilöstön hyvinvointi on keskeisenä painopistealueena henkilöstöohjelmassa. Jokaisella työntekijällä on tärkeä tehtävä työkyvyn ja hyvinvoinnin johtamisessa. Tavoitteena on, että työn tekeminen mahdollistuu vanhuuseläkeikään saakka ja työkyvyttömyyden kokonaiskustannukset vähentyvät. Henkilöstön hyvinvoinnin tilaa seurataan muun muassa Kunta10-kyselyn sekä tiedolla johtamisen raportoinnin avulla. Oulun kaupungin yhteisten toimintamallien kautta ohjaamme henkilöstöä käytännön toimenpiteisiin työkyvyn ja hyvinvoinnin ylläpitämiseksi. Niitä ovat ennakoivan hyvinvoinnin malli, varhaisen tuen malli, sairauspoissaolokäytänteet ja työhön paluun tukemisen malli, korvaavan työn malli, uudelleensijoitustoiminnan malli, hyvän käytöksen opas, päihdeohjelma sekä työuupumuksen tunnistaminen ja toimintaohje. Henkilöstön hyvinvointia tuetaan myös elintapakoulutuksella ja -ohjauksella. Painopistealueita ovat liikunta, ravinto, uni, lepo ja palautuminen. Koulutuksen ja ohjauksen tavoitteena on kokonaisvaltainen elintapamuutos, joka parantaa fyysistä ja psyykkistä hyvinvointia ja edesauttaa työssä jaksamista.

Työterveysyhteistyöllä toteutamme suunnitelmallista ja tavoitteellista toimintaa työnantajan, työntekijöiden ja heidän edustajiensa kanssa työterveyshuoltolain mukaisesti. Työterveyshuollon puitesuunnitelma tukee henkilöstön hyvinvoinnille asetettuja tavoitteita, jotka sisältyvät kaupungin henkilöstöohjelmaan. Työterveyshuollon puitesuunnitelma sisältää työterveyshuollon toimintasuunnitelman, joka sisältää työterveysyhteistyölle ja työterveyshuollon toiminnalle asetetut konkreettiset tavoitteet sekä toiminnan ja sen vaikuttavuuden arvioinnin. Se on myös osa Oulun kaupungin työsuojeluohjelmaa.

Ennakoiva hyvinvointi -mallin jalkauttaminen hallintokuntiin ja työyksiköihin jatkuu talousarviovuonna 2021. Mallin mukaisten toimenpiteiden tavoitteena on parantaa henkilöstön hyvinvointia mahdollisimman varhain. Mallissa on asetettu tavoitteet työntekijälle, johtamiselle ja esimiestyölle, työympäristölle sekä työnantajalle. Ennakoivan hyvinvointimallin yhteyteen tuodaan esitys toimenpiteistä, joilla sairauspoissaoloja pyritään vähentämään lähiesimiestyöskentelyn arvioinnilla ja kehittämällä ja parantamalla turvallisuuden ja luottamuksen kokemista työssä. Hyvinvointitiedon seuranta on jatkuvaa. Esimiesten käytössä on muokattava Oulun kaupungin hyvinvointikysely-pohja zef-järjestelmän kautta. Kyselyn toteuttamiseen ohjeet löytyvät Akkunan ennakoivan hyvinvoinnin sivulta. Suositus kyselyn toteuttamiseen on kaksi kertaa vuodessa työyksiköittäin. Esimies laatii työyhteisön kanssa kyselyn tulosten perusteella kehittämistoimenpidesuunnitelman. Konsernihallinnon henkilöstöryhmällä on näkymä koko organisaation kyselyihin ja raportteihin.

Talousarviovuonna jatkuu varhaiskasvatuksen hyvinvointikysely -pilotointi (2018–2021), jossa selvitetään ja seurataan pohjoisen alueen varhaiskasvatuksen henkilöstön terveyden ja hyvinvoinnin tilaa yhdessä työterveyden kanssa. Kyselyn tulosten perusteella työntekijöitä kannustetaan vastuunottoon omasta terveydestä ennakoivan hyvinvointimallin mukaisesti. Pilotissa ohjataan työterveyden toimijoita ja työnantajaa toimenpiteisiin henkilöstön hyvinvoinnin parantamiseksi.

Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista ikääntyville työntekijöille järjestämällä heille mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä. Työkyvyn ylläpitämiseksi tuetaan palkallisia kuntoutusvapaita erikseen sovittujen ohjeiden mukaisesti. Korvaavalla työllä sekä osasairauspäivärahan käytöllä tuetaan sairauden jälkeistä paluuta työelämään. Lisäksi erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Joustavuutta lisää myös liukuva työaika toimistotyössä.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma 2022-2025 laaditaan yhteistoiminnassa tunnistettujen työn vaarojen ja kuormitustekijöiden perusteella. Työsuojelun toimintaohjelma ohjaa kaupungin työsuojelutoimintaa ja kuvaa kaupungin tavan toteuttaa työturvallisuuslain velvoitteet. Työsuojeluvaltuutettujen toiminnan arvioinnin ja henkilöstön lukumäärän pohjalta neuvotellaan päätoimisten työsuojeluvaltuutettujen lukumäärä ja ajankäyttö valtakunnallisten sopimusten mukaan tulevalle nelivuotiselle toimintakaudelle 2022-2025. Työsuojelutoiminta on ennakoivaa yhteistoimintaa. Työsuojelupari on esimiehen apuna työyhteisön vaara- ja kuormitustilanteiden seuramisessa. Työturvallisuusjärjestelmään kertyy tieto toteutetuista työn vaarojen arvioinneista, sattuneista työtapa-turmista, läheltä piti -tilanteista sekä tehdyistä korjaavista toimenpiteistä. Kaupungin yhteisten ja hallintokuntakoh-taisten työsuojeluprosessien yhtenäistäminen jatkuu.

4.7.2 Henkilöstön rakenne, määrä sekä arvio näiden kehittämisestä

Henkilöstösuunnitelma, koko kaupunki

Oulun kaupunki HENKILÖSTÖRAPORTTI	TP2019	ENN2020	TA2021	Muutos-% TA2021- ENN2020	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	7 406	7 554	7 750	2,6	7 647	7 636
Tilapäiset	2 642	2 563	2 321	-9,4	2 349	2 351
Yhteensä	10 048	10 116	10 070	-0,5	9 996	9 987
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	20	20	27	35,0	27	27
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	170	162	217	34,6	217	217
Kaikki yhteensä	10 238	10 298	10 315	0,2	10 241	10 232
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1 000 €						
Palkat ja palkkiot	-413 600	-416 691	-425 211	2,0	-424 466	-425 667
Henkilösivukulut	-99 536	-102 955	-110 479	7,3	-108 598	-108 234
Yhteensä	-513 136	-519 646	-535 690	3,1	-533 064	-533 901
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-1 096	-1 208	-1 208	0,0	-1 208	-1 208
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-3 931	-3 237	-4 187	29,3	-4 187	-4 182
Arpeetti	-232	-313	-313	0,0	-313	-313
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-218	-255	-255	0,0	-255	-255
Omais- ja perhehoitajat	-2 394	-2 471	-2 471	0,0	-2 471	-2 471
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-816	-695	-1 074	54,6	-1 074	-1 073
Arpeetti	-49	-66	-66	0,0	-66	-66
Kaikki yhteensä	-521 871	-527 891	-545 263	3,3	-542 637	-543 468

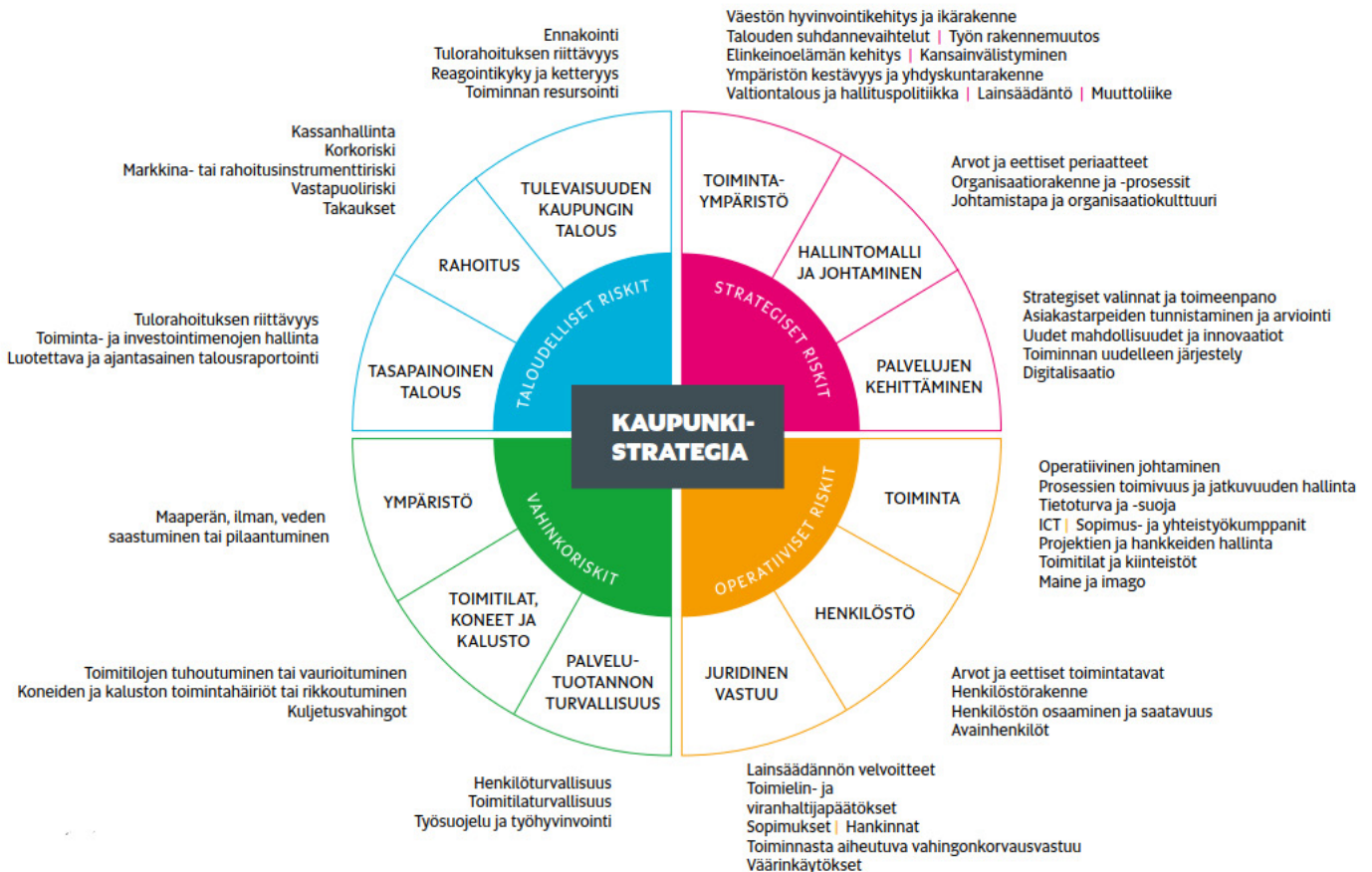
Toimintaan vaikuttavat muutokset talousarviovuonna 2021:

Palkallinen työpanos vähenee 46 henkilötyövuotta talousarviovuonna 2021 sekä 74 henkilötyövuotta suunnitelmavuonna 2022. Palkallinen työpanos vähenee henkilöstön kohdentuvien taloudellisen tilanteen tuomien säästötavoitteiden mukaisesti. Lisäksi palkalliseen työpanokseen vähentämistavoite jatkuu tulevina vuosina. Henkilöstökustannukset kasvavat palkallisen työpanoksen vähenemisestä huolimatta kunnallisten virka- ja työehtosopimusten palkankorotusten (sekä yleiskorotus että järjestelyerä) myötä, jotka on huomioitu talousarviovuonna 2021.

5 Oulu-konsernin merkittävimmät riskit ja niiden hallintakeinot

Kokonaisvaltaisen riskienhallinnan tavoitteena on varmistaa asetettujen tavoitteiden saavuttaminen ja talousarvion toteutuminen oikealla ennakoinnilla. Oulu-konsernin riskit on luokiteltu strategisiin, operatiivisiin, taloudellisiin

ja vahinkoriskeihin. Vahinkoriskejä hallitaan vakuuttamisen ja vahinkorahaston avulla. Alla olevassa riskikartassa on esitelty yleisiä kaupungin toimintaan liittyviä riskejä.

Oulun kaupungin strategian painopistealueet ovat:

- Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy
- Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki
- Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki
- Oulun tapa toimia

Alla on arvioitu strategisiin tavoitteisiin liittyvät merkittävimmät riskit.

Elinvoima ja elinkeinoelämän kehitys

Yritystoiminnalla ja elinkeinorakenteen muutoksilla on vaikutusta alueen vetovoimaan, väestömäärän kehitykseen, työllisyyteen, muuttoliikkeeseen, investointeihin, rakentamiseen ja hyvinvointiin. Elinkeinoelämän toimintaedellytysten heikkeneminen johtaa verotulojen pienenemiseen, työllisyyspalvelujen tarpeen kasvuun ja

työttömyyden seurannaisvaikutuksista aiheutuvien kustannusten kasvuun. Lisäksi Oulun alueen väestönkasvun hiipuminen alle 1%:n kasvuvauhdin nähdään riskinä. Lyhyellä aikavälillä maailmanlaajuisen koronaviruspandemian vaikutukset oululaisten yritysten toimintaan sekä muut isot liiketoimintamuutokset markkinoilla voivat aiheuttaa merkittäviä irtisanomisia jo lähiaikoina. Koronaviruspandemialla on vaikutusta myös kaupungin liiketoimintoihin, esimerkiksi Sataman liikennemääriin ja Oulun Pysäköinnin pysäköintimääriin.

Työttömyys on jo kääntynyt nopeaan kasvuun, mikä nostaa kaupungin työllistämisen- ja sen seurannaiskustannuksia. Työllisyyden parantumiseen vaikuttavat eniten yritysten kasvu, vientitoiminnan onnistuminen ja työmarkkinoiden toimivuus. Työnhakijoiden ja avoimien työpaikkojen kohtaamiseksi tehdään toimenpiteitä yhdessä yliopiston, ammattikorkeakoulun, ammattiopiston ja TE-toimiston kanssa. Oulun kaupunki aloittaa työllisyyskokeilun toteutuksen vuoden 2021 alussa, mikäli lait hyväksytään vuoden 2020 loppuun mennessä. Työvoiman tarve on työttömyydestä ja koronaviruspandemiasta huolimatta joillakin aloilla kohtuullisen merkittävä, mikä edellyttää toimenpiteitä kohtaannon parantamiseksi.

Menestyvät kaupungit luovat vetovoimaa uudelle osamiselle ja kansainvälistyville kasvuyrityksille. Keinoja ovat elinvoimaa edistävät strategiset kärkihankkeet. Alueen vahva teknologiaosaaminen on suurin mahdollinen tekijä yksityisen sektorin nettotyöpaikkamäärän kasvamiselle. Osaamista tuetaan Oulu Innovaatioallianssi -yhteistyöllä sekä Oulu Campus Linnanmaa ja Kontinkangas alueiden kehittämällä. Kaupungin vetovoimaa vahvistetaan Kulttuuripääkaupunki Oulu 2026 -hankkeella. Lisäksi tärkeää on vahvistaa ydinkeskusta-alueen elinvoimaa muun muassa asemanseudun, Raksilan ja torialueen kehittämällä. Alueen saavutettavuuden paraneminen on tärkeää ja sitä edistetään vaikuttamalla erityisesti rata- ja tieyhteyksien ja kansainvälisten lentoyhteyksien paranemiseen ja merikaapelin toteutumiseen. Vetovoimainvestoinneissa iso riski on, että toteutuminen viivästyy ja investointien vetoimaisuus ei ole samaa luokkaa kuin kuudessa suurimmassa verrokkikaupungissa.

Johtaminen

Nykyinen johtamisjärjestelmä on otettu käyttöön vuonna 2016. Hyvä johtaminen ja hallinto edellyttävät luottamushenkilöiden ja viranhaltijoiden roolien, tehtävien ja vastuujakojen selkeää määrittelyä. Toimivuutta arvioidaan säännöllisesti. Vuoden 2021 aikana eduskunta käsittelee sote-uudistukseen liittyvät lakiesitykset ja kuntavaalien jälkeen tehdään linjaukset mahdollisesta pormestarimallin valmistelun käynnistämisestä. Mikäli muutokset toteutuvat, niillä on merkittävä vaikutus kaupungin johtamisjärjestelmään.

Asiakaslähtöisyys ja useat ilmiöt kuten digitalisaation aiheuttama murros edellyttävät toimivaa poikkihallinnol-

lista yhteistyötä sekä kaupungin sisällä että keskeisten sidosryhmien kanssa. Vastuualuerajat ylittävä toiminta edellyttää toimivaa johtamista, yhteisten tavoitteiden asettamista ja sitoutumista yhteisten tavoitteiden toteuttamiseen.

Talous

Oulun kaupungin talous on ollut viime vuodet alijäämäinen ja ilman nopeita toimenpiteitä alijäämä syvenee tulevina vuosina huolimatta kunnallisveron korottamisesta 2021 lähtien. Oulun kaupunki käynnisti syksyllä 2019 ulkoisen arvioinnin talouden tasapainottamiseksi. Selvitys valmistui tammikuussa 2020 ja se sisälsi toimenpiteet, joiden vuotuiset säästöt/tulonlisäykset ovat 54 miljoonan vuoteen 2023 mennessä. Talouden tasapainottamisohjelman toimenpiteiden valmistelu on ollut käynnissä toimialoilla ja liikelaitoksissa.

Yksittäinen taloudellisesti merkittävin toimenpide, jonka päätöksenteko siirtyy vuodelle 2021 on linjaus varhaiskasvatuksen ja esiopetuksen palveluverkosta sekä yksityisen ja kunnallisen palvelutuotannon suhteesta varhaiskasvatustusikäisten määrän vähetessä voimakkaasti.

Oulun kaupungin talouteen heijastuvat edelleen Nokia Oyj mobiililiiketoiminnan alasajo Oulussa, mikä vaikutti merkittävästi alihankintaketjujen kautta yrityskenttään. Vaikka ICT-toimiala työllistääkin tällä hetkellä jopa enemmän kuin "Nokia-aikaan", on monien kasvu- ja kehitysvaiheessa olevien yritysten tuloksentelekyky alhainen, joka näkyy erityisesti yhteisöveron heikkona kehityksenä.

Työttömyys on keskittynyt suuriin maakuntakeskuksiin (pääkaupunkiseutua lukuun ottamatta). Tämä on seurausta suurien kaupunkien kannalta epäedullisesta muutoliikkeestä, jonka tuloksena tulomuuttajien tulotaso on merkittävästi alhaisempi kuin lähtömuuttajien. Väestön kasvu ei näy verotulokertymissä, mutta lisää kaupunkien taloudellista taakkaa; erityisesti hyvinvointipalveluissa ja työttömyyden suorina ja epäsuorina kustannuksina.

Oulun kaupunki velkaantuu edelleen myös korkeiden investointimenojen johdosta. Uhkana on myös, että korkomenot kasvavat ja rahoituksen kustannukset vievät liikumavaraa muulta toiminnalta. Oulun kaupungin taloustilanteen analyysi on kuvattu luvussa 6.

Talouden hallintaan liittyviä keinoja ovat muun muassa rakenteellisten muutosten suunnittelu ja toimeenpano, toiminnan tehostaminen ja talouden kriittinen tarkastelu, kustannustietoisuuden lisääminen sekä toimiva seuranta-järjestelmä ja nopea poikkeamiin reagointi.

Rahoitus

Rahoitusta hankitaan investointien rahoittamiseen ja maksuvalmiuden turvaamiseen. Rahoituksen korkoriski

on pienentynyt alhaisena jatkuvan korkotason ansios-
ta. Alhainen korkotaso ei täysin poista korkoriskiä, joten
korkoriskiä hallitaan myös suojauksilla (n. 60 % lainakan-
nasta), joka tarkoittaa kiinteäkorkoisten lainojen ja korko-
suojausten hyödyntämistä. Riskiä hallitaan myös pitkällä
laina-ajoilla.

Maksuvalmiusriskiä hallitaan kassan riittävyttä ja ra-
hoituksen tarvetta säännöllisesti arvioimalla. Aktiivinen
ja ennakoiva maksuvalmiuden seuranta mahdollistaa
erilaisten rahoitusvaihtoehtojen hyödyntämisen. Mak-
suvalmiuden turvaamiseksi hyödynnetään perinteisten
rahoituslähteiden lisäksi puitelainaohjelmia, jotka mah-
dollistavat useiden vuosien kilpailukykyisen rahoituksen.
Keskeisenä ohjaavana dokumenttina on valtuuston päät-
tämien varainhankinnan ja sijoitustoiminnan periaatteiden
noudattaminen.

Korko- ja rahoitusriskin hallintaa edistetään lainojen, suo-
jausten, sijoitusten ja takausten hallinnan järjestelmiä
kehittämällä, mikä varmistaa tasokkaan arvioinnin, seu-
rannan ja raportoinnin. Takauksia ja antolainoja myönne-
tään vain tytäryhteisöille, joiden on huolehdittava yhtei-
sökohtaisesti rahoitusriskien hallinnasta. Myönnettäviin
takauksiin ja antolainoihin vaaditaan vastavakuudet kun-
talain linjauksen mukaisesti ja riskin minimoimiseksi. Kon-
sernitasoisen velkaantumisen merkittävästi lisääntyessä
on konsernitasoista riskiarviointia myös kehitettävä, jotta
konsernitasoiset vastuut eivät aiheuta liian suurta riskili-
sää peruskunnan kannettavaksi.

Palvelut

Oulun kaupungin palvelujen järjestämisellä ja tuottami-
sen tavalla on merkittäviä vaikutuksia sekä kaupungin
rakenteisiin ja talouteen että kaupunkilaisille tarjottaviin
palveluihin. Ikäihmisten määrän kasvu ja pienten lasten
osuuden väheneminen palveluissa muokkaavat toimin-
taympäristöämme tulevaisuudessa yhä enemmän. Kes-
keiset riskit liittyvät talouden kantokyvyn huomioivaan
palvelujen turvaamiseen, palvelutarpeen kysynnän muu-
toksiin sekä menojen kasvua hillitsevien ja palvelu- ja
hoitoketjujen sujuvuuteen kohdistuvien toimenpiteiden
heikkoon vaikuttavuuteen.

Nykyinen palvelutaso, -rakenne, asiakkuuksien koko-
naishallinnan hyödyntämispotentiali ja osittain hajau-
tunut yhdyskuntarakenteen edellyttävät muutoksia, jotta
kaupungin toimintaedellytykset turvataan taloudellisen
kantokyvyn mukaiseksi. Päätöksenteon tueksi tarvitaan
yhteistä jalostettua tietoa ja toimivaa poikkihallinnollista
yhteistyötä. Oulun kaupungissa merkittävä määrä asiakas-
palvelusta on mahdollista hoitaa tehokkaasti uudistuvaa
Oulu10-palvelukonseptia hyödyntämällä. Oulu10-palve-
lukonsepti mahdollistaa asiakkaalle monikanavaiset pal-
velut yhden luukun periaatteella uutta teknologiaa hyö-
dyntäen.

Mikäli koronapandemiasta aiheutuvia rajoitustoimia jou-
dutaan jatkamaan, lapsiperheiden hyvinvointia tukevien
palvelujen kasvu voi olla merkittävää. Varhaiskasvatuk-
sessa tulee haasteita varautua oikealla mitoituksella var-
haiskasvatuspalvelujen järjestämiseen. Yleisen talous-
tilanteen johdosta yksityisten toimijoiden taloudellinen
tilanne voi vaikeutua ja sillä voi olla vaikutusta palveluse-
telituottajien avulla hoidettuun yksityiseen varhaiskasva-
tuspalveluun. Perusopetuksessa etenkin oppilashuollon
sekä lasten- ja perhetyön palveluja vaativien tukitoimien
tarve voi kasvaa. Opetuksen hajaantuminen etäopetuk-
seksi ei tue riittävästi lasten oppimista ja kasvamista var-
sintaan perheissä, missä erityyppiset ongelmat ovat jo
valmiiksi kuormittaneet perheen jaksamista koronaviruk-
sen tuoman paineen lisäksi.

Kirjasto-, liikunta- ja kulttuuripalveluissa koronapandemia
voi aiheuttaa nopeita toimenpiteitä palvelujen tilapäiseksi
sulkemiseksi, mistä johtuen palvelutaso ja lipputulot las-
kevat.

Hyvinvointipalveluissa keskeisiä riskejä ovat asiakasmää-
rän ja palvelutarpeen kasvu sekä niitä hillitsevien toi-
menpiteiden riittämättömyys. Yli 75-vuotiaiden määrän
kasvu alkaa kiihtyä vuodesta 2021 ja nostaa kustannuksia
huomattavasti nykyisellä palvelurakenteella, vaikka yli
75-vuotiaiden asukaskohtaiset kustannukset pysyisivät
ennallaan. Myös koronaepidemian mahdollinen jatkumi-
nen voi tarkoittaa hoitovelkaa, jonka purku siirtyy vuodel-
le 2021 tai myöhemmäksi. Sosiaalisen hyvinvoinnin riskinä
on kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän kasvu
ja lastensuojelun laitospalveluiden käytön lisääntyminen
etenkin nuorten osalta.

Koronapandemialla on ollut merkittävä vaikutus joukko-
liikenteen matkustajamäärään ja siten lipputuloihin. Mat-
kustajamäärän lasku tulee todennäköisesti näkymään
myös vuoden 2021 toteutumisissa ja sillä on seurauksiva-
ikutuksia koko joukkoliikenteen kehittämiseen. Uudistuk-
set linjastossa ja aikatauluissa eivät vastaa riittävän hyvin
matkustajien tarpeita.

Digitalisaatio palveluiden kehittämisessä

Digitalisaation hyödyntäminen on yksi Oulun kaupun-
kistrategian keskeisistä painopisteistä (Digitaalinen Oulu
ohjelma, KH 3.2.2020). Kaupunkikonsernin tavoitteena on
edistää elinvoimaa ja palvelujen tehokkuutta ja vaikutta-
vuutta digitalisaation ja datan hyödyntämisen avulla. Kau-
pungin omaan toimintaan liittyvässä digitalisaation edis-
ttämisessä on tunnistettu seuraavia riskejä: toimialat eivät
tunnista uutta ja tehokkaampaa digitalisaatiota hyödyntä-
vää toimintamallia, markkinoilta ei löydy teknologiaratkai-
sua prosessin uudistamiseksi, valitun ratkaisun hankinta
tai käyttöönotto ja siihen liittyvä muutosjohtaminen epä-
onnistuu. Elinvoimaisuuden näkökulmasta riskinä on, että
alueen toimijat eivät kykene omaksumaan uusia kilpailu-
kyvyn kannalta keskeisiä teknologioita. Alueella on tun-
nistettu lisääntyvä kehittäjä- ja asiantuntijaresurssitarve,

joka näyttäytyy mm. rekrytointihaasteina. Asiantuntijapula on nostettu alueen yhteisenä huolena esiin mm. valtionhallinnon kanssa.

Riskienhallintakeinoja ovat toimialakohtaisten ja yhteisten kehittämiskohteiden tunnistaminen, vaikutustenarviointi, systemaattinen johtaminen, toimeenpano ja seuranta. Digitaalinen Oulu -ohjausryhmä- ja kaupungin johtoryhmätasolla. Kehittämiskohteet arvioidaan suhteessa kaupungin digitalisaatiolinjauksiin ja niille määritellään vaikuttavuustavoitteet, joiden toteutuminen varmistetaan muutoksenjohtamisen keinoin. Digitaalisten ratkaisujen suunnittelussa, hankinnoissa ja käyttöönotoissa hyödynnetään Oulun Digin osaamista. Muutoksia kaupungin toiminnassa haetaan mm. datan monipuolisella hyödyntämisellä palveluissa, kehittämisessä ja johtamisessa, robotiikan lisäämisellä prosesseissa, asiakasneuvonnan automatisoinnilla sekä sähköisten palvelukonseptien kehittämisellä ja käyttöönotolla. Lisäksi kokeilujen avulla haetaan kokemuksia uusista langattomista teknologioista, tekoälystä sekä erilaisten sensorien hyödyistä kaupungin toiminnassa.

Digitaalinen turvallisuus ja ICT

Oulun kaupunkikonsernin toiminta on riippuvainen kriittisen palvelutuotannon ja digitaalisen turvallisuuden toimintavarmuudesta ja tietoturvasta. ICT-infrastruktuuriin liittyy teknisiä riskejä, mitkä toteutuessaan vaikuttavat tietojärjestelmien toimintavarmuuteen ja kaupungin palvelujen tuottamiseen. ICT-toimialalla on käynnissä muutos kokonais- ja pilvipalveluihin siirtymiseksi. Tämä on tuonut uudenlaisia riskejä tietoliikenteen ja tietoturvan suhteen, samalla kun oman henkilöstön tai kapasiteetin riittävyyden riskit ovat pienentyneet. Jatkuvuuden turvaamiseksi kriittisiä ICT-ratkaisuja valvotaan ympärivuorokautisesti ja toipumissuunnitelmia päivitetään säännöllisesti. Oulun Digillä on yhdessä kumppaniverkostonsa kanssa kyky reagoida mahdollisiin ongelmiin ja virhetilanteisiin kaikkina vuorokauden aikoina. Oulun Digi vastaa tietoturvan ja tietosuojaan ohjaamisesta ja seurannasta. ICT-palveluiden järjestämisessä tietoturvan ja tietosuojaan rooli on merkittävä.

Tietoturvan ja tietosuojaan kehittäminen jatkuu tiedonhallintalain, EU:n tietosuoja-asetuksen ja kansallisen tietosuojalain tuomien vaatimusten mukaisesti. Toimenpiteillä edistetään yhteiskunnan toimijoiden tiedonhallinnan yhdenmukaisuutta, tietoturvaluottuutta ja tuetaan digitaalisia toimintamalleja turvaten kaupungin palvelutoiminnan henkilötietojen oikeaoppinen ja tarkoituksenmukainen käsittely. Toiminnan luotettavuutta tuetaan käyttövaltuus-, lokitietojen- ja tietoturvapoiikkeamien hallintaa kehittämällä. Henkilökunnan tietoturvatietoisuutta, osaamista ja uhkien kohtaamista parannetaan tietoiskuilla, opastavalla viestinnällä ja säännöllisellä koulutuksella. Digitalisaation kehittämisen toimenpiteitä ja uusien tietoteknisten ratkaisuiden vaatimustenmukaisuutta ja soveltuvuutta arvioidaan tietoturvan ja tietosuojaan näkökulmasta. Riskejä hallitaan vaikutusten arvioinnilla,

omavalvonnalla ja auditointeja tekemällä. Kaupunki on vahvasti verkostoitunut kansallisen tason digitaalisen turvallisuuden kehittämiseen.

Henkilöstö

Digitalisaatio on muuttamassa työskentelytapoja ja -välineitä, millä on vaikutusta henkilöstön tulevaisuuden osaamisvaatimuksiin. Eläköitymisen myötä kaupunkiorganisaatiosta poistuu paljon tietotaitoa ja ns. hiljaista tietoa, joiden säilyminen organisaation käytössä henkilöstömuutoksissa on haastavaa. Kilpailu osaavista henkilöistä on kiristynyt sekä yksityisen sektorin että valtion kanssa. Riskinä on osaavan henkilöstön saatavuus ja toisaalta pysyvyys Oulun kaupungin palveluksessa. Toisaalta koronavirus voi aiheuttaa erityisesti asiantuntijahenkilöstön toiminnan haavoittuvuutta, tämän osalta on riittävällä resurssoinnilla ja sijaisjärjestelyillä varmistettava toiminnan vakaa jatkuminen. Henkilöstön tukemista ja erityisesti määräämistä etätöihin on suunniteltava mahdollisen voimakkaamman epidemian varalle.

Osaamiseen liittyviä riskejä hallitaan mm. hyvällä henkilöstösuunnittelulla, tarjoamalla koulutusmahdollisuuksia, huolehtimalla työhyvinvoinnista ja -tyytyväisyydestä ja satsaamalla työpaikan houkuttelevuuteen. Henkilöstön osaamiseen tulee kiinnittää erityistä huomiota asiantuntemuksen varmistamiseksi tulevaisuuden vaatimuksissa. Osaamisen ja kyvykkyyden kehittämisen toimintaympäristön tarpeita vastaavaksi tulee olla jatkuvaa työtä.

Henkilöstön sairauspoissaolojen määrä on noussut v. 2017 jälkeen. Poissaoloista aiheutuu paitsi toiminnallisia häiriöitä myös merkittäviä kustannuksia esim. poissaoloajan palkkakuluina ja sijaiskustannuksina. Erityistä huomiota tulee kiinnittää riittävän varhaisiin toimenpiteisiin, työyhteisöjen toimivuuteen sekä hyvään esimiestyöhön ja johtamiseen.

Infra ja kiinteistöt

Oulun kaupungin olemassa olevan infran rapautumista nopeuttavat vaativat luonnonolosuhteet ja ilmaston lämpeneminen. Korjausvelka kasvaa, kuntalaisten liikkumisen turvallisuus heikkenee sekä Oulun kaupungin imago laskee. Hulevesiverkostot eivät riitä poikkeuksellisten sääilmiöiden vesienhallintaan. Infraan liittyvien riskien hallitsemiseksi korvausinvestointeihin on varattava riittävät resurssit.

Palveluverkkotarkastelun mukaan osa Oulun kaupungin kiinteistömässasta tulee jäämään käyttämättömäksi ja osa kiinteistöistä on jo nyt vajaakäytössä. Riskinä on, että käytöstä poistuvien kiinteistöjen ylläpitokustannukset jäävät edelleen rasittamaan kaupungin taloutta usean vuoden ajalle. Myös Oulun kaupungin tytäryhteisöjen omistuksessa on huomattava määrä kiinteistöjä, joiden hallinta ja kehittäminen ovat erityisen tärkeitä.

Konsernin pienenevät taloudelliset kokonaisresurssit vähentävät mahdollisuuksia rakennusten korjausinvestointeihin sekä kiinteistöjen hoitoon ja kunnossapitoon. Korjausvelan kasvu ja sen myötä kiinteistöjen kunnan rapistuminen ilmenee muun muassa sisäilmaongelmina. Riittämätön ylläpidon taloudellinen resursointi johtaa ennen pitkää siihen, että tilojen terveellisyys ja turvallisuus vaarantuu. Ennakoimattomat sisäilmaongelmat voivat asettaa rakennuksia toimintakieltoon ja lisätä ulkoavuokerrattavien tilojen määrää.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden operatiiviset riskitekijät liittyvät varhaiskasvatus-, perusopetus- ja lukiopalveissa palveluverkon toimivuuteen sekä varhaiskasvatuspaikkojen ja perusopetuksen ja lukioiden tilojen riittävyyteen.

Kiinteistöjen osalta maankäytön toteuttamisohjelman päivityksessä otetaan huomioon kouluverkkopäätökset. Nykyisten tilojen käyttöä tulee tehostaa ja tarpeettomista tiloista luopua kiinteistöjä kehittämällä siihen erikseen määrätyn työryhmän toimesta.

Turvallisuus

Turvallisuuden osalta painopiste on edelleen palvelutuotannon turvallisuuden ja yleisötapahtumien turvallisuuden kehittämisessä. Kaupungin henkilöstö kokee uhkailua ja painostusta yhä useammin työssään. Hyvän asiakaspalvelun tuottamiseksi on tärkeää, että henkilöstö kokee olonsa turvalliseksi työssään ja tältä osin kehittämistyö on jatkuvaa.

Yleisötapahtumien turvallisuuden osalta kaupungin roolina on erityisesti tapahtumakäyttöön suunniteltujen ja osoitettujen paikkojen ja tilojen infran kehittäminen siten, että ne tukevat tapahtumien turvallista järjestämistä. Itse tapahtumien turvallisuudesta vastaa aina tapahtumanjärjestäjä poliisi- ja pelastusviranomaisten ohjeiden ja vaatimusten mukaisesti. Koronaviruspandemian myötä valtioneuvosto antaa yleisötapahtumien järjestämiseen liittyviä ohjeita ja määräyksiä.

Koronaviruksen mahdolliseen leviämiseen ja voimakkaampaan esiintymiseen tulee varautua kaupungin kaikissa hallintokunnissa. Dialogia eri alojen kesken tulee lisätä ja tähän hyvän mahdollisuuden tuo koronatilannekuvaryhmän työskentely. Oulun kaupungin tulee tuntea oma vastuunsa kansalaisten neuvonnan ja tiedottamisen suhteen koronatestauksessa ja suojautumisessa.

Oulun kaupunki siirtää jo suunniteltua turvallisuuskyselyä asukkailleen, minkä pohjalta tehdään tulevien vuosien turvallisuusohjelma. Kysely toteutetaan sen jälkeen, kun koronavirukseen liittyvä tilanne on rauhoittunut.

Vesihuolto

Vakavat riskit liittyvät edelleen raakaveden puhdistusprosessiin ja sen kapasiteettiin sekä raakaveden hankintaan. Näihin riskeihin ei ole pystytty varautumaan riittävästi.

Keskeisin riski liittyy tällä hetkellä raakaveden puhdistusprosessiin ja sen kapasiteettiin. Molemmat pintaveden puhdistuslaitokset ovat vanhoja ja rakenteet tulevat vaatimaan saneerauksia. Vakava ja pidempiaikainen häiriö toisessa laitoksessa vaarantaa vedensaannin, koska yksi laitos ei voi turvata pitkäaikaisesti koko vedentarvetta. Puhdistuslaitokset eivät myöskään ole kapasiteetiltaan sellaisia, että niitä olisi mahdollista saneerata vedentuotannon häiriintymättä. Asian kuntoon saattaminen on aloitettu, mutta on prosessina pitkä ja altis erilaisille häiriöille.

Oulun kantakaupungin (noin 150 000 asukasta) vedenhankinta on lähes yksinomaan Oulujoen raakaveden varassa ja valtakunnallisesti turvaluokitus on heikko (luokka III). Valtuusto teki päätöksen vedenhankinnan varmistamisesta toukokuussa 2015, minkä pohjalta lisätään pohjaveden käyttöä nykyisen pintavesijärjestelmän rinnalla, jolloin voidaan paremmin varautua erilaisiin vakaviin häiriötilanteisiin. Vedenhankinnan lupaprosessi on pitkittynyt, jonka jälkeen varaudutaan tekemään suuria investointeja.

Vesilaitosprosessit ovat erittäin riippuvaisia automaatio- ja tietojärjestelmistä, ict-ratkaisuista ja laajemmin koko kyberturvallisuuden tasosta, minkä osalta toimenpiteet suunnitellaan yhteistyössä kaupungin asiantuntijatahojen kanssa. Toimintariskeihin kuuluvat myös tärkeiden kemikaalien, laitteiden ja varaosien saatavuuden turvaaminen. Koronapandemian kaltainen erityistilanne on korostanut vesihuollon toimivuutta ja resursointia yhteiskunnalle elintärkeän toiminnan turvaamiseksi.

6 Oulun kaupungin talous

6.1 Tuloslaskelmaosa

Kuntalain yhtenä tarkoituksena on edistää kunnan toiminnan suunnitelmallisuutta ja taloudellista kestävyyttä. Kuntalaissa tarkastelussa on peruskuntaa laajempi kunnan toiminta ja toimintaa ohjataan kokonaisuutena riippumatta tehtävien organisointitavasta. Laaja toiminnan tarkastelu tarkoittaa konsernitasoista tarkastelua (liikelaitokset, tytäryhtiöt, kuntayhtymät, osakkuusyhteisöt) sekä toiminnan järjestämistä yhteistoimintana, avustuksilla ja ostopalveluina.

Talousarvion valmistelussa on lähtökohtana talouden tasapaino. Verotulojen, valtionosuuksien ja toimintatulojen lähivuosien kehitys määrittää toiminnan kasvuvaran. Tavoitteena on nostaa vuosikate tasolle, joka vastaa poistojen ja investointien määrää.

Oulun kaupungin laskelmiin vaikuttaa vuosittain liikelaitosten yhtiöittämiset ja toimintojen siirrot. Vuonna 2014 yhtiöityivät liikelaitokset Oulun Satama ja Nallikari. Liikelaitokset Oulun Energia ja Oulun Jätehuolto sekä ympäristölaboratorio yhtiöityivät vuoden 2015 alussa. Oulun Konttori liikelaitoksesta siirtyi keväällä 2015 tulkkipalvelut ja vuoden 2017 alusta siirtyi liikelaitoksen toiminnoista myös suurin osa Monetra Oy:hyn. Oulun Työterveys liikelaitoksen yhtiöityminen tapahtui vuoden 2017 alussa. Liikelaitos Oulun Serviisi on ostanut aterioiden tuotannon Oulun Tuotantokeittiö Oy:stä, johon myös siirtyi Oulun Serviisi liikelaitoksen henkilöstöä vuoden 2017 aikana. Lisäksi vuoden 2017 alusta siirtyi perustoimeentulotuki Kelalle. Kaupungille jäi edelleen vastuu täydentävästä ja ehkäisevästä toimeentulosta sekä Kelan asiakasohjaukset sosiaalipalveluihin.

Vuoden 2018 aikana päätettiin liikelaitoksia koskevista organisaatiomuutoksista ja samassa yhteydessä tarkistettiin myös uusien liikelaitosten kustannusrakenteita. Oulun Teknisen liikelaitoksen, Oulun Serviisi liikelaitoksen ja Oulun Tilakeskus liikelaitoksen toiminta loppui 31.12.2018. Uudet liikelaitokset aloittivat toiminnan 1.1.2019. Oulun Teknisen liikelaitoksen tuottamat palvelut on tuotettu tämän jälkeen kahdessa eri liikelaitoksessa. Uusi liikelaitos, Oulun Infa -liikelaitos, muodostettiin Oulun Teknisen liikelaitoksen maarakennuspalveluista ja ympäristön ylläpitopalveluista (sisältäen ulkoliikuntapaikkojen hoidon).

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden hallinnoimat katu- ja viherpaluiden kunnossapitotehtävät siirtyivät 1.1.2020 alkaen Oulun Infra -liikelaitokselle. Tämän lisäksi liikelaitokselle siirtyivät puistojen ja viheralueiden suunnittelu ja rakennuttaminen.

Oulun Serviisistä, Oulun Tilakeskuksesta ja Oulun Teknisen liikelaitoksen kiinteistö- ja logistiikkapalveluista (pois lukien ulkoliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut) muodostettiin uusi liikelaitos, Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Uusi liikelaitos tuottaa julkisten toimintojen kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin käyttäjähallintokunnille sekä tilojen omistajalle (rakennusomaisuuden taseyksikkö).

Vuoden 2019 alusta aloitti konsernihallinnon tietohallinnosta ja Oulun Tietotekniikka liikelaitoksesta muodostettu uusi liikelaitos, Oulun Digi -liikelaitos. Liikelaitos ylläpitää kaupunkilaajuisia tietojärjestelmiä ja ICT-ratkaisuja. Uuden digiliikelaitoksen perustamisen tavoitteena on kuntalaisien palvelutoiminnan kehittäminen digitalisaation avulla ja oman ICT-palvelutoiminnan kehittäminen.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö, joka aloitti toiminnan 1.1.2019 kaupunginhallituksen alaisuudessa, omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikön vastuulla on erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus.

Laskelmien taustaoletukset:

- Laskelmissa on huomioitu veroprosentin korotus 1.1.2021 alkaen (20,5%) ja verot on arvioitu 5.10. tilanteen mukaan.
- Lomarahat on laskelmissa täysimääräisinä. Laskelmat sisältävät 28.5.2020 hyväksytyjen työehtosopimusten palkankorotukset.
- Koronaan liittyviä kustannuksia ei ole huomioitu talousarviossa 2021.
- Vuodelle 2020 on huomioitu valtion tukipaketti n. 54,8 milj. euroa, yhteisöveron jako-osuuden 10% korotus 9,5 milj. euroa, verotulolykkäysmenettelyn kompensaaion vaikutus 3,9 milj. euroa sekä valtion maksamat avustukset 5,1 milj. euroa. Yhteensä 73,3 milj. euroa.
- Vuodelle 2021 valtion tukipaketin vaikutus talousarviossa on n. 9,3 milj. euroa. Verotulolykkäysmenettelyn kompensaaio maksetaan takaisin vuonna 2021 viivästyskorkoineen.
- Talousarviossa vuosille 2021 ja 2022 on huomioitu koko kaupunkia koskevin linjauksina 5 milj. euron vuositasen menokarsinta, josta hallintokuntien tulee kohdistaa henkilöstömenoihin vähintään 50 %. Lisäksi vuosille 2021 – 2023 on huomioitu 10% karsinta avustusten tasoon (kh 14.9.2020)

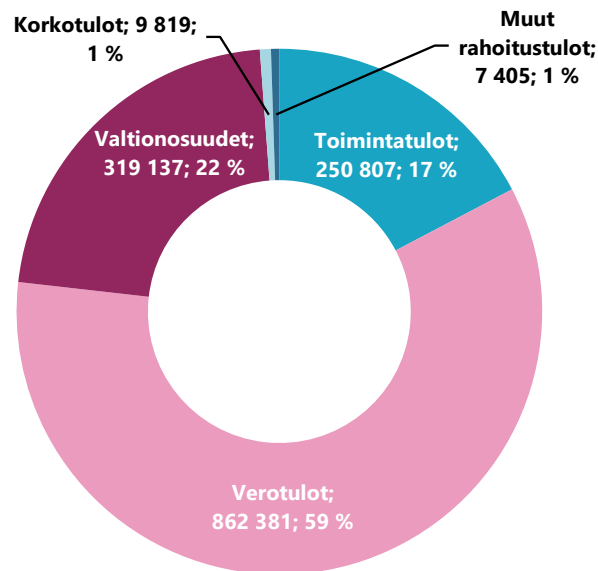
Tilinpäätökset sisältävät vuosittain kertavaikutteisia eriä, jotka parantavat tulosta. Lisäksi tulokseen vaikuttavina voi olla myös kertavaikutteisia eriä, jotka huonontavat tulosta. Vuodelle 2021 arvioitu kertavaikutteisten erien vaikutus on ylijäämän näkökulmasta positiivinen +22,3 milj. euroa.

Tilinpäätös 2015 sisälsi osinkotuloja n. 22 milj. euroa, joista Partnera Oy:ltä saatuja osinkoja n. 20 milj. euroa. Lisäksi tilinpäätös 2015 sisälsi Partnera Oy:n pääomanpalautusta n. 7 milj. euroa, joka kirjautui toimintatuottoihin. Vuonna 2017 Partnera Oy maksoi kaupungille osinkoja n. 26,3 milj. euroa. Vuoden 2018 tilinpäätöstä paransi Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto 9,4 milj. euroa, joka kirjautui muihin rahoitustuottoihin. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri maksoi vuonna 2019 maankäyttökorvauksia 9,8 milj. euroa, jotka on kirjattu muihin toimintatuottoihin.

Oulun kaupunki sai vuosina 2014–2015 yhdistymisavustuksia n. 1,8 milj. euroa vuosittain. Valtionosuuksien menetysten kompensaaiona saatiin viitenä vuotena 6,6 milj. euroa vuosittain. Valtionosuuksien kompensaaot loppuivat vuonna 2018.

TULOSLASKELMA Oulun kaupunki 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TAM 2020	ENN 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	428 425	414 151	255 040	249 821	255 682	240 762	256 134	242 767	229 769	250 807	238 703	239 449
Valmistus omaan käyttöön	17 810	15 860	19 345	17 687	17 829	14 048	18 602	16 314	16 746	17 295	17 297	17 297
Toimintameno	-1 292 495	-1 299 015	-1 203 902	-1 216 685	-1 216 934	-1 248 889	-1 323 843	-1 346 337	-1 363 246	-1 422 405	-1 456 961	-1 497 473
Toimintakate	-846 260	-869 003	-929 518	-949 176	-943 424	-994 079	-1 049 107	-1 087 256	-1 116 731	-1 154 302	-1 200 962	-1 240 727
Verotulot	692 700	708 151	734 160	743 649	764 560	766 896	796 894	837 999	806 940	862 381	882 676	907 494
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 284	279 065	291 053	353 612	319 137	322 437	322 437
Rahoitustulot ja -menot	8 835	5 718	26 909	8 435	28 126	11 796	16 034	5 391	4 453	2 463	-453	-3 047
Korkotulot	5 438	6 024	13 133	10 726	10 576	10 411	10 457	10 004	10 205	9 819	9 637	9 470
Muut rahoitustulot	14 352	10 226	25 837	8 991	32 076	20 099	16 821	7 698	12 606	7 405	7 114	8 098
Korkomenot	-9 125	-9 644	-8 829	-10 148	-10 976	-10 738	-10 488	-10 997	-11 003	-13 507	-15 910	-19 382
Muut rahoitusmenot	-1 830	-888	-3 232	-1 134	-3 550	-7 976	-757	-1 313	-7 355	-1 253	-1 293	-1 233
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 163	57 897	42 885	47 187	48 274	29 679	3 698	-13 843
Poistot ja arvonalentumiset	-128 507	-100 388	-81 227	-80 982	-80 640	-81 437	-87 249	-81 746	-81 172	-82 032	-82 410	-82 026
Poistot	-128 507	-100 388	-79 616	-80 982	-80 424	-80 665	-83 303	-81 546	-80 972	-81 832	-82 210	-81 826
Arvonalentumiset	0	0	-1 611	0	-216	-772	-3 946	-200	-200	-200	-200	-200
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-48 148	316 274	4 096	-4 716	38 522	-23 540	-44 364	-34 559	-32 899	-52 353	-78 712	-95 869
Poistoeron muutos	7 350	8 364	3 327	2 887	1 712	-3 969	3 895	-4 033	3 756	-3 812	1 188	1 166
Vapaaehtoisten varausten muutos	917	-2 300	-3 900	-12 300	2 800	8 200	-5 000	5 000	0	2 000	0	0
Rahastojen muutos	-3 883	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-43 764	322 338	3 523	-14 129	43 034	-19 309	-45 469	-33 592	-29 142	-54 164	-77 523	-94 703

Kertavaikutteiset tulot, milj. euroa	TA2021	ENN2020	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
Yhdistymisavustus	-	-	-	-	-	-	1,8
Valtionosuuden kompensatio	-	-	-	-	6,6	6,6	6,6
Autopaikkavelvoitemaksut	-	-	-	-	-	-	3,1
Oulun Asuntohankinta Oy osakekauppa	-	-	-	-	-	2,1	-
Pateniemen rannan sop.korvaukset	-	-	-	-	3,6	-	-
Partnera Oy pääoman palautus	-	-	-	-	-	-	7,1
Keskustan terveysaseman myynti (Sammakkotalo)	-	-	-	-	-	1,2	-
Maankäyttökorvaus PPSHP	-	-	9,8	-	-	-	-
Maankäyttökorvaus	-	3,0	-	-	-	-	-
Medipolis GMP Kiviharjuntie	-	-	-	-	1,2	-	-
Valistustalo Oy:ltä saatu viimeinen jako-osuus	-	-	-	0,9	-	-	-
ELY-avustuksen tuloutus	-	0,8	-	1,0	-	-	-
Partnera osinko	-	-	-	-	26,3	-	21,5
Karjasillan ja Välvainion koulujen tonttivuokra	-	2,0	-	-	-	-	-
Technopoliksen osakkeiden myyntivoitto	-	-	-	9,4	-	0,4	-
Rahoitusarvopaperit myyntivoitot/tappiot netto	0,2	0,1	1,6	0,3	0,5	0,6	1,6
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-	-	6,7	-	-	0,4	-
Kiinteistöyhtiöiden osakkeiden myyntivoitto	-	0,8	-	-	-	-	-
ScanLab Oy:n osakekannan myyntivoitto	-	0,2	-	-	-	-	-
Osakkeiden myyntivoitto	11,3	-	-	-	-	-	-
Joukkoliikenteen tuet (Yhdyskuntalautakunta)	-	3,4	-	-	-	-	-
Opetus- ja kulttuuriministeriön korona-avustukset (Siku)	1,7	1,7	-	-	-	-	-
Verotulojen lykkäysmenettelyn kompensatio	-	3,9	-	-	-	-	-
Valtion tukipaketti (yhteisövero + valtionosuudet)	13,7	64,3	-	-	-	-	-
Yhteensä	26,9	80,2	18,1	11,6	38,2	11,3	41,7
Kertavaikutteiset menot, milj. euroa	TA2021	ENN2020	TP2019	TP2018	TP2017	TP2016	TP2015
"Oulu-Koillismaa pelastuslaitos pakollinen varaus (kohdistettu henkilöstömenoihin)"	-	-	-2,6	-	-	-	-3,5
Tuloksellisuuserä (henkilöstömenot)	-	-	-	-3,2	-	-	-
Rahoitusarvopaperit arvostukset netto	-0,3	-6,5	-	-6,8	-1,4	-	-2,2
Verotulojen lykkäysmenettelyn kompensation takaisinmaksu	-4,1	-	-	-	-	-	-
Yhteensä	-4,4	-6,5	-2,6	-10,0	-1,4	0,0	-5,7
YHTEENSÄ VAIKUTUS VUOSIKATTEESEEN	22,5	73,7	15,5	1,6	36,8	11,3	36,0
Pysyvien vastaavien arvonalentumiset	-0,2	-0,2	-3,9	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
Poistot ja arvonalentumiset yhteensä	-0,2	-0,2	-3,9	-0,8	-0,2	-3,3	-1,6
YHTEENSÄ VAIKUTUS YLI- JA ALIJÄÄMÄÄN	22,3	73,5	11,6	0,8	36,6	8,0	34,4

Kuva 7. Oulun kaupunki tulopohja TA2021 (1 000 €)

TUNNUSLUVUT	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Asukasluku vuoden lopussa	193 832	196 194	198 583	200 600	202 341	203 659	205 782	207 199	207 199	208 909	210 619	212 329
Tulovero %	19,25	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,00	20,50	20,50	20,50
Yhden veroprosentin tuotto, 1 000€	32 436	31 574	32 663	33 217	33 293	33 250	34 718	36 578	35 502	36 291	37 811	39 065
Tuloslaskelman tunnusluvut												
Toimintatulot/Toimintamenot %	33,6	32,3	21,5	20,8	21,3	19,5	19,6	18,3	17,1	17,8	16,6	16,2
Toimintakate €/asukas	-4 366	-4 429	-4 681	-4 732	-4 663	-4 881	-5 098	-5 247	-5 390	-5 525	-5 702	-5 843
Vuosikate/Poistot %	62,5	74,9	105,0	94,2	147,8	71,1	49,2	57,7	59,5	36,2	4,5	-16,9
Vuosikate €/asukas	415	383	430	380	589	284	208	228	233	142	18	-65
Rahoituslaskelman tunnusluvut												
Investointien tulorahoitus %	36,3	10,5	74,4	61,3	107,8	44,5	35,7	32,4	36,3	22,0	2,3	-8,0
Nettoinvestoinnit €/asukas	1 142	3 641	577	621	546	639	584	704	641	647	753	819
Lainakanta vuoden lopussa, 1 000€	554 041	640 832	655 341	671 141	632 601	645 510	701 166	792 891	747 987	849 851	1 001 748	1 186 292
Lainakanta €/asukas	2 858	3 266	3 300	3 346	3 126	3 170	3 407	3 827	3 610	4 068	4 756	5 587
Laskennallinen lainanhoitokate	1,1	0,9	1,0	0,9	1,4	0,8	0,5	0,5	0,6	0,4	0,1	0,0

*Toimintatulot prosenttia toimintamenoista = 100 * Toimintatulot / (Toimintamenot - Valmistus omaan käyttöön)*

*Vuosikate prosenttia poistonalaisista investoinneista = 100 * Vuosikate / keskimääräinen poistonalaisten investointien omahankintameno*

Nettoinvestoinnit = Bruttoinvestoinnit - rahoitusosuudet investointimenoihin

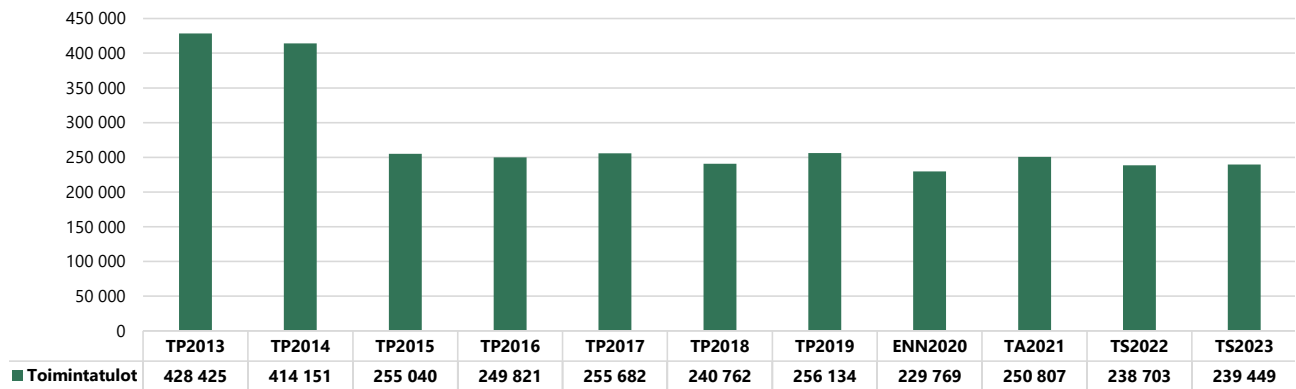
*Investointien tulorahoitus - % = 100 * Vuosikate / Nettoinvestoinnit*

Laskennallinen lainanhoitokate = (Vuosikate + Korkokulut)/(Korkokulut+Laskennalliset lainanlyhennykset)

Muutokset, %	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintakate	3,6	2,7	7,0	2,1	-0,6	5,4	5,5	6,4	3,4	4,0	3,3
Verotulot ja valtionosuudet	7,1	2,3	5,3	2,9	1,7	0,6	3,4	7,9	1,8	2,0	2,1

Oulun kaupungin toimintakatteen kehitys ja verorahoituksen kehitys (muutos-%)

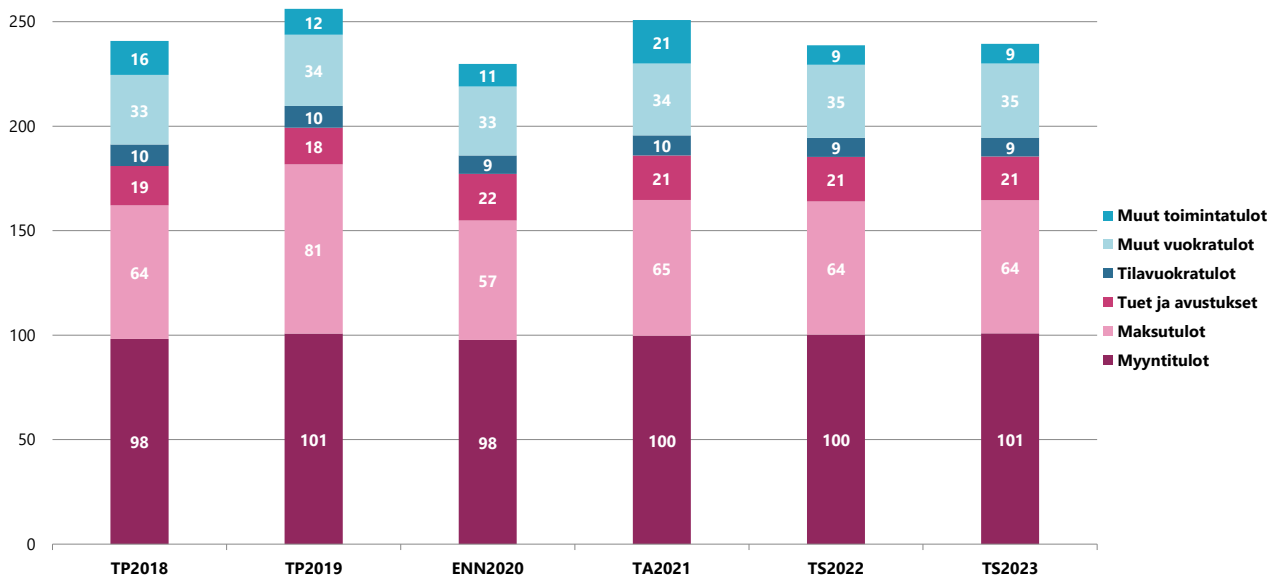
6.1.1 Toimintatulot

Kuva 8. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen kehittyminen (1 000 €)

Ulkoisten toimintatulojen kehitymisessä näkyy liikelaitosten yhtöitymisen vaikutus. Oulun Energian yhtöityminen näkyy vuoden 2015 toimintatulojen laskuna. Vuoden 2020 maankäyttökorvausten ennustetaan ylittävän talousarvion 2,5 milj. eurolla.

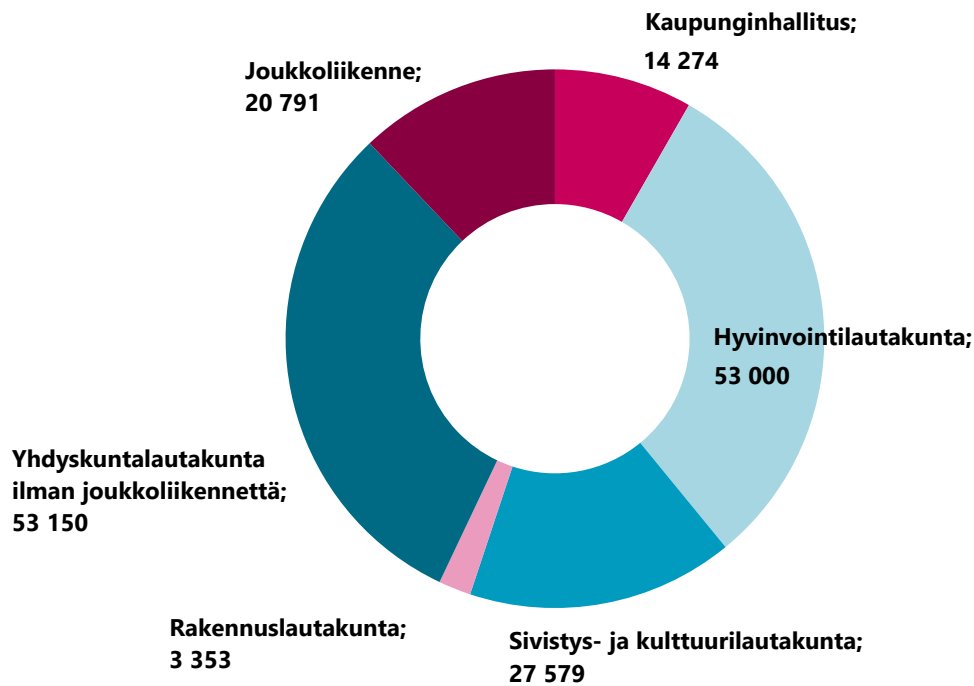
Toimintatulot kasvavat talousarviollla 2021 9,2 prosenttia verrattuna 2020 ennusteeseen. Vuoden 2020 ennustetut toimintatulot alittavat talousarvion koronapandemian takia.

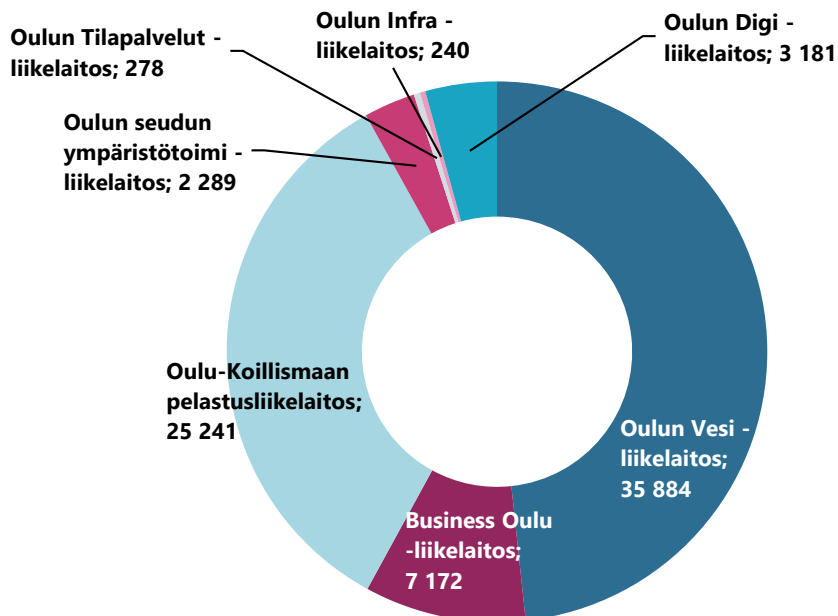
Kuva 9. Oulun kaupungin ulkoisten toimintatulojen jakautuminen (M €)

Peruskunnan ulkoiset toimintatulot ovat talousarviossa 2021 n. 69 % kaupungin toimintatuloista. Liikelaitosten toimintatulojen osuus on n. 30 %. Loput kaupungin ulkoisista toimintatuloista tulee taseyksiköiltä.

Alla olevissa kuvioissa on esitetty peruskunnan lautakuntien ja liikelaitosten ulkoiset toimintatulot.

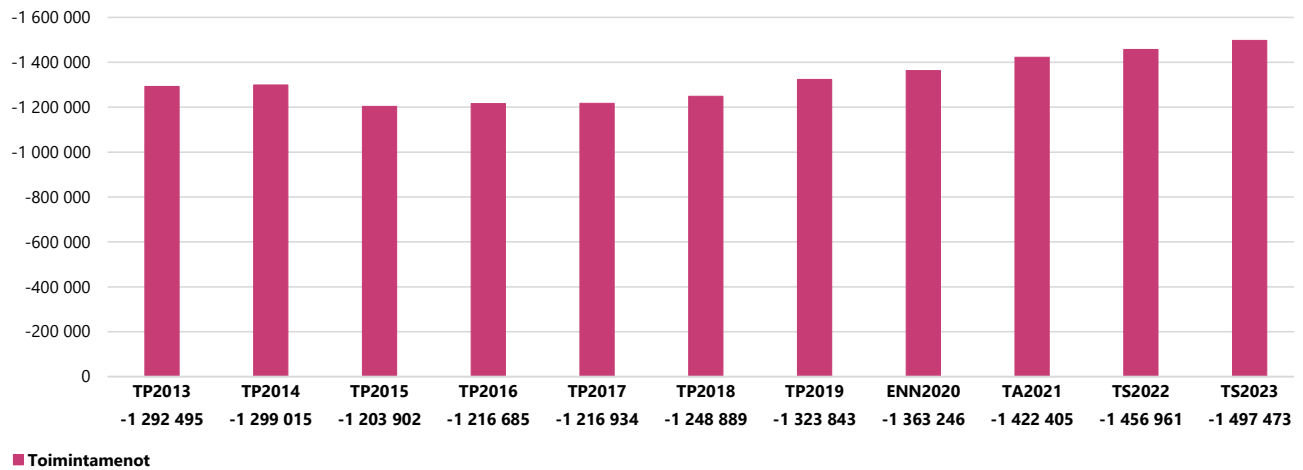

Kuva 10. Peruskunnan ulkoisten toimintatulojen jakautuminen TA2021 (1 000 €)

Kuva 11. Liikelaitosten ulkoisten toimintatulojen jakautuminen TA2021 (1 000 €)

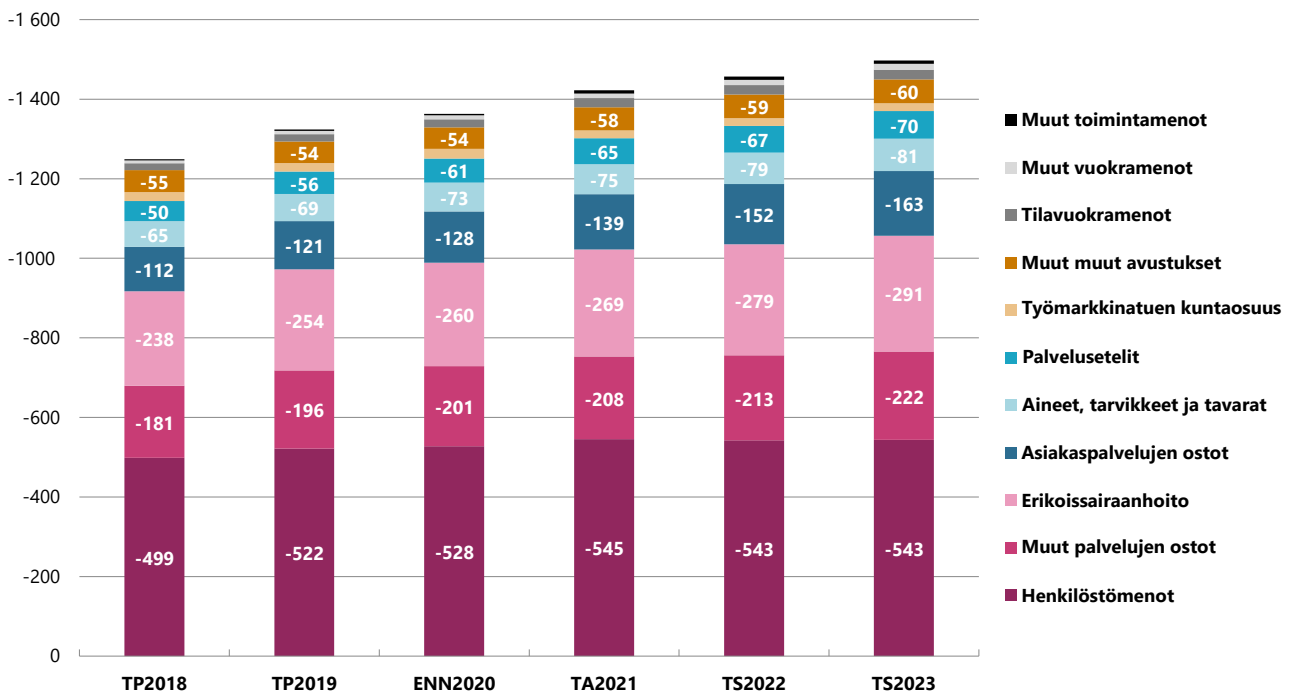
6.1.2 Toimintamenot

Kuva 12. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen kehittyminen (1 000 €)

Oulun kaupungin ulkoiset toimintamenot kasvavat talousarviossa 2021 4,3 prosenttia vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna. Henkilöstömenot kasvavat vuoden 2020

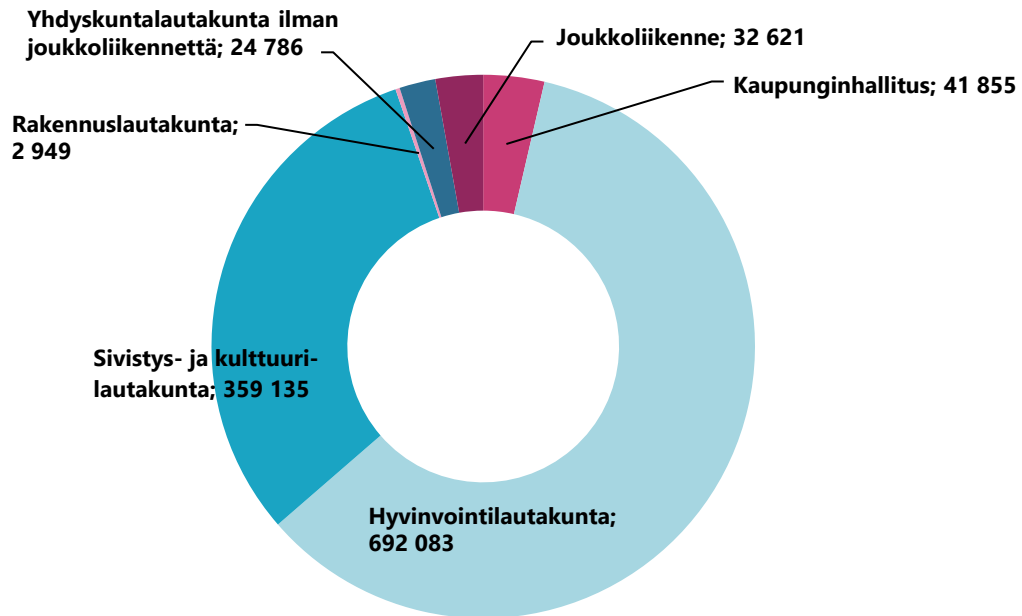
ennusteeseen verrattuna n. 17,4 milj. euroa (3,3%) ja palvelujen ostot n. 26,4 milj. euroa (4,5%).

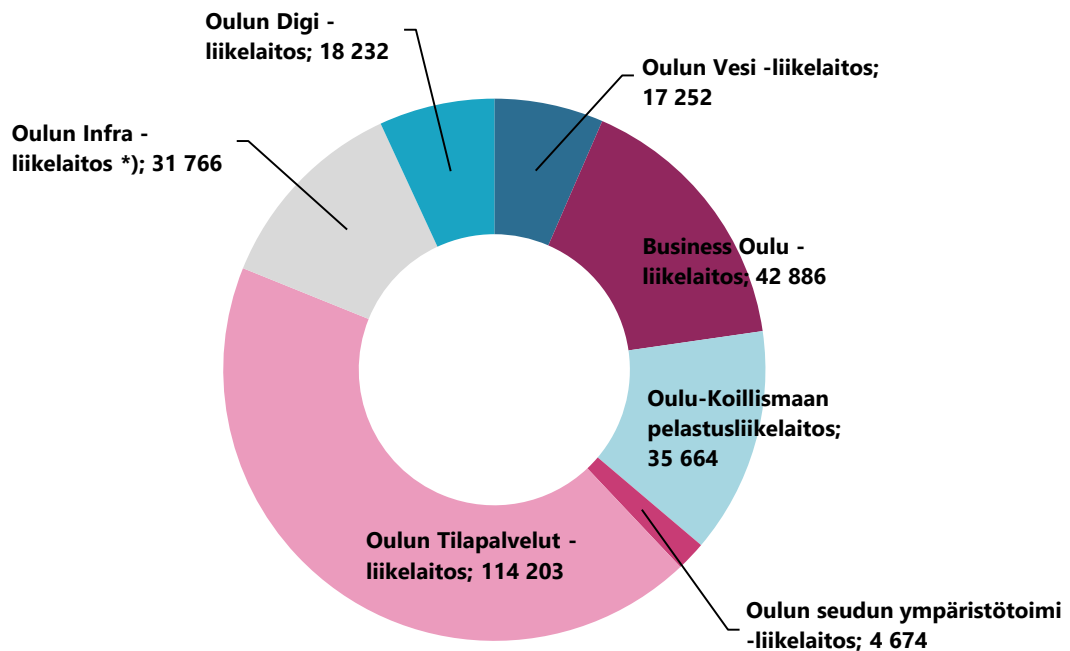
Kuva 13. Oulun kaupungin ulkoisten toimintamenojen jakautuminen (M €)

Oulun kaupungin ulkoisista toimintamenoista peruskunnan osuus talousarviossa 2021 on n. 81 % ja liikelaitosten n. 19 %.

Alla olevissa kuvioissa on esitetty peruskunnan lautakuntien ja liikelaitosten ulkoiset toimintamenot.

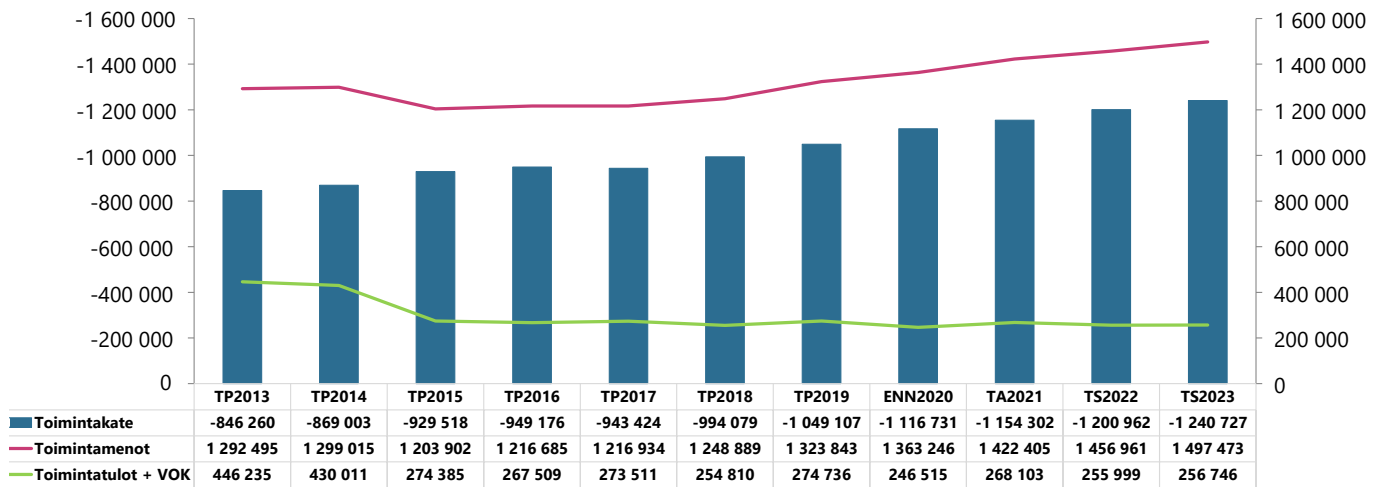
Kuva 14. Peruskunnan ulkoisten toimintamenojen jakautuminen TA2021 (1 000 €)

Kuva 15. Liikelaitosten ulkoisten toimintamenojen jakautuminen TA2021 (1 000 €)

*) Infra-liikelaitoksen talousarvioon sisältyvät ulkoiset toimintamenot 1,35 M€ aktivoitu yhdyskuntalautakunnassa taseeseen.

6.1.3 Toimintakate (nettomenot)

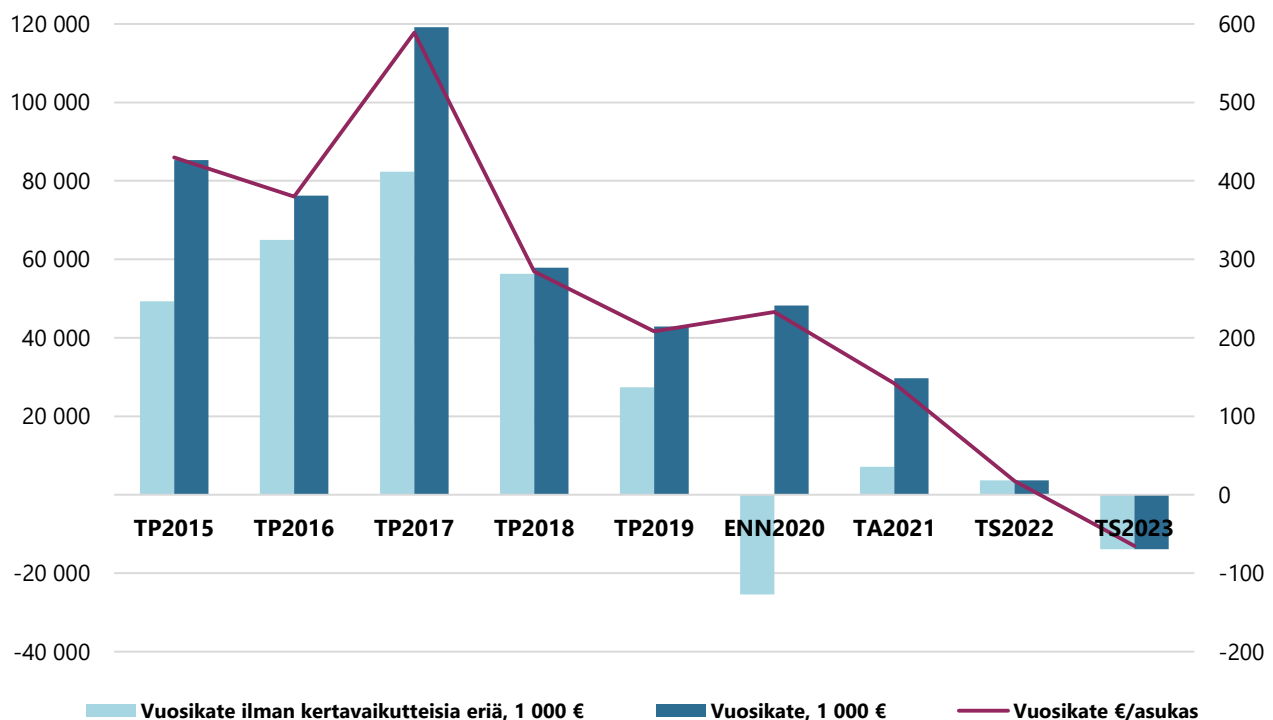

Kuva 16. Oulun kaupungin toimintatulot (lisätty valmistus omaan käyttöön), toimintameno ja toimintakate (1 000 €)

Toimintakate on toimintatulojen ja -menojen erotus, jossa valmistus omaan käyttöön -erät on huomioitu. Toimintakate osoittaa, paljonko toiminnan kuluista saadaan katetuksi myynti- ja maksutuotoilla. Loput toimintakuluista katetaan käytännössä verotuloilla ja valtionosuuksilla. Toimintakatteen kasvu talousarviossa 2021 vuoden 2020 ennusteeseen verrattuna on n. 3,4 %.

Vuosikate osoittaa tulo- ja menojen erotuksen, joka jää käytettäväksi investointeihin, sijoituksiin ja lainan lyhennyksiin. Vuosikate on keskeinen tunnusluku arvioitaessa tulo- ja menojen erotuksen

riittävyttä. Perusoletus on, että mikäli vuosikate on käyttöomaisuuden poistojen suuruinen eikä ns. korjausvelkaa kerry, tulo- ja menojen erotus on riittävä. Oulun kaupungin vuosikate/poistot % talousarviossa 2021 on 36,2 % (tilinpäätöksessä 2019 49,2 %). Kun tunnusluvun arvo on 100 %, oletetaan tulo- ja menojen erotuksen olevan riittävä, jos poistot ja arvonalentumiset vastaavat keskimääräistä vuotuista investointitasoa. Oulun kaupungin tulo- ja menojen erotus ei ole riittävä. Vuosikatteen arvioidaan alittavan poistot ja kehittyvän laskevasti suunnittelukaudella.

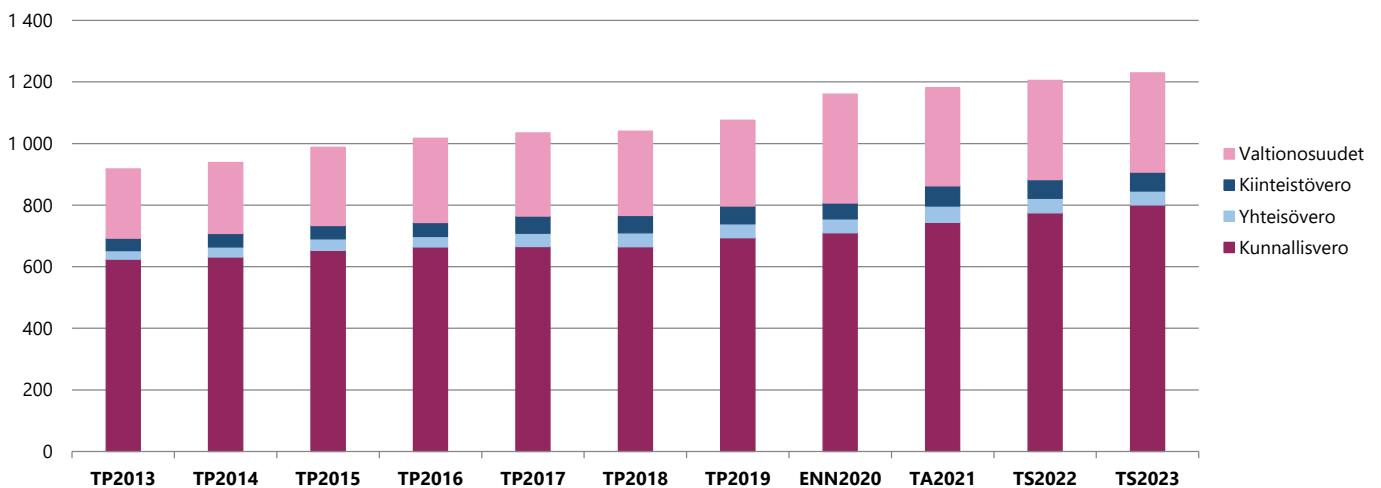
Kuva 17. Oulun kaupungin vuosikate (1 000 €) ja vuosikate €/asukas kertavaikutteisilla erillä

Hallitusohjelmaan on kirjattu, että hallituksen veroperusteisiin tekemien muutosten verotuottovaikutus kompensoidaan kunnille. Erilaisten vähennysten vuoksi kuntien tuloveroprosentit (nimellinen veroaste) ei vastaa todellista veroastetta kunnissa. Kunnallisverotuksessa tehdään vähennyksiä veronalaisista ansiotuloista. Tulosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa matkakustannukset, tulonhankkimiskulut, ansiotulovähennys ja perusvähennys. Tulosta tehtävät vähennykset vähentämällä saadaan verotettava tulo, josta veron määrä lasketaan kunnallisveroprosentin mukaisesti. Tämän jälkeen tehdään vähennykset verosta ja näin saadaan maksuunpantavan

kunnallisveron määrä. Verosta tehtäviä vähennyksiä ovat muun muassa työtulovähennys, kotitalousvähennys sekä asuntolainan koron alijäämähvitys.

Kunnallisverotuksessa tehtävien vähennysten määrä on riippuvainen veronmaksajan tulotasosta. Vähennykset painottuvat alemmille tulotasolle, jolloin efektiivinen veroaste on alhaisempi. Alla olevassa taulukossa on Oulun tuloveroprosentit sekä efektiiviset veroasteet vuosina 2013 – 2023. Puhutaan efektiivisestä veroasteesta, joka on maksuunpannun kunnallisveron suhde ansiotuloihin.

Tuloveroprosentti ja efektiivinen kunnallisveroaste											
Oulu	2013	2014	2015	2016	2017	2018	2019	2020	2021	2022	2023
Tuloveroprosentti	19,25 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,00 %	20,50 %	20,50 %	20,50 %
Kunnallisveroaste	14,86 %	15,40 %	15,32 %	15,09 %	14,59 %	14,53 %	14,52 %	14,54 %	14,85 %	14,90 %	14,98 %
	4,39 %	4,60 %	4,68 %	4,91 %	5,41 %	5,47 %	5,48 %	5,46 %	5,65 %	5,60 %	5,52 %

Kuva 18. Verotulojen ja valtionosuuksien kehittyminen (M€)

6.1.5 Valtionosuudet ja verorahoitus

VALTIONOSUUDET 1000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 284	279 065	353 612	319 137	322 437	322 437
Muutos %	3,5	2,3	10,2	7,7	-1,3	1,3	2,1	26,7	-9,7	1,0	0,0

VERORAOHITUS 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Verotulot yhteensä	692 700	708 152	734 160	743 649	764 560	766 896	796 894	806 940	862 381	882 676	907 494
Muutos %	8,3	2,2	3,7	1,3	2,8	0,3	3,9	1,3	6,9	2,4	2,8
Valtionosuudet	225 083	230 337	253 771	273 358	269 900	273 284	279 065	353 612	319 137	322 437	322 437
Muutos %	3,5	2,3	10,2	7,7	-1,3	1,3	2,1	26,7	-9,7	1,0	0,0

Verotulot ja valtionosuudet yhteensä	917 783	938 489	987 931	1 017 007	1 034 460	1 040 180	1 075 959	1 160 552	1 181 518	1 205 113	1 229 931
Muutos %	7,1	2,3	5,3	2,9	1,7	0,6	3,4	7,9	1,8	2,0	2,1

Valtionosuusjärjestelmän tavoitteena on kuntien vastuulla olevien julkisten palvelujen saatavuuden varmistaminen tasaisesti koko maassa kohtuullisella verorasitteella. Tämä toteutetaan tasaamalla palvelujen järjestämisen kustannuseroja sekä kuntien välisiä tulopohjaeroja. Kustannuserojen tasauksen laskentaperusteena ovat asukasmäärän ja ikärakenteen lisäksi erilaiset olosuhdetekijät.

Toisena valtionosuusjärjestelmän kiinteänä osana kuntien tulopohjaa tasataan kunnan verotulojen perusteella. Kunnan valtionosuusrahoitus muodostuu hallinnollisesti kahdesta osasta: valtiovarainministeriön hallinnoimasta kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta ja opetus- ja kulttuuritoimen rahoituksesta annetun lain mukaisesta valtionosuusrahoituksesta, jota hallinnoi opetus- ja kulttuuriministeriö.

Valtionosuuden laskennallinen peruste muuttuu vuosittain ns. automaattimuutosten perusteella. Näitä ovat määräytymistekijöiden, esimerkiksi asukasmäärien, oppilasmäärien ja muiden laskennan perusteena olevien määrien muutokset. Kustannustenjaon tarkistus tehdään vuosittain.

Valtion tukipaketti Oulun kaupungille on vuonna 2020 yhteensä n. 73,3 milj. euroa ja vuonna 2021 n. 9,3 milj. euroa.

Vuodesta 2020 alkaen kunnille maksettavat verotulomenetysten korvaukset on erotettu peruspalvelujen valtionosuudesta. Kirjanpidossa korvaukset kuitenkin kirjataan valtionosuuksiin ja eritellään tilinpäätöksen liitetiedoissa. Oulun osalta verotulomenetyksen korvaus on kokonaisuudessaan vuonna 2021 arviolta n. 84,5 milj. euroa.

Vuonna 2020 valtio korvaa kunnille verotulojen lykkäysmenettelystä n. 114 milj. euroa, josta Oulun kaupungin osuus on n. 3,9 milj. euroa. Summa vähennetään vuoden 2021 valtionosuuksista lisätyn viivästyskorolla.

Kilpailukyky sopimus päättyi 1.9.2020. Peruste leikkaukselle päättyi sopimuksen voimassaolon päättyessä, mutta sisältyy hallituksen esitykseen. Leikkaus 78 milj. euroa sisältyy kuntien valtionosuuteen vuonna 2020. Oulun valtionosuuksissa leikkaus tarkoittaa vuonna 2020 n. -2,9 milj. euroa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät:

- sosiaali- ja terveydenhuolto
- varhaiskasvatus
- esi- ja perusopetus
- kirjastot
- yleinen kulttuuritoimi ja
- asukasperusteisesti rahoitettava taiteen perusopetus.

Myös esi- ja perusopetuksen kotikuntakorvausjärjestelmä ja verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus ovat osa kunnan peruspalvelujen valtionosuutta. Lisäksi kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen sisältyvät lisäosat, järjestelmämuutoksen tasaus ja valtionosuudessa huomioon otettavat lisäykset ja vähennykset, mm. veromenetysten kompensatio. Laki kunnan peruspalvelujen valtionosuudesta tuli voimaan vuonna 2010. Edellisen kerran peruspalvelujen valtionosuuslainsäädäntöä muutettiin valtionosuuden määräytymisperusteiden osalta vuonna 2015.

Opetus- ja kulttuuritoimen rahoituslain mukaisen rahoituksen euromääräisesti merkittävin osa on koulutuksen ylläpitäjille myönnettävä yksikköhintarahoitus:

- lukiokoulutukseen
- ammatilliseen koulutukseen ja
- ammattikorkeakouluille.

Lisäksi opetus- ja kulttuuriministeriö myöntää perusopetukseen oppilaskohtaista lisärahoitusta ja rahoituksen muuhun opetus- ja kulttuuritoimintaan.

Perusopetuksen oppilaskohtaista lisärahoitusta myönnetään:

- lisäopetukseen
- maahanmuuttajien perusopetukseen valmista-vaan opetukseen
- muille kuin oppivelvollisille järjestettävään esi- ja perusopetukseen
- korotuksena pidennetyn oppivelvollisuuden piiriin kuuluville perusopetuksen oppilaille
- sisäoppilaitoslisänä ja koulukotikorotuksena sekä
- joustavan perusopetuksen lisänä.

Lisäksi myönnetään rahoitusta:

- yksityisen perusopetuksen järjestäjän toiminnan aloittamiseen
- ulkomailta järjestettävään perusopetuslain mukaiseen opetukseen
- aamu- ja iltapäivätoimintaan
- taiteen perusopetukseen
- liikuntatoimintaan ja nuorisotyöhön ja
- museoille, teattereille ja orkestereille.

Valtionosuuden muutokseen vuodesta 2020 vuoteen 2021 vaikuttavat mm.:

- Kustannustason muutoksesta johtuva indeksikorotus. Vuoden 2021 kustannustason muutos (+2,3 %) lisää valtionosuutta 166 milj. euroa.
- Määräytymistekijöiden muutos lisää valtionosuutta 29 milj. euroa (esim. ikäryhmittäiset asukasmäärät 31.12.2019)
- Lakiin perustuva valtion ja kuntien välinen kustannustenjaon tarkistus (perustuen vuoden 2018 tietoihin) vähentää valtionosuutta -13,7 milj. euroa vuonna 2021.
- Tehtävien ja veloitteiden muutokset lisäävät valtionosuutta 67 milj. euroa (erittely alla)
- Verotulomenetysten korvaukset lisääntyvät 179 milj. euroa.

Laskelmissa on lisäksi otettu huomioon:

- Subjektiiivinen varhaiskasvatusoikeus
- Varhaiskasvatuksen ryhmäkokojen pienennys
- Soten asiakasmaksu-uudistus pienentää maksutuottoja
- Hoivahenkilöstön sitova mitoitus (0,7)

- Lastensuojelun jälkihuollon laajennus
- A1-kielen varhennus
- YTHS-uudistus

Edellä olevat tehtävämuutokset yhteensä nettona n. 67 ME

Verotus vaikuttaa valtionosuuteen tulopohjan tasauksen kautta (kaksi vuotta vanhaa). Ennakkolaskelman mukaan kunnan peruspalvelujen valtionosuusprosentti nousee 0,12 prosenttiyksikköä ja on 25,63 % vuonna 2021 (25,51 % vuonna 2020 elokuusta 2020 alkaen). Valtionosuusprosentin nousu johtuu kunnille lailla säädettyjen tehtävien ja veloitteiden lisääntymisestä vuonna 2021. Tehtävien lisäyksestä aiheutuva kustannusten kasvu rahoitetaan hallitusohjelman mukaisesti täysimääräisesti (100 % valtionosuus), mikä osittain toteutetaan valtionosuusprosenttia korottamalla. Lopulliset päätökset vuoden 2021 valtionosuudesta tehdään aivan vuoden 2020 lopussa.

Kunnan peruspalvelujen valtionosuus maksetaan kunnille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Opetus- ja kulttuuritoimen valtionosuusrahoitus maksetaan kunnille ja muille rahoituksen saajille osana yhdistettyä valtionosuusmaksatusta jokaisen kuukauden 11. päivään mennessä. Valtionosuudet ovat kunnalle yleiskatteellinen tuloerä, jota ei ole korvausmerkitty tiettyjen palvelujen järjestämiseen, vaan rahoituksen saaja päättää itse valtionosuusrahoituksensa taroituksenmukaisimmasta käytöstä.

Suomen valtionosuusjärjestelmässä tulopohjan tasaus toteutetaan verotuloihin perustuvalla valtionosuuden tasauksella, joka sisältyy kunnan peruspalvelujen valtionosuuteen. Tasaus perustuu kunnan laskennalliseen verotuloon, ja se joko lisää tai vähentää kunnalle myönnettyä valtionosuutta.

Tasauksen perusteena olevaan laskennalliseen verotuloon sisältyvät kunnan laskennallinen kunnallisvero ja kunnan osuus yhteisöveron tuotosta. Verotuloihin perustuvaa valtionosuuden tasausta laskettaessa käytetään koko maan keskimääräistä kunnallisveroprosenttia, eikä yksittäisen kunnan veroprosentin muutoksella ole täten vaikutusta kunnan saaman tasauslisän tai maksaman tasausvähennyksen määrään.

Oulun kaupungin verotuloihin perustuva valtionosuuden tasaus on n. 40,3 milj. euroa (ennuste vuodelle 2020 on 36,2 milj. euroa). Valtionosuuksia tasataan laskennallisten verotulojen perusteella kahden vuoden viiveellä.

Kiinteistövero siirrettiin tasauksen ulkopuolelle vuonna 2012 ja palautettiin ydinvoimaloiden osalta takaisin vuoden 2015 alusta 50 % painoarvolla.

Kotikuntakorvaukset eivät ole valtionosuutta, vaan ne sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintatuloihin ja –menoihin. Kotikuntakorvaukset ovat vuonna 2020 nettona n. -11,4 milj. euroa.

6.2 Rahoituslaskelmaosa

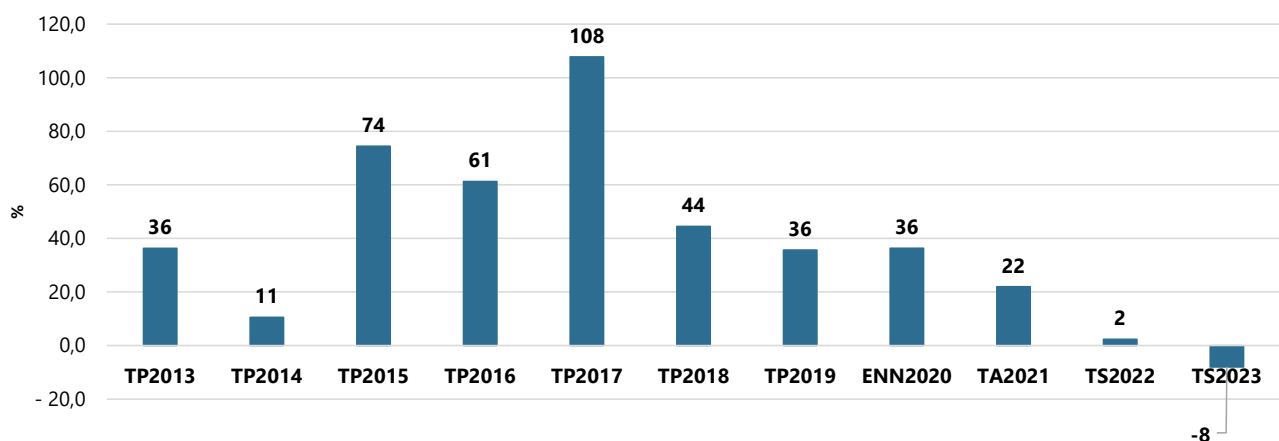
Rahoitusosassa osoitetaan, miten menot on rahoitettu. Yhteen laskelmaan kootaan tulo-rahoitus, investoinnit, anto- ja otolainaus sekä muu rahoitustoiminta.

RAHOITUSLASKELMA Oulun kaupunki 1 000 €	TP2013	TP2014	TP2015	TP2016	TP2017	TP2018	TP2019	TAM 2020	ENN 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuosikate	80 359	75 204	85 323	76 266	119 162	57 897	42 885	47 187	48 274	29 679	3 698	-13 843
Satunnaiset erät	0	341 458	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Tulo-rahoituksen korjaukset	-13 455	-362 190	-18 733	-15 867	-18 567	-19 629	-5 427	-9 175	-9 542	-17 365	-6 060	-6 250
Toiminnan rahavirta	66 904	54 472	66 590	60 399	100 595	38 268	37 459	38 012	38 732	12 314	-2 362	-20 093
Investointimenot	-226 972	-719 576	-115 528	-125 288	-112 810	-130 957	-120 974	-146 647	-133 988	-135 353	-159 662	-174 094
Rahoitusosuudet investointeihin	5 594	5 304	878	779	2 251	798	723	801	1 116	252	970	300
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	33 636	742 779	36 895	29 755	34 817	44 278	16 985	12 175	17 268	17 765	6 060	6 250
Investointien rahavirta	-187 742	28 507	-77 755	-94 754	-75 742	-85 881	-103 267	-133 671	-115 604	-117 336	-152 632	-167 544
Toiminnan ja investointien rahavirta	-120 839	82 979	-11 165	-34 356	24 853	-47 613	-65 808	-95 659	-76 872	-105 022	-154 994	-187 637
Antolainasaamisten lisäys	-1 059	-212 057	-13 220	-3 192	-81	-1 132	-34	-3 500	-3 463	-500	-500	-500
Antolainasaamisten vähennys	2 743	4 325	65 594	3 882	4 779	11 009	5 091	5 079	10 706	3 657	3 596	3 593
Antolainauksen muutokset	1 684	-207 732	52 374	690	4 698	9 877	5 057	1 579	7 243	3 157	3 096	3 093
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	125 000	70 000	100 000	50 000	0	30 000	30 000	107 933	150 000	133 831	186 435	229 867
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-32 279	-28 707	-86 269	-28 830	-77 538	-25 482	-25 849	-16 208	-21 208	-31 967	-34 538	-45 323
Lyhytaikaisten lainojen muutos	8 797	45 498	778	-5 370	38 998	8 391	51 506	0	-81 971	0	0	0
Lainakannan muutos	101 518	86 791	14 509	15 800	-38 540	12 909	55 656	91 725	46 821	101 864	151 897	184 544
Oman pääoman muutokset	-97	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset	15 396	48 388	-24 225	17 822	-6 174	11 980	-7 870	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	118 501	-72 553	42 658	34 312	-40 016	34 765	52 843	93 303	54 063	105 022	154 993	187 637
Rahavarojen muutos	-2 337	10 426	31 492	-44	-15 163	-12 848	-12 965	-2 355	-22 809	0	0	0

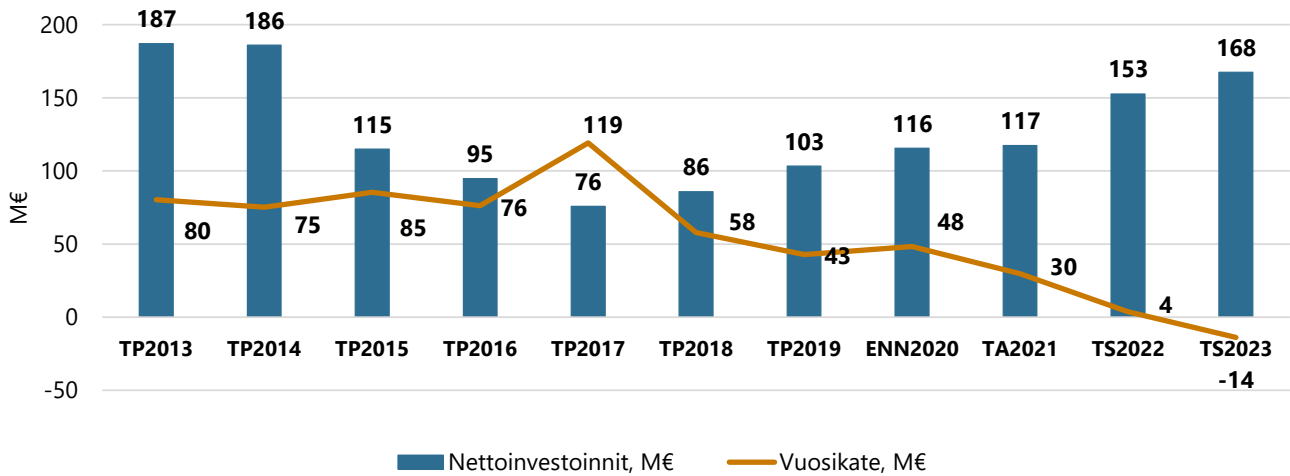
6.2.1 Investoinnit

Investointiosassa esitetään pitkävaikutteisten tuotantovälineiden, kuten rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden hankinta sekä rahoitusosuudet ja pitkävaikutteisten tuotantovälineiden myynneistä saatavat tulot. Kasvavana kaupunkina Oulun tarve investoida on korkea.

Tiukassa taloustilanteessa haasteena on löytää olemassa olevan palveluverkon mahdollisuudet. Tulo-rahoitus ei ole riittävä. Vuosikatteen alhainen taso asettaa paineita lisälainanotolle.

Kuva 19. Investointien tulorahoituksen kehittyminen (Tilinpäätöksen 2014 todellinen investointien tulorahoitus oli 41 %)

Nettoinvestoinnit= investointimenot-rahoitusosuudet- luovutusosuudet

Kuva 20. Nettoinvestointien ja vuosikatteen kehittyminen

Oulun kaupungin investoinnit

INVESTOINTIKOHEET 1 000 €	TA2021	TS2022	TS2023
Peruskunta			
Osakkeet ja osuudet	2 000	2 000	2 000
Irtain käyttöomaisuus	7 012	6 335	4 115
Kiinteät rakenteet ja laitteet	69 782	35 128	33 152
Maanhankinta	6 000	6 000	6 000
PERUSKUNTA YHTEENSÄ	84 794	49 463	45 267
Liikelaitokset, Kehittämisrahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö			
Rakennusomaisuuden taseyksikkö	49 225	83 024	97 937
Oulun Vesi -liikelaitos	16 275	17 225	22 180
Kehittämisrahasto	1 100	2 100	2 100
Muut sisäiset liikelaitokset	11 505	7 850	6 610
LIIKELAITOKSET, KEHITTÄMISRAHASTO JA RAKENNUSOMAISUUDEN TASEYKSIKKÖ YHTEENSÄ	78 105	110 199	128 827
OULUN KAUPUNKI YHTEENSÄ	135 353	159 662	174 094

TA2021: Oulun kaupungin investointihankinnoista eliminoitu hulevesiverkoston siirto Oulun Vedeltä yhdyskuntalautakuntaan 27,5 milj. euroa. Taulukossa sisältyvät riville kiinteät rakenteet ja laitteet TA2021.

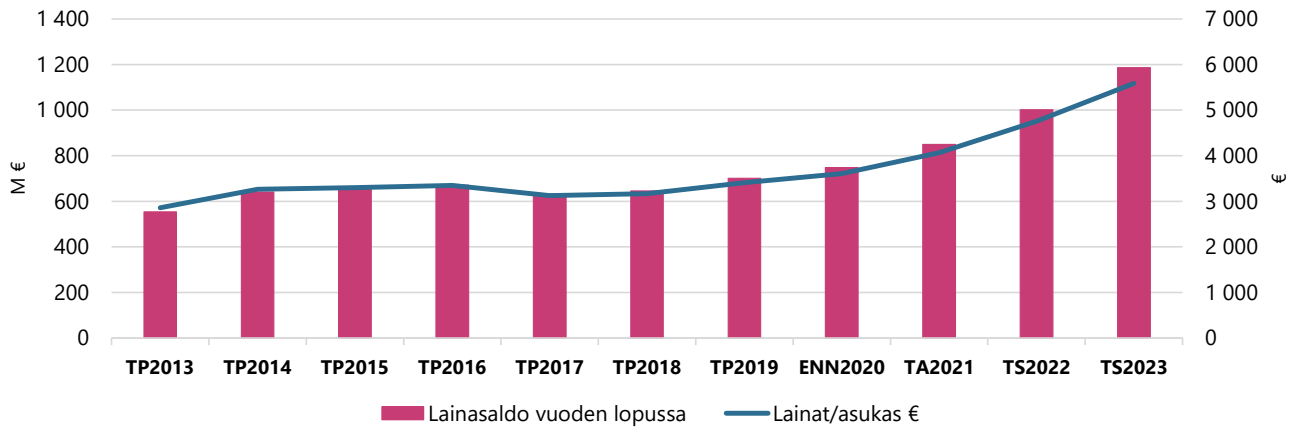
6.2.2 Lainat

Vuonna 2013 Oulun kaupungin lainasaldo oli n. 554 milj. euroa. Tilinpäätöksessä 2018 kaupungin lainasaldo oli n. 646 milj. euroa ja tilinpäätöksessä 2019 lainakanta oli n. 701 milj. euroa. Vuoden 2020 ennustettu lainasaldo on n. 748 milj. euroa. Talousarvion 2021 lukujen pohjalta laskettu lainasaldo on n. 850 milj. euroa.

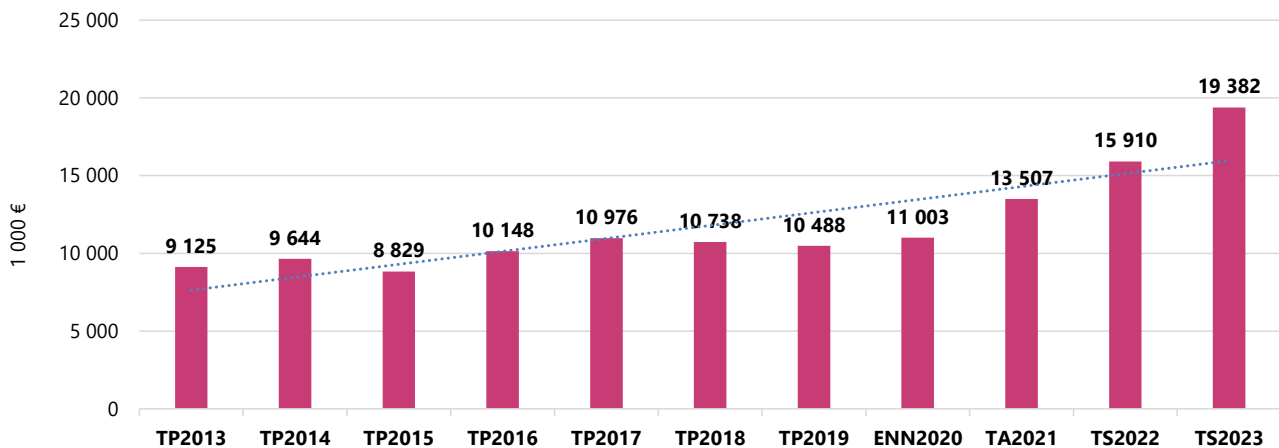
Oulun kaupungin tilinpäätöksessä 2018 lainat asukasta kohti olivat 3 170 euroa/asukas ja tilinpäätöksessä 2019

3 407 euroa/asukas. Vuoden 2020 ennusteessa lainat ovat 3 610 euroa/asukas ja talousarviossa 2021 4 068 euroa/asukas.

Oulun kaupungin konsernilainat tilinpäätöksessä 2018 olivat n. 834 milj. euroa (4 096 euroa/asukas) ja tilinpäätöksessä 2019 n. 969 milj. euroa (4 707 euroa/asukas). Oulu-konsernista ei tehdä talousarviota.

Kuva 21. Oulun kaupungin lainat ja lainat €/asukas

Kuva 22. Lainojen korkomenot vuosittain

6.3 Peruskunnan tulos- ja rahoituslaskelma

TULOSLASKELMA Peruskunta 1 000 €	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	185 131	168 510	157 236	176 648	163 396	164 197
Valmistus omaan käyttöön	9 484	7 840	9 195	9 490	9 490	9 490
Toimintamenot	-1 315 188	-1 340 949	-1 358 424	-1 417 241	-1 452 701	-1 495 053
Toimintakate	-1 120 573	-1 164 599	-1 191 993	-1 231 102	-1 279 815	-1 321 366
Verotulot	796 894	837 999	806 940	862 381	882 676	907 494
Valtionosuudet	279 065	291 053	353 612	319 137	322 437	322 437
Rahoitustulot ja -menot	18 601	22 596	22 942	19 983	17 770	15 979
Korkotulot	10 239	10 503	10 226	10 612	11 093	11 788
Muut rahoitustulot	29 485	23 954	27 712	23 662	23 371	24 356
Korkomenot	-10 488	-10 997	-11 003	-13 507	-15 910	-19 382
Muut rahoitusmenot	-396	-863	-3 993	-783	-783	-783
Vuosikate	-15 719	-12 951	-8 499	-29 602	-56 932	-75 456
Poistot ja arvonalentumiset	-41 617	-33 600	-34 352	-33 600	-33 600	-33 600
Poistot	-36 961	-33 600	-34 352	-33 600	-33 600	-33 600
Arvonalentumiset	-4 656	0	0	0	0	0
Tilikauden tulos	-57 337	-46 551	-42 851	-63 202	-90 532	-109 056
Yli-/alijäämä	-57 337	-46 551	-42 851	-63 202	-90 532	-109 056

RAHOITUSLASKELMA Peruskunta 1 000 €	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuosikate	-15 719	-12 951	-8 499	-29 602	-56 932	-75 456
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-10 878	-9 000	-9 219	-17 330	-6 000	-6 000
Toiminnan rahavirta	-26 597	-21 951	-17 718	-46 932	-62 932	-81 456
Investointimenot	-48 615	-51 056	-46 806	-84 794	-49 463	-45 267
Rahoitusosuudet investointeihin	355	561	876	17	0	0
Pysyvien vastaavien hyödykkeiden luovutustulot	15 912	12 000	16 789	17 730	6 000	6 000
Investointien rahavirta	-32 348	-38 495	-29 142	-67 047	-43 463	-39 267
Toiminnan ja investointien rahavirta	-58 945	-60 446	-46 860	-113 978	-106 395	-120 723
Antolainasaamisten lisäys	-13 042	-50 500	-31 428	-43 500	-66 500	-75 500
Antolainasaamisten vähennys	12 712	13 946	19 948	14 574	18 817	25 414
Antolainauksen muutokset	-330	-36 554	-11 480	-28 926	-47 683	-50 086
Pitkäaikaisten lainojen lisäys	30 000	107 933	150 000	133 831	186 435	229 867
Pitkäaikaisten lainojen vähennys	-25 849	-16 208	-21 208	-31 967	-34 538	-45 323
Lyhytaikaisten lainojen muutos	51 506	0	-81 971	0	0	0
Lainakannan muutos	55 656	91 725	46 821	101 864	151 897	184 544
Muut maksuvalmiuden muutokset	-13 540	0	0	0	0	0
Rahoituksen rahavirta	41 786	55 171	35 341	72 939	104 214	134 458
Rahavarojen muutos	-17 158	-5 275	-11 519	-41 039	-2 181	13 735

6.4 Liikelaitosten vaikutus kaupungin tuloksen muodostumiseen

Taulukko kuvaa peruskunnan toimialojen, liikelaitosten ja taseyksiköiden (Kehittämisrahasto, Valitustalorahasto ja Rakennusomaisuuden taseyksikkö) vaikutusta Oulun kau-

pungin tulokseen (ulkoiset erät). Alempi taulukko sisältää ulkoiset ja sisäiset erät.

TULOSLASKELMA 1 000 € TA2021 (ulkoiset erät)	Oulun kaupunki yhteensä	Perus- kunta yhteensä	Liike- laitokset yhteensä	Oulun Vesi- liikelaitos	Oulun Tilapalve- lut-liike- laitos	Oulun Infra- liikelaitos	Oulun Digi- liikelaitos	Business Oulu- liikelaitos	Oulu-Koi- lismaan pelastus- liikelaitos	Oulun seudun ympäris- tötoimi- liikelaitos	Tase- yksiköt yhteensä
Toimintatulot	250 807	172 150	74 283	35 884	278	240	3 181	7 172	25 241	2 289	4 374
Valmistus omaan käyttöön	17 295	9 490	1 605	1 605	0	0	0	0	0	0	6 200
Toimintamenot	-1 422 405	-1 153 407	-264 679	-17 252	-114 203	-31 766	-18 232	-42 886	-35 664	-4 674	-4 319
Toimintakate	-1 154 302	-971 767	-188 790	20 237	-113 925	-31 526	-15 052	-35 715	-10 423	-2 386	6 255
Verotulot	862 381	862 381	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	319 137	319 137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	2 463	-366	19	18	0	0	0	0	1	0	2 810
Korkotulot	9 819	8 739	0	0	0	0	0	0	0	0	1 080
Muut rahoitustulot	7 405	5 186	19	18	0	0	0	0	1	0	2 200
Korkomenot	-13 507	-13 507	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitusmenot	-1 253	-783	0	0	0	0	0	0	0	0	-470
Vuosikate	29 679	209 385	-188 771	20 255	-113 925	-31 526	-15 052	-35 715	-10 423	-2 386	9 065
Poistot ja arvonalentumiset	-82 032	-33 600	-14 325	-9 322	-87	-350	-3 472	-129	-961	-4	-34 107
Poistot	-81 832	-33 600	-14 325	-9 322	-87	-350	-3 472	-129	-961	-4	-33 907
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-52 353	175 785	-203 096	10 934	-114 012	-31 876	-18 524	-35 843	-11 383	-2 390	-25 042
Poistoeron muutos	-3 812	0	-3 812	-3 812	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	2 000	0	2 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-54 164	175 785	-204 907	9 122	-114 012	-31 876	-18 524	-35 843	-11 383	-2 390	-25 042

TULOSLASKELMA 1 000 € TA2021 (sis. sisäiset erät)	Oulun kaupunki yhteensä	Perus- kunta yhteensä	Liike- laitokset yhteensä	Oulun Vesi- liikelaitos	Oulun Tilapalve- lut-liike- laitos	Oulun Infra- liikelaitos	Oulun Digi- liikelaitos	Business Oulu- liikelaitos	Oulu-Koi- lismaan pelastus- liikelaitos	Oulun seudun ympäris- tötoimi- liikelaitos	Taseysi- köt yhteensä
Toimintatulot	588 167	179 832	306 298	37 920	116 786	34 054	22 749	50 028	39 541	5 219	102 037
Valmistus omaan käyttöön	17 295	9 490	1 605	1 605	0	0	0	0	0	0	6 200
Toimintamenot	-1 759 764	-1 420 438	-282 157	-19 434	-117 077	-32 996	-18 955	-49 899	-38 581	-5 215	-57 169
Toimintakate	-1 154 302	-1 231 116	25 746	20 091	-291	1 058	3 794	129	961	4	51 068
Verotulot	862 381	862 381	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Valtionosuudet	319 137	319 137	0	0	0	0	0	0	0	0	0
Rahoitustulot ja -menot	2 463	19 983	-6 907	-6 908	0	0	0	0	1	0	-10 612
Korkotulot	11 692	10 612	0	0	0	0	0	0	0	0	1 080
Muut rahoitustulot	25 881	23 662	19	18	0	0	0	0	1	0	2 200
Korkomenot	-15 380	-13 507	-313	-313	0	0	0	0	0	0	-1 559
Muut rahoitusmenot	-19 729	-783	-6 613	-6 613	0	0	0	0	0	0	-12 333
Vuosikate	29 679	-29 616	18 840	13 183	-290	1 058	3 794	129	962	4	40 455
Poistot ja arvonalentumiset	-82 032	-33 600	-14 325	-9 322	-87	-350	-3 472	-129	-961	-4	-34 107
Poistot	-81 832	-33 600	-14 325	-9 322	-87	-350	-3 472	-129	-961	-4	-33 907
Arvonalentumiset	-200	0	0	0	0	0	0	0	0	0	-200
Tilikauden tulos	-52 353	-63 216	4 515	3 862	-378	708	322	0	1	0	6 348
Poistoeron muutos	-3 812	0	-3 812	-3 812	0	0	0	0	0	0	0
Vapaaehtoisten varausten muutos	2 000	0	2 000	2 000	0	0	0	0	0	0	0
Yli-/alijäämä	-54 164	-63 216	2 703	2 050	-378	708	322	0	1	0	6 348

7 Käyttötalousosa

7.1 Käyttötalous lautakunnittain

Alla olevassa taulukossa on kuvattuna peruskunnan lautakuntien toimintatulot, toimintamenot ja toimintakatteet. Luvut sisältävät sisäiset erät.

Peruskunnan käyttötalous 1 000 €	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	Muutos TA2021/ ENN2020	Muutos TA2021/ ENN2020, %
Keskusvaalilautakunta						
Toimintatulot	680	0	0	0	0	-
Toimintamenot	-515	-10	-20	-346	-326	1630,0
Toimintakate	165	-10	-20	-346	-326	1630,0
Tarkastuslautakunta						
Toimintatulot	13	2	3	2	0	-12,1
Toimintamenot	-532	-647	-532	-647	-116	21,7
Toimintakate	-519	-645	-529	-645	-116	21,9
Kaupunginvaltuusto						
Toimintatulot	0	0	0	0	0	-100,0
Toimintamenot	-601	-650	-400	-528	-128	32,0
Toimintakate	-601	-650	-400	-528	-128	32,0
Kaupunginhallitus yhteensä						
Toimintatulot	1 618	3 169	2 843	14 835	11 992	421,8
Toimintamenot	-92 636	-98 583	-94 512	-102 170	-7 658	8,1
Toimintakate	-91 018	-95 414	-91 669	-87 335	4 334	-4,7
KH ilman erillistovuutta						
Toimintatulot	3	50	5	10	5	100,0
Toimintamenot	-72 086	-74 363	-75 163	-76 675	-1 512	2,0
Toimintakate	-72 083	-74 313	-75 158	-75 665	-1 507	2,0
Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset						
Toimintatulot	255	45	1 050	11 375	10 325	983,3
Toimintamenot	-7 175	-7 465	-6 200	-8 058	-1 858	30,0
Toimintakate	-6 920	-7 420	-5 150	3 317	8 467	-164,4
Konsernihallinto						
Toimintatulot	1 360	1 274	1 688	1 770	82	4,8
Toimintamenot	-12 867	-13 755	-12 749	-14 637	-1 888	14,8
Toimintakate	-11 507	-12 481	-11 061	-12 868	-1 807	16,3

Peruskunnan käyttötalous 1 000 €	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	Muutos TA2021/ ENN2020	Muutos TA2021/ ENN2020, %
Kehittämissalkut						
Toimintatulot	0	1 800	100	1 680	1 580	1 580,0
Toimintamenot	-508	-3 000	-400	-2 800	-2 400	600,0
Toimintakate	-508	-1 200	-300	-1 120	-820	273,3
Hyvinvointilautakunta						
Toimintatulot	53 838	53 342	51 598	53 000	1 402	2,7
Toimintamenot	-678 770	-678 592	-711 211	-731 293	-20 081	2,8
Toimintakate	-624 932	-625 250	-659 614	-678 293	-18 679	2,8
Sivistys- ja kulttuurilautakunta						
Toimintatulot	28 927	29 441	24 482	27 629	3 147	12,9
Toimintamenot	-457 392	-475 385	-464 987	-492 252	-27 265	5,9
Toimintakate	-428 466	-445 944	-440 506	-464 623	-24 117	5,5
Yhdyskuntalautakunta yhteensä						
Toimintatulot	94 985	79 084	74 821	77 806	2 985	4,0
Toimintamenot	-72 056	-75 893	-74 477	-77 108	-2 630	3,5
Toimintakate	22 928	3 191	345	698	354	102,7
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä						
Toimintatulot	75 627	58 084	57 421	56 306	-1 115	-1,9
Toimintamenot	-44 608	-44 695	-43 980	-44 447	-467	1,1
Toimintakate	31 019	13 389	13 442	11 859	-1 583	-11,8
Joukkoliikenne						
Toimintatulot	19 358	21 000	17 400	21 500	4 100	23,6
Toimintamenot	-27 449	-31 198	-30 498	-32 661	-2 163	7,1
Toimintakate	-8 091	-10 198	-13 098	-11 161	1 937	-14,8
Rakennuslautakunta						
Toimintatulot	5 070	3 472	3 490	3 376	-114	-3,3
Toimintamenot	-3 200	-3 349	-3 090	-3 407	-317	10,3
Toimintakate	1 870	123	400	-31	-431	-107,8
Peruskunta käyttötalous yhteensä						
Toimintatulot	185 131	168 510	157 236	176 648	19 412	12,3
Toimintamenot	-1 305 703	-1 333 109	-1 349 230	-1 407 751	-58 521	4,3
Toimintakate	-1 120 573	-1 164 599	-1 191 993	-1 231 102	-39 109	3,3

Konsernihallinnontalousarvion toimintakate sisältää Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyvän tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvän osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. KH ilman erillissitovuuksia -sitovuuden talousarvio sisältää 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta siirtyvän tasa-arvotoimikunnan määrärahat. Vertailuvuosien osalta osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta sisältyvät sivistys- ja kulttuurilautakunnan toimintakatteeseen.

7.2 Keskusvaalilautakunta

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	680	0	0	0	0	340
Toimintamenot	-515	-10	-20	-346	-16	-328
Toimintakate	165	-10	-20	-346	-16	12

Kuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2021, jossa valitaan Oulun kaupungin valtuustoon uudet luottamushenkilöt. Vuonna 2022 ei järjestetä säännönmukaisia vaaleja. Valtiolliset eduskuntavaalit järjestetään huhtikuussa 2023.

7.3 Tarkastuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Valtuusto asettaa tarkastuslautakunnan hallinnon ja talouden tarkastuksen sekä arvioinnin järjestämistä varten. Tarkastuslautakunnan tehtävänä on Kuntalain 121 §:n mukaisesti arvioida, ovatko valtuuston asettamat toiminnan ja talouden tavoitteet kunnassa ja kuntakonsernissa toteutuneet ja onko toiminta järjestetty tuloksellisella ja tarkoituksenmukaisella tavalla.

Lisäksi lautakunta valmistelee valtuuston päätettävät hallinnon ja talouden tarkastusta koskevat asiat, kuten tilintarkastajan valinnan. Tässä yhteydessä se huolehtii kunnan ja sen tytäryhteisöjen tarkastuksen yhteensovittamisesta. Se myös valvoo tilintarkastajan tarkastussuunnitelman toteutumista. Tarkastuslautakunnan ja sen alaisen ulkoisen tarkastuksen yksikön tuottaman arviointi- ja tarkastustiedon tavoite on kehittää kaupungin toimintaa.

Lautakunnalle on lakisääteistä roolia myös, jos kunnan taseessa on kattamatonta alijäämää (KuntaL 110 §) tai tilintarkastajan tilintarkastuskertomus sisältää muistutuksen. Lautakunta myös saattaa tilintarkastuskertomuksen tiedoksi valtuustolle ja tekee esityksen tilinpäätöksen ja vastuuvapauden käsittelyyn (KuntaL 125 §). Tarkastuslautakunta on lisäksi Kuntalain 121 §:n mukaan lakisäätetyn sidonnaisuusrekisterin rekisterinpitäjä ja toimittaa sidonnaisuusilmoitukset valtuustolle tiedoksi kaksi kertaa vuodessa.

Ulkoisen tarkastuksen yksikkö valmistelee lautakunnan asiat ja avustaa sitä arviointitehtävässä. Lisäksi yksikössä, jossa työskentelee neljä henkilöä, tehdään arviointityöhön liittyviä toiminnan ja talouden tarkastuksia lautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti ja avustetaan tilintarkastajaa tilintarkastussopimuksen mukaisesti.

Toimintasuunnitelma

Tarkastuslautakunta kehittää arviointitoimintaansa sekä ulkoisella arvioinnilla (kyselyt kaupunginvaltuustolle ja ulkopuoliset asiantuntija-arvioinnit) ja itsearvioinnilla.

Lautakunnan laaja-alainen tehtäväalue edellyttävät sekä lautakunnan että ulkoisen tarkastuksen yksikön henkilökunnan koulutusta.

Kaupungin toimintaympäristön muutokset ja kunnan toimialan muutokset vaikuttavat myös tarkastuslautakuntaan ja ulkoisen tarkastuksen yksikköön.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	13	2	3	2	2	2
Toimintamenot	-532	-647	-532	-647	-696	-624
Toimintakate	-519	-645	-529	-645	-693	-622

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot						
Myyntitulot	11	0	0	0	0	0
Maksutulot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	1	1	2	1	1	1
Tilavuokratulot	0	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	1	1	1	1	1	1
Muut toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	13	2	3	2	2	2
Toimintamenot						
Henkilöstömenot	-395	-404	-394	-410	-411	-338
Palkat ja palkkiot	-313	-317	-310	-322	-323	-263
Henkilöstösivukulut	-82	-87	-84	-87	-88	-75
Palvelujen ostot	-122	-222	-118	-215	-262	-264
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-122	-222	-118	-215	-262	-264
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-1	-4	-1	-3	-3	-3
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	0	0	0	0	0	0
Tilavuokramenot	-6	-7	-15	-14	-15	-15
Muut vuokramenot	-8	-10	-5	-5	-5	-5
Muut toimintamenot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot yhteensä	-532	-647	-532	-647	-696	-624
Toimintakate	-519	-645	-529	-645	-693	-622

Vuonna 2023 on mahdollista hyödyntää henkilöstömenoissa luonnollista poistumaa, jos sote-uudistus toteutuu vuoden alusta. Vähennystä kompensoidaan osittain ostopalveluilla.

Henkilöstösuunnitelma

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	4	4	4	4	4	3
Tilapäiset	0	0	0	0	0	0
Yhteensä	4	4	4	4	4	3
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	4	4	4	4	4	3
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-313	-317	-310	-322	-323	-263
Henkilösivukulut	-82	-87	-84	-87	-88	-75
Yhteensä	-395	-404	-394	-410	-411	-338
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-395	-404	-394	-410	-411	-338

7.4 Kaupunginvaltuusto

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintamenot	-601	-650	-400	-528	-529	-529
Toimintakate	-601	-650	-400	-528	-529	-529

Oulun kaupungin valtuuston uudet valtuutetut aloittavat tehtävässään keväällä 2021. Konsernihallinnon vastuulla on uusien valtuutettujen perehdyttäminen. Kaupunginvaltuutettujen perehdyttämisen tavoitteena on luoda edellytykset toimia luottamushenkilönä Oulun kaupungissa. Valtuutetut perehdytetään Oulun kaupunkikonsernin johtamis-, suunnittelu- ja päätöksentekomenettelyihin. Ohjelmassa esitellään eri toimijoiden roolit, tehtävät ja vastuut sekä kunnallisjuridiikan keskeisimmät asiat luot-

tamushenkilön näkökulmasta. Perehdyttämisessä annetaan perustiedot Oulun kaupungin tehtävistä ja rooleista mm. johtamisesta, omistajaohjauksesta, organisaatiosta ja sen toiminnasta, strategiatyöstä, kansainvälisyydestä, kuntalaisten osallisuus- ja vaikuttamismahdollisuuksista.

Kaupunginvaltuusto vastaa kaupungin toiminnasta ja taloudesta sekä asettaa toiminnalliset ja taloudelliset tavoitteet kaupunkikonsernille.

7.5 Kaupunginhallitus

7.5.1 Kaupunginhallitus yhteensä

Informatiivinen tieto

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	1 618	3 169	2 843	14 835	2 736	2 726
Toimintamenot	-92 636	-98 583	-94 512	-102 170	-100 401	-99 978
Toimintakate	-91 018	-95 414	-91 669	-87 335	-97 665	-97 252

KH:n talousarviovuodet sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyvän tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvien osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön ja tasa-arvotoimikunnan määrärahat. Vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Kaupunginhallitus yhteensä sisältää neljä eri sitovuutta, jotka ovat toimintakatteeltaan nettositovia:

- KH ilman erillissitovuuksia
- Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset
- Konsernihallinto
- Kehittämissalkut

7.5.2 Kaupunginhallitus ilman erillissitovuuksia

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	3	50	5	10	10	10
Toimintamenot	-72 086	-74 363	-75 163	-76 675	-77 145	-76 661
Toimintakate	-72 083	-74 313	-75 158	-76 665	-77 135	-76 651

KH ilman erillissitovuuksia -sitovuuden talousarviovuodet sisältävät sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvän tasa-arvotoimikunnan määrärahat. Vertailutiedot eivät sisällä tähän liittyviä euroja.

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Muut toimintatuotot 10

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Kaupunginhallitus 450
- Muut toimitelimit 117
- Käyttövarausmäärärahat 705
- Suhdetoiminta ja edustus 185
- Kotiseutupäivät 50
- Pehkolanlampi 100

Yhteistoimintaosuudet ja avustukset (1 000 €):

Kaikki yhteensä 75 071

- Pohjois-Pohjanmaan liitto 1 864
- Suomen Kuntaliitto 600
- Kunnallinen työmarkkinalaitos 175
- Oulu-Koillismaan pelastuslaitos 14 301
- Oulun seudun ympäristötoimi 2 900
- Verotuskustannukset 4 789
- BusinessOulu liikelaitos avustus 6 984
- BusinessOulu työllisyyspalvelujen avustus 34 249
- BusinessOulu viestintä- ja markkinointiyksikön avustus 1 153
- Oulun Digi-liikelaitoksen toiminta-avustus 2 886
- Oulun kaupunginteatteri Oy 4 800
- Oulun Musiikkijuhlasäätiö 160
- Liikuntaopistoavustus 130
- Työttömien ja vähävaraisten joulujuhlatapahtumat 10
- Muut avustukset yhdistyksille ja yhteisöille 70

Suhdetoiminta

Kaupunginhallituksen suhdetoiminnassa huomioidaan strategisesti merkittäviä valtakunnallisia ja kansainvälisiä vieraita, tapahtumia ja verkostoja kaupungin edunvalvonnan, elinvoiman sekä markkinoinnin näkökulmasta. Yhteistyössä korostuu naapurimaiden pohjoiset alueet sekä EU-maat, Euroopan Unionin eri organisaatiot, kaupungin kumppani- ja partnerikaupungit maailmalla sekä alueen elinkeinoelämän merkittävät yhteistyötahot.

Vuonna 2021 Oulun kaupungissa pidetään seuraavat merkittävät tapahtumat jotka huomioidaan vieraanvaisuudessa: Taitaja-ammattitaiton SM-kilpailut 18.-20.5.2021, Kirkkopäivät ja lähetysjuhlat 21.-23.5.2021, Yle Pointti-kaupunkifestivaali 28.-29.5.2021 sekä valtakunnalliset Kotiseutupäivät 12.-15.8.2021. Lisäksi vuodelle 2021 on suunnitteilla nelipäiväinen Nordic Days-tapahtuma, Työterveyslaitoksen Kevät Seminaari ja johtokunnan kokous, Helsingborgin kaupunginhallituksen vierailu sekä tapauskohtaisesti Oulun yliopiston konferensseja. Useita koronan vuoksi keväällä 2020 peruuntuneita tilaisuuksia ja tapahtumia siirtyy pidettäväksi vuoden 2021 aikana.

Edunvalvontatyössä ja yhteiskuntasuhteissa korostetaan yhteistyötä valtion hallinnon, ministeriöiden, eduskunnan sekä sen valiokuntien kanssa samoin kuin suurlähettiläiden ja muun diplomaatti- ja konsulikunnan kanssa Suomessa ja eri maissa. Kaupunki osallistuu Suomen Kuntaliiton ja muiden merkittävien yhteistyökumppanien järjestämiin kotimaisiin ja kansainvälisiin tapahtumiin erillisin päätöksin.

Kaupungintalon remontin aikana edustustilaisuudet järjestetään pääsääntöisesti muissa kaupungin omistamissa tiloissa. Asia vaikuttaa kuitenkin jonkin verran kustannuksiin tila- ja tarjoilukustannusten osalta. Suhdetoiminnalla tulee olla valmius vastaanottaa merkittävät kansainväliset ja valtionhallinnon tilaisuudet ja diplomaatit sekä kokousten isännöinnit tarvittavalla vieraanvaraisuudella. Suhdetoiminnassa valmistellaan kaupunginjohdon päättämät huomionosoitukset, kuten kunniamerkit, arvonimet ja Oulu-mitalit.

7.5.3 Koko kaupunkia koskevat menot ja varaukset

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	255	45	1 050	11 375	45	45
Toimintamenot	-7 175	-7 465	-6 200	-8 058	-7 558	-7 558
Toimintakate	-6 920	-7 420	-5 150	3 317	-7 513	-7 513

Sitovuudelle on huomioitu seuraavat tulo- ja menomäärärahat:

Sitovuuden tulot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Oulu10 palveluista saadut toimintatulot 45
- Osakkeiden myyntivoitto 11 330

Sitovuuden menot muodostuvat seuraavasti (1 000 €):

- Monetra Oulu Oy:n Oulu10 -ostopalvelut 1 920
- Oulu10-palvelun kiinteistö- ja toimintakulut 180
- Eläkemenoperusteiset menot sekä muut henkilöstömenot 5 010
- Varaus henkilöstön ateriasubventioon 162
- Muut varaukset koko kaupunkia kattaviin kustannuksiin 256
- Varaus uuden Oulun erilliskustannuksiin 30
- Koulusihteerien lomapalkkavarauksen siirto Monetra Oulu Oy:lle 500

7.5.4 Konsernihallinto

Toiminnan kuvaus

Oulun kaupungin Konsernihallinto toimii kaupunginhallituksen alaisuudessa ja sen tehtävänä on varmistaa, että kaupungin toimialat ja liikelaitokset toteuttavat kaupunkistrategiaa ja toimivat kaupungin edun mukaisesti. Konsernihallinto ohjaa, valvoo ja tukee koko kaupunkiorganisaatiota. Konsernihallinto toimii yhteistyössä toimialojen ja liikelaitosten kanssa.

Konsernihallintoa johtaa kaupunginjohtaja. Konsernihallinnon tehtävänä on huolehtia kaupunginvaltuuston, kaupunginhallituksen ja jaostojen päätösvalmistelusta, konsernin yhteisöjen omistajaohjauksesta, kaupungin toimintaan ja poliittiseen päätöksentekoon liittyvän hallinnon järjestämisestä, henkilöstöpolitiikasta, kansainvälisistä asioista ja edunvalvonnasta ja järjestää keskitetyt asiantuntijapalvelut kaupunkikonsernille. Konsernihallinto vastaa päätösvalmistelun tuesta, viestinnästä, talouden ohjauksesta ja seurannasta, rahoituksesta, strategian ja kaupungin johtamisjärjestelmän valmistelusta, hankintojen ja hanketoiminnan ohjauksesta ja tietojohdamisesta. Konsernihallinnon uusi organisaatorakenne tulee voimaan 1.1.2021 alkaen.

Toimintaympäristöanalyysi

Kaupunkistrategian toimeenpano, koronasta aiheutuvat korjaavat toimenpiteet ja lainsäädännön muutokset ohjaavat konsernihallinnon toimintaa. Koronan vaikutukset ovat lisänneet entisestään kaupungin talouden alijäämisyttä ja tulevina vuosina toteutetaan rakenteellisia säästöjä. Samassa yhteydessä varmistetaan elinvoimaan edistävien strategisten kärkihankkeiden eteneminen alueen vetovoiman ja työpaikkojen määrän kasvun vauhdittamiseksi. Kaupunkibrändin uudistaminen käynnistyy ja siinä huomioidaan päätös Euroopan kulttuuripääkaupungin 2026 valinnasta. Päätös kulttuuripääkaupunkivalinnasta tehdään kesällä 2021. Ratkaisusta riippumatta kulttuuri-ilmastonmuutosta edistävät toimenpiteet jatkuvat pohjoisella alueella ja kansainvälisessä yhteistyössä.

Valtion elvytystoimenpiteiden hyödyntäminen Oulussa edellyttää ennakoivaa edunvalvontaa yhdessä sidosryhmien kanssa ja valmiutta tehdä nopeasti päätöksiä haetavista valtionavustuksista.

Digitalisoinnin hyödyntämisen mahdollisuudet vaikuttavat lähes kaikkiin tehtäviin mahdollistaen myös kustannussäästöjä. Luottamushenkilöiden ja työntekijöiden sähköiset työtavat vähentävät liikkumisen ja tilojen tarvetta sekä tiedot kerätään ja on käytettävissä vähemmällä työllä. Konsernihallinto vastaa asiakkuuden toimintamallin ja digitalisoinnin kaupunkitasoisesta kehittämisestä. Konsernihallinnon ja Digi -liikelaitoksen yhdessä hankkima sähköinen säilytysjärjestelmä ja sähköinen allekirjoitus-

ratkaisu mahdollistavat keskitetysti pitkään ja pysyvästi säilytettävän tiedon sähköisen säilyttämisen ja käytettävyyden toimintaprosessien digitalisoinnin edetessä.

Lainsäädännön uudistuksista merkittävin on sote-uudistus, mihin liittyvät lait on tavoitteena tulla voimaan vuonna 2021. Työllisyyskokeilu myös käynnistyy vuonna 2021.

Kuntavaalien jälkeen kaupunginvaltuusto tulee linjaamaan kaupungin johtamisjärjestelmän kehitystä ja mahdollista pormestarihallinnon valmistelua. Riippumatta johtamismallista johdon riittävä tuki on varmistettava.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Toimintasuunnitelma

Vaikuttaminen, viestintä, KV-toiminta

Vaikuttajaviestintä ja edunvalvonta ovat eräänlaisessa käännekohtassa. Monet viime vuosien kärkihankkeista ovat menneet eteenpäin. Muun muassa kolmioraide ja kaksoisraide huomioitiin kesäkuussa 2020 laadituissa MAL-sopimuksissa, korkeakoulujen aloituspaikkojen määrää kasvatetaan syksyllä 2020 tuntuvasti, Business Finlandin T&K-rahoitusta on kasvatettu ja maininta Itä- ja Pohjois-Suomen erityisasemasta tulevalla EU-rahoituskaudella on hallitusohjelmassa.

Koronakriisi on muuttanut vaikuttajaviestintää sekä sisältöjen että välineiden osalta. Edunvalvonnan sisällön kärkiä ovat uudessa tilanteessa koronavaikutusten kompensointi kuntataloudessa ja koronakriisistä elpymisen eli kestävä kasvu ja sen eri elementit.

Uusiutuviista vaikuttajaviestinnän välineistä merkittävin on vaikuttajatapaamisten muuttaminen etätapaamisiksi – näin rakennetaan digitaalinen silta päättäjiin. Sillan elementteihin kuuluvat mm. yksittäisten kansanedustajien säännölliset Teams-tapaamiset, kansliapäälliköiden ja muiden johtavien virkamiesten säännölliset Teams-tapaamiset sekä BusinessAseman teknologian hyödyntäminen etätapaamisissa.

Kaupungin edunvalvontasuunnitelmassa on monia keinoja, joilla pyritään parantamaan vaikuttamistyön tehokkuutta. Tavoitteena on muun muassa näkyä paremmin Helsingissä päättäjien keskuudessa joko yksittäisillä isoilla tai jatkuvilla pienillä tapahtumilla integroida kaupungin suhdetoiminta ja kansainvälinen toiminta tiiviimmin edunvalvonnan kanssa sekä hyödyntää kaupungin tapahtumia ja kaupunkimarkkinointiresursseja vaikuttajaviestinnän tukena. Edellisten eduskuntavaalien alla alkanut edunvalvontayhteistyö Oulun kaupungin, Pohjois-Pohjanmaan maakunnan ja Oulun yliopiston kesken jatkuu.

Vaikuttaminen tapahtuu edelleen myös verkostoissa. Merkittävimpiä niistä ovat maan kuuden suurimman kaupungin ja 21 suurimman kaupungin verkostot. Vaikuttamistyö muuttuu entistä avoimemmaksi. Kaupunki on julkaissut Oulun tulevaisuus -sivuston, joka on Oulun edunvalvonnan kärkihankkeiden digitaalinen kotipesä. Siellä tarjotaan tietoa Oululle tärkeistä aloitteista, hankkeista ja teemoista sekä tuodaan esille tausta-aineistoa ja tutkimuksia aloitteiden tueksi.

Kansainvälisen toiminnan ryhmä koordinoi kaupungin kansainvälistä toimintaa kaupunkistrategian tavoitteiden mukaisesti. Kansainvälisen toiminnan painopisteinä ovat EU ja Pohjoismaat, Kiinan kanssa on yhteistyötä etenkin koulutusviennin osalta. Oulu on aktiivinen toimija kansainvälisissä verkostoissa, yhteistyötä tehdään myös kaupungin tavoitteita edistävissä hankkeissa. Oulun tulevaisuuden haasteet digitalisaation edistämisessä ja ilmastomuutoksen hillitsemisessä ovat yhteisiä eurooppalaisten kumppanien kanssa. Yhteistyön avulla niihin voidaan löytää paremmin uusia ratkaisumalleja.

Covid19 on muuttanut kansainvälisen yhteistyön muotoja, vuorovaikutus on siirtynyt sähköiseen muotoon, mutta monelta osin tiivistynyt entisestään. Pandemia sulki rajat Euroopassa, mutta samalla se osoitti eurooppalaisen yhteistyön suuren merkityksen. Palvelujen digitalisaatio ja ilmastomuutoksen hillitseminen ovat asioita, joita on ratkottava laajemmalla kuin kansallisella tasolla. Koronakaranteenin aikana käyttöön otettuja sähköisiä kokouskäytäntöjä jatketaan perinteisten kokousten rinnalla. Tavoitteena on vähentää matkustamista sekä taloudellisia että ilmastollisia syistä.

Perämeren kaaren alueen yhteistyö muuttuu vuonna 2021: vanha ruotsalainen yhdistys lakkaa toimimasta ja yhteistyötä kehitetään uuden suomalaisen yhdistyksen alustalla. Tavoite on saada jäsenkunnat ja kaupungit toimimaan aktiivisesti. Yhteistyö rakentuu jäsenten konkreettisille tarpeille. Näitä ovat esimerkiksi työvoiman liikkuvuuden, koulutuksen ja kulttuurialan yhteistyön edistäminen sekä yhteinen edunvalvonta alueen liikenneverkon kehittämiseksi osana EU:n runkoverkkoa. Yhdistyksen jäsenmaksut laskevat merkittävästi eikä uudella yhdistyksellä ole palkattua toiminnanjohtajaa. Oulun tavoite on hyödyntää uutta yhdistystä Perämerenkaaren alueen kulttuuriyhteistyössä osana Oulu2026-hanketta.

Oulu2026-hakemuksen valmistelu Euroopan kulttuuripääkaupungiksi

Euroopan kulttuuripääkaupunkihanke on hakuvaiheessa osa kansainvälisen ryhmän toimintaa, mutta siihen osallistuu laaja joukko kaupungin henkilökuntaa sekä kotimaisia ja kansainvälisiä yhteistyökumppaneita. Oulu2026 hakemus tähtää kulttuuri-ilmastonmuutokseen, joka lisää Oulun elinvoimaa, tuo alueelle uusia työpaikkoja luoville aloille ja matkailuun sekä nostaa Oulun seudun kulttuuritarjonnan eurooppalaiselle tasolle, laajentaen samalla

paikallista yleisöpohjaa. Kulttuurin halutaan levittäytyvän ihmisten arkeen, tarjoavan aktiivisen osallistumisen ja omaehtoisen ilmaisen mahdollisuuksia ihan jokaiselle.

Hakemuksen ja kulttuuriohjelman projektien valmisteluun on osallistunut laaja joukko kaupungin henkilökuntaa, 32 hankkeeseen osallistuvan kuntien edustajia sekä kulttuurialan ammattilaisia ja yhteisöjä koko toiminta-alueelta. Esihakemus jätettiin kansainvälisen asiantuntijaraadin arvioitavaksi toukokuussa 2020, päätös jatkoon valittavista kaupungeista tehtiin 24.6.2020. Valinta Euroopan kulttuuripääkaupungiksi tehdään kesällä 2021 valintavaiheen hakemusten perusteella.

Oulu2026 kulttuuriohjelma rakentuu samoille pitkän tähtäimen tavoitteille kuin kaupungin Kulttuuristrategian 2030. Kulttuuriohjelman valmistelussa haetaan rahoitusta eri rahoituslähteistä niin, että hankkeen rahoitus ei jää vain Oulun kaupungin ja valtion vastuulle.

Osana hakuprosessia kansainvälisten asioiden ryhmä on osallistunut useisiin kotimaisiin ja kansainvälisiin hankkehakemuksiin yhdessä yhteistyökumppanien kanssa. Tavoitteena on parantaa kaupungin osaamista etenkin suorien EU-rahoitusten hakemisessa. Kaikkia kulttuuriohjelmaan osallistuneita hakijoita kannustetaan ja opastetaan hakemaan myös itse aktiivisesti rahoitusta kulttuuriohjelman osaprojekteille. Kaupunginvaltuuston vuoden 2020 talousarviopäätöksen mukaisesti hakuvuoden 2021 talousarvio on noin 1 milj euroa. Henkilöstölisäyksiä esitetään viestintään ja kuntien yhteistyön koordinoimiseen.

Viestintä

Oulu on tällä hetkellä maailmalla ja kotimaassa tunnettu vahvasta koulutussektoristaan, teknologisesta huippuosaamisesta ja Oulun Kärpistä. Näiden rinnalle on syytä tuoda jääkiekon lisäksi myös muita pehmeämpiä vetoimatekijöitä. Haluamme, että Oulu tunnetaan jatkossa myös mielenkiintoisena tapahtumakaupunkina, omaleimaisena kulttuurikaupunkina sekä varteenotettavana kotimaan ja ulkomaan matkailukohteena. Näitä uudistuksia ja tulevaisuuden mielikuvia vahvistamaan Oulu on käynnistänyt vuonna 2020 kaupunginjohtaja Päivi Laajalan johdolla brändityön, jonka tavoitteena on luoda Oululle uusi kaupunkibrändi. Brändi on tarkoitus julkaista marraskuussa 2021 Lumo-valofestivaalin yhteydessä.

Edellinen Oulun kaupunkibrändi on vuodelta 2013. Brändilupaus "The Capital of Northern Scandinavia" on toiminut hyvin kansainvälisissä yhteyksissä ja yritysmaailman näkökulmasta, mutta oululaiset ihmiset eivät ole oikein ottaneet sitä omakseen. Tämän vuoksi uusi kaupunkibrändi rakennetaan kiinteästi vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa. Brändityön onnistuminen mitataan sillä, paljonko Ouluun tulee uusia asukkaita, opiskelijoita ja matkailijoita. Miten Oulusta jatkossa kirjoitetaan ja puhutaan ja miten Oulu pärjää muiden suurten kaupunkien vertailussa.

Uuden kaupunkibrändin lisäksi viestintäpalvelut jatkaa Mun Oulu -kaupunkimedian kehittämistä entistä vuorovaikutteisempaan suuntaan. Tavoitteena on 15 000 eri viikkokävijää. Lisäksi otamme käyttöön Mun Oulussa tapahtumakalenterin, jonka tarkoituksena on vahvistaa tapahtumien näkyvyyttä kuntalaisille ja matkailijoille. Viestintä on mukana MODA-hankkeessa, jonka tarkoituksena on luoda moderneja digitaalisissa asiakaspalvelun konsepteja. Tavoitteena on vuoden 2021 aikana luoda sovelmus, jossa kaupungin tärkeimmät palvelut on koottu löydettäväksi yhdestä mobiilipaikasta.

Vuoden 2021 alussa kaupungin viestinnässä toteutetaan organisaatiomuutos. Konsernihallinnon viestintäryhmään siirtyy tapahtumatiimi BusinessOulusta sekä kuntalaisvaikuttamisen tehtäviä sivistys- ja kulttuuripalvelujen yhteisötoiminnan tiimistä. Muutoksen taustalla on hallinto- ja asiantuntijatehtävien (HAKA) selvitystyö, jonka perusteella yhteisten tapahtumien sekä kuntalaisten osallisuuteen liittyvät toiminnot siirtyvät osaksi konsernihallintoa. Vuoden 2021 alusta lukien konsernihallinto vastaa osallisuus- ja vuorovaikutussuunnitelmasta, tasa-arvo ja yhdenvertaisuussuunnitelmasta, avoimen hallinnon projekteista sekä luottamushenkilöjohdon- ja viranhaltijajohdon kuntalais-tapaamisista. Lisäksi marraskuussa 2020 käyttöön otettua kaupungin tapahtumakalenteria kehitetään yhteistyössä eri hallintokuntien, järjestöjen ja yritysten kanssa.

Omistajaohjaus, talous ja rahoitus, strateginen ohjaus, hankintojen ja kehittämisen ohjaus

Omistajaohjauksen keskeisiin tehtäviin kuuluu konserniohjaus ja valvonta, konsernirakenteen ja liiketoiminnan kehittäminen, maankäytön, asuntopolitiikan ja kaupungin erillisinvestointien ohjaus ja valvonta, rakennus-omaisuuden taseyksikön hallinnointi, kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinointi ja kehittäminen ja päätösvalmistelu konsernijaostoon ja kaupunginhallitukseen ja päätösten toimeenpano.

Konserniohjauksen strategisten asiakirjojen eli omistajapoliittisten linjausten ja toimenpideohjelman valmistelu sekä konserniohjeen ja hyvä hallinto- ja johtamistapaohjeen valmistelu kuuluu omistajaohjausryhmälle. Uusien omistajapoliittisten linjausten valmistelu on keskeinen tehtävä vuonna 2021.

Mato-ohjelman valmistelu vuosille 2022-2026 jatkuu vuonna 2021. Maankäytön toteuttamisohjelmassa esitetään suunnitelma viiden vuoden asuntotuotannosta ja työpaikkarakentamisesta. Suunnitelmaa päivitetään kahden vuoden välein.

Investointien hankeselvitystyöryhmiä arvioidaan olevan 12 vuodelle 2021. Omistajaohjaus ohjaa hankeselvitys-työryhmiä ja toimii ryhmissä puheenjohtajana.

Kaupunkikonsernin kokonaisvaltaisen riskienhallinnan koordinoitua ja kehittämistyötä jatketaan riskienhallin-

tavälineistöä edelleen kehittämällä. Riskienhallintayhteyshenkilöille järjestetään myös koulutusta vuoden 2021 aikana.

Talouden ohjauksen prosesseja ja -tehtäviä ovat kaupungin taloushallintopalveluiden ohjaus ja kehittäminen, kaupungin talousarvio ja -suunnitelma, tilinpäätös ja konsernilitinpäätös, talousarvioon perustuva toiminnan ja talouden seuranta ja raportointi, kaupungin yhteisten taloushallinnon tietojärjestelmien kehittäminen sekä controller-palvelut.

Oulun kaupunki ostaa laajasti talousprosesseihin palveluita Monetra Oulu Oy:ltä. Monetra-konserni on tehnyt suunnitelman tietojärjestelmistä ja niiden kilpailuttamisesta. Suunnitelman mukaan konserni uusii taloushallintojärjestelmät vuosina 2021-2023. Alustavan aikataulun mukaan asiakaskäyttönotot ovat kesäkuusta 2021 vuoden 2023 loppuun. Oulun kaupunki vastaa linjauksista ja vaatimusmäärittelyistä Oulun kaupungin osalta sekä järjestelmien käyttöönotosta kaupungin talousprosesseissa.

Konsernihallinnon digikehittämissuunnitelmaa toteutetaan vuonna 2021 yhdessä Oulun Digi – liikelaitoksen kanssa taloushallinnon kehittämishankkeet. Kehittämissuunnitelma kattaa toimintaprosessit ja ohjauksen, tietojen käsittelyn ja tietojärjestelmät sekä niille tehtävät toimenpiteet.

IBM Planning Analytics (PA) on toiminnan ja talouden suunnittelujärjestelmä, joka on laajasti käytössä koko kaupungissa. Järjestelmää on pilotoitu kustannuslaskennassa ja saatujen tulosten perusteella sitä tullaan laajentamaan koko kaupungin käyttöön Valtiovarainministeriön digitalisaation edistämisrahoitusta saaneessa erillisprojektissa 2020-2021. Kustannuslaskentatyökalua käytetään automaattisen raportoinnin, taloussuunnittelun ja ennustamisen sekä sisäisen raportoinnin tarpeisiin koko kaupungissa.

Sähköisen eAsiointi -avustusjärjestelmän käyttöönotolla sähköistetään maksumääräysprosessi. Verkkokaupan sopivuutta tarkastellaan kaupungin eri kuntalaispalvelujen tilaus- ja maksatusprosesseihin, jotka tällä hetkellä hoidetaan myyntilaskutuksen avulla.

Sisäisessä laskutuksessa tullaan hyödyntämään olemassa olevaa OuluCard-järjestelmää ja Oulun Tilapalvelut –liikelaitoksen pilotoimaa Ceepos-sisäistä verkkokauppaa hallintokuntien välisten tilausten ja sisäisen laskutuksen sähköistämässä.

Rahoituksen ensisijainen tehtävä on kaupungin maksuvalmiuden turvaaminen. Maksuvalmiuden turvaaminen toteutetaan varainhankinnan ja sijoitustoiminnan avulla. Varainhankinta varmistetaan useiden rahoituslähteiden hyödyntämisellä ja sijoitustoiminta matalariskisten ja helposti likvidoitavien sijoitusten avulla. Lisäksi rahoituksen työvälineitä kehitetään seurannan parantamiseksi.

Konsernihallinto vastaa kaupungin **strategisesta** ohjauks- ja johtamisjärjestelmästä, elinvoiman ja asukkaiden hyvinvoinnin edistämisen koordinaatiosta, hankekehittämistoiminnan ja hankintojen ohjauksesta ja koordinoinnista, tietojohdamisen ja arvioinnin ohjauksesta, yhteisistä tietopalveluista ja tutkimusyhteistyön koordinoinnista.

Kuntavaalien jälkeen käynnistetään uuden kaupunkistrategian valmistelu siten, että se hyväksytään vuoden 2021 aikana. Kaupungin johtamisjärjestelmän uudistamisen käynnistämiseen valmistaudutaan kaupunginhallituksen 18.11.2019 päätöksen mukaisesti; periaatepäätöksen pormestarimalliin siirtymisestä tekee vuonna 2021 aloittava uusi kaupunginvaltuusto vuoden 2021 loppuun mennessä. Sote-uudistuksen lait tulevat voimaan tavoiteaikataulun mukaan vuonna 2021 ja uudistuksen on tavoitteena tulla voimana vuonna 2023. Valmisteluissa varaudutaan hyödyntämään ulkoista asiantuntijapalvelua. Laaja hyvinvointikertomus päivitetään v. 2021.

Hankintojen ohjauksen keskeisiä painopisteitä vuonna 2021 ovat hankintojen suunnittelua ja kilpailutusta tukevaan tietojärjestelmäuudistukseen valmistautuminen (hankintojen elinkaari palvelu) sekä tiedolla johtamisen edellytysten parantaminen hankintojen tavoitteellisemman johtamisen mahdollistamiseksi. Hallintokuntia tuetaan erityisosaamisella ja koulutuksilla käyttämään hankinnoissaan erityisesti innovaatiomyönteisiä hankintakäytäntöjä.

Tiedolla johtamisen edellytyksiä parannetaan valmistelemalla kaupungin yhteinen tietomalli. Tietomallin avulla jäsenetään ja priorisoidaan kehitystoimenpiteet, muun muassa automatisoitun raportoinnin tarpeisiin. Kaupungin yhteiset tietopalvelut vastaa kaupungin ylimmän johdon toimintaympäristöraportoinnista. Tutkimustoiminnan yhteistyön systematisointia jatketaan, painopisteenä on erityisesti yhteistyö Oulun Yliopiston kanssa.

Hanketoiminnan kokonaisuutta ohjataan ja hallinnoidaan kaupunkistrategian toteuttamishojelmista päivitettyissä kehittämissalkuissa. Salkunhallinnan digitalisoinnissa otetaan käyttöön projekteille tehtävien työtuntien raportointi Bägiin. Oulun Digin kanssa tehdään yhteistyössä suunnitelma salkunhallinnan digitalisoinnin jatkotyöstä. Hallintokunnille järjestetään projektikoulutuksia ja annetaan asiantuntija-apua projektien elinkaaren eri vaiheissa.

Kuntalaisten ohjaaminen ja opastaminen verkossa asiointiin tulee olemaan yhä tärkeämpää. Digitaalisia asiakaspalveluita kehitetään ihmislähtöisemmiksi ja moderneja ratkaisuja hyödyntäviksi. Kehitystyötä tehdään strategisella, taktisella ja operatiivisella tasolla useiden hankkeiden avulla.

Yhdessä kehittämällä syntyy palveluiden skaalattava digitalisoinnin toimintamalli, joka sisältää näkökulmia ketterästä palvelurakenteesta ja poikkihallinnollisista prosesseista. Malli tutkii yhden luokun palveluperiaatetta asiakkaan ja palveluiden tuottajan näkökulmasta. Se täh-

tää kuntalaisten parantuneeseen asiakaskokemukseen, jossa keskiössä ovat käytettävyys, osallisuus ja mahdollisuus asioida ajasta ja paikasta riippumattomasti. Lisäksi parannetaan Suomi.fi -palvelun käyttöä ja löydettävyttä integroimalla se osaksi toimintamallia. Merkittävä asioinnin ajasta ja paikasta riippumaton palvelukonsepti on chatbottien käyttöönotto. Käyttöönottoa toteutetaan innovaatiokumppanuusmallilla kohti OuluBotin lopullista hankintaa

Henkilöstö, Hallinto, Asianhallinta ja sisäinen tarkastus

Henkilöstötyötä ohjaa henkilöstöohjelman toteuttaminen. Ohjelman osa-alueita ovat johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi.

Henkilöstöohjauksen keskeisiä tehtäviä ovat strateginen henkilöstöjohtaminen ja kehittäminen, ohjausryhmien toiminta vastuualueellaan, henkilöstöhallinnon konserniohjaus, henkilöstöasioiden neuvonta ja konsultointi, kaupunkitasoinen henkilöstö- ja koulutussuunnitelma, henkilöstön työkyvyn ylläpito ja kehittäminen

Konsernihallinnon ja hallintokuntien strategisten ja operatiivisten tavoitteiden saavuttamiseksi kehitetään HR-prosesseja. Lisäksi kehitetään henkilöstösuunnittelua yhteistyössä taloushallinnon kanssa. Osaamisen ylläpitämisen, kehittämisen ja henkilöstön resurssoinnin tueksi tehdään osaamiskartoituksia.

Tehtävien täyttökielto jatkuu (Kh 28.5.2013 § 339). TäyttökIELLON tavoitteena on vaikuttaa henkilöstön määrään ja sitä kautta henkilöstökustannuksiin. Hallinto- ja asiantuntijaselvityksen (HAKA) toimeenpanoa jatketaan kehittämällä hallintokuntarajat ylittäviä prosesseja ja toimintamalleja, millä mahdollistetaan toiminnan tehostaminen sekä eläköitymisen ja asiantuntijaosaamisen laajempi hyödyntäminen.

Henkilöstön hyvinvoinnin tukemisessa painopiste on ennakoiduissa hyvinvointia vahvistavissa toimenpiteissä, joissa työntekijä ottaa vastuun terveydestään. Sairauspoissaoloja vähennetään esimiesten käymien varhaisen tuen keskustelujen ja korvaavan työn avulla sekä käyttämällä osasairauspäivärahaa, kun työntekijän työkyky on heikentynyt. Ennakoivan hyvinvoinnin sisältöä jalkautetaan laajasti hallintokuntiin koko henkilöstölle mm. johtoryhmien, esimiesvalmennusten, työsuojelu- ja työhyvinvointikorttikoulutusten kautta. Oulun kaupungin toimintamallien avulla toteutetaan käytännön toimenpiteitä henkilöstön hyvinvoinnin lisäämiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämiseksi. Työhyvinvoinnin tilaa ja tuottavuutta seurataan Ouka DW:n työkykyjohtamisen raporttien ja työterveyden raporttien sekä Kunta 10 tuloksien kautta. Kunta10-kyselyn avulla kehitetään henkilöstön työtä ja työhyvinvointia. Kunta10 kehittämiskohteista ja toimenpiteistä raportoidaan henkilöstöohjaukseen.

Henkilöstön vapaa-ajan liikuntaa ja kulttuuria tuetaan verovapaalla liikunta- ja kulttuuriedulla. Työterveyshuollon ja kaupungin yhteistyötoimintamalleja jatketaan henkilöille, joiden työ ja työssä jaksaminen edellyttävät hyvää fyysistä kuntoa. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella v. 2016–2017 pilotoitu yksilöohjausmalli (PT) otetaan asteittain käyttöön koko organisaatiossa. Elintapaohjauksen kehittämistoimet ja koulutukset painottavat liikkumisen, ravitsemuksen ja palautumisen merkitystä henkilöstön hyvinvoinnissa. Kannustetaan vähän liikkuvia liikunnalliseen elämäntapaan henkilökohtaisen liikuntaneuvonnan ja kehonkoostumusmittauksen avulla.

Varautumissuunnitelmia testataan ja kehitetään vuosittaisella harjoittelulla. Painopiste on kaupungin roolissa erilaisissa suuronnettomuuksissa. Turvallisuuden osalta painopisteenä on suurten yleisötilaisuuksien turvallisuuden kehittäminen yhdessä muiden viranomaisten kanssa.

Kaupungin työsuojelun toimintaohjelma on 2018–2021 tarkistettu ja todettu henkilöstöohjelman tavoitteiden mukaiseksi. Alhainen puheeksi ottamisen kynnyks ja jokaisen vastuu omasta ja muiden turvallisuudesta ovat edelleen ajankohtaisia. Työsuojelun yhteistoimintaa kehitetään kaupunkitasoisesti. Työsuojelutoiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä haitallista työkuormitusta, tapaturmia ja ylläpitää työhyvinvointia. Työpaikan vaarojen arviointi tehdään WPro-järjestelmään, näin työterveyshuolto voi kirjata oman arviointinsa WPro-järjestelmään työpaikkaselvityksessä. Työyhteisösovittelu on uutena työkaluna käytettävissä erilaisten ristiriitatilanteiden mahdollisimman varhaiseen ratkaisemiseen.

Hallintoryhmä vastaa päätöksenteon asiakirjapalveluista, kaupungin toimielinten esityslistoista, pöytäkirjoista, täytäntöönpanoista sekä luottamushenkilöiden palkkioista. Konsernihallinto ostaa Monetra Oulu Oy:ltä lähipalveluna johdon ja hallinnon sihteeri- ja tukipalvelut sekä hallinnon ja talouden asiantuntijatehtäviä sekä Tilapalvelut-liikelaitokselta virastomestaripalvelut. Lakipalvelut huolehtii oikeudellisesta edunvalvonnasta ja oikeudellisten asiantuntijapalveluiden tuottamisesta ja koordinoi ulkopuolisen juridisen palvelun käyttämistä.

Asianhallinta vastaa lakisäätteistä asiakirjahallinnon ja asianhallinnan tehtävistä. Toimintaprosessien sähköistämisen kannalta tärkeä sähköinen säilytysjärjestelmä ja sähköinen allekirjoitus otetaan tuotantokäyttöön vuonna 2021. Sähköisen säilytysjärjestelmän ja sähköisen allekirjoituksen käyttöä laajennetaan vuosittain vuodesta 2021 alkaen. Konsernihallinto varaa määrärahaa vuosittain 1-2 yhteisen poikkihallinnollisen prosessin sähköistämiseen.

Vuoden 2020 alussa voimaan tulleen tiedonhallintalain täytäntöönpano jatkuu siirtymäsäännösten mukaisesti. Vuoden 2021 aikana valmistellaan asianhallinnan ja palvelujen tiedonhallinnan vaatimusten toteuttaminen. Niiden tulisi olla siirtymäsäännösten mukaan valmiina vuoden 2022 alussa. Palvelujen tiedonhallintaan liittyvät mahdolliset järjestelmämuutokset suunnitellaan yhdessä

Digi –liikelaitoksen kanssa. Tiedonhallintalain vaatimusta tietoaineiston sähköisestä säilyttämisestä on suunniteltu ja toteutettu Oulun kaupungissa jo aiemmin ja työtä jatketaan toimintaprosessi kerrallaan. Tiedonhallintalain siirtymäsäännösten mukaan viranomaisen oman aineiston sähköisen säilyttämisen pitäisi toteutua vuoden 2021 aikana.

Vuonna 2021 tehdään kaupunginarkiston aineiston digitoitumissuunnitelma ja valmistaudutaan tuhoutumisuhan alla olevien, pysyvästi säilytettävien aineistojen sekä mahdollisten sisäilmaongelmaisten asiakirjojen kunnostamiseen.

Sisäisessä tarkastuksessa EU -direktiivi velvoittaa kaupungit ottamaan käyttöön sellaiset vihjelinjat 17.12.2021 mennessä, jotka mahdollistavat väärinkäytösepäilyjen ilmoittamisesta anonyymisti. Konsernihallinnon ja sisäisen tarkastuksen tulee valmistella kaupungin sisäiset menettelyprosessit sekä tietosuojavaatimukset täyttävän järjestelmän hankinta ja käyttöönotto.

Kehittäminen

Hankenimi	Tulot 2021	Menot 2021	Netto 2021	Tulot 2022	Menot 2022	Netto 2022	Vastuualue
OuluBOT kp 3430, projekti 170462	78 025	-156 050	-78 025	0	0	0	Hallinto
EU-osaamisen nosto kp 3433, projekti 170466	12 600	-19 000	-6 400	0	0	0	Kv-ryhmä
Culture United kp 3433, projekti 170479	12 846	-12 846	0	10 705	-10 705	0	Kv-ryhmä
MODA, koordinaatio kp 3433, projekti 170493	304 233	-328 900	-24 667			0	Hallinto
MODA, Oulun osahanke kp 3430, projekti 170494	99 025	-116 500	-17 475			0	Hallinto
Kustannuslaskenta 3.0 kp 3430, proj 500045	190 623	-224 250	-33 627				Talousryhmä
Euroopan kestävin kulttuuripääkaupunki	78 313	-145 439	-67 126	27 896	-51 808	-23 912	Viestintä
Arctic Pulse	31 509	-58 516	-27 007				Viestintä
Yhteensä	807 174	-1 061 501	-254 327	38 601	-62 513	-23 912	

OuluBot hankkeessa jatketaan vuonna 2020 aloitettua kehittämisjaksoa. Kehittämisjaksolla kehitetään ja pilotoitetaan yhteistyössä Oulun kaupungin toimialojen kanssa botin avulla tarjottavia palveluita erilaisissa asiakaspalvelutapauksissa. Innovatiivisessa julkisessa hankinnassa kehitetään yhdessä toimittajan kanssa ratkaisuja, joita voidaan halutessaan suoraan hankkia kehittämisjakson päätyttyä. Mahdollinen hankinta tulee tapahtumaan vuoden 2021 loppupuolella tai 2022 alkupuolella.

Eu-saamisen nosto –hankkeen (EU:n aluekehitysrasto) päätoteuttaja on OAMK, osatoteuttajina Oulun yliopisto, Centria ammattikorkeakoulu, Oulun kaupungin kv-ryhmä ja BusinessOulu. Toteutusaika on 2019 – 2021. Hankkeen päätavoitteina on parantaa Pohjois-Pohjanmaan tunnettuutta Euroopassa ja onnistumista EU:n suorissa rahoitushauissa. Hankkeen aikana parannetaan asiantuntijoiden rahoitusosaamista ja kehitetään kansainvälisen hanketoiminnan yhteistyömalli. Oulun kaupungin osalta rakennetaan kansainvälisiä digitalisuuteen ja kaupunkikulttuuriin liittyviä hankkeita. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 793 479 euroa, josta Oulun kaupungin osuus on 71 000 euroa. Oulun osalta vuoden 2021 talousarvio on 19 000 euroa.

Culture United (Erasmus +, 100% rahoitus) kehittää peruskouluille monialaisia kulttuuriperinnön opetusmenetelmiä. Hankkeen tuloksena tehdään monialaista yhteistyötä helpottava työkalupakki ja kaikkien hankekumppanien tulokset kootaan julkiselle verkkoalustalle halukkaiden käytettäväksi. Sen päätoteuttaja on Stichting Beieef en Herinner Leeuwardenista. Hankkeen toteutusaika on 9/2019–8/2022. Hankkeen kokonaiskustannukset ovat 406 860 euroa. Oulusta hankkeesta vastaavat Oulun kaupungin kansainvälisten asioiden ryhmä ja Oulun kansainvälinen koulu. Kansainvälisen ryhmän saama hankerahoitus on 42 820 euroa, josta vuodelle 2021 on varattu 12 842 euroa. Kansainvälisen koulun rahoitusosuus on 40 160 euroa. Oulun kulttuuripalvelut ja Valve ovat tiivistä mukana hankkeessa.

Moda-hankkeessa toteutetaan kuntalaisten digitaalisia asiakaspalveluita kehittäviä pilotteja strategisella, taktisella ja operatiivisella tasolla. Digitaalisten asiakaspalveluiden kehittäminen vastaa kuntalaisten kasvavaan tarpeeseen asioida kaupungin kanssa sujuvasti aika- ja paikkariippumattomalla tavalla. Hankkeessa tehtävän yhteiskehittämisen lopputuloksena syntyy Oululle ja Jyväskylälle poikkihallinnollisia ja moderneja digitaalisten asiakaspalveluiden ratkaisuja.

Kustannuslaskenta 3.0 -hankkeessa Oulun kaupunki kehittää kustannuslaskentaa tukemaan kaupungin johtamisjärjestelmän mukaista sisäistä raportointia ja päätöksentekoa. Projektissa vastataan eri viranomaisraportoinnin vaatimuksiin kuten automaattinen talousraportointi ja kirjanpidon eriyttämisvelvollisuus. Lisäksi projektissa kehitetään poikkihallinnollista raportointia. Olennaista on talous- ja toimintatiedon yhdistäminen ja tiedon laaja hyödyntäminen talousarviossa ja ennustamisessa.

Arctic Pulse -hanke kokoaa yhden brändin alle pohjoisen alueen kulttuuria kärkenään musiikki. Arctic Pulse vie pohjoissuomalaisia artisteja esiintymään Ruotsiin ja Norjaan ja tuo esiintyjä naapurimaista Pohjois-Suomeen. Samalla kannustetaan artisteja rajat ylittäviin yhteistuotantoihin. Kumppaneina ovat Norbottensmusiken Ruotsissa sekä Kultur i Troms ja Rytmsk Kompetansenettverk i Nord Norjassa. <https://www.arcticpulse.eu/>. Toteutusaika on 1.1.2019–30.6.2021.

Euroopan kestävin kulttuuripääkaupunki on tapahtumien ympäristöhanke, jossa etsitään innovaatiohauilla ratkaisuja tapahtumien ympäristöhaasteisiin. Samalla innovaatio-organisaatiot saavat festivaaleista testialustan vähähiilisyttä edistäville keksinnöilleen. Hankkeessa määritellään vastuulliset toimintamallit, joihin myös Oulun kulttuuripääkaupunkihauon ohjelmaan liittyvät tapahtumat sitoutuvat. Hanketuloksena julkaistaan kestävä tapahtumatuotannon opas. Toteutusaika on 1.8.–31.5.2022.

Talous

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	1 360	1 274	1 688	1 770	1 001	991
Toimintamenot	-12 867	-13 755	-12 749	-14 637	-12 898	-12 959
Toimintakate	-11 507	-12 481	-11 061	-12 868	-11 897	-11 968

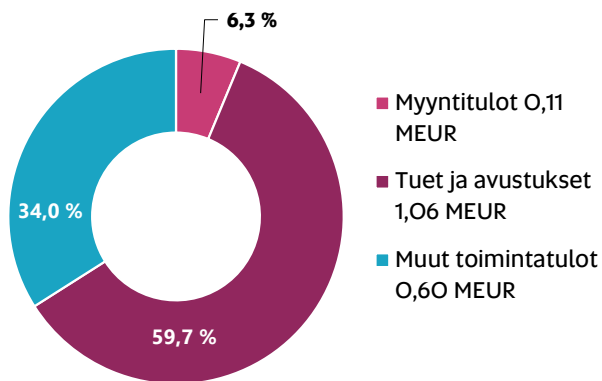
Konsernihallinnon talousarviovuodet sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyvän tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvän osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. Vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Konsernihallinto tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

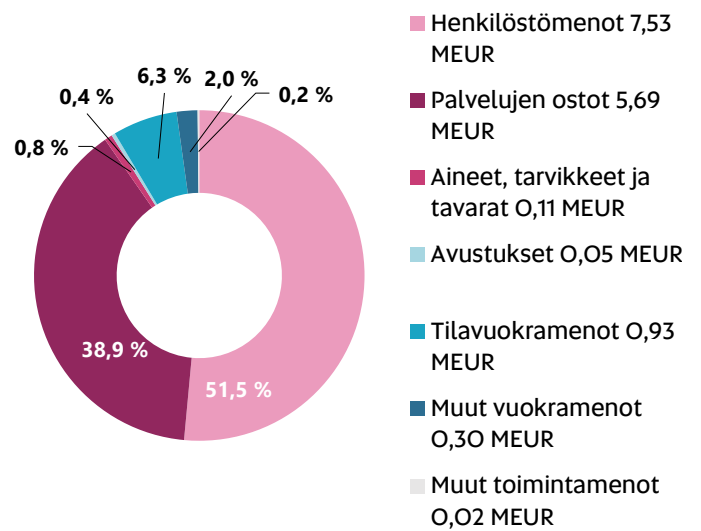
1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	193	111	36	111	111	111
Maksutulot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset	408	567	745	1 057	289	278
Tilavuokratulot	1	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	18	10	9	0	0	0
Muut toimintatulot	740	586	899	602	602	602
Toimintatulot yhteensä	1 360	1 274	1 688	1 770	1 001	991
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-7 070	-7 253	-6 798	-7 534	-7 304	-7 340
Palkat ja palkkiot	-5 852	-5 992	-5 635	-6 227	-6 033	-6 063
Henkilöstösivukulut	-1 218	-1 261	-1 163	-1 308	-1 271	-1 277
Palvelujen ostot	-3 918	-5 351	-4 457	-5 689	-4 251	-4 273
Asiakaspalvelujen ostot	-4	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-3 914	-5 351	-4 457	-5 689	-4 251	-4 273
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-126	-137	-105	-111	-81	-81
Avustukset	-267	-290	-196	-54	-54	-54
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-267	-290	-196	-54	-54	-54
Tilavuokramenot	-1 231	-1 045	-892	-926	-929	-932
Muut vuokramenot	-251	-250	-282	-299	-258	-258
Muut toimintamenot	-5	572	-18	-24	-21	-21
Toimintamenot yhteensä	-12 867	-13 755	-12 749	-14 637	-12 898	-12 959
Toimintakate	-11 507	-12 481	-11 061	-12 868	-11 897	-11 968

Konsernihallinnon talousarviovuodet sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyvän tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvän osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. Vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Koha/toimintatulot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 1,8 MEUR

Koha/toimintamenot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 14,6 MEUR

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Laki työnantajan ja henkilöstön välisestä yhteistoiminnasta kunnissa (449/2007) velvoittaa työnantajan laatimaan vuosittain henkilöstö- ja koulutussuunnitelman työntekijöiden ammatillisen osaamisen ylläpitämiseksi ja edistämiseksi.

Liukuva työaika toimistotyössä lisää työelämän joustavuutta ja oman työn hallintaa. Erilaisten virka- ja työvapaiden myöntämiseen mm. perhesyiden perusteella suhtaudutaan myönteisesti. Lisäksi Oulun kaupunki tukee työssä jatkamista järjestämällä ikääntyneille työntekijöille heidän niin halutessaan mahdollisuuksien mukaan osa-aikatyötä.

Etätyöskentelyn määrän yleistyessä varmistetaan, että työvälineet ja ohjeistukset vastaavat uudenlaisten työtapojen vaatimuksia. Sähköisiä kokouskäytäntöjä kehitetään, jotta etä- ja lähityöskentelyn yhdistäminen onnistuu sujuvasti.

Syksyllä 2020 toteutettavan Kunta10-kyselyn perusteella tunnistetaan konsernihallinnon henkilöstön kokemat kehittämistarpeet ja määritetään niihin liittyvät toimenpiteet, joita yhdessä toteutetaan. Konsernihallinnon henkilöstön koulutusteemoja 2021 ovat esimiestyö ja hyvinvointi, digitaaliset valmiudet ja toimintatapojen kehittäminen, lain-säädännön vaatimukset.

Keskitetty henkilöstökoulutus järjestää koulutuksia em. teemoista. Konsernihallinnon henkilöstö osallistuu niihin tarpeen mukaan sekä kehittää omaa ammatillista substanssiosaamistaan myös järjestämällä itse hallintokunta-kohtaista koulutusta tai osallistumalla ulkopuolisten toimijoiden järjestämiin koulutuksiin tarveharkinnan mukaisesti.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelman toteutumista seurataan konsernihallinnon henkilöstöraportin yhteydessä. Henkilöstön määrää, työpanosta, tapaturmia, vaaratilanneilmoituksia, sairauspoissaoloja ja henkilöstökustannuksia seurataan kuukausitasolla.

Konsernihallinnon henkilöstösuunnitelma

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	90	90	83	100	100	100
Tilapäiset	20	16	18	12	8	8
Yhteensä	110	106	101	112	108	108
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	110	106	101	112	108	108
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-5 852	-5 992	-5 635	-6 227	-6 033	-6 063
Henkilösivukulut	-1 218	-1 261	-1 163	-1 308	-1 271	-1 277
Yhteensä	-7 070	-7 253	-6 798	-7 534	-7 304	-7 340
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-32	0	-25	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-6	0	-5	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-7 108	-7 253	-6 828	-7 534	-7 304	-7 340

Konsernihallinnon talousarviovuodet sisältävät Business Oulu -liikelaitoksesta 1.1.2021 siirtyvän tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnasta 1.1.2021 siirtyvän osallisuus ja vaikuttaminen -yksikön määrärahat. Vertailutiedot eivät sisällä näihin liittyviä euroja.

Konsernihallinnon henkilöstösuunnittelussa on huomioitu 1.1.2021 organisaatiomuutokset: Business Oulu -liikelaitoksen tapahtumayksikön sekä sivistys- ja kulttuuripalvelujen osallisuuden ja vaikuttamisen siirtyvät tehtävät (htv 9).

7.5.5 Kehittämissalkut

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	0	1 800	100	1 680	1 680	1 680
Toimintamenot	-508	-3 000	-400	-2 800	-2 800	-2 800
Toimintakate	-508	-1 200	-300	-1 120	-1 120	-1 120

Kehittämissalkkujen määrärahat on varattu ensisijaisesti kesken talousarviovuotta käynnistyviin uusiin hankkeisiin tai projekteihin, joita ei ole otettu huomioon vuoden 2021 talousarvion laadintavaiheessa hankkeen suunnittelu- tai rahoituksen hakuvaiheesta johtuen. Määrärahoista kateetaan kehittämishankkeiden ensimmäisen budjettivuoden tulo- ja menomäärärahat. Lisäksi määrärahaa käytetään rahoitushankkeisiin, joissa kaupunki toimii rahoittajana

muiden toimijoiden ja yhteistyökumppaneiden hankkeissa sekä esiselvityksiin, joihin yleensä saadaan myös ulkopuolista rahoitusta. Edellä mainittujen lisäksi määrärahasta katetaan aiemmilta vuosilta jatkuvien kehittämishankkeiden käyttämättä jääneiden määrärahojen korotukset/alitukset määrärahojen siirtovaihetta koskevan hankekohtaisen arvion perusteella.

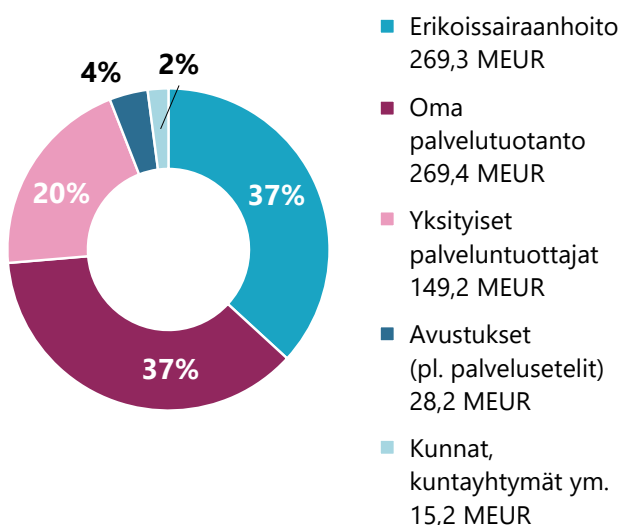
7.6 Hyvinvointilautakunta

Toiminnan kuvaus

Hyvinvointilautakunta vastaa kunnille kuuluvien sosiaali- ja terveydenhuollon lainsäädännön mukaisten palveluiden järjestämisestä ja tuottamisesta. Hyvinvointipalvelujen toimintaa säätelevät useat eri lait ja asetukset, joista keskeisimpiä ovat mm. terveydenhuoltolaki, sosiaalihuoltolaki, lastensuojelulaki, vammaispalvelulaki, erityis- huoltolaki ja vanhuspalvelulaki. Hyvinvointipalveluiden järjestämisen päälinjaukset ovat asiakaslähtöisyys, monialaisuus, monikanavaisuus, monituottajuus ja talouden hallinta. Palveluita järjestetään poikkitoiminnallisesti huomioiden asiakkaiden palvelutarpeet elämän eri vaiheissa. Oululaisten hyvinvointipalvelut rakentuvat kotona ja arkiympäristössä tapahtuviin arjen tukeen ja palveluihin, erityyppisiin matalan kynnyksen palveluihin, monialaisiin ja monitoimijaisiin hyvinvointikeskuksen alueellisiin palveluihin sekä kaikkien oululaisten yhteisiin erityispalveluihin. Niitä täydentävät monipuoliset sähköiset palvelut. Hyvinvoinnin ja terveyden edistämiseksi tehdään laaja-alaisesti yhteistyötä koko kaupungin tasolla yhteistyössä muiden toimijoiden kanssa.

Hyvinvointipalvelujen järjestäminen toteutuu kolmen vastuualueen kautta: sosiaalinen hyvinvointi, terveyspalvelut ja ikäihmisten hyvinvointi. Hyvinvointipalvelujen oman palvelutuotannon osuus toimintamenoista on noin 37 % (ks. kuvio alla). Sairaanhoidopiiriltä ostettavan erikoissairanhoidon osuus on noin 37 %. Yksityisten palveluntuottajien osuus on noin 20 %.

Toimintamenot järjestämistavoittain, yht. 731,3 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun kaupungin väkiluku kasvoi edelleen selvästi vuonna 2019. Oulun väkiluku oli vuoden 2019 lopussa 205 489. Väestönkasvu edellisvuodesta oli 1 922 asukasta (0,9 %). Kasvu oli samaa tasoa kuin edellisenä vuonna (1757 asukasta, 0,9 %). Väestönkasvu jatkuu positiivisena myös ensi vuosikymmenelle. Väestöltään kasvavassa Oulussa on keski-ikästään nuori (38,8 vuotta) hyvin koulutettu väestö, mutta 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa nopeasti.

Syntyneiden määrä on laskenut viime vuosina Oulussa kuten koko maassa. Oulussa syntyneiden määrä on kuitenkin edelleen korkea. Vuonna 2019 Oulussa syntyi 2030 lasta. Alle kouluikäisten lasten määrä laski edelleen vuonna 2019 911 lapsella. Perusopetusikäisten määrä kasvoi noin 308 lapsella. Yli 65-vuotiaiden määrän kasvu jatkui voimakkaana kasvun ollessa 1200 henkilöä.

Vuonna 2019 muuttovoitto oli Oulussa 1 240 henkilöä. Muuttovoitosta 56 % tuli maahanmuuton kautta. Kokonaisuutena katsoen Oulu saa eniten muuttovoittoa erityisesti opiskelijoista, työttömistä ja eläkeläisistä. Koulutusasteen mukaan muuttovoittoa tulee perus- ja keskiasteen tutkinnon suorittaneista ja muuttotappiota tulee korkea-asteen tutkinnon suorittaneista. Oulun sisäinen muutto oli edelleen vilkasta 31 000 henkilön muuttaessa vuoden aikana kaupungin sisällä. Ulkomaan kansalaisten osuus väestöstä on 3,1 % (6363 henkilöä) ja vieraskielisten osuus 4,4 %. Eri kansalaisuuksia Oulussa asuu noin 120.

Oulun talousalueella on erityisen korkea nuoris- ja pitkäaikaistyöttömyys. Vuonna 2019 työttömyys laski kaikissa suurissa kaupungeissa, mutta suurista kaupungeista työttömyysaste oli korkein Oulussa. Oulussa erityisesti nuorisotyöttömien osuus kaikista työttömistä on pitkään ollut huomattavasti suurempi kuin muissa suurissa kaupungeissa. Vuonna 2019 Oulussa oli alle 25-vuotiaita työttömiä keskimäärin kuukaudessa 1 981 henkilöä (17,7 % kaikista työttömistä). Oulussa pitkäaikaistyöttömien osuus kaikista työttömistä oli vuonna 2019 Vantaan ja Tampereen jälkeen kolmanneksi alhaisin suurista kaupungeista. Vuonna 2019 pitkäaikaistyöttömiä oli Oulussa keskimäärin kuukaudessa 3 144 henkilöä (28,2 % kaikista työttömistä).

Oulun työttömyysaste lähti COVID-19 – koronavirustaudin aiheuttamien koko yhteiskuntaa koskeneiden rajoitustoimenpiteiden vuoksi nousuun keväällä 2020. Huhtikuun lopussa 2020 työttömyysaste oli jo 18,6 prosenttia (4/2019: 11,0 %) ja työttömänä oli yhteensä 18 375 henkilöä. Edellisen vuoden vastaavaan ajankohtaan verrattuna työttömien määrä oli 7 605 suurempi. Myös nuorisotyöttömiä oli 1 361 enemmän ja pitkäaikaistyöttömiä 93 enemmän kuin vuosi sitten vastaavana aikana.

Työttömyys koskettaa useita lapsiperheitä. Pienituloisissa perheissä asuu noin 6 000 oululaista lasta, lähes 14 % alle 18-vuotiaista lapsista. Lasten pienituloisuusaste kasvoi edellisestä vuodesta ja on suurempi kuin maassa keskimäärin. Oulussa myös pienituloisten kotitalouksien osuus yleensäkin on suurempi kuin koko maassa keskimäärin. Osin tätä selittää opiskelijakotitalouksien osuus kotitalouksista.

Väestön koulutustaso Oulussa on noussut tasaisesti ja on koko maata korkeampi. Oulussa tutkinnon suorittaneista 36 prosentilla on korkeakoulututkinto, kun koko maassa luku on 30,6 prosenttia. Vuonna 2019 oululaisista peruskoulun päättäneistä 58 % jatkoi lukiokoulutukseen, 35 % ammatilliseen koulutukseen ja 7 % ei jatkanut heti tutkintotavoitteista koulutusta. Suurin osa ilman tutkintotavoitteista jatko-opintopaikkaa jääneistä sijoittui 10-luokalle tai muuhun vastaavaan ei-ammattilliseen koulutukseen. Vuonna 2018 Oulussa koulutuksen ulkopuolella olevia 17–24-vuotiaita oli 1735 (6,9 % ikäluokasta). Osuus ja lukumäärä kasvoi edellisvuodesta. Koulutuksen ulkopuolelle jääneiden nuorten osuus on Oulussa kuitenkin pienin muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna.

Oululaisten terveydentila on edelleen huonompi kuin suomalaisten keskimäärin, mutta oululaisten terveydentila ja hyvinvointi ovat kehittyneet monien mittareiden mukaan myös hyvään suuntaan. Oulun kuntapalveluista tehdyn tutkimuksen (FCG 2018) mukaan Oulun aikuisväestöstä terveydentilansa kokee hyväksi 66 %, elämänlaatunsa kokee hyväksi 77 % ja usein liikkuvien osuus on 69 %. Itsensä usein yksinäiseksi kokevien osuus oli tämän tutkimuksen perusteella 8 prosenttia.

Vuonna 2018 Oulun ikävakiointu sairastavuusindeksi oli 107,8 ja kansantauti-indeksi oli 126,6. Indeksit ovat pysyneet viime vuosina lähes ennallaan. Suurista kaupungeista Oulu oli ainoa, jossa indeksit olivat yli maan keskiarvon (100). Pohjois-Pohjanmaan maakunnan kuntien sisäisessä tarkastelussa Oulu kuuluu kuitenkin em. mittareilla tarkasteltuna parhaimpaan kolmannekseen kuntien joukossa. Laajemmin väestön hyvinvointia kuvaavalla sosiaali- ja terveydenhuollon tarvekertoimella tarkasteltuna ovat Oulun väestön palvelutarpeet kuitenkin jopa hieman alle koko maan keskiarvon ja maakunnan kunnista alhaisimpien joukossa.

Oululaisten keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä on koko maahan ja muihin suuriin kaupunkeihin verrattuna alhainen. Vuonna 2018 Oulussa keskimääräinen eläkkeelle siirtymisikä oli 56,7 vuotta ja koko maassa 59,3 vuotta. Työkyvyttömyyseläkettä saavien työikäisten (25–64-vuotiaat) osuus vastaavasta ikäluokasta on Oulussa korkea (7,2 % vuonna 2018) verrattuna muihin suuriin kaupunkeihin. Noin puolella syyt työkyvyttömyyteen löytyivät mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöistä. Kelan tilastojen (2019) mukaan Oulussa sairauden perusteella työkyvyttömyyseläkkeen saajia oli 5085 henkilöä, joista 3482 henkilöä (68,5 %) oli eläkkeellä mielenterveyden ja käyttäytymisen häiriöiden perusteella. Vastaava suhteellinen osuus koko

maassa oli merkittävästi pienempi ollen 64,6 %. 18–34-vuotiaasta väestöstä em. syistä eläkkeellä oli Oulussa v. 2018 1,9 % ikäluokasta (koko maa 1,7 %, Pop- maakunta 2,2 %).

Poliisin tietoon tulleiden rikosten määrä oli vuonna 2019 Oulussa 17 691 (rikoslakirikokset). Rikosten määrä pysytteli edellisvuoden tasolla (2018: 17 655). Yleisen järjestyksen ja turvallisuuden kokee hyvin hoidetuksi 81 % oululaisista Kaupunki- ja kuntapalvelut –tutkimuksen (2018) mukaan. Poliisin katuturvallisuusindeksin mukaan Oulu oli viidenneksi turvallisin kaupunki 15 suurimman kaupungin joukossa.

THL:n jätevesitutkimuksen mukaan amfetamiinin käyttö kasvoi Suomessa vuonna 2018 ennätyslukemiin. Amfetamiinia käytettiin Oulussa kevään 2012 mittauksen mukaan 42 mg tuhatta henkilöä kohti päivässä, kun vuoden 2018 keväällä lukema oli jo 229 mg/1000 henkilöä/päivä. Metamfetamiinin käyttö sen sijaan on laskenut Oulussa. Parittomina vuosina 2015, 2017 ja 2019 mittauksia on tehty vain Helsingin, Espoon, Tampereen ja Turun alueilla, joten Oulun osalta seuraavat seurantaluvut saadaan 2020 aineistosta.

Ikäihmisten väestöosuuden voimakas kasvu ennakoii palvelutarpeiden lisääntymistä, vaikka strategisena tavoitteena ja olettamana on, että yhä suurempi osa ikääntyvistä olisi tulevaisuudessa aiempaa terveempiä ja toimintakykyisempiä. 75 vuotta täyttäneiden määrä kasvaa Oulussa seuraavalla 10-vuotiskaudella noin 61 prosenttia (noin 8 200 henkilöllä). Kotona asuvien 75 vuotta täyttäneiden osuus vastaavan ikäisestä väestöstä vuonna 2019 oli Oulussa 91,4 % (kansallinen tavoite 91–92 %). Oulussa 75 vuotta täyttäneiden yksin asuvien osuus vastaavan ikäisestä asuntoväestöstä on noin 46 % ja osuus on hiukan pienempi kuin koko maassa keskimäärin. Positiivista on, että oululaisista ikäihmisistä 88 % kokee itsensä onnelliseksi, 81 % kokee olevansa hyvässä kunnossa ikäisekseen ja 77 % kokee hoitavansa terveyttään riittävästi (Ikääntyvien hyvinvointikysely 2016). Uusi kysely on ehdotettu tehtäväksi vuonna 2020 osana ikääntymispoliittisen ohjelman täytäntöönpanoa.

Suurten ikäluokkien ikääntymiseen liittyvä väestömuutos ja sitä kautta kustannuspaineiden kohdistuminen nimenomaan sosiaali- ja terveydenhuoltoon on niin voimakasta Oulussa jo nyt ja tulee jatkumaan pitkälle tulevaisuuteen, että on välttämätöntä hakea koko kaupunkitasolla yhteisesti keinoja haasteeseen vastaamiseksi. Ikääntymispoliittinen ohjelma on keskeinen koko kaupungin toimintaa linjaava ja ohjaava strateginen asiakirja seuraaville valtuustokausille ikääntymiseen liittyviin haasteisiin vastattaessa.

Laajan toimintaympäristöanalyysin perusteella erityisiksi huolenaiheiksi Oulussa nousevat väestön kahtiajakautuminen liittyen osan väestöryhmän korkeaan sairaavuuteen, väestön hyvinvointierojen lisääntymiseen, työttömyyden ja toimeentulo-ongelmien kasaantumiseen.

.Järjestötoimijoille osana hyvinvointikertomusanalyysia osoitetun kyselyn perusteella, Oulun koetaan tarjoavan kuntalaisille yleisesti ottaen hyvät mahdollisuudet elää hyvää elämää. Huolenaiheina järjestöjen taholta on nousut esiin kuitenkin erityisesti terveys-, mielenterveys- ja päihdepalvelujen saatavuuteen ja saavutettavuuteen liittyvät kysymykset. Myös hyvinvointierojen kasvu ja väestön kahtiajakautuminen hyvä- ja huono-osaisiin on nousut keskeiseksi huolenaiheeksi järjestöjen taholta.

Marinin hallituksen sote-uudistuksen tavoitteena on kaventaa hyvinvointi- ja terveyseroja, turvata yhdenvertaiset ja laadukkaat sosiaali- ja terveys- sekä pelastustoimen palvelut, parantaa turvallisuutta, palveluiden saatavuutta ja saavutettavuutta, turvata ammattitaitoisen työvoiman saanti, vastata yhteiskunnallisten muutosten mukaan tuomiin haasteisiin ja hillitä kustannusten kasvua.

Uudistuksen esitysluonnoksen mukaan Suomeen muodostetaan 21 sote-maakuntaa, joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät vuonna 2023. Opiskeluhuollon kuraattori- ja koulupsykologitehtävät siirtyisivät sote-maakunnille. Uudenmaan sote-maakunnilla ja Helsingin kaupungilla olisi sosiaali- ja terveydenhuollosta ensisijainen järjestämisvastuu, mutta HUS-maakuntayhtymällä olisi lakisääteinen järjestämisvastuu erikoissairaanhoidon ja yliopistollisen sairaalan toimintaan liittyvissä tehtävissä.

Sote-järjestämislaissa koottaisiin yhteen sosiaalihuollon ja terveydenhuollon sekä perustason ja erityistason palvelut sote-maakuntien vastuulle. Palvelujen järjestämis- ja rahoitusvastuun integroiminen sote-maakunnille mahdollistaa asiakkaiden palveluketjujen toteuttamisen nykyistä paremmin.

Sote-järjestämislaissa säädettäisiin myös viidestä sosiaali- ja terveydenhuollon yhteistyöalueesta, joihin kuuluvien sote-maakuntien tulisi sopia sosiaali- ja terveydenhuollon työnjaosta, yhteistyöstä ja yhteensovittamisesta laissa tarkemmin säädetyissä asioissa. Yhteensä lakiesitys muodostuu 48 laista ja lainmuutoksesta.

Pohjois-Pohjanmaalla sosiaali- ja terveyspalveluja kehitetään yhteistyössä kaikkien Pohjois-Pohjanmaan kuntien ja sote-organisaatioiden kanssa. Kehittämistyötä tehdään useissa eri työryhmissä. Valmistelua linjaavat luottamushenkilöistä ja kunnanjohtajista koostuvat ohjausryhmät. Palvelujen uudistamista varten saatiin Pohjois-Pohjanmaalle tulevaisuuden sote-keskus ja rakenneuudistus-hankkeisiin valtionavustusta yhteensä 13,6 miljoonaa euroa. Kuntien omarahoituksen kanssa POPsote-hankkeen kokonaisbudjetiksi tulee 15,8 miljoonaa euroa vuosille 2020-2022. Hankkeet käynnistyvät alkusyksyllä 2020.

Koronaviruksen aiheuttama poikkeustila vaikuttaa laajasti eri väestönosien hyvinvointiin ja arjenhallintaan paitsi pandemian aikana, myös pitkälti sen jälkeen ja tuo myös tarpeita palveluiden uudelleen kohdentamiselle ja muotoilemiselle.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Palvelujen järjestäminen

Hyvinvointipalveluissa on tavoitteena järjestää kuntalaisien palvelut yhdenvertaisesti niin, että palveluiden saavuus turvataan toimintatapoja uudistamalla ja tekemällä rakenteellisia muutoksia. Hyvinvointipalveluissa kevyemmät palvelut lisääntyvät ja raskaammat vähenevät. Hyvinvointipalvelut toimii neljällä hyvinvointialueella. Palvelut järjestetään monitoimijaisesti kunnan eri sektoreiden, yksityisten palvelujen tuottajien ja kolmannen sektorin toimesta alueiden erityispiirteiden mukaisesti palvelutarpeisiin vastaten. Palvelujen myöntämiskriteereitä arvioidaan toimintavuoden aikana ja tuodaan tarvittaessa tarkennuksia hyvinvointilautakunnan päätettäväksi.

Oulun kaupungin hyvinvointikeskusten ja –pisteiden palvelut perustuvat Oulun kaupungin valtuuston päättämään Palvelumalli 2020:n ja talousarvioissa tarkennettuihin hyvinvointipisteiden palveluiden sisältöön suhteessa alueen väestön tarpeisiin, määrään ja sijoittumisiin. Palveluverkkotarkastelu tehdään osana maakunnallista palvelustrategiatyötä. Hyvinvointikeskusten ja –pisteiden kehittämiseen vaikuttaa myös parhaillaan käynnissä oleva integraatioselvitys ja hyvinvointikeskusmallin arviointityö.

Hyvinvointipalvelujen talousarvion 2021 ja taloussuunnitelman vuosille 2022-2023 toteutuminen suunnitellusti perustuu keskeisten hoito- ja palveluketjujen integraation onnistumiseen. Keskeisille hoito- ja palveluketjuille on asetettu toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vuosina 2021-2023.

Ikäihmisten, yli 75-vuotiaiden, voimakas kasvu on erityinen haaste vuodesta 2020 alkaen. Ikäihmisten palveluissa integraatiohanke etenee; toimenpiteitä on tarkistettu vuodelle 2020. Ulkoisen arvioinnin toimenpiteisiin sisältyvää välimuotoista asumismallia otetaan käyttöön tehdyn valmistelun pohjalta.

Lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämistyö linkittyy vahvasti POPsoten lasten, nuorten ja perheiden kehittämisohjelman kehittämistyöhön. Perhekeskustoimintaa vahvistetaan. Perheiden palveluiden kehittäminen sisältyy myös ulkoisen arvioinnin toimenpiteisiin. Toimenpiteitä kohdennetaan mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuuteen ja lastensuojelun kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrän vähenemiseen.

Mielenterveys- ja päihdeintegraation toimenpiteiden lähtökohdana on, että Oulun kaupungin ja Oulun yliopistollisen sairaalan mielenterveys- ja päihdepalveluista muodostetaan yksi toiminnallinen kokonaisuus, jota koordinoi yhteinen johtoryhmä. Linjauksiin sisältyy perus- ja erityistason päihde- ja psykiatrisen hoidon sekä sosiaalipalvelui-

den vahvistaminen hyvinvointikeskuksissa kaikenikäisille. Lisäksi päihdepotilaiden selviämishoito toteutetaan integroituna Oulun seudun yhteispäivystyksen toimintaan. Tavoitteena on, että mielenterveyspotilaan hoitoketju alkaa hyvinvointikeskuksista ja sosiaalihuolto on mukana hoitoketjun alusta lähtien. Päivystysten osalta puretaan päällekkäisyyttä.

Suun terveydenhuollon ulkoisen arvioinnin toimenpiteitä ovat oikomishoidon keskittäminen Dentopolikseen sekä samanaikainen oikomishoidon kriteerien ja toimintatapojen yhtenäistäminen. Lisäksi Oulunsalon hammashoitolan toiminnan järjestämisestä tehdään päätös Oulunsalon terveyskeskuksen tilaselvityksen yhteydessä.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin kehitysvammaisten palveluiden integraatioselvitys on valmistunut, jonka perusteella tehdään erillinen toimenpideohjelma vuoden 2021 aikana.

Erikoissairaanhoidon ja perusterveydenhuollon työnjakoa selvitetään. Tavoitteena on löytää kustannustehokkaita hoitokäytänteitä. Lisäksi selvitetään omistajaohjauksen ratkaisuja, joilla erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua ja ennustettavuutta voidaan parantaa. Yhteistyötä sairaanhoitopiirin kanssa syvennetään myös tulevaisuuden sairaalan toiminnallisten ratkaisujen suunnittelussa.

Oulu osallistuu vuonna 2021 alkavaan työllisyyden kuntakokeiluun ja lisäksi sosiaali- ja terveysministeriön yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa toteuttamaan työkykyohjelmaan. Hankkeiden vetovastuu on BusinessOululla.

Henkilöstön osalta hyvinvointipalveluissa kiinnitetään vuonna 2021 huomiota erityisesti työhyvinvoinnin kehittämiseen, työn tuottavuuden parantamiseen, sairaspotilaiden vähentämiseen ja osaamisen vahvistamiseen. Mielenterveyssyistä aiheutuvia poissaoloja pyritään vähentämään jatkamalla lyhytterapiaa yhdessä työterveyshuollon kanssa. Lakimuutokset hoitajamitoitukseen ja hoitotakuun tiukentamiseen tulevat huomioitavaksi jatkossa henkilöstömäärän ja tarvittavan työpanoksen osalta. Työnjakoa välittömän ja välillisen hoidon osalta on syytä tarkastella ammattilaisten ja avustavan henkilöstön välillä. Palveluketjujen kehittämistä jatketaan yhdessä PP-SHP:n kanssa ja henkilöstön osaamista pyritään vahventamaan ketjutavoitteiden saavuttamisen tukemiseksi.

Taloudellisena tavoitteena ovat asukaskohtaisten menojen kasvun taittaminen ja kääntäminen laskuun.

Oulun kaupunki osallistuu maakunnalliseen POPsote – sosiaali – ja terveyspalveluiden uudistamisen hankkeeseen. Hankekokonaisuus sisältää tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelma-hankkeen ja rakenneuudistusosion. Hankkeet kytkeytyvät kansalliseen sote-uudistukseen. Tulevaisuuden sote-keskusohjelma koostuu maakunnan yhteisistä kehittämisohjelmista: lapset, nuoret ja perheet, mielenterveys- ja päihdepalvelut, ikääntyvien palvelut ja hoitotakuu. Rakenneuudistushanke sisältää johtamisen ja

ohjauksen kehittämisen, sote ict – hankekokonaisuuden, asukkaiden ja ammattilaisen digipalvelut, tietojohdantamisen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, tutkimus - , kehittämisen-, innovaatio- ja opetustoiminnan sekä OYS erva alueen yhteisenä hankkeena jatkovalmistellaan Pohjoisen osaamis- ja tukikeskus. Kuntien omarahoituksen kanssa POPsote-hankkeen kokonaisbudjetiksi tulee 15,8 miljoonaa euroa vuosille 2020-2022. Hankkeet käynnistyvät alkusyksyllä 2020. Hyvinvointipalvelujen oma kehittäminen on linjassa hankkeen tavoitteiden kanssa.

Sosiaalinen hyvinvointi – vastualueen tavoitteet

Palveluiden integraatiota toteutetaan käytännössä. Perus-sosiaalityö aikuisille (ml ikäihmiset) toteutuu hyvinvointikeskuksissa, missä tehdään sosiaalihuoltolain mukaiset palvelutarpeen arviot ja asiakassuunnitelmat yhteistyössä asiakkaan läheisverkoston ja eri viranomaisten kanssa. Sosiaalityön asiakasmäärä on kasvava. Sosiaalisen kuntoutuksen palveluita laajennetaan tavoitteena asiakkaiden toimintakyvyn ylläpitäminen ja itsenäisen selviytymisen tukeminen. Täydentävän ja ehkäisevän toimeentulotuen osalta päätöksenteko toteutuu hyvinvointikeskuksissa, lastensuojelussa ja palveluohjauksessa.

Työllisyyden edistämisen osalta tehdään poikkitoiminnallista yhteistyötä laajasti kaupungin sisällä sekä kumppanuudessa muiden toimijoiden kuten Kelan ja TE-toimiston kanssa. Merkittävänä uutena mahdollisuutena vaikuttaa nuoriso- ja pitkäaikaistyöttömyyteen sekä kaupungin työttömyydestä johtuviin kokonaiskustannuksiin on vuoden 2021 aikana alkava vapaaehtoinen työllisyyden kuntakokeilu, jossa vastuuta sekä resursseja työllisyyden hoidosta siirretty valtiolta kaupungille. Oulu on Oulun seudun kuntien kanssa hakenut ja päässyt mukaan kokeiluun. Hyvinvointipalvelut toimivat kokeilussa vahvana kumppanitoimijana päävastuun ollessa BusinessOulun työllisyyspalveluilla. Työkykyohjelma on osa hallitusohjelmaa ja sosiaali- ja terveysministeriö toteuttaa sen yhdessä työ- ja elinkeinoministeriön kanssa vuosina 2019 - 2023. Työkykyohjelman tarkoituksena on tukea osatyökykyisten työttömien ja pitkäaikaistyöttömien työhön pääsyä ja työssä pysymistä, ehkäistä työttömyyden pitkittymistä ja työkyvyttömyyttä sekä lisätä heikossa työmarkkina-asemassa olevien työelämäosallisuutta. Valtionavustuksella tuettavat toimenpidekokonaisuudet ovat työkyvyn tuki osaksi tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskusta ja tuetun työllistymisen menetelmät. Työkykyohjelmassa painopistettä siirretään työkyvyttömyyden tarkastelusta olemassa olevan työ- ja toimintakyvyn vahvistamiseen ja työllistymisen edistämiseen.

Oulun kaupunki vastaa seudullisen sosiaali- ja kriisipäivystyksen järjestämisestä. Seudullinen sosiaalipäivystyssopimus on tehty Kempeleen, Muhoksen, Tyrnävän, Lumijoen, Hailuodon, Limingan kuntien ja Oulunkaaren kuntayhtymän kanssa. Virka-aikaisten päivystyksellisten toimintojen (mielenterveys-, päihde- ja sosiaalipalvelut) yhteensovittamista jatketaan.

Oulun kaupungin asuntopoliittiset linjaukset sisältävät asumisen yleiset kehittämistavoitteet keskittyen erityisasumisen tarpeisiin ja niihin vastaamiseen. Asuntopoliittisia linjauksia viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen, tontti- ja asuntotoimen kanssa monipuolisen ja esteettömän asumisen mahdollistamiseksi. Työ asunnottomuuden vähentämiseksi jatkuu – tukea kunnille, asumisneuvonnasta tulossa lakisääteistä. Hallituksen tavoitteena on puolittaa asunnottomuus vuoden 2023 loppuun mennessä. Työ jatkuu ympäristöministeriön alkuvuonna käynnistämässä kolmivuotisessa asunnottomuuden yhteistyöohjelmassa, jossa ovat mukana suurimmat kaupungit, palveluntuottajat, järjestöt ja valtion toimijat. Ohjelman tavoitteina on lisätä kohtuuhintaisten ja valtion tukemien asuntojen tarjontaa asunnottomille, vahvistaa asunnottomuustyötä kuntien peruspalveluissa, parantaa asumisneuvonnan saatavuutta ja vakiinnuttaa asunnottomuuden parissa toimivien tahojen yhteistyö erityisesti kunta- ja aluetasolla. Ohjelmaan osallistuvat kunnat voivat hakea työhönsä avustusta. Avustus on tarkoitettu asunnottomuutta vähentävien sosiaali- ja terveystalouden kehittämiseen. Oulun kaupunki on hakenut avustusta.

Erytisryhmien palveluohjauksessa vastataan mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluiden, kehitysvammaisten ja vammaisten asiakkaiden lakisääteisten palveluiden asiakasohjauksesta päätöksenteosta. Asiakasmäärien arvioidaan kasvavan. Henkilökohtaista apua koordinoidaan palveluohjauksessa tavoitteena työntekijämäärällä toimivan henkilökohtaisen avun vahvistaminen. Henkilökohtaisen avustajapalvelun palveluseteli on käytössä. Henkilökohtaisen avun ja avustajapalvelun kilpailutus toteutetaan vuoden 2021 aikana.

Oulun kaupungin vammaispoliittisen ohjelma edistää vammaisten oululaisten yhdenvertaisuutta ja tasavertaisuutta osallisuutta yhteiskunnan toimintaan. Ohjelmalla pyritään vaikuttamaan vammaisen henkilön itsemääräämisoikeuden ja omaehtoisen elämän toteutumiseen, esteettömän rakennetun ympäristön syntymiseen ja palvelujen saavutettavuuteen. Vammaisten asumispalvelut ja lyhytaikaishoito on kilpailutettu vuoden 2019 aikana. Lisäksi vammaisten asumispalveluiden palvelusetelin sääntökirja päivitetään. Vammaisten asumispalvelut hankintaan pääosin ostopalveluna. Kuljetuspalvelut on kilpailutettu kevään 2020 aikana.

Asumispalveluissa palvelurakennemuutokset kohdentuvat edelleen erityisryhmien asumispalveluihin. Kaikissa em. keskeisenä tavoitteena on laitospalveluiden sekä tehostetun palveluasumisen suhteellisen osuuden vähentäminen ja painopisteen siirtäminen palveluissa yhä enemmän kotiin suuntautuviin avo- ja asumispalveluihin teknologiaa hyödyntäen, jotta palveluiden kokonaiskustannukset kääntyvät laskuun.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kehitysvammaisten palveluiden integraatioselvitys on valmistunut, jonka perusteella tehdään erillinen toimintasuunnitelma vuoden 2021 aikana. Kehitysvammais-

asumispalvelut on kilpailutettu vuoden 2020 aikana. Lisäksi otetaan käyttöön myös palveluseteli. Tehostetun asumispalveluyksikön Kangasroutien asiakkaiden palveluiden tuottaminen siirtyy omaksi toiminnaksi vuoden 2021 alusta. Erytyspalvelussa olevan henkilön itsenäistä suoriutumista ja itsemääräämisoikeuden toteutumista vahvennetaan. Toimintayksikössä on edistettävä rajoitustoimenpiteille vaihtoehtoisten toimintatapojen käyttöön ottamista ja henkilöiden itsenäistä suoriutumista. Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin kehitysvammahuollon (Verso) toiminta on muuttunut vuoden 2020 aikana ja oululaisten lyhytaikaishoidon sekä päivätoiminnan palvelut ovat vähentyneet. Avotyö- ja päivätoiminnan asiakasmäärän kasvuun vastataan toimintaa kehittämällä ja laajentamalla omaa toimintaa eri asiakasryhmien tarpeita vastaavaksi. Työtoimintaa siirretään yksiköistä ohjattuun työtoimintaan esimerkiksi julkiselle sektorille ja yrityksiin. Vuoden 2021 aikana tehdään erillinen selvitys työ- ja päivätoimintaan tarvittavista tiloista.

Omaishoitajien määrän arvioidaan edelleen kasvavan, samoin lyhytaikaishoidon tarve kasvaa. Omaishoito järjestetään edelleen kaikille omaishoidon tuen kriteerit täyttävälle. Omaishoidon vapaiden järjestämiseksi lyhytaikaista hoitoa järjestetään omassa toiminnassa sekä viikonloppuleiritoimintana omana ja ostopalveluna. Lasten ja nuorten osalta tarve painottuu viikonloppuihin. Oman toiminnan osuutta vahvennetaan. Haasteellisesti käyttäytyville ja erityistä tukea tarvitseville asiakkaille suunnitellaan uusia tiloja Sivakan kanssa, jotta lyhytaikaishoidon asiakkaat saavat asianmukaiset tilat ja palvelu pystytään järjestämään. Lyhytaikaishoidon järjestäminen Hotelli Edenin tiloissa arvioidaan vuoden 2021 aikana.

Maahanmuuttajapalveluiden toiminnassa huomioidaan kotouttamisohjelmaan sisällytyt pidemmän aikavälin kehittämistavoitteet sekä suunnitelmallinen yhteistyö eri toimijoiden kanssa sekä varaudutaan yksin maahan tulleiden alaikäisten turvapaikanhakijoiden asiakasmäärän kasvuun ja palveluiden järjestämiseen. Tukiasuminen toteutetaan omana toimintana. Jälkihuolto-oikeus maahanmuuttajien palveluissa on laajentunut vastaamaan lastensuojelun jälkihuolto-oikeutta 25 ikävuoteen asti. Maahanmuuttajapalveluiden toimintamenot korvataan Valtiolta. Välivuokraustoiminnalla järjestetään erityisryhmille, ml. maahanmuuttajat, tarkoituksenmukaisia asuntoja eri alueilta Oulun kaupungissa, silloin kun asiakas ei muulla tavoin saa vuokra-asuntoa. Laittomasti maassa olevien palvelut (ns. paperittomat) järjestetään voimassa olevan lainsäädännön ja STM:n ohjeiden mukaisesti. Maahanmuuton kustannukset selvitetään ja niistä etsitään säästökohteita.

Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liittyminen sekä sosiaalitoimen Effica-järjestelmän KANTA-integraation toteuttaminen on aloitettu vuoden 2020 aikana. Laki sosiaalihuollon asiakasasiakirjoista 254/2015 määrittelee yhdenmukaiset menettelytavat käsiteltäessä sosiaalihuollon asiakasta koskevia tietoja. Laissa määritellään mm. kirjattavat sosiaalihuollon palvelutehtävät ja palvelut.

THL on antanut määräyksen sosiaalihuollon palvelutehtävien luokituksen käyttöönotosta 16.2.2016. Palvelutehtävälouokituksen käyttöönotto on edellytys Sosiaalihuollon asiakastiedon arkistoon liittymiselle.

Terveyspalvelut -vastuualueen tavoitteet

Terveyspalveluiden toiminnan kehittämisessä tavoitteena vuonna 2021 on palvella eri asiakasryhmiä ja –segmenttejä vaikuttavasti ja tehokkaasti lisäämällä ja kehittämällä yhteistyötä sekä sujuvoittamalla kaikkien vastaanotopalveluiden toimintakäytäntöjä. Kehittäminen koskee kaikkia perus- ja erityispalveluiden lääkärin ja hoitajien vastaanottoja, suun terveydenhuoltoa, mielenterveys- ja päihdevastaanottoja sekä yhteistyötä sosiaalipalveluiden ja ikäihmisten palveluiden kanssa. Perus- ja erityistason palveluiden yhteensovittaminen ja eri ammattiryhmien yhteistyö toteutuvat hyvinvointikeskuksissa. Palveluiden yhteensovittamisen tavoitteena ovat yhtenäiset palveluketjut. Paljon palveluita tarvitsevien osalta panostetaan hoidon jatkuvuuteen sekä ohjataan asiakkaita tarkoituksenmukaiseen palveluiden käyttöön. Kehittämiskohteena ovat edelleen myös kansalaisten sujuva monikanavainen yhteydenpäänti sekä ohjaus ja neuvonta. Tavoitteena on tuottaa asiakkaalle mahdollisimman hyviä ja tasalaatuisia asiakaskokemuksia.

Lääkäreiden ja hoitajien vastaanotto toiminnan kehittämisessä haasteena on tasapainon löytäminen kiireettömän vastaanoton ja akuuttivastaanoton välillä, erityisesti työpanoksen järkevään ja sujuvaan jakautumiseen. Lääkärin kiireettömälle vastaanotolle pyritään ohjaamaan ne potilaat, jotka todella tarvitsevat lääkärinvastaanottoa, esim. sovitut kontrollit, pitkäaikaissairauksien seurantakäynnit tai hoitosuunnitelman mukaiset käynnit. Lääkärin ja hoitajien vastaanotto toiminnan kehittämisen toimenpiteet ovat yhteneväiset POPsote Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, Hoitotakuun kehittämisohjelman tavoitteiden kanssa:

- 1.** Digitaalisten palveluiden käyttöönotto (sähköinen hoidon tarpeen arviointi, omahoitoalusta, etäkonsultaatiot ja etävastaanotot, chat).
- 2.** Henkilöstön osaamisen vahvistaminen koulutuksilla (mm. sairaanhoitajien lääkkeenmäärä- ja hoitokoulutus sekä päivystävien sairaanhoitajien ja kansansairaushoitajien kouluttaminen).
- 3.** Ammattilaisten työmallin muuttaminen tiimimalliin.
- 4.** Maakunnallisen yhteisrekrytoinnin käytäntöjen luominen.

Kansalaisten sujuvaan monikanavaiseen yhteydenpääntiin, ohjaukseen ja neuvontaan panostetaan kehittämällä sähköisiä palveluita ja etäteknologiaa osaksi vastaanotopalveluita. Tavoitteena on, että akuuttivastaanotolle tulevat vain lääketieteellistä apua ja arviointia tarvitsevat, ja

osa potilaista voidaan hoitaa etänä mm. uusien sähköisten palveluiden avulla. Terveyspalveluissa käyttöönotettu Omaolo-palvelu mahdollistaa kansalaisen sähköisen hyvinvointitarkastuksen, määräaikaistarkastukset, itsenäisen tilannearvion, toimintaohjeet ja tarvittaessa tarpeenmukaisen ohjautumisen eri toimintojen ja palveluiden piiriin (ml. kolmas sektori, yksityiset palveluidentuottajat ja sosiaali- ja terveydenhuolto). Omaolo –palvelun uusia toiminnallisuuksia otetaan käyttöön ja maksimoidaan palvelun käyttöä eri asiakasryhmissä. Tavoite on varmistaa satunnaiskäyttäjien tarpeenmukainen ohjaus joko itsehoitoon tai palveluiden piiriin joustavasti sekä toisaalta tunnistaa, ja ohjata paljon eri palveluita tarvitsevat asiakkaat kokonaisvaltaisemman palvelusuunnittelun, toteutuksen ja arvioinnin piiriin. Terveyspalveluiden vastaanotoilla jatketaan etävastaanottojen laajentamista. Osana Tulevaisuuden sosiaali – ja terveyskeskus ohjelman rakennuudistushanketta määritellään maakunnallinen virtuaalinen sote-keskus, joka kokoaa yhteen digitaalisen perusterveydenhuollon, sosiaalipalveluiden ja erikoissairaanhoidon palvelutarjonnan.

Suun terveydenhuollossa jatketaan nykyaikaisten toiminta- ja vastaanottomallien viemistä hammashoitoloiden toimintaan. Pienten lasten ja koululaisten tarkastustoimintaa jatketaan liikuteltavan välineistön avulla lasten arkiympäristöissä (päiväkodit ja koulut). Suun terveydenhuoltoon kohdistuvilla Ulkoisen arvioinnin toimenpiteillä saadaan aikaan säästöjä. Ensimmäinen toimenpiteistä on oikomishoidon keskittäminen Dentopolikseen sekä samanaikainen oikomishoidon kriteerien ja toimintatapojen yhtenäistäminen. Toisena toimenpiteenä Oulunsalon hammashoitolan toiminta keskitetään muihin hoitoloihin ja liikuteltavalla välineistöllä toteutettavaksi. Samassa yhteydessä aloitetaan iltavastaanotot Dentopoliksessa. Lisäksi selvitetään hammaskirurgian alueella työnjako erikoissairaanhoidon hammasyksikön kanssa. Koronapandemia ja siitä seuranneet varotoimet ovat aiheuttaneet pitkät hoitojonot, joiden purkaminen kestää suurimman osan vuotta 2021.

Kaupunginsairaalan nykyisen paikkamäärän tehokkuutta parannetaan tarkastelemalla yhteistyössä Oulun yliopistollisen sairaalan ja Oulun seudun yhteispäivystyksen kanssa vaikeahoitoisten potilaiden sekä tiettyjen erityisryhmien optimaalisinta hoitopaikkaa sairaaloiden muodostamassa hoitoketjussa. Yhtenä vaihtoehtona päivystyspotilaiden oikean hoitopaikan löytämisessä tarkastellaan myöskin yhteisen tarkkailuosaston perustamisen mahdollisuutta. Tavoitteena on sairaanhoitopiiriin siirtoviivepäivien merkittävä väheneminen ja muiden kuntien vuodeosastoilla tapahtuvan hoidon lopettaminen. Kuntoutuspotilaiden hoidon osaamista ja välineistöä kehitetään selvittämällä yhteisen kuntoutusosaston perustamista kaupunginsairaalan tiloihin. Tämä edellyttää uuden psykiatrisen hoivayksikön perustamista Intiön hoiville. Perustetaan uusi, lyhytkestoinen moniammatillisiin arvioihin perustuva osasto kotihoidon piiriin tuleville lääketieteellisesti haastaville potilaille tavoitteena myöhentää jatkuvan kotihoidon raskaampiin palveluihin siirtymistä.

Terveyspalveluiden tuottamisessa hyödynnetään monituottajuutta. Lääkäreiden ja hoitajien vastaanottopalvelut tuotetaan kokonaan oman toimintana. Oman toiminnan lisäksi ostopalveluna hankitaan lyhytaikaista sairaalahoitoa ja kotisairaalapalveluita, lääkinnällisen kuntoutuksen ja rintamaveteraanien terapiapalveluita sekä tehostetun palveluasumisen lääkäripalveluita. Kokonaan ostopalveluna hankitaan vainajien kuljetuspalvelut, tähtystytkimukset ja niihin läheisesti liittyvät palvelut sekä hengitysvajauspotilaiden ympärivuorokautinen kotisairaanhoidopalvelu.

Sairaanhoidollisten tukipalveluiden (laboratorio, kuvantaminen) toteumia seurataan ja tarkoituksenmukaisia tutkimus- ja hoitokäytäntöjä kerrataan työyksiköissä säännöllisesti. Ilmaiseksi jaettaviin hoitotarvikkeisiin oikeutettujen asiakkaiden määrä kasvaa edelleen kotona tapahtuvan hoidon lisääntymisen myötä. Samalla myös lääketieteelliseen hoitoon liittyvät hoitotarvikkeet (dialyysitarvikkeet, diabeteksen hoidon tarvikkeet; pumput ja verensokerimittausjärjestelmät) kehittyvät jatkuvasti ja myös kallistuvat. Hoitotarvikkeiden hankinta- ja jakeluprosessin sujuvuutta ja eri mahdollisuuksia selvitetään yhteistyössä sairaanhoidopiirin kanssa pyrkien hyödyntämään mahdollisimman monien tarvikkeiden osalta suoratoimituksia. Koronaan varautuminen on lisännyt hoitotarvikemenoja ja oman aikaisempaa suuremman varmuusvaraston ylläpitäminen nostaa osaltaan hoitotarvikemenoja jatkossakin.

Elinvoiman edistäminen, tutkimus- ja oppilaitosyhteistyö: Oulu Health- toimintaan osallistutaan aktiivisesti mahdollistamalla yrityksille Oulu WelfareLab –testausympäristö eri yksiköissään. Yhteistyö oppilaitosten kanssa jatkuu, ja moniammatillista oppimisympäristöä sekä opiskelijaohjausta kehitetään yhdessä PPSHP:n, yliopiston ja muiden oppilaitosten kanssa.

Erikoissairaanhoidon kustannukset ovat olleet voimakkaassa kasvussa erityisesti vuoden 2019 jälkipuoliskolta lähtien. Lisäksi kustannuskehityksen ennakoitavuus on heikkoa. Tuoreesta suurten kaupunkien terveydenhuollon kustannusvertailusta vuotta 2019 koskien käy ilmi, että somaattisen erikoissairaanhoidon avohoidon ikävakioidut kustannukset ovat jopa 20-30 % korkeammalla tasolla Oulussa kuin vertailukaupungeissa. Myös ulkoisen arvioinnin selvityksessä todettiin erikoissairaanhoidon palveluiden olevan suurin yksittäinen asukaskohtaisten kokonaisnettomenojen kasvattaja. Kustannuskasvun hillitsemiseksi toteutetaan ensin kustannusten tarkempi erittely sairausryhmittäin. Tämän avulla toivotaan saata- van esille ne sairaudet, joiden hoitoa perusterveydenhuollossa tehostamalla voitaisiin saada aikaan kustannussäästöjä erikoissairaanhoidossa. Tarkempi erittely voi tuoda esiin myöskin erikoissairaanhoidon kalliita hoitokäytänteitä, joita voidaan yhteistyössä kehittää kustannustehokkaammiksi. Lisäksi selvitetään omistajaohjauksen ratkaisuja, joilla erikoissairaanhoidon kustannusten kasvua ja ennustettavuutta voidaan parantaa. Yhteistyötä syvennetään myös tulevaisuuden sairaalan toiminnallisten ratkaisujen suunnittelussa.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut -vastualueen tavoitteet

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut järjestetään monituottajuutta hyödyntäen. Monituottajuus toteutuu hankkimalla palveluja ja hoitoa ostopalveluna ja/tai myöntämällä palvelua tarvitseville asiakkaille palveluseteli. Palveluiden järjestämisessä oman toiminnan osuus säilyy nykyisellä tasolla ja kasvava palvelutarve ikääntyvän väestön määrän kasvaessa järjestetään monituottajuutta hyödyntäen.

Ikäihmisten hyvinvoinnin strategisena päätavoitteena on, että 92 % 75 vuotta täyttäneistä asuu kotona itsenäisesti tai riittävien palvelujen turvin ja toisena päätavoitteena on, että vähäisin sote-palveluin kotona asuvien yli 75-vuotiaiden %-osuus kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna.

Koko kaupungissa yhteistyönä toteutettavaa ikäihmisten hyvinvoinnin edistämistä ja turvaamista viedään eteenpäin päätettyjen koko kaupungin ikääntymispoliittisten linjausten mukaisesti.

Valmistellaan ikäihmisten ehkäisevän päihdetyön ohjelma sekä kulttuurihyvinvointisuunnitelma ja aloitetaan toimenpiteiden toteuttaminen.

Asuntopoliittisia linjauksia viedään eteenpäin yhteistyössä kaavoituksen, tontti- ja asuntotoimen kanssa ikäihmisten monipuolisen ja esteettömän asumisen mahdollistamiseksi. Yhteisöllisten asumismuotojen kehittämiseksi jatketaan ikääntyneiden yhteisöllisen asumisen toimenpideohjelman laatimista yhdessä muiden toimijoiden kanssa.

Ikäihmisten hyvinvointipalvelut -vastualueen tavoitteet ja toimenpiteet on esitetty kohdassa Ikäihmisten hoito- ja palveluketju, huomioiden Ulkoisen arvioinnin selvityksen toimenpiteet.

Vanhuspalvelulakiin tulee henkilöstömitoitus 1.10.2020 alkaen. Henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,5 työntekijää asiakasta kohti. Vuoden 2021 alusta henkilöstömitoituksen on oltava vähintään 0,55 ja vuoden 2022 alusta vähintään 0,6 työntekijää asiakasta kohti. Siirtymäaika päättyy 1.4.2023, jolloin henkilöstömitoitus on oltava vähintään 0,7 työntekijää asiakasta kohti.

Ikäihmisten palvelujen kehittämisessä huomioidaan POP-sote Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, ikäihmisten osahankkeen tavoitteet:

- Muodostuu monituottajuuteen perustuva vaikuttava ja kustannustehokas palvelujärjestelmä, joka huomioi asiakkaiden yksilölliset tarpeet sekä vahvistaa osallisuutta ja omasta terveydestä ja hyvinvoinnista huolehtimista.
- Ennaltaehkäisevien palvelujen uudet ratkaisut, laajeneminen ja monipuolistuminen sekä kotiin annettavien palvelujen uudet kehittyvät toimintakäytännöt laajenevat koko maakuntaan huomioiden alueiden erityispiirteet.

- Työnjakoa kehitetään sekä hoito- ja palveluketjuja tiivistetään huomioiden perus- ja erikoistason osaamisen ylläpitäminen ja kehittäminen siten että ”kotoa kotiin”- palveluketju toimii.
- Digi- ja etäpalveluja kehitetään ja käyttöön otetaan tukemaan asiakkaiden osallisuutta ja palvelujärjestelmän toimivuutta.

Hoito- ja palveluketjujen yhteensovittaminen (=integraatio)

Hoito- ja palveluketjulla tarkoitetaan tietyn asiakasryhmän palvelukokonaisuutta, jossa hoito- tai palvelupolku on järjestetty ja sovittu perus- ja erityistason julkisten ja yksityisten palvelujen välillä. Hyvinvointipalveluissa palveluiden kehittämisen ja vaikuttavuuden arvioinnin keskiössä ovat volyymiltään suurimmat ja eniten kustannuksia aiheuttavat sote-palvelujen palvelukokonaisuudet- ja ketjut, jotka ovat ikääntyneiden hoito ja palveluketju, mielenterveys ja päihdepalveluiden hoito- ja palveluketju sekä lasten ja nuorten palveluiden hoito- ja palveluketju. Strategisena tavoitteena on siirtää palvelujen painopistettä raskaimmalta tasolta ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin taaten samalla kuntalaisille oikea-aikaiset ja oikean tasoiset sekä laadukkaat palvelut kustannuksiltaan kestävällä tavalla. Keskeisimmille hoito- ja palveluketjuille asetetaan niin toiminnalliset tavoitteet toimenpiteineen kuin taloudellisetkin tavoitetasot (€/asukas). Kaikkien palvelukokonaisuuksien osalta seurataan sekä asiakasmäärien että asiakaskohtaisten kustannusten muutosta koko toimintavuoden ajan ennakoimattomien riskien havaitsemiseksi.

Lasten ja nuorten palvelujen integraatio

Lasten ja nuorten palvelut sisältävät terveydenhuollon ja sosiaalisen hyvinvoinnin vastuualueiden vuoden 2021 tavoitteet.

Uusi hallitus on sitoutunut toteuttamaan YK:n lapsen oikeuksien sopimukseen perustuvan lapsistrategian, jonka valmistelu aloitettiin viime hallituskaudella. Tavoitteena on luoda hallituskaudet ylittävä ja eri hallinnonaloja yhdistävä lapsi- ja perhemyönteinen visio. Tärkeänä periaatteena on, että strategia perustuu tietoon ja tutkimukseen.

Uudessa hallitusohjelmassa on sitouduttu myös toimeenpanemaan Lapsi- ja perhepalveluiden muutosohjelma. Ohjelman tavoitteena on lasten, nuorten ja perheiden tuen, hyvinvoinnin ja oppimisen edellytysten vahvistaminen ja eriarvoistumiskehityksen pysäyttäminen. Näiden tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa yhteistyötä eri toimijoiden kesken yli hallinnonalarajojen. Merkittävä osa lapsi- ja perhepalveluiden kehittämisestä toteutetaan Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus –ohjelman puitteissa, jotta vahvistetaan kokonaisvaltaista ja pitkäjänteistä muutostyötä alueilla. Koska lapset ja nuoret kohdataan parhaiten sivistystoimen palveluissa, ovat varhaiskasvatus

ja koulu luontevia paikkoja sivistys- ja sosiaali- ja terveys-toimen tiiville yhteistyölle lapsen tai nuoren tarvitessa tukea esimerkiksi perhetilanteen, mielenterveysongelman tai päihteiden käytön vuoksi.

Oulun kaupungin lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelma ohjaa, johtaa ja kehittää lasten, nuorten ja perheiden hyvinvointia edistävää työtä. Suunnitelman avulla pyritään varmistamaan lasten ja nuorten hyvinvointiin liittyvän toiminnan suunnitelmallisuus, tavoitteellisuus, pitkäjänteisyys sekä yhteistyö eri toimijoiden välillä.

Valtaosa oululaisista lapsista ja lapsiperheistä voi hyvin, mutta huono-osaisuus kasautuu osalle perheistä. Hyvinvointitiedon pohjalta on noussut esiin tarve mm. tukea aikuisten ja lasten välistä kohtaamista ja vuorovaikutusta. Yläluokka- ja lukioikäisten ja toisaalta ikääntyneiden määrä kasvaa lähivuosina merkittävästi ja tämä lisää palvelutarvetta. Syntyneiden määrä on laskenut viime vuosina Oulussa kuten koko maassa. Oulussa syntyneiden määrä on kuitenkin edelleen korkea. (Laaja hyvinvointikertomus 2019.) Strategian sekä lasten ja perheiden palveluita säätelevän lainsäädännön linjausten mukaisesti resursseja on hyvinvointipalveluissa kohdennettu sosiaalihuollon mukaiseen lapsiperheiden kotipalveluun sekä perhetyöhön, joiden molempien asiakasmäärät ovat lisääntyneet. Strategisena tavoitteena olleeseen kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten %-osuuteen väestöstä ei painopisteen muutoksella vielä ole ollut vähentävää vaikutusta. Kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä sekä kiireellisesti sijoitettujen lasten määrä on kasvanut. Alueellisella poikkitoiminnallisella yhteistyöllä haetaan keinoja löytää varhaisen tuen malleja perheiden ja lasten tukemiseksi. Tavoitteena on ollut, että lasten ja nuorten palveluissa raskaampien palveluiden suhteellinen osuus vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin ja avopalveluihin. Tavoitteeseen ei ole päästy.

Oulun seudun lapsi- ja nuorisopolitiikan yhteinen strateginen tavoite vuoteen 2025 mennessä on edistää lasten, nuorten ja lapsiperheiden hyvinvointia vahvistamalla arjen kehitysyhteisöjä, kaikille yhteisiä peruspalveluja ja niiden kasvatuskumppanuutta niin, että erikoistuneiden palvelujen tarve ja kuormitus vähenevät. Lapsibudjetointi tulee osaksi lapsistrategian toimeenpano-ohjelmaa. Lapsivaikutusten arviointi toteutuu osana lasten ja nuorten hyvinvointisuunnitelmaa valtuuston hyväksymien periaatteiden mukaisesti. Oulun kaupunginhallitus on hyväksynyt 2019 Lapsivaikutusten arvioinnin –toimintamallin poikkialueellisiksi toimintatavaksi. Toimintavuonna tehdään yhteinen lapsivaikutusten arviointi Hiukkavaaran asuinalueesta.

Suomen UNICEF on antanut Oulun kaupungille Lapsiystävällinen kunta –tunnustuksen vuonna 2017 ja tähän pohjautuva toimintamalli on käytössä koko kaupungissa. Lasten, nuorten ja lapsiperheiden poikkitoiminnallisia toimenpiteitä viedään eteenpäin hyvinvointipalveluiden ja sivistys- ja kulttuuripalveluiden yhteistyönä. Yhteistyötä vaikuttavien palveluiden kehittämiseksi ja näyttöön perustuvien toimintamallien käyttöönottamiseksi tehdään

myös kansallisesti eri toimijoiden kanssa, kuten Itsenäisyyden juhluvuoden lastensäätiön, Itlan, kanssa.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden sekä Hyvinvointipalveluiden järjestämistä vastaava alueellinen verkostomaisesti toteutettava perhekeskustoimintamalli etenee neljällä alueella: itäinen, keskinen, pohjoinen ja eteläinen yhdessä toteutettavana toimintana. Keskeinen tavoite on hyvinvoiva lapsi, nuori, vanhempi ja perhe. Vahvistamalla vanhemmuutta sekä vanhempana toimimista edistetään lapsen/nuoren hyvinvointia, terveyttä ja osallisuutta. Kulakin alueella on omat erityispiirteensä ja toiminnan ohjaus perustuu tietojohtamiseen. Tässä tarkastellaan Oulun kaupungin, Sairaanhoidopiirin, Kelan ja THL:n sekä Tilastokeskuksen tiedostoista saatavaa tietoa, joka kohdennetaan alueille operatiivisen johtamisen tueksi.

Hyvinvointineuvolan ja hyvinvointikoulun toimintamallia konkretisoidaan alueellisesti ja edelleen vahvistetaan perhe- ja lapsilähtöisiä menetelmiä palveluissa. Perhekeskustoimintamallissa lapsiperheiden palvelut verkostoidaan toimivaksi ja yhteen sovitetuksi kokonaisuudeksi. Palveluja tarjotaan moniammatillisesti kaikenikäisille lapsille ja heidän vanhemmilleen. Hyvinvointipalveluissa lapsiperheiden terveydenhuollon palvelut ja sosiaalipalvelut ovat yhtenä kokonaisuutena hyvinvointikeskuksissa. Perheiden ja lasten tarvitsema tuki toteutetaan sekä varhemmin että matalammalla kynnyksellä lasten kasvuympäristöissä (koti, päiväkotiki, koulu) yhteistyössä neuvolan, perhepalveluiden, koulu- ja opiskelijaterveydenhuollon ja nuorisotoimen (Byströmin nuorten palvelut) kanssa. Lapsella, nuorella ja perheellä on nimetty työntekijä, joka ottaa vastuun palvelujen koordinoimisesta ja jatkuvuudesta.

Perhesosiaalityössä kotipalvelun ja perhetyön tarve on kasvava. Nuorten 16-20 vuotiaiden maksutonta ehkäisyä jatketaan. Opiskeluterveydenhuollon palveluissa ammatikorkeakouluopiskelijoiden (n. 45 % kaikista opiskelijoista) opiskeluterveydenhuolto siirtyi vuoden 2021 alussa Yliopistolaiden terveydenhuoltosäätiölle. Vapautuvan henkilöstöresurssin käyttö suunnitellaan huomioiden henkilöstötarpeet muissa palveluissa.

Sähköiset palvelut kuuluvat olennaisesti alueelliseen, verkostomaisesti toteutuvaan perhekeskustoimintaan. Järjestöyhteistyössä kohtaamispaikkatoiminta muotoutuu alueen tarpeiden mukaisesti. Tämä huomioidaan myös järjestöavustuksissa. Osana Tulevaisuuden sosiaali – ja terveyskeskus ohjelman rakenneuudistushanketta määritellään ja kehitetään sähköinen perhekeskus. Olennaista on, että sähköiset lapsiperheiden palvelut on koottu yhteen ja kokonaisuus toimii kuntalaisen kannalta sujuvasti. Kehitystyö toteutetaan osana maakunnallista virtuaalista sote-keskusta.

Lasten ja nuorten raskaimmat palvelut:

Lastensuojelun pääpaino on lastensuojelun palvelun laadun kehittämisessä. Lastensuojelun työntekijät työskentelevät hyvinvointikeskuksissa. Työntekijät ovat myös

mukana alueellisessa työskentelyssä yhdessä perhepalveluiden sekä sivistys- ja kulttuuritoimen kanssa. Lastensuojelulain mukaista palvelutakuun toteutumista seurataan tehostetusti ja tavoitteena on se, että palvelutarpeen arvioinnit tehdään kahden kuukauden aikana.

Lastensuojelulain mukaan lapsiperheille on tarjottava ensisijaisesti avohuollon tukitoimia kuten perhetyötä. Lastensuojelun tehostettu perhetyö ja perhetyö on toteutunut pääosin ostopalveluna. Vuoden 2020 aikana on tehty ulkoisen arvioinnin esityksen perusteella selvitys lastensuojelun tehostetun perhetyön järjestämisestä omana toimintana hyvinvointikeskusten perhepalveluiden yhteydessä ja ostopalveluna. Tehostetun perhetyön ja perhekuntoutuksen tarve on kasvava. Samassa yhteydessä on selvitetty kasvatus- ja perheneuvontapalvelun tilanne, (tehostettu perhetyö edellyttää monialaisen toiminnan ohjausryhmän). Selvityksen perusteella on tehty erillinen toimenpide-esitys, josta on tehty lapsivaikutusten arvio. Perhetyön toiminnan tavoitteena on vaikuttavuuden sekä integraation tehostuminen sekä kustannusten hillitsemisen.

Lastensuojelulain mukaan lapsen sijaishuolto on järjestettävä ensisijaisesti perhehoidossa. Oulussa perhehoidon osuus on kuutoskaupunkien korkein, vuonna 2019 se oli 80,2 prosenttia. Sijoitusten kustannukset ovat suurin menoerä lastensuojelun kokonaiskustannuksista. Sijoitusten kokonaiskustannukset nousivat edellisvuodesta Oulussa 5,8 %. Oulussa laitoshoidon osuus sijoitusten hoitovuorokausista on pienin kuutoskaupungeissa, vaikka laitoshoidon käyttö on kasvanut edelliseen vuoteen verrattuna. Tämän vuoksi laitoshoidosta tehdään erillinen selvitys. Laitoshoidon tarvitsevat haasteellisesti käyttäytyvät nuoret ja nuoret, joilla on mielenterveys- ja/tai päihdeongelma. Nuorille järjestetään lisäksi erityistä huolenpitoa laitospalveluissa (valtion ylläpitämät yksiköt) vakavan päihde- tai rikoskierteen katkaisemiseksi tai kun nuoren oma käyttäytyminen muutoin vakavasti vaarantaa hänen henkeään, terveyttään tai kehitystään. Oman toiminnan Metsolan lastenkoti toimii vastaanottokotina. Lastensuojelulaki on muuttunut vuoden 2020 alusta alkaen. Muutokset liittyvät kodin ulkopuolelle sijoitettujen lasten palveluntuottajien valvonnan tehostamiseen, jälkihuollon ikäräjän nousuun ad 25-vuotiaaksi ja lasten kuulemiseen myös valvonnan yhteydessä. Sijaishuollossa olevien lasten oikeuksien toteutumista valvotaan mm. oikeutta mielenterveys- ja päihdepalveluihin sekä edistetään yhteistyötä lastensuojelun, psykiatrian ja sijaishuollon välillä. Lasten ja nuorten mielenterveys- ja päihdepalveluiden toimintamallia selkeytetään yhdessä terveyden- ja sosiaalihuollon sekä sairaanhoidopiirin kanssa. Lastensuojelun avohuollon ja sijaishuollon palvelut on kilpailutettu vuoden 2018 ja 2019 aikana dynaamisen hankintamenettelyn mukaisesti.

Lastensuojelu on osallistunut vuoden 2020 aikana Terveyden ja hyvinvoinnin laitoksen toteuttamaan kansallisen tutkimukseen Kysy ja kuuntele – sijoitettujen lasten hyvinvointi ja systemaattinen kuuleminen. Tutkimuksen

tavoitteena on tutkia sijoitettuna olevien lasten hyvinvointia, kokemuksia ja kohtelua. Lastensuojelun monialainen kehittäminen 2020-2022 Pohjois-Suomessa -hanketta koordinoi Pohjois-Suomen sosiaalialan osaamiskeskus (Poske). Oulu osallistuu hankkeeseen.

Lasten- ja nuorisopsykiatrin erikoissairaanhoido

Lasten- ja nuorisopsykiatrin työryhmä (Lanu-työryhmä) vastaa alle 18-vuotiaiden oululaisten lasten- ja nuorisopsykiatrisesta erikoissairaanhoidosta. Hoidossa ovat mukana lapsen tai nuoren vanhemmat/perhe ja tilanteen kannalta tärkeitä muita yhteistyökumppaneita kuten lastensuojelu. Työryhmä tekee tiivistä yhteistyötä lasten ja nuorten arjessa mukana olevien ja muiden viranomaistahojen kanssa. Näitä ovat esimerkiksi koulu, lastensuojelu, kasvatusta ja perheneuvonta, terveydenhuolto, aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelut ja päivähoido. Yhdyspintatyötä sivistystoimen kanssa kehitetään systemaattisesti.

LNP-integraation yhtenä tavoitteena on palveluketjujen selkeyttäminen ja hoidon porrastus keskeisimmässä lasten ja nuorten asiakasryhmissä, mikä koskee myös Lanun ja PPSHP:n lasten- ja nuorisopsykiatrin toimintaa. Tärkeää on myös selkeyttää Oys:in psykiatriseen osastohoitoon ohjautumista, jotta osastohoitoon pääsääntöisesti ohjaututaan Lanu-työryhmän kautta. Tavoitteena on vahventaa lastensuojelulaitosten mielenterveys- ja päihdetyötä sekä liikkuvaa työtä kouluihin ja hyvinvointikeskuksiin. Toimenpiteillä tavoitellaan lasten ja nuorten varhempaa hoitopäätöksiä ja "ns. yhden luukun periaatetta" sekä toiminnallisen muutoksen myötä vähennystä lastensuojelulaitoksissa (EHO-päätöksillä) olevien lasten sekä lasten- ja nuorisopsykiatrisen laitospaikkakausien käyttöön. Erillinen toimenpide-esitys tuodaan päätöksentekoon. POPsote Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämisohjelman tavoitteiden mukaisesti Lasten- ja nuorisopsykiatrin työryhmä tukee perustason ammattilaisia konsultaatioiden avulla, jotta lasten ja nuorten tuen ja hoidon tarpeisiin voitaisiin vastata mahdollisimman varhaisessa vaiheessa ja keveimmissä palveluissa.

Lasten ja nuorten palveluiden keskeiset tavoitteet:

- Painopiste siirtyy pois raskaimmista palveluista keveimpiin, ennaltaehkäiseviin ja varhaisen tuen palveluihin.
- Lastensuojelun piiriin tulevien lasten suhteellinen osuus alle 18-vuotiaista sekä kodin
- ulkopuolelle sijoitettujen lasten määrä laskee
- asten- ja nuorisopsykiatrisen sekä lastensuojelun laitoshoidon osuus vähenee ja avohoidon ja
- avopalveluiden osuus vahventuu
- Perhetyön vaikuttavuus tehostuu

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin vuoden 2018 lopulla käynnistyneen lasten ja nuorten integraatio selvityksen ja sen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu. Tavoitteena on toimivat ja sujuvat asiakaslähtöiset hoito- ja palveluketjut ja kustannusten kasvun hillintä. Lasten ja nuorten palveluiden Integraatio selvityksen perusteella tehdyt toiminnan tavoitteet ja tehtävät toimenpiteet:

1. Perusterveydenhuollon mielenterveyden hoidon saatavuuden, saavutettavuuden ja osaamisen lisääminen toimenpiteinä IPC- ja COOLKIDS-koulutukset peruspalveluihin; koulu- ja opiskeluterveydenhuoltoon sekä oppilashuoltoon yhteistyössä PPSHP:n kanssa. IPC-koulutukseen kuuluu vaikuttavuusmittari, STM:n arviointi, Oulun yliopiston Terveystieteellisen tiedekunnan opinnäytetyöt sekä BSC-viitekehyksen mukainen arviointi
2. Palveluketjujen selkeyttäminen ja hoidon porrastus yhteistyössä PPSHP:n kanssa keskeisimmässä lasten ja nuorten asiakasryhmissä: alle kouluikäisten ja kouluikäisten levottomuus, koululaisten masennus- ja ahdistuneisuushäiriöt, syömishäiriöt. Palveluprosessit avataan siten, että eri hoidon ja palveluiden tasoilla Sikun ja Hyvinvointipalveluiden sekä PPSHP:n ammattilaisten roolit ja tehtävät sekä hoidon porrastus ovat selkeitä. BSC-viitekehyksen mukainen arviointi
3. Lapsiperheiden matalan kynnyksen tuen lisääminen vaikuttaviksi tutkittujen työmenetelmien avulla. Toimiva lapsi & Perhe (TLP) -työmenetelmien kuuluvien Lapset Puheeksi (LP) ja Perheinterventio työmenetelmien koulutusten laajentaminen ja tarvittavat työjärjestelyt siten, että esim. perhe-interventioon kuuluvat 7-8 kotikäyntiä pystytään toteuttamaan. Kasvatusta ja perheneuvonnan käytössä olevien työmenetelmien ja erityisosaamisten vahvistaminen ja laajentaminen koko kaupungin alueelle. Voimaperhemallin käyttöönotto yhteistyössä Turun yliopiston kanssa. BSC-viitekehyksen mukainen arviointi ja Voimaperhemallin tutkimusmittarit ja Oulun tulokset.
4. Perhekeskustoiminnan jo kehitettyä toimintamallia vahvennetaan Sikun ja Hyvinvointipalveluiden yhteistyönä huomioiden Tulevaisuuden SOTE-keskuksen tavoitteet ja toimenpiteet. Kehitetään edelleen alueellista palvelukeskittymien yhteistyötä. Hyödynnetään hyvinvointimittaristoa ja kehitetään selkeät mittarit asetettujen tavoitteiden arvioimiseksi huomioiden myös alueelliset erot.

Lasten ja nuorten palveluiden tavoitteet ovat yhteneväisiä POPsote Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, lasten, nuorten ja perheiden palveluiden kehittämissuunnitelman kanssa:

1. Sosiaali- ja terveyskeskustoiminnan ja siihen integroituneen perhekeskuksen yhdenmu-kaistaminen koko maakunnassa. Maakunnan kaikissa kunnissa toimii monialainen ja -ammattillinen, verkostomainen, varhaiseen tukeen ja perhelähtöiseen palveluohjaukseen perustuva perhekeskus, josta saadaan palvelut myös virtuaalisesti. Erityistason palvelut jalkautuvat perhekeskuksen lisäksi myös esim. varhaiskasvatukseen ja opetukseen. Hyödynnetään olemassa olevia poikkihallinnollisia verkostoja sosiaali- ja terveystoimen ja sivistystoimen välillä. Lisäksi huomioidaan vaativan erityisen tuen VIP-verkosto, joka yhdistää ammattilaiset, jotta vaativan erityisen tuen tarpeessa olevat lapset ja nuoret saavat sopivaa oppimisen ja toimintakyvyn tukea oikeaan aikaan. Vanhemmuutta sekä vanhempien mielenterveyttä ja päihdeettömyyttä tuetaan. Osana Tulevaisuuden sosiaali – ja terveyskeskus ohjelman rakenneuudistushanketta määritellään ja kehitetään sähköinen perhekeskus, joka kokoaa yhteen lapsiperheiden digitaalisen palvelutarjonnan.
2. Palveluohjauksen, vastuutyöntekijän sekä yhteisen palvelu- ja hoitosuunnitelman tekemisen mallin käyttöönotto maakuntatasoisesti sekä tiedonkulun varmistaminen. Yhdenmu-kaisen toimintamallin rakentaminen erityisen tuen tarpeessa oleville lapsille ja syrjäytymisvaarassa oleville nuorille. Sekä perus- että erityis-tason palveluissa huomioidaan koko perheen tilanne ja perhe osallistuu itse palvelusuunnitel-luun.
3. Sote-keskusten sekä perhekeskusten työntekijöiden osaamisen vahvistaminen ja työnjaon selkeyttäminen sekä vaikuttavien työmenetelmien käyttöönotto. Perustason toimijoiden tukeminen erityisosaajien konsultaatioilla, kouluttamisella sekä tarkoituksenmukaisella jalkautumisella. Palveluita ja tukea suunnataan myös lasten ja nuorten kasvu- ja kehitysympäris-töihin.
4. Sähköisten palveluiden hyödyntäminen kaikessa toiminnassa.
5. Kehittämistyön integroiminen olemassa olevaan palvelu- ja johtamisjärjestelmään siten, ettei kehittämistyötä ulkoisteta olemassa olevasta toiminnasta.
6. Järjestöjen ja seurakuntien kytkeminen mukaan toimintaan.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen integraatio

Kansallinen mielenterveysstrategia ja itsemurhien ehkäisyohjelma vuosille 2020-2030 on valmistunut. Strategias-ssa on viisi painopistettä: mielenterveys pääomana, lasten ja nuorten mielenterveys, mielenterveysoikeudet, palvelut ja mielenterveysjohtaminen. Strategian tavoitteita on ehdotettu vietävän eteenpäin lisäämällä aluksi ehkäisevien ja hoitopalveluiden saatavuutta perustasolla sekä näiden ylläpitämiseksi tarvittavaa yhteistyöraken-etta. Lisäksi strategiassa esitetään parannettavan työ-elämään kuntouttavia mielenterveyspalveluita, mie- lenterveysosaamista kunnissa ja itsemurhien ehkäisyä. Oulun kaupungissa menossa olevat kehittämistoimenpi- teet mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämiseksi ovat mielenterveysstrategian tavoitteiden mukaisia (mie- lenterveys- ja päihdeintegraatio, lasten, nuorten ja perhei- den integraation ja Tulevaisuuden Sote-hanke).

Mielenterveys- ja päihdepalvelujen toteuttamisen tavoit- teena on mielenterveys- ja päihdepalveluiden saatavuu- den parantuminen niin, että suurin osa kuntalaisista saa avun omassa hyvinvointikeskuksessaan ilman läheteitä ja kriteerejä. Eri ikäryhmien mielenterveys- ja päihdepal- velujen toteuttamista siirretään hyvinvointikeskuksiin pe- rustason terveys- ja sosiaalipalveluiden yhteyteen, jolloin palvelut saadaan lähemmäs potilaita ja mahdollistetaan moniammatillinen yhteistyö. Toiminnassa sitoudutaan kaikkina vuodenaikoina turvaamaan erikoislääkärikonsul- taatiot hyvinvointikeskuksiin, tavoitteena alueittain omat nimikkokonsultit. Psykiatriset sairaanhoitajat (hyvinvointi- keskuksien ja Oulun kaupungin psykiatrisen avoerikoissai- raanhoito) muodostavat toiminnallisen kokonaisresurssin, joka toimii sekä hyvinvointikeskusten lääkäreiden että psykiatrisen avohoidon erikoislääkärien työparina. Tavoite on, että potilaan hoidon siirtyessä hyvinvointikeskuksen lääkärin konsultaation perusteella psykiatrisen erikoissai- raanhoidon lääkärin hoitoon, ei hoitava työntekijä vaihdu. Kokemusasiantuntijoiden roolia mielenterveys, päihde- ja sosiaalipalveluiden kehittämisessä ja vertaistukena vah- vistetaan entisestään.

Mielenterveys- ja päihdeintegraatio perustuu Oulun kau- pungin ja PPSHP:n selvitystyön tuloksiin, kehittämissinja- uksiin ja toimenpiteisiin.

Toimenpiteiden lähtökohtana on, että Oulun kaupungin ja Oulun yliopistollisen sairaalan mielenterveys- ja päih- depalveluista muodostetaan yksi toiminnallinen kokonai- suus, jota koordinoi yhteinen johtoryhmä. Linjauksiin si- sältyy perus- ja erityistason päihde- ja psykiatrisen hoidon sekä sosiaalipalveluiden vahvistaminen hyvinvointikes- kuksissa kaikenikäisille. Tämä edellyttää mielenterveys- ja päihdetyöntekijöiden siirtymistä hyvinvointikeskuksiin. Lisäksi päihdepotilaiden selviämishoito toteutetaan in- tegroituna Oulun seudun yhteispäivystyksen toimintaan. Tavoitteena on, että mielenterveyspotilaan hoitoketju alkaa hyvinvointikeskuksista ja sosiaalihuolto on mukana hoitoketjun alusta lähtien. Päivystysten osalta puretaan päällekkäisyyttä, ja Oulun kaupungin mielenterveys- ja

päihdepäivystys lakkaa ja virka-aikana päivystys on hyvinvointikeskusten akuuttivastaanotolla sekä virka-ajan ulkopuolella psykiatrian klinikan päivystyksessä ja OSYP:ssa. Uuden kokonaisuuden palveluohjausta varten on asiakkaille yksi puhelinnumero ja yhteydenottomahdollisuus verkkopalvelun kautta. Toimintamallin muutos edellyttää perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdeosaamisen vahvistamista, selkeiden hoitoprosessien laatimisen keskeisille diagnoosiryhmille ja strukturoitujen työmallien käyttöönottoa. Tavoitteena on se, että palveluintegraatio ja palveluohjauksellinen ote toteutuu jokaisessa kontaktissa, siirrytään moniasiakkuuksista moniammatillisiin asioiteihin. Toimenpiteiden tavoitteena on siirtää hoitojen painopistettä varhaiseen vaiheeseen, jolloin hoito on vaikuttavampaa ja saadaan vähennettyä raskaimpien palveluiden käyttöä. Tavoitteena on myös palvelun saavutettavuuden parantaminen.

Psykiatrinen erikoissairaanhoito sairaalahoidon osalta toteutuu Oysin psykiatrian klinikalla. Psykiatrinen sairaalahoido tarjoaa tehostettua tutkimusta, hoitoa ja kuntoutusta psykiatrisen avohoidon tueksi tai silloin, kun muut hoitomuodot ovat riittämättömiä. Oulun kaupunki käyttää suhteessa enemmän psykiatrista laitoshoidoa kuin muut Pohjois-Pohjanmaan kunnat. Lisäksi uusiutuvia hoitajaksoja osastoilla on paljon. Toimintavuoden aikana on tavoitteena vähentää psykiatrisen laitoshoidon käyttöä vaihtoehtoisilla avopalveluilla ja tiiviillä yhteistyöllä mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä sosiaalipalveluiden kanssa.

Monet sosiaalityön asiakkaat tarvitsevat työllisyys-, asumis-, terveys-, mielenterveys- ja päihdepalveluja, joiden tulee toimia kokonaisvaltaisesti yhdessä asiakkaan tarpeisiin vastaamiseksi. Lisäksi sosiaalityön asiakkailla on usein erityisesti työllistymiseen, kouluttautumiseen ja kuntoutumiseen liittyviä tarpeita. Sosiaalityössä vahvennetaan verkostotyöskentelyä muiden viranomaistahojen ja toimijoiden kanssa. Palveluja hakevat henkilöt tarvitsevat yhä useammin henkilökohtaista ohjausta ja neuvontaa käytävissä olevista palveluista, niiden saamisen ehdoista sekä tukea myös palvelujen ja etuuksien hakemisessa ja käyttämisessä. Sosiaalisella kuntoutuksella vahvistetaan henkilön kykyä selviytyä arkipäivän toiminnoista ja vuorovaiikutussuhteista. Sosiaalinen kuntoutus on osa monialaista kuntoutusjärjestelmää ja sitä on toteutettava tiiviissä yhteistyössä lääkinnällisen, ammatillisen ja kasvatuksellisen kuntoutuksen kanssa. Yhteistyötä tehdään työllistymistä edistävässä monialaisessa yhteispalvelupisteessä (TYP), jossa myös ammatillisen ja lääkinnällisen kuntoutuksen sekä kuntouttavan työtoiminnan keinoin yhdessä eri alan ammattilaisten kanssa arvioidaan ja tuetaan asiakkaan työ- ja toimintakykyä.

Asumispalveluiden rakennemuutokset kohdentuvat edelleen mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluihin. Keskeisenä tavoitteena on tehostetun palveluasumisen suhteellisen osuuden vähentyminen ja painopisteen siirtyminen palveluissa yhä enemmän kotiin suuntautuviin asumispalveluihin ja sosiaalisen kuntoutuksen tekno-

logiaa hyödyntäen. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalveluiden tarve on kasvava. Asumispalveluiden järjestämisessä pääperiaatteena on normaalius ja itsemääräämisoikeuden kunnioittaminen ja toteuttaminen. Palvelun tarkoituksena on edistää ja ylläpitää asiakkaan toimintakykyä, jolloin asiakkaan osallisuus omiin valinnanmahdollisuuksiin ja päätöksentekoon omassa kodissaan, arjessaan ja elämässään lisääntyy. Palvelutarpeen arvioinnit ja palvelu- ja asiakassuunnitelmat tarkistetaan säännöllisesti ja riittävän usein, jotta asiakkaan saama palvelu vastaa asiakkaan todellista palvelutarvetta. Asumispalveluissa järjestetään sosiaalista kuntoutusta SHL:n mukaisesti kuntoutuksen ohjaaja- ja avustajapalveluna sekä työ- ja päivätoimintapalveluina. Avustajapalvelu kilpailutetaan vuoden 2021 aikana. Lyhytaikaista asumista, joka sisältää tehostetun palvelutarpeen arvioinnin, järjestetään mielenterveyskuntoutujille oman toiminnan yksiköissä normaalissa asuntokannassa Färinrannassa ja Koskivirrassa. Palveluohjauksen työntekijä tekee tiivistä yhteistyötä psykiatristen osastojen sosiaalityöntekijöiden kanssa. Asiakkaat siirtyvät asumispalveluihin pääosin PP-SHP:n psykiatrisilta osastoilta. Arviointijakson tavoitteena on räätälöidä kullekin asiakkaalle tarkoituksenmukaiset kotiin suuntautuvat palvelut itsenäisen asumisen tueksi. Ostopalveluna järjestetään tehostettua palveluasumista ja palveluasumista. Mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden asumispalvelut on kilpailutettu vuoden 2020 aikana.

Tilapäistä asumista ja yömajoitusta järjestetään SHL:n mukaisesti omassa toiminnassa Kenttätien palvelukeskuksessa asunnottomille henkilöille, joilla useimmiten on myös päihde- ja/tai mielenterveysongelmia. Kenttätien toiminnan painopiste on sosiaalisessa kuntoutuksessa ja päiväkeskustoimintaa vahvennetaan yhdessä muiden toimijoiden, myös järjestöjen kanssa. Hyvinvointipalvelut osallistuu (YM, STM, OM, VM, ARA, THL, Rikosseuraamuslaitos) yhteistyöohjelmaan keskeisten kaupunkiseutujen, palveluntuottajien ja järjestöjen kanssa asunnottomuuden puolittamiseksi ja poistamiseksi vuoteen 2027 mennessä. Asunnottomuusriskissä ovat mm. nuoret aikuiset, vankilasta vapautuvat henkilöt, moniongelmaiset mielenterveys- ja päihdeasiakkaat ja maahanmuuttajat. Asunnottomien Sote-palvelut -hanke alkaa vuoden 2021 aikana, jos siihen saadaan rahoituspäätös.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalveluiden keskeiset tavoitteet:

- Painopiste siirtyy raskaimmista palveluista (psykiatrinen laitoshoido ja tehostettu palveluasuminen) ennaltaehkäiseviin, varhaisen tuen ja kotiin suuntautuviin palveluihin.
- Lapset, nuoret ja perheet saavat tarvitsemansa tuen aikuisen sairastuessa – Lastensuojelussa kodin ulkopuolelle sijoitusten synnä myös vanhemman mielenterveys- tai päihdeongelma.

Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin vuoden 2018 lopulla käynnistyneen integraatiosel-

vityksen ja sen mukaisten toimenpiteiden toteuttaminen jatkuu. Tavoitteena on toimivat ja sujuvat asiakaslähtöiset hoito- ja palveluketjut ja kustannusten kasvun hillintä. Aikuisten mielenterveyspalveluiden integraatio selvityksen perusteella tehdyt toiminnan tavoitteet:

1. Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalveluiden kliinisen osaamisen lisääminen
2. Perusterveydenhuollon mielenterveys- ja päihdepalvelun saatavuuden ja saavutettavuuden lisääminen
3. Palveluketjujen selkeyttäminen ja hoidon porrastus keskeisissä asiakasryhmissä
4. Tehostetun monimuotoisen avohoidon kehittäminen
5. Mielenterveys- ja päihdepalveluiden päivystystoiminnan kehittäminen

Aikuisten mielenterveys- ja päihdeintegraation keskeiset toimenpiteet aikavälillä syksy 2020-joulu 2021

Syksy 2020

1. Hoidon saatavuuden parantaminen.
 - a. Työyksiköittäin toimenpiteet perusterveydenhuollon ja mielenterveyspalveluiden jonojen purkamiseksi.
 - b. Lyhytterapeuttisen menetelmän koulutus (IPC) hyvinvointikeskusten ja mielenterveyspalveluiden psykiatrisille sairaanhoitajille
 - c. Toiminnanohjausjärjestelmän hankinta ja käyttöönotto
2. Sairaalahoidon vähentäminen: Jatketaan psykiatrian klinikan yhteyteen suunniteltavan tehostetun avohoidon suunnittelua. Vetovastuu PPSHP:llä.
3. Selkeät palveluketjut ja hoidon porrastus: Palveluketjutyöryhmä valmistelee keskeisille diagnosiryhmille hoitoprosessit.
4. Päällekkäisten päivystysten purku: Jatketaan psykiatrian klinikan päivystyksen ja selviämishoidon suunnittelua. Vetovastuu PPSHP:llä.
5. Mielenterveys- ja päihdetyöntekijät siirtyvät hyvinvointikeskuksiin moniammatillisen työn edistämiseksi
 - a. Pohjoisen alueen mielenterveystyöntekijät siirtyvät Tuiran hyvinvointikeskuksen tiloihin. Päihdetyöntekijät ovat jo siirtyneet.
 - b. Ratkaistaan tila-asiat Kaakkurin ja Kontinkankaan hyvinvointikeskusten osalta, jotta mt- ja päihdetyöntekijät pääsevät siirtymään hyvinvointikeskuksiin keväällä 2021.
6. Käynnistetään yhteisen palvelunumeron suunnittelu: Yhteistyössä Ouka ja PPSHP.

Kevät 2021

1. Perusterveydenhuollon osaamisen vahvistaminen
 - a. hyvinvointikeskusten psykiatristen sairaanhoitajien koulutus erikoissairaanhoidon hoitokäytäntöihin
 - b. Hoitoketjujen ja porrastuksen koulutus perusterveydenhuoltoon ja avoerikoissairaanhoidon hoitoon
 - c. Psykiatrikonsultaatioiden suunnittelu hyvinvointikeskuksiin ja akuuttivastaanotoille
2. Mielenterveyspalveluiden työntekijät siirtyvät Kaakkurin ja Kontinkankaan hyvinvointikeskuksiin. Viimeistään huhtikuussa.
3. Mielenterveyspäivystyksen lakkautus huhtikuun lopussa.
4. Hoitoon ohjaus virka-aikaan hyvinvointikeskusten kautta. Toukokuun alku.
5. Perusterveydenhuollon ja mielenterveyspalveluiden psykiatriset sairaanhoitajat yhdistyvät hoitaen sekä perusterveydenhuollon että erikoissairaanhoidossa hoidettavat potilaat, terveyskeskuslääkärin ja psykiatrin toimiessa työparina. Huhti-toukokuu.
6. Puhelinpalvelu toiminnassa toukokuussa (yhteistyössä psykiatrian klinikan kanssa).

Syksy 2021

1. Suunnitellaan ja tehdään vastaavat toimenpiteet päihdepalveluiden osalta.
2. Päihdepäivystyksen lakkautus ja asiakkaiden hoitoon ohjaus hyvinvointikeskusten kautta.

Aikuisten mielenterveys- ja päihdepalvelujen tavoitteet ovat linjassa POPsote Tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus, mielenterveys- ja päihdepalveluiden kehittämisohjelman tavoitteiden kanssa:

1. Perustason mielenterveys- ja päihdepalveluiden mallintaminen ja yhdenmukaistaminen.
2. Eri tasojen (erikoissairaanhoidon/perusterveydenhuolto/sosiaalihuolto) palveluiden tehtävänjaon selkeyttäminen.
3. Perustason ammattilaisten tukeminen konsultatioilla ja työnohjauksella erikoissairaanhoidosta.
4. Moniammatillisten työtapojen vahvistaminen eri palvelusektorien välillä.
5. Henkilöstön kouluttaminen ja uusien strukturoitujen työmenetelmien käyttöönotto: IPC, Cool Kids, Family Traumatic Stress Intervention.
6. Digitaalisten palveluiden kehittäminen ja käyttöönotto (sähköiset palvelut, toiminnanohjausjärjestelmä).

Taloudelliset tavoitteet:

- Työikäisten mielenterveys- ja päihdepalveluissa raskaampien, ”punaisten” palveluiden suhteellinen osuus (%) vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin palveluihin

Ikäihmisten palvelujen integraatio

Ikäihmisten palvelujen integraatio perustuu Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin selvitystyöhön. Integraatio toteutuu ikäihmisten hyvinvoinnin, sosiaalisen hyvinvoinnin ja terveyspalveluiden yhteistyönä. Kehittämistyön perustella asetetut tavoitteet ikäihmisten hoito- ja palveluketjulle ovat:

1. Ikäihminen pystyy elämään ja asumaan kotonaan mahdollisimman toimintakykyisenä ja turvallisessa ympäristössä pitkään ja hän pystyy ylläpitämään mahdollisimman itsenäisesti terveyttään ja hyvinvointiaan.
2. Ikäihmisten sosiaali- ja terveyspalveluiden asukaskohtaiset kustannukset laskevat
3. Ikäihminen saa tarvitsemansa sairaanhoidollisen ja lääketieteellisen tutkimuksen ja hoidon oikeaan aikaan kotona tai palvelukodissa. Päivystyksellisiä tarpeita on mahdollisimman vähän ja ne hoidetaan joustavasti ja viiveettä virka-aikana siten, että asiakas ei tarvitse päivystystä. Jos ikäihminen tarvitsee päivystyksellisiä palveluja, tavoitteena on, että hän ei joutuisi sairaalaan, vaan palaisi kotiin tarvittaessa tehostetun hoidon tai palvelun turvin. Sairaalahoidon tarpeen tulee aina olla lääketieteellisesti perusteltua. Tehostetun kotikuntoutusjakson jälkeen mahdollisimman moni pärjää itsenäisesti kotona.

Ikäihmisten palvelujen integraation painopisteinä ovat:

- koko kaupungissa yhteistyönä toteutettavat ennaltaehkäisevät ja toimintakykyä tukevat käytännöt ikäihmisen hyvinvoinnin kokonaisuudessa; asiakkaan omaa vastuuta vahvistetaan
- Palveluohjauksen, -neuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja SAS toiminnan kehittäminen
- turvallisen kotona asumisen tukeminen ja arjessa pärjääminen sairaanhoidollisella ja lääketieteellisellä tuella
- toimintakyvyn edistäminen kuntouttavien keinoin
- henkilöstön työhyvinvoinnin edistäminen ja osaamisen vahvistaminen, erityisesti kotihoidossa
- monituottajuuden hyödyntäminen osana toimivia, asiakaslähtöisiä hoito- ja palveluketjuja
- palvelujen painopisteen siirtäminen kevyempiin palveluihin
 - digi/etäpalveluita hyödynnetään kotihoidon tuottamisessa

- kotona asumista tukevia palveluja ja välimuotoista asumista ympärivuorokautisen hoidon sijaan

Ikäihmisten hyvinvointia edistävät palvelut

Yli 68-vuotiaille kohdennetut hyvinvointiarvot toteutetaan ja seniorineuvolatoiminnan laajentaminen arvioidaan ja suunnitellaan pilotoiminnan tulosten perusteella. Toiminnan tavoitteena on ennaltaehkäistä ja seuloa kansansairauksia, ohjata ikääntyvää oman hyvinvointinsa vahvistamiseen ja tukea varatumista ikääntymisen tuomiin muutoksiin.

Ikäihmisten kotona asumista tukevat palvelut**Ikäihmisten kotihoito**

Säännöllisen kotihoidon järjestämisen kattavuustavoite 75 vuotta täyttäneille on 15,0 %. Kasvuun vastataan kotikuntoutuksella sekä muilla kehittämistoimenpiteillä, joiden tavoitteena on vähentää palvelutarvetta (päivystyksen käyttöä ja vuodeosastohoidon tarvetta) sujuvoittaa kotiutuksia sekä ehkäistä ja viivästyttää raskaampien palveluiden tarvetta. Kotihoidon palvelutarpeen kasvuun vastataan edelleen pääasiassa monituottajuudella hyödyntäen kilpailutettua kotihoitoa ja palveluseteliä.

Oulun kaupungin itse tuottaman kotihoidon sisällöllisessä kehittämisessä painopisteinä ovat asiakaslähtöisyys, henkilöstön työhyvinvoinnin lisääminen ja osaamisen vahvistaminen. Kotihoitotyössä vahvistetaan itseohjautuvuutta ja oman työn hallintaa valmentavan ja osallistavan johtamisen avulla, mm. itsenäisen tiimimallin kokeilu. Kotihoidon tuottavuuden ja palveluprosessien sujuvuuden parantamiseksi vakiinnutetaan ja laajennetaan olemassa olevia kotona asumista tukevia teknologisia ratkaisuja.

Hyvinvointipalvelut laatii selvityksen kotihoidon henkilöstörakenteesta vuoden 2021 aikana. Esitys tuodaan hyvinvointilautakunnan käsittelyyn johtopäätöksineen ja mahdollisine toimenpide-esityksineen vuoden 2021 aikana.

Muut ikäihmisten kotona asumista tukevat palvelut

Omaishoito järjestetään edelleen kaikille tuen kriteerit täyttävälle. Ikäihmisten perhehoitoa lisätään erityisesti omaishoidon tukena kouluttaen uusia perhehoitajia vuosittain. Avustajapalvelun palvelusetelin käyttöä vakiinnutetaan. Lisäksi selvitetään muita järjestämistapoja vastata omaishoidon lakisääteisiin vapaisiin ja kevyempiin palvelun tarpeisiin.

Hyvinvointikeskuksissa vahvennetaan perustason sosiaalitoimintaa myös ikäihmisille ns. seniorisosaalityö. Asiakasohjausta tehostetaan Kelan kanssa. Pienituloisten eläkeläisten määrä on kasvava. Sosiaalisen hyvinvoinnin erityisryhmien asumispalveluiden piirissä olevien mielenterveys- ja päihdeasiakkaiden vammaisten sekä ke-

hitysvammaisten ikäihmisten osuus on kasvava. Asumis- palveluiden kilpailutuksessa on huomioitu erityisryhmien hoivan tarve. Myös psykiatrisessa laitoshoidossa ikäihmisten osuus on kasvanut. Erityisen tuen tarpeessa olevalle asiakkaalle nimetään sosiaalityöntekijä.

Ikäihmisten asumispalvelut ja laitoshoido

Ikäihmisten ympärivuorokautisen palvelun tarpeeseen vastataan laitoshoidon sijaan kotona asumista tukevilla palveluilla, tehostetulla kotihoidolla, välimuotoisella asumisella ja tehostetulla palveluasumisella. Tehostetun palveluasumisen järjestämisessä hyödynnetään monituottajuutta siten, että se hankitaan pääasiassa palvelusetelillä. Kasvu ohjautuu yksityiseen tuotantoon ja oman tuotannon paikkojen määrä ei kasva. Tehostetun palveluasumisen palvelu järjestetään siten, että lakisäätien palvelujen kolmen kuukauden järjestämisaika ei ylity ja ikäihmisten hoitoketju toimii. Tavoitteena on, että 8% 75 vuotta täyttäneistä on ympärivuorokautisen hoidon piirissä (1% välimuotoisessa asumisessa, 6% tehostetussa palveluasumisessa ja 1% sosiaalihuoltolain mukaisessa laitoshoidossa).

Välimuotoista asumismallia otetaan käyttöön tehdyn valmistelun pohjalta. Välimuotoisella asumisella tarkoitetaan sellaista asumista, joka sijoittuu itsenäisen tavallisen asumisen sekä tehostetun palveluasumisen väliin.

Ikäihmisten laitoshoidon tarvetta ja mahdollista asteittaista vähentämistä selvitetään edelleen.

Jatkossa vuoro hoitoa tarjotaan pääasiassa omaishoidon tuen asiakkaille. Selvitetään kanta-Oulun osalta vuorohoidon järjestämistä tehostetun palveluasumisen yksikössä laitoshoidon sijasta.

Yhteiset asiat

Palveluohjauksen, -neuvonnan, palvelutarpeen arvioinnin ja SAS toiminnan kehittämistä jatketaan.

Ikäihmisten määrän kasvu lisää palvelutarvetta avosairaanhoidon palveluissa. Tavoitteena on, että ikäännytyn saa tarvitsemansa avun oikeaan aikaan kotona ilman haikutumista päivystykseen ja mahdolliseen vuodeosastohoitoon. Geriatrian, mielenterveys- ja päihdepalveluiden sekä kuntoutuksen erityisosaamisella tuetaan perustason toimintaa.

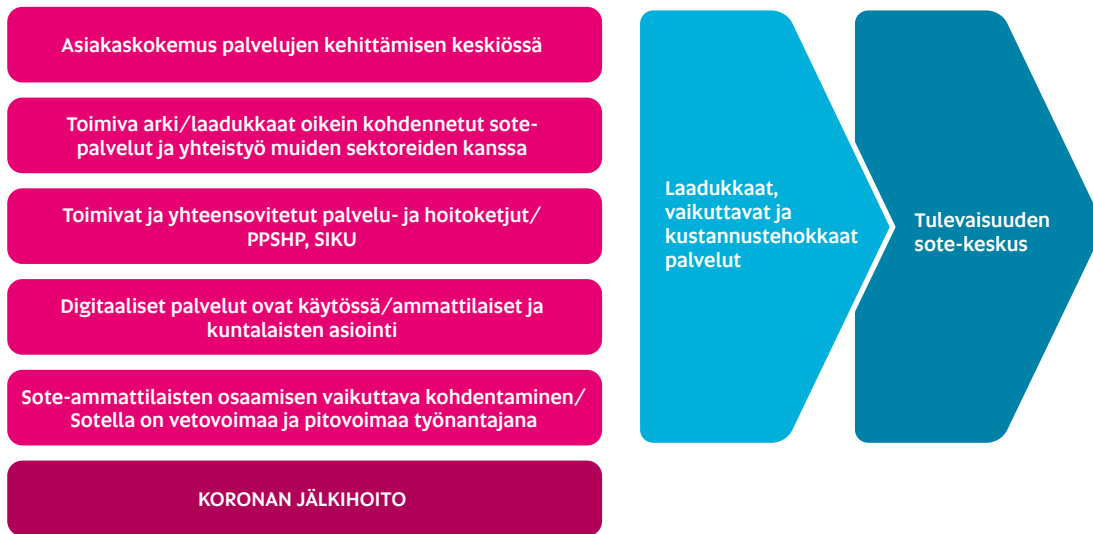
Ikäihmisten palveluissa suunnitelmalliset valvontakäynnit toteutetaan vuosittain yksityisen palvelutuotannon yksiköihin. Omien yksiköiden osalta suunnitellaan sisäistä ohjaus- ja tarkastusmenetelmää.

Taloudelliset tavoitteet:

- Taloudellisena tavoitteena on, että kasva- vaan ikäihmisten palvelutarpeeseen vastataan edukkaammalla kustannuksella ja 75 vuotta täyttäneiden palveluiden järjestämisen kokonais- kustannukset (€/75 v.) laskevat (sisältäen mm. Ikäihmisten sosiaalipalvelut, terveydenhuolto, erikoissairaanhoido).
- Ikäihmisten raskaampien palveluiden suhteel- linen osuus (%) vähenee, kun painopistettä siirretään kevyempiin palveluihin.

Kehittäminen

Hyvinvointipalveluiden keskeiset kehittämisen tavoitteet vuosille 2021-2023

Kuvio. Hyvinvointipalveluiden keskeiset kehittämisen tavoitteet vuosille 2021-2023.

Oulun kaupunki osallistuu maakunnalliseen POPsote – sosiaali – ja terveyspalveluiden uudistamisen hankkeeseen. Hankekokonaisuus sisältää tulevaisuuden sosiaali- ja terveyskeskus ohjelma–hankkeen ja rakenneuudistusosion. Hankkeet kytkeytyvät kansalliseen sote-uudistukseen. POPsoten kehittämisohjelmat: lasten, nuorten ja perheiden, ikääntyvien palveluiden, mielenterveys – ja päihdepalvelut sekä hoitotakuu. Rakenneuudistushanke sisältää johtamisen ja ohjauksen kehittämisen, sote ict – hankkokonaisuuden, asukkaiden ja ammattilaisen digipalvelut, tietojohdamisen, hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen, tutkimus -, kehittämis-, innovaatio- ja opetustoiminnan sekä OYS erä alueen yhteisenä hankkeena jatkovalmistellaan Pohjoisen osaamis- ja tukikeskus.

Palveluita kehittäessä keskiössä on asiakaskokemuksen huomioiminen mahdollistamalla eri asiakasryhmien osallistuminen palveluiden kehittämiseen eri tasoilla ja eri toteutusmuodoin. Lasten ja nuorten vaikuttamismahdollisuuksia ja osallisuutta lisätään arjen toiminnoissa ja päätöksenteon eri vaiheissa mm. lapsivaikutusten arvioinnilla. Hyvinvointipalvelut ja järjestöt muodostavat kolme elämänkaariverkostoa (lasten, nuorten ja lapsiperheiden, työikäisten ja ikäihmisten), jotka kokoontuvat säännöllisesti arvioimaan toimintaympäristön haasteita ja tekemään kehittämistyötä esimerkiksi hankkeiden ja projektien kautta. Muita osallisuuden edistämisen muotoja ovat mm. lakisääteisissä neuvostoissa toimiminen, erilaiset kyselyt käyttäjille ja kuntalaisille sekä kuntalaisten osallistaminen uusien palvelumuotojen käyttäjäkokeiluissa ja tuotetestaustoiminnassa.

Digitalisaatiota hyödynnetään voimakkaasti osana normaalia palveluiden kehittämistä integroituvissa sosiaali- ja terveyspalveluissa. Hyvinvointipalvelut toteuttaa digitaalisten palveluiden kehityssuunnitelmaa osana Digitaalinen Oulu –ohjelman tavoitteita. Vuoden 2020 - 2021 aikana teknologia- ja digitaalisten ratkaisujen kehittämisen painopisteenä ovat seuraavat kokonaisuudet: virtuaalisen hyvinvointikeskuksen toimintatapa, kotona asumista tukevien teknologioiden käyttöönotto ja laajentaminen, robotiikan ja tekoälyn hyödyntäminen, mobiilisovellusten ja sms-palveluiden hyödyntäminen, asiakkuudenhallinta ja oman työn organisointi, lakisääteiset tai teknologiamuutoksista johtuvat järjestelmäpäivitykset sekä lisähankinnat ja OuluHealthin kokeilut ja pilotoinnit, jotka tukevat kehittämistä. Kehittämissuunnitelmaan on kuvattu tarkemmin kehittämistoimenpiteitä, jotka etenevät eri vaiheiden (esiselvitys, kilpailutus, hankittu) osaksi toimintaa. Kehittämisessä painotetaan toiminnallisen muutoksen toteutumista ja asiakas -, ammattilais- ja kustannushyötyjä sekä säännöllistä seurantaa.

Vuoden 2021 aikana sosiaalipalveluiden sähköisen ajanvarauksen käyttöönottoa selvitetään ja mahdollisuuksien mukaan käyttöönotetaan laajamittaisesti. Kuntalaisille tarjotaan uusia asiointitapoja, lisäämällä mm. video – ja etävastaanottoja laajasti sosiaalipalveluissa, kotihoidossa sekä hyvinvointikeskuksien vastaanotoilla. Omahoitopalvelun uudistamiseen liittyvä esiselvitys toteutetaan mm. kansallisten palveluiden laajenemisen, mobiilikäytön lisääntymisen ja saavutettavuuskriteerien voimaantumisen vuoksi. Käytössä olevien kotona asumista tukevien tek-

nologioiden (mm. lääkerobotti, virtuaalikoito, anturi-tekniologia, sähköinen ovenavaus) laajennetaan uusien kuntalaisten käyttöön. Ohjelmistorobotiikkaa tullaan hyödyntämään mm. ammattilaisten rutiininaisten tehtävien automatisoinnissa. Asiakaskooste tulee kokoamaan kokonaiskuvan asiakkaiden tilanteesta työntekijöille sekä toimii työntekijöiden toiminnanohjauksen välineenä antaen herätteitä ja muistutuksia tulevista työtehtävistä. Sosiaalitoimen Effica-järjestelmän päivitys LifeCare versioksi toteutetaan 2021 aikana. Sosiaalitoimen Kanta-liittymä toteutetaan vuodenvaihteessa 2020-2021. Sosiaalitoimen Kanta-liittymä tulee mahdollistamaan kuntalaisille myös omien sosiaalihuollon palvelutapahtumien katselemisen omakanta-palvelusta.

Hyvinvointipalvelut toteuttaa osaltaan Oulun Innovaatio Allianssin (OIA) tavoitteita toimien aktiivisena kumppanina OuluHealth-ekosysteemin toiminnassa sekä kansallisesti että kansainvälisesti. Oulun Innovaatio Allianssi on tehnyt uuden vision vuoteen 2027 saakka, johon kuuluu viisi pää-tavoitetta ja kolme strategista kohdealaa.

Hyvinvointipalvelut toteuttaa osaltaan strategista kohdealaa Digitaalisen hyvinvoinnin ja terveyden ratkaisut (sis. datavarannot). Kohdeala sisältää data ja ratkaisut yhteiskunnan resurssina osana ennakoivaa ja tukevaa terveydenhuoltoa, tulevaisuuden sairaala / "hyvinvointikampus", paremmat palvelut kuntalaisille virtuaalipalvelutuotannon avulla ja OuluHealth Labs toimintojen ja palvelujen laajentuminen koko maakuntaan. (OIA luonnos). OuluHealth ekosysteemin tavoitteena on tuottaa innovaatioita, tukea yritysten kasvua ja edistää uusien hoitojen, palvelujen ja toimintamallien käyttöönottoa. Yhteisinä strategisina kärkiteemoina ovat palvelujen älykäs digitalisointi ja johtaminen; OuluHealth johtavaksi ratkaisujen kehitysalustaksi sekä osaamisen kaupallistaminen. Kehittämisen tavoitteena on tulevaisuuden teknologioiden hyödyntäminen ajasta ja paikasta riippumattomien hyvinvointipalveluiden luomisessa DigiHealth osaamiskeskittymää hyödyntäen; Uusien palveluiden rohkea kokeileminen ja tarvelähtöisten ratkaisujen yhteiskehittäminen OuluHealth Labs - innovaatio- ja kehitysalustan avulla sekä monitoimijayhteistyömalli ja yhteinen innovaatioprosessi tukee uusien innovaatioiden kehittämistä, käyttöönottoa ja kaupallistamista.

OuluHealth Labs Oulu WelfareLab -toimintamallissa Hyvinvointipalvelujen ammattilaiset, asiakkaat ja kuntalaiset tekevät yritysyhteistyötä kokeillen digitaalisia ratkaisuja osana sosiaali- ja terveyspalveluja. Toimintamallin avulla opitaan uusista ratkaisuksista, ymmärretään ratkaisujen hyötyjä osana palveluja sekä osallistutaan ratkaisujen kehittämiseen. Yrityksille mahdollistetaan myös kuntalaisen omahoitoa sekä yksilön terveyttä ja hyvinvointia tukevien sovellusten ja tuotteiden kehitystyötä ja pilotointia arjen toimintaympäristössä.

STEA-rahoitteiset hankkeet käsitellään Oulun kaupungissa järjestöjen kanssa yhteisesti sovittujen menettelytapojen mukaisesti. Tavoitteena on tukea rahoitusten saamista

alueelle erityisesti niihin ennaltaehkäisevän työn ja terveyden ja hyvinvoinnin edistämisen painopisteisiin, jotka nousevat väestön tarpeista.

Ulkoista kehittämisrahoitusta haetaan ja kohdennetaan strategian toimeenpanoa tukevien kehittämissalkkujen kautta, joissa toimijoina ovat hyvinvointipalveluiden ohella konsernihallinto, sivistys- ja kulttuuripalvelut, yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut sekä liikelaitoksista BusinessOulu. Salkuilla ohjataan kaupungin projektimuotoisen kehittämistoiminnan valintoja. Salkuilla on tiivis yhteys sisäiseen kehittämiseen ja siinä määritellään kansallisen ja kansainvälisen kehittämistoiminnan projektimuotoiset valinnat sekä hyödynnetään olemassa olevia verkostoja.

Talous

Hyvinvointipalvelujen talousarvio vuodelle 2021 (toimintakate) on 678,3 M€, toimintamenot 731,3 M€ ja toimintatulot 53 M€.

Uusien sopimusten mukaiset palkankorotukset on huomioitu talousarviossa. Palkankorotusten arvioidaan lisäävän kustannuksia noin 4,1 M€ vuonna 2021. Asiakaspalvelujen ostoihin on varattu indeksikorotukset.

Vanhuspalvelulain mukaisen hoitajamitoituksen nousu lisää hyvinvointipalvelujen kustannuksia. Vuoden 2021 osalta kustannuslisäys on vielä vähäinen, noin 0,3 M€. Vuonna 2022 kustannusten arvioidaan tässä vaiheessa olevan noin 1,7 M€ ja vuonna 2023 noin 7 M€. Hoitajamitoituksen nousun mukaisia lisäkustannuksia ei ole huomioitu vuosien 2022-2023 taloussuunnitelmassa.

Hyvinvointipalvelujen talousarvion toteutuminen suunnitellusti perustuu keskeisten hoito- ja palveluketjujen integraation onnistumiseen. Keskeisille hoito- ja palveluketjuille on asetettu toimenpiteet talouden tasapainottamiseksi vuosina 2021-2023. Talousarviossa hoito- ja palveluketjuille on asetettu (ylätason) taloudelliset tavoitetasot tavoitteena kustannuskehityksen taittuminen. Toimenpiteiden toiminnallisten sekä taloudellisten tavoitteiden tarkennus tehdään käyttösuunnitelmaan.

Ulkoisen arvioinnin toimenpiteet sisältyvät talousarvioon. Pääosin toimenpiteet kohdentuvat ikäihmisten hoito- ja palveluketjuun. Toimenpiteillä on tavoitteena saavuttaa yhteensä n. 5,5 M€ kustannussäästöt. Säästötoimet kohdentuvat pääosin vuodelle 2021.

Vuoden 2021 talousarvioon ei sisälly määräraha- ja koronapandemian mahdolliseen jatkumiseen.

Sosiaali- ja terveyspalvelujen asiakasmaksulakia uudistetaan. Asiakasmaksulain muutosten on tarkoitus tulla voimaan 1.7.2021. Esityksen mukaan palvelujen maksuttomuutta laajennetaan ja maksuja kohtuullistetaan. Talousarvioesityksessä ei ole huomioitu lakimuutoksen mahdollisia vaikutuksia.

Taloudellisena tavoitteena ovat asukaskohtaisten menojen kasvun taittaminen ja kääntäminen laskuun. Menot (netto) asukasta kohti ovat talousarviossa 3247 euroa. Vuonna 2020 asukaskohtaisten menojen kasvuennuste on noin 4,7 %. Myös keskeisille hoito- ja palveluketjuille on asetettu euromääräiset tavoitetasot, €/asukas. Käyt-

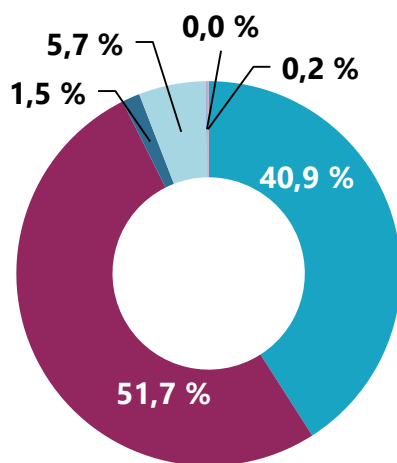
tösuunnitelmaan määritellään tarkemmat tavoitetasot palvelukokonaisuuksille ja osin myös toiminnoille sekä asiakaskohtaisten kustannusten, €/asiakas, tavoitetasot.

Vuonna 2021 sitovana määrärahana valtuustoon nähden on hyvinvointilautakunta toimintakatetasolla.

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

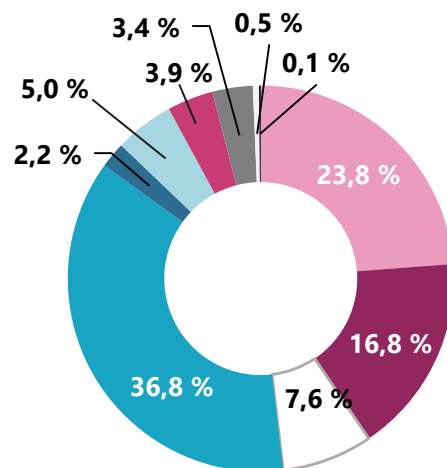
1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	53 838	53 342	51 598	53 000	53 000	53 000
Toimintamenot	-678 770	-678 592	-711 211	-731 293	-760 918	-791 703
Toimintakate	-624 932	-625 250	-659 614	-678 293	-707 918	-738 703

Toimintatulot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 53 MEUR

- Myyntitulot
21,7 MEUR
- Maksutulot
27,4 MEUR
- Tuet ja avustukset
0,8 MEUR
- Tilavuokratulot
3,0 MEUR
- Muut vuokratulot
0,02 MEUR
- Muut toimintatulot
0,1 MEUR

Toimintamenot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 731,3 MEUR

- Henkilöstömenot
174,0 MEUR
- Asiakaspalvelujen ostot
122,5 MEUR
- Muut palvelujen ostot
55,6 MEUR
- Erikoissairaanhoido
269,3 MEUR
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
15,9 MEUR
- Palvelusetelivastukset
36,3 MEUR
- Muut avustukset
28,2 MEUR
- Tilavuokramenot
24,8 MEUR
- Muut vuokramenot
3,8 MEUR
- Muut toimintamenot
1,0 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	21 477	21 612	22 312	21 702	21 702	21 702
Maksutulot	27 336	27 378	24 878	27 378	27 378	27 378
Tuet ja avustukset	914	1 234	1 289	802	802	802
Tilavuokratulot	3 323	3 008	3 007	3 008	3 008	3 008
Muut vuokratulot	93	20	20	20	20	20
Muut toimintatulot	695	90	90	90	90	90
Toimintatulot yhteensä	53 838	53 342	51 598	53 000	53 000	53 000
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-159 105	-164 832	-168 432	-173 983	-175 709	-177 006
Palkat ja palkkiot	-125 254	-129 349	-132 829	-137 563	-138 594	-140 204
Henkilösivukulut	-33 851	-35 484	-35 603	-36 419	-37 114	-36 802
Palvelujen ostot yht. (sis.esh)	-419 567	-409 556	-436 106	-447 373	-471 699	-497 895
Asiakaspalvelujen ostot, ilman esh	-109 982	-105 675	-112 775	-122 507	-136 101	-148 565
Muut palvelujen ostot, ilman esh	-55 173	-53 226	-62 876	-55 597	-56 294	-58 312
Erikoissairaanhoido	-254 411	-250 655	-260 455	-269 269	-279 304	-291 018
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-14 774	-13 625	-17 525	-15 870	-16 070	-16 770
Avustukset	-57 188	-61 372	-59 472	-64 497	-67 638	-70 779
Palvelusetelit	-29 357	-33 325	-33 125	-36 325	-39 325	-42 325
Muut avustukset	-27 830	-28 047	-26 347	-28 172	-28 313	-28 454
Tilavuokramenot	-24 063	-24 675	-24 775	-24 771	-24 805	-24 055
Muut vuokramenot	-3 469	-3 575	-3 875	-3 774	-3 974	-4 174
Muut toimintamenot	-605	-956	-1 025	-1 024	-1 024	-1 024
Toimintamenot yhteensä	-678 770	-678 592	-711 211	-731 293	-760 918	-791 703
TOIMINTAKATE	-624 932	-625 250	-659 614	-678 293	-707 918	-738 703

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstömäärän kehitys

Vuoden 2021 talousarvioesityksessä on tuotu esille henkilöstö- ja koulutussuunnitelmaa koskevat strategiset tavoitteet, lisäksi vuodelle 2021 laaditaan käyttösuunnitelmatasoinen tarkempi henkilöstö- ja koulutussuunnitelma. Hyvinvointipalveluiden henkilöstö- ja koulutussuunnitelmassa huomioidaan mm. Oulun kaupungin kaupunkistrategia 2026 sekä henkilöstöohjelma 2018-2022 tavoitteineen.

Hyvinvointipalveluiden henkilöstömäärän tarkasteluun vaikuttavat Oulun kaupungin ja Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiirin selvityksen kautta tehtävät henkilöstöpainotukset kohdentuen tarpeen mukaisesti joko ennaltaehkäiseviin, tuettuihin tai raskaimpiin palveluihin. Tämä voi tarkoittaa henkilöstömäärän lisäyksiä perustason palveluissa vaikuttavuuden lisäämiseksi ja kokonais kustannusten vähentämiseksi. Henkilöstömäärät selkiintyvät selvitystyön pohjalta tehtyjen toimenpiteiden edetessä. Eduskunta on päättänyt ja presidentti vahvistanut 9.7.2020 ns. hoitajamitoituksen lakisääteisydestä tehostettuun palveluasumiseen ja ympärivuorokautiseen laitoshoidon. Lain mukainen 0,7 mukainen mitoitus tulee olla käytössä vuoden 2023 keväällä, jota kohti edetään vaiheittain. Tällä tulee jatkossa olemaan vaikutuksia hoito- ja hoivahenkilöstön henkilöstömäärään, samoin kuin mahdollinen hoitotakuun tiukentaminen tuo tarpeen lääkäri- ja hoitajaresurssien lisäämiseen.

Muilta osin hyvinvointipalvelut pyrkii tehostamaan omaa toimintaansa mm. hyödyntämällä henkilöstön vaihtuvuutta ja luonnollista poistumaa mahdollisuuksien mukaan. Henkilöstömenojen hallinta edellyttää henkilöstön tarkoituksenmukaista resursointia ja henkilöstön optimaalista rakennetta. Tavoitteena on, että toiminnan ja palvelutarpeiden muuttuessa oikeat ihmiset ovat oikeissa paikoissa ja tarvittavia henkilöstösiirtoja voidaan tarpeen mukaan toteuttaa. Toiminnan sisällön ja tarpeiden muuttuessa joudutaan kiinnittämään huomiota myös rekrytoitavien henkilöiden osaamiseen työnantajan tavoitteiden toteuttamiseksi.

Työhyvinvoinnin kehittäminen

Henkilöstön kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin lisääntyminen ja sairauspoissaolojen väheneminen ovat keskeisiä tavoitteita, jotka toteutuessaan lisäävät toteutunutta työpanosta ja vähentävät henkilöstökustannuksia. Henkilöstön työhyvinvoinnin kehittämiseksi kiinnitetään huomiota henkilöstön sairauspoissaolojen hallintaan erityisesti niillä palvelualueilla, joilla sairaskäyttäytyminen on ollut selvästi tavoitetasoa (5,1 %) suurempaa sekä niiden sairausryhmien osalta, jotka ovat olleet kasvussa. Ikäihmisten hyvinvointipalvelujen alueella jatketaan henkilöstön hyvinvoinnin tukemiseksi ja sairauspoissaolojen vähentämi-

seksi työkykyjohtamisen toimenpiteitä, jotka kohdentuvat erityisesti tapaturmien ehkäisyyn, työkuoron parantamiseen ja liikunnan lisäämiseen.

Vuoden 2020 syksyllä toteutettavan Kunta10-tutkimuksen perusteella sovitaan uusista henkilöstön hyvinvointia tukevista toimenpiteistä palvelualueittain ja -yksiköittäin vuosille 2021-2022. Osana Oulun kaupungin henkilöstöohjelman jalkauttamista kaupungissa on laadittu ennakoivan hyvinvoinnin toimenpideohjelma, "Askel edellä", jonka avulla myös hyvinvointipalveluissa pyritään aiempaa tietoisemmin edistämään henkilöstön kokonaisvaltaista hyvinvointia. Toimenpideohjelman ja Kunta10-toimenpiteiden tueksi on laadittu hyvinvointikysely, joka lähetetään jatkossa koko henkilöstölle kaksi kertaa vuodessa keuhäisin ja syksyisin.

Yhteistyössä Työterveys Virta Oy:n kanssa henkilöstölle tarjotaan sekä ennaltaehkäisevää työterveyshuoltoa, sairaanhoitoa että kuntoutusmahdollisuuksia Oulun kaupungin työterveyshuollon puitesuunnitelman mukaisesti. Hyvinvointipalvelut tekee lisäksi oman tarkentavan toimintasuunnitelman työterveyshuollon kanssa vuosittain. Vuonna 2021 työterveysyhteistyön kehittämisen erityishuomion kohteena on esimiestyön tukeminen ja vahvistaminen. Tällä on merkitystä koko henkilöstön ja organisaation hyvinvointiin.

Lisääntyvien mielenterveysongelmien haltuun ottamiseen tulisi löytää nykyistä paremmin tehoavia keinoja. Hyvinvointipalveluissa jatketaan vuonna 2020 käynnistettyä lyhytterapia-pilottia, jolla pyritään tarjoamaan tehostettua tukea mielenterveysongelmien alkuvaiheessa.

Henkilöstön rekrytointi, työnantajan veto- ja pitovoima

Riskiä palveluiden tuottamiseen ja henkilöstön työhyvinvointiin on aiheuttanut tiettyjen henkilöstöryhmien rekrytointihaasteet. Varsinkin lyhytaikaisten sijaisten saaminen on tuottanut ongelmia useammalla palvelualueella. Palvelutuotannon turvaamiseksi ja työhyvinvoinnin tukemiseksi huomiota tulee kiinnittää sellaisiin palvelussuhteisiin liittyviin veto- ja pitovoimatekijöihin, jotka lisäävät potentiaalisten työntekijöiden kiinnostusta hakeutua töihin Oulun kaupungille ja hyvinvointipalveluihin.

Sähköiseen asiointiin liittyvän ns. yhteisöllisen työvuorosuunnittelun vakiinnuttaminen ja laajentaminen jatkuu vuonna 2021.

Hoitotyön ammattilaisten (sairaan- ja lähihoitajat) mahdollisuutta keskittyä koulutustaan vastaaviin tehtäviin pyritään parantamaan lisäämällä hoiva-/lähiavustajien määrää erityisesti kotihoidossa sekä tarkentamalla työnjakoa avustavan henkilöstön ja ammattilaisten välillä. Avustava henkilöstö ottaisi jatkossa vastuun kotihoidon avustavista tehtävistä, jolloin hoitajien työpanos olisi mahdollista käyttää tehokkaammin asiakkaiden välittömään hoitoon.

Tämän uskotaan lisäävän hoitotyön kiinnostavuutta (veto-voimaa) ja helpottavan henkilöstön saatavuutta.

Osaamisen kehittäminen

Osaamisen kehittämisen so. ammatillisen lisä- ja täydennyskoulutuksen osalta tavoitteena on edelleen päästä suositusten mukaisesti vähintään kolmeen koulutuspäivään/työntekijä/vuosi. Vuonna 2021 lisä- ja täydennyskoulutuksessa kiinnitetään huomiota mm. asiakaskokemuksen parantamiseen sosiaali- ja terveydenhuollon palveluissa. Painopisteen siirtyminen kotiin annettaviin palveluihin laitoshoidon kustannuksella voi tarkoittaa mm. hoitohenkilöstön täydennys-/muuntokoulutautumista ja uudelleen sijoituksia. Kotihoitotyössä vahvistetaan itseohjautuvuutta ja oman työn hallintaa valmentavan ja osallistavan johtamisen avulla. Henkilöstön osaamista lisätään mm. koulutuksella vastaamaan paremmin asiakastarpeita. Itsenäisen tiimimallin kokeiluissa on tavoitteena hoidon jatkuvuuden paraneminen ja omahoitajuuden vahvistuminen.

Yhteiset palveluketjujen integraatiohankkeet PPSHP:n kanssa lisäävät tarvetta henkilöstön täydennyskoulu-

tusten suunnitteluun ja toteuttamiseen, jotta integraatiohankkeista saadaan mahdollisimman suuri hyöty. Osaamisen kehittämisen tarpeita, konkreettisia lisä- ja täydennyskoulutuksia sekä henkilöstön rekrytoinnin kehittämistä yhteensovitetaan mahdollisuuksien mukaan PPSHP:n kanssa.

Henkilöstökustannukset

Kevään 2020 virka- ja työehtosopimusneuvottelujen yhteydessä sovittiin useista palkankorotuseristä alkaneelle sopimuskaudelle 2020-2021. Kvtes-sopimukseen kuuluvat yhteensä 2,22 % suuruiset yleiskorotukset sekä 0,8% suuruinen paikallinen järjestelyerä. Lääkisopimukseen kuuluvat hieman toisistaan poikkeavan suuruiset yleiskorotukset ja 0,5 % suuruinen keskitetty erä. KT on arvioinut syntyneen palkkaratkaisun nostavan henkilöstökustannuksia kaikilla kunnallisen alan sopimusaloilla yhteensä 3,04 % koko virka- ja työehtosopimuskauden aikana.

Henkilöstösuunnitelmassa ei ole huomioitu uuden hallitusohjelman mahdollisia henkilöstöön vaikuttavia linjauksia.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	2 093	2 044	2 147	2 243	2 191	2 209
Tilapäiset	909	878	988	773	824	829
Yhteensä	3 002	2 922	3 135	3 016	3 015	3 038
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	3 002	2 922	3 135	3 016	3 015	3 038
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-125 254	-129 349	-132 829	-137 563	-138 594	-140 204
Henkilösivukulut	-31 458	-33 013	-33 133	-33 949	-34 643	-34 331
Yhteensä	-156 711	-162 362	-165 962	-171 512	-173 238	-174 535
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1 355	0	-1 165	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	-2 394	-2 471	-2 471	-2 471	-2 471	-2 471
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-277	0	-236	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-160 737	-164 832	-169 834	-173 983	-175 709	-177 006

7.7 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Toiminnan kuvaus

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden keskeisenä tavoitteena on edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia. Sivistys- ja kulttuuripalvelut jakaantuu seuraaviin vastuualueisiin: varhaiskasvatus, perusopetus- ja nuorisopalvelut, lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus, liikuntapalvelut ja kulttuuripalvelut sekä omiina palveluina osallisuus ja yhteisötoiminta. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kokonaisuuteen kuuluvat myös vammais-, vanhus- ja maahanmuuttajaneuvostot, lähidemokratiatoimikunta ja Oulun nuorisovaltuusto (ONE).

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat kunnalle lainsäädännössä määritellyjä tehtäviä. Varhaiskasvatuksen, esiopetuksen, perusopetuksen ja lukiokoulutuksen lainsäädäntö määrittelee pitkälti palvelujen järjestämistavan. Uudistuneet ja uudistuvat varhaiskasvatus- ja opetussuunnitelmat määrittelevät opetuksen sisältöjä. Kulttuuri-, liikunta-, nuoriso- ja vapaa-ajan palveluissa sekä osallisuuden ja yhteisötoiminnan järjestämisessä kaupunki voi itse määrittellä palvelujen sisältöä ja laajuutta vapaammin.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja tehtävä on kirjata eri näkökulmista kaupunkistrategiaan ja sitä on avattu yksityiskohtaisemmin sivistysohjelmassa ja kulttuuristrategiassa. Sivistysohjelmassa on otettu kantaa siihen tehtävään, mikä toimialalla on yhteisen valovoimaisen Oulun saavuttamiseksi. Visionamme on "Sivistys rakentaa Oulua". Perustehtävämme mukaisesti "sivistys- ja kulttuuripalvelut edistää yksilön ja yhteisöjen kokonaisvaltaista hyvinvointia". Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osuus kaupunkistrategian ja sivistysohjelman toteutumiseksi vaatii entistä vahvempaa ja tiiviimpää yhteistyötä ja -suunnitelua sekä hyvinvointipalveluiden että yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden kanssa

Alueellinen työskentelytapa on yksi sivistys- ja kulttuuripalveluiden toiminnan järjestämisen painopisteistä. Toiminnan tavoitteena on alueiden henkilöstön yhteisöllisyyden tukeminen sekä monialaisen osaamisen ja verkostomaisen toiminnan kehittäminen.

Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen poikkihallinnollisten painopisteiden (2019–2021) mukaisesti sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan kulttuurihyvinvoinnin ja terveysliikunnan ohjelmien toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen.

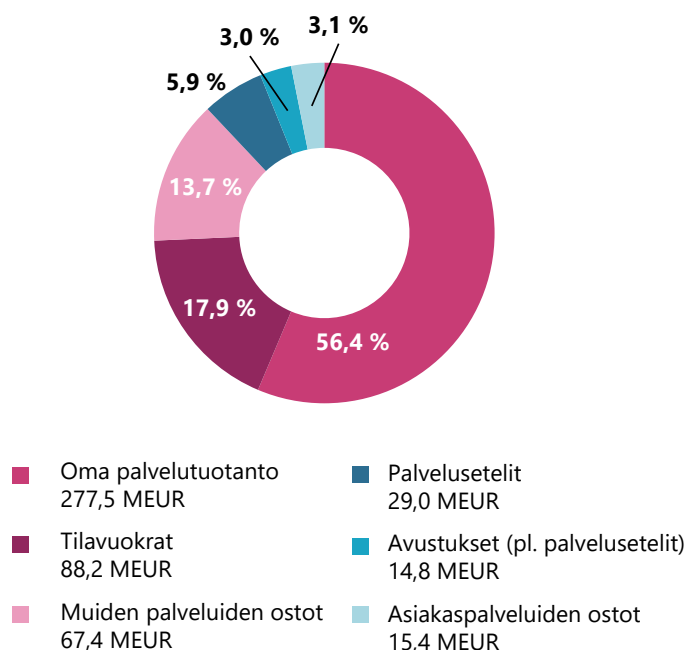
Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikutetaan yhteisellä hyvinvointitiedolla, minkä pohjalta tehtyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla. Rakennetun ympäristön

suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutus-suunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin strategia ja sivistysohjelma, henkilöstöohjelma, taloudellinen tilanne sekä henkilöstöjohtamisen tarpeet eri vastuualueilla. Henkilöstöohjelma on voimassa vuosina 2018-2022 ja tavoitteena on toteuttaa sitä osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden jokapäiväistä työtä. Henkilöstöohjelma jakaantuu kolmeen keskeiseen teemaan tavoitteineen: johtaminen ja esimiestyö, henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen sekä henkilöstön hyvinvointi.

Vuoden 2021 tavoitteena on valmentavan johtamisen koulutukset esimiehille ja työyhteisövalmentajille sekä valmentavan johtamisen työkalupakin käyttöönotto. Lisäksi ylimmän johdon coaching aloitetaan. Korona on muuttanut toimintaympäristöä ja lisännyt etätöiden määrää. Vuonna 2021 kehitetään etätöiden johtamista, tutustutaan uusiin työkaluihin ja hyödynnetään muutoksen johtamisessa vuonna 2020 käyttöönotettua henkilöstömittareiden tiedolla johtamista. Osana johtamisen kehittämistä syvennyttään myös kriisi- ja poikkeustilanneviestintään, joka osoitti tärkeytensä kevään 2020 aikana. Pyritään aktiivisesti vaikuttamaan valtionrahoitukseen siten, että esimerkiksi varhaiskasvatus ja perusopetus pystyttäisiin tulevaisuudessa järjestämään pysyvän rahoituksen turvin, jolloin hankerahoitus vähenisi.

Toimintamenot TA2021 järjestämistavoittain, yht. 492,3 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Yhdyspintojen ja hyvien toimintamallien vakiinnuttaminen sivistys- ja kulttuuripalveluiden ja maakuntaan siirtyvien palveluiden välille on kuntalaisen hyvinvoinnin kannalta kriittinen menestystekijä. Pohjois-Pohjanmaan hyvinvointisopimus 2019–2025: ”Oppiminen ja kasvu ovat hyvinvointia”, antaa erinomaisen viitekehyksen monialaisten palveluiden kehittämiselle. Oululaisen lapsiperheen kannalta on välttämätöntä onnistua ehyen opin ja kasvun polun rakentamisessa ja vaikuttaviin palveluihin ohjautumisessa. Tulevaisuuden kunnassa koulutuksesta tulee sen tärkein tehtävä. Valtio panostaa lähivuosina yhä enemmän kasvatukseen ja koulutukseen. Hallitusohjelmaan sisältyvän oppivelvollisuuden pidentämisen sekä kaksivuotisen esiopetuksen ja muiden koulutusta vahvistavien linjausten myötä kunnille myönnetään valtionhallinnosta merkittävästi myös rahoitusta vuosille 2020-2022 varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen laadun ja tasa-arvon kehittämiseksi.

Oulun merkittävimpiä vahvuuksia ovat edelleen nuori väestörakenne, osaaminen ja korkea koulutustaso. Kaupungin väkiluku kasvaa edelleen, mutta kasvuvauhti on hidastunut. Taustalla on pienentynyt syntyvyys sekä kotimaisen muuttovoiton pieneneminen. Oululaisten 0-6-vuotiaiden lasten määrä on jatkanut laskuaan viime vuosina. Syksyyn 2021 ennustetaan varhaiskasvatuksen palvelujen piirissä olevien lasten määrän laskevan noin 600 lapsella ja perusopetuksen vuosiluokkien 0-6 osalta 150 lapsella. Peruskoulun yläluokkalaisten määrän ennustetaan kasvavan maltillisesti vielä muutaman vuoden ajan. Jatkossa suurin kasvu koulutuspalveluiden osalta kohdistuu lukioikäisten määrän kasvuun. Suhteellisesti eniten kasvaa edelleen ikääntyvien osuus. Ikääntyvän väestön kasvu lisää tarpeita suunnata liikunta- ja kulttuuripalveluja entistä enemmän ko. väestöryhmille. Edistämällä aktiivista elämäntapaa ja tukemalla hyvinvointiaktiivisuutta vahvistetaan hyvinvointia ja terveyttä kaikissa elämänvaiheissa.

Oulun kaupungin keskeisimpiin haasteisiin: nuorisotyöttömyys, perheiden arjen haasteista selviytyminen ja lapsiperheköyhyys, nuorten yksinäisyys, päihde ja mielenterveyden ongelmat voidaan vaikuttavasti puuttua ainoastaan monialaisella yhteistyöllä. Perheiden tukemiseksi lapsen omissa kasvu- ja kehitysympäristöissä on luotava uusia toimintamalleja ja vahvistettava jo hyväksi todettuja. Samanaikaisesti on tunnistettava, että digitaaliset palvelut tulevat osaksi kaikkien toimialojen toimintaa. Palvelut, jotka eivät ole paikkaan sidonnaisia, lisääntyvät. Alueellinen toiminta vahvistaa monialaista ja poikkitoiminnallista yhteistyötä, verkostoitumista ja yhteisöllisyyttä. Tapahtumat, aito osallisuus ja laadukkaat palvelut luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetoa kaupunkilaisten arjen jäsentäjinä, sivistystä ja viihtyisyyttä lisäämällä ja perheiden hyvinvointia vahvistamalla. Kaupunkilaisten vapaa-aika-

palveluita kehitetään aktiivisesti yhteistyössä kolmannen sektorin toimijoiden kanssa.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut ovat peruspalveluita, joita käyttää päivittäin kymmeniä tuhansia oululaisia. Ne luovat kaupunkiin elinvoimaisuutta ja vetoa erityisesti perheiden hyvinvoinnin kautta. Osaavat ja luovat ihmiset ovat jatkossa Oulun tärkein voimavara ja kilpailutekijä. Sivistys- ja kulttuuripalveluiden rooli ja merkitys hyvinvointia tuottavina palveluina kasvaa edelleen sote-palveluiden siirtyessä maakuntaan.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Palveluiden järjestäminen

Varhaiskasvatuspalvelut

Kunnallista varhaiskasvatusta ja esiopetusta toteutetaan neljällä alueella, ja toimintaa johtavat aluepäälliköt. Yksityisen toiminnan osuus päiväkotitoiminnasta pidetään ennallaan 35-40 prosentissa. Yksityisen varhaiskasvatuksen osuutta on syytä tarkastella lapsimäärien vähentyessä vuosittain palveluverkkosuunnittelun yhteydessä.

Varhaiskasvatuspalveluita järjestetään kunnallisissa ja yksityisesti päiväkodeissa, perhepäivähoidossa ja avoimena kerhotoimintana. Esiopetusta järjestetään kunnallisesti ja yksityisesti päiväkodeissa, sekä kunnallisesti muutamilla kouluilla. Yksityinen palvelu järjestetään joko palvelusetelillä tai yksityisen hoidon tuella. Tavoitteena on, että yhä useampi lapsi osallistuu säännöllisesti varhaiskasvatukseen.

Varhaiskasvatuspalveluissa ennustetaan palvelujen piirissä olevien lasten määrän laskevan noin 600 lapsella. Edelleen avoimesta kerhotoiminnasta siirrytään päiväkoteihin, näin kunnallisissa päiväkodeissa olevien lasten määrä ei laske niin jyrkästi ennusteiden mukaan. Suhdeluvun ja varhaiskasvatusoikeuden muutokset 8/20 ovat lisänneet tilan ja henkilöstön tarvetta.

Varhaiskasvatuksen henkilöstömäärän vähenemä on lapsimäärän muutoksen vuoksi vuodelle 2021 noin 37 htv. Tulevina vuosina määräaikaista tehtäviä jätetään täyttämättä ja sen sijaan käytetään sisäisiä siirtoja. Pieniä päiväkotiyksiköitä suljetaan ja ryhmiä vähennetään. Avoimen kerhotoiminnan ryhmiä tarkastellaan alueellisesti siten, että ryhmän perustamisrajana pidetään minimissään 13 lasta. Henkilöstön koulutustasoa nostetaan muuttamalla vapautuvia varhaiskasvatuksen lastenhoitajan tehtäviä varhaiskasvatuksen opettajan tehtäviksi noin 30 vuonna 2021.

Muutostilanteessa tavoitteena on yksikkökustannuksen (esim. €/hoidettava lapsi ja €/oppilas) pysyminen vähintään nykytasolla tai alentaminen. Näillä toimenpiteillä turvataan jatkossakin laadukas varhaiskasvatus. Kaupungin päiväkotien käyttöastetta esitetään nostettavaksi viidellä prosenttiyksiköllä vaiheittain vuoteen 2024 mennessä (tavoite 85 %). Toimenpiteinä tavoitteen saavuttamiseksi ovat mm. ryhmien tehokkaampi täyttö, tarkempi harkinta sijaisten hankkimisessa sekä henkilöstömäärän ja henkilöstön lomien tehokkaampi suunnittelu.

Opetusministeriön viisivuotiaiden maksuton 20 tunnin varhaiskasvatuskokeilu jatkuu heinäkuun 2021 loppuun. Tämän jälkeen viisivuotiaiden maksuton varhaiskasvatus päättyy. Varhaiskasvatuspalveluissa pyritään pääsemään mukaan OKM:n kaksivuotisen esiopetuksen kokeiluun. Kokeilukunnat valitaan satunnaisesti ja valitusta kokeilukunnasta mukaan maksuttomaan esiopetuskokeiluun pääsee vain osa lapsista. Mikäli Oulun varhaiskasvatuspalvelut tulee valituksi kokeiluun, kokeilulle haetaan erillisavustusta lukuvuodelle 2021-22. Vuoden 2021 aikana laaditaan erillisselvitys ja lapsivaikutusten arviointi esiopetuksen järjestämisestä vuodesta 2023 eteenpäin Oulussa. Esiopetuksen ja alkuopetuksen yhteistä kehittämistyötä jatketaan suunnitelmallisesti joka alueella.

Varhaiskasvatuksessa toteutettavia uusia investointeja ovat vuonna 2021 valmistuvat Hintan päiväkotit sekä Salonpään koulu ja päiväkotit. Vuosina 2022–23 valmistuvat Heinätorin ja Lintulammen päiväkodit. Lisäksi perusparannusohjelman mukaisesti jatketaan kunnostuksia Kaijonharjun ja Kellon päiväkodeissa. Kaikissa investoinneissa tarkastellaan aina koko lähialueen varhaiskasvatuspaikat, ja pyritään uudisrakentamisen kautta luopumaan huonokuntoisista kohteista kokoamalla palveluita yhteen.

Tuen strategian toimenpiteitä ja käyttöönottoa jatketaan edelleen vahvistamalla yleisen tuen toteutusta sekä yhtenäistä tuen arviointimallin käyttöönottoa niin kunnallisessa kuin yksityisessä varhaiskasvatuksessa. Yleistä tukea vahvistetaan varhaiseriitysohjeiden työpanoksella, positiivisen diskriminaation hankkeissa ryhmien peruspedagogiikkaa vahvistamalla sekä mentoritoiminnan avulla. Henkilöstöä koulutetaan tutkittujen tuen eri menetelmien käyttöön.

Kehittämisen painoalueina korostuvat sivistysohjelman toimenpiteet mm. Välkyt- ja hyvinvointipäiväkotitoimintamallit, kestävä kehitys, osaamiskeskukset, digitaalisuus, kotikansainvälisyys sekä erityisesti tunne- ja vuorovaikutustaidot, osallisuus, yhteisöllisyys ja pedagoginen toiminta.

Digikehittämisen pääpainopisteinä ovat pedagogiikan tukeminen digitalisaation keinoin sekä varhaiskasvatuksen tietojärjestelmän turvaaminen tai hankkiminen.

Varhaiskasvatuksessa toteutetaan useita kehittämissuunnitelmien mukaisia hankkeita mm. Turvallinen Oulu, Lukulumoa ja kirjavimmaa-hanke, Puoli päivää pihalla -hanke, Tasa-arvo-

hankkeen Yhtä matkaa HOP! -hanke sekä tukitoimet tasa-arvoisen oppimispolun turvaamiseksi -hanke. Lisäksi OKM:n pandemian vaikutusten lieventämiseen kohdistetulla erityisavustuksella palkataan lähienkilöstöä, jonka avulla vahvistetaan oppimista ja hyvinvointia.

KH 14.9.2020 päätöksen mukaisesti kotihoidontuen kunnallisesta (Oulu-lisä) luovutaan 1.3.2021 alkaen.

Perusopetus- ja nuorisopalvelut

Perusopetus- ja nuorisopalvelujen toiminnan tavoitteena on lapsen ja nuoren oppimisen, sivistyksen ja kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen. Perusopetuksen kouluilla ja nuorisotaloilla tapahtuva toiminta ovat osa sivistys- ja kulttuuripalvelujen alueellista toimintatapaa, jota johtavat aluepäälliköt neljällä alueella.

Oulun kaupunkistrategian mukaan Oulun elinvoima ja vetovoimaisuus syntyy perheiden hyvinvoinnin kautta. Lapsiperheitä, joissa on alle 18-vuotiaita lapsia, on 43 % oululaisperheitä (Tilastollinen vuosikirja 2019). Perusopetuksen kasvun ennustetaan taittuvan ja oppilasmäärän kääntymän 1–6-luokilla laskuun noin 150 oppilaalla vuonna 2021, jolloin oppilasmäärä Suomen kolmanneksi suurimmassa koulukaupungissa on yli 22 000 oppilasta. Oppilasmäärän kasvu siirtyy alakouluikäisistä yläkouluikäisiin ja vaikuttaa perusopetuksen palvelujen ohella myös nuorisoiäisten palvelutarpeeseen.

Vuonna 2020 uudistetut opetussuunnitelman arvioinnin perusteet otetaan käyttöön lukuvuonna 2020-21.

Sivistysohjelman mukaan "Oulussa jokainen lapsi ja nuori saa tarvitsemansa tuen kasvuun ja oppimiseen riittävän varhain omassa kasvu- ja kehitysympäristössään" (sivistys- ja kulttuurilautakunta 24.1.2019 § 2). Hyvinvointikoulu-toimintamallin toteuttamista jatketaan.

Sivistys- ja kulttuurilautakunnan päätöksen mukaisesti (28.2.2019 § 30) Oulun kaupunki perustaa 1.8.2020 alkaen pohjoissaame-suomi-yhdysluokan 1.-2.-luokkalaissille, mikäli ryhmään ilmoittautuu 6 oppilasta. Lukuvuodelle 2020-21 ryhmää ei perustettu ilmoittautujien puutteen vuoksi. Mahdolliseen uuteen ryhmään ilmoittautuminen tapahtuu tammikuussa 2021. Mikäli ryhmä perustetaan, opetus toteutetaan aluksi viiden vuoden pilottina 31.7.2025 saakka.

Oulun perusopetuksen digitaalisuuden kehittämistoimenpiteitä jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Mikäli vuoden 2020 kehittämistoimenpiteet eivät pandemian vuoksi toteudu, tulee toimenpiteet toteuttaa vuoden 2021 aikana.

Oppilaan tuen strategiaa vahvistetaan perusopetuksen keskitettyjä palveluja purkamalla ja koordinoimalla vahvistamalla. Vaativan erityisen tuen oppilaille turvataan keskitetyt palvelut. Opetushallituksen myöntämän koulutuk-

sellisen tasa-arvorahoituksen kärkihankkeen rahoituksen avulla työ jatkuu yhdessä varhaiskasvatuksen kanssa.

Varhaiskasvatuksessa kokeiltu mentorointimalli on otettu hankerahoituksella käyttöön perusopetuksessa. Tarkoituksena on kehittää pedagogisia toimintamalleja oppilaan varhaiseen tukeen ja avun saamiseen koulu yhteisössä välittömästi tuen tarpeen ilmetessä. Hankerahoituksen avulla saatava henkilöstölisäys toimintamallin kokeilemiseksi on huomattava.

Lisäksi OKM:n pandemian vaikutusten lieventämiseen kohdistetulla erillisavustuksella palkataan lukuvuodeksi lisähenkilöstöä, jonka avulla vahvistetaan oppimista ja hyvinvointia.

Sivistysohjelman mukaan ”Turvaamme jokaiselle oppilaalle harrastustakuun mukaisesti mahdollisuuden harrastuksiin ja turvalliseen iltapäivään 1.-2. luokkien ja erityisen tuen oppilaille”. Oulussa järjestetään perusopetuslain mukaista maksullista iltapäivätoimintaa ensisijaisesti ensimmäisen vuosiluokan oppilaille. Toisen vuosiluokan oppilaat saavat maksullisen iltapäivätoimintapaikan, mikäli ryhmissä on tilaa. Maksullista toimintaa täydentää alueellisesti noin 20:llä nuorisotilalla järjestettävä maksuton toiminta ikätasoisin alakouluikäisten toiminnasta varhaisiltapäivällä siirtyen vanhempien toimintaan iltaa kohti. Järjestöjen osuus toiminnan järjestämisessä pyritään pitämään vähintään nykyisellä tasolla. Vahvistetaan koulutuksellista tasa-arvoa koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelutyötä tukemalla.

Lastenkulttuurin ja harrastustoiminnan saavutettavuutta ja koululaisten eheää koulupäivää edistetään vapaaehtoisin pilotein sivistys- ja kulttuuripalvelujen ja järjestöjen poikkitoiminnallisena yhteistyönä. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä perusopetus- ja nuorisopalvelujen kanssa vahvistetaan kehittämällä yhteistä toimintamallia. Vahvistetaan koulutuksellista tasa-arvoa koulujen tasa-arvo- ja yhdenvertaisuussuunnittelutyötä tukemalla.

Kouluverkon investointeja ja peruskorjauksia toteutetaan hyväksytyin investointiohjelman mukaisesti. Investointiohjelman lisäksi palaneen Alakylän koulun korvausinvestointi.

Nuorisotyön keskeinen tehtävä on kasvun ja itsenäistymisen vahvistaminen sekä nuorten omaehtoisen toiminnan tukeminen ja nuorten osallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen. Lasten ja nuorten, päättäjien ja viranomaisien välistä yhteistyötä viedään eteenpäin Nuorten poliittikoulu -hankkeesta saatujen hyvien kokemusten ja käytäntöjen pohjalta. Nuorisotyötä kehitetään edelleen monikanavaisesti, ja pandemiakeväänä toteutettuja uusia toimintamalleja, kuten lisääntyvää verkkonuorisotyötä, jatketaan. Nuorisotyössä kiinnitetään erityishuomiota yhdenvertaisuuslain toteutumiseen käytännön tasolla, huomioiden esimerkiksi esteettömyys ja saavutettavuus.

Nuorisopalveluissa toimintaa sopeutetaan tarvittaessa muuttuviin nuorisokulttuurisiin ilmiöihin mm. muuttamalla toimintatapoja ja työmuotoja.

Jalkautuvaa nuorisotyötä kehitetään Turvallinen Oulu -hankkeen ja eri yhteistyötahojen kanssa. Tavoitteena on mahdollistaa jokaiselle lapselle ja nuorelle tasa-arvoinen ja yhdenvertainen mahdollisuus osallistua.

Byströmin Ohjaamon asiakkuudessa olevilla nuorilla on edelleen suuri monialaisen palvelun tarve, joka kasvoi koronaviruksen aiheuttaman poikkeustilanteen vuoksi. Nuorilla on usein yksinäisyyttä sekä neuropsykologisia ongelmia. Neuropsykologisia haasteita omaaville nuorille lisätään yksilö- ja ryhmävalmennusta. Nuorten yksinäisyyttä vähennetään toteuttamalla enemmän matalan kynnyksen ryhmätoimintoja verkossa ja kasvokkain. Kuntakokeilun myötä asiakasmäärät työllistymiseen tähtävissä palveluissa kasvavat, ja asiakasohjautuvuutta Byströmin Ohjaamon sisällä ja yhteistyökumppaneiden kesken kehitetään edelleen.

Työpajatoiminnan ikäraja nostettiin 29-vuoteen. Se tuo uudenlaista ja pidempään toimintojen ulkopuolella ollutta asiakasryhmää työpajoille. Työpajalla opitun opinnollistamiseen luodaan uusia polkuja nopeuttamaan opinto- ja työelämään siirtymistä. Yhteistyö oppilaitosten kanssa on yhä tiiviimpää. Luontovalmennuksella tehostetaan nuorten tuen tarpeiden tunnistamista ja näin edistetään toivottuja muutoksia. Starttipajatyypiselle matalan kynnyksen palvelulle tarve kasvaa edelleen.

Vuoden 2020 aikana käyttöön otettua Nuorten Oulu -verkkopalvelua kehitetään edelleen.

Lukiokoulutus, vapaa sivistystyö ja taiteen perusopetus

Palvelujen järjestämishojelman mukaan lukiokoulutus on seudullinen palvelu ja osa toisen asteen kokonaisuutta. Yhteistyö ammatillisen koulutuksen kanssa on suunniteltua ja yhdessä ohjattua. Uuden lukiolain voimaantulon myötä korkeakoulujen kanssa rakennetun opintotarjottimen toteuttaminen jatkuu lukuvuonna 2020-21 alkaen. Yhteisillä työajoilla, työjärjestysten koordinoinnilla ja markkinoinnilla pyritään lisäämään opiskelijoiden mahdollisuutta valita yhä laajemmin opintoja useammista lukiosta ja korkeakouluista.

Lähiopetuksesta ja eLukion digitaalisesta alustasta muodostetaan kaikkia kaupungin lukioita palveleva oppimisympäristö. Nykyisten eLukion kumppanuuskuntien kanssa käynnistetään sopimusneuvottelut, jossa kuntien roolit ja koulutuksen järjestämisen vastuut tarkastellaan. Lukiokoulutukseen muodostetaan digitaalisia oppimisympäristöjä ja pedagogiikkaa tukeva toimintamalli. Malli on käyttäjälähtöinen ja ydintoimintaa tukeva. Koulut toimivat koordinoitusti palvelun tilaajana. Tavoitteena on, että jokainen lukiolainen suorittaa etäopintoja opiskeluai-

naan. Monimuotolukion yhteydessä avataan biotalouden opintokokonaisuus yhteistyössä Oulun ammattikorkeakoulun kanssa.

Oulun lukiodien aloituspaikat mitoitetaan siten, että 50-57,5 prosentilla oululaisista peruskoulun päättävistä on mahdollisuus siirtyä opiskelemaan Oulun kaupungin lukioihin. Koulutuspaikkamitoitus tehdään yhteistyössä alueen toisen asteen koulutuksen järjestäjien kanssa siten, että kaikki peruskoulun päättävät pääsevät jatko-opintoihin tai valmentavaan koulutukseen. Lukion opetussuunnitelmatyö etenee siten, että uudet paikalliset opetussuunnitelmat otetaan käyttöön elokuussa 2021. Ylioppilaskokeen uudistaminen tuo mukanaan sekä rakenteellisia että sisällöllisiä muutoksia. Kokelailta on rajoittamaton mahdollisuus kokeen uusimiseen. Pakollisten kokeiden määrä muuttuu neljästä viiteen.

Oulun aikuislukio on oppimiskeskus, joka järjestää aikuisille ja nuorille lukio- ja perusopetusta yhteistyössä alueen muiden toimijoiden kanssa. Keskeistä on etäopetuksen ja toisen asteen yhdistelmäopintojen järjestäminen. Aikuislukio tarjoaa opetusta maahanmuuttajille sekä järjestää kieliopintoja yhteistyössä Oulun yliopiston, Oulun ammattikorkeakoulun, Oulun seudun ammattiopiston ja Pohjois-Pohjanmaan kesäyliopiston kanssa. Yhteistyössä rikosseuraamustoimiston kanssa aikuislukio järjestää myös vankilaopetusta.

Vapaan sivistystyön ja taiteen perusopetuksen palvelut tuotetaan monipuolisesti alueellisen kysynnän ja tarjonnan mukaan. Oulu-opisto vastaa kansalaisopistopalveluista koko kaupungin alueella. Yhteistyötä Vuolle-Setlementin kanssa kehitetään. Kansalaisopistotoiminnassa halutaan monipuolisella tarjonnalla lisätä aikuisväestön harrastusmahdollisuuksia ja luoda elinvoimaa.

Taiteen perusopetuksen palveluja pyritään lisäämään alueellisesti kaupungin omia tiloja hyödyntäen. Taiteen perusopetuksen palvelut käynnistyvät tulevan lukuvuoden alusta myös aikuisille käsityössä ja kuvataiteessa. Oulun taidekoulun, Oulu-opiston taidekoulun ja kulttuuritalo Valveen yhteistyötä tiivistetään. Tanssin opiskelijoille luodaan mahdollisuus taiteen perusopetuksen opintoihin, lukiodiplomiin sekä avoimiin ammattikorkeakouluopintoihin. Tätä tukemaan on perustettu tanssireitti-verkosto, jossa paikalliset toimijat ovat laajalti edustettuina. Oulun kaupunki pyrkii parantamaan lasten ja nuorten taiteen perusopetuksen saatavuutta valtioneuvoston tavoitteiden mukaisesti. Oulun konservatorio vastaa muun toimintansa ohessa musiikin ammatillisesta peruskoulutuksesta. Oulun kaupunki ja Oulun seurakunnat tiivistävät yhteistyötään nuorten musiikkiharrastuksen tukemiseksi.

Kulttuuripalvelut

Oulun kaupungin kulttuuripalvelut toteuttaa kulttuuristrategiassa ja sivistysohjelmassa linjattuja tavoitteita. Oulussa kulttuuri rakentaa paikkoja, yhteisöllisyyttä ja luo-

vuutta. Tavoitteita toteuttavat kaupungin omat taide- ja kulttuurilaitokset Oulu Sinfonia, Oulun kaupunginkirjasto, kulttuuritalo Valve sekä museo- ja tiedekeskus Luuppi yhteistyössä kulttuurin kolmannen sektorin, tapahtumajärjestäjien sekä kulttuurin sopimuskuoppineiden kanssa. Kuntien kulttuuritoimintalain mukaisesti erityistä huomiota kiinnitetään taiteen ja kulttuurin saavutettavuuteen.

Päätös Euroopan kulttuuripääkaupungista vuodelle 2026 tehdään ensi kesällä 2021. Toteutuessaan kyseessä on Oulun ja ympäröivän seudun historian suurin kulttuurihanke, jolla on merkittäviä, koko kaupungin elinvoimaa vahvistavia vaikutuksia. Kulttuuripääkaupunkihanke on koko kaupunkikonsernia koskeva valtuuston päättämä strateginen painopiste.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden osalta keskeisimmät toimet kulttuuripääkaupungin perustan vahvistamiseksi ja kulttuuristrategian toteuttamiseksi liittyvät kulttuuriavustuksiin ja oman palvelutuotannon toiminnan ja tilojen päivittämiseen.

Vuonna 2021 jatketaan kolmannen sektorin kulttuurin ja taiteen tekijöiden, tapahtumien ja kulttuuriyhdistysten avustusrahan kehittämistä kohti kaupunkimme koka ja tarpeita vastaavaa resurssia.

Oman palvelutuotannon osalta isoimmat hankkeet liittyvät peruskorjauksiin, joilla toteutuessaan on talousarviovaikutuksia jo vuonna 2021. Luupin kohteiden peruskorjausprosessi etenee, keskeisenä tavoitteena luoda ajanmukaiset näyttely- ja toimitilat. Keskustakirjaston peruskorjauksessa tavoitellaan uudenlaista tiedon, kohtaamisen ja elämysten tilakonseptia.

Vuonna 2021 vahvistetaan Luupin kansainvälistä näyttelyprofiilia ja toteutetaan Kierikin kehittämissuunnitelmaa valtuuston toiveen mukaisesti. Valve ja yleiset kulttuuripalvelut tukee oululaista kulttuuritoimintaa ja on mukana tuottamassa kulttuuripalveluita koko Oulun alueelle eri kohderyhmät huomioiden. Oulu Sinfonian kausi koostuu sinfoniakonserttien lisäksi kirkkomusiikista, monimuotoisista viihdekonserteista, lapsille ja nuorille suunnatuista konserteista.

Liikuntapalvelut

Liikuntapalveluiden tavoitteena on edistää terveysliikuntaa, hyvinvointiaktiivisuutta ja terveyserojen kaventumista liikunnan avulla siten, että liikuntapalvelut ovat kuntalaisten käytettävissä iästä, sukupuolesta, varallisuudesta, taidoista tai liikunta-aktiivisuudesta riippumatta. Liikunnan edistäminen on osa kuntalaisten terveyden ja hyvinvoinnin edistämistä. Liikunnan avulla tuetaan lasten ja nuorten kasvua ja kehitystä, ylläpidetään työ- ja toimintakykyä, lisätään ikäihmisten omatoimisuutta sekä vahvistetaan yhteisöllisyyttä. Myös runsas lajitarjonta sekä eri lajien tasokkaat liikuntapaikat ja menestys vahvistavat Oulun imagoa liikunta- ja urheilukaupunkina. Oulun kaupunki toimii eri

lajien harrastamisen mahdollistajana aktiivisessa yhteistyössä harrastajien ja seurojen kanssa edistäen harrastajien asiaa myös kaavoituksen suuntaan.

Oulun kaupunkistrategian linjausten mukaisesti hyvinvointi kuuluu kaikille ja kaupunki kannustaa aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan sekä löytämään mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Tätä strategista linjasta toteutamme Liikkuva Oulu -kokonaisuuden kautta ja kehitämme oululaista terveystuotantoa kansallisena kärkeä.

Liikuntapalveluiden keskeisiä tavoitteita vuonna 2021 ovat lasten, nuorten ja perheiden sekä erityistä tukea tarvitsevien henkilöiden liikunnan edistäminen, ikääntyneiden liikuntaedellytysten turvaaminen sekä terveyttä edistävä liikunta. Myös luontoliikunnan edistäminen sekä matalan kynnyksen liikuntatoiminta ovat toiminnan painopistealueina. Lasten ja nuorten liikunnallista elämäntapaa vahvistetaan sivistys- ja kulttuuripalveluissa monitoimijaisen yhteistyön kautta (liikkuva varhaiskasvatus, liikkuva koulu, liikkuva opiskelu). Erilaisilla kansalaistoimijoilla, kuten liikunta- ja urheiluseuroilla, eläkeläisjärjestöillä, vammais- ja kansanterveysjärjestöillä on myös keskeinen merkitys osana liikunnan palveluverkostoa. Liikuntapalvelut toteuttaa vuoden 2021 aikana terveystuotantoa, liikunta-neuvontaa, luento- ja infotilaisuuksia sekä eri yhteistyökumppaneiden kanssa erilaisia liikuntatapahtumia.

Liikuntapaikkojen kehittämistä jatketaan Liikuntapaikkarakentaminen Oulussa 2018-2027-asiakirjan, lähiliikuntapaikkaohjelman ja tekojääohjelman linjausten ja kehittämisperiaatteiden mukaisesti. Vuonna 2021 toteutetaan terveystuotannon vaikutusten arvioinnin suunnitelman mukaisia toimenpiteitä osana hyvinvoinnin ja terveyden sekä terveystuotannon edistämistyötä.

Maastoliikuntareitistöä suunnitellaan yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa Vuonna 2021 valmistuu Ouluhallin perusparannus- ja laajennushanke. Vuoden 2021 aikana Oulun Urheilutalo ja Värtön liikuntahalli poistuvat liikuntapalvelujen hallinnoinnista. Kaakurin liikuntamaan rakentaminen saatetaan loppuun. Linnanmaan uimahallin rakentamisen esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-2022. Oulun uimahallin ja Raatin uimahallin osalta tehty kuntotutkimukset osoittavat, että molemmissa halleissa on isoja ja kiireellisiä korjaus- ja kunnostustarpeita. Oulun uimahallin osalta on todennäköisesti kokonaistaloudellisinta rakentaa kokonaan uusi uimahalli. Haukiputaan keskusurheilukenttä kaavoitetaan asuinrakentamiseen ja uudet liikuntatilat rakennetaan Torpanmäen alueelle. Alueen kaavoitusprosessi ja suunnittelu etenevät ja suunniteltu rakentamisaikataulu on 2022-2023. Laadittavien yleis- ja rakennussuunnitelmien myötä tarkentuvat myös hankkeen rakentamiskustannukset.

Sähköisen kulunvalvonnan kehittämistä ja laajentamista jatketaan liikuntapaikoilla, kuten Oulunsalon liikuntakeskuksessa ja Ouluhallilla.

Kaupunginvaltuusto on hyväksynyt (15.5.2017 § 72, 29.1.2018 § 7) yksityisen liikuntapaikkarakentamisen säännöt ja kriteerit.

Kaupungille on osoitettu neljältä taholta hakemus, joiden osalta rahoitus päätetään käyttösuunnitelman hyväksymisen yhteydessä.

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Kuntalaisten osallisuuden ja vaikuttamisen edistäminen määritellään kuntalaissa. Kuntalain mukaisesti kunnan asukkailla ja palvelujen käyttäjillä on oikeus osallistua ja vaikuttaa kunnan toimintaan. Oulussa osallisuuden ja vaikuttamisen tavoitteet ja toimenpiteet määritellään vuorovaikutussuunnitelmassa, jonka toimeenpanoa arvioidaan ja seurataan toimialoittain. Vuorovaikutussuunnitelma on laadittu vuosille 2019-21 ja suunnitelman tavoitteita arvioidaan kahden vuoden välein. Vuorovaikutussuunnitelman päivittäminen tuleville vuosille käynnistyy vuoden 2021 aikana.

Osallistuvan budjetoinnin käyttöönoton laajentaminen on yksi vuorovaikutussuunnitelman toimenpiteistä. Oulu tukee kuntalaisten toimintaa kaupungissa ja alueilla, ja alueellinen osallisuusmalli on käytössä. Asukaslähtöisiä tilaisuuksia järjestetään eri alueilla säännöllisesti. Asukasiltojen ja aluefoorumien toiminta jatkuu ajankohtaisista teemoista. Digitaalisen osallisuuden muotoja kehitetään ja tehdään erilaisia kokeiluja kuntalaistilaisuuksien järjestämisessä. Tarkastellaan asukastupaverkoston ja yhteisöalojen kokonaisuutta huomioiden alueelliset erityispiirteet ja sosioekonomiset tekijät.

Toiminnallisen tasa-arvon ja yhdenvertaisuussuunnitelman toimenpiteiden arviointi ja seuranta toimialoittain toteutetaan kahden vuoden välein. Suunnitelman päivittäminen käynnistyy vuoden 2021 aikana.

Avoimen hallinnon toimintasuunnitelman tavoitteiden toteutumista arvioidaan vuosilta 2020-21. Koulutetaan henkilöstöä avoimen hallinnon, tasa-arvon ja yhdenvertaisuuden sekä osallisuuden ja vuorovaikutuksen osa-alueista. Valmistellaan vammais- ja vanhusneuvoston sekä tasa-arvo- ja yhdenvertaisuustoimikunnan ja lähidemokratiatoimikunnan asiat asiantuntijatyönä. Jatketaan vammaispoliittisen ohjelman seuranta. Ikääntymispoliittisen ohjelman 2021-2030 toimeenpano käynnistyy. Ohjelmassa määritellään ikäihmisiä koskevat tavoitteet, toimenpiteet ja vastuut.

Kehittäminen

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden kehittämistoiminta perustuu kaupunkistrategiaan ja sitä konkretisoiviin toimenpideohjelmiin ja palvelee niissä määriteltyjen yhteisten tavoitteiden saavuttamista. Kaupunkistrategiaa konkretisoivaan sivistysohjelmaan on sisäänkirjoitettu kaikki konsernin keskeiset toimenpideohjelmat, jotta toimialan johtaminen yhteisten tavoitteiden suunnassa vahvistuu. Sivistysohjelmassa on määritelty toimialan visio, missio, toimintatavat, strategiset painopisteet ja kunkin toimialan toimenpiteet, joilla saavutamme paitsi sivistys- ja kulttuuripalveluiden vision myös konsernivision ”Valovoimainen Oulu”.

Kehittämisen kärkenä ovat sivistysohjelman strategiset painopisteemme:

- Hyvinvointi ja osallisuus
- Kansainvälisyys
- Kestävä tulevaisuus
- Digitalisaatio

Toimialan konkreettiset kehittämistoimenpiteet kirjataan vuosittain vastuualueiden talousarvioon ja käyttösuunnitelmaan sekä kohtautetaan lapsiystävällinen toimintatapa alueellisissa kehittämissuunnitelmissa monialaisiksi ja vaikuttaviksi kokonaisuuksiksi. Sivistysohjelman mukaisesti haluamme rakentaa ilon ja uteliaisuuden kautta hyväntuulisten asukkaiden kaupunkia, jossa hyvinvointi kasvaa ihmisten ja asioiden kohdatessa.

Kehittämistoiminnan näkökulmasta keskeistä on luovuus, oivallus ja ketterät kokeilut, joilla kehitämme juuri sellaisia palveluita, joita kuntalaiset aidosti tarvitsevat. Sivistysohjelman toimeenpanoon liittyvän, vuonna 2019 toteutetun, Oulu oivaltaa -kampanjan jatkona tullaan vuonna 2021 siirtymään koko toimialan toimintakulttuurissa kohti ketterää ja kokeilevaa toimintaa, joka kannustaa jokaisen yksilön ja työyhteisön onnistumiseen.

Sivistysohjelman pohjalta panostamme strategisten painopisteiden kautta toimintakulttuurin muutokseen ja osaamiskeskustoiminnan aloittamiseen. Toimintakulttuurin muutosta on avattu tämän talousarvion luvussa 4.

Osaamiskeskukset

Sivistysohjelmamme mukaisesti kannustamme henkilöstöämme ja sidosryhmiämme yhdessä tekemisen kulttuuriin. Tämän tueksi rakennamme Ouluun osaamiskeskustoimintaa, joka vahvistaa sivistysohjelman painopisteiden (hyvinvointi ja osallisuus, kansainvälisyys, kestävä tulevaisuus ja digitalisaatio) toteutumista. Ensivaiheen osaamiskeskukset ovat osaamiskeskus SKY, Business Asema, Takomo sekä Kansainvälinen osaamiskeskus.

Lapsille, nuorille, kasvattajille ja opettajille osaamiskeskustoiminta tarjoaa tukea varhaiskasvatussuunnitelman ja opetussuunnitelmien laaja-alaisen taitojen oppimiseen. SKY-osaamiskeskuksessa yhdistyvät STEAM, kestävä tulevaisuus (KesTu) ja yrittäjyyskasvatus. Lisäksi toiminta pohjautuu oululaisiin opetussuunnitelmapolkuihin: maailmankansalaisen polku, hyvinvointipolku, tiedonhallinnan polku, yrittäjyyskasvatuksen polku, osallisuuspolku ja kestävä kehityksen polku. Osaamiskeskuksessa järjestetään toimintaa lapsille ja nuorille sekä täydennyskoulutusta henkilöstölle.

Business Aseman tavoitteena on tukea nuorten tulevaisuuden valintoja laaja-alaisesti, tarjota nuorille ajantasais-ta tietoa valintojen tueksi sekä varmistaa, että yrityksillä on tulevaisuudessa osaavaa ja motivoitunutta työvoimaa. Business Asema tarjoaa toimintoja perusopetuksen ja lukio-opetuksen oppilaille, ammatillisille oppilaitoksille, korkeakouluille sekä opetushenkilöstölle. Osaamiskeskus SKY:n ja Business Aseman tarjoamat kokonaisuudet kootaan yhtenäiseksi poluksi, jossa kuvataan, mitä toimintoja eri ikäluokille on tarjolla. Tämä mahdollistaa sen, että osaamiskeskusten toiminta voidaan sijoittaa osaksi päiväkotien ja koulujen vuosisuunnitelmia.

Osaamiskeskus Takomo on kehitetty versio työpajatoiminnasta sekä oppimateriaali- ja kansalaistaitokeskuksesta. Takomo tarjoaa laajasti ja tasavertaisesti ohjattua toimintaa ja osaamista sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimijoille sekä kaikille oululaisille ja Oulussa kävijöille.

Kansainvälinen osaamiskeskus rakennetaan yhteistyössä Oulun kaupungin, OSAO:n ja TE-toimiston kesken. Osaamiskeskuksen tavoitteena on tukea maahanmuuttajataustaisten henkilöiden työllistämistä osaamiskartoituksen, osaamisen lisäämisen ja työnantajayhteistyön avulla.

Hyvinvointi ja osallisuus

Oulun kaupungin hyvinvoinnin edistämisen poikkihallinnollisten painopisteiden (2019–2021) mukaisesti sivistys- ja kulttuuripalveluissa toteutetaan kulttuurihyvinvoinnin ja terveysliikunnan ohjelmien toimenpiteet asukkaiden hyvinvoinnin, terveyden sekä osallisuuden ja yhteisöllisyyden lisäämiseksi. Oulu on lapsiystävällinen kaupunki, jossa lapsen oikeudet toteutuvat: oikeus elämään ja kehittymiseen, syrjimättömyys ja lapsen edun kunnioittaminen. Alueelliseen ja eri väestöryhmien väliseen eriarvoistumiskehitykseen vaikutetaan yhteisellä hyvinvointitiedolla, minkä pohjalta tehtyjen tavoitteiden ja toimenpiteiden avulla edistetään asukkaiden ja asiakkaiden hyvinvointia sekä osallisuutta arjen tasolla. Rakennetun ympäristön suunnittelussa ja toteuttamisessa huomioidaan hyvinvoinnin ja terveyden edistämisen näkökulma.

Sivistysohjelman vision mukaisesti hyvinvointi kasvaa kohtaamisissa. Oulu on yhdenvertaisten ja toisiaan kunnioittavien ihmisten kaupunki, jossa palvelut ovat monella tavoin saavutettavissa ja jossa jokaisen sujuva arki on tur-

vattu. Sivistysohjelman hyvinvoinnin edistämisen keskeisiä tavoitteita ja painoisteita ovat:

- Koettu hyvinvointi kasvaa ja jokaisella on mahdollisuus vaikuttaa itseään koskeviin asioihin.
- Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämän elämäntapaan.
- Toiminnan painopiste on ennaltaehkäisevissä palveluissa ja tuki tarjotaan arjen kehitysyhteisöissä.
- Oulussa välitetään ja tehdään yhdessä.
- Toimintakulttuurimme on turvallisuutta, terveellisyttä ja hyvinvointia vahvistava.

Toiminnan painopiste on kevyissä, ennaltaehkäisevissä ja alueellisissa palveluissa, joissa lähtökohtana on perheen kokonaisvaltaisen hyvinvoinnin edistäminen alueen erityispiirteet huomioiden. Kehitämme sellaisia palveluita, joita asiakkaat tarvitsevat. Hyvinvointi- ja kokemustiedon avulla tunnistamme kuntalaisten palvelutarpeet ja hyödynnämme sitä poikkitoiminnallisesti toiminnan laadun ja vaikuttavuuden lisäämiseksi. Johtaminen ja päätöksenteko perustuu tietoon ja tiedon analysointiin.

Matalan kynnyksen sähköisillä palveluilla (palvelutarjotimet, omatoimikonseptit), eri toimialojen (siku, hyve, y & y) ja muiden kumppaneiden (ml. 3. sektori) yhteistyöllä edistetään monialaisten asiakaslähtöisten hyvinvoinnin toteuttamista. Sivistus- ja kulttuuripalvelujen tilojen käyttöä kehitetään yhteisöllisesti alueen toimijoiden ja kuntalaisten kanssa (esim. joustotilat, kohtauspaikat). Tilankäytön ja rakennetun ympäristön merkitys asukkaiden hyvinvoinnille tunnustetaan. Turvallinen Oulu -hankkeen toimenpiteillä vahvistetaan lasten ja nuorten turvallisuutta ja hyvinvointia. Yhteistyössä sosiaali- ja terveydenhuollon toimijoiden kanssa kehitetään alueellista monialaista verkostotyötä lasten, nuorten ja perheiden hyvinvoinnin tuen ja palveluiden saatavuuden ja vaikuttavuuden tehostamiseksi.

Oppilas- ja opiskelijahuollon kuraattori- ja psykologipalveluissa työskentely aloitetaan yhä useammin monialaisena yhteistoimintana esiopetuksessa, kouluilla ja oppilaitoksissa perustettavien asiantuntijaryhmien toimesta. Myös digitaalisten työmenetelmien ja -alustojen käyttöönottoa laajennetaan palveluiden saavutettavuuden ja tarpeisiin vastaamisen parantamiseksi. Ennalta ehkäisevä, yhteisöllinen hyvinvointityö on kehittämisen ja toimintojen laajentamisen painopiste läpileikkaavasti esiopetuksesta toisen asteen koulutuksen päätteeseen saakka. Varhaisen tuen ja ryhmäohjausmenetelmien osaamisen varmentaminen sekä monialainen kokeilutoiminta osana palvelujen kehittämiskokonaisuutta vahvistavat osaltaan koulujen ja oppilaitosten hyvinvointikulttuurin vakiintumista.

Maahanmuuttajien kotoutumista tehostetaan moniammatillisesti kuntakokeilun myötä. Maahanmuuttajien

osaamiskeskukseen maahanmuuttajien sekä vieraskielisten maahanmuuttajien osaamista ja työllistämistä edistetään kehittämällä uusia työkaluja ja tarjoamalla asiakaslähtöisiä työllistämistä edistäviä palveluita. Osaamiskeskustoiminnan avulla luodaan sähköisiä työkaluja ohjausprosessien selkeyttämiseksi. Maahanmuuttajatyön osaamista valtavirtaistetaan viemällä hyviä käytänteitä palvelukeskittymien hyvinvointisuunnitelmiin. Maahanmuuttajaneuvoston seuraavan kauden 2021-25 jäsenet valitaan ja prosessia kehitetään osallistavammaksi. Osaamiskeskukseen tuloksia seurataan ja päällekkäisiä palveluita karsitaan.

Osallisuus ja yhteisötoiminta

Hallitusohjelmassa 2019 korostetaan demokratian ja osallisuuden edistämistä. Yhteisötoiminta tukee yhteisöllisyyttä sekä kuntalaisten osallisuutta ja vaikuttamista.

Yhteisötoiminnan työkenttä on laaja, joka voidaan jakaa seuraaviin rooleihin: koordinoija ja järjestäjä, yhteistyökumppani sekä mahdollistaja ja kumppani, jonka keskiössä on kaupunkitaso, eri toimialat ja asukkaat. Seuraavaksi nostetaan esille eri rooleihin liittyvät keskeiset tavoitteet ja kehittämiskohteet.

Osallistuvan demokratian edistämistä ja uusien osallistumistapojen käyttöönottamista tuetaan, mistä hyvänä esimerkkinä osallistuva budjetoiminta. Tavoitteena on käynnistää myös joukkorahoituskokeilu vuonna 2021. Yhteisötoiminnan ja kirjastojen välistä yhteistyötä vahvistetaan kirjastoista kansanvallan areenoita-hankkeen myötä. Nuorten politiikkakoulu sisällytetään osaksi nuorisovaltuusto ONE:n toimintaa.

Keskeistä on aluetyö. Asukasiloja kehitetään ja niissä nostetaan sen hetkiset ilmiöt esille. Lisäksi asukasiloissa tehdään tunnetuksi kaupungin eri toimipisteitä ja kaupungin toimintaa. Tavoitteena on saada käyttöön digitaaliset asukasilat yhtenä osallistumisen muotona. Lisäksi kehitetään eri alueiden välisiä asukasiloja, jossa käsitellään yhteisiä asioita ja tuodaan eri alueita tutuksi kaikille. Aluetyössä pyritään saamaan eri toimijat yhteistyöhön keskenään kaikkien kuntalaisten hyväksi. Aluefoorumissa käsitellään koko kaupungin keskeisiä asioita yhdessä mm. viranhaltijoiden ja luottamushenkilöiden kanssa. Kaikissa asukasilojen aiheissa kuunnellaan kuntalaisia ja heidän toiveitaan. Tarvittaessa järjestetään perinteisiä asukasiloja alueella. Kuntalaisvaikuttamisen koordinaattorit osallistuvat esimerkiksi pareittain alueen tapahtumiin silloin, kun tälle on selkeä tavoite ja tarve. Lähidemokratiatoimikunnan toimintaa tehdään näkyvämmäksi asukkaille ja sen roolia kehitetään.

Yhteisötoiminta tekee vahvasti yhteistyötä nuorten osallisuusryhmän kanssa. Osana osallistuvaa budjetoimintaa otetaan käyttöön lapsia ja nuoria koskeva osallistavan budjetoiminnan toimintamalli. Sivistus- ja kulttuuripalveluiden tehtävänä on demokratiakasvatus, nuorten omaehtoisen

toiminnan vahvistaminen ja nuorten osallisuutta koskevan tietoisuuden lisääminen.

Lasten ja nuorten, päättäjien ja viranomaisten välistä yhteistyötä viedään eteenpäin Nuorten politiikkakoulu-hankkeesta saatujen hyvien kokemusten ja käytäntöjen pohjalta. Loppuvuonna 2020 nuorisovaaleissa valittu Oulun uusi nuorisovaltuusto ONE aloittaa toimintansa 1.1.2021.

Alueilla toimivien viidentoista lasten- ja nuorten osallisuusryhmän toimintaa jatketaan ja kehitetään edelleen. Lapset ja nuoret ovat aktiivisesti mukana suunnittelemassa ja toteuttamassa osallisuustapahtumia mm. kaupunkikokousta ja Nuorten foorumia.

Oulun kaupungin perusopetus- ja nuorisopalvelut on mukana rakentamassa lasten valtakunnallista parlamenttitoimintaa yhteistyössä Nuorten Suomi ry:n sekä muiden kuntien kanssa. Lasten parlamenttitoiminnan tavoitteena on mm. innostaa lapsia vaikuttamaan ja antaa heille innostavia kokemuksia vaikuttamisesta valtakunnan päätöksenteossa.

Lapsiystävällinen kunta

Suomen UNICEF myönsi Oulun kaupungille helmikuussa 2020 toisen Lapsiystävällinen kunta -tunnustuksen, joka on voimassa neljä vuotta. Lapsiystävällinen kunta -toimintamalli auttaa edistämään lapsen oikeuksien toteutumista. Se on käytössä kaikilla kaupungin toimialoilla, ja toiminnan koordinaativastuu on sivistys- ja kulttuuripalveluilla. Toimintamallissa on keskeistä, että lapsilla ja nuorilla on tärkeä, aktiivinen rooli erityisesti omissa kasvuyhteisöissään, joissa panostetaan yhdenvertaisuuteen, tasa-arvoon ja osallisuuteen. Lapsilla ja nuorilla tulee olla myös laajemmin vaikutusmahdollisuuksia kaupungin toiminnossa ja niiden kehittämisessä.

Lapsiystävällisessä kunnassa panostetaan siihen, että suunnittelu- ja valmistelutyössä lapsiin kohdistuvia vaikutuksia arvioidaan. Kaupunginhallitus teki tähän liittyen päätöksen lapsivaikutusten arvioinnin toimintamallista Oulun kaupungissa (25.03.2019). Kaupunginhallitus tarkastelee ja tarvittaessa päivittää toimintamallia vuonna 2021.

Suomen UNICEFin Lapsiystävällinen kunta -malli uudistuu. Siinä on viisi lapsen oikeuksien sopimukseen pohjautuvaa teemakokonaisuutta sekä uudet Lapsiystävällinen kunta -työn rakenne- ja toimintaindikaattorit. Indikaattoreiden avulla kunnat tekevät jatkossa mallin mukaisen nykytilan kartoituksen siitä, miten lapsen oikeudet toteutuvat kunnassa. Vuoden 2020 aikana tehtävän kartoituksen tuloksia hyödynnetään vuoden 2021, toimialoille yhteisten tavoitteiden asettelussa. Indikaattoreilla voidaan arvioida myös edistymistä suhteessa tavoitteisiin. Oulussa otetaan käyttöön Lapsiystävällinen kunta -mallin uudistuksen liittyvä digipalvelu.

Lisäksi vuoden 2020 poikkeustilanteen vaikutukset vähemmistö- ja erityisryhmien osalta vaikuttavat palveluiden kohdentamiseen. Yhdenvertainen Oulu -ajatus näkyy sivistys- ja kulttuuripalveluiden ilmeessä, teoissa ja palveluissa. Arvostava suhtautuminen moninaisuuteen ja monikulttuurisuuteen vaatii ymmärryksen lisäämistä eri keinoin. Henkilöstölle annetaan koulutusta muun muassa palveluiden yhdenvertaisuudesta, saavutettavuudesta ja esteettömyydestä.

Kansainvälisyys

Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa kansainvälistä toimintaa neljällä eri tasolla: kieli- ja kansainvälistymisvalmiuksien kehittäminen, kansainvälistymisen kokemukset Oulussa, verkostot ja vaikuttaminen sekä edellä mainittuja palveleva liikkuvuus. Kansainvälisyys näkyy myös osaamiskeskusten toiminnassa osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden toimintakulttuurin muutosta.

Sivistysohjelmamme mukaisesti tuemme kestävästä kansainvälisyyttä. Osana kestävästä kansainvälisyyttä tarjoamme kansainvälistymisen kokemuksia paikallisesti Oulussa sekä virtuaalisesti. Ulkomaille suuntautuviin liikkuvuuksissa pyrimme huomiomaan kestävästä tulevaisuudesta mukaiset periaatteet niin, että liikkuvuuksissa huomioidaan mm. kohteen saavutettavuus julkisin kulkuneuvoin sekä matkustamisesta aiheutuva hiilijalanjälki.

Globalikasvatuksen tavoitteena on kasvattaa lapsia ja nuoria maailmankansalaisuuteen (moninaisuus, ihmisoi-keudet, osallisuus, vaikuttaminen), taata lapsille ja nuorille tulevaisuustaitoja (kielitaito, monilukutaito, kulttuurinen osaaminen, vuorovaikutustaidot, työelämätaidot) ja luoda pohjaa kestäväälle elämäntavalle (arjen hallinta, vastuulliset valinnat, ympäristönsuojelu). Tarjoamme lapsille ja nuorille kansainvälistymisen kokemuksia Oulussa kotikansainvälisyyden eri muotoja hyödyntäen.

Kansainväliset verkostot ja eri yhteistyömuodot ovat elinehto sivistys- ja kulttuuripalveluiden kansainväliselle perustoiminnalle. Palveluiden sisällöntuotannossa ja kehittämisessä kansainväliset verkostot mahdollistavat jatkuvan vuoropuhelun ja osaamisen vaihdon eri kaupunkien ja instituutioiden välillä.

Henkilöstön osaamisen kehittämisessä kansainvälisellä toiminnalla on merkittävä rooli. Kieli- ja muita vuorovaikutustaitoja sekä yhteistyön malleja ja muotoja kehitetään määrätietoisesti esimerkiksi hankkeissa ja täydennyskoulutuksella.

Oulun kaupunki tekee omalta osaltaan suomalaista koulutusjärjestelmää ja oululaista kasvatus- ja opetusalan osaamista näkyväksi maailmalla vastuullisesti erityisesti Opetushallituksen Koulutusviennin tiekartan 2020-2023 temaattisten kärkien osalta. Toiminnassa painottuvat koulutusmatkailu (lasten ja nuorten sekä asiantuntijoiden ohjelmat), kasvatus- ja opetusalan täydennyskoulutus (esim.

pedagoginen kehittäminen, koulun toimintakulttuuri) ja konsultaatio opetussuunnitelmatyössä.

Vuonna 2021 sivistys- ja kulttuuripalvelut jatkaa yhteistyötä Business Oulun, Oulun Matkailu Oy:n ja Attractive Oulu Region -hankkeen kanssa erityisesti Ouluun suuntautuvan koulutusmatkailun sisältöjen ja markkinoinnin kehittämisessä sekä kestäväan matkailuun orientoitumisessa. Yhdessä Oulun alueen muiden julkisten ja yksityisten toimijoiden kanssa nostetaan koulutusviennin liike-toimintavalmiuksia, laaditaan toimintamalleja erityisesti kehitysyhteistyöhankkeisiin sekä paketoidaan palveluita skaalautuviin digitaalisiin koulutusratkaisuihin.

Oulun Lyseon lukion International Baccalaureate (IB) -lukiolinjalle on lukuvuoden 2020–2021 alusta alkaen mahdollista tulla suorittamaan maksullista lukiotutkintoa. Maksullinen opiskelu on suunnattu EU/ETA-maiden ulkopuolelta tuleville opiskelijoille. Pilotin tavoitteena on vakiinnuttaa toisen asteen tutkintokoulutus osaksi oululaista koulutusvientä ja tukea näin sekä Oulun seudun korkea-asteen koulutuksen opiskelijarekrytointia että Oulun talousalueen kansainvälistymistä.

Kestävä tulevaisuus

Kestävän tulevaisuuden kasvatuksella luomme arvomaailmaa, vastuullisuutta ja toivoa. Kestävän tulevaisuuden keskuksen tarkoitus on ulottaa nämä arvot kaikkeen kasvatukseen ja sitä kautta elinikäiseen oppimiseen. Päivitämme kestäväan kehityksen oppimispolun vastaamaan tämän päivän ja tulevaisuuden osaamisen tarpeisiin yhdessä korkeakoulujen ja muiden yhteistyökumppanien avulla. Laadimme vuosikellon ja tiekartan yhdessä muiden osaamiskeskusten kanssa, jotta osaamiskeskusajatus tukisi mahdollisimman hyvin kasvatusarkea. Näillä toimilla vahvistamme myös ilmastokestävyyttä ja kiertotalousosaamista sekä Agenda 2030 -tavoitteita. Agendatavoitteiden selkiyttäminen yhdessä lasten ja nuorten kanssa on yksi kaupungin keskeisiä tavoitteita kuluvan vuoden aikana.

Digitalisaatio

Oulun kaupunkistrategia 2026 nostaa keskeiseksi tavoitteeksi digitalisaation mahdollisuuksien hyödyntämisen. Tätä tavoitetta toteuttamaan on laadittu kaupunkitasoinen Digitaalinen Oulu -toteuttamisohjelma. Sivistysohjelmassa digitaalisuus on määritetty yhdeksi ohjelman strategisista painopisteistä.

Sivistys- ja kulttuuripalvelut on täydentänyt digitalisaatio-painopistettä määrittämällä kattavin digikompassityöpajoin omaa digitalisaatiotarinaansa, digipolkuaan. Digipolun päämääränä on muodostaa toimialalle tulevaisuuteen suuntaava tiekartta, joka ohjaa toimialan toimenpiteitä ja valintoja matkalla sivistysohjelmasta asetettuun palvelulupaukseen ja visioon: "Digitaalisuus on osa jokaisen

arkea." Digipolku toteuttaa niin ikään Digitaalinen Oulu -ohjelmasta asetettua toimenpidettä toimialan oman digikehityssuunnitelman laadinnasta.

Toimialan vuoden 2021 ICT-talousarvioesityksillä pyritään toteuttamaan tai tukemaan näitä, kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmien tavoitteita digitalisaation keinoin. Toimenpide-esityksiä on yhteensä 17 kappaletta, joista yhdeksän (9) sisältää investointeja.

Digitaalisuus on osa jokaisen arkea

Sivistys- ja kulttuuripalvelut järjesti alkuvuodesta 2020 lukuisia digikompassityöpajoja, joiden tavoitteena oli muodostaa sivistysohjelmaa täsmentävä, toimialan yhteinen digitalisaatiotarina tuleville vuosille. Työskentelyyn osallistui n. 100 toimialan asiantuntijaa johtajista palvelutuotannon ammattilaisiin.

Digitalisaation kontekstissa, toimialaan keskeisimmin vaikuttaviksi muutosvoimiksi tunnistettiin tarve reagointikykyyn vastata muospaineisiin ja uudistustarpeisiin (muutoskyvykyys), käyttäjän ja tiedon sujuva liikkuvuus palveluiden välillä sekä erilaisten automaatiomenetelmien vaikutukset työn tekemiseen (yhteen toimivuus ja automaatio), arvojen/elämäntapojen murros ja yhteiskunnan rakenteelliset muutokset (elämäntapojen ja demografian muutokset), sekä asiakas- ja käyttökokemuksen kasvavat odotukset kuntaorganisaatiolta (asiakaskokemus).

Digitalisaatiomatallaan kohti palvelulupausta ja visiota 'Digitaalisuus on osa jokaisen arkea', toimialan tulisi kulkea seuraavassa kuvassa nähtävät viisi (5) kehitysaskelmaa. Kehitysaskelmat kuvastavat tunnistetuista muutosvoimista johdettuja haasteita ja kehitystarpeita asiantuntijatyön tuotoksena.

Edellä kuvattujen kehitysaskelmien kulkemisessa toimialan digitalisaatiomatkaan sisältyy neljä (4) osa-alueita – toimenpidepolkuja:

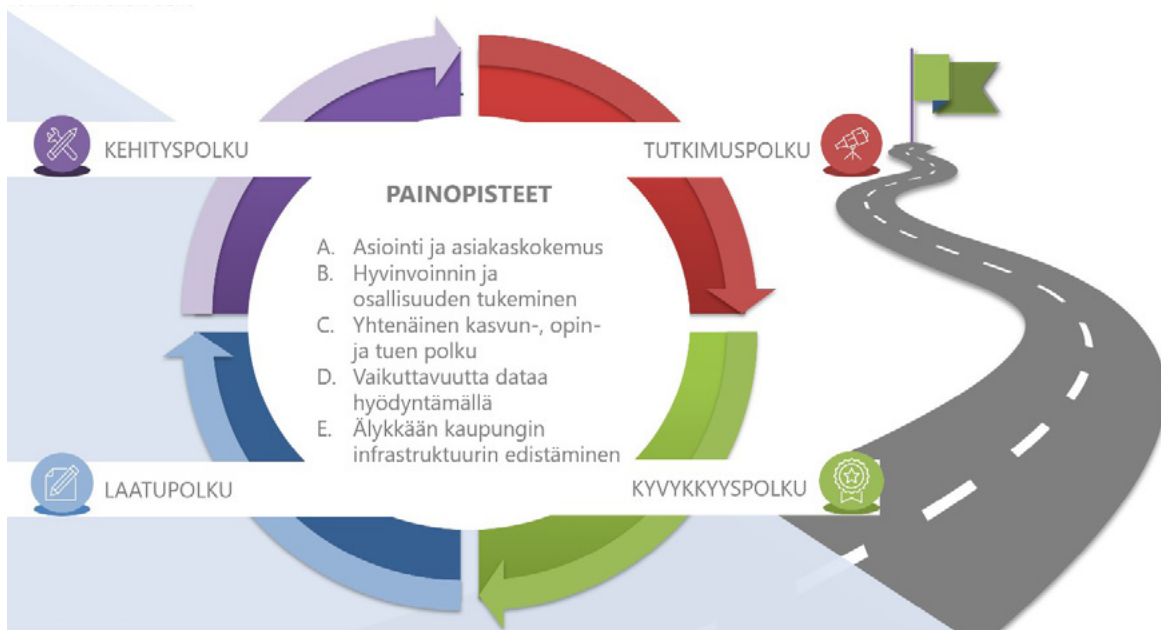
- 1. Tutkimuspolku – tutkimusyhteistyö ja selvitykset**
Ymmärryksen kasvattaminen kuntalaisten ja henkilöstön digitaalisesta arjesta, sekä organisaation mahdollisuuksista edesauttaa tässä, yhteistyössä ulkopuolisten asiantuntijatahojen kanssa
- 2. Kyvykkyydenpolku – osaaminen ja muutoksenkyky**
Digitaalinen arki muutosjohdetaan ja edellyttää laajaa sekä asenteellista että rakenteellista uudelleenarviointia asiantuntijuudelta ja tavoissa toimia yhteisen tavoitteen saavuttamiseksi
- 3. Laatu- ja toimintapolku – toimintamallit ja kokonaisuudenhallinta**
Organisaation ja kuntalaisten digitaalinen arki syntyy määritettyjen ja tulostavoitteellisten toimintamallien tuotoksena, kokonaisuutta halliten
- 4. Kehityspolku – konseptit ja projektit**
Digitaalisesta arjesta asetetut tavoitteet sekä tutkimuksesta saavutettu ymmärrys konkretisoidaan vaikuttaviksi toimenpiteiksi arvioiduin konseptein ja projektein

Toimenpidepoluille kuuluvia, konkreettisia toimenpiteitä arvioidaan ja ohjataan toimialan tavoitteista johdetuin painopistein. Tavoitesidonnaisiin toimenpiteisiin edesautetaan toimialan Digipolun toimenpiteiden yhdenmukaisuutta strategisten ohjelmien kanssa siten, ettei digitaalisuudesta ja toimialan digipolusta muodostuisi itseisarvo, vaan että se toimii työkaluna laajempien tavoitteiden saavuttamisessa. Painopisteiden muodostamisessa on pyritty huomioimaan niin ikään koko kaupunkiorganisaation digitaalista kehittymistä ohjaavan Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteet.

Toimialan vuoden 2021 talousarvioesityksen toimenpiteet ovat jäsenetty seuraavien painopisteiden mukaisesti:

- A.** Asiointi ja asiakaskokemus
- B.** Hyvinvoinnin ja osallisuuden tukeminen
- C.** Yhtenäinen kasvun-, opin- ja tuen polku
- D.** Vaikuttavuutta dataa hyödyntämällä
- E.** Älykkään kaupungin infrastruktuurin edistäminen

Painopisteiden lisäksi talousarviossa on huomioitavana toimintaympäristön muutoksista johtuvat toimenpide-esitykset Lakisäätö- tai teknologiamuutoksista johtuvat toimet. Näiden toimenpiteiden kohdalla kyse on pääsääntöisesti toimialasta riippumattomista muutoksista, jotka on pyritty huomioimaan talousarviossa.

Oulu – digitalisaatiota ja yhdessä tekemistä hyödyntävä älykäs kaupunki

Digitaalinen Oulu -ohjelmassa määritetään älykkäällä kaupungilla tarkoitettavaksi kaupunkia, jossa teknologiaa hyödyntämällä sujuvoitetaan ihmisten arkea, edistetään asukkaiden hyvinvointia ja tehostetaan palveluja. Älykkäät kaupungit tarjoavat toimintaympäristön, joka tukee alueen toimijoiden, kuten yritysten sekä tutkimus- ja opetuslaitosten, kehittymismahdollisuuksia. Kaupungin tunnistamiin haasteisiin vastataan uudenlaisin ratkaisuin. Uudet ratkaisut edellyttävät kaupungeilta yhteistyötä. Tavoitteena on, että samaa digitaalista ratkaisua tai alustaa voidaan hyödyntää laajasti ja kustannustehokkaasti eri organisaatioissa.

Tietoliikenneyhteydet, välineet ja näihin liittyvä osaaminen toimivat digitalisaation mahdollistajina ja luovat digitaalisen yhteiskunnan sekä älykkään kaupungin perustan. Sivustus- ja kulttuuripalveluissa jatketaan päämäärätietoista työtä organisaation ja alueen digitaalisen kehittymisen mahdollistavan digitaalisen infrastruktuurin varmistamiseksi sekä pyritään tukea henkilöstön digikyvykkyyksien kehittymistä kohdennetuin toimenpitein.

Opetustoiminnassa hyödynnettävää EDU-ympäristöä monipuolistetaan laajentamalla ympäristön ekosysteemivaihtoehtoja, laajentaen samalla koulujen mahdollisuuksia kouluyhteisölle sopivimpien digipalvelukokonaisuuksien valintaan. Ekosysteemilaajennus avaa oven myös uusille kehittäjäkumppanuuksille sekä tavoille lähestyä digitalisaation hyödyntämistä pedagogiassa.

Vuonna 2021 kaupunkien välisen yhteistyön kautta uudenlaisia ratkaisuja toiminnan haasteisiin etsitään avustushakemusprosessien automatisointiin (VM-rahoitteinen Sähköinen asiointi ja osallisuus -hanke), varhaiskasvatuksen tulevaisuuden järjestelmien ja digitaalisen asiointin kehittämisessä (kansallinen eVaka-yhteistyö) sekä oppi-

misen ja koulutuksen järjestelmiä yhteen kokoavan valtakunnallisen DigiOne-alustahankkeen parissa.

Yhteishankkeista mittavin on DigiOne-hanke, jonka toiminta-ajatuksena on kehittää kuntien yhteistä palvelualustaa opetusalan ekosysteemiksi. Tähän ekosysteemiin voisivat liittyä niin kunnan opetusjärjestäjät kuin alan muutkin toimijat. Alusta kattaisi palvelut ja järjestelmät varhaiskasvatuksen, perusopetuksen ja toisen asteen koulutuksen osalta. Tavoite on, että uudella alustaratkaisulla digitaalisia palveluja ja järjestelmiä voitaisiin jatkossa paremmin hyödyntää mm. oppimisessa, hyvinvoinnin tukemisessa ja tiedolla johtamisessa.

Helpotamme ihmisten arkea digitalisoimalla palveluja

Kaupunki edistää digitalisaatiota kehittyviä teknologioita hyödyntämällä. Tavoitteena on pilvipalvelujen tehokas hyödyntäminen sekä prosessien uudistaminen esimerkiksi automatisoinnin ja tekoälyn keinoin. Kehittäminen näkyy kuntalaisille sujuvina palveluina. Tavoitteena on mm. varmistaa digitaalisten palvelujen asiakaslähtöisyys, vaikuttavuus, turvallisuus ja sujuvoittaa ihmisten arkea helpottamalla tietojen jakamista organisaatioiden välillä ja poistamalla turha asiointi.

Toimialan digipolulla ja siten talousarvioesityksissä yhdeksi digitalisaatiolla vahvistettavaksi painopistealueeksi tunnistettiin Asiointin ja asiakaskokemuksen kehittäminen. Talousarvioesityksen toimenpitein kehitetään toimialan digitaalisia järjestelmiä sekä tuetaan palveluverkon toimipisteiden ja toiminnasta saatavaa myönteistä asiakaskokemusta.

Vuoden 2021 aikana toteutetaan Luupin museoiden esi- ja taidekokoelmien digitointi, joka mahdollistaa tulevassa uudenlaisten palvelujen luomisen sekä kokoelmien laajemman saavutettavuuden. Liikuntapalveluissa kehitetään vastuualueen perustietojärjestelmän Timmin tarjoamia sähköisiä asiointipalveluja ja mobiliteettia. Oulun Sinfonia siirtyy sisältöjen striimauksen aikakaudelle tätä varten järjestettävällä laitteistolla, joka palvelee koko Musiikkikeskusta ja konservatoriota. Näiden lisäksi Luupin toimipisteen esitystekniikka perusparannetaan nykyisen laitekannan ja asiakasvaatimusten edellyttämälle tasolle paremman asiakaskokemuksen synnyttämiseksi.

Kirjastotoimijat ovat kulkeneet digitalisaatiokehityksen eturintamassa jo vuosia, missä digitaalisuuden ja automaation mahdollisuuksia on hyödynnetty laajalti osana kirjastopalvelujen toimintaa. Vuoden 2021 toimenpiteillä varmistetaan nykyisten digitaalisten toimintamallien ja omaehtoisten palvelukonseptien jatkuvuus sekä laajennetaan jo luotuja digitaalisia palvelupolkuja.

Hyvä asiakaskokemus syntyy muun muassa hyvästä asiakasymmärryksestä, jonka saavuttamisessa keskiöön nousee toimialan tiedolla johtamisen toimintamallit ja ratkaisut. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on käynnistänyt vuonna 2019 Tietojohdantamisen ja tiedon laadunhallinnan kehittämisprojektin, jonka tavoitteena on ollut sekä tietovarastointialusta että liittyvien toimintamallien kehittäminen tiedon saatavuutta ja luotettavuutta parantaen. Toimintamallien ja ratkaisujen kehittämisen lisäksi tavoitteena on automatisoida toimialan kaikki raportointiin liittyvät tietointegraatiot, jonka odotetaan vähentävän merkittävästi myös asiakkaalta vaadittavaa turhaa asiointia sekä tietojen jakoa organisaation sisällä.

Kärkihankkeet

Merkittävimmät kehittämishankkeet

Rakennerahastojen ja uuden hallitusohjelman kärkihankkeiden rahoitusinstrumentteja hyödynnetään sivistys- ja kulttuuripalvelujen palvelutuotannon kehittämisessä sivistysohjelman mukaisesti. Talousarviovuonna 2021 toimialan kehittämisessä huomioidaan uuden hallitusohjelman strategiset painopistealueet ja hyödynnetään niiden mahdollistama rahoitus. Toimialan osaamista EU-rahoitusinstrumenttien käytöstä lisätään koulutusten, tutustumismatkojen ja verkostoitumistilaisuuksien avulla.

Merkittävimmiksi kehittämishankkeiksi luetaan tässä yhteydessä monivuotiset ja poikkitoiminnalliset hankkeet, joille on saatu tai haettu ulkopuolista rahoitusta. Niitä toteutetaan sivistysohjelman mukaisesti neljän strategisen painopisteen alla.

Hallituksen kärkihankkeet

Suomen hallitus rahoittaa Suomen malli -nimistä kärkihanketta, jonka tavoitteena on edistää maksuttomia harrastusmahdollisuuksia koulupäivän yhteydessä. Mallia luodaan Islannin mallin pohjalta, pyrkien vahvistamaan koulujen aamu- ja iltapäivätoimintaa ja sen laatua, kerhotoimintaa sekä yhteistyöstä kuntien ja kolmannen sektorin toimijoiden välillä.

Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut hakee hallituksen varaamaa rahoitusta Suomen malli -hankkeen kuvaaman toiminnan käynnistämiseksi hakuaiakataulujen tarkennettua. Rahoituksella mahdollistetaan kaupungin osalta koordinointi ja suunnittelu toteuttaa harrastustoimintaa yhdessä koulujen, järjestöjen ja lasten sekä nuorten kanssa.

Hyvinvointi ja osallisuus

Turvallinen Oulu -hankkeessa ehkäistään alaikäisiin kohdistuvia seksuaalirikoksia. Oulussa tuli vuoden 2018 lopulla ilmi epäiltyjä seksuaalirikoksia, joille on leimallista, että epäillyt tekijät ovat olleet yhteydessä tyttöihin sosiaalisen median kautta. Uhrit ovat alaikäisiä tyttöjä. Tässä kokonaisuudessa tehdään toimenpiteitä, joilla ehkäistään lasten ja nuorten houkuttelua ja hyväksikäyttöä monimediaalissa maailmassa sekä vahvistetaan esiopetuksen, koulun, kodin ja moniammatillisen yhteisön roolia turvallisen arjen toteuttajina. Tähän toiminnalliseen kokonaisuuteen on haettu rahoitusta eri ministeriöiden ja Opetushallituksen rahoitusinstrumenteista.

Luovuus+ -hankkeessa edistetään nuorten työllistymistä luomalla matalan kynnyksen polkuja luovien alojen työelämäverkostoihin. Lisäksi tarjotaan alan koulutusta vailla oleville nuorille mahdollisuuksia osoittaa itse hankittua osaamistaan luovien alojen ammattilaisten verkostoissa. Hankkeessa vahvistetaan ja laajennetaan oululaisten luovien alojen toimintakenttää sekä valmiuksia työllistää nykyistä enemmän. Hankkeen kohderyhmänä ovat heikommassa työmarkkina-asemassa olevat 17-29 -vuotiaat oululaiset nuoret, luovien alojen yhdistykset ja yritykset sekä oppilaitokset. Kohderyhmän nuoret voivat osallistua hankkeessa toteutettaviin valmennusohjelmiin sekä työkokeilujaksoihin luovien alojen yrityksissä tai yhdistyksissä.

Peliliike-hankkeen tavoitteena on vahvistaa heikommassa asemassa olevien nuorten sosiaalista osallisuutta ja työelämävalmiuksia digitaalisen nuorisotyön keinoin, painottuen erityisesti digitaalisen pelaamisen osa-alueeseen. Toisena tavoitteena on kehittää digitaaliseen nuorisotyöhön ja digitaaliseen pelaamiseen liittyvää osaamista ja toimintaa kokeilutoiminnan avulla. Kolmantena tavoitteena on rakentaa sosiaalista osallisuutta vahvistavia yhteisöllisiä ja asukaslähtöisiä, nuorille kuntalaisille suunnattuja toimintatapoja ja uusia palveluita. Hankkeen kohderyhmänä ovat 15-29-vuotiaat heikommassa työmarkkina-ase-

massa olevat kuntalaiset osallistuvissa kaupungeissa sekä kaupunkiorganisaatioissa työskentelevät nuorten parissa työtä tekevät ammattilaiset.

Kansainvälisyys

Bothnian Arc Entrepreneurship Education -hankkeen tarkoitus on kehittää rajat ylittävää sivistys- ja koulutointien yhteistyötä Perämerenkaaren alueella. Hankkeen toteuttajia ovat Oulun kaupungin sivistys- ja kulttuuripalvelut Suomessa sekä Ung Företagsamhet Norrbotten Ruotsissa. Tavoitteena on kehittää rajojen yli yhteensopivaa yrittäjyyskasvatuksen toimintakulttuuria ja toteuttaa yhteistyön pilotteja, mikä tuo olemassa oleviin toimintamalleihin lisäarvoa sekä houkuttaa uusia toimijoita mukaan. Hanke auttaa kouluja toteuttamaan rajat ylittävää toimintaa mahdollistamalla oppilaiden liikkumisen sekä tarjoamalla opettajille tukea ja koulutusta. Hanke tukee olemassa olevien käytänteiden kehittämistä ja järjestää itse uudenlaista toimintaa ja tapahtumia.

Erasmus+ -hankkeet. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on hyödyntänyt kansainvälisessä työssään Opetushallituksen kansallisesti koordinoimaa Erasmus+ -ohjelmaa. Vuonna 2021 toimialalla on käynnissä yhteensä 14 monivuotista strategista kumppanuushanketta ja 42 liikkuvuushanketta.

Kestävä tulevaisuus

Hupisaarten urbaanit puot innovaatioiden kohtauspaikkana -hanke. Hupisaarten puro- ja puistoalueesta kehitetään vetovoimainen nautintokeskus, jossa hyödynnetään veden tuomaa lisäarvoa nykyistä kekseliäämmiin. Tämä toteutetaan kehittämällä luontoelämyksiin ja kansalaishavainnointiin perustuvia toimintamalleja kestävien arvojen mukaisesti. Tavoitteena on saada puistoalueesta toiminnallinen luontokasvatuksen, matkailu- ja virkistysympäristön sekä tiedonvälityksen ympäristö. Hanke on Luonnonvarakeskuksen toteuttama ja Oulun kaupunki toimii hankkeessa kumppanina.

Digitalisaatio

ScaleDigiEdu - Skaalautuvat digitaaliset koulutuspalvelut -hankkeen tavoitteena on osaamisen kehittäminen etäopetukseen, digitaalisiin sisältöihin ja teknisiin ratkaisuihin liittyen. Hankkeessa luodaan toimintamalleja skaalautuvien digitaalisten koulutusratkaisujen ja ohjauksen tuottamiselle silmällä pitäen muun muassa kehittyvien maiden koulutustarpeita. Oulun kaupunki toimii hankkeessa yhteiskehittämisen kokoajana yhdessä muiden oppilaitos ja yritystoimijoiden kanssa. Oulun kaupunki osallistuu hankkeen kaikkiin toimintoihin ja vastaa hankkeen ”Alueellisen yhteiskehittäminen” -työkokonaisuudesta. Hankkeessa toteutettavien koulutusten ja kehitystyön kautta alueen koulutusorganisaatioiden ja yritysten osaaminen digitaalisten koulutusratkaisujen tuottamis-

sa lisääntyä. Samoin osaaminen ja ymmärrys erilaisten skaalautuvien teknisten ja pedagogisten ratkaisujen käytämisestä koulutuksessa sekä erityisesti kehittyvien maiden koulutustarpeista ja koulutustoteutusten muodoista kasvaa. Julkisten koulutusorganisaatioiden ja yksityisten toimijoiden välinen yhteistyö tiivistyy ja tuottaa uusia ratkaisuja koulutusvientiin.

Talous

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvioesitys on laadittu kaupunginhallituksen hyväksymän suunnitteluohjeen sekä sivistys- ja kulttuurilautakunnan 18.8.2020 päätöksen mukaisesti. Talousarvion lähtökohtana on toimintaympäristön nykytilan ja toiminnan muutosten pohjalta muodostettu arvio toimintatuloille ja -menoille sekä toimintakatteelle. Sivistys- ja kulttuuripalvelut on valtuustoon nähden toimintakatteeltaan sitova.

Toimintatulojen ja -menojen valmistelussa on otettu huomioon toiminnan muutosten lisäksi arviot tulojen muutoksista, tilajärjestelyjen muutokset ja niiden vaikutukset tilavuokriin ja muihin käyttömenoihin. Esityksessä on huomioitu vuoden 2021 palkankorotukset (5,7 M€) kaupungin talousarvio-ohjeen mukaisesti.

Henkilöstömenoarviossa on mukana varhaiskasvatuskäisten lasten väheneminen ja sen vaikutus henkilöstömenoihin noin 2,5 M€. KH 14.9.2020 §208 sivistys- ja kulttuuripalveluihin on kohdistettu vuosille 2021 ja 2022 sopeutustarve 2,3 milj. euroa, joka kohdistetaan käyttösuunnitelmalla puoliksi henkilöstömenoihin ja toinen puoli ulkosiin palvelujen ostoihin.

Talousarvioraamin 2021 toimintakate on -464,6 M€. Vuoden 2021 toimintakate asukasta kohden kasvaa 5,15 prosenttia vuoden 2020 lokakuun ennusteeseen nähden. Talousarvion 2021 toimintatulot ovat 27,6 M€ ja toimintamenot ovat 495,3 M€. Vuoden 2021 taloutta ei voida suoraan verrata vuoden 2020 ennusteeseen, koska koronan vaikutuksesta toimintatulot, henkilöstömenot ja palvelujen ostot ovat laskeneet alkuvuoden 2020 aikana. Näiden koronavaikutusten ei arvioida jatkuvan vuonna 2021.

Talouden hallinta edellyttää muutosjohtamista muuttuvassa toimintaympäristössä. Toimintaympäristössä talous on tiukentunut koronan myötä ja lasten määrä vähenee varhaiskasvatuskäisissä merkittävästi ja alakouluissa ennen kasvava lapsimäärä vähenee jatkossa. Toiminnan muutosten esityksessä ei ole mukana uuden hallitusohjelman kautta tulevia uusia toimenpiteitä toisen asteen maksuttomuutta lukuun ottamatta.

Oulun kaupungin ulkoisen selvityksen muutoksista on otettu talouslaskelmissa huomioon varhaiskasvatuskäisten ja peruskoulun alakoululaisten vähentymisen vaikutus henkilöstökuluihin. Ulkoisen arvioinnin selvityksen muut toimenpiteet ja niiden vaikutukset talouteen otetaan mukaan, kun päätökset toimenpiteistä on tehty.

Kaupunginvaltuuston (18.6.2018 § 61) päätöksen mukaisia palveluverkon toimenpiteiden täytäntöönpanoa ja määrittelyä jatketaan vuonna 2021. Talousarvioon lisätään taloudellista panostusta pääasiassa kasvaviin palvelutarpeisiin. Palvelutarve kasvaa mm. päivälukioissa lisääntyvän opilasmäärään myötä, psykologi- ja kuraattoripalveluissa, taloudellista panostusta lisätään sekä tiloihin että tietotekniikkaan. Talousarviossa on varauduttu tilapalveluista ostettavien ateria- ja siivouspalveluiden hinnan muutoksiin. Kulttuurin avustusten lisäystä jatketaan vuoden 2019 suunnittelun mukaisesti.

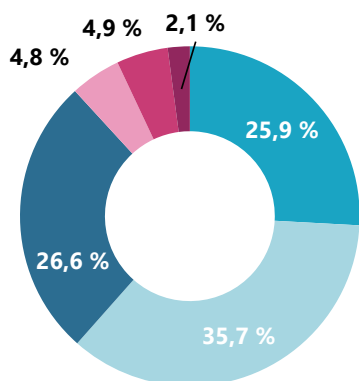
Vuoden 2021 talousarvioon on varattu 200 000 € strategiarahaa käytettäväksi strategiaa edistäviin toimenpiteisiin kuntalaisten hyvinvoinnin edistämiseen terveysliikunnan ja kaupunkikulttuurin ja ennaltaehkäisevän nuorisotyön avulla. KH 14.9.2020 linjauksen mukaisesti sivistys- ja kulttuuripalveluiden harkinnanvaraisia avustuksia vähennetään -10 % 1.1.2021 alkaen (kustannusvaikutus 0,137 milj. euroa/vuosi)

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	28 927	29 441	24 482	27 629	25 941	25 471
Toimintamenot	-457 392	-475 385	-464 987	-492 252	-499 516	-509 993
Toimintakate	-428 466	-445 944	-440 506	-464 623	-473 575	-484 522

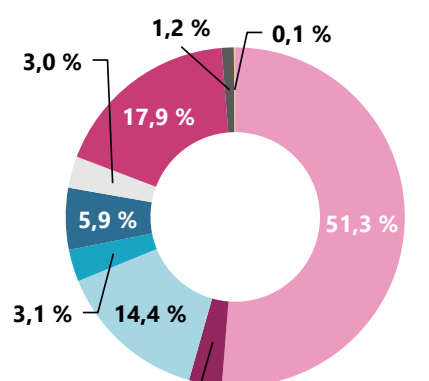
Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyvät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Talousarviovuodet eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa.

Toimintatulot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 27,6 MEUR

- Myyntitulot
7,1 MEUR
- Maksutulot
9,9 MEUR
- Tuet ja avustukset
7,4 MEUR
- Tilavuokratulot
1,3 MEUR
- Muut vuokratulot
1,4 MEUR
- Muut toimintatulot
0,6 MEUR

Toimintamenot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 492,3 MEUR

- Henkilöstömenot
252,4 MEUR
- Asiakaspalvelujen ostot
15,4 MEUR
- Muut palvelujen ostot 71,0 MEUR
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat
15,0 MEUR
- Palveluseteliavustukset 29,0 MEUR
- Muut avustukset
14,8 MEUR
- Tilavuokramenot
88,2 MEUR
- Muut vuokramenot
5,7 MEUR
- Muut toimintamenot
0,7 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	7 246	6 950	5 432	7 145	7 145	7 145
Maksutulot	11 200	11 596	9 596	9 858	8 164	7 694
Tuet ja avustukset	7 009	7 633	7 312	7 360	7 360	7 360
Tilavuokratulot	1 255	1 330	507	1 330	1 336	1 336
Muut vuokratulot	1 554	1 354	1 184	1 357	1 357	1 357
Muut toimintatulot	663	579	452	579	579	579
Toimintatulot yhteensä	28 927	29 441	24 482	27 629	25 941	25 471
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-240 259	-250 032	-246 909	-252 352	-251 662	-252 077
Palkat ja palkkiot	-195 603	-203 678	-201 669	-203 475	-204 788	-205 048
Henkilösivukulut	-44 656	-46 354	-45 240	-48 877	-46 874	-47 029
Palvelujen ostot	-79 604	-81 386	-75 847	-86 461	-87 490	-89 531
Asiakaspalvelujen ostot	-14 421	-14 069	-15 556	-15 421	-15 568	-15 717
Muut palvelujen ostot	-65 183	-67 318	-60 291	-71 040	-71 921	-73 813
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-12 223	-12 790	-12 330	-15 046	-16 721	-18 488
Avustukset	-41 197	-43 515	-41 709	-43 820	-44 444	-44 897
Palvelusetelit	-26 733	-28 330	-27 630	-28 971	-27 971	-27 391
Muut avustukset	-14 464	-15 185	-14 079	-14 849	-16 473	-17 506
Tilavuokramenot	-80 029	-82 883	-83 272	-88 197	-91 817	-95 817
Muut vuokramenot	-3 630	-4 987	-4 310	-5 724	-6 724	-8 524
Muut toimintamenot	-450	208	-610	-652	-658	-659
Toimintamenot yhteensä	-457 392	-475 385	-464 987	-492 252	-499 516	-509 993
TOIMINTAKATE	-428 466	-445 944	-440 506	-464 623	-473 575	-484 522

Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyvät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Talousarviovuodet eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa.

Tiliryhmäkohtainen erittely tarkentuu käyttösunnitelman yhteydessä

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstö- ja koulutus-suunnitelmaa sekä henkilöstötavoitteita ohjaavat kaupungin ja toimialan strategiat, henkilöstöohjelma, sivistyshjelma, väestön määrä ja lasten määrän voimakas väheneminen lähivuosina, taloudellinen tilanne sekä henkilöstöjohtamisen tarpeet eri vastuualueilla. Henkilöstöohjelma on voimassa vuosien 2018-2022 ajan ja tavoitteena on toteuttaa sitä osana sivistys- ja kulttuuripalveluiden jokapäiväistä työtä. Henkilöstöohjelma jakaantuu kolmeen keskeiseen teemaan tavoitteineen:

1. Johtaminen ja esimiestyö
2. Henkilöstösuunnittelu ja osaamisen kehittäminen
3. Henkilöstön hyvinvointi

Sivistys- ja kulttuuripalveluissa on tunnistettu kunkin teeman osalta kehittämisen kärkiä, joihin panostetaan yhdessä esimiesten ja henkilöstön kanssa. Osana sivistyshjelman toteuttamista panostetaan toimintakulttuurin muutokseen johtamisen keinoin. Valmentavan johtamisen suunnitelmallinen toteuttaminen on aloitettu vuonna 2020 ja toimenpiteet jatkuvat talousarviovuonna 2021.

Vuoden 2021 tavoitteena on valmentavan johtamisen koulutukset esimiehille ja työyhteisövalmentajille sekä valmentavan johtamisen työkalupakin käyttöönotto. Lisäksi ylimmän johdon coaching aloitetaan. Korona on muuttanut toimintaympäristöä ja lisännyt etätyön määrää. Vuonna 2021 kehitetään etätyön johtamista, tutustutaan uusiin työkaluihin ja hyödynnetään muutoksen johtamisessa vuonna 2020 käyttöönotettua henkilöstömittareiden tiedolla johtamista. Osana johtamisen kehittämistä syvennyttään myös kriisi- ja poikkeustilanneviestintään, joka osoitti tärkeytensä kevään 2020 aikana.

Henkilöstösuunnittelun ja osaamisen kehittämisen teeman osalta keskeisenä kärkenä vuodelle 2021 on henkilöstösuunnittelu ja henkilöstöressurssin muutosjohtaminen, jossa korostuvat rekrytointi, työkierto sekä henkilöstösiirrot. Lisäksi henkilöstörakenteen tarkastelu (eläköityminen sekä määräaikaiset palvelussuhteet) sekä uudelleen- ja täydennyskoulutus toimivat henkilöstöressurssin muutosjohtamisen työvälineinä.

Taloustilanteen dramaattinen muuttuminen koronan myötä vaatii toimenpiteitä säästöjen aikaansaamiseksi ennen kaikkea henkilöstömenojen osalta. Keväällä 2020 sivistys- ja kulttuuripalveluiden henkilöstölle toteutettiin säästökyseily, jonka pohjalta on päätetty vastuualuekohtaiset työryhmät. Työryhmät tulevat esittämään säästötoimenpiteitä, joita käyttöön otetaan talousarviovuonna 2021.

Henkilöstön hyvinvoinnin teemaan liittyen panostetaan työkykyjohtamisen toimenpideluettelon valmistumiseen ja käyttöönottoon. Toimenpideluettelon tavoitteena on pienentää sairauspoissaolomääriä ja vähentää yleisesti työkyvyttömyyden kustannuksia. Kaupungin ennakoivan hyvinvoinnin kysely on tarkoitus käyttöönottaa sivistys- ja kulttuuripalveluissa esimiesten kyselyyn tutustumisen jälkeen. Lisäksi panostetaan itsensä johtamisen kehittämiseen ja oman hyvinvoinnin parantamiseen erikseen työstettävän keinovalikoiman avulla.

Henkilöstösuunnittelu

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden vuoden 2020 ennusteen mukainen palkallinen työpanos (htv, henkilötyövuosi) on vuoden viimeisenä päivänä 5068 htv. Vuoden 2020 ennustetta laskee normaalitilanteeseen verrattuna koronatilanteen aiheuttamat työntöön keskeytykset toiminnan ollessa osittain suljettuna tai supistettuna keväällä 2020. Talousarviovuodelle 2021 esitetään palkallisen työpanoksen kasvua vuoden 2020 alkuperäiseen ennusteeseen (koronan vaikutus on poistettu) verrattuna +25 henkilötyövuotta. Palkallisen työpanoksen kasvu hidastuu, kun varhaiskasvatuksen ja perusopetuksen lapsi- ja oppilasmäärät laskevat lähivuosina.

Sivistys- ja kulttuuripalvelujen talousarvioissa on huomioitu uusien kunnallisten virka- ja työehtosopimusten mukaiset palkankorotukset, joiden vaikutus vuoden 2021 talousarvioon on noin 5,7 M€.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden talousarvion raami edellyttää kustannusten kasvua taittavia toimia.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	3 648	3 908	3 671	3 740	3 748	3 738
Tilapäiset	1 334	1 167	1 295	1 285	1 270	1 272
Yhteensä	4 982	5 075	4 967	5 025	5 018	5 009
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	4 982	5 075	4 967	5 025	5 018	5 009
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-195 603	-203 678	-201 669	-203 475	-204 788	-205 048
Henkilösivukulut	-44 656	-46 354	-45 240	-48 877	-46 874	-47 029
Yhteensä	-240 259	-250 032	-246 909	-252 352	-251 662	-252 077
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-1 754	-16	-963	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-369	-3	-199	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-242 381	-250 051	-248 072	-252 352	-251 662	-252 077

Osallisuus ja vaikuttaminen -yksikkö ja tasa-arvotoimikunta siirtyvät 1.1.2021 sivistys- ja kulttuurilautakunnasta konsernihallintoon. Talousarviovuodet eivät sisällä osallisuus- ja vaikuttaminen -yksikön eivätkä tasa-arvotoimikunnan määrärahaa.

7.8 Yhdyskuntalautakunta

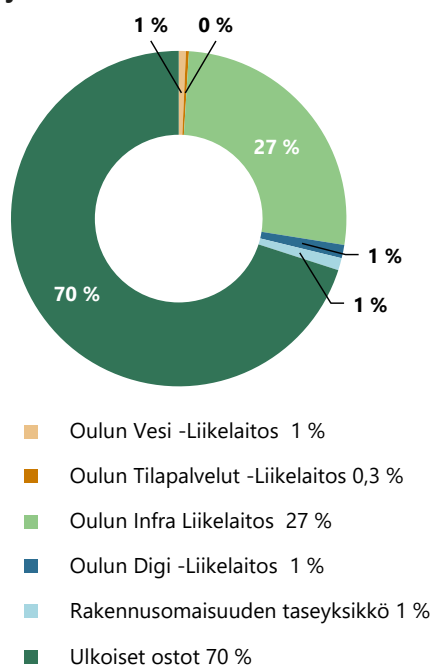
Toiminnan kuvaus

Yhdyskuntalautakunnan vastuulla olevat tehtävät toteuttaa kaavoitus, kadut ja liikenne sekä maa- ja mittaus.

Kaavoitusyksikkö vastaa strategisesta maankäytön suunnittelusta ja asemakaavoituksesta. Strateginen maankäytön suunnittelu koostuu yleiskaavoista, osayleiskaavoista sekä niihin liittyvistä selvityksistä ja tavoitesuunnitelmista. Kaavoitusyksikkö valmistelee tarvittavat lausunnot meillä olevista hankkeista tai lupaprosesseista. Kaavoitusyksikkö laatii asemakaavoitetun alueen laajentamista ja muuttamista koskevat suunnitelmat yleiskaavan ja maankäytön toteuttamis- ja kaavoitusohjelman mukaisesti. Kaavoitusyksikkö valmistelee yhdyskuntalautakunnan käsiteltäväksi suunnittelutarve- ja poikkeamispäätökset sekä ohjaa rakentamista asemakaavoilla ja niitä täydentävillä yleissuunnitelmilla ja ohjeilla. Kaavoitusyksikkö neuvoo ja opastaa kaupunkilaisia ja muita kaupungissa toimivia tahoja maankäyttöön, asumiseen ja rakentamiseen liittyvissä kysymyksissä.

Kadut ja liikenne -yksikkö vastaa liikennejärjestelmän ja liikenteen suunnittelusta, liikenteen hallinnasta ja liikenneturvallisuudesta sekä liikenneväylien ohjelmoinnista, suunnittelusta ja rakennuttamisesta. Yksikön viranomais-tehtäviä ovat seudullisena joukkoliikenneviranomaisena toimiminen, seudullisena jätehuoltoviranomaisena toimiminen, yleisen alueen lupien myöntäminen ja pysäköinninvalvonta. Yksikössä toimiva matkapalvelukeskus vastaa vammais- ja sosiaalihuoltolain kuljetuspalveluiden järjestämisestä. Tehtävänä on kehittää liikenteellisesti toimivaa ja kaupunkikuvallisesti laadukasta Oulua ja Oulun seutua.

Käyttötalouden ostojen 65,4 M€ jakautuminen ulkoisiin ja sisäisiin

Maa ja mittaus -yksikkö vastaa kaupungin omistaman maaomaisuuden ja kehitettävien kiinteistöjen hoidosta, asuntorakentamisen ja yritystoiminnan edellyttämästä tontinluovutuksesta, muista omistajatehtävistä sekä paikatietoaineiston ylläpidosta ja paikatietojärjestelmän toimivuudesta. Viranomaistehtävinä yksikössä hoidetaan kiinteistönmuodostustehtävät, rakentajapalveluita, maa-seutuhallinnon tehtävät ja asumisen viranomaistehtävät. Yksikkö edistää maankäyttösopimusten laadinnassa korkeatasoista, kestävän kehityksen mukaista, esteetöntä ja viihtyisää kaupunkirakennetta.

Käyttötalouden palveluiden ostoista, aineista tarvikkeista ja tavaroista ja vuokrista 70 % ovat ulkoisia ostoja. Suurimmat kokonaisuudet ovat suunnittelupalveluiden, joukkoliikenteen liikenteen ostot sekä kunnossapidon järjestelmien kustannukset, joiden laskutus tapahtuu suoraan kolmannen osapuolen toimesta. Em. palvelut kilpailutetaan vaihtelevan pituisin sopimuksin. Aineet, tarvikkeet ja tavarat tiliryhmässä ulkoiset ostot ovat pääosin sähköä ja kaukolämpöä. Investoinneissa ulkoisten menojen osuus on 82 %. Investoinnit kohdistuvat pääosin kiinteisiin rakenteisiin ja laitteisiin.

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Kevään 2020 asunto- ja työpaikkarakentamiset työmaat ovat edenneet normaalisti korona-poikkeusoloista huolimatta. Myös rakennuslupia on haettu maankäytön toteuttamisohjelman mukaisesti eli jonkin verran vuosien 2018, 2019 huipputasoa vähemmän. Poikkeusoloista johtuen rakentamisen rahoittajatahot ovat kiristäneet uudiskohteiden aloitusten ehtoja ja nostaneet ennakkovarausasteiden vaatimustasoa. Asuntokauppojen ja –varausten lukumäärät ovat laskeneet. Rakennusalan toimijat ovat ennakoineet, että poikkeusolot tulevat näkymään erityisen kovasti perustajaurakoinnin tuotannossa ja on esitetty toiveita ara-tuotannon lisäämiseksi. Muutokset eivät vielä näy Oulun asuntomarkkinoilla, mutta vuoden 2021 toteutuvaa tuotantoa ja tonttikysyntää on vaikea ennakoida.

Perlacon selvityksen toimenpiteistä on huomioitu seuraavat: Kiinteistöveroselvityksen tekemiseen on varattu kaksi henkilötyöpanosta. Palveluhinnaston tuotteiden ja palveluiden taksoja korotetaan asteittain jo vuoden 2020 aikana. Tuotteet, joiden hintoja ei voida korottaa vuoden 2020 aikana, korotetaan vuoden 2021 alusta.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vie eteenpäin suunnittelukauden aikana erityisesti jo aiemmin käynnistämäänsä merkittäviä kaupungin elinvoimaan vaikuttavia hankkeita.

Asemakaavahankkeita ovat Asuntomessut 2025 sekä Asemaseudun ja Raksilan kehittäminen monipuolisina matkustamisen, palvelujen, asumisen sekä kaupan alueina. Alppilan bulevardin sekä muiden keskustaa ympäröivien alueiden kehittämistä urbaaneina ja tiivistyvinä kaupunginosina jatketaan asemakaavahankkeilla. Lisäksi edistetään Linnanmaan yliopistoalueen maankäytön ja joukkoliikenteen kehittämistä asemakaavoilla kaavarungon pohjalta. Torin aluetta viedään eteenpäin kokonaisuutena huomioiden Terwa Tower –hanke, Kiikelin Löylymaailma ja Torihotellin rakennushankkeet.

Hiukkavaaraa kehitetään kestäväenä, älykkäänä ja innovatiivisena kaupunginosana mm. Sarvikankaan ja Vanhan Hiukkavaaran kautta. Paikalliskeskuksista Haukiputaan, Kiimingin, Oulunsalon ja Yli-Kiimingin ja Yli-lin täydennysrakentamista edistetään. Lisäksi pitkään valmistelussa olleet kaavahankkeet, kuten Oulujokivarren kaavoitus, saatetaan valmiiksi. Yleispiirteisiä maankäytön suunnitelmia ovat kulttuuriympäristön teemayleiskaava, kylien kehittäminen sekä Kiiminkijokivarren yleiskaavat. Uusien ja olevien työpaikka- sekä asuntoalueiden kaavoitusta tehdään hyväksytyin maankäytön toteuttamisohjelman 2020-2024 pohjalta. Kontinkankaan, Ritaharjun, Limingantullin, Ruskon ja Taka-Laanilan alueita kehitetään työpaikkojen ja yritystoiminnan alueina.

Oulun maankäyttöpoliittikka nojaa kaupungin vahvaan maanomistukseen ja kasvun tarpeet täyttävään sopimusohjaukseen sekä alueiden kaavoitukseen, tontinluovutukseen ja kunnallistekniikan rakentamiseen ohjelmoidusti. Kaikkia hallintokuntia sitova maankäytön toteuttamisohjelma takaa ennustettavuuden lisäksi kunnallistekniikan sekä palveluinvestointien kustannustehokkaan ajoituksen. Maanhankintaa ja tontinluovutusta ohjaa yleiskaava ja maankäytön toteuttamisohjelma. Vuoden 2019 aikana laadittu maankäytön toteuttamisohjelma vuosille 2020 – 2024 ohjaa tontinluovutusta ja maanhankintaa. Ohjelman tavoitteena on vastata asunto- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin. Asuntotuotannolla edistetään monipuolista asuntotuotantoa ja kaupunkirakenteen eheytymistä. Asuntotuotannon suunnittelussa on otettu huomioon palveluverkkoratkaisut.

Joukkoliikenteen ja henkilökuljetusten toimintaympäristöön vaikuttaneita lainsäädäntömuutoksia toteutetaan tulevina vuosina. Liikennepalvelulailalla on vaikutuksia joukkoliikenteen lippu- ja maksujärjestelmiin sekä paikalliseen markkinatilanteeseen ja kilpailuun. Uuden palvelutasomäärittelyn ja linjastosuunnitelman kehitystyön jälkeen mm. Linnanmaan kampusalueen uudet reitit, joukkoliikennekaistat ja joukkoliikennepysäkit ovat käytössä.

Vuoden 2021 aikana jatketaan Waltti verkko- ja mobiilipalvelujen kehitystyötä. Kehitystyöllä parannetaan lippu- ja maksujärjestelmän käytettävyyttä asiakkaille ja henkilöstölle. Lippu- ja maksujärjestelmä täydennetään uusilla ominaisuuksilla liittyen tunnistepohjaisuuteen. HSL:n, Tampereen ja Turun kanssa jatketaan yhteisen hankkeen cEMV:n maksamisen edistämisestä.

Valtatie 4:n perusparannus on Oulun seudun tärkein tiehanke ja siihen sisältyy kuntien maksuosuuksia kohdittuen pyöräteihin, meluntorjuntaan ja joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin. Oulun kaupungin arvioitu osuus koko hankkeesta on noin 16,0 M€. Rakentaminen on käynnissä ja Oulun kaupungin kustannukset ajoittuivat pääosin vuosille 2017 – 2019. Oulujoen ylittävien siltojen oletettua heikomman kantavuuden vuoksi ne joudutaan rakentamaan kokonaan uudestaan. Tästä johtuen osa kaupungille kuuluvista melusuojauskustannuksista toteutuu vuonna 2021.

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) vuosille 2020-2023 perustuu Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisen tavoitteena on kasvattaa kestävien liikkumismuotojen osuutta liikennesuoritteesta, parantaa liikenneturvallisuutta ja lisätä työpaikkojen ja palveluiden saavutettavuutta. Sopimuksen mukaan valtio osoitti Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta joukkoliikenteen ja liikennehankkeiden rahoitukseen ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. MAL-sopimuksen liikennehankkeista laaditaan erillinen toteutusohjelma sopimuskaudelle.

Hulevesimaksulla rahoitettavan hulevesiverkoston kustannus- ja rakentamisvastuu siirtyy vuoden 2021 alusta Oulun Vedeltä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille. Hulevesiverkoston investoinnit siirtyvät yhdyskuntalautakunnan talousarvioesitykseen. Hulevesiverkosto-omaisuus siirtyy poistamatta olevasta hankintamenostaan Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden taseeseen.

Yhdyskunta ja ympäristöpalvelut toteuttaa Digitaalinen Oulu -ohjelman painopisteitä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on julkaissut viime vuosina useita kuntalaisille tarkoitettuja sähköisiä palveluita. Digitaalisia toimintatapoja kehitetään edelleen ja tavoitteena on kehittää hallintokunnan omia työprosesseja siten, että ne sujuvasti sopeutuvat digitaalisen palveluympäristöön. Kehitystyö edellyttää rakennetun ympäristön mallinnuksen kehittämistä sekä sähköisen säilytyksen ja tiedolla johtamisen kehittämistä.

Suunnittelussa ja rakentamisen ohjauksessa sekä muussa paikkatietojen käytössä pyritään yhä laajemmin hyödyntämään paikkatietojen 3D-mahdollisuuksia. Kantakartan kaksiuotteisuudesta siirrytään jatkossa 3D-kaupunkimallikuvaukseen, jota voidaan hyödyntää mm. suunnitelmien visualisoinnissa. Kehitystyö edellyttää nykyisten kantakartan tietojen täydentämistä korkeustietojen ja kolmiulotteisina kuvattavien rakenteiden osalta. Tämä työ on jo aloitettu keskustassa ja uudiskartoitusalueilla ja sitä jatketaan edelleen.

Kaupunkistrategia 2026 sisältää linjauksen hiilineutraaliuden saavuttamisesta vuoteen 2040 mennessä. Ympäristöohjelmassa (KH 19.8.2019) ja SECAPissa (2018) on tunnistettu ja määritelty merkittävimmät toimenpiteet tavoitteen saavuttamiseen. Toimenpiteitä tavoitteen

saavuttamiseen on tehty jo useiden vuosien ajan, esim. kestävä liikunnan kehittäminen, kaupunkirakenteen tiivistämisen, luonnon saavutettavuuden mahdollistaminen kuntalaisille ja kestävä energian tuotannon kehittäminen. Ympäristöohjelman tavoitteiden saavuttaminen edellyttää vahvaa sitoutumista koko kaupunkiorganisaatiolta. Ympäristöohjelmassa on määritelty neljä painopistettä ja kullekin painopisteelle tavoitteet ja toimenpiteet. Ympäristöohjelman toteuttamista edistävien suunnitelmien laatiminen on aloitettu vuonna 2020 ja suunnitelmat valmistuvat vuoden 2021 aikana.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa tukevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Palvelujen järjestäminen

Painopisteet ja toimenpiteet strategian toteuttamiseksi suunnittelukaudella 2021 – 2023

Uuden Oulun yleiskaavassa on osoitettu yhdyskuntarakenteen kehittämisperiaatteet, liikennejärjestelmä, viher- ja vapaa-ajanverkosto sekä asumisen, työpaikkojen ja palveluiden painopistealueet vuoteen 2030. Alppilan bulevardin ja Linnanmaa-Kaijonharjun kaavarungon pohjalta jatketaan asemakaavojen laatimista alueille. Keskusta-alueella, sen välittömässä läheisyydessä, aluekeskuksissa sekä entisissä kuntakeskuksissa käynnistetään suunnittelukaudella täydennysrakentamispainotteisia yleissuunnitelmia ja asemakaavoja. Strategisina suunnitelmina jatketaan Suistovision sekä Keskustavision mukaisia toimenpiteitä erilaisten suunnitelmien ja hankkeiden kautta. Merkittävänä liiketoiminnan alueena kehitetään Ritaharjua ja työpaikka-alueena Kontinkangasta. Asunomessujen 2025 sekä Asemakeskuksen asemakaavoitusta ja suunnittelua edistetään. MATO-ohjelman mukaisia asunto-, toimitalo- ja työpaikka-alueita kaavoitetaan kaavoitusohjelman mukaisesti.

Kyläalueiden suunnittelussa pyritään hallittuun kasvuun sekä yhdyskuntarakenteen että kuntatalouden näkökulmasta. Suunnittelun lähtökohtina ovat nykyiset liikenne- ja kunnallistekniset verkostot sekä niiden kapasiteetti.

Liikennejärjestelmäsuunnitelman tavoitteena on, että joukkoliikenteen, pyöräilyn ja kävelyn suhteellinen osuus kasvaa. Seudun joukkoliikenteen osalta tehdyt toimenpiteet ovat näkyneet käyttäjämäärien huomattavana kasvuna ja kehittämistä jatketaan edelleen.

Oulun keskustan kävely- ja pyöräilyolosuhteiden suunnittelua ja toteutusta jatketaan kehittämissuunnitelman mukaisesti. Oulun seudun pyöräilyn pääreititsuunnitelman mukaiset esitykset huomioidaan maankäytön suunnittelussa sekä tulevaisuuden investointiohjelmissä. Merkittävimpä-

nä kehityskohteena on pyöräilyn pääreitit toteutus välille keskusta-Maikkula.

Oulun joukkoliikenne on mukana lippu- ja maksujärjestelmien kehitystyössä, jolla varaudutaan uudesta lainsäädännöstä johtuviin liiketoimintaympäristön muutoksiin. Asiakastytyväisyystutkimuksen ja asiakaspalautteiden perusteella joukkoliikenteen palvelua arvioidaan ja parannetaan. Uuden palvelutasoluokituksen mukainen liikennöinti on otettu käyttöön kokonaisuudessaan vuonna 2021.

Tavoitteena on hankkia uusi informaatiojärjestelmä vuonna 2021. Järjestelmään sisältää mm. linja-auton paikannuksen, reaaliaikaisen nousijamäärälaskennan, pysäkinäytöt ja käyttöliittymät seurantaan ja muihin järjestelmiin. Uusi kuntien välinen kustannusjakomalli otetaan käyttöön syksyllä 2020. Uusi malli ei oleellisesti vaikuta kaupungin määrärahan käyttöön. Ruskon liikkumisselvityksen pohjalta (valmistuu syksyllä 2020) varaudutaan Ruskon alueen joukkoliikenteen palveluiden kehittämiseen.

Vuoden 2021 kaupungin luovutettavien omakotitonttien lukumäärä on 130 tonttia. Yhtiömuotoisia erillispienaloja varten kaupunki luovuttaa tontteja 100 asunnon toteuttamista edellyttävän määrän. Kaupungin luovuttamien asuntotonttien kokonaismäärä asuntoina on 910 asuntoa vuodessa. Kerrostalo-asuntotuotannosta merkittävä osuus, noin 700 asuntoa, tulee toteutumaan yksityiselle maalle, jolle luodaan edellytykset asemakaavamuutoksien ja maankäytösopimuksien.

Vuonna 2021 asuntotuotannosta kerrostalotuotantoa toteutuu eniten keskustaan, Limingantulliin, Höyhtyälle, Karjasillalle, Toppilansalmeen, Tuiraan ja Hiukkavaaraan. Rivitalotuotantoa toteutuu eniten Hiukkavaaraan, Korvensuoralle, Haukiputaalle ja Ritaharjuun. Omakotitalotuotantoa toteutuu pääasiassa Korvensuoralle, Hiukkavaaraan, Letonrantaan, Ritaharjuun ja Holma-Haapajärvelle. Omakotitonttitarjontaa on kaupungilla myös Kiimingissä, Ylikkiimingissä ja Yli-Iissä, missä kysyntä on ollut viime vuosina vähäistä. Yritys- ja elinkeinoelämän tonttitarpeisiin vastataan laaja-alaisesti monipuolisella tonttituotannolla.

Kaupungin maaomaisuutta hoidetaan hyväksytyjen omistajapolitiittisten linjausten mukaan ja toimenpiteitä tarkastetaan uuden omistajapolitiikan mukaan. Metsäomaisuutta hoidetaan Oulun kaupungin metsien hoito- ja käyttösuunnitelmassa todettujen periaatteiden mukaisesti siten, että vuoden 2021 puunmyynti on 1,2 M€.

Vuoden 2019 aikana on päivitetty Kuivasjärven Kaijonlahden kunnostussuunnitelma. Suunnitelma toteutettiin kahdessa osassa; Kaijonlahdelle laadittiin toteutussuunnitelma ja valuma-alueelle yleissuunnitelma. Kaijonlahden kunnostuksen vaatimille ruoppauksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Valuma-alueen vesiensuojelurakenteille kilpailutettiin rakennussuunnittelu keväällä 2020. Rakenteiden toteuttaminen aloitetaan talvella 2020/2021.

Oulun kaupungin yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut osallistuu lijoen kehittämiseen tähtäävään lijosopimus-nimellä kulkevaan hankkeeseen. Hanke edistää mm. vaelluskalojen palauttamista jokialueelle. Lisäksi Oulun kaupunki rahoittaa pieniä muiden omistamia vesistöku- nostushankkeita, mm. Kiimingin-Jäälän vesienhoitoyhdistyksen hanketta Jäälänjärvellä.

Oulun kaupungin vastuulla olevien retkeilyrakenteiden hoito- ja käyttösuunnitelma valmistui vuonna 2019. Hoito- ja käyttösuunnitelman laadinnan yhteydessä tehty luontokohteiden ja retkeilyrakenteiden inventointitieto hyödynnetään some-viestinnässä ja kaupungin muissa sähköisissä asiointikanavissa. Luonto- ja retkeilyrakenteista kerätty tieto esitetään mm. Paikkatietomuodossa.

Rakentamiskehottamismenettelyä jatketaan maapolitiittisten linjausten ja yhdyskuntalautakunnan päätösten mukaisesti. Vuonna 2021 tehdään päätökset enintään 20 uudesta kehoitettavasta tontista siten, että kehoitetut tontit tulevat laajentamaan ja monipuolistamaan Oulun kaupungin omakotirakentamisen mahdollisuuksia.

Ympäristöohjelmassa päätettyjen selvitysten tekeminen jatkuu. Vuoden 2021 valmistuu kaupungin periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen – suunnitelma ja kestävän kaupunkiliikku- misen suunnitelman (SUMP) laatimista jatketaan.

Monimuotoisuutta rakentamisessa lisätään edistämällä puurakentamista. Tahkokankaan alueen tontinluovutus- sessa käytetään monipuolisesti puurakentamista tukevia tontinluovutusmenettelyjä.

Yksityistieavustuksia myönnetään yksityislain ja kuntalain perusteella yhdyskuntalautakunnan päättämällä avustus- kriteereillä.

Kehittäminen

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämistoiminnan tavoitteena on löytää uusia avauksia Oulun kaupungin kaupunkiympäristön ja elinvoiman kehittämiseen, uudistaa ja tehostaa toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä kehittää poikkitoiminnallista yhteistyötä kaupunkikonsernin sisällä. Kehittämistoimintaa tehdään yksiköissä oman työn ohessa, yhdessä kaupungin eri toimijoiden kanssa sekä kansallisissa ja kansainvälisissä yhteistyöverkostoissa.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut vastaa oman vastualueensa osalta kaupungin strategisen kehittämisen painopistealueiden toteutumista. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on määritelty oman toiminta-alueensa pohjalta kehittämisen painopistealueet, jotka pohjautuvat kaupunkistrategiaan ja siinä määriteltyihin yhteisiin tavoitteisiin. Kehittämistä toteutetaan yhteisillä kehittä- mishankkeilla sekä yksikköjen jatkuvalla oman toiminnan kehittämisellä. Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on mu-

kana sekä kansallisissa että kansainvälisissä kehittämis- hankkeissa, joilla toteutetaan palvelualueen kehittämisen painopistealueita. Merkittävä kansallinen yhteistyöver- kosto on Kehto-foorumi, jossa kehitetään yhteisiä käytän- töjä yhdessä 21 isoimman kaupungin ja Kuntaliiton kanssa. Kehto-foorumi toimii yhdyskuntatekniikan eli kuntien tek- nisen toimen valtakunnallisena kehittäjänä ja edunvalvo- jana.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kehittämisen paino- pisteet suunnittelukaudella

1. Hiilineutraali kaupunki 2040. Rakennetaan kestävä pohjoista kaupunkia. Toteutetaan kestävä kehityksen mukaisia maankäytön suunnittelun ja liikenteen ratkaisuja; Kaupunkira- kenteen eheyttäminen, energiatehokkuus, resurs- sitehokkuus, ilmastonmuutoksen edellyttämien toimenpiteiden huomioiminen, laadukas ja vähä- päästöinen ympäristö sekä joukkoliikenteen ja kävelyn ja pyöräilyn edellytyksien parantaminen.
2. Kaupunkikehittäminen: Otetaan käyttöön kaupunkisuunnittelun uusia toteuttamistapoja hyödyntäen kansainvälisiä ja kansallisia verkos- toja ja kumppaneita. Vahvistetaan olemassa olevia kansainvälisiä verkostoja ja luodaan uusia kaupunkisuunnittelun tarpeiden pohjalta. Vahvis- tetaan YYP:n roolia Eurocities –verkostossa.
3. Digitalisoinnissa siirrytään kuntalaispalvelujen sähköistämisestä oman toiminnan digitalisointiin. Vuonna 2021 ja suunnittelukaudella toteutetaan Digitaalinen Oulu -ohjelmaa, jonka tavoitteena on kehittää ja sujuvoittaa sisäisiä prosesseja tekno- logian avulla. Kehittämistoimenpiteillä tähdätään kokonaan sähköiseen toimintatapaan. Lisäksi painopisteenä on alueen ICT elinvoiman tuke- minen mahdollistamalla erilliset kokeilut sekä tutkimushankkeet kaupunkiympäristössä.
4. Esimiestyön tukeminen; Yhdyskunta- ja ympä- ristöpalveluiden tuloksellisuutta, tavoitteiden saavuttamista ja henkilöstön hyvinvointia vahvis- tetaan kehittämällä esimiestyötä. Esimiehille tarjotaan johtamisen tueksi työvälineitä, toimin- tamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön. Itseohjautuvuutta tuetaan kehittämällä valmen- tavaa esimiesotetta ja tarvittaessa muokkaamalla henkilöstökäytänteitä. Lisäksi henkilöstön pysy- vyyttä ja saatavuutta edistetään huolehtimalla tehtävän vaatavuuden mukaisesta palkkauksesta.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen valmistelussa ja käynnissä olevat hankkeet edistävät erityisesti kaupungin hiilineutraalisuustavoitetta. Hankkeissa etsitään uusia in- novatiivisia energiataloudellisia ratkaisuja ja tehostetaan kiertotaloutta. Oulun kaupunki kehittää kaavoitusta vas- taamaan ihmisten asumis- ja elinvoimallisiin myös maaseutumai- sen, väljän asumisen osalta.

Vuoden 2018 lopussa käynnistyi Making City –hanke, joka saa rahoitusta EU:n Horizon 2020–ohjelman Smart Cities and Communities (SCC) –teemasta. Projektissa pilotoidaan innovatiiviseen energiaratkaisuun perustuvaa rakennuskokonaisuutta, jonka pitää tuottaa energiaa ja hyödyntää hukkalämpöä siten, että se on lähes energiaomavarainen vuositasolla mitattuna. Konsortioon kuuluu kaikkiaan 34 partneria eri puolilta Eurooppaa. Pääkoordinaattorina toimii Cartifin teknologiakeskus Espanjasta. Pilottikaupunkeina toimivat Groningenin kaupunki Hollannista ja Oulu. Oulun pilotti suunnitellaan ja toteutetaan Kaukovainion keskuksessa. Pilottiin kuuluu sekä uudisrakennuksia että saneerauskohteita. Hanke jatkuu suunnitelman mukaisesti.

Tahkokankaalta kiertoon -projektiin on saatu myönteinen rahoituspäätös kesäkuussa 2020. Projektin päätavoitteena on edistää kiertotalouden huomioimista maankäytön suunnittelussa ja rakentamisessa ja tätä kautta vähentää neitseellisten luonnonmateriaalien käyttöä. Projektin laajuus käsittää koko maankäytön muutosprosessin aina suunnittelusta rakentamiseen saakka. Hanke käynnistyy elokuussa 2020 ja kestää maaliskuuhun 2022.

Vuoden 2019 aikana on päivitetty Kuivasjärven Kaijonlahden kunnostussuunnitelma. Suunnitelma toteutettiin kahdessa osassa; Kaijonlahdelle laadittiin toteutussuunnitelma ja valuma-alueelle yleissuunnitelma. Kaijonlahden kunnostuksen vaatimille ruoppauksille haetaan vesilain mukaista lupaa. Valuma-alueen vesien-suojelurakenteille kilpailutettiin rakennussuunnittelu keväällä 2020. Rakenteiden toteuttaminen aloitetaan talvella 2020/2021. Hanke kuuluu osana Oulun kaupungin Kaupunkivesien kunnostushankkeeseen.

Oulujoen vesistöalueen kunnat ovat sopijaosapuolina Oulujoen vesistön puitesopimuksessa (OUMO) 2018 - 2021. Yhdentoista kunnan lisäksi puitesopimuksessa ovat mukana vesivoimayhtiöt Fortum Power and Heat Oy ja Oulun Energia Oy sekä Pohjois-Pohjanmaan ja Kainuun ELY-keskukset. Puitesopimuksen ohjausryhmä on kokouksessaan 27.9.2019 hyväksynyt vuodelle 2020 rahoitettavaksi ja toteutettavaksi Oulun kaupungin Juurusojan ja Kaupunginojan kunnostussuunnittelun jatkohankkeen. Jatkohankkeen tavoitteena on Kaupunginojan vedenlaadun parantaminen ja turvaaminen, virkistyskäytön edistäminen ja kalannousun mahdollistaminen sekä Kaupunginojan maisemallisten arvojen parantaminen. Oulujokivarren kaavoitusta edistetään aktiivisesti yhdessä paikallisten asukkaiden ja toimijoiden kanssa.

Vähähiilinen liikkuminen liikennehubissa: Espoo, Oulu, Tampere ja Turku ovat valmistelleet yhteistyössä keväällä 2019 päättyneeseen 6Aika –hakuun Vähähiilinen liikkuminen liikennehubissa –hankkeen, jonka päätoteuttajana toimii Espoon kaupunki. Kokonaiskustannuksiltaan noin 1,9 miljoonan euron hankkeen tuloksena odotetaan syntyvän arvokasta tietoa henkilöautolla liikkumisen tarvetta vähentävistä palveluista ja liiketoimintamahdollisuuksista. Oulun kaupungin Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut on

kumppanina hankkeessa kokonaiskustannuksiltaan 416 000 euron osaprojektilla. Oulun osaprojektissa kootaan yhteen, kehitetään ja kokeillaan yhdessä alan yritysten kanssa erilaisia vähähiilisiä liikkumISRatkaisuja Linnanmaan kampusalueella ja sen läheisyydessä.

Ympäristöasioiden hallinta ja seuranta

Ympäristöohjelma on yksi kaupunkistrategian Oulu 2026 toteuttamisohjelmista. Ohjelman tavoitteena on hyvän ympäristön tilan säilyttäminen ja kaupungin elinvoimaisuuden varmistaminen. Ympäristöohjelman lähtökohtana on kaupunkistrategian painopisteet ja niissä esitetyt linjaukset sekä kaupungin sopimukset ja sitoumukset ympäristöasioiden edistämiseksi. Sitoumusten taustalla on kansallisia ja kansainvälisiä sopimuksia ja säädöksiä, joiden tavoitteet ja toimenpiteet ovat yhteneviä kaupungin toiminnan kanssa. Ympäristöohjelma on hyväksytty kaupunginhallituksessa 19.8.2019.

Ympäristöohjelman yhteydessä määriteltiin ohjelman toteuttamista edistävät suunnitelmat. Suunnitelmien toteutus on vuosina 2020–2022. Suunnitelmat ovat seuraavat:

- Kestävän kaupunkiliikkumisen suunnitelma (SUMP)
- Kiertotalouden tiekartta
- Hiilineluselvitys
- Hulevesien hallintasuunnitelma
- Kaupungin periaatteet, tavoitteet ja toimenpiteet luonnon monimuotoisuuden turvaamiseen

Ympäristöohjelman painopisteet ovat kasvamme kestävästi, toimimme resurssiviisaasti, luonto on voimavaramme ja ympäristövastuulliset oululaiset. Ympäristöohjelman toteuttaminen on vastuutettu koko kaupunkikonsernille. Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on merkittävä rooli kaikkien ympäristöohjelman painopisteiden toteuttamisessa. Ympäristöohjelman tavoitteet ja toimenpiteet on integroitu yhdyskuntalautakunnan tavoitteisiin ja toteuttaminen raportoidaan lautakunnan tavoitteiden yhteydessä ja ympäristötilinpäätöksessä.

Making City –hanke toteuttaa vahvasti kaupunkistrategian ja ympäristöohjelman tavoitteita. Hiilineutraalisuus ja kiertotalous ovat vahvasti esillä toimialan kehittämistoiminnassa sekä kansallisissa että kansainvälisissä verkostoissa ja teemaan liittyen ollaan käynnistämässä myös muita kehittämistä tukevia projekteja.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen ohjeistus jokapäiväisen toiminnan ympäristövaikutusten vähentämiseen löytyy Akkunasta. Henkilöstöä kannustetaan ja tuetaan käyttämään kestäviä liikkumismuotoja. Kehitettävien kiinteistöjen tarpeettoman irtaimiston luovutuksessa käytetään mm. Kiertonet.fi palvelua, jolla edistetään irtaimiston uusiokäyttöä.

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluilla on toimintajärjestelmä, joka kattaa sekä laatu- että ympäristöasiat. Järjestelmää ylläpidetään ja täydennetään jatkuvasti.

Talous

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	94 985	79 084	74 821	77 806	78 291	79 232
Toimintamenot	-72 056	-75 893	-74 477	-77 108	-77 730	-78 982
Toimintakate	22 928	3 191	343	698	561	250

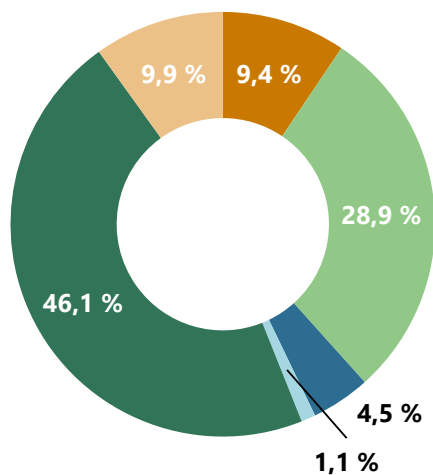
Yhdyskuntalautakunta ilman joukkoliikennettä

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	75 627	58 084	57 421	56 306	56 291	56 732
Toimintamenot	-44 608	-44 695	-43 980	-44 447	-43 876	-43 924
Toimintakate	31 019	13 389	13 441	11 859	12 415	12 808

Joukkoliikenne

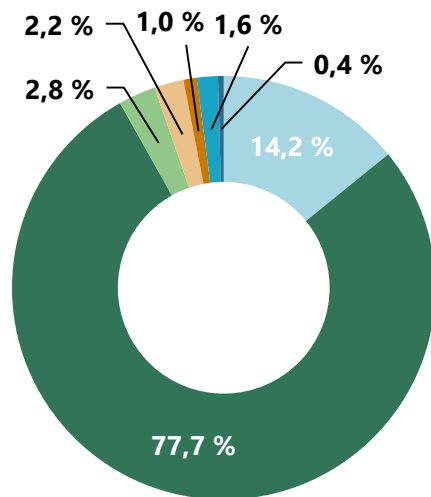
1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	19 358	21 000	17 400	21 500	22 000	22 500
Toimintamenot	-27 449	-31 198	-30 498	-32 661	-33 854	-35 058
Toimintakate	-8 091	-10 198	-13 098	-11 161	-11 854	-12 558

Toimintatulot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 77,8 MEUR

- Myyntitulot 7,3 MEUR
- Maksutulot 22,5 MEUR
- Tuet ja avustukset 3,5 MEUR
- Tilavuokratulot 0,9 MEUR
- Muut vuokratulot 35,9 MEUR
- Muut toimintatulot 7,7 MEUR

Toimintamenot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 77,1 MEUR

- Henkilöstömenot 10,9 MEUR
- Muut palvelujen ostot 59,9 MEUR
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 2,2 MEUR
- Muut avustukset 1,7 MEUR
- Tilavuokramenot 0,8 MEUR
- Muut vuokramenot 1,2 MEUR
- Muut toimintamenot 0,3 MEUR

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	9 320	7 234	6 784	7 343	7 343	7 343
Maksutulot	36 170	22 064	17 564	22 493	22 793	23 293
Tuet ja avustukset	3 466	3 381	6 868	3 503	3 188	3 129
Tilavuokratulot	1 234	850	1 011	850	850	850
Muut vuokratulot	35 444	34 841	34 679	35 902	36 402	36 902
Muut toimintatulot	9 350	10 714	7 914	7 715	7 715	7 715
Toimintatulot yhteensä	94 985	79 084	74 821	77 806	78 291	79 232
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-9 926	-10 495	-9 995	-10 913	-10 812	-10 858
Palkat ja palkkiot	-7 621	-7 829	-7 603	-8 189	-8 105	-8 143
Henkilösivukulut	-2 305	-2 667	-2 393	-2 724	-2 707	-2 715
Palvelujen ostot	-56 570	-59 496	-59 096	-59 913	-60 637	-61 843
Asiakaspalvelujen ostot	-4	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-56 566	-59 496	-59 096	-59 913	-60 637	-61 843
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-2 215	-2 197	-2 197	-2 197	-2 197	-2 197
Avustukset	-1 425	-1 518	-1 518	-1 731	-1 731	-1 731
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	-1 425	-1 518	-1 518	-1 731	-1 731	-1 731
Tilavuokramenot	-783	-778	-906	-783	-783	-783
Muut vuokramenot	-601	-1 235	-431	-1 235	-1 235	-1 235
Muut toimintamenot	-535	-173	-335	-335	-335	-335
Toimintamenot yhteensä	-72 056	-75 893	-74 477	-77 108	-77 730	-78 982
TOIMINTAKATE	22 928	3 191	343	698	561	250

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Henkilöstöresurssien suunnittelulla tavoitellaan optimaalista henkilöstömäärää suhteessa yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille (YYP) asetettuihin tehtäviin ja tavoitteisiin. Oikein mitoitettu henkilöstö, hyvä johtaminen ja strategisiin tavoitteisiin pohjautuva osaamisen kehittäminen luovat puitteet toiminnalle asetettujen tavoitteiden toteutumiseksi ja työntekijöiden hyvinvoinnille.

Vuosina 2020 ja 2021 yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa lisäresursointia tarvitaan kaupungin kärkihankkeen mukaisen Aseman seutu -hankkeen toteutumiseen, kiinteistöveropohjan laajentamista koskevaan projektiin ja joukkoliikenteelle asetettujen tavoitteiden mahdollistamiseen. Aseman seutu -hankkeeseen rekrytoidaan tehtävässä toimivan projektipäällikön lisäksi määräaikainen rakennuttajavalvoja ja projektikoordinaattori vuoden 2023 loppuun saakka. Viestintäsuunnittelija tulee vahvistamaan joukkoliikenteen viestintää ja markkinointia. Kiinteistöveroselvitystä varten tarvitaan kahden työpanoksen verran lisäresurssia vuoden 2021 loppuun saakka.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma perustuu kesäkuun 2020 tilanteeseen. Mahdolliset uudet toimintalinjaukset ja lakimuutokset sekä vuoden 2020 pandemia saattavat vielä aiheuttaa muutostarpeita henkilöstöresursseissa ja muuttaa talousarvioon arvioitua henkilöstömäärää.

Virkojen ja toimien täyttämässä ja määräaikaisten palkkaamisessa toimitaan kaupungin linjausten ja prosessien mukaisesti.

Tavoitteisiin ja toimintaan nähden optimoitu henkilöstömäärä

Vapautuvien vakanssien yhteydessä kartoitetaan mahdollisuudet organisoida tehtävät uudelleen. Rekrytointeihin päädyttyäessä huomioidaan digitalisaation myötä muuttuvat osaamistarpeet ja toimintaprosessien muutokset.

Eläköitymisten yhteydessä uuden henkilön rekrytointi pyritään tekemään ennen edeltäjän poisjääntiä, jotta varmistetaan osaamisen ja tiedon siirtyminen uudelle henkilölle ja riittävä perehdyttäminen uuteen tehtävään. Eläkepoistuma-arvio vuonna 2020 on 4 henkilöä, vuonna 2021 1 henkilö, vuonna 2022 5 henkilöä, vuonna 2023 6 henkilöä ja vuoden 2024 loppuun mennessä yhteensä 25 henkilöä.

Hyvällä johtamisella tuloksia ja hyvinvoivia työntekijöitä

Hyvällä johtamisella ja sen kehittämisellä tuetaan tavoitteiden saavuttamista sekä työntekijöiden tuloksellisuutta, motivoitumista ja työhyvinvointia. Johtamisen tueksi esimiehille tarjotaan työvälineitä, toimintamalleja, valmennusta ja tukea arjen työhön.

Hyvää johtamista käytännössä toteutetaan:

- tavoitteisiin nähden optimoidulla resursoinnilla
- selkeillä vastuilla ja työnjaolla
- tavoitteiden asettamisella ja seurannalla
- osaamisen kehittymisen mahdollistamisella ja tuella
- itseohjautuvuuden mahdollistamisella ja tukemisella
- valmentavalla työotteella
- tehtävän vaatavuuden mukaisella palkalla
- oikeudenmukaisella ja hyvällä kohtelulla
- erityisellä tuella, silloin kun tarvetta on (työkykyjohtamisen käytännöt).

Joustoa työn tekemisen tapoihin tarjotaan mm. työaika-liukumilla ja etätöiden mahdollisuudella. Työntekijän tarvittaessa erityistä tukea noudatetaan kaupungin yhteisiä työkykyjohtamisen käytäntöjä.

Henkilöstön osaaminen ja sen kehittäminen keskiössä

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä. Osaamistason säilyttäminen vaatii kuitenkin jatkuvaa koulutautumista /kehittämistä strategisten tavoitteiden saavuttamiseksi ja pidemmän tähtäimen osaamisvaateiden täyttämiseksi. Myös mahdolliset lainsäädännön muutokset vaativat koulutautumista.

Erityisesti rakentamisen, kaavoituksen, kiinteistötalouden ja digitaalisten paikkatietopalvelujen osaajista on kova kysyntä ja em. osaamista tarvitaan YYP:ssä lähitulevaisuudessa mm. eläköitymisten vuoksi. Asetettuihin tavoitteisiin pohjautuvat koulutussuunnitelmat tehdään vuosittain ja määrärahat keskitetään henkilöstön substanssiosaamisen kehittämiseen. Organisaatiomuutokset tai henkilöstön väheneminen saattavat vaatia runsastakin koulutusta, jotta yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa säilyy riittävä osaaminen.

Osaavien työntekijöiden saamisen varmistamiseksi tehdään yhteistyötä oppilaitosten kanssa ja rekrytoidaan organisaatioon harjoittelijoita oppilaitoksista.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	162	167	162	169	167	168
Tilapäiset	17	16	19	15	15	14
Yhteensä	179	183	181	185	183	182
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	179	183	181	185	183	182
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-7 621	-7 829	-7 603	-8 189	-8 105	-8 143
Henkilösivukulut	-2 305	-2 667	-2 393	-2 724	-2 707	-2 715
Yhteensä	-9 926	-10 495	-9 995	-10 913	-10 812	-10 858
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-7	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-2	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-9 935	-10 495	-9 995	-10 913	-10 812	-10 858

Kaupunginhallituksen edellyttämät henkilöstömenojen säästöt, vuonna 2020 levinnyt pandemia, toimintalinjausten ja lakimuutosten aiheuttamat henkilökunnan osaamis- ja resurssimuutokset saattavat muuttaa talousarvioon arvioitua henkilöstömäärää.

7.9 Rakennuslautakunta

Toiminnan kuvaus

Rakennuslautakunta vastaa Oulun lakisäätöisestä rakennusvalvontatoimesta alaisensa rakennusvalvontayksikön kautta. Tehtävänä on huolehtia rakentamisen ja elinympäristön kaavojen- sekä lain- ja määräystenmukaisuudesta. Keskeisiä ovat turvallisuuden, terveellisuuden, kauneuden, viihtyisyyden sekä energiatehokkuuden ja kestävä kehityksen vaatimukset.

Tehtävänä on myös huolehtia Oulussa rakentamisen yleisestä ohjauksesta ja neuvonnasta. Oulun mallin mukainen toiminta auttaa kuntalaisia rakennusasioissa, tuottaa hankkeille mitattavaa lisäarvoa ja on taloudellisesti omavarainen.

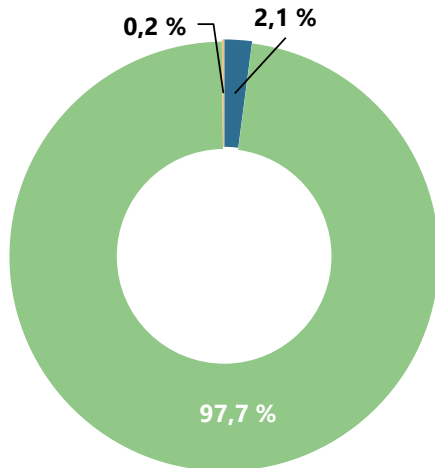
Rakennuslautakunnan palveluvastuualue ja toiminnan laajuus

1. rakentamisen luvat ja niiden ennakko-ohjaus
2. rakentamisen ja ympäristön valvonta
3. kuntalaisten ohjaus ja neuvonta rakennusasioissa
4. rakentamisen laillisuuden valvonta

Oulun rakennusvalvonta ohjaa ja valvoo noin 50 000 henkilökontaktilla ja luvittaa noin 2000 lupapäätöksellä rakennustoimintaa, jonka investoinnin markkina-arvo tällä hetkellä on noin 1,4 miljardia euroa.

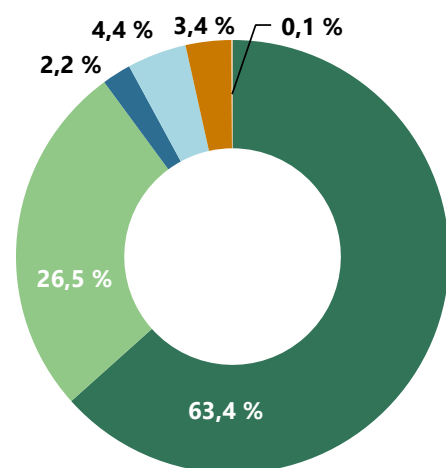
Toiminnan kulut ovat 3,4 M€, josta henkilökustannusten osuus on 63 %. Vuoden toiminnan tuottavuus yksittäisille hankkeille on ollut kymmeniä kertoja suurempi kuin toiminnan kulu. Pelkästään energiansäästöissä yhden vuoden työstä saavutetaan noin 19 M€ elinkaaren aikainen säästö. Kosteus- ja sisäilmasto-ongelmien väheneminen tuottaa vielä suuremman säästön, mutta sen luotettava mittaaminen on vaikeaa.

Toimintatulot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 3,4 MEUR

- Myyntitulot
0,070 MEUR
- Maksutulot
3,300 MEUR
- Tuet ja avustukset
0,006 MEUR

Toimintamenot TA2021 tiliryhmittäin, yht. 3,4 MEUR

- Henkilöstömenot 2,159 MEUR
- Muut palvelujen ostot 0,904 MEUR
- Aineet, tarvikkeet ja tavarat 0,074 ME
- Tilavuokramenot 0,151 MEUR
- Muut vuokramenot 0,116 MEUR
- Muut toimintamenot 0,003 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun keskustan rakentaminen on viime vuosina vilkastunut ja rakentamisen painopiste on laajentunut myös ydinkeskustan ulkopuolelle, esimerkkinä Hiukkavaara, Toppilansalmi, Limingantulli, Karjasilta ja Linnanmaa. Yksittäisenä rakennushankkeena OYS/Tulevaisuuden sairaala on vuosikymmenten suurin hanke, jonka vaikutus näkyy edelleen rakentamisen 2020 tilastoissa. Tämä hankkeen tuotto muodostuu muutosluvista ja on pienentynyt murto-osaan vuoden 2019 lupatulosta (yli miljoonasta eurosta), mutta henkilöresurssitarve ja -kustannus realisoituvat seuraavan 5 vuoden aikana.

Nyt on nähtävissä suhdanteiden selkeä käänne heikompaan suuntaan. Korona-pandemian rakennusluvista vähentävät vaikutukset eivät näkyneet alkukesän tilastoissa, päinvastoin pienten lupien määrä jopa kasvoi kyseisenä ajankohtana. Yleiset talousennusteet osoittavat rakennussuhdanteiden heikkenemistä loppuvuoden 2020 aikana, mikä jatkuu vielä seuraavana vuonna. Vuodelle 2022 on ennustettu talouden lievää toipumista. Ennusteet perustuvat yleisten talousennusteiden lisäksi Euroopan rakentamisen tilastoihin ja Suomen rakennusteollisuuden suhdanne-ennusteisiin. Asuntotuotanto on palaamassa ennätyslukemista normaalille tasolle. Esimerkkinä Oulussa viime vuonna luvitettiin noin 1600 kerrostaloasuntoa. Nyt viiden ensimmäisen kuukauden luvitettu määrä on noin 970. Toivottavaa on, että uudisrakentamisen hiljentyessä korjausrakentamisen kasvu pääsee vauhtiin. Eriyisesti pienimuotoinen korjaaminen ja kunnossapito on vilkastunut merkittävästi loppukevään aikana.

Oulun rakentamisen volyyymi on merkittävästi noussut 4-5 vuoden aikana. Mitään varmuutta ei kuitenkaan ole volyymin pysymisestä tällä saavutetulla tasolla. Toisaalta kerrostaloasuntojen keskikoko on ollut kasvussa viimeisten vuosien aikana. Vuonna 2017 keskikoko oli 31,5 m², vuonna 2018 35 m² ja vuonna 2019 40,5 m². Vuoden 2017 ja 2019 välillä koko nousi jopa 28 %. Vuoden 2020 alussa (1.1.-31.5) luvitettujen kerrostaloasuntojen keskikoko on 34 m² (mediaani), joka on edelliseen vuoteen verrattuna pienentynyt 16 %.

Rakentamisen valintoja ohjaavat entistä tiukemmin kestävä ja pitkäikäinen rakennuskanta, hiilineutraaliuden tavoitteet, energia-, elinkaari- ja esteettömyystekijät. Olemassa olevissa rakennuksissa, uusissakin, esiintyvät kosteusvauriot ja sisäilmaongelmat koskettavat suurta osaa ihmisistä ja aiheuttavat miljardiluokan terveys-, työteho- ja väistö-ongelmia. Rakennusvalvonnan toimintaan kohdistetaan uusia odotuksia, koska sen vaikuttamismahdollisuudet hankkeiden ohjaukseen terveempien rakennusten aikaansaamiseksi ovat erinomaiset. Perusedellytys on luonnollisesti riittävä resurssi ennakoiwaan laadunohjaukseen ja neuvontaan. Lakisäätöisessä tehtäväkentässä edelleen jatkuvat muutokset kohdistuvat pääosin rakennusproses-

sin kosteudenhallintaan, energiankulutuksen hillintään sekä ympäristöpäästöjen vähentämiseen.

Korjausrakentamiseen investoidaan nykyään enemmän kuin uudisrakentamiseen, joka sekin hieman kasvaa edelliseen vuoteen verrattuna. Rakennusvalvonnassa korjausrakentamiseen liittyvä toiminta ja ohjaus on aloitettu jo vuonna 2013, jolloin lainsäädännöllä alettiin ohjamaan korjaamista. Korjausrakentamisen määrän nousu tulee edelleen vaatimaan osaamisen ja resurssien lisäämistä asian hallitsemiseksi. Korjausrakentamisen resurssia vahvistetaan myös henkilökunnan sisäisillä siirroilla ja koulutuksella. Korjausrakentamisen lisääntyminen työllistää voimakkaasti, suhteessa enemmän kuin uudisrakentaminen, joten korjaamisen lisääntymisellä on merkittävä vaikutus elinkeinoelämään. Investointien arvo Oulussa vuosittain on alalla satoja miljoonia.

Lupavalmisteluun työmäärän lisääntyessä on siirretty sisäisesti henkilökuntaa tarkastuspuolelta lupavalmisteluun. Lupamäärän kasvaessa on ollut välttämätön saada lisäresurssia lupien käsittelyyn. Keväällä 2020 muodostui lupa-arkkitehtiresurssiin 25 % vajaus, minkä seurauksena saatiin lupavalmisteluun uusi virka, joka täytettiin kesäkuussa. Tältä osin resurssipula helpottuu. Uutena haasteena on kahden lupa-assistentin viran täyttö vuoden vaihteen molemmin puolin.

Rakennusvalvonta kehittää edelleen sekä uudis- että korjausrakentamisen kokonaisvaltaista ohjaustaan. Rakennusvalvonnan ohjaustyön mitatuilla tuloksilla vastataan osaltaan kaupungin ulkoisiin ilmasto- ja energiasitoumuksiin. Oulun rakennusvalvonta kohdentaa ohjaustaan edellä kerrottuihin ongelmakohtiin; energjalinnat, kosteusvauriot ja sisäilma sekä esteettömyys ja asuttavuus. Lähitulevaisuudessa ohjaus tulee suuntautumaan entistä enemmän hiilineutraaliuden tavoitteen esiin nostamiseen ja ohjaustyökalujen kehittämiseen.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<p><i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i></p>	<p>Noin 90 % suurista kohteissa on käytössä Kuivaketju10-toimintamalli.</p> <p>Saadaan ensimmäiset pientalokohteet, joissa Kuivaketju10 on käytössä.</p> <p>Uudisrakentamisen energiatehokkuutta kuvaava lämpöhäviötaso ja uusiutuvien energioiden käytön huomioiva E-luku ovat 8-15 % määräysten minimitasoa parempia.</p>

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<p><i>Tarjoamme asumisen mahdollisuuksia urbaanissa ympäristössä ja maaseudulla. Luonto on aina lähellä. Teemme keskustasta elävän ja omaleimaisen.</i></p>	<p>Esteettömyys selvitys ja -suunnitelma edellytetään yli 90 % uusissa paritaloa suuremmissa asuinkohteissa ja palvelu-, työpaikka sekä liikerakentamisen kohteissa.</p> <p>Osittainen loppukatselmus koskien esteettömyyttä suoritetaan yli 70 % luvan saaneissa esteettömyyden erikoistason palvelu- ja liikerakennuksissa.</p> <p>Korjausrakentamisessa edistetään erityisesti hissien rakentamista hissittömiin kerrostaloihin. Ohjausta annetaan yli 10 hankkeelle.</p>

Palveluiden järjestäminen

Palveluiden järjestäminen pysyy pääosin ennallaan, kun-
nat voivat itsenäisesti päättää kuinka rakennusvalvonta-
palvelu järjestetään. Joko kunta tarjoaa palvelun yksin, yh-
dessä naapurikunnan kanssa tai ostaa palvelun kokonaan
toisesta kunnasta. Aikaisemmin kaavailtu maakuntatason
alueellinen rakennusvalvonta ei ole toteutumassa lähi-
vuosina. Maankäyttö- ja rakennuslain kokonaisuudistus
on käynnissä ja sen mukanaan tuomat muutokset tulevat
mahdollisesti muuttamaan myös rakennusvalvontapalvelu-
jen tavoitteita, vastuita ja toteutustapoja. Juuri julkaistun
uuden hallitusohjelman linjaukset vaikuttavat MRL –ko-
konaisuudistukseen ja heijastuvat myös rakennusvalvon-
taviranomais-työhön. Ilmastomuutoksen hillinnässä ra-
kennusvalvonnat ovat merkittäviä portinvartijoita, koska
yhteiskunnan energian loppukäytöstä ja ympäristöpääs-
töistä noin 40 % muodostuu rakentamisesta ja rakennus-
ten käytöstä. Rakennusvalvonnan ohjauksella ja neuvon-
nalla voidaan luoda merkittävää lisäarvoa yhteiskunnalle
ja rakentamiseen ryhtyville.

Sähköisiä palveluja kehitetään edelleen lupaprosessiin,
ennakoivaan laadunohjaukseen ja katselmustoimintaan.
Tavoitteena kehitystyössä on vuorovaikutteinen, koko-
naisvaltainen palvelu.

Hankintasuunnitelma

Hankinnoissa noudatetaan kaupungin hankintaohjelmaa ja
-määräyksiä. Hankintasuunnitelma päivitetään suunnitte-
luohjeen mukaisesti joulukuun 2020 loppuun mennessä.

Kehittäminen

Kehittämistoiminnan tavoitteena on uudistaa ja tehos-
taa rakennusvalvonnan toimintatapoja, tunnistaa ja ottaa
käyttöön yhteisiä toimintatapoja pääprosesseissa sekä
löytää uusia avauksia Oulun alueen rakentamiseen.

Rakennusvalvonta on määritelty oman toiminta-alueensa
pohjalta kehittämisen painopistealueet, joita toteutetaan
omaa toimintaa jatkuvasti parantamalla ja erillisillä kehit-
tämishankkeilla. Kehitystyötä tehdään merkittävän paljon
yhdessä muiden rakennusvalvontojen kanssa yhtenäisten
toimintatapojen ja tulkintojen aikaan saamiseksi. Tulkin-
nat koskevat uusia asetuksia ja niiden muokkausta.

Uusien projektien ja hankkeiden käynnistämisen lähtö-
kohtana on tukea kaupungin asettamia strategisia tavoit-
teita sekä rakennusvalvonnan asettamia yksikkökohtaisia
tavoitteita. Poikkihallinnollisuus ja tulevaisuuden haas-
teet/kehittämisen suunta ovat keskeisiä hankkeiden ta-
voitteita. Jos hanke-esitys ei täytä edellä mainittuja tavoit-
teita, niin sitä ei käynnistetä.

Rakennusvalvonnan kehittämisen painopisteitä ovat

1. Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja
kulttuurin kaupunki – tavoitteena kestävän kehi-
tyksen mukaiset rakentamisen ratkaisut resurs-
sitehokkaasti, mikä sisältää mm. rakennusten
energiatehokkuuden, hiilineutraaliuden, uusiu-
tuvan- sekä vähäpäästöisen energian käytön
osuuden lisäämisen, materiaalitehokkuuden,
kosteudenkestävyyden, hyvän sisäilmaston ja
yhdenvertaisen rakennetun ympäristön.

Esteetön, yhdenvertainen rakennettu ympäristö
luo edellytykset poikkihallinnollisen yhteistyön
käytännön toimille yhteistyössä hyvinvointipal-
veluiden sekä sivistys- ja kulttuuripalveluiden
kanssa. Elinkaarikäytön varmistaminen rakennus-
vaiheessa tuottaa merkittäviä säästöjä yksilöille
ja yhteiskunnalle.

2. Palvelujen digitalisointi - sähköistetään kaupun-
kistrategian mukaisesti kuntalaispalveluita ja
parannetaan niiden avulla asiakaspalvelua sekä
tehostetaan sisäistä toimintaa ja palvelupros-
sesseja. Tavoitteena on myös digitalisoida jo
muodostunutta paperiarkistoa sekä saada raken-
nusvalvonta toimimaan digitaalista aineistoa
hyödyntäen tiiviissä yhteistyössä asiakkaiden ja
kaupungin muiden yksiköiden kanssa. Raken-
nusvalvonta pilotoi ja valmistautuu tietomallien
käytön yleistymiseen rakentamisessa, jotta myös
rakennusvalvonnalla on valmiudet tietomallien
käsitteilyyn ja hyödyntämiseen.

Vuonna 2014 käynnistynyt sisäinen hanke
Sähköisen rakennusvalvonnan kehittäminen
(sähköinen rakennuslupahakemus ja lupa-ar-
kiston digitalisointi) jatkuu vuonna 2021. Kehit-
tämisen tavoitteena on ylläpitää ja kehittää
sähköisen rakennusvalvontajärjestelmän toimin-
nallisuutta.

Edistämme osaltamme YYP:n ja kaupungin eri
yksiköiden sekä päättäjien välistä yhteistyötä
ja toimintaa sekä toimitilojen, työvälineiden ja
työtapojen kehittämistä, osallistamalla työka-
lujen ja -menetelmien kehittämiseen, yhteisiin
projekteihin sekä digitalisaatiota ja kestäväää kehi-
tystä edistäviin, suunnitelmien sekä rakennetun
ympäristön esitys-, havainnointi- sekä ennak-
ko-ohjaus- ja laadunvarmistusvälineiden sekä
-menetelmien edellyttämiin hankintoihin.

Rakennusvalvonta on aktiivisesti mukana
hiilineutraalisuutta ja kiertotaloutta tukevissa
hankkeissa yhdessä kaupunkiorganisaatioiden,
tutkimuslaitosten ja rakennusklusterin toimi-
joiden kanssa.

Talous

Lautakunnan sitovuus valtuustoon

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toimintatulot	5 070	3 472	3 490	3 376	3 426	3 426
Toimintamenot	-3 200	-3 349	-3 090	-3 407	-3 406	-3 426
Toimintakate	1 870	123	400	-31	20	0

Tulo- ja menolajikohtainen tarkastelu

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINTATULOT						
Myyntitulot	104	83	48	70	70	70
Maksutulot	4 841	3 380	3 436	3 300	3 350	3 350
Tuet ja avustukset	120	6	5	6	6	6
Tilavuokratulot	0	0	0	0	0	0
Muut vuokratulot	5	3	1	0	0	0
Muut toimintatulot	0	0	0	0	0	0
Toimintatulot yhteensä	5 070	3 472	3 490	3 376	3 426	3 426
TOIMINTAMENOT						
Henkilöstömenot	-1 940	-2 067	-2 044	-2 159	-2 169	-2 179
Palkat ja palkkiot	-1 541	-1 635	-1 627	-1 711	-1 719	-1 728
Henkilösivukulut	-399	-432	-417	-448	-450	-451
Palvelujen ostot	-927	-925	-716	-904	-893	-903
Asiakaspalvelujen ostot	0	0	0	0	0	0
Muut palvelujen ostot	-927	-925	-716	-904	-893	-903
Aineet, tarvikkeet ja tavarat	-69	-82	-66	-74	-74	-74
Avustukset	0	0	0	0	0	0
Palvelusetelit	0	0	0	0	0	0
Muut avustukset	0	0	0	0	0	0
Tilavuokramenot	-152	-151	-151	-151	-151	-151
Muut vuokramenot	-111	-116	-95	-116	-116	-116
Muut toimintamenot	-2	-8	-18	-3	-3	-3
Toimintamenot yhteensä	-3 200	-3 349	-3 090	-3 407	-3 406	-3 426
TOIMINTAKATE	1 870	123	400	-31	20	0

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Osaamisen johtamisella sekä ydintoimintojen määrittelyllä on merkittävä rooli henkilöstösuunnittelussa. Vapautuvien vakanssien yhteydessä tarkastellaan, miten tehtävä tullaan jatkossa hoitamaan, ennen kuin tehtävän täyttööseen anotaan lupaa täydytyöryhmältä.

Tavoitteena on säilyttää nykyinen palvelutaso, joten henkilöstön määrä pyritään pitämään ennallaan. Rekrytointi kohdistuu jatkossa strategisesti tärkeisiin asiakasrajapinnassa työskenteleviin asiantuntijoihin. Rekrytoinnissa huomioidaan toiminnan tarpeet, jotta lainsäädännön vaatimat toimenpiteet tulevat tehtyä. Varsinaisen eläkeiän mukaan vanhuuseläkkeelle jää suunnitelmakaudella 2 henkilöä.

Rakennusvalvonnan vakinaisen henkilökunnan keski-ikä on 54,7 vuotta. Korkea ikärakenne luo suuren rekrytoinnin haasteen lähivuosina, jotta saavutettu hyvä palvelutaso voidaan säilyttää. Kaupungin ohjeistuksien mukaisesti esimerkiksi etätyö, korvaava työ ja varhaisen tuen malli on otettu käyttöön. Työpaikkaselvityksiä, työhön paluu -keskusteluja ja henkilöstön työhyvinvointia tuetaan.

Henkilöstön ammatillinen osaaminen on hyvä, mutta ammattitaidon ylläpito, esimerkiksi lainsäädännön muuttuessa, vaatii jatkuvaa koulutautumista. Ammatillista täydennyskoulutusta järjestetään omalle henkilökunnalle yhdessä alueen ammattilaisten kanssa.

Tyypillisiä koulutusteemoja ovat säädösmuutosten lisäksi kehittämishankkeiden tulokset, tulevaisuuden haasteet, jotka liittyvät tyypillisesti rakenteiden fysikaaliseen toimivuuteen (kosteuteen, energiaan, sisäilmastoon, asumisterveyteen) ja aikaa kestävään arkkitehtuuriin sekä hiilineutraaliuden tavoitteisiin.

Rakennustarkastusyhdistyksen ammatillisissa jaoksissa ja TOPTEN-ryhmissä toimitaan aktiivisesti yhteisten valtakunnallisten lakitulkintojen valmistelussa ja jalkautuksessa jokapäiväiseen työhön. Tietomallien yleistymisen ja väistämätön tulo myös lupaprosessiin edellyttää koulutusta niiden käyttöön.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	29	33	31	32	32	32
Tilapäiset	3	2	2	1	1	1
Yhteensä	32	35	33	33	33	33
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	32	35	33	33	33	33
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-1 541	-1 635	-1 627	-1 711	-1 719	-1 728
Henkilösivukulut	-399	-432	-417	-448	-450	-451
Yhteensä	-1 940	-2 067	-2 044	-2 159	-2 169	-2 179
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-1 940	-2 067	-2 044	-2 159	-2 169	-2 179

8 Taseyksiköt

8.1 Oulun kaupungin kehittämisrahasto

Oulun kaupungin kehittämisrahaston tarkoituksena on edistää Oulun alueen elinkeinoelämää ja vetovoimaisuutta. Rahaston käytöstä päättää kaupunginhallitus.

Rahaston merkittävimmät osakeomistukset ovat Partnera Oy ja Nordic Option Oy. Lisäksi pääomasijoitusrahastoista merkittävimmät ovat Northern Startup Fundin kolme rahastoa (I, II ja III). Rahaston sijoitussalkun varat on sijoitettu Oulun kaupungin sijoitustoiminnan periaatteiden mukaisesti pääasiassa korkosijoituksiin, joiden tuotot kirjataan rahaston korkotuotoiksi. Rahaston tuotot muodostuvat rahastoon kuuluvien yritysten maksamista osingoista ja sijoitusten tuotoista. Tulevina vuosina osinkojen vuositasoksi arvioidaan 2,2 milj. euroa ja korkotuottojen 1,0 milj. euroa. Lisäksi vuonna 2020 ennakoitaan tuloutettavan 0,75 milj. euroa ELY rahoitusta, josta on kerrottu tarkemmin investoinneissa ja ELY rahoitteisissa pääomasijoituksissa.

Rahaston merkittävimmät kulut muodostuvat osallistumisesta Oulun alueen eri organisaatioiden ja yritysten hankkeiden rahoitukseen. Kehittämisrahastosta rahoitettavien hankkeiden pääasiallinen valmisteluvastuu on Business Oulu -liikelaitoksella. Päätöksen rahoituksesta tekee kau-

punginhallitus liikelaitoksen johtokunnan esityksestä. Rahoituksista merkittävin osa kohdentuu OIA-innovaatioallianssiin. OIA-hankkeiden varaukseen on sisällytetty koronaan liittyviä, yritystoimintaa korjaavia toimenpiteitä vuodelle 2021.

Muiden rahoitusten osalta kaupunginhallitus on päättänyt jatkaa Oulun seudun markkinoinnin rahoitusta vuosille 2020-2021. Päätöksen mukaisesti Oulun osuus kustannuksista osoitetaan Business Oulu -liikelaitokselle. Rahoitus on enintään 0,4 milj. euroa vuotuisista nettokustannuksista. Vuodelle 2020 budjetoitu 0,4 milj. euroa toteutunee koronasta johtuen arvioitua alhaisempana, mutta tämä alitus tullaan käyttämään vuonna 2021 siten, että kokonaisbudjetti ei ylitä 0,8 milj. euroa. Tarkemmin vuosille 2021-2023 varatuista rahoituksista taulukossa 2. (tulolaskelma/liiketoiminnan muut kulut). Varauksina merkityt erät edellyttävät kaupunginhallituksen päätöksen.

Investoinnit/ Osakkeet ja osuudet

Osakkeet ja osuudet

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	-629	-100	-850	-2 100	-2 100	-1 100
BBS-Bioactive Bone Substitutes Oy	-302					
Esko Systems Oy	-300					
VisionPlus Fund I Ky	-37		-58			
Northern Startup Fund I Ky	10		-750			
Varaus		-100	-42	-1 100	-2 100	-2 100
Tulot	605		30			
Oulun Seudun Hyvinvointirahasto Ky	305					
Ektakompus Oy	178					
Arctic Link Ab	100					
Inveni Life Sciences Fund I Ky			30			
VisionPlus Fund I Ky	22					

Investointimenot muodostuvat pääasiassa rahaston pääomasijoitustoiminnasta. Vuonna 2020 on päätetty 0,75 milj. euron sijoituksesta NSF I:een, joka tehdään ELY rahoitteisten sijoitusten varoista; aiheesta enemmän seuraavassa kappaleessa. Investoinnin ennakoitaan toteutuvan kokonaan vuodelle 2020. Vuosille 2021-2023 varaudutaan osallistumaan yhteensä 5,0 milj. eurolla uusien pääomasijoitusten rahoitukseen. Mukaan lähteminen edellyttää jatkoselvityksiä, vastaavaa panosta muilta toimijoilta sekä kaupunginhallituksen päätöksen. Investointimenojen eumäärät ovat arvioita, jotka voivat vaihdella kohteiden välillä investointimenojen yhteissumman puitteissa.

ELY rahoitteiset pääomasijoitukset

ELY rahoitteen Northern Startup Fund III Ky:n (NSF III) sijoitustoiminta käynnistyi vuoden 2016 alussa ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj. eurolla, josta viimeinen 1 milj. euron rahasiirto saatiin joulukuussa 2019. Rahaston

sijoitusperiodi on vielä käynnissä. Northern Startup Fund II Ky (NSF II) aloitti toimintansa vuonna 2014 ja ELY-keskus on pääomittanut rahastoa 5,0 milj. eurolla. Rakennerahas-
tokauden 2007–2014 päättymisen vuoksi NSF II rahaston sijoitusperiodi saatettiin loppuun vuoden 2015 aikana. NSF II rahasto on palauttanut elokuun 2020 alkuun mennessä varoja yhteensä 1,92 milj. euroa. Nämä varat tulee laittaa eteenpäin ELY-keskuksen osoittamaan kohteeseen. Tässä vaiheessa ELY rahoitteinen investointi muuttuu kaupungin omaksi investoinniksi ja vastaava osuus ELY rahoituksesta näkyy tulona tuloslaskelmassa. Palautuneiden varojen uudelleen sijoitukset on tähän mennessä päätetty tehdä NSF I:een. Nämä ovat toetutuneet siten, että vuonna 2018 toteutui 1 milj. euroa ja vuonna 2020 on päätetty 0,75 milj. euron sijoituksesta. Lopuista palautuneista varoista tehdään sijoituspäätökset tulevina vuosina. NSF II:n ja NSF III:n menot ja tulot seurataan toimeksiantojen varoissa ja -pääomissa siihen saakka, kunnes palautuneista varoista tehdään uusi sijoitus (kaupungin oma investointimeno).

Tuloslaskelma/ Liiketoiminnan muut kulut

€	Päätöksellä sitouduttu *)Varaus ei päätöstä	2021	2022	2023	2021-2023
OIA Rahoitus					
Smarter and Greener Industry (ent. Teollisuus 2026)					
OAMK	Hanke/ Mobilab	150 000			150 000
OAMK	Hanke/ eMobili	42 000	21 000		63 000
OAMK	Hanke/ BiDiRa	40 000			40 000
OAMK	Hanke/ Käypi	27 000	13 000		40 000
Oulun yliopisto	Hanke/ Majakka	6 000			6 000
OAMK, Oulun yliopisto	Hanke/ KYLYMÄ	60 000	60 000		120 000
Oulun yliopisto, VTT	Hanke/ PASS	65 000			65 000
Oulun yliopisto, Luke	Hanke/ Spectrobot	31 000	31 000		62 000
	OIA Kehittämissuunnitelman 2019-2020 toimeenpanon rahoitus (toteutus jatkuu 6/2021 asti)	40 000			40 000
Oulu Health					
CHT (Oulun yliopisto)	Perusrahoitus/ Centre for Health and Technology	75 000			75 000
	OIA Kehittämissuunnitelman 2019-2020 toimeenpanon rahoitus (toteutus jatkuu 6/2021 asti)	40 000			40 000
ICT ja Digitalisaatio					
Oulun yliopisto	Hanke/ Elinkeinotoiminnan kasvua ja uusiutumista 5G osaamisella	16 500			16 500
OAMK	Hanke/ Vähähiilinen Drone	30 000			30 000
VTT, Oulun yliopisto	Hanke/ PrintoDise	52 000	26 000		78 000
	OIA Kehittämissuunnitelman 2019-2020 toimeenpanon rahoitus (toteutus jatkuu 6/2021 asti)	40 000			40 000
Ketterä kaupallistaminen					
OAMK	Hanke/ Myski (ent. Myyntisauna)	28 076	1 960		30 036
Oulun yliopisto	Professori/ Brändiprofessori	5 000	5 000	5 000	15 000
	OIA Kehittämissuunnitelman 2019-2020 toimeenpanon rahoitus (toteutus jatkuu 6/2021 asti)	40 000			40 000
Varaus *)	Muut uudet OIA hankkeet *)	1 111 568	1 070 000	1 070 000	3 251 568
OIA Rahoitus yhteensä		1 899 144	1 227 960	1 075 000	4 202 104
Muut hankkeet ja rahoitukset					
Oulun kaupunki/ Business Oulu -liikelaitos	Oulun seudun markkinointi varaus vuosille 2022 ja 2023 *)	450 000	400 000	400 000	1 250 000
Pohjois-Pohjanmaan liitto	Hanke/ OTVA ljoen vaelluskalakärkihanke, koordinaatio 2020-2022	15 000	15 000		30 000
Varaus *)		275 000	275 000	295 000	845 000
Muut hankkeet ja rahoitukset yhteensä		740 000	690 000	695 000	2 125 000
Aikaisemmilta vuosilta päättymässä olevat hankkeet ja rahoitukset		40 000	40 000	30 000	110 000
Kehittämisrahasto yhteensä		2 679 144	1 957 960	1 800 000	6 437 104

*) Varauksista tulee tehdä erillinen kaupunginhallituksen päätös

Oulun kaupunki

Kehittämiserä

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIVEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	202	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-57	-10	-9	-10	-10	-10
Materiaalit ja palvelut yht.	-57	-10	-9	-10	-10	-10
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yht.	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	218	-200	-200	-200	-200	-200
Liiketoiminnan muut kulut	-1 137	-1 807	-1 757	-2 679	-1 958	-1 800
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-774	-2 017	-1 966	-2 889	-2 168	-2 010
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	1 070	1 000	1 309	1 000	1 000	1 000
Muut rahoitustuotot	5 657	2 200	3 350	2 200	2 200	2 200
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-347	-450	-3 354	-470	-510	-450
Rah.tuotot ja -kulut yht.	6 380	2 750	1 304	2 730	2 690	2 750
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	5 607	733	-662	-159	522	740
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	5 607	733	-662	-159	522	740
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	5 607	733	-662	-159	522	740

Oulun kaupunki

Kehittämiserärahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	-774	-2 017	-1 966	-2 889	-2 168	-2 010
Poistot ja arvonalentumiset	-218	200	200	200	200	200
Rahoitustuotot ja -kulut	6 380	2 750	1 304	2 730	2 690	2 750
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-229	0	-138	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-629	-100	-850	-1 100	-2 100	-2 100
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	606	0	30	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	5 137	833	-1 420	-1 059	-1 378	-1 160
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	423	0	-1 236	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-1 341	-450	166	1 300	1 600	1 400
Saamisten muutos muilta	-62	0	-70	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	-92	0	-70	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-1 073	-450	-1 210	1 300	1 600	1 400
RAHAVAROJEN MUUTOS	4 064	383	-2 629	241	222	240

8.2 Oulun Valistustalorahasto

Oulun Valistustalorahaston sääntöjen mukaisesti rahaston tarkoituksena on Oulun kulttuurielämän tukeminen. Rahastosta voidaan myöntää tukea apurahoina, palkintoina ja erilaisina avustuksina taiteen ja kulttuurin eri aloilla toimiville henkilöille ja yhteisöille.

Rahasto voi kartuttaa pääomaansa sille osoitetuilla yksityisillä avustuksilla, lahjoituksilla, perintösaannoilla sekä

rahoitustuotoilla. Rahaston varoja hoitaa konsernihallinnon rahoitusryhmä ja rahaston tarkoituksen toteuttamisesta vastaa sivistys- ja kulttuuripalvelut. Vuosittaiset esitykset tukien myöntämisestä valmistelee tehtävää varten asetettu työryhmä hakemusten perusteella. Vuonna 2021 rahaston varsinaiseen toimintatarkoitukseen voidaan käyttää 75 000 euroa.

Oulun kaupunki

Oulun Valistustalorahasto

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIKEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	0	0	0	0	0	0
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-5	-5	-4	-5	-5	-5
Materiaalit ja palvelut yht.	-5	-5	-4	-5	-5	-5
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yht.	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	0	0	0	0	0	0
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-75	-75	-75	-75	-75	-75
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-80	-80	-79	-80	-80	-80
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	94	80	86	80	80	80
Muut rahoitustuotot	136	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-7	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	224	80	86	80	80	80
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	144	0	7	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	144	0	7	0	0	0
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	144	0	7	0	0	0

Oulun kaupunki

Oulun Valistustalorahasto

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyjäämä (-alijäämä)	-80	-80	-79	-80	-80	-80
Poistot ja arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut	224	80	86	80	80	80
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	0	0	0	0	0	0
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	144	0	7	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-15	0	-6	0	0	0
Saamisten muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	0	0	5	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	-15	0	-2	0	0	0
RAHAVAROJEN MUUTOS	129	0	5	0	0	0

8.3 Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Taseyksikkö toimii konsernijaoston alaisuudessa ja on kirjanpidollinen erillisyksikkö. Taseyksiköllä ei ole henkilöstöä. Taseyksikkö omistaa kaupungin hallintokuntien käytössä olevan rakennusomaisuuden, jonka käytöstä perittävistä vuokratuloista Taseyksikön liikevaihto muodostuu. Erillis- ja perusparannusinvestoinnit ja niiden rahoitus on taseyksikön vastuulla oleva tehtävä. Investoinnit rahoitetaan taseyksikön perimällä pääomavuokralla. Taseyksikkö ottaa tarvittaessa kaupungilta lainaa investointien rahoittamiseksi. Kaupunginvaltuusto päättää taseyksikön investointi- ja käyttötalousbudjeteista sekä sitovista määrärahamuutoksista. Konsernijaosto päättää vuokrausperiaatteista.

Rakennusten ylläpitoon ja vuokraukseen liittyvistä palveluista huolehtii Oulun Tilapalvelut -liikelaitos. Ylläpitoon tarvittava rahoitus muodostuu vuokrassa perittävästä ylläpito-osuudesta. Taseyksikön tavoitteena on tehostaa rakennuskannan käyttöä ja luopua tarpeettomasta sekä vajaakäyttöisestä rakennuskannasta. Taseyksikkö vastaa kiinteistökehityksestä yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Toimitilojen käyttöasteelle ja tilatehokkuudelle sekä kiinteistöjen ylläpidolle ja kehittämiselle asetetaan mitattavat tavoitteet, joita seurataan aktiivisesti.

Tuloslaskelma

Tuloslaskelman suurimmat menoerät ovat rakennusten ylläpito, poistot sekä investointien rahoituskulut. Taseyksikön käyttötaloudesta rahoitetaan myös hankeselvitysvaiheeseen liittyvät kaupungin ulkopuoliset kustannukset kuten viitesuunnitelmien laadinta, rakennushistorialliset selvitykset, kuntotutkimukset ja kiinteistöarvioiden laadinnat. Myös kiinteistökehityksessä olevien rakennusten purkukustannuksia kohdentuu taseyksikön käyttötaloudenomoihin.

Rahoituslaskelma

Taseyksikön investointimenot koostuvat talousarvion investointiosiossa eritellyistä erillisinvestointi- ja perusparannushankkeista sekä lainanhoitokuluista.

Tase

Tase muodostuu pääosin rakennusomaisuudesta sekä rakennuksiin liittyvistä koneista ja kalustosta.

Oulun kaupunki

Rakennusomaisuuden taseyksikkö

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIKEVAIHTO	0	0	0	0	0	0
Valmistus omaan käyttöön	7 101	6 200	5 477	6 200	6 200	6 200
Liiketoiminnan muut tuotot	54 606	100 089	99 348	102 037	103 264	105 403
Tuet ja avustukset kunnalta	0	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	0	0	0	0	0	0
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 181	-51 500	-49 397	-51 500	-51 500	-51 500
Materiaalit ja palvelut yht.	-7 181	-51 500	-49 397	-51 500	-51 500	-51 500
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	0	0	0	0	0	0
Muut henkilösivukulut	0	0	0	0	0	0
Henkilöstökulut yht.	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-31 444	-32 975	-32 131	-33 907	-34 625	-34 625
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-2 966	-2 900	-3 188	-2 900	-2 900	-2 900
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ)	20 116	18 914	20 109	19 930	20 439	22 578
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	-3	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	-753	-1 202	-1 072	-1 559	-2 234	-3 045
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863	-11 863
Muut rahoituskulut	0	0	-2	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-12 616	-13 065	-12 940	-13 422	-14 097	-14 908
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	7 500	5 849	7 169	6 508	6 341	7 671
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	7 500	5 849	7 169	6 508	6 341	7 671
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	2 941	0	2 851	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	10 441	5 849	10 020	6 508	6 341	7 671

Oulun kaupunki

Rakennusomaisuuden taseyksikkö

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	20 116	18 914	20 109	19 930	20 439	22 578
Poistot ja arvonalentumiset	31 444	32 975	32 131	33 907	34 625	34 625
Rahoitustuotot ja -kulut	-12 616	-13 065	-12 940	-13 422	-14 097	-14 908
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Tulorahoituksen korjauserät	-184	0	226	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-52 057	-69 660	-58 673	-49 225	-83 024	-97 937
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	235	0	66	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-13 062	-30 836	-19 081	-8 810	-42 058	-55 641
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	-59	0	-54	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	-17	0	-15	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	10	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	13 000	41 000	28 000	43 000	63 000	66 000
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	-7 156	-6 875	-9 206	-13 510	-19 810
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	-5 856	0	-656	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	2 227	-72	-1 050	-24 984	-7 433	9 451
Saamisten muutos muilta	-216	0	248	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	-44	0	266	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	4 017	0	-784	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	13 062	33 772	19 081	8 810	42 057	55 641
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	2 937	0	0	0	0

9 Investointiosa

Peruskunnan ja sisäisten liikelaitosten bruttoinvestoinnit ovat noin 97,4 M€ ja Oulun Vesi liikelaitoksen (ulkoinen liikelaitos) bruttoinvestoinnit ovat noin 16,3 M€. Rakennusomaisuuden taseyksikön investoinnit ovat noin 49,2 M€. Kehittämisrahaston investoinnit ovat 1,1 M€. Peruskunnan bruttoinvestoinnit sisältävät Hulevesiverkoston siirron Oulun Vedeltä peruskunnan taseeseen noin 27,5 M€. Kyseinen erä näkyy Oulun Veden laskelmissa investointitulona ja vastaavasti peruskunnassa investointimenona. Verkon siirron vaikutus eliminoituu Oulun kaupungin laskelmissa.

Korkea investointitaso tulee kasvattamaan Oulun kaupungin lainamäärää ja korkokustannuksia, sillä vuosikate ei riitä kattamaan nettoinvestointien kokonaismäärää. Investointien taso on pyrittävä saamaan talousarvion suunnittelukaudella lähemmäksi vuosikatteen tasoa, jolloin lainanottotarve niiden rahoittamiseksi vähentyy.

Tulevat investoinnit pohjautuvat tunnistettuihin palveluverkon kehittämistarpeisiin, kouluverkko- ja kouluratkaisuihin, maankäytön toteuttamisohjelmaan (MATO), sekä erillisinvestointien hankeohjeen mukaisiin tarveselvityksiin ja hankesuunnitelmiin. Hankeselvitysvaiheessa arvioidaan kunkin kohteen osalta hankkeen soveltuvuus vuokrausvaihtoehtoon tai elinkaarimalliin. Mikäli vuokraus arvioidaan soveltuvaksi, kilpailutetaan tilojen vuokraus.

Investointien priorisoinnilla ja ajoituksella voidaan vaikuttaa siihen, että Oulun kaupungin talous pysyy tasapai-

nossa. Investointisuunnitelman perusteluteksteissä on arvioitu merkittävien hankkeiden kohdalla niiden aiheuttamia vuosittaisen käyttötalousmenojen nettolisäystä. Käyttökustannuksiin sisältyy aina poistojen edellyttämä korjausrakentamisvaraus sekä talorakennuskohteissa sijoitetun pääoman korko. Nämä kustannukset sisältyvät tilavuokriin.

Investointiosan irtaimen käyttöomaisuuden hankintamääräraha on tarkoitettu sellaisen irtaimen hankintaan, jonka käyttöikä on yli kolme vuotta ja hankintahinta pääsääntöisesti yli 10 000 euroa. Investointien irtaimistohankinnoissa noudatetaan erillisinvestointien hankeohjetta (KV 17.12.2014 § 11). Rakennusomaisuuden taseyksikkö, Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut ja Oulun Vesi neuvottelevat konsernin johdon kanssa ennen suurten investointien (yli 7 M€) urakkasopimusten allekirjoitusta.

Hyvinvointilautakunnan irtaimistoinvestoinnit, Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen investoinnit (lukuun ottamatta öljyntorjuntakaluston hankintaa) tullaan toteuttamaan pääsääntöisesti leasing-hankintoina. Leasing-hankinnat tulevat lisäämään käyttömenoja, mutta vastaavasti myös vähentämään vuosittaisia suunnitelmapoistoja. Hyvinvointilautakunnan leasing-hankinnat on eritelty peruskunnan investointiosassa ja Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitoksen leasing-hankinnat liikelaitoksen talousarvioesityksessä.

9.1 Tietohallintoinvestoinnit

Digikehittämisen ja ICT:n investoinneilla tarkoitetaan digitaalisten ohjelmisto- ja palveluratkaisujen sekä tieto- ja viestintätekniisten laitteiden hankintaa investointimäärärahoilla. Investointien avulla toteutetaan kaupunkistrategian mukaista toimintaa, sekä tavoitteita jotka on asetettu palveluille ja digitalisoinnille.

Oulun Digi –liikelaitos kokoaa hallintokuntien ja liikelaitosten investointiesitykset ja esittää ne kaupunginjohtajan talousarvioseminaarissa. Investointien menoesityksestä täytetään suunnitteluohjeen mukainen kustannustaulukko. Investointeja, merkittäviä palveluostoja tai ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia hankkeita suunniteltaessa on konsultoitava Oulun Digistä nimettyä asiantuntijaa valmistelun varhaisessa vaiheessa. Asiantuntija auttaa kuvaamaan menoesityksen tavoiteltavat hyödyt, resursoinnin ja kaupunkitason riippuvuudet, mikä tuo etua hankintaesitysten priorisoinnissa.

Investointimäärärahoja budjetoidaan kaupungin omalla rahoituksella tehtäviin 1) sisäisiin kehittämissuunnitelmiin sekä 2) pienhankintarajan (9 000 €) ylittäviin tietojärjestelmien, käyttöoikeuksien, ohjelmistopäivitysten, laitteiden tms. hankintoihin. Projektit eriytetään kirjanpidossa erillisellä projektinumerolla ja kirjataan Bägi-projektisalkkuun.

Investointeihin verrattavat merkittävät palveluostot ja ulkopuolisella osarahoituksella toteutettavat hankkeet jotka liittyvät digikehittämiseen esitetään suunnitteluohjeessa kohdassa ”Kehittäminen”. Hankkeet koordinoidaan Digitaalinen Oulu -ohjelmassa.

Oulun Digi seuraa digikehittämisen ja ICT:n toteuttamista, hyötyjä ja kustannuksia sekä vaikuttavuutta.

9.2 Investointiosa peruskunta

9.2.1 Kaupunginhallitus

KH osakkeet ja osuudet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			2 000	2 000	2 000	2 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			9 645	11 730		

Menomäärärahaa käytetään osakkeiden ja osuuksien hankintaan kaupunginhallituksen päätöksellä

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

9.2.2 Sivistys- ja kulttuurilautakunta

Investoinnit

Sivistys- ja kulttuuripalveluihin on varattu rakennusten, kiinteiden rakenteiden ja laitteiden investointeihin 1,175 M€ sekä irtaimiston investointeihin 6,572 M€, yhteensä 7,747 M€ vuodelle 2021. Investointitiedot voivat vielä tar-

kentua syksyn 2021 aikana, kun rakennuskohteet ja niiden aikataulut tarkentuvat. (Huom! Vuotto-Särkijärvi-moottorikelkkareitin investointi on siirtynyt vuodelle 2022 vuodelta 2021.)

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			3 095	5 907	5 595	3 375
Rahoitusosuudet			15			
Luovutustulot						

Irtaimisto

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden irtaimistoinvestoinnit koostuvat ICT-investoinneista (665 000 euroa), AV-korjausvelka (1 250 000 euroa), prosenttitaideinvestoinneista (90 000 euroa) ja muista irtaimistoinvestoinneista (4 567 000 euroa).

Muut irtaimistoinvestoinnit sisältävät olemassa olevan irtaimiston uusimista ja päivittämistä sekä hankintoja perusparannus- ja erillisinvestointikohteisiin. Vuonna 2021 irtaimistohankintoja tehdään mm. Pohjankartanon ja Pitkäkankaan koulujen sekä Kaijonharjun ja Kellon päiväkotien peruskorjauksiin, Raksilan lukion peruskorjaus- ja muutostyöhön, Niemenrannan koulun ja Ouluhallin laajennuksiin

sekä Salonpään koulun ja päiväkodin ja Hintan päiväkodin vuokraushankkeisiin. Hankinnat yksilöidään sivistys- ja kulttuuripalveluiden käyttösuunnitelman yhteydessä ja korjauskohteiden aikataulujen tarkentuessa.

Irtaimistoinvestoinnit: Tietohallintoinvestoinnit

Toimialan vuoden 2021 ICT-talousarvioesityksillä pyritään toteuttamaan tai tukemaan näitä, kaupunkistrategiasta johdettujen ohjelmien tavoitteita digitalisaation keinoin. Toimenpide-esityksiä on yhteensä 17 kappaletta, joista yhdeksän (9) sisältää investointeja.

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			907	665	665	665
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

Digimuutosohjelman käyttötalousmeno

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				4 457	5 134	5 134

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

Rakennukset ja kiinteät rakenteet ja laitteet

Erillisinvestoinnit ovat isoja rakennushankkeita, joiden toteutuksesta päättää kaupunginhallitus ja rahoituksesta kaupunginvaltuusto. Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toteuttaa rakennushankkeet. Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa erillisinvestointien irtaimistohankinnat. Erillisinvestointeihin liittyy usein myös muita sivistys- ja kulttuuripalveluihin kohdistuvia kustannuksia, kuten tilavuokrat, siivous ja oppilaskuljetukset. Merkittävimmät erillisinvestoinnit vuonna 2021 ovat Pohjankartanon peruskorjaus, Raksilan lukion peruskorjaus- ja muutostyö ja Niemenrannan koulun laajennus

Tilapalvelut toteuttaa vuosittaisten peruskorjausohjelmien mukaiset rakennushankkeet. Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa peruskorjausohjelman hankkeiden irtaimistohankinnat. Hankkeisiin liittyy usein myös muita sivistys- ja kulttuuripalveluihin kohdistuvia kustannuksia, kuten tilavuokrat, siivous ja oppilaskuljetukset. Merkittävimmät alustavasti tiedossa olevat peruskorjausohjelman

2021 hankkeet ovat Pitkäkankaan koulun sekä Kajonharjun ja Kellon päiväkotien peruskorjaukset.

Lisäksi Tilapalvelut toteuttaa rakennushankkeita vuokrahankintana. Sivistys- ja kulttuuripalvelut toteuttaa vuokrahankkeiden irtaimistohankinnat. Hankkeisiin liittyy usein myös muita sivistys- ja kulttuuripalveluihin kohdistuvia kustannuksia, kuten tilavuokrat, siivous ja oppilaskuljetukset. Merkittävimmät vuokrahankintakohteet vuonna 2021 ovat Salonpään koulun ja päiväkodin sekä Hintan päiväkodin vuokraushankkeet.

Sivistys- ja kulttuuripalveluiden hallinnoimat investointihankkeet ovat lähinnä liikuntapalvelujen toteuttamia liikuntapaikkojen ja -reittien rakentamishankkeita sekä Turkansaaren ulkomuseon investointeja. Ne on esitelty alla olevissa taulukoissa.

Liikunta-alueet, ulkoilureitit ja niiden valaistukset

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			1 056	1 100	1 100	1 100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määräraha käytetään ulkoliikunta-alueiden, lähiliikuntapaikkojen, urheilukeskusten, ulkoilureittien ja uimarantojen peruskunnostamiseen vuosittain hyväksytyyn työohjelman mukaisesti. Tältä menokohdalta rahoitetaan vuosittain ulkoilureittien valaistuksen uusimista. (kv 12.12.2016 § 97, kv 11.12.2017 § 152, kv 17.12.2018 § 113, kv 9.12.2019 § 128). Lisäksi OuluZonen linatin moottoriurheilukeskuksen korvaavien suorituspaikkojen rakentamiseen kohdennetaan määrärahaa tältä menokohdalta

Liikuntapalveluiden investointihankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vuotto–Särkijärvi-moottorikelkkailureitti	103				103	
Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki-moottorikelkkailureitti	120					120
Kiiminki-Kierikki-Yli-Tannila-moottorikelkkailureitti	175					175
Isokangas-Harakkaperä-moottorikelkkailureitti	32					32
Turkansaaren ylläpitoinvestointi			75			
YHTEENSÄ *)	430	0	0	0	103	327

*) Liikuntapalveluiden investointihankkeet ovat yllä olevien osalta yhteensä valtuustoon sitovia vuodelle 2021

Oulun kaupunki ja Utajärven kunta ovat yhteistyössä laatineet maastoliikennelain 16 §:n mukaisen moottorikelkkailureitin rakennussuunnitelman välille Ylivuotto–Särkijärvi (98 km). Reittihanke käynnistyi Utajärven kunnan aloitteesta v. 2006 tavoitteena yhdistää runkoreitinä Oulujokivarren moottorikelkkailureitistö Kainuun reitistöön. Reitti sijoittuu Oulun kaupungin (32 km) ja Utajärven kunnan alueelle (66 km). Rakentamiskustannukset Oulun osuudelta on noin 103 000 €. Sivistys- ja kulttuurilautakunta hyväksyi 20.8.2015 § 94 rakennussuunnitelman sekä hyväksyi liikuntapalvelut reitinpitäjäksi (sikultk 20.12.2017 § 162, sikultk 19.6.2018 § 103).

Kiiminki-OuluZone-Ylikiiminki- moottorikelkkailureitti (38 km) on tärkeä yleisen moottorikelkkailuyhteyden täydentämiseksi Oulun itäpuolelle sekä Oulun seudun ja Koillismaan reittien välille. Lisäksi uusi reitti yhdistää OuluZone-moottoriurheilu-keskuksen reittiverkoston. Reitin toteuttamisen tavoitteena on ohjata moottorikelkkailu viralliselle ylläpidettävälle reitille, mikä säästää luontoa ja ympäristöä reitin ulkopuolelle (sikultk 31.5.2017 § 70, sikultk 19.6.2018 § 103). Ympäristötoimi liikelaitos on kuuluttanut reitin ja saapuneisiin muistuksiin on laadittu vastineet. Reittitoimituksen arvioitus toteutus vuosina 2021/2022 ja rakentaminen 2023.

9.2.3 Rakennuslautakunta

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			75	75	75	75
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnissa kehitetään rakennusvalvonnan sähköisen asioinnin prosesseja: sähköistä rakennuslupaa, asiointipalvelua, katselmustoimintaa ja sähköistä arkistointia

sekä luodaan materiaalia verkkokauppaan. Tavoitteena on ylläpitää ja kehittää järjestelmän toiminnallisuutta.

9.2.4 Yhdyskuntalautakunta

Investoinnit

TA 2021 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus	135	135	95
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	9 600		11 400
Erilliskohteet	17 675		2 475
Maankäyttö- korvaushankkeet	200		
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet	30		
Yhteensä	33 640	135	13 970

TS 2022 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	11 970		9 030
Erilliskohteet	9 575		3 625
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	27 545		12 655

TS 2023 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Irtain käyttöomaisuus			
Maanhankinta	6 000		
Kadut, tiet, sillat, torit, pääliikenneväylät, ympäristöinvestoinnit yms.	11 970		9 030
Erilliskohteet	7 500		3 500
Maankäyttö- korvaushankkeet			
Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet			
Yhteensä	25 470		12 530

ICT-investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: ICT

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		206	330	365		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden ICT-investoinnit tähtäävät Digitaalinen Oulu -ohjelman digikehityssuunnitelman toteuttamiseen ja henkilöstön digitaalisten taitojen kehittämiseen uusien toimintatapojen edellyttämälle tasolle. Digikehityssuunnitelman tavoitteena on ottaa käyttöön uusia digitaalisia palveluita sekä sujuvoittaa sisäisiä prosesseja teknologian avulla.

Maanhankinta

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			6 587	6 000	6 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			6 694	6 000	6 000	6 000

Maaomaisuuden investointimäärärahalla tehdään kaupungin kasvun ja kehittymisen edellyttämä maanhankinta ja maaomaisuuden kehittämisen edellyttämät ympäristön parantamisen toimenpiteet, mm. pilaantuneiden maiden kunnostustoimenpiteet. Maanhankintaa ohjaa yleiskaava, maankäytön toteuttamisohjelma ja kaupungin kunnallistekniikan rakentaminen. Maanhankinta suuntautuu aiempaa voimakkaammin kaupunkirakennetta eheyttävän tavoitteen mukaisille alueille.

Kadut, tiet, sillat, torit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			14 942	16 000	16 000	16 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pääosa investoinneista on maankäytön toteuttamisohjelman 2020-2024 mukaisia uudisrakennuskohteita, kuten Hiukkavaaran keskustan, Vesalanmäen ja Ruskonniityn pohjaustyöt. Suurehkoja kohteita ovat myös Jäälän keskusta ja Kiimingin Välikylän yrityspuisto. Päälystys- yms. viimeistelytyöt tehdään aiemmin pohjatuilla Hiukkavaaran alueilla sekä mahdollisuuksien mukaan myös muualla, kuten Toppilansalmen ja Letonrannan alueilla. Peruskorjauksia tehdään mm. keskustassa, Jäälissä ja Haukiputaan Kirkkotieellä. Lisäksi eri puolilla Oulua on lukuisia muita kohteita, jotka toteutetaan vuosittain yhdyskuntalautakunnan hyväksymän työohjelman mukaisesti. Kohteet määritellään yhteistyössä sekä Oulun kaupungin eri toimijoiden että yksityisten toimijoiden kanssa. Katurakennusmäärärahalla rakennetaan myös katuvalaistus ja liikenteen ohjauslaitteet. Investoinneilla mahdollistetaan maankäytön toteutusohjelman mukainen tonttituotanto sekä asukkailla että yrityksille ja estetään korjausvelan kasvaminen.

Hulevesimaksulla rahoitettavan hulevesiverkoston kustannus- ja rakentamisvastuu (1,7 M€) siirtyy vuoden 2021 alusta Oulun Vedeltä yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille, minkä vuoksi kadut, tiet, sillat, torit -kustannuspaikan määrärahaa on korotettu viimevuotiseen verrattuna.

Hulevesiverkoston tasearvo siirretään yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden taseeseen Oulun Veden taseesta. Verkosto siirretään kirjanpidossa vuoden 2020 lopussa olevasta tasearvostaan peruskuntaan vuoden 2021 alusta. Siirrolla ei ole vaikutusta investointien sitovuuteen, vaan se on kaupungin sisäinen siirto.

Hulevesiverkoston siirto Oulun Veden taseesta Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden taseeseen
(Informatiivinen tieto; kaupungin sisäinen siirto)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				27 546		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pääliikenneväylät ja muut liikennejärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			3 819	4 000	4 000	4 000
Rahoitusosuudet			278			
Luovutustulot						

Määräraha käytetään jalankulun ja pyöräilyn edistämiseen, pääkatujen, joukkoliikenneväylien ja siltojen peruskorjaukseen, liikenneturvallisuuden parantamiseen sekä liikenteenohjaukseen. Menokohdalta rahoitetaan myös meluntorjuntaa ja liikenteen sujuvuutta parantavia kaistajärjestelyjä sekä joukkoliikenteen pysäkkien varusteita.

Investointiohjelma painottuu Oulun ympäristöohjelman mukaisesti kestävä liikunnan, jalankulun, pyöräilyn ja joukkoliikenteen edistämiseen. Näiden kulkumuotojen osuuden on nykyisestään merkittävästi kasvettava, jotta asetettuihin ilmastotavoitteisiin liikenteen osalta päästään. Pienet liikenneturvallisuustoimenpiteet ja uuden tieliikenneläin edellyttämät liikenteenohjausmuutokset vähentävät onnettomuuksia ja niistä aiheutuvia kustannuksia. Pääkatujen ja siltojen kantavuuspuutteet ovat merkittävä turvallisuusriski ja logistiikan lisäkustannus. Erityisesti terminaaliyhteydet kuten Hietasaaren kautta Vihreäsaaren ovat tärkeitä reittejä kuljetuksille.

Ympäristöinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			1 000	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ympäristörakentamisella parannetaan alueiden viihtyisyyttä ja vetovoimaisuutta. Ympäristörakentaminen seuraa alueiden muuta rakentamista ja kaupungin kasvu vaatii investointeja myös laadukkaaseen ympäristöön. Investoinnit painottuvat leikkipuistojen rakentamiseen ja kunnostamiseen yhdyskuntalautakunnan hyväksymän leikkipuistojen kehittämissuunnitelman mukaisesti. Suurimpana leikkipuistokohteena rakennetaan Kiiminkiin keskusleikkipuisto. Leikkipuistokohteet jakautuvat tasaisesti eri puolille kaupunkia. Kiiminkiin rakennetaan uusi koira-aitaus.

Erilliskohteet**Venesatamat**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		417	950	750	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Määrärahalla jatketaan vuonna 2018 aloitettua venesatamien järjestelmällistä kunnostamista. Kunnostustyöt perustuvat vuonna 2015 tehtyyn venesatamien kehittämissuunnitelmaan (Yhdyskuntalautakunta 26.12.2016 § 36). Vuoden 2020 määrärahalta aloitetaan Taskisenrannan venesataman peruskorjaustyöt, jotka saatetaan loppuun vuonna 2021. Lisäksi parannetaan Oulujoen suiston melontapalveluita.

Keskustan puistot ja Hallituskatu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		1 016	500	1 000	1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Snellmanipuiston rakentaminen on aloitettu syksyllä 2020 ja vuoden 2021 määrärahalta puisto rakennetaan valmiiksi. Määrärahaa käytetään myös Åströminpuiston peruskunnostukseen. Kunnostus sisältää kasvillisuuden, pinnoitteiden ja kalusteiden uusimista. Osa Åströminpuistosta suunnitellaan hedelmäpuupuistoksi. Puiston kunnostamisella kunnioitetaan Åströmin suvun 1900-luvun alussa tekemiä lahjoituksia Hupisaarten alueelta Oulun kaupungille.

Katuvalaistuksen energiatehokkuuden parantaminen ja kaupunkivalaistuksen kehittäminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			550	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

EU:n energiatehokkuusdirektiivi kielsi energiatehokkuudeltaan huonojen ulkovalaisinten valonlähteiden maahantuonnin EU:n alueelle vuoden 2015 jälkeen. Kaikki heikkotehoiset elohopeavalaisimet on uusittu, mutta energiatehokkuutta voidaan edelleen parantaa vaihtamalla suuritehoisia suurpainenaatriumvalaisimia energiatehokkaampiin LED-valaisimiin. Osa määrärahasta käytetään Oulujoen suistoalueella olevan maisemavalaisituksen parantamiseen sekä siltojen valaisemiseen. Laadukas ulkovalaistus toimii yhtenä kaupungin vetovoimatekijänä, lisää alueen elämyksellisyttä pimeään vuodenaikaan sekä parantaa Oulun kaupunkikuvallista ilmettä.

Valtatie 4 perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	16 000	14 374	300	500		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Valtatie 4:n perusparannus on Oulun seudun tärkein tiehanke ja siihen sisältyy kuntien maksuosuuksia kohdistuen pyöriteihin, melun-
torjuntaan ja joukkoliikenteen pysäkkijärjestelyihin. Oulun kaupungin osuus koko hankkeesta on noin 16,0 M€. Oulun kaupungin kus-
tannukset ajoittuivat pääosin vuosille 2017 – 2019. Oulujoen ylittävien siltojen oletettua heikomman kantavuuden vuoksi ne joudutaan
rakentamaan uudestaan. Osa kaupungille kuuluvista melu-suojauksustannuksista toteutuu vuonna 2021.

Asuntomessut 2025

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				350	350	1500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Osuuskunta Suomen Asuntomessut on päättänyt vuoden 2025 asuntomessujen pitopaikaksi Oulun. Asuntomessut pidetään
Hartaanselän alueella. Alueen maankäytön suunnittelu on käynnistynyt 2019 arkkitehtuurikilpailulla. Alueen katujen, kuntatekniikan ja
ympäristörakentamisen aikataulu tarkentuu myöhemmin.

Pateniemeranta

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	8 600	6 119	300	500	100	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunki on saanut vuonna 2017 maanomistajalta sopimuskorvausta 4,1 M€ ja on sitoutunut toteuttamaan alueen kunnallistekniikan
maankäyttösopimuksen mukaisesti. Alueella on myös kokonaan kaupungin kustannusvastuulla olevaa infraa, mikä on tarkoituksen-
mukaista toteuttaa samassa yhteydessä. Katujen pohjaustyöt ja kunnallistekniikka ovat valmistuneet pääosin vuonna 2018 ja asunto-
rakentaminen alueella on käynnissä. Katujen ja muiden yleisten alueiden viimeistelytyöt tehdään talonrakentamisen edellyttämässä
aikataulussa tulevana vuosina.

MAL-sopimuksen hankkeet (Oulun seudun maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		749	50	1500	1500	1500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Maankäytön, asumisen ja liikenteen sopimus (MAL-sopimus) vuosille 2020-2023 perustuu Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan,
Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion yhteiseen tahtotilaan seudun kehittämisestä. Kaupunkiseudun liikennejärjestelmän kehittämisen
tavoitteena on kasvattaa kestävien liikkumismuotojen osuutta liikennesuoritteesta, parantaa liikenneturvallisuutta ja lisätä työpaikko-
jen ja palveluiden saavutettavuutta. Sopimuksen mukaan valtio osoitti Oulun kaupunkiseudun kunnille rahoitusta joukkoliikenteen ja
liikennehankkeiden rahoitukseen ja edellyttää kuntien käyttävän vastaavan summan toimenpiteisiin. MAL-sopimuksen liikennehank-
keista laaditaan erillinen toteutusohjelma sopimuskaudelle. Oulun kaupunginhallitus on hyväksynyt MAL-sopimuksen 22.6.2020 ja
seudun muut kunnat 22.6.2020 mennessä.

Ranta-Toppilan venesatama

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	5 000	11	300	3 500	1 000	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Ranta-Toppilan pienvenesatama on osa Ranta-Toppilan asemakaava-alueen rakentamista. Kyseessä on uusi noin 300 venepaikan
pienvenesatama Toppilansalmen suulla. Kaupungin kustannettavaksi tulevan ruoppauksen sekä muiden siihen liittyvien maatoiden
rakentaminen aloitetaan vuoden 2020 syksyllä ja työt jatkuvan vuoden 2021 puolelle. Viimeistelyluonteisia töitä on tarkoitus tehdä
vuonna 2022. Hankkeen toteuttaminen voidaan aloittaa vasta sen jälkeen, kun laiturialueen hoidosta ja valvonnasta on tehty sopimus
ulkoisen toimijan kanssa.

Oulunportin alue

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	8 000	871	950	5 250	1 000	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulunportin alueen asemakaavan muutos on hyväksytty valtuustossa 14.2019 ja yrityksille on tehty sinne suunnitteluvараuksia. Ta-voitteena on muodostaa alueesta kaupungin eteläosan työpaikkojen, palveluiden ja erikoistavarakaupan keskittymä, joka täydentää Kaakkurin aluekeskuksen palveluita. Oulunportti sisältyy yleiskaavassa merkitykseltään seudullisten vähittäiskaupan suuryksiköiden kehittämisa-alueeseen. Alueen katuverkko ja kuntatekniikkaa on osittain rakennettu ja sitä täydennetään uuden asemakaavan perusteella. Ympäristön laatutaso nostetaan näkyvän sijainnin edellyttämälle tasolle ja varaudutaan uuteen moottoritien alitukseen Kaakkurin keskukseen. Ensimmäisessä vaiheessa on rakennettu Visiolinjan Vasaraperälle johtava haara ja Portinkaarre. Seuraavaksi tehtäväksi tulee vt 4:n ali Kaakkuriin johtava Oulunportintie. Katujen ja ympäristön viimeistelyt tehdään sitä mukaa, kun aluetta otetaan käyttöön.

Kiikelin merikylpylä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	1 500	50	30	1 430		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kiikelin tontinluovutuskilpailun tuloksena kahdelle vapaalle tontille sekä Meritullin satama-altaaseen rakennetaan merikylpylä, johon kuuluu erilliset ravintola ja saunarakennus sekä kelluvat merivesialtaat. Rakentamistyöt aloitetaan alustavan tiedon mukaan loppukestävästi 2021 tontinluovutuskilpailun voittaneen toimesta. Vuoden 2021 toteutettavilla kaupungin investoinneilla luodaan edellytykset Kiikelin merikylpylän rakentamiselle. Kaupunki investoi mm. purkamalla tontilla olevat aitat, siirtämällä kunnallistekniikkaa, syventämällä satama-allasta sekä uusimalla laiturit.

Oulun Kauppatori

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				250	250	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oulun kauppatorin alueelle vuonna 2020 laaditun hankesuunnitelman perusteella parannetaan kauppatorin palveluja rakentamalla yleisö-wc tilat ja torimyyjien varastot sekä parannetaan jätehuoltoa ja torimyyntipaikkojen sähköistystä.

Merikosken siltojen uusiminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				100	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Merikosken sillat ovat kaupungin sisäisen liikenteen ja pohjoisen suunnan joukkoliikenteen kannalta olennaisen tärkeä pääkatuyhteys keskustaan. Silloista vanhin eli vanha Pokkisen silta on rakennettu 1924 ja Alakanavan, Tuiranväylän ja Ämmänväylän sillat 1940-luvulla. Siltoja on peruskorjattu 1990-luvulla ja 2000-luvun alussa. Silloilla on painorajoitus. Muun muassa syksyllä 2020 joukkoliikenteeseen tulevien uusien bussien telipainojen kasvu aiheuttaa tarpeen käynnistää siltojen uusimista tai perusteellista kunnostusta koskeva yleissuunnittelu vuonna 2022. Työ aloitetaan siltojen nykykunnan monitoroinnilla ja se jatkuu yleis- ja rakennussuunnittelun kautta rakentamiseen arviolta vuoden 2025 jälkeen.

Raksilan markettien ja asemakeskuksen liikennejärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot					500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Menokohdalla varaudutaan Raksilan markettien uusimisen ja asemakeskuksen rakentamisen liikennejärjestelyjen kustannuksiin. Alueelle laaditaan vuoden 2020 aikana liikenteen yleissuunnitelma. Liikennejärjestelyjen kustannus-vaikutus ja mahdolliset kaupungin osuudet tarkentuvat alueen suunnittelun etenemisen myötä.

Oulun pyöräilyn baanaverkon rakentaminen

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				2 700	3 150	3 150
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pyöräilyn pääreitiverkoston eli baanaverkoston yleissuunnitelma on hyväksytty yhdyskuntalautakunnassa 10.12.2019. Pyöräbaana on rakennettu Linnanmaalle 2018-2019 ja Mäntylään 2020. Vuonna 2021 toteutetaan välin keskusta-Maikkula pyöräilybaana. Baanaverkon toteutus edistää ympäristöohjelman, MAL-sopimuksen sekä kansallisia ilmastotavoitteita. Baanaverkon rakentamisen myötä pyöräily lisääntyy ja pyöräily ohjautuu tasokkaammille ja turvallisemmille reiteille. Pyöräilyolosuhteita parantavien pyöräbaanainvestointisuunnitelmien toteuttamisesta on leikattu 10 %, KV 7.12.2020 § 105

Asematunneli ja Rautatienkatu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot					1 000	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Matkakeskushankkeen maankäyttösopimuksessa ja sen muutoksissa (5.12.2007, 21.12.2007 ja 11.9.2015) on sovittu, että kaupunki vastaa hankkeen edellyttämän kunnallistekniikan rahoittamisesta ja uusii Rautatienkadun, Hallituskadun pään ja Postiaukion pinnoitteet hankkeen edellyttämässä laajuudessa. Investointiraha käytetään sopimuksen mukaisten kaupungin vastuiden toteuttamiseen.

Oritkarin kolmioraiteeseen liittyvät liikennejärjestelyt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				1 500	1 500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Oritkarin kolmioraiteen toteutus sisältyy Oulun kaupunkiseudun kahdeksan kunnan, Pohjois-Pohjanmaan liiton ja valtion hyväksymään Oulun seudun MAL-sopimuksen vuosille 2020-2023. Sopimuksen mukaan valtio toteuttaa Oritkarin kolmioraiteen ratasuunnitelman mukaisesti ja osoittaa hankkeelle enintään 15,6 miljoonan euron rahoituksen. Oulun kaupunki osoittaa hankkeelle 2,4 miljoonan euron rahoituksen. Osapuolet laativat hankkeesta erillisen kustannusjakosopimuksen, jonka perusteella toteutusaikataulu ja rahoituksen painotus eri vuosille tarkentuvat.

Poikkimaantie välillä VT22-satama

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				1 500	1 500	
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Stora Enso toteuttaa Oulun tehtaan muuttamisen hienopaperitehtaasta kartonkitehtaaksi. Tuotantosuunnan muutos kasvattaa puun käyttöä tehtaalla. Poikkimaantie on puukuljetusten pääreitti ja tärkeä pääkatuyhteys Oritkarin työpaikka-alueen ja sataman toiminnan kannalta. Poikkimaantielle on laadittu tiesuunnitelma ja rakennussuunnittelu valmistuu vuoden 2020 aikana. Tiesuunnitelman mukainen kustannusarvio on 15,3 milj. euroa. Hankkeesta tullaan laatimaan valtion ja kaupungin välinen sopimus, jonka yhteydessä sovitaan kaupungin rahoitusosuus. Hankkeen toteutusaikataulu riippuu päärahoittajana toimivan valtion rahoituksesta.

Maankäyttökorvauksilla tms. sopimuksilla rahoitettavat kohteet**Limingantulli 1- 4**

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	4 000		100	200		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Limingantullin kortteleiden 1- 4 kaavamuutokseen perustuen kaupunki on saanut tonttien omistajilta ja vuok-raoikeuden haltijoilta maankäyttökorvauksia yhteensä lähes 4,0 M€. Kaupunki on puolestaan sitoutunut alu-een kuntatekniikan toteuttamiseen alueen rakentamisen edellyttämässä tahdissa. Töiden laajuus arvioidaan vuosittain talonrakennustöiden mukaan. Kuntatekniikan toteuttaminen on esitetty toteutettavaksi maankäyt-tökorvauksista saatavilla tuloilla.

Alue on rakentunut vuosien saatossa lähes valmiiksi ja loputkin alueiden viimeistelytyöt voitaneen saattaa kesällä 2021 valmiiksi.

Ulkopuolista osarahoitusta saavat hankkeet Kaupunkivesien kunnostus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			503	31		
Rahoitusosuudet			283	17		
Luovutustulot				14		

Hankkeen tavoitteena on parantaa Kuivasjärven tilaa sekä lisätä niiden virkistys-käyttöä ja maisemallista arvoa. Hankkeessa suunnitellaan ja toteutetaan Kajonlahden valuma-alueelle Laholais-, Lopakka- ja Rusko-ojien varteen kosteikkoja. Alueen olemassa oleville laskeutus- ja viivytysaltille laaditaan kunnostussuunnitelma ja ne kunnostetaan. Lisäksi hankkeeseen sisältyy Kalimenojaan hulevesiä johtavan Kiimingin yrityspuistoon hulevesijärjestelmän rakentaminen. Hankkeelle on myönnetty ulkopuolista rahoitusta ELY-keskukselta.

Yhdyskuntalautakunta yhteensä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			38 282	74 972	39 850	37 650
Rahoitusosuudet			561	17		
Luovutustulot			6 730	6 000	6 000	6 000

9.2.5 Peruskunnan investoinnit yhteensä

Peruskunnan investoinnit yhteensä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			46 806	84 794	49 463	45 267
Rahoitusosuudet			876	17		
Luovutustulot			16 789	17 730	6 000	6 000

9.2.6 Peruskunta ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

Peruskunta, taseyksiköt ja sisäiset liikelaitokset yhteensä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			113 675	146 623	142 437	151 914
Rahoitusosuudet			1 116	252	970	300
Luovutustulot			17 265	17 765	6 060	6 250

9.3 Leasinghankinnat

Hyvinvointilautakunta

Hyvinvointipalvelujen investoinneiksi luettavat irtaimistohankinnat on toteutettu leasing-rahoituksella, jolloin menot kohdistuvat suoraan käyttötalouteen.

Hankinnat koskevat erillisinvestointien ja perusparannuskohteiden ensikalustamista ja hoitolaitteiden hankintoja. Pääosa suunnitteluvuosien kustannuksista on aikaisempien vuosien suurien investointien leasing-hankintojen vuokramenoja, joista osa päättyy vuodesta 2021 eteenpäin.

Hyvinvointipalveluiden ict-investoinnit (ohjelmistojen käyttöoikeudet, toimialakohtaiset teknologiset laitteet) kohdistuvat käytössä olevien tietojärjestelmien pakollisiin päivityksiin (mm. teknologiset vaatimukset, STM-asetukset, EU-vaatimukset, integraatiot), kansallisiin palveluihin liittymiseen (digitalisointi, ammattilaisten KANTA-laajennukset, kuntalaisten omaKanta laajennukset) sekä käytössä olevan elinkaarensa päässä olevan teknologian korvaamiseen (mm. Kontinkankaan hvkitseilmoittautumislaitteet). Leasing-hankinnasta aiheutuu myös vuotuisia käyttötalousmenoja mm. tuki- ja ylläpitomaksujen muodossa.

Kohde: Perusparannuskohteiden ensikalustaminen, tutkimus- ja hoitolaitteet

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kokonaismeno **)	450	800	150	100	
Vaikutus käyttötalouteen ***)		800	950	1 050	1 050

Kohde: ICT

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kokonaismeno **)			170	160	150
Vaikutus käyttötalouteen ***)	360		530	670	740

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

9.4 Investointiosa Rakennusomaisuuden taseyksikkö

Kaupunginvaltuusto hyväksyy Rakennusomaisuuden taseyksikön erillisinvestointien rakennusohjelman talousarvio-ökäsittelyn yhteydessä. Määrärahat ovat hankekohtaisesti sitovia. Investointiohjelma sisältää korjausrakentamishojelman, jonka sisällöstä päättää konsernijaosto. Suunniteluvaiheessa olevien hankkeiden tavoitehinta-arvioihin

(alv 0%) pohjautuvat määrärahat (kokonaiskustannus) pohjautuvat määrärahat korotetaan Haahtelan tarjoushintaaindeksillä. Rakentamisvaiheessa olevien kohteiden määräraha esitetään rakentamisen aloituksen tavoitehintaaindeksiin korotettuna. Kokonaiskustannus on hankkeen rakentamiskustannusten kokonaisarvio.

Rakennukset, kiinteät rakenteet ja laitteet

TA2021 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Lyseo			5 000
Aseman koulun peruskorjaus			300
Maikkulan koulun peruskorjaus			600
Ouluhalli			5 948
Lintulammen koulu			500
Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus			2 928
Raksilan lukio			1 559
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat	100		
Pohjankartanon peruskorjaus			2 200
Heinätorin uusi päiväkot	2 400		
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			270
Kaupungintalon korjaus			5 000
Niemenrannan koulun laajennus	2 620		
Linnanmaan uimahalli			
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			
Hiukkavaaran koulun laajennos	400		
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			1 000
Yhteensä	5 520		25 305

TS2022 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Lyseo			8 876
Aseman koulun peruskorjaus			2 500
Maikkulan koulun peruskorjaus			3 500
Lintulammen koulu			4 400
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat	1 800		
Pohjankartanon peruskorjaus			1 459
Heinätorin uusi päiväkot	2 098		
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			2 200
Kaupungintalon korjaus			8 000
Linnanmaan uimahalli	7 500		
Jatulin toimintakeskuksen perusparannus			200
Raksilan uimahallin peruskorjaus			2 500
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			600
Hiukkavaaran koulun laajennos	5 000		
Castrenin ja Pateniemen urheilukeskus			100
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			12 500
Merikosken koulun perusparannus			1 000
Yli-lin suuralueen palvelut			250
Yhteensä	16 398		48 085

TS2023 1 000 €	Uusinvestoinnit	Laajennusinvestoinnit	Korvausinvestoinnit
Aseman koulun peruskorjaus			2 191
Maikkulan koulun peruskorjaus			5 000
Lintulammen koulu			4 575
Lintulammenpuiston uusi päiväkot			2 025
Kaupungintalon korjaus			6 000
Madetojan salin peruskorjaus			500
Jatulin toimintakeskuksen perusparannus			4 250
Raksilan uimahallin peruskorjaus			12 000
Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat			569
Linnanmaan uimahalli	6 640		
Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus			3 500
Hiukkavaaran koulun laajennos	2 600		
Castrenin ja Pateniemen urheilukeskus			1 728
Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut			12 500
Myllyojan koulun perusparannus			400
Kaakkurin hyvinvointikeskus			500
Hiukkavaaran hyvinvointikeskus	500		
Merikosken koulun perusparannus			12 000
Puolivälinkankaan päiväkot ja nuorisotila			200
Yli-lin suuralueen palvelut			1 000
Yhteensä	9 740		68 938

Korjausrakentamishjelma

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			14 900	15 000	15 000	15 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Uusi taseyksikkö toteuttaa vuosittain korjausrakentamishjelman.
Korjaushjelma voi sisältää myös korvaavia uudisrakennusinvestointeja.

Takuuajaiset erillishankkeet

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			200	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2019

Määräraha käytetään erillisinvestointikohteiden viimeisten maksuerien ja takuuajakaisten tehtävien rahoittamiseen.
Takuuajakaisten rahoituksella ei ylitetä kohteiden hyväksytyjä kokonaisbudjetteja.

Suunnittelumääräraha

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			693	600	600	600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Suunnittelumääräraha käytetään talousarviovuotta myöhempien erillisinvestointikohteiden hanke- ja rakennussuunnitteluun, kuntoarvioihin, tutkimuksiin sekä muihin tarvittaviin lisäselvityksiin.

Keittiöverkoston mukaiset valmistuskeittiöt

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			164	500	500	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Keittiöverkko perustuu kaupunginhallituksen hyväksymään keittiöverkkoselvitykseen 3.2.2014 § 48. Monitoimikeittiö Lööki valmistui 2017. Tulevina vuosina varaudutaan vastaanottavien keittiöiden rakennusteknisiin muutostöihin.

Hallintotilojen muutokset

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			1	100	100	100
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hallintotilaprojekti käynnistettiin 16.10.2013. Tavoitteena on siirtää toiminta ulkoa vuokratuista hallintotiloista kaupungin omistamiin tiloihin. Hallintotiloja muutetaan monitilatoimistoiksi Oulu 10:ssä, Torikatu 10:ssä ja Ympäristötalossa sekä kaupunginarkiston hallintosiivessä.

Lyseo

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	15 252	676	350	5 000	8 876	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista on tehty päätös. Oulun Lyseon lukion Hankeselvityksen päivitys valmistui 18.10.2018. Kaupunginvaltuuston kouluverkko-päätös 13.6.2016 § 49, Oulun Lyseo on osa "tiivistyvää lukiomallia". Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,883 M€ vuodessa eli noin 15,2 M€ 20 vuodessa. Hankkeen kustannukset tähän mennessä koostuvat pääosin arkeologisista kaivauksista. Hanke toteutetaan 2021-22, jolloin Raksilan uuden lukion tilat ovat käytettävissä Lyseon lukion evakkokäyttöön.

Aseman koulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		32	0	300	2 500	2 191
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista on tehty päätös. Hankeselvityksen päivitys Aseman koulun peruskorjauksesta, työryhmän asettamispäätös 11.1.2019 § 2. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-23.

Maikkulan koulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	12 301	0	110	600	3 500	5 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista on tehty päätös. Maikkulan koulun perusparannuksen hankeselvityksen tarkistus 29.3.2019. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-23. Hankkeen aiheuttamat käyttötalousmenolisäykset tulevat olemaan noin 0,758 M€ vuodessa. Tilapalveluiden säästöt menoissa ovat 65 tuhatta euroa vuodessa. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 12,0 M€.

Ouluhalli

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	21 976	5 028	12 095	5 948	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallitus 15.1.2018 § 16 hyväksyi Ouluhallin peruskorjauksen ja laajennuksen hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehinta-arvio on 20,05 M€, (Haahtela indeksissä 1/2018, 88,0). Hankkeen toteutusaikataulu on 2019 - 2021.

Lintulammen koulu

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	9 501	500	165	500	4 400	4 575
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 15.4.2019 § 116. Lintulammen koulun peruskorjauksesta on tehty hankeselvitys 2016 ja korvaavasta uudisrakennuksesta lisäselvitys 2017. Hanke esitetään toteutettavaksi erillisinvestointina vuosina 2021-2022. Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat peruskorjausvaihtoehdossa 9,6M€.

Jokirannan koulun korvaava uudisrakennus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	21 275	6 347	12 000	2 928	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankeselvitys on valmistunut 15.5.2017 ja lisäselvitys 30.9.2017. Kaupunginhallitus hyväksyi Jokirannan koulun hankeselvityksen lisäselvityksen 12.3.2018 § 60. Lukiolle rakennetaan korvaava uudisrakennus Kiimingin lukion yhteyteen. Hankesuunnitelmaan sisältyy korvaavan jalkapallokentän rakentamisen kustannukset. Hankkeen tavoitehintaa arvio on 19,989 M€ (Haahtela indeksissä 4/2017, 85,5). Hankkeen aiheuttamat nettomenot seuraavalle 20 vuodelle ovat 24,0 M€.

Raksilan lukio

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	7 847	4 388	1 700	1 559	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupungin valtuuston kouluverkkopäätös 13.6.2016 § 49. Hankkeen toteutusaikataulu on 2020 – 2021. Kaupunginhallitus 12.2.2018 § 38 hyväksyi hankeselvityksen Raksilan kiinteistön jatkokäytöstä lukiokoulutuksen tarpeisiin.

Madetojan pysäköintilaitoksen velvoiteautopaikat

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	2 555	86	56	100	1 800	569
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen päätös 24.9.2018 § 247. Hankkeessa laajennetaan nykyistä Pohjankartanon koulun viereistä pysäköintialuetta. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-22. Hankkeen toteutus tulee todennäköisesti siirtymään kaavamutoksesta johtuen.

Pohjankartanon peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	14 200	5 341	2 395	2 600	2 200	1 459
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Pohjankartanon peruskorjaus on monivuotinen hanke, joka alkoi vuonna 2015 ja jatkuu vuoteen väistötalajärjestelyjen vuoksi 2022. Kokoluokkansa vuoksi hanke on siirretty perusparannusmäärärahan kohteista vuodesta 2018 lähtien erillisinvestointikohteeksi.

Heinätorin uusi päiväkot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	4 798	0	55	2 400	2 098	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 44. Hankeselvityksessä esitetään, että Ainolan päiväkotin peruskorjataan ja Heinätorin koulun yhteyteen rakennetaan uudisrakennus seitsemälle ryhmälle. Hankkeen valmistuttua luovutaan Lintulan päiväkodista ja Ainolan päiväkodin Varpulan yksiköstä.

Lintulammenpuiston uusi päiväkot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	4 527	2	30	270	2 200	2 025
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallituksen konsernijaoston päätös 20.5.2019 § 45. Hankeselvityksessä esitetään Allinpuiston päiväkodin korvaavaa uudisrakennusta Lintulammen puiston tontille. Nykyisestä Allinpuiston päiväkodista luovutaan.

Kaupungintalon korjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		335	406	5 000	8 000	6 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Kaupungintaloon tehtävien korjaussuunnittelu on käynnissä. Korjaussuunnitelmat valmistuvat 2020 - 2021, jolloin kokonaiskustannusarvio tarkennetaan.

Madetojan salin peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		136	0	0	0	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Niemenrannan koulun laajennus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	5 873	253	3 200	2 620	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginvaltuuston päätöksen 14.5.2018 § 52 mukaan Salonpään nykyisten luokkien O-6 koulun ja päiväkodin toiminta jatkuu ja Niemenrannan koululle tehdään laajennus. Salonpään ja Niemenrannan ratkaisujen yhteisvaikutus kaupungin nettokustannuksiin on 17,2 M€ / 20 v.

Linnanmaan uimahalli

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	14 991	51	515	0	7 500	6 640
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista on tehty päätös. Linnanmaan uimahallin hankeselvitysryhmän asettamispäätös 3.9.2018 § 72 toimeksiannon kesto 31.12.2018. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-22.

Jatulin toimintakeskuksen perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	0	200	4 250
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Jatulin toimintakeskuksen perusparannuksen hankeselvitystyöryhmän asettamispäätös 10.10.2018 § 83, toimeksiannon kesto 30.6.2019 asti. Hankkeen tavoitehinta-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2023-24.

Raksilan uimahallin peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	38 700	62	0	0	2 500	12 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Raksilan uimahallin peruskorjauksesta, työryhmän asettamispäätös 6.22019 § 12. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2023-25.

Teuvo Pakkalan koulun peruskorjaus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	9 513	65	0	0	600	3 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Kaupunginhallitus on hyväksynyt 17.2.2020 § 47 Teuvo Pakkalan koulun peruskorjauksen hankeselvityksen. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-23.

Ylikiimingin kirjasto

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	0	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Ylikiimingin kunnantalosta ja kirjastosta, työryhmän asettamispäätös 30.11.2018 § 108 toimeksiannon kesto 31.5.2019. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2023-24.

Hiukkavaaran koulun laajennos

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	400	5 000	2 600
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Hiukkavaaran koulun laajennoksesta, työryhmän asettamispäätös 11.01.2019 § 4, toimeksiannon kesto 31.8.2019 toimeksiannon kesto 30.6.2019 asti. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-23.

Castrenin ja Pateniemen urheilukeskus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		0	0	0	100	1 728
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Hankeselvitys Castrenin ja Pateniemen urheilukeskuksesta hankeselvitysryhmän asettamispäätös 14.9.2019 § 77. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2022-23.

Luupin (sisältää pääkirjaston) tilaratkaisut

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	1 000	12 500	12 500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Tiede – ja taidekeskus Luupin tilaratkaisujen hankeselvitysryhmän asettamispäätös 28.02.2019. Hankkeen tavoitehintaa-arvio varmistuu hankeselvityksen myötä. Hanke esitetään toteutettavaksi vuosina 2021-25. Hanke sisältää myös pääkirjaston tilaratkaisut.

Alakylän koulun korvausinvestointi

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot				200		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä. Alakylän koulun vanha osa paloi heinäkuussa 2020. Korvausinvestoinnin suunnittelu tulee aloittaa mahdollisimman pian vuonna 2021.

Myllyojan koulun perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	0	0	400
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Kaakkurin hyvinvointikeskus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	0	0	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Hiukkavaaran hyvinvointikeskus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		15	0	0	0	500
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Merikosken koulun perusparannus

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		12	0	0	1 000	12 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Puolivälinkankaan päiväkotij ja nuorisotila

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		0	0	0	0	200
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Yli-lin suuralueen palvelut

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		0	0	0	250	1 000
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Investoinnista ei ole tehty päätöstä.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö yhteensä

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			58 673	49 225	83 024	97 937
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			66			

10 Liikelaitokset

10.1 Oulun Vesi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Vesi toimii vesihuoltolain mukaisena kunnallisena vesihuoltolaitoksena, joka hankkii tulo-rahoituksen asiakkailta perittävillä perus- ja käyttömaksuilla. Oulun Vesi toimittaa asiakkailleen kohtuulliseen hintaan hyvälaatuista talousvettä ja vastaa jätevesien viemäroinnistä ja puhdistamisesta huolehtien osaltaan vesistöjen ja muun ympäristön säilymisestä puhtaina.

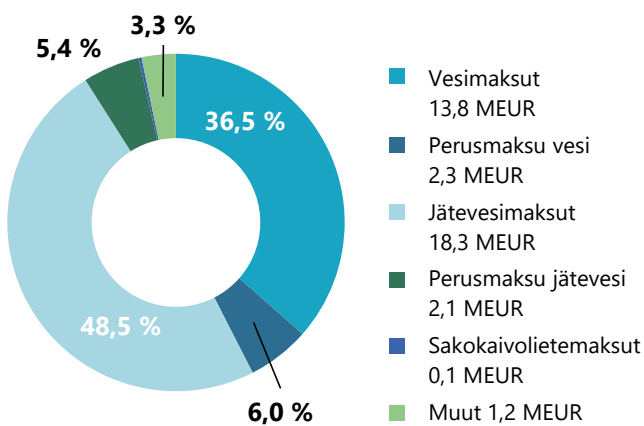
Oulun Veden toiminta-alue kattaa lähes koko Oulun kaupungin asutut alueet. Taskilan jätevedenpuhdistamolla käsitellään Oulun lisäksi Muhoksen, Utajärven ja Iin kuntien jätevedet.

Vesilaitoksen omaa ydintoimintaa ovat mm.

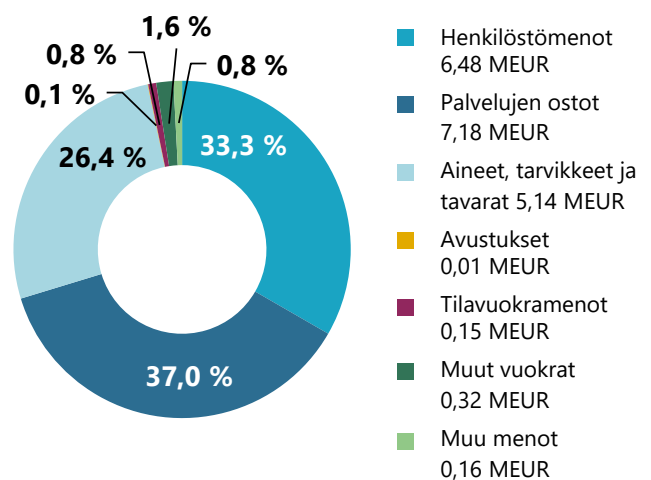
- vedenhankinta ja vedenkäsittely
- vedenjakelu ja jätevesiviemärointi
- jätevedenkäsittely
- verkostojen suunnittelu ja rakennuttaminen
- verkostojen kunnossapito ja hallinta
- asiakaspalvelu ja vesilaskutus

Seuraavissa kuvissa on esitetty liikevaihdon ja liiketoiminnan kulujen erät graafisesti.

TULOT TA2021, yht. 37,8 MEUR

MENOT (ennen liikevaihtoa pl.poistot) TA2021, yht. 19,4 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toiminnan tavoite on turvata yhdyskunnan kannalta elintärkeitä vesihuoltopalvelut ja varmistaa päivittäinen talousveden hyvä laatu ja toimitusvarmuus koko toiminta-alueella. Vedentuotantolaitokset ja jätevedenpuhdistamot ovat joko koko ajan miehitettyinä tai päivystyksen turvin ympärivuorokautisesti valvottuna. Samoin vesihuoltoverkostojen ja laitteiden ylläpitoon sisältyvät monipuolisesti kiireiset kaivu- ja korjaustyöt koko laajalla toiminta-alueella.

Liikelaitoksen strategiset päämääriä on päivitetty kaupunkistrategian, omistajaohjauksen linjauksien ja vesihuollon kehittämissuunnitelman mukaisesti. Asetettujen päämäärien saavuttamiseksi on valmisteilla useita merkittäviä strategisia hankkeita. Vesihuollon kehittämissuunnitelma päivitetään vuonna 2021 ja strategisia päämääriä tarkennetaan toimintaympäristön muutosten mukaiseksi.

Hintan pintavesilaitoksen kapasiteetin lisääminen on lähivuosina tarpeen. Pintavesilaitosten kehittäminen ja alavesisäiliötilavuuden lisääminen on varmistettava käynnissä olevassa kaavoitustyössä ja investointi on käynnistettävä suunnittelukaudella. Vedenpuhdistusprosessien kehitystyö jatkuu tutkimushankkeissa yhdessä yliopiston ja yritysten kanssa.

Vedenhankinnan varmistamista koskevan hankepäättökseen pohjalta laaditun lupahakemuksen käsittely Pohjois-Suomen aluehallintovirastossa on viivästynyt ja lupapäätös saataneen vuoden 2021 keväällä. Vaaditun varmuusluokituksen saavuttamiseksi pyritään nykyisen pintaveden käytön rinnalla lisäämään pohjaveden käyttöä. On varauduttava vuosia kestävään lupaprosessiin ja lupavaiheen jälkeen merkittäviin hankkeen investointeihin. Pitkän lupaprosessin ja laintulkinnoissa tapahtuneiden muutosten takia on tarve selvittää myös muiden vesivarojen käytettävyyttä.

Riskienhallinta on oleellinen osa vesilaitoksen päivittäistä toimintaa. Häiriötilanteiden varalta toiminta- ja vedenjakeluvarmuutta parannetaan automaatiota, varayhteyksiä ja laitoksia uudistamalla. Varautumisharjoituksia pidetään säännöllisesti. Kyberturvallisuusriskeistä saadaan säännöllisesti informaatiota ja varavoiman saantia parannetaan sekä energiatehokkuutta parannetaan laitekantaa uusimalla kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti.

Vesihuollon toimintojen digitalisointi etenee. Verkosto-omaisuuden hallintaan sekä vesilaitoksen tuotantoprosessien tiedonkeruun ja datan analysointiin kehitetään työkaluja. Suunnitelmakaudella kehitetään useissa eri järjestelmissä olevan tiedon kokoamista keskitetymin tukemaan tiedolla johtamista. Asiakaslähtöistä näkökulmaa korostetaan kaikkien tulosyksiköiden prosessien kehittämisessä kaupunkistrategian mukaisesti. Asiakaspalvelukonseptin kehitys ja sähköisen aineiston digitalisointi etenee tehostetusti. Asiakastietojärjestelmän jatkokehitystä tehdään yhteistyössä muiden ohjelman tilanneiden

vesilaitosten kanssa. Asiakastytyväisyyttä mitataan vuosittain kyselyllä ja asiakaspalautteet sekä sidosryhmien palautteet käsitellään.

Vesihuollon tuottavuus pidetään hyvällä tasolla ja omien ydintoimintojen tarkasteluun liittyen arvioidaan markkinoilla olevien palveluiden saatavuutta monituottajamallin mukaisesti. Ylläpidon toimitilamuutokset käynnistyvät lähivuosina varikkotilojen muuttuessa. Etätyömahdollisuuksia kehitetään edelleen ja haetaan parhaita käytäntöjä ja kustannustehokkuutta työnhallinnan kehittämiseksi.

Verkostotöitä haitanneet johtojen sijaintitiedon puutteet vähenevät, kun täydennysmittaukset saatetaan valmiiksi suunnitelmakaudella ja johtotiedot saadaan sähköiseen järjestelmään. Verkkotietojärjestelmää hyödynnetään omaisuudenhallinnassa ja investointien ohjelmoinnissa järjestelmään tallentuvan kuntotiedon ansiosta.

Verkosto- ja laitosinvestoinneilla turvataan kaupungin kasvuedellytyksiä asunto- ja palvelutuotantoa varten. Uudisrakentamisen osuus on pienentynyt täydennyskaavoituksen painottuessa enemmän kerrostalotuotantoon. Vesihuoltoverkostojen saneerausvelkaa vähennetään riittävillä verkostosaneerauksilla ohjelmoidusti. Suunnittelukaudella panostetaan saneerauksiin, joihin käytetään vuosittain vähintään 60 % verkostoinvestoinneista. Verkostojen aluesaneerauskohteet määritellään suunnitelmallisesti katupuolen kanssa yhteistyössä ja verkostojen vuotovesitutkimuksia jatketaan. Selvitetään älykkään vesihuollon ratkaisuja mm. etäluettavat vesimittarit, jolloin reaaliaikaisella tiedolla voidaan tehostaa verkostohallintaa ja käyttöä.

Tehokas jätevesienkäsittely on parantanut ratkaisevasti ympäristön tilaa. Taskilan puhdistamon kalvosuodatuslaitos valmistui käyttöön vuonna 2018 typenpoiston lupaehtojen täyttämiseksi. Lietteenkuivausrakennuksen ja -laitteiden uusiminen toteutetaan vuosina 2019-2021. Jätevedenpuhdistuksessa kehityssuuntana on ravinteiden talteenoton ja kierrätyksen sekä energiahyödyntämisen parantaminen, mikä huomioidaan laitoskohteiden ja laitteiden uusimisessa.

Lietteen uuden palveluhankinnan kilpailutuksesta tehty valitus viivästytti hankintaa, mistä johtuen lietteen jatkokäsittelyä jatketaan toistaiseksi Operon Finland Oy:n kanssa eteenpäin väliaikaisella sopimuksella ainakin keväeseen 2021. Lietteepohjaisten tuotteiden jälkikäytön mahdollisuuksia vaikeuttavat koko maassa tiukat määräykset sekä elintarviketeollisuuden omat linjaukset. Lietteenkäsittelyn pitkäaikaisen sopimuksen kilpailutusta harkitaan, kun lietteen jälkikäytön säädökset tarkentuvat.

Hulevesiverkosto siirtyy yhdyskunta- ja ympäristöpalveluiden taseeseen vuoden 2021 alusta, joka vastaa jatkossa hulevesien kokonaishallinnasta sekä hulevesiverkoston investoinneista. Oulun Vesi tuottaa edelleen osittain hule-

vesiverkoston suunnittelu- ja ylläpitopalveluja Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluille. Osallistutaan kaupungin hulevesien hallinnan kehittämiseen.

Henkilöstön ikääntymiseen ja työyhteisön hyvinvointiin liittyy haasteita, joihin vastataan monipuolisella työkykyä ylläpitävällä toiminnalla ja perehdytyksellä. Kohonneen työkyvyttömyysriskin vähentämiseksi etsitään keinoja työterveyden tukemana. Työhyvinvoinnin kehitysprojekteja jatketaan yksikkö- ja tiimitasolla eri muodoissa. Henkilöstölle järjestetään osaamisen varmistamiseksi koulutussuunnitelman mukaista ammatillista koulutusta sekä osallistutaan esimieskoulutukseen. Sairauspoissaoloissa pyritään alle 5% tavoitearvoon.

Sertifioidut laadunhallinta- ja työturvallisuusjärjestelmät (ISO9001, ISO45001) pidetään yllä ja kehitetään uusitun standardin mukaisesti. Henkilöstön hyvän työsuojeluasenteen säilyttämiseen ja tapaturmien välttämiseen haetaan uusia kannustimia.

Oulun Vesi toimii ulkoisena liikelaitoksena omistajapolitiittisten linjausten mukaisesti. Valtakunnallisen vesitoimialan selvityksen mukaisesti ollaan valmiita laajempaan seudulliseen vesihuoltolaitosten yhteistyöhön kuten jätevedenkäsittelyn osalta jo toimitaankin.

Toimintaympäristöanalyysi

Vesihuoltoverkoston korjausvelkaa on edelleen merkittävästi ja nykyinen saneeraustahti pidetään yllä korjausvelan kasvun hillitsemiseksi. Erityisesti viemäriverkon vuotovesimääriä pyritään järjestelmällisesti vähentämään, jotta vuotovesien vaikutukset jätevedenpuhdistuksen tuloksiin ja kuluihin sekä viemäritulvien riskeihin pienenevät.

Vesihuoltolaitoksen toimintakyky ja rahoitus on varmistettava, kun vesihuollon investointitasoa joudutaan 2020-luvulla nostamaan. Tulevat investointitarpeet kohdistuvat verkoston saneerausvelan pienentämiseen, vedenhankinnan turvaamiseen sekä jätevedenpuhdistuksen tehostamisen vaatimiin investointeihin. Vesihuoltomaksut on kyetty pitämään Oulussa selvästi maan keskiarvoa edullisempänä, vaikka vesihuoltoon investoidaan vuosittain merkittävästi ja laitoksen toiminta-alue on laaja.

Kantakaupungin talousvesi valmistetaan Oulujoen pintavedestä kahdella vedenkäsittelylaitoksella ja muilla alueille käytetään paikallisia pohjavesivarjoja. Oulun kantakaupungin vedenhankinnan varmuuden parantamisesta pohjaveden käyttöä lisäämällä tehtiin hankepäätös valtuustossa 2015, mihin perustuen laadittiin monipuoliset ympäristöselvitykset ja jätettiin pohjavedenoton lupahakemus maaliskuussa 2017 Pohjois-Suomen aluehallintovirastoon. Lupaprosessi on pitkittynyt ja lupapäätöstä odotetaan keväällä 2021.

Vesihuoltopalveluilta odotetaan erittäin korkeaa laatua ja toimintavarmuutta ja myös asiakaspalveluun ja viestintään kohdistuu kehitystarpeita. Vesihuoltoa koskevat lainsäädäntömuutokset ja laintulkinnat (mm. ympäristön- ja luonnonsuojelulait, vesipuitedirektiivi, vesien- ja merienhoidon laki) ovat vaikeuttaneet ja viivästyttäneet lupaprosesseja ja toisaalta kiristyvät lupaehdot aikaansaavat investointitarpeita.

Jätevesien käsittely on seudullisesti keskitetty Taskilan jätevedenpuhdistamolle, jossa käsitellään 200.000 asukkaan jätevedet. Taskilan puhdistamolle v. 2018 valmistunut kalvosuodatustekniikkaan perustuva typenpoistolajennus lisäsi puhdistuskapasiteettia ja on parantanut puhdistustuloksia selvästi. Vaasan hallinto-oikeus antoi huhtikuussa päätöksen Taskilan ympäristöluvan valitusasiassa typenpoistoa koskien ja kumosi ympärivuotisen typenpoiston lupaehdon ja palautti 12 °C rajan typenpoistoon.

Jätevesilietteen Kemicond-käsittelyyn liittyvä aumakompostointi Vasikkasuolla loppui vuoden 2020 keväällä. Lietepohjaisten tuotteiden lannoite- ja maanparannuskäyttö on vaikeutunut koko maassa sekä kiristyvien määräysten että elintarviketeollisuuden omien linjausten vuoksi. Lainsäädäntö asettaa erilaisia veloitteita, rajoitteita ja oikeuksia lietteenkäsittelylle ja hyödyntämiselle.

Kaupungin ympäristöohjelmaan kirjatut hiilineutraalisuuden, energiatehokkuuden ja muut kestävä kehityksen tavoitteet ohjaavat myös vesihuollon kehitystoimia. Ilmastonmuutos vaikuttaa vesihuoltoon äärevien säätöolosuhteiden, kuten rankkasateiden ja myrskyjen yleistymisellä, joista aiheutuviin taajamatulviin ja sähkökatkosiin vesihuoltolaitoksilla on varauduttava.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategian tavoitteet (valtuuston hyväksymät tavoitteet)

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>	Moitteeton jäteveden puhdistus ja kestävä kehityksen mukainen lietteenkäsittely <ul style="list-style-type: none"> - Jäteveden puhdistustulokset (BOD, P ja N) ja lietteenkäsittely ovat lupaehtojen mukaisia

Oulun kaupungin tapa toimia

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Taksataso kohtuullinen <ul style="list-style-type: none"> - Sitovat tulostavoitteet saavutetaan - Vesihuollon vertailuhinta alle maan keskitason (v. 2020 ktaalot Oulu 3,73 €/m³, keskiarvo muut 4,84 €/m³)
	Vesijohtoveden laatu ja toimitusvarmuus jatkuvasti hyvätasoinen <ul style="list-style-type: none"> - täyttää STM:n asetuksien 1352/2015 ja 683/2017 mukaiset laatuvaatimukset ja -suositukset - käyttökeskeytysaika alle 12 min/asiakas/vuosi
<i>Kehitämme vaikuttavia palveluita ja toimintaamme asiakaslähtöisesti tietoon perustuen. Hyödynnämme digitalisaation mahdollisuudet kaikessa toiminnassamme.</i>	Asiakastytyväisyys parhaiden tasolla <ul style="list-style-type: none"> - parannus vuotuisen WACSI -kyselyn tulosten keskiarvoissa omiin tuloksiin nähden - sähköisten palvelujen käyttö lisääntyy

Palveluiden järjestäminen

Suurimmat ulkoisten palveluiden ostot muodostuvat verkosto- ja laitosrakentamisesta sekä lietteenkäsittelystä. Verkosto- ja laitosrakentaminen hankitaan kilpailutettuna urakoina pääosin yksityisillä urakoitsijoilla. Infrarakentamisen markkinoilla vallitsee varsin hyvä kilpailutilanne ja tarjoajia on ollut hyvin. Verkostourakoista 15-20% tilataan Oulun Infra-liikelaitokselta. Verkostojen ja laitosten suunnittelussa käytetään laajasti alan konsulttitoimistojä ja laitosten rakennuttamisessa käytetään myös konsulttipalveluja.

Verkostojen ylläpidossa on useita palvelutuottajia mm. kone- ja kuljetuspalvelut, huuhteluautot, pumppuhuollot ja mittarivaihdot.

Vesi- ja jätevesilaitosten käyttö ja ohjaus hoidetaan omaa työtä. Laitosten ja verkoston automaatio-, sähkö- ja mekaanisen kunnossapidon tehtäviin käytetään erikoisalojen yritysten palveluja. Lietteenkäsittely on ulkoistettu kokonaispalveluna.

Hallinnon ja talouden toiminnoissa ostetaan Monetralta mm. kirjanpito-, reskontra- ja henkilöstöhallinnon palveluja. Digi-liikelaitokselta hankitaan monipuolisesti ict-palveluja.

Kehittäminen

Kehittämistoimien tavoitteena on taata asiakkaille vesihuollon palveluiden korkea laatu kustannustehokkaasti ja ympäristövastuullisesti toteutettuna. Kehittämishankkeissa huomioidaan energiatehokkuuden parantaminen kaupungin ympäristöohjelman mukaisesti. Oulun vesihuollon kehittämissuunnitelma päivitetään määräajoin ja ohjelman päivitys on ajankohtainen vuonna 2021.

Tärkeimmät kehittämiskohteet toiminta-alueella liittyvät vedenhankinnan varmuuden parantamiseen, kantakaupungin talousveden tuotantokapasiteetin ja säiliötilavuuden kasvattamiseen, verkostojen hallintaan, sekä jätevesiverkoston vuotovesimäärän vähentämiseen. Lisäksi jätevedenpuhdistus ja lietteenkäsittely vaativat jatkuvaa kehitystyötä, jolla varaudutaan toimintaympäristön muutuksiin vaatimuksiin.

Kaupunkistrategian linjausten mukaisesti asiakaspalvelun kehittämistä ja digitalisointia jatketaan asiakaslähtöisten, tehokkaiden palveluiden järjestämiseksi. Asiakaspalvelun digitalisoinnin kehittämishankkeet kohdistuvat vuonna 2021 asiakastietojärjestelmän jatkokehitykseen, sähköisen allekirjoituksen käyttöönottoon, häiriötiedottamisen parantamiseen, sekä etälueuttavien vesimittareiden käyttöönottoon liittyviin selvityksiin. Tiedolla johtamista edis-

tetään kehittämällä omaa raportointia ja järjestelmien välistä tiedonkeruuta. Samalla toimintaprosessien tarkastelua ja tehostamista jatketaan. Digitalisoinnissa huomioidaan tietoturva, tiedonhallintalaki ja kaupungin tiedonhallintamalli.

Oulun Vesi osallistuu vesihuoltoalan yhteisiin kehittämishankkeisiin ja benchmarking –toimintaan. Jatketaan vuonna 2020 käynnistyneen AIF Water Ecosystemsin koordinoimaa, verkostojen seurannan ja hallinnan parantamiseen tähtäävään vesilaitosten digitalisointi –EAKR –hanketta. Oulun Vesi osallistuu myös valtakunnallisten vesihuollon Building Smart -yhteistyöhön.

Henkilöstön työhyvinvointia ja työssäjaksamista kehitetään yhteistyössä sidosryhmien kanssa. Oppilaitos- ja tutkimuslaitosyhteistyötä tehdään veden laatuun, kestävään kehitykseen, talous- ja jäteveden puhdistusprosesseihin ja digitalisaatioon, vesihuoltoteknologiaan liittyvillä teemoilla mm. osallistamalla tutkimushankkeisiin ja teettämällä opinnäytetöitä.

Kehityshankkeet rahoitetaan pääosin liikelaitoksen omasta talousarviokehiksestä, mutta ulkopuolisen rahoituksen mahdollisuudet selvitetään hankekohtaisesti.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	38 568	37 563	38 100	37 820	37 570	37 570
Investoinnit	15 165	19 313	20 313	16 275	17 225	22 180
Kannattavuus						
Liikelyljäämä (1 000 €)	11 741	10 280	11 088	10 770	10 710	10 928
Sij.pääoman tuotto, %	9,4					
Korvaus peruspääomasta ja pääomavelasta, %	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0	14,0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,52	1,52	1,52	1,57	1,57	1,57
Jätevesimaksu, (alv 24 %), €/m ³	1,98	1,98	1,98	2,05	2,05	2,05
Liittymien lisäys, kpl	409	350	350	350	350	350
Liiketoiminnan kulut, 1 000 €	18 823	19 542	19 132	19 346	19 569	19 587
Tuloutus kaupungille, 1 000 €	6 613	6 613	6 613	6 613	6 613	6 613
Suunnitelmapoistot, 1 000 €/a	10 528	10 083	10 253	9 322	9 059	8 762
Liikevaihto/htv (1 000 €/htv)	332	316	312	323	310	310

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	104	109	106	112	108	109
Tilapäiset	12	10	6	8	12	12
Yhteensä	116	119	112	120	120	121
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	116	119	112	120	120	121
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-4 834	-4 914	-4 894	-5 127	-5 132	-5 181
Henkilösivukulut	-1 264	-1 310	-1 280	-1 349	-1 350	-1 360
Yhteensä	-6 097	-6 225	-6 174	-6 477	-6 482	-6 541
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-25	0	-12	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-5	0	-3	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-6 127	-6 225	-6 190	-6 477	-6 482	-6 541

Henkilöresurssit mitoitetaan laadukkaiden ja toiminta-varmojen vesihuoltopalveluiden turvaamiseksi ja riskien hallitsemiseksi. Vesihuollon korkeat palvelutasovaatimukset sekä lakisääteiset veloitteet ovat lisänneet tehtäviä ja työmäärää, mikä pyritään hoitamaan nykyisellä henkilömäärällä toimintaa tehostamalla. Ikääntymisestä ja terveydellisistä syistä johtuen on runsaasti osa-aikaisuuksia, joihin etsitään ratkaisuja korvaavan työn mallilla ja tehtäväkiertoon kannustetaan. Vaativiin strategisiin vedenhankinta- ja laitosprojekteihin tarvitaan omaa projektihenkilöstöä ja jatkuvan ostopalvelun vähentämiseksi on tarve rekrytoida henkilöitä mm. sähkö-, automaatio- ja mekaanisen huollon tehtäviin. Eläköityvien tilalle palkat-

taessa tehtäväkuvaa harkitaan tarkkaan, kun rekrytoidaan prosesseihin korvaavaa henkilöstöä. Vuosittain eläköityy 2-4 henkilöä.

Omia ydintoimintoja arvioidaan ja ulkopuolisten palveluiden käyttöä selvitetään. Työvoiman saatavuus on erikoisosaamista vaativissa tehtävissä vaikeutunut. Vesihuollon lakisääteisiin ja ammatillisiin koulutuksiin ja esimieskoulutukseen osallistutaan ja koulutusyhteistyötä jatketaan oppilaitosten kanssa. Alan pätevyysvaatimukset tulevat kiristymään. Alan vetovoimaisuuden varmistamiseksi vesihuoltoalan harjoittelu- ja opiskelupaikkoja tarjotaan vuosittain.

Investoinnit

Oulun Vesi -liikelaitoksen investoinnit

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Vesijohtoverkosto	5 274	4 226	4 226	5 560	5 610	5 110
Jätevesiviemäriverkosto	4 035	5 476	5 476	5 015	5 915	5 170
Hulevesiviemäriverkosto	1 957	1 511	1 511	0	0	0
Vedenpuhdistamot	277	550	550	900	3 500	10 200
Pohjavedenottamot	1 388	1 000	1 000	1 400	1 300	800
Jätevedenpuhdistamot	1 944	6 200	7 200	3 000	500	500
Muut	291	350	350	400	400	400
Yhteensä	15 166	19 313	20 313	16 275	17 225	22 180

ICT-investoinnit (sisältyvät kohtaan muut investoinnit)

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	287	83	83	80	80	80
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Hulevesiverkoston siirto (kaupungin sisäinen erä)

1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot						
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot				27 546		

Vuonna 2021 investoinnit ovat yhteensä 16,3 milj. €, josta verkostojen osuus on 10,6 milj. €. Verkostojen uudiskohteet toteutuvat maankäytön toteutusohjelman aikataulujen mukaan ja rakennutetaan muun kunnallistekniikan urakoiden yhteydessä. Verkostoinvestoinneista pääosa kohdistetaan vesijohto- ja viemäriverkoston saneerausinvestointeihin ja tavoitteena on vuotovesimäärien edelleen pienentäminen. Myös suurten runkolinjojen uusimisia jatketaan. Erillisiä verkostokohteita ja haja-asutuksen viemärintiöhjelmaan kirjattuja pohjavesialueilla olevia hankkeita toteutetaan.

Puhdistamoinvestointeihin käytetään yhteensä 5,3 milj. €. Tästä Hintan ja Kurkelanrannan vedenpuhdistamoiden

ylläpitösaneerauksiin on kohdistettu 0,9 milj. € ja pohjavedenottamoihin n. 1,4 milj. €. Vedenhankintaselvityksiin varataan 0,3 milj. € vuodelle 2021. Hintan vedenpuhdistamon laajennuksen suunnittelu käynnistetään kaavatyön valmistuessa.

Taskilan jätevedenpuhdistamon lietteenkäsittelyrakennuksen ja -laitteistojen urakka valmistuu vuoden 2021 keväällä ja siihen on varattu 3,0 milj. € vuodelle 2021. Lietteenkäsittelyn palveluhankinnan nykyistä sopimusta on jatkettu vuodelle 2021, jonka jälkeen selviää mahdollinen investointitarve.

Oulun kaupunki

Oulun Vesi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIKEVAIHTO	38 568	37 563	38 100	37 820	37 570	37 570
Valmistus omaan käyttöön	2 352	2 274	2 074	1 605	1 607	1 607
Liiketoiminnan muut tuotot	113	67	108	100	100	100
Tuet ja avustukset kunnalta	60	0	17	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-4 761	-5 080	-4 700	-5 135	-5 235	-5 335
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-7 307	-7 640	-7 300	-7 184	-7 152	-7 071
Materiaalit ja palvelut yht.	-12 068	-12 720	-12 000	-12 319	-12 387	-12 406
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 858	-4 914	-4 907	-5 127	-5 132	-5 181
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 101	-1 137	-1 098	-1 158	-1 159	-1 167
Muut henkilösivukulut	-168	-173	-184	-191	-192	-193
Henkilöstökulut yht.	-6 127	-6 225	-6 190	-6 477	-6 482	-6 541
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-10 528	-10 083	-10 397	-9 322	-9 059	-8 762
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-627	-597	-624	-639	-639	-640
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	11 741	10 280	11 088	10 770	10 710	10 928
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	16	18	19	18	18	18
Kunnalle maksetut korkokulut	-248	-377	-332	-313	-302	-353
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613	-6 613
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-6 846	-6 972	-6 927	-6 908	-6 897	-6 948
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	4 896	3 308	4 162	3 862	3 813	3 980
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	4 896	3 308	4 162	3 862	3 813	3 980
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	954	-4 033	905	-3 812	1 188	1 166
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	-5 000	5 000	0	2 000	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	850	4 275	5 067	2 050	5 001	5 146

10.2 Oulun Digi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Digi -liikelaitos muodostettiin vuoden 2019 alusta yhdistämällä konsernihallinnon tietohallinto ja Oulun Tietotekniikka -liikelaitos yhdeksi kokonaisuudeksi. Lisäksi liikelaitokselle määriteltiin uusia vastuita. Digin asiakkaita ovat Oulun kaupunkikonsernin yksiköt, eikä se myy palveluita konsernin ulkopuolelle.

Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti (kv 5.10.2020 § 77) Oulun kaupunki valmistelee ICT-palveluiden liikkeenluovutusta In house -toimijoille tai markkinatoimijoille.

Kaupunginhallitus tekee palvelusopimuksesta ja liikkeenluovutuksesta erillisen päätöksen selvityksen valmistumisen jälkeen. Muutoksen vaikutukset Oulun Digi -liikelaitoksen talousarvioon käsitellään tämän jälkeen talousarvioprosessin mukaisesti.

Oulun Digin ydintoiminnot ovat:

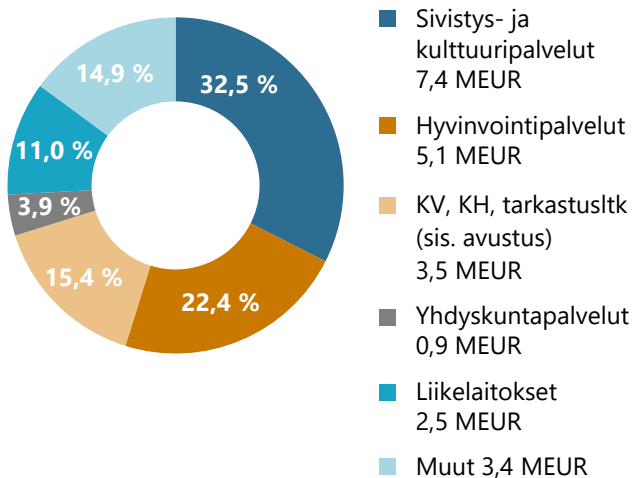
1. Palvelujen digitalisoinnin edistäminen
2. ICT elinvoiman ja tutkimus-, kehitys- ja innovaatiotoiminnan edistäminen
3. ICT-palvelujen järjestäminen
4. Tietohallinto

Oulun Digi koordinoi kaupungin palvelujen digitalisointia ja ICT-ratkaisujen hyödyntämistä. Lisäksi se vastaa kaupunkistrategian digitalisaatio-ohjelman valmistelusta ja kehityssalkun koordinoinnista. Päätehtäviensä toteuttamiseksi Digi on määritellyt toimintamallit, joita kehitetään käytännön kokemusten ja asiakaspalautteiden pohjalta.

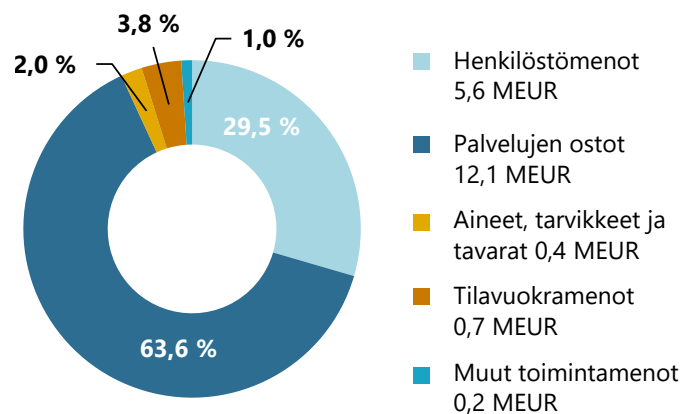
Yhteistyö asiakkaiden kanssa kuvataan digikehitys- ja asiakassuunnitelmassa, joihin kuvataan keskeiset yhteistyön tavoitteet, projektit, yhteistyöhön kohdennettavat resurssit, raportointikohteet sekä asiakkaan osallistuminen kaupunkitasoiseen kehittämissuhteistyöhön. Kaupunkitasoista kehittämissuhteistyötä tehdään teema- ja ohjausryhmistä. Digi toimii koollekutsujana sen vastuulla olevissa kokonaisuuksissa, joita ovat esimerkiksi Digitalinen Oulu -ohjelman ohjausryhmä, tietoturva- ja tietosuojaryhmät, teknologia- ja tiedolla johtamisen foorumit.

Digin toiminta rahoitetaan 1) asiakkailta perittävillä palvelumaksuilla (aiheuttamisperuste), 2) liikelaitokselle kohdennetulla konserniavustuksella sekä 3) ulkopuolisella hankerahoituksella.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2021, YHT. 22,8 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 19 MEUR

Toimintasuunnitelma

Oulun Digi vastaa kaupungin palvelujen digitalisoinnin tukemisesta, tietohallintopalveluista ja ICT-palveluista. Yksikkö tukee hallintokuntia toimialakohtaisten digikehittämissuunnitelmien laatimisessa ja toteuttamisessa. Suunnitelmat pääosin laadittu ja niissä on siirrytty toteuttamisvaiheeseen. Käytännössä toteuttaminen tarkoittaa erilaisten ICT-palvelujen järjestämistä sekä investointien ja ulkoisen rahoituksen hankkeiden toteuttamista Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteiden mukaisesti (KH 3.2.2020). Digi huolehtii kaupunkia velvoittavien tietohallinto-, ICT- ja digitalisaatiolakien ja ohjeiden toimeenpanosta. Ajankohittaisia asioita tällä hetkellä ovat mm. tiedonhallintalaki, kansallisten digipalvelujen käyttöönotto, datastrategian laadinta ja tietoturvapoliitikan uudistaminen ja jalkauttaminen.

Oulun Digi tuottaa ICT-palveluita osin itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen laajasti markkinatarjontaa. Oulun Digille on omistajapoliittisissa linjauksissa asetettu tavoitteita osaamisen ja resurssien kohdentamiselle (KH 26.11.2018). Tavoitetilassa resursseja kohdistetaan digitaalisten ja ICT-palveluiden kehittämiseen. ICT-palveluiden järjestämisessä yksikkö tukeutuu markkinoihin tarkoituksenmukaisina kokonaisuuksina. Tavoiteltavan toimintatavan muutoksen myötä Digin painopiste muuttuu palveluiden kehittämiseen ja järjestämiseen ja palvelulaadun seurantaan. Henkilöstön osaamisen kehittäminen on avainasemassa yksikön toimintatavan painopisteen muuttuessa. Uudella toimintamallilla tavoitellaan liikelaitokselle asetettuja säästötavoitetta (KV 18.6.2018).

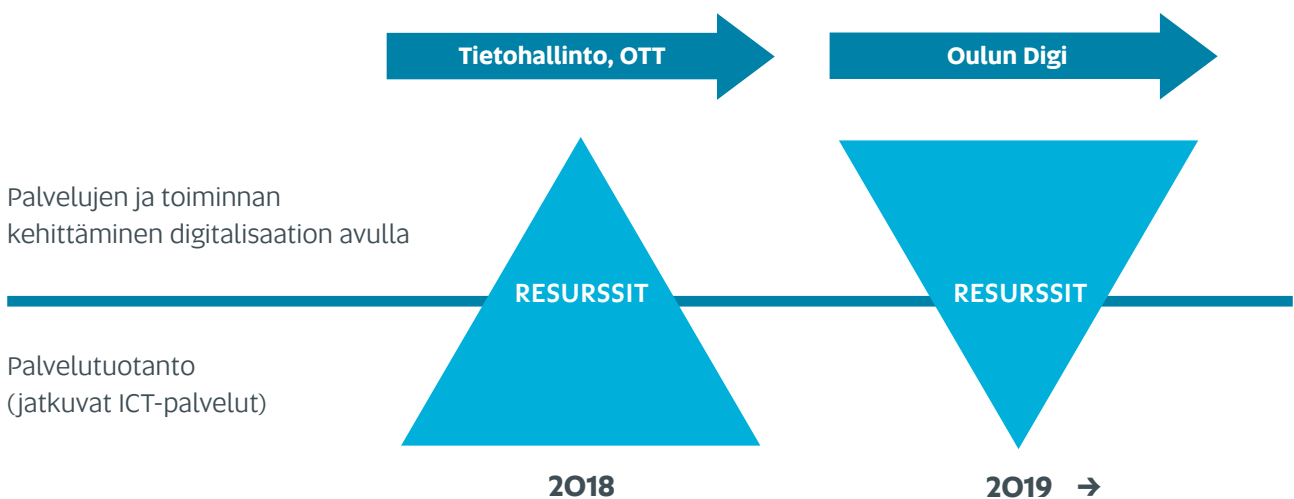
Oulun kaupunki tilasi Perlacon Oy:ltä ulkopuolisen toiminnan arvioinnin, joka valmistui 1/2020. Raportista esitettiin myös Oulun Digia koskevia säästötoimenpiteitä, joista keskeisin on monitoimittajamallin kehittäminen. Digi käynnisti toimintamallivaihtoehtojen selvityksen, joka valmistuu v. 2020 aikana. Vaihtoehdossa arvioidaan säästötamahdollisuuksia, toiminnan riskejä sekä kykyä vastata toimintaympäristön muutoksiin ja asiakkaiden kasvaviin odotuksiin. Mahdollista toimintamalliuudistusta ei ole huomioitu talousarvioluvuissa vaan muutokset tehdään tarvittaessa talousarviomuutoksina vuonna 2021.

Yksikön organisaatiota, toimintaa, palveluja ja kustannuslaskentaa kehitetään. Vuoden 2021 aikana toimeenpannaan toiminnan tehostamisen ja säästöjen toimenpiteet. Tavoitteena on valmistautua toimintaympäristön muutoksiin ja toteuttaa Oulun Digille kaupungin tavoitteita tukeva, skaalautuva toimintamalli.

Toimintaympäristöanalyysi

Oulun Digin toiminta on riippuvainen kaupungin taloudesta, joka on tällä hetkellä haastava. Perlaconin selvityksen toimeenpanon arvioidaan johtavan merkittäviin säästötoimenpiteisiin kaupunkitasolla. Tämä edellyttää toimenpiteitä ja toimintamallien uudistamista myös Oulun Digissä. Asiakkaiden säästöt johtavat Oulun Digin palveluiden pienentyvään kysyntään ja palvelutasojen tarkasteluun. Toisaalta digitaalisten ratkaisujen merkitys asiakas- ja kunta-laistarpeissa korostuu entisestään.

Oulun kaupunkikonsernia kehitetään omistajaohjauksen keinoin. Konsernirakenteen muuttuminen vaikuttaa Oulun

Kuva 23. Oulun Digin toiminnan kehittäminen omistajapoliittisten linjausten ja selvitysten suositusten mukaisesti.

Digin asiakkuuksiin ja palveluvolyymeihin. Toimintojen järjestelyt (esim. Monetra, Työterveys Virta, Scanlab) ovat johdaneet siihen, että ko. yksiköt hankkivat ICT-palvelut muilta toimijoilta, mikä pienentää Digin palvelujen kysyntää ja volyymeja. Myös kansallinen sote-uudistus toteutuessaan vaikuttaa isoon osaan Digin palveluja ja toimintaa. Ennakoiva varautuminen toimintaympäristön muutoksiin edellyttää Oulun Digiä tuutta skaalautuvaa toimintamallia ja vahvaa kumppanoitumista ICT-palvelutuottajien kanssa.

Teknologian kehittyminen tarjoaa uusia mahdollisuuksia kaupungin sisäisten toimintojen ja kuntalaispalvelujen kehittämiseen. Ihmiset käyttävät teknologiaa arjessa ja vaatimukset kaupungin palvelujen kehittämiseksi kasvavat. Kuntalaisten odotusarvona on, että asiat hoituvat vastaavalla tavalla mihin muussa arjessa on totuttu – nyt mobiilisti, tulevaisuudessa ehkä jollain uudella tavalla. Toimialojen ja Digin on yhdessä varmistettava, että asiakkaiden tarpeisiin kyetään vastaamaan.

ICT-palvelumarkkinassa on käynnissä muutos investointipainotteisesta toiminnasta kohti palvelumarkkinaa. Tämä tarkoittaa sitä, että kaupunki ei enää vastaavalla tavalla investoi lisensseihin tai ICT-infrastruktuuriin. Kustannukset muodostuvat enenevässä määrin palvelumaksuista, jotka sisältävät myös palveluntuottamiseen tarvittavan infrastruktuurin. Kokonaispalveluna ostettavat palvelut vähentävät mm. oman konesalikapasiteetin tarvetta ja siltä osin pienentävät Oulun Digin toiminnan volyymin. Palvelujen hankinta kuitenkin korostaa kokonaisuuden hallinnan osaamista, jota tulee vahvistaa Digissä.

Julkisen hallinnon ja kuntasektorin palvelujen digitalisoinnissa korostuu kuntien ja kaupunkien yhteistyö ja kansallinen ohjaus. Kehittäjäkumppaneita ovat kansallisten ja kansainvälisten verkostojen toimijat, kuten eurooppalaiset kaupungit ja Euroopan Unioni. Oulun Digi on laajasti verkostoitunut edistääkseen kaupungin digitalisaatiotavoitteita.

Palveluiden järjestäminen

Oulun Digi järjestää ICT-palvelut kustannustehokkaasti, laadukkaasti ja tietoturvallisesti. Digi tuottaa ICT-palveluita osin itse ja hankkii niitä yksityisiltä palveluntuottajilta hyödyntäen laajasti markkinatarjontaa. Digi kehittää palvelujaan markkinoihin tukeutuen sekä osallistuu aktiivisesti digikehittämisen ja TKI-toiminnan tukemiseen kaupunki- ja hallintokuntatasoilla. Omalla asiantuntijuudella varmistetaan markkinatietämys, hankintaosaaminen ja toimittajien hallinta.

Digin järjestämät ICT-palvelut mahdollistavat kaupungin luotettavan toiminnan ja palvelujen kehittämisen. Digi vastaa Oulun kaupungin ICT-infrastruktuurista (pääte- ja oheislaitteet, tietoliikenne- ja puhepalvelut, integraatio- ja kapasiteettipalvelut) sekä tietojärjestelmäpalveluista (esim. viestintäratkaisut, tietovarasto, tiedolla johtamisen ratkaisut). Hallintokunnat omistavat markkinoilta hankit-

tavat toimintaa tukevat tietojärjestelmät, joita Digi tukee tarpeen mukaan.

Vuoden 2021 aikana valmistellaan IT-palveluhallintajärjestelmän sekä päätelaite-, kapasiteetti-, tietoliikenne- ja tulostuspalvelujen kilpailutukset. Lisäksi valmistaudutaan mm. puhepalveluihin liittyviin käyttöönottoihin. Edellä mainituissa kilpailutuksissa otetaan huomioon mahdollinen toimintamalliuudistus.

Kehittäminen

Kaupunkistrategian keskeisenä tavoitteena on hyödyntää laajasti digitalisaatiota kaupungin palvelujen ja elinvoiman kehittämiseksi. Oulun Digi vastaa kaupungin digitalisaatiokehityksen koordinoinnista ja se on laatinut Digitaalinen Oulu -ohjelman, joka on yksi kaupunkistrategian toteuttamisohjelmista (KH 3.2.2020). Digi on käynnistänyt Digitaalinen Oulu-ohjausryhmä- ja verkostotoiminnan, joiden avulla varmistetaan ohjelman tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutuminen yhdessä hallintokuntien kanssa. Ohjelman eteneminen raportoidaan kaupunginhallitukselle vuosittain.

Vuonna 2021 Digitaalisen Oulun keskeisiä teemoja ovat mm. datan hyödyntäminen (Datastrategia ja OmaData-hanke), asiointiratkaisujen digitalisointi (OuluBot ja Suomi.fi-palvelut), kaupungin toiminnan tehostaminen uusilla teknologioilla ja ratkaisulla (mm. ohjelmistorobotiikka, tietojärjestelmäuudistukset, koneoppiminen), kekeilualustat (BusinessAsema, Oulun Digi Azure-tietoallas) ja kaupunkilaajuiset merkittävät uudistuskohdeet, joissa uusilla teknologioilla (5G, IOT, dronet) on keskeinen palvelujen ja elinvoiman kehittämiskäytäntö (asuntomessualue). Digi on ollut valmistelemaan yhteistyön tiivistämistä Oulun Yliopiston kanssa ja alueen toimijoiden yhteisenä tavoitteena on saada Ouluun yksi EU:n digitalisaatiota edistävistä kehityskeskuksesta (työnimi "Arctic EDIH").

Koordinoivasta ja digitalisaation edistämiskäytännöstä johtuen Oulun Digi on mukana kaikkien Digitaalinen Oulu -ohjelman tavoitteiden toteuttamisessa. Päävastuu toimintojen ja palvelujen kehittämisestä ja siihen liittyvästä muutosjohtamisesta on toimialoilla, joita Digi tukee omalla toiminnallaan.

Talous

Talousarvio on laadittu Oulun Digin nykyisen toiminnan laajuuden mukaisesti. Olennainen vaikutus liikelaitoksen tulokseen on henkilöstökulujen säästö tavoitteella. Perlacon-selvityksen pohjalta tehtävät muutokset esimerkiksi laitteiden käyttöajan pidentämiseksi vaikuttavat tulokseen poistojen pienentymisenä. Talousarvion poistot on laskettu nykyisen poistoajan mukaisesti. Konserniavustuksen suuruus liikelaitokselle on samalla tasolla aiempien vuosien kanssa (2,886 M€/v).

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	18 298	18 600	20 055	19 822	19 822	19 822
Investoinnit	3 596	4 000	5 054	4 380	4 630	4 200
Kannattavuus						
Liikelyjäämä (1 000 €)	-680	500	984	322	499	442
Sij.pääoman tuotto, %			10,8 %	7,8 %	7,2 %	6,7 %

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Digikehittämisen työpanos (htv, %)			15,5 htv (17,0 %)	18 htv (20,2 %)	20 htv (22,5 %)	22 htv (25,2 %)
Asiakastyytyväisyys (%)	90	90	90	92	93	95
Päätelaitteiden määrä	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000	25 000
Tulostusten määrä			28 000 000	20 000 000	15 000 000	8 500 000
Asiakkaiden yhteydenottojen määrä	72 000	72 000	70 000	68 000	66 000	65 000

Henkilöstö

Oulun Digi –liikelaitoksen henkilöstömäärä on 100, joista yksi määräaikainen. Henkilöstöä on palkattomilla vapailta

sekä osa-aikaisessa työssä ja palkallinen työpanos on 89. Uusiin rekrytointeihin ei ole varauduttu vuodelle 2021.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	90	96	90	88	88	87
Tilapäiset	4	1	2	1	1	0
Yhteensä	94	97	92	89	89	87
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	94	97	92	89	89	87
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-4 708	-4 876	-4 676	-4 653	-4 482	-4 500
Henkilösivukulut	-997	-1 024	-966	-940	-945	-949
Yhteensä	-5 706	-5 900	-5 642	-5 594	-5 427	-5 449
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-16	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	-3	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-5 706	-5 900	-5 661	-5 594	-5 427	-5 449

ICT-investoinnit

Oulun Digin investoinneilla katetaan kaupungin ICT-infrastruktuurin ja hallintokuntien päätelaitteiden investoinnit. Lisäksi Oulun Digin investointeihin on varattu kaupunkiyh-

teisten digitalisointiratkaisujen kehittämisen investointeja (mm. sähköinen hallinto ja asiointi, 600 t€) sekä liikelaitoksen oman toiminnan kehittämisinvestointeja (430 t€).

Päätelaiteinvestoinnit

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		4 254	3 000	3 000	3 000
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

ICT-infrastruktuuri

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		300	300	300	300
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Ohjelmistolisenssit

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		100	50	50	50
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Kehittämisinvestoinnit

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		400	1 030	1 280	850
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

ICT-investoinnit yhteensä

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	3 596	5 054	4 380	4 630	4 200
Rahoitusosuudet					
Luovutustulot					

Oulun kaupunki

Oulun Digi -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIKEVAIHTO	18 298	18 600	20 055	19 822	19 822	19 822
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	121	42	43	42	42	42
Tuet ja avustukset kunnalta	2 385	2 886	2 327	2 886	2 886	2 886
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-399	-363	-363	-387	-387	-387
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-11 019	-9 788	-11 025	-12 057	-12 056	-12 087
Materiaalit ja palvelut yht.	-11 418	-10 151	-11 388	-12 444	-12 442	-12 474
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-4 708	-4 876	-4 692	-4 653	-4 482	-4 500
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-836	-892	-798	-774	-777	-780
Muut henkilösivukulut	-162	-133	-171	-167	-168	-168
Henkilöstökulut yht.	-5 706	-5 900	-5 661	-5 594	-5 427	-5 449
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-3 226	-3 813	-3 419	-3 472	-3 472	-3 472
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 134	-1 164	-973	-917	-909	-912
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-680	500	984	322	499	442
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	-1	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	-1	0	-10	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-2	0	-12	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-682	500	972	322	499	442
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-682	500	972	322	499	442
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-682	500	972	322	499	442

10.3 Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

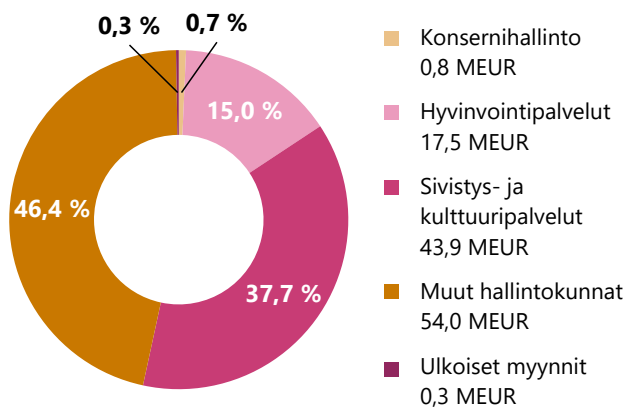
Toiminnan kuvaus

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos tuottaa sisäisenä liikelaitoksena kiinteistönpito ja käyttäjäpalveluita Oulun kaupungin hallintokunnille sekä tilojen omistajalle, konsernihallinnon rakennusomaisuuden taseyksikölle. Tilapalvelut huolehtii kaupungin tilaomaisuuden ylläpidosta ja sisäisestä vuokrauksesta sekä osaltaan vastaa rakennusomaisuuden arvon säilymisestä ja kehittämisestä omistajan asettamien tavoitteiden mukaisesti. Liikelaitoksen tilaaja-asiakkaita ovat Oulun kaupungin hallintokunnat. Käyttäjäasiakkaita ovat päivittäin kaupungin tiloja käyttävät kuntalaiset (erityisesti lapset ja nuoret kouluissa ja päiväkodeissa sekä ikäihmiset kodeissa ja laitoksissa) sekä kaupungin työntekijät. Liikelaitos järjestää yhteistyössä konsernihallinnon Rakennusomaisuuden taseyksikön kanssa asiakkailleen palvelutilat sekä tilojen käyttöön liittyvät tukipalvelut. Suurimmat asiakkaat ovat Sivistys- ja kulttuuripalvelut ja Hyvinvointipalvelut.

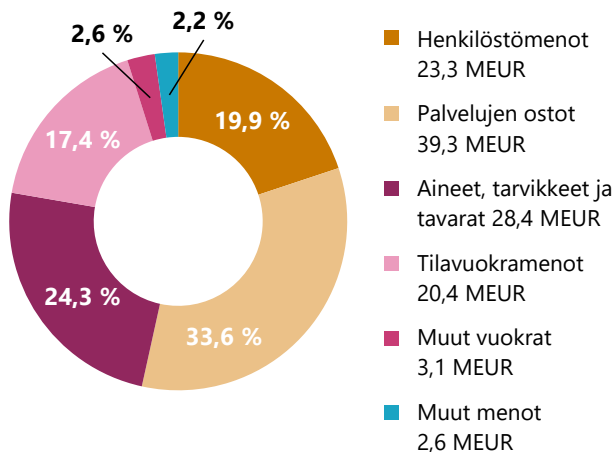
Kaupunginvaltuuston päätöksen mukaisesti (kv 5.10.2020 § 78) Oulun kaupunki kilpailuttaa ateria- ja puhtauspalvelut kokonaan ulkoisilta markkinoilta. Kilpailutuksen jälkeen kaupunginhallitus tekee palvelusopimuksesta ja liikkeenluovutuksesta erillisen päätöksen. Muutokset Tilapalveluiden talousarvioon käsitellään tämän jälkeen talousarvioprosessin mukaisesti.

Julkisen rakennuskannan kiinteistönpitoon kuuluvia palveluja ovat kiinteistöhallinta ja vuokraustoiminta, kiinteistöjohtaminen, kiinteistöhoito-, kunnossapito- ja puhtauspalvelut, sisäliikuntalaitosten ylläpitopalvelut sekä talo- ja turvatekniikkapalvelut. Tilapalvelut järjestää kiinteistöjen peruseräparannus- ja tilamuutosrakentamisen sekä rakentamisinvestointien asiantuntijapalvelut. Käyttäjäpalvelut sisältää ateriapalvelut, tapahtumien tukipalvelut, virastomestari- ja turvajärjestelmien hallintapalvelut, kuljetuspalvelut ja ajoneuvokaluston vuokraamisen.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2021, YHT. 116,5 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 117,1 MEUR

Toimintasuunnitelma

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos toimii Oulun kaupungin sisäisenä liikelaitoksena. Liikelaitos tuottaa moniosaavan henkilökunnan avulla laadukkaita ja konsernille kokonaisedullisia kiinteistönpito- ja käyttäjäpalveluita asiakkaiden tarvitsemina palvelukokonaisuuksina. Liikelaitos järjestää palvelut monipalvelumallin mukaisesti itse tuottamalla tai hankkimalla palvelut yksityisiltä palveluntuottajilta. Liikelaitos huolehtii osaltaan kuntalaisten ja kaupungin työntekijöiden hyvinvoinnista tarjoamalla päivittäin terveelliset ja turvalliset toimitilat sekä monipuoliset, ruokasuositusten mukaiset ateriat. Tilapalvelut tuottaa Rakennusomaisuuden taseyksikölle kiinteistömistajan tarvitsemat kiinteistöhallinnan, ylläpidon ja rakennuttamisen palvelut.

Liikelaitos pyrkii rajoittamaan julkisen kiinteistökannan korjausvelan kasvua. Oulun kaupunki on sitoutunut kiinteistöjen energiatehokkuuden parantamiseen kuntien energiatehokkuussopimuksessa (KETS). Tilapalvelut edistää hiilineutraalisuustavoitetta asentamalla aurinkosähköpaneelita kiinteistöihin sekä lisäämällä fossiilivapaan sähkön osuutta kiinteistöjen käyttösähkön lähteenä.

Tilapalveluiden tavoitteena on palvelutoimintansa edelleen kehittäminen siten, että asiakas saa tilat ja niihin tarvitsemansa palvelut yhden toimijan kautta, yhden luukun periaatteen mukaisesti. Palveluprosessit tehostuvat, prosessien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä.

Tilapalvelut vähentää oman tuotantotoiminnan osuutta omistajapolitiittisen toimenpideohjelman mukaisesti kaikille palvelualueilla.

Vuoden 2021 aikana valmistellaan tarkemmin 2019-2020 tehdyssä ulkoisen arvioinnissa esitettyjä kehittämistoimenpiteitä. Ulkoisessa arvioinnissa esitettyjä toimenpiteitä Tilapalvelut-liikelaitosta koskien ovat:

- Kiinteistökehitystoiminta: Ylläpitokustannusten poistaminen käyttötaloudesta kiinteistöistä luopumalla. Säästötavoite 1,9 M€/vuosi.
- Logistiikka: Tavara- ja henkilökuljetukset. Säästötavoite 0,8M€/vuosi. Siirrytään ostamaan palvelu ulkoiselta palveluntuottajalta.
- Puhtauspalvelut ja kiinteistöhoito: Säästötavoite 2,0M€/vuosi. Lisätään edelleen palvelujen ostamista - jopa kokonaan.

Kiinteistökehitystoiminnan osalta edelleen tehostetaan nykyistä hyvää toimintamallia. Logistiikkapalveluiden osalta säästötavoitteet edellytettävät myös toimintamallin tarkastelua Hyvinvointipalveluissa ja Yhdyskunta- ja ympäristöpalveluissa. Muilta osin esitetyt toimenpiteet toimeenpannaan sitä mukaan, kun asiassa KH/KV päätöksiä tekee.

Liiketoimintasuunnitelma päivitetään tarvittaessa ulkoisen arvioinnin toimenpidepäätösten mukaisesti.

Vuoden 2021 aikana toteutetaan KH:n päätöksen 18.5.2020 §130 mukaisesti kertaluonteiset säästötoimenpiteet käyttötalousmenoissa.

Rakennusinvestointien valmistelussa panostetaan rakennuttamisprosessin alkuvaiheeseen, tarve- ja hankeselvitysten osalle rakennuskannan perusparannustarpeen ollessa tulevana vuosina merkittävästi aiempaa mittavampaa. Rakennuttamisen osalla keskitytään hankeselvitysvaiheen lisäksi myös suunnitteluvaiheen tehostamiseen.

Rakentamisen oma tuotanto keskittyy vaativiin ja suojele-arvoiltaan merkittäviin hankkeisiin, jotka riskienhallinnallisesti ovat haastavia.

Asiakaspalvelua kehitetään kokonaisvaltaisesti; asiointi tulee olla helppoa ja nykyistä nopeammin reagoivaa. Asiakkaille tarjotaan aiempaa enemmän digitalisoituja toimintoja ja yhden luukun toimintamallia koskien kaikkia liikelaitoksen palveluita ja tilaratkaisuja. Toimintamalli pilotoidaan syksyllä 2020 ja tavoite on laajentaa se koko liikelaitoksen toimintamalliksi vuoden 2021 aikana.

Tilojen käytön tehokkuutta parannetaan yhdessä asiakkaiden kanssa monityötilaratkaisuin sekä yli hallintokuntarajojen yhteiskäyttötilojen mahdollisuuksia hyödyntäen. Tilapalvelut pyrkii osaltaan pienentämään ulkoa vuokratua tilakantaa. Ulkoisen tilakannan kokonaislaajuus tulee kuitenkin valmistuvien vuokrahankintakohteiden myötä laajentumaan.

Kiinteistöjen ylläpidossa hyödynnetään laajemmin digitalisaatioratkaisuja; kiinteistöissä käyttöön otetaan mitatietekniikkaa, joilla saadaan lisää reaaliaikaista tietoa kiinteistöjen sisäilmasta ja energian käytöstä. Ylläpitosopimusten laatuksiteristöä kehitetään hankintoja kilpailutettaessa ja sopimusten aikaista seuranta parannetaan.

Ateriapalveluiden toiminnan kehittäminen keskittyy oman tuotannon osuuden saattamiseen omistajapolitiikan tavoitteiden mukaiseksi sekä yhteistyön kehittämiseen Oulun Tuotantokeittiön kanssa, siten että aterianvalmistuksen keskittämisen laadulliset ja taloudelliset tavoitteet saavutetaan.

Virastomestaripalveluissa keskitytään työparitoiminnan kehittämiseen sekä oman tuotannon vähentämiseen omistajapolitiikan tavoitteiden mukaiseksi.

Logistiikan kuljetuspalveluiden toimintaa kehitetään asiakkaiden tarpeiden mukaisesti hyödyntäen yksityisten kuljetusyritysten kumppanuuksia. Tilapalvelut välittää Oulun kaupungin eri palvelualueille ja liikelaitoksille niiden tarvitsemat paketti- ja henkilöautot ja huolehtii, että välitetty kalusto täyttää EU:n puhtaisten ajoneuvojen direktiivin vaatimukset.

Toimintaympäristöanalyysi

Asiakkaiden toiminnan muutokset vaikuttavat keskeisesti Tilapalveluiden tuottamien palveluiden laajuuteen. Keskeisimpiä vuoteen 2021 vaikuttavia (pääosin syksyllä 2020 toteutuvia) asiakasmuutoksia ovat Hiukkavaaran Tilaelementtipäiväkodin toiminnan alkaminen (8/2020), Pateniemen suuralueen päiväkodin toiminnan alkaminen ja sen myötä Mesimarjan, Pateniemen sekä Rajakylän päiväkotien lakkauttamiset. Salonkartanon palvelutoiminnan aloitus 4/2020, Tuiran terveysaseman käyttöönotto 4/2020 ja Kotkantien väistötilojen käyttöönotto 8/2020.

Asiakkaiden toiminnan muutokset lisäävät tilojen vuokrausta ulkoisilta toimijoilta muun muassa Kotkantien väistötilan osalta. Myös uudet vuokrahankintana toteutettavat paloasemat tulevat lisäämään ulkoisen tilavuokrauksen osuutta Tilapalveluiden toiminnassa.

Tilapalvelut -liikelaitos jatkaa palvelutuotannon organisoimista palvelujen laadun edelleen parantamiseksi ja tehostamiseksi. Liikelaitos tekee aktiivisesti toimenpiteitä omistajapoliittisen ohjelman (KH 26.11.2018 §330) tavoitteiden saavuttamiseksi. Omistajapoliittisiin tavoitteisiin liittyen tarkastellaan oman palvelutuotannon edelleen pienentämistä ja ulkoisen palvelutuotannon lisäämistä kaikilla liikelaitoksen palvelutuotannon aloilla.

Alihankintapalveluiden, henkilöstökustannusten sekä aineiden ja tarvikkeiden hintojen ennakoitaan nousevan, mutta niiden kustannusvaikutusta pyritään kompensoi-

maan toimintaa tehostamalla. Palveluverkkoratkaisujen mahdollisesti tuomat muutokset sopeutetaan liikelaitoksen omaa toimintaa kehittämällä.

Rakentamisessa ja rakennuttamisessa huomattava muutos aiempaan tapahtuu korjausrakentamisessa. Merkittävä osa kaupungin rakennuskannasta on valmistunut 1980- ja 1990-lukujen aikana. Tämä rakennuskanta on nyt peruskorjauksessa ja hankeselvitysvaiheessa olevia hankkeita on kymmeniä. Hankeselvitystarpeiden määrän kasvu jatkuu vähintään vuoteen 2024. Vuoden 2021 aikana päivitetään investointihankkeiden ohjelmarunkoa seuraavalle kymmenelle vuodelle.

Tilapalvelut kehittää edelleen hankintatoimintaansa kustannustehokkuuden parantamiseksi ja markkinoiden toimivuuden takaamiseksi pienentämällä hankittavia palvelukokonaisuuksia sekä tiivistämällä yhteistyötä palvelutuottajien kanssa hankintojen suunnitteluvaiheessa. Ostopalvelujen kustannustasossa ennakoitaan vain hie- man kasvavan Oulun talousalueen ostopalveluiden saatavuuden ollessa hyvä ja markkinat toimivat.

Kevään 2020 Korona-epidemiolla oletetaan olevan pitkäaikaisia ja pysyviä vaikutuksia asiakkaiden toiminnassa ja tilojen käytössä. Tilatehokkuuden oletetaan kasvavan etätyön kehittymisen myötä, mutta samalla vaatimukset tilaolosuhteiden (esim. puhtaustaso) kasvavat.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy: Paikallisen liiketoimintaelämän elinvoimaisuutta ja oman toiminnan kannattavuutta pyrimme vahvistamaan tehostamalla toimintojamme lisäämällä ulkoisen palvelutuotannon

osuutta lähes kaikissa Tilapalveluiden palvelusegmenteissä. Toimitilojen energiatehokkuutta parannetaan vuosittaisilla energiansäästöavoitteilla.

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	<p>Tilapalveluiden toiminta kehittyy omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti. Oman tuotannon osuus kokonaistuotannosta 31.12.2021.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Ateria- ja puhtaustalouden oman tuotannon osuus 60 % - Kiinteistöjen ylläpitopalveluiden oman tuotannon osuus 35 % - Sisäliikuntalaitosten ylläpidon oman tuotannon osuus 85 % - Virastomestari-palveluiden oman tuotannon osuus on 75 %
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v.2040.</i>	<p>Toimitilojen energiatehokkuutta kehitetään edelleen energiatehokkuutta tukevilla toimenpiteillä. Säästetyn energian määrä vuosittain.</p> <ul style="list-style-type: none"> - Normeeratun kulutuksen pieneneminen 500MWh/vuosi

Palveluiden järjestäminen

Rakennuttaminen ja rakentaminen – tulosityksikkö vastaa Oulun kaupungin määrittelemien vuosittaisten perusparannus- ja erillisinvestointiohjelman mukaisten hankkeiden rakennuttaminen. Suurin osa hankkeista toteutetaan julkisen hankintalain mukaisen kilpailutuksen kautta, mutta osa toteutetaan myös omana tuotantona. Merkittävin osa hankkeista toteutetaan kaupungin omaan taseeseen, mutta osa hankkeista toteutetaan vuokraus-, elinkaari-, yms. mallilla hankekohtaisten päätösten mukaisesti. Tulosityksikkö on asiantuntijaorganisaatio, joka tuottaa asiantuntijapalveluita tarveselvityksestä takuuaikojen loppuun saakka. Erilaisia hankkeita on vuosittain 45 – 75 M€ arvosta. Rakennuttaminen ja rakentaminen tulosityksikkö vastaa myös kaupungin omistamien kiinteistöjen arkistointipalveluista. Tulevien vuosien investointitarve on nykyistä merkittävästi suurempi.

Tilojen ylläpitopalvelut -tulosityksikön vastuulla on hallinnoida ja järjestää ylläpitotoiminta Oulun kaupungin omistamissa julkisissa rakennuksissa. Toimia tilojen käyttäjän luotettavana kumppanina ja rakennusten asiantuntevana palveluntuottajana. Palvelutilojen ylläpitoon käytetään yli 60 M€. Ylläpitopalveluihin kuuluu kiinteistöjohtaminen, talo- ja turvatekniikkapalvelut, kiinteistönhoito-, kunnossapito- ja sisäliikuntapaikkojen ylläpitopalvelut sekä puhtauspalvelut. Ylläpidettävän kiinteistökannan laajuus on 896 000 brm² / 544 rakennusta.

Käyttäjäpalvelut –tulosityksikköön kuuluu ateriapalvelut, virastomestari- ja turvallisuuspalvelut sekä logistiikkapalvelut. Ateriapalvelu järjestää asiakkaille noin 40 000 ateriala vuorokaudessa. Aterioista pääosa noin 75% hankitaan Oulun Tuotantokeittiö Oy:ltä ja 25% yksityiseltä palveluntuotannolta. Virastomestari- ja turvallisuuspalvelut tuottaa palveluita 58 Oulun kaupungin kohteeseen. Palvelut tuotetaan sekä omalla henkilöstöllä, että yksityisen palveluntuottajan tuottamana. Logistiikkapalvelut tuottaa henkilö-, tavara- ja postikuljetuksia sekä ajoneuvokaluston vuokrauspalvelua. Palvelut tuotetaan sekä omalla henkilöstöllä, että yksityisen palveluntuottajan tuottamana.

Tilojen vuokraustoiminnasta vastaa Asiakkuuden hallinta –yksikkö. Yksikkö osaltaan huolehtii, että asiakkaat saavat heidän toiminnan tarpeita vastaavat toimitilat. Asiakkuuden hallinta vastaa tilavuokrasopimusten hallinnasta kaupungin omistamien ja ulkoa vuokrattujen tilojen vuokraustoiminnasta sisäisille asiakkaille sekä omien tilojen vuokraamisesta konsernin ulkopuolisille toimijoille. Tilapalvelut vuokraa ulkoa noin 110 000 m² Oulun kaupungin eri hallinnonalojen käyttöön. Yksikkö huolehtii kiinteistötietojärjestelmän perustietojen ylläpidosta, vuokratilakulutuksesta sekä ulkoa vuokrattujen tilojen kartoittamisesta, hankinnasta ja vuokrien maksatuksesta.

Rakennusomaisuuden taseyksikkö määrittää kaupungin omien tilojen sisäisen tilavuokratason Konsernijaoston 4/2019 hyväksymien vuokrausperiaatteiden mukaisesti. Suoraan omistetun tilakannan ulkopuolelta vuokrattujen tilojen tilavuokrat määräytyvät tapauskohtaisesti markkinahintaan.

Kehittäminen

6AIKA Energjaviisaat kaupungit (EKAT)-hankkeen tuloksena on saatu Raksilan urheilualueen energiavisio valmiiksi, jota voidaan suoraan hyödyntää Raksilan uimahallin suunnittelussa. Hankkeessa kehitetyt mallit energiatehokkuuden parantamiseen julkisissa rakennuksissa ovat valmiina käytettäväksi Tilapalveluilla. Hankeessa saavutetut opit mahdollistavat Iot-tietojen hyödyntämistä kiinteistöissä. Hanke ei vaadi rahoitusta vuodelle 2021.

Palveluiden tuottaminen yhden luukun –periaatteen mukaisesti –kehittämishankkeessa palvelumuotoilun keinoin kehitetään asiakkaan palvelukokemusta siten, että asiakas saa Tilapalveluiden kaikki tarvitsemansa palvelut yhden luukun periaatteen mukaisesti. Asiakkaalle mahdollistetaan asiointi osoitetun yhteyshenkilön kautta nykymallin usean yhteyshenkilön sijaan. Kehityshanke käynnistetään pilottikohteella, jonka jälkeen toimintamallia laajennetaan suunnitellusti kaikkiin asiakaskohteisiin. Kehityshanke ei vaadi erillistä rahoitusta.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	109 803	92 674	86 522	92 590	92 589	92 613
Investoinnit	-23	1 493	1 267	3 780	270	160
Kannattavuus						
Liikeylijäämä (1 000 €)	109	1 000	-3 400	-378	216	0

Ulkoa vuokrattujen tilojen vuokratuotot vuodesta 2020 alkaen siirretty liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Tilapalveluiden liikevaihto kasvaa asiakkaiden toiminnassa ennakoitujen muutosten suhteessa. Ateriapalveluiden hinnoitteluun esitetään 2 %:n yleiskorotus, hintojen noususta johtuen vuosien 2019 ja 2020 aikana. Aiempien vuosien hintojen nousua on osin pystytty kompensoimaan toimintaa tehostamalla. Esitettyä investointitasoa on sopeutettu irtaimistohankintojen osalta kaupungin heikentyneeseen taloustilanteeseen. Vuosien 2020-2023 talousarvioihin haetaan erillinen investointimääräraha vuokrahankintoina toteutettavien rakennushankkeiden kertaluonteisiin perustamismenoihin.

Menojen kasvupainetta Tilapalveluille muodostuu palkkojen korotuksista (n 400 t€), tuotannossa käytettävien hyödykkeiden sekä palvelujen ostohintojen kasvusta. Hin-

tojen kasvun ennustetaan olevan lähivuosina n. 1,3 %:n tasolla. Hintojen kasvun ennustetaan kohdistuvan elintarvikkeiden, energian ja palveluiden hintoihin, joilla on suora vaikutus Tilapalveluiden kokonaismenojen kasvuun.

Merkittävimmät menorakenteessa tapahtuvat muutokset liittyvät Omistajapoliittisen toimenpideohjelman (KH 26.11.2018 § 330) palveluiden kilpailuttamisiin liittyviin tavoitteisiin. Vuosittain toteutuvat noin 1 – 3 milj. euron uudet kilpailutukset näkyvät menorakenteessa palvelujen ostojen määrän kasvuna ja henkilöstömenojen vähentymisenä. Kilpailuttamisiin liittyvillä toimenpiteillä pyritään pitämään koko liikelaitoksen menokehitys tasapainossa siten, ettei hintojen korottamiselle muodostuisi tulevana vuosina tarvetta.

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	553	433	498	487	437	414
Tilapäiset	115	134	59	76	67	63
Yhteensä	668	567	557	563	504	477
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	5	13	13	13
Kaikki yhteensä	668	567	562	575	516	490
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-20 606	-18 711	-18 452	-17 273	-15 255	-14 353
Henkilösivukulut	-5 737	-6 162	-6 720	-5 850	-5 425	-5 235
Yhteensä	-26 342	-24 873	-25 171	-23 123	-20 680	-19 588
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-145	-23	-64	-147	-147	-147
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-30	-5	-13	-31	-31	-31
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-26 517	-24 901	-25 249	-23 301	-20 858	-19 766

Liikelaitoksen toiminta kehitty edelleen tuotantopainotteisesta organisaatiosta asiantuntijaorganisaatioksi, missä olennaisena henkilöstöön liittyvänä muutostarpeena on asiantuntijaosaamisen keskittäminen ja kehittäminen.

Vakituisessa työsuhteessa olevien työntekijöiden määrä laskee vuoden 2021 loppuun saakka omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti luonnollisen poistuman (eläkkeelle jäännit, muu poistuma) mukaisesti. Määräaikaista työntekijöitä tulee olemaan aiempaa vähemmän vaikkakin määräaikaisten työpanosta tarvitaan edelleen liikelaitoksen muutosvaiheessa; määräaikaiset työntekijät ovat keskeinen resurssi omistajapoliittisten tavoitteiden saavuttamisessa. Vuoden 2021 aikana yksittäisiä avainhenkilöitä pyritään rekrytoimaan eläkkeelle jäävien tilalle toiminnan jatkuvuuden ja asiantuntijuuden turvaamiseksi. Tämä korostuu erityisesti rakennuttamisen asiantuntijapalveluissa. Henkilöstömäärä laskee omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti vuoden 2021 loppuun oman tuotannon osuuden pienentämiseksi. Henkilöstön koulutus

keskittyy työsuojeluun, työmenetelmien edelleen kehittämiseen sekä työhyvinvoinnin parantamiseen (esimiespassikoulutuksen päivittäminen, kohdennetut työyhteisötaitokoulutukset)

Liikelaitoksen käyttämien alihankintapalvelujen hyödyntäminen lisääntyy edelleen mikä vaatii henkilöstöltä hankinta- ja verkostojohtamisosaamisen laajentamista ja syventämistä. Tilapalvelut-liikelaitoksen tavoite tuottaa palvelut nk. yhden luukun periaatteella lisää tarvetta henkilöstön kouluttamiselle asiakaspalvelussa ja asiakkaan kohtaamisessa. Lisäksi toiminnan muutos edellyttää moniosaamisen lisäämistä palvelutuotannossa.

Tietojärjestelmien hyödyntämistä lisätään liikelaitoksen palvelutuotannossa. Henkilöstön tietojärjestelmäkoulutus keskittyy Haahtela-kiinteistötieto, Projektihallinta-ohjelmiston, Cloudian – ja Lootan sopimuksenhallinnan sekä ateriapalvelun tilausjärjestelmän koulutuksiin.

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot		260	60	160	160	160
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Puhtauspalvelutuotannon tarpeisiin hankittavat koneet ja laitteet ovat pääsääntöisesti (60 t€/vuosi) ovat pääosin puhtauspalveluiden vanhan kalustokannan (siivouskoneiden yms.) uusimista. Työkone- ja kuljetuskalustoinvestoinnit (100 t€/vuosi) kohdentuvat kiinteistöhoitokaluston korvausinvestointeihin.

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit (logistiikka)

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			0	430	0	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Logistiikkapalvelun kalustoinvestointi koostuu kokonaisuudessaan Sivistys- ja kulttuuripalveluiden käytössä olevan kirjastoauton korvausinvestoinnista.

Vuokrahankinta: kertaluonteiset perustamismenot

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			1 207	3 190	110	0
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

Merkittävimmät 2021 toteutettavat hankkeet ovat ulkoa vuokrattuihin tiloihin kohdistuvat muutostyöt (2 600 t€), Hintan uusi päiväkoti (100 t€), Salonpään koulu ja päiväkoti (30 t€), Oulunsalon suuralueen päiväkoti (5 t€), Pateniemen päiväkoti (5 t€) sekä Raksilan paloasema (450 t€).

Oulun kaupunki

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIVEVAIHTO	109 803	92 674	86 522	92 590	92 589	92 613
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	850	20 686	22 002	23 764	26 532	25 669
Tuet ja avustukset kunnalta	440	368	241	432	432	432
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-26 187	-24 806	-27 084	-28 424	-29 632	-29 817
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-38 534	-41 597	-37 530	-39 286	-41 495	-43 512
Materiaalit ja palvelut yht.	-64 721	-66 402	-64 614	-67 710	-71 127	-73 329
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-20 751	-18 734	-18 516	-17 420	-15 402	-14 501
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-5 041	-5 501	-6 034	-5 230	-4 880	-4 724
Muut henkilösivukulut	-726	-666	-699	-652	-576	-542
Henkilöstökulut yht.	-26 517	-24 901	-25 249	-23 301	-20 858	-19 766
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-189	-71	-148	-87	-87	-87
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-19 557	-21 354	-22 154	-26 065	-27 264	-25 531
LIIEKEYLIJÄÄMÄ (-)ALIJÄÄMÄ	109	1 000	-3 400	-378	216	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-4	0	-2	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-4	0	-2	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	105	1 000	-3 402	-378	217	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	105	1 000	-3 402	-378	217	0
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	105	1 000	-3 402	-378	217	0

Ulkoa vuokrattujen tilojen vuokratuotot vuodesta 2020 alkaen siirretty liiketoiminnan muihin tuottoihin.

Oulun kaupunki

Oulun Tilapalvelut -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyijäämä (-alijäämä)	109	1 000	-3 400	-378	216	0
Poistot ja arvonalentumiset	189	71	148	87	87	87
Rahoitustuotot ja -kulut	-4	0	-2	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	-1	0	-151	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	23	-1 493	-1 267	-3 780	-270	-160
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	1	0	160	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	317	-422	-4 512	-4 070	34	-73
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	-27	0	-4	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	0	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	3 222	-867	4 260	4 070	-34	73
Saamisten muutos muilta	-3 948	0	1 681	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	6 178	0	-1 425	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	5 424	-867	4 512	4 070	-34	73
RAHAVAROJEN MUUTOS	5 741	-1 289	0	0	0	0

10.4 Oulun Infra -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun Infra -liikelaitos aloitti toiminnan 1.1.2019. Liikelaitos tuottaa Oulun kaupungin hallinnoiman infrastruktuurin maarakennuspalveluista, ympäristöpalveluista ja kunnossapitopalveluista. Kaupunginhallituksen 27.5.2019 päätöksen mukaisesti katu- ja viherpalvelujen kunnossapitotehtävät ja puistojen sekä viheralueiden suunnittelu ja rakentaminen siirtyivät Infra -liikelaitokseen 1.1.2020. Päätöksen mukainen toiminta huomioitiin käyttösunnitelmavaiheen lopussa. Tuolloin lähtökohtaisesti jo todettiin, että sisäisiin eriin merkityt tulot eivät riitä kattamaan sopimusten kautta syntyneitä maksuvelvoitteita ja sovitettiin laskutuksen korjaamisesta kuluvan vuoden aikana, kun muutoksen vaikutukset selkiytyvät.

Vuoden alusta muutos organisoitiin muodostamalla aikaisemmin toimineesta ympäristö- ja ympäristöpalveluiden yksiköstä kaksi erillistä yksikköä kunnossapitopalvelut ja ympäristöpalvelut. Maarakennuspalveluiden yksikön toiminta jatkui samalla organisaatorakenteella.

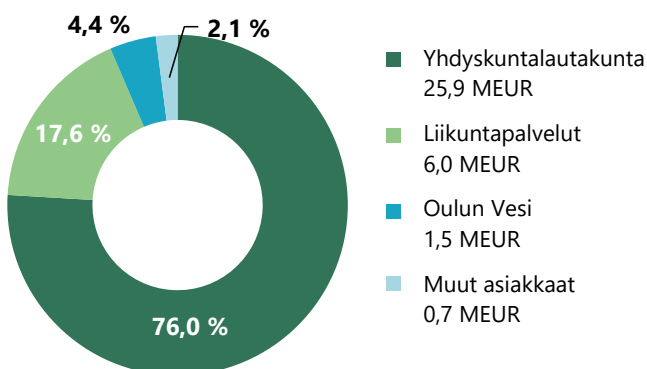
Maarakennuspalvelut rakentaa ja peruskorjaa katuja, ulkoreittejä, liikuntapaikkoja sekä vesi- ja viemäriverkoston ja laitteineen. Maarakennuspalvelut tarjoaa lisäksi Oulun kaupungin eri organisaatioille yhdyskuntasuunnitteluun, rakentamiseen, rakennusvalvontaan ja karttahuoltoon liittyviä maastomittaus ja pohjatutkimuspalveluita. Toimintaan kuuluu myös huolehtia poikkeus- ja kriisitilanteiden edellyttämästä vesihuoltoverkoston varmuusvarastosta ja pohjavesihavaintoseurannasta sekä maalaboratoriopalveluista.

Kunnossapitopalvelut tuottaa katujen, teiden ja kevyen liikenteen väylien hoitoon kuuluvia palveluita kaupungin oman tuotannon alueilla (keskusta ja sen kehä) sekä muualla kaupungin hallinnoimalla alueella (alueurakat). Lisäksi se huolehtii koko liikelaitoksen käytössä olevan työkone- ja ajoneuvokaluston ylläpidosta. Yksikkö tuottaa lisäksi asiantuntijapalveluita tilaajille ja osallistuu yhteiskunnan elintärkeiden toimintojen turvaamiseen yhteistyössä viranomaisten kanssa mm. päivystys 24/7, kriisiajan valmius, (terroriuhka, säätömiöt ja vahinko- sekä katastrofitilanteet, kunnan vastuu valmiuslaissa 4OS).

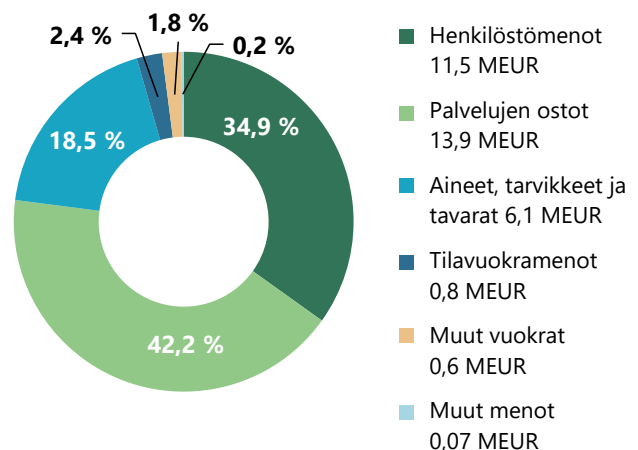
Ympäristöpalvelut tuottaa puistojen, leikkipaikkojen, ulkoliikuntapaikkojen sekä muiden yleisten alueiden suunnitteluun, rakentamiseen ja hoitoon kuuluvia palveluita. Yksikkö huolehtii kaupunkimetsien hoidosta, leikkipuisto- sekä ulkoliikuntavälineiden turvallisuustarkastuksista sekä tuottaa ympäristörakentamiseen liittyviä palveluita, kuten puistojen, leikkipaikkojen ja liikenneviheralueiden peruskorjaus- ja uudisrakennustöistä.

Liikelaitoksen perustamisen ja tehtyjen organisatoristen muutosten tavoitteena on palvelutoiminnan kehittäminen, jonka myötä asiakkaan palvelukokemus paranee toimintojen keskittyessä yhdelle toimijalle. Palveluprosessit ja niiden kehittäminen tehostuvat, tehtävien päällekkäisyydet poistuvat ja vastuut selkeytyvät toimijoiden vähentyessä. Tavoitteena on lisäksi toiminnan taloudellisuuden lisääminen sekä organisaation kehittäminen rakennetta yksinkertaistamalla ja johtamista selkeyttämällä. Uudella toimintamallilla tavoitellaan muutosohjelmassa asetettuja säästötavoitteita.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2021, YHT. 34,1 MEUR

MENOT (ennen liikelijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 33 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintaa kehitetään omistajapoliittisen toimenpideohjelman v. 2018-2021 (valmistelussa uusi omistajapoliittinen toimenpideohjelma v. 2022-2025) mukaisesti tehokkaammaksi ja hakemalla säästökohteita. Tavoitteiden asettamisessa on huomioitu myös koronaepidemian vaikutusten myötä asetetut lisätavoitteet. Tavoitteisiin pääseminen

edellyttää toimintojen keskittämisen jatkamista ja näin tarjoutuneiden mahdollisuuksien maksimaalista hyödyntämistä. Keskeisiä säästöjä voidaan saavuttaa hankintoja sekä projektin-, että prosessinhallintaa kehittämällä. Keskeinen keino on myös kiinteiden kulujen laskeminen luopumalla kaupunginvarikon tiloista kuluvan vuoden aikana.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Kasvamme kestävästi. Tiivistämme kaupunkirakennetta ja edistämme ympäristöystävällistä liikkumista. Olemme hiilineutraali kaupunki v. 2040.</i>	Tilojen käyttöä tehostetaan keskittämällä toiminnot Kiilletie 7:n ja Poratie 10:n kiinteistöihin. Vanhaa kalustoa korvataan uusilla vähäpäästöisemmällä työkaluilla ja ajoneuvoilla. Kierrätetään ja uusiokäytetään rakennusmateriaaleja. Rakentamisessa ja kunnossapidossa hyödynnetään luonnonvesiä.

Oulun kaupungin tapa toimia

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Toimintojen kehittäminen omistajapoliittisten tavoitteiden mukaisesti, johon mittarina oman palvelutuotannon osuus ja henkilöstömäärät.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	26 839	31 279	33 415	33 512	33 512	33 512
Investoinnit	650	600	600	600	600	600
Kannattavuus						
Liikelyjäämä (1 000 €)	-223	466	466	708	396	373

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Oman toiminnan liikevaihto, t€/HTV	116	114	124	128	127	127

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Kokonaishenkilöstömäärä laskee omistajapoliittisen toimenpideohjelman mukaisesti vakinaisessa työsuhteessa ympäristöpalveluiden ja kunnossapitopalveluiden työtehtävissä olevien työntekijöiden eläköitymisen seurauksena. Maarakentavassa toiminnassa pidetään vuoden 2018 henkilöstöresurssit (rekrytoidaan poistuvien tilalle).

Henkilöstön koulutus keskittyy työsuojeluun ja työmenetelmien (tietomallipohjainen rakentaminen ja mobiilipohjaisten sovellusten hyödyntäminen ylläpidossa) edelleen kehittämiseen. Henkilöstön työhyvinvointiin panostetaan työkykyjohtamisen menettelyillä.

Työelämän korttikoulutus

Infra- ja ylläpitopalvelut: ensiapukoulutukset, tieturvakoulutukset, työturvallisuuskorttikoulutukset, direktiivin mukaiset kuljettajakoulutukset ja muut vaadittavat korttikoulutukset

Ammatillinen osaaminen

Maarakennuspalveluissa; mittalaittevalmistajien ja -ohjelmistotuottajien täsmennyskoulutuksia, kunnallistekniikan, putkien ja elementtien asentamiseen täsmäkoulutusta (materiaalit/ asennus) ja maanrakentamisessa inframallirakentamisen koulutusta (tiivistäminen, alkutäytöt).

Kunnossapito- ja ympäristöpalveluissa; työtehtävien muutosten tuoma koulutus, esim. metsureiden koulutus (puistotyöntekijästä metsuriksi) ja autoasentajista koneenkuljettajaksi, kuljettajien ammattipätevyyskorttikoulutuksen ylläpito, liikuntapaikkahoitajien ja ympäristöalueidenhoitajien koulutukset, leikki- ja liikuntapaikkojen turvallisuus koulutus ja kasvinsuojeluaineiden käytön koulutukset.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	183	219	216	209	207	207
Tilapäiset	49	56	53	52	56	56
Yhteensä	232	275	269	261	263	263
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	7	13	28	28	28
Kaikki yhteensä	232	282	282	290	291	292
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-8 051	-9 040	-8 387	-8 540	-8 538	-8 535
Henkilösivukulut	-2 371	-2 523	-2 471	-2 525	-2 525	-2 524
Yhteensä	-10 422	-11 562	-10 858	-11 065	-11 063	-11 059
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-345	-258	-252	-368	-368	-368
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-71	-55	-50	-78	-78	-78
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-10 838	-11 875	-11 161	-11 510	-11 509	-11 505

Investoinnit

Irtain käyttöomaisuus: kalustoinvestoinnit

1 000 €	TP2019	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot	650	600	600	600	600

Oulun kaupunki

Oulun Infra -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIKEVAIHTO	26 839	31 279	33 415	33 512	33 512	33 512
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	51	97	106	97	97	97
Tuet ja avustukset kunnalta	443	425	302	446	446	446
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-6 138	-5 477	-6 141	-6 131	-6 141	-6 140
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	-3	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-8 741	-12 118	-14 111	-13 884	-14 187	-14 213
Materiaalit ja palvelut yht.	-14 882	-17 595	-20 252	-20 015	-20 327	-20 354
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-8 392	-9 298	-8 639	-8 908	-8 906	-8 903
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-2 151	-2 247	-2 196	-2 270	-2 269	-2 269
Muut henkilösivukulut	-291	-330	-326	-333	-333	-333
Henkilöstökulut yht.	-10 834	-11 875	-11 161	-11 510	-11 509	-11 505
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-357	-275	-428	-350	-350	-350
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-1 482	-1 589	-1 516	-1 470	-1 472	-1 472
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-223	466	466	708	396	373
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	0	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	-1	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-223	466	465	708	396	373
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-223	466	465	708	396	373
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-223	466	466	708	396	373

10.5 BusinessOulu -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

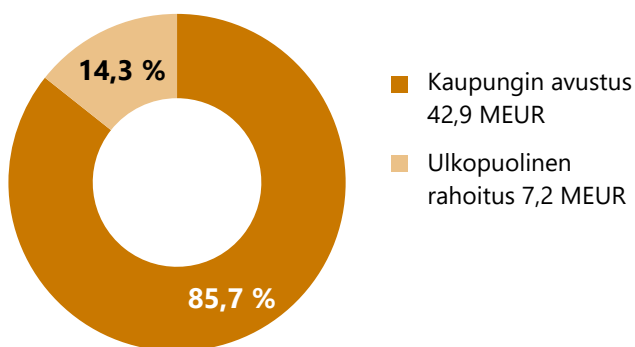
Oulun kaupungin elinkeinopolitiikan tarkoituksena on luoda yrityksille ja yrittäjyydelle vetovoimainen toimintaympäristö, joka edistää uutta liiketoimintaa, kasvua, kilpailukykyä sekä työllisyyttä. Elinkeinopolitiikan kehittämisestä ja toteuttamisesta vastaa kaupunginhallitus yhdessä BusinessOulu -liikelaitoksen kanssa.

BusinessOulu -liikelaitoksen toiminnan tavoitteena on saada Oulun alueelle lisää työpaikkoja, yksityisiä investointeja, vientiä ja ostovoimaa sekä edistää työllisyyttä.

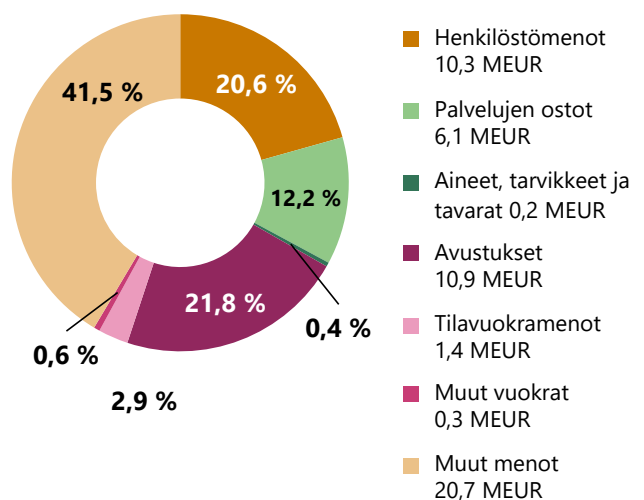
Oulua tehdään tunnetuksi eri kohderyhmille vastaten siten paikkojen väliseen kilpailuun investoinneista, yrityksistä, osaajista, asukkaista, matkailijoista ja tapahtumista.

Toiminta perustuu Oulun kaupunkistrategiaan ja BusinessOulu -liikelaitoksen toimenpideohjelmaan. Toimenpiteet toteutetaan yhteistyössä kaupunkikonsernin ja muiden alueellisten, kansallisten sekä kansainvälisten toimijoiden ja yritysten kanssa.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2021, YHT. 34,1 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 33 MEUR

Toimintasuunnitelma

Maailmanlaajuisen koronaviruspandemian kesto tulee vaikuttamaan BusinessOulu -liikelaitoksen toimintaan, mutta miten laajasti, sitä ei voi tällä hetkellä arvioida.

Elinkeinopalvelut, viestintä ja markkinointi

Yrityspalveluissa tuotetaan yrityksille ja yritysryhmille tärkeitä peruspalveluja. Tavoitteena on edistää yrittäjyyttä, uutta liiketoimintaa, liiketoiminnan kasvua, vientiä ja työpaikkojen syntyä. Palveluja ovat mm. liiketoiminnan käynnistäminen ja kehittäminen, myynnin ja viennin edistäminen, rahoituksen hakeminen, pääomahuolto, investoin- sekä innovaatiopalvelut, liiketoiminnan valmennusohjelmat, omistajanvaihdoksiin liittyvät palvelut, alueelle sijoittumiseen liittyvät palvelut, yritysten tarpeista lähtevien kansainvälisten verkostojen rakentaminen sekä yritysten työvoimatarpeeseen liittyvät palvelut.

Palveluja tarjotaan itse sekä yhdessä kumppaneiden kanssa. Myynnin ja viennin edistäminen on vahva osa palvelukokonaisuutta, jossa tavoitteena on uusien kaupallisten kanavien ja markkina-alueiden avaaminen. Erityisen kehittämisen kohteena on verkkoliiketoiminnan edistäminen. Tarjonnassa huomioidaan myös kumppaneiden palveluntarjonnan keskittäminen ja saavutettavuus sekä asiakasyritysten palvelujen ja tuotteiden näkyvyys. Merkittävänä uutena palvelukokonaisuutena tarjotaan geneeristä hautomoa, joka sisältää olemassa olevien yritysten kasvun lisäksi uuteen liiketoimintaan tähtäävän esihautomon sekä työllistymiseen liittyvät polut.

Kansainvälistymiseen liittyen keskitytään olemassa olevien verkostojen kehittämiseen koronatilanteen sallimissa rajoissa. Ruotsissa, Norjassa ja Saksassa jatketaan toimintaa, jossa kerätään tietoa kohdemarkkinoiden vientimahdollisuuksista ja hankkeista. Kerättyä tietoa markkinoidaan oululaisille ja suomalaisille yrityksille vientimahdollisuuksien edistämiseksi. Lisäksi rakennetaan kansainvälisiä verkostoja valituissa maakohteissa, kuten USA:ssa, Venäjällä, Japanissa ja Kiinassa.

Asiakkuuksien palveluissa painopiste on yritysten kasvua ja verkostoitumista tukevilla toimenpiteillä, joissa kohteena ovat yritysryhmät ja yksittäiset yritykset eri toimialoilta. Keskeisiä palveluja ovat viennin tukipalvelut eri markkina-alueilla, Ouluun kohdistuvien, pääosin ulkomaisten yritysvierailujen organisointi ja yritystapaamiset sekä business to business -tapahtumien toteutus ja fasilitointi. Oulussa autoalaan keskittyvien ICT-yritysten pääsyä alan yritysverkostoihin ja kasvuun vauhditetaan Automotive-klusterin vientipalveluilla. Erittäin ajankohittaiseen kiertotalous-vähähiilisyys-kestävän kehityksen kasvualueeseen tarjotaan kansallisessa 6Aika-projektissa mm. yritysten hiilijalanjäljen selvittämiseen liittyviä palveluja.

Design Oulu -palvelulla tuetaan eri toimialojen yrityksiä, jotka haluavat lisätä asiakaslähtöisyyttä ja joustavaa palvelua mm. digitaalisissa jakelukanavissa. OuluHealth-ekosysteemissä käynnistetään uudistetun OIA-strategian pohjalta toimenpiteitä erityisesti alkuvaiheen yritys-toiminnan aktivointiin ja kansanvälisen liiketoiminnan kasvattamiseen. Hanhikivi 1 -projektin talousvaikutuksia Oulun alueelle vahvistetaan tukemalla yritysten pääsyä hankkeen alihankkijoiksi.

Talouselämän kasvun kannalta tärkeiden investointien houkuttelua alueelle toteutetaan useilla toimialueilla. Ouluun houkutellaan yrityksiä, joilla on tarve kehittää digitalisointia mm. lääketeknologiassa, autoteollisuudessa, hyötyajoneuvojen autonomisuudessa ja perusteollisuudessa. Kohderyhmänä ovat myös erilaiset teollisuuden yritykset sekä teollisuuden palveluyritykset. Tavoitteena on houkuttaa Ouluun mm. biotuotteiden jalostustoimintaa ja tuotantoa, logistiikkaan tarvittavaa tilakapasiteettia ja printattavan teknologian tuotantoa.

Merkittävin matkailun kasvupotentiaali sijoittuu uuden asemakaavan vahvistumisen myötä Hietasaareen. Hietasaaren palvelujen kehittämistä edistetään yhteistyössä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen, yritysten ja muiden alueen toimijoiden kanssa erilaisilla selvityksillä sekä lisäämällä mm. investoreille kohdistettua viestintää. Linnanmaan ja Kontinkankaan kampusalueita tullaan kehittämään potentiaalisina investointikohteina vetovoimamarkkinointia lisäämällä.

Toinen iso kokonaisuus on Asemanseudun kehittäminen yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa. Tavoitteena kartoittaa PPP-yhteistyöllä MonitoimiAreenan sijoittuminen radan läheisyyteen.

Yritysten toimintaympäristöpalvelujen keskeiset osa-alueet ovat fyysisten toimintaympäristöjen kehittäminen yhdessä yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen kanssa, vuosien 2021–27 kansallisten ohjelmien käynnistäminen, kehitys- ja pilotointiympäristöjen tarjoaminen yrityksille muiden toimijoiden kanssa sekä BusinessAseman jatkokehitystyö. Yritysten tontti- ja toimitilakysyntään vastataan maankäytön toteuttamisohjelman työpaikkaosion linjausten mukaisesti erityisesti keskustan alueella. Lisäksi osallistutaan tarpeen mukaan yhdyskunta- ja ympäristöpalvelujen isojen vetovoima- ja investointihankkeiden suunnitteluun ja valmisteluihin mm. asema-alueeseen liittyen.

Oulun innovaatioallianssin uudella puitesopimuskaudella 2021–27 keskitytään kolmeen strategiseen kohdealaan: 1) Digitalisaatio kaupunkiympäristön muutoksessa, 2) Digitaalisen hyvinvoinnin ja terveyden ratkaisut sekä 3) Kestävä kiertotalous ja puhtaat ratkaisut. Nämä kohdealat ovat myös TEM:n kanssa solmittavan ekosysteemisopimuksen sisältönä. Kyseessä on kansallinen innovaatio-ohjelma, jossa valtio ja 18 yliopistovetoista kaupunkia sopivat eko-

systemisopimuksista, jotka mahdollistavat kaupunkien ja valtion tiiviimmän yhteistyön tutkimuksen, kehityksen ja innovaatioiden tueksi.

Kaupunki kehitys- ja pilotointiympäristönä -kokonaisuutta toteutetaan erityisesti koko konsernin kattavassa Digitaalinen Oulu -ohjelmassa. Ohjelman tavoitteena on tukea kaupungin palvelujen ja infran digitalisaatiota yhdessä kumppanirytysten ja tutkimussektorin kanssa. Tärkein sisältö on mm. 5G-verkkojen hyödyntäminen käytännössä rakennetussa ympäristössä ja esimerkiksi terveydenhuollon palveluissa. Kehitysympäristöjen hyödyntämiseksi yrityksille on tarjolla innovaatiopalveluja, joihin sisältyvät alustoihin liittyvät tuotteistetut palvelut ja yritysryhmien kokoaminen, käyttäjäyhteisön (Patiolla.fi) laaja hyödyntäminen kehitystyössä sekä kaikkien alueen tutkimus-, kehitys- ja innovaatioympäristöjen helppo saatavuus.

BusinessAsema valmistautuu vastaanottamaan vuonna 2021 koronaepidemian aiheuttamat isot asiakasmäärät mm. tuotteistamalla omat sekä kumppanuusverkoston tuottamat palvelut asiakkaille helpoiksi löytää ja käyttää. Asemalle rakennetaan ohjaus- ja infopalvelupiste ja resursoidaan sen palvelut. Tavoitteena on muodostaa kaupunginhallituksen edellyttämä ratkaisukeskeisten työllisyys- ja yrityspalvelujen keskitetty palvelupiste. Lisäksi BusinessAsemalle siirtyvät Oulun kaupungin matkailu-neuvonnan palvelut Torikadulta. Aseman "omia" palveluja, joita ovat mm. Digipajan toiminta, älykiinteistön palvelut sekä koululaisten työelämäyhteydet, kehitetään edelleen.

BusinessAsemaan liittyen käynnistetään yritysten osaamistarpeisiin liittyvä palvelukokonaisuus yhdessä kumppaniverkoston kanssa. Tehtävänä on kartoittaa laajalla sektorilla yritysten tarpeita rekrytointiin ja henkilöstön osaamiseen liittyen sekä aktivoida työnhakijoita, työnvaihtajia, opiskelijoita ja työelämän ulkopuolella olevia henkilöitä yritysten osaamistarpeisiin liittyen. Tavoitteena on, että osaamisen puuttuminen ei ole yritysten kasvun esteenä. Tämä toiminta aloitetaan vuoden 2021 aikana BusinessOulussa uuden Pesti-yksikön käynnistämisen kautta.

Yritysten ja oppilaitosten säännöllinen yhteistyö on osoittautunut hyväksi tavaksi lisätä tietoa alueen yritysten osaamistarpeista ja samalla perehdyttää sekä tulla tunnetuksi tulevana työnantajina. Oulun alueen pito- ja vetovoiman lisäämiseen tähtäävää yhteistyötä toteutetaan ympärivuotisesti Työn Taitajat -nimellä yhdessä sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa.

Talent Boost -toiminnalla tullaan lisäämään ulkomaisten osaajien houkuttelua ja sijoittumista Oulun alueen yrityksiin ja tutkimusorganisaatioihin, joissa osaajien puute rajoittaa jo kasvua. Työtä tehdään laajalla yhteistyöllä korkeakoulujen, työvoimaviranomaisten, TEM:n, Business Finlandin ja yritysten kanssa. Kohderyhmä on alkuvaiheessa Oulun alueella jo opiskelevat ulkomaiset opiskelijat.

Viestintä- ja markkinointiyksikkö vastaa paikkojen väliseen kilpailuun markkinoimalla Oulua investoreille, yrityksille ja osajille. Tavoitteena on tehdä Oulua tunnetuksi alueen todellisiin vahvuuksiin pohjautuvalla vetovoimamarkkinoinnilla. Oulua tuodaan esille parhaana ympäristönä innovaatioille ja yrityksille, onnellisten ja hyvästä elämästä nauttivien ihmisten kaupunkina sekä villinä ja osallistavana kulttuuri- ja tapahtumakaupunkina.

Yhteistyö sidosryhmien kanssa on erittäin tiivistä. Oulun seudun markkinointi -projekti yhdistää yksityisen sektorin ja julkisen sektorin toimijoiden resursseja Oulun tunnettuuden lisäämiseksi mm. vuosittaisen valtakunnallisen imagokampanjan avulla. Medianäkyvyyttä tavoitellaan laaja-alaisesti sekä Suomessa että kansainvälisesti monipuolisten mediatoimenpiteiden kautta.

Yksikkö edistää BusinessOulun toimenpideohjelman tavoitteisiin pääsemistä myös toteuttamalla ja kehittämällä elinkeinopalvelujen ja työllisyyspalvelujen viestintää. Vuonna 2021 erityisiä painopisteitä ovat kansainvälinen elinkeinoviestintä ja -markkinointi sekä BusinessAseman kautta tarjottavista palveluista ja työllisyyden kuntakokouksesta viestiminen.

BusinessOulun viestintä- ja markkinointiyksikkö jatkaa tiivistä yhteistyötä konserniviestinnän kanssa, johon tapahtumatiimi siirtyy vuoden 2021 alussa. Yhteistyötä tehdään erityisesti tapahtumien, kokousten ja kongressien saamiseksi alueelle.

Samassa yhteydessä, kun tapahtumatiimi siirtyy konsernipalvelujen viestintään, muuttuu BusinessOulun tapahtuma- ja markkinointiyksikön nimi BusinessOulun viestintä- ja markkinointiyksiköksi.

BusinessOulu –liikelaitoksen toimintaan haetaan vuosittain merkittävä määrä kaupungin ulkopuolista rahoitusta, myös suoraan EU:sta. Tavoitteena on suoran EU-rahoituksen merkittävä kasvattaminen, mikä vaatii kaupunkikonsernin kaikkien yksiköiden aktiivisuutta. Yritysten viennin edistämiseksi ja kumppanuuksien muodostamiseksi esimerkiksi em. yhteisiin EU-hankkeisiin, kaupungin on oltava mukana myös muissa kansainvälisissä verkostoissa sekä luotava uusia kumppanuuksia erityisesti kaupunkien kanssa.

Työllisyyspalvelut

Työllisyystilanne oli tammi-helmikuussa 2020 karkeasti samalla tasolla kuin vuotta aiemmin. Helmikuusta huhtikuuhun työttömien työnhakijoiden osuus työvoimasta (työttömyysaste) nousi koronatilanteen myötä 7 prosenttiyksiköllä, jonka jälkeen se lähti vähitellen laskemaan. Kesäkuussa työttömyysaste oli Oulussa 17,7 %, kun se vuoden 2019 kesäkuussa oli 12,6 %. Koronaepidemiasta johtuen on erittäin todennäköistä, että työllisyystilanne loppuvuoden 2020 osalta tulee olemaan heikompi kuin viime vuonna. Samoin on todennäköistä, että kunnan työmarkkinatuki-

osuus tulee nousemaan (1-6/2020 kumulatiivinen kertymä on 7,5 % korkeampi kuin viime vuonna samaan aikaan).

Vielä helmikuussa 2020 hallitusohjelmassa tavoiteltiin Suomen työllisyysasteen nostoa 75 prosenttiin vuoteen 2023 mennessä. Voi olla, että koronakriisin johdosta tätä tavoitetta tullaan muuttamaan. Joka tapauksessa rakenteelliset, merkittävät toimet työllisyyden edistämiseksi ovat tarpeen.

Yksi hallituksen kärkihankkeista koskien työllisyyttä on kuntakokeilu, joka käynnistyy heti vuoden 2021 alussa. Kokeilun tavoitteena on vahvistaa kuntien roolia työllisyyspalvelujen järjestäjänä. Kunnille oli haku auki kokeiluun 8.10.–19.11.2019. Oulun kaupunki haki työllisyyden kuntakokeiluun yhdessä seitsemän muun kunnan kanssa (Oulu, Hailuoto, Ii, Kempele, Liminka, Lumijoki, Tyrnävä, Muhos). Useamman kunnan yhteisessä kokeilussa kunnat sopivat keskinäisestä työnjaosta, kustannusten jaosta ja asiakasvastausta.

Kokeiluihin haki määrääjässä yhteensä 30 kuntaa tai kuntaryhmää, joissa on mukana yhteensä 123 kuntaa. Työ- ja elinkeinoministeriö valitsi 20 hakemusta jatkovalmisteluun, mukaan lukien Oulun seudun kuntien yhteisen hakemuksen. Lisäksi kevään 2020 aikana järjestettiin täydennyshaku muille kunnille. Eduskunta päättää kokeiluun otettavista kunnista kokeilulain hyväksymisen yhteydessä. Hallituksen esitys kokeilulaista on viety eduskuntaan 4.6. ja käsitelty Hallintovaliokunnassa 17.6. Seuraavaksi HE etenee Perustusvaliokunnan käsittelyyn. Käsittelykierron arvioidaan olevan valmis syyskuun aikana. Arvioaikataulu kokeilulain hyväksynnälle on marraskuun alku 2020. Kuntakokeilu käynnistyy 1.1.2021 ja kestää 30.6.2023 saakka.

Työllisyyspalvelut-yksikkö keskittyy vuonna 2021 työllisyyden kuntakokeilun toteutukseen yhdessä hyvinvointipalvelujen ja sivistys- ja kulttuuripalvelujen kanssa. Työllistymisen edistämässä ja aktivoitumisoimissa korostetaan asiakkaiden henkilökohtaista palvelutarvetta ja palvelua.

Työllisyyskokeilu

Kokeilun kohderyhmään kuuluvat työttömät työnhakijat, työllistettyinä olevat ja työllistymistä edistävissä palveluissa olevat, joilla ei ole oikeutta ansiopäivärahaan sekä kaikki alle 30-vuotiaat ja kaikki maahanmuuttajat sekä vieraskieliset. Kohderyhmään kuuluvia työnhakijoita oli vuoden 2019 syksyllä Oulun seudun kokeilualueella noin 13 800, joista Oulussa noin 12 200. Sen perusteella TE-toimistoista laskettiin siirtyväksi henkilöstöresurssia kuntakokeiluun 64,5 henkilötyövuotta, joista 56,8 henkilötyövuotta oululaisten asiakkaiden palveluun. Heinäkuussa 2020 kohderyhmän vastaavat luvut olivat 17 301 (Oulun seudun kokeilu) ja 15 195 (Oulu). Muuttuneen työllisyystilanteen johdosta TEM tarkistaa vielä siirtyvien resurssien määriä alkusyksystä 2020.

Hallituksen työllisyyskokeilujen tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista sekä tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Kokeilujen tarkoituksena on parantaa erityisesti pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille. Kokeiluissa kehitetään työnhakijoille tarjottavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja, joiden avulla voidaan nykyistä paremmin tunnistaa ja ratkaista asiakkaiden yksilölliset palvelutarpeet, työllistymisen esteet sekä osaamisen kehittämistarpeet. Palveluja kehittämällä tavoitellaan järjestelmän yksinkertaistamista ja päällekkäisyyksien poistamista.

Työllisyyskokeilulle asetettuihin tavoitteisiin pääsemiseksi sovelletaan tehostettua palvelumallia. Tehostetun palvelumallin osa-alueita ovat mm. työnhaun vahvaan alkuun panostaminen, työttömien yksilöllinen kohtaaminen, laaja-alainen palvelutarpeen arviointi ja palveluohjaus. Laaja-alaiseen palvelutarpeen arviointiin sisältyvät myös työnhakijoiden osaamis- ja kouluttautumistarpeiden arviointi, työkyvyn arviointi sekä arvio sosiaali-, terveys- ja kuntoutuspalvelujen tarpeellisuudesta. Em. prosessit on sovittava yhteen kuntien sosiaali- ja terveyspalvelujen sekä Kelan kanssa.

Työllisyyskokeilussa toteutettavan tehostetun palvelumallin mukaisten palveluprosessien suunnittelussa huomioidaan kokeilun kohderyhmän heterogeenisuus. Kokeilussa laaditaan palveluprosessit sekä siihen siirtyvien asiakkaiden, että uusien, kokeiluun piiriin kuuluvien työnhakijoiden palvelemiseksi syvennetyn palvelumallin mukaisesti. Lisäksi prosessien suunnittelussa ja toteutuksessa huomioidaan kokeiluun siirtyvien nuorten (alle 30-vuotiaat) ja työttömänä tai työvoimapaalveissa olevien maahanmuuttaja-asiakkaiden erilaiset palvelutarpeet. Nuorten palvelussa hyödynnetään myös jo olemassa olevia tai suunnitteilla olevia palvelukokonaisuuksia, kuten Byströmin Ohjaamo, maahanmuuttajien Osaamiskeskusta sekä Osaamon tarjoamaa palvelukokonaisuutta.

Kotoutumisasiakkaat

Maahanmuuttaja-asiakkaiden kotouttamispalvelujen osalta on kokeilukuntien kesken sovittu, että Oulun kaupunki vastaa tämän kokonaisuuden hoitamisesta keskitetysti. Vastuun siirtyminen kuntakokeilun myötä valtiolta kaupungille tuo maahanmuuttaja-asiakkaiden osalta merkittäviä etuja palvelujen järjestämisen ja yhteensovittamisen kannalta. Kokonaisvastuun siirtyminen kaupungille mahdollistaa paitsi kotoutumisen tehokkaamman polutuksen ja edelleen ohjauksen, myös paremmat edellytykset kotoutujien edistymisen seurantaan. Kaupungilla on entistä paremmat edellytykset havaita kotoutumisen haasteet ajoissa ja tarjota kotoutujille heidän tarvitsemansa palvelut oikea-aikaisesti. Kaikessa toiminnassa korostetaan suomen kielen, kulttuurin ja tapojen sekä lakien oppimisen tärkeyttä.

Kokonaisvastuun turvin voidaan luoda kotoutujille selkeät päämäärät ja aikataulut kotoutumiseen. Yksi vastuutaho luo myös asiakasnäkökulmasta selkeyttä kotoutumisprosessiin. Kokeilukuntien on taloudellisesti kannattavaa suunnata resursseja tehokkaan kotoutumisprosessin sujuvuuteen, jotta työhön ja koulutukseen pääsy tehostuu ja resursseja ei myöhemmin kotoutumisajan päätyttyä jouduta kohdistamaan uudelleen esimerkiksi saman sisältöisiin koulutuksiin.

Rekryointipalvelut

Työllisyyskokeilun tavoitteena on nykyistä tehokkaammin edistää työttömien työnhakijoiden työllistymistä ja koulutukseen ohjautumista ja tuoda uusia ratkaisuja osaavan työvoiman saatavuuteen. Erityisesti halutaan parantaa pidempään työttömänä olleiden ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien pääsyä työmarkkinoille.

Tavoitteena on helpottaa työnantajien rekryointiprosessia tarjoamalla esihaastateltuja, motivoituneita ja osaamiseltaan paremmin soveltuvia työnhakijoita. Työnhakijoiden tapaamisissa pyritään löytämään mahdollisimman hyvin yritysten työvoimatarpeita vastaavat työnhakijat, jotka ohjataan joko suunnitelmallisesti työllistämiseen tähtääviin koulutuksiin osaamisen kehittämiseksi tai suoraan työhaastatteluihin. Työnhakijoista muodostetaan akuutista työvoimapulasta kärsivien yritysten tarpeisiin vastaavia työnhakijapooloja. Työnantajille halutaan myös antaa mahdollisuus tavata työnhakijoita esimerkiksi toimialakohtaisissa tapahtumissa. Lisäksi kokeilun myötä voidaan tehostaa yritysten osaamistarpeisiin vastaavien koulutusten hankintaa ja näihin yhdistettyjä minimatchmaking-tilaisuuksia.

Kokeilussa tehdään yrityskartoituksia, joissa tunnustetaan ja kontaktoidaan akuutista työvoimapulasta kärsivät alueen yritykset. Yrityksiä käydään läpi toimialoittain, jotta löydettäisiin yhteisiä tarpeita ja teemoja työvoiman osaamistarpeisiin liittyen. Yritysten kartoitus tehdään monikanavaisesti hyödyntäen tilaisuuksia ja tapahtumia, digitaalisia kanavia sekä perinteistä mediaa. Keskeinen osa kohtaannon edistämiseksi on BusinessAsemalla, joka toimii työnantajan ja työnhakijan fyysisenä kohtaamispaikkana ja mahdollistaa osaamisen kehittämisen sekä matalan kynnyksen verkostoitumisen. Tilaan sijoittuu useita yrityksiä rekryointipalveluihin tiiviisti liittyviä ja sitä tukevia toimijoita ja toimintoja.

Osaamisen kehittämisen palvelut

Työllisyyskokeilun tavoitteena on tehostaa työttömien työnhakijoiden koulutukseen ohjautumista sekä kehittää vaikuttavia työllistymistä tukevia palveluja ja palvelumalleja. Osaamisen kehittämiseen liittyvissä palveluissa ja hankinnoissa lähtökohdaksi otetaan työelämän tarpeet osaamisen kehittämisessä ja koulutus kohdennetaan suoraan työvoimatarpeeseen.

Olemassa olevia ja uusia osaamisen kehittämisen palveluja kehitetään kuntakokeilun aikana sekä tiivistetyn oppilaitosyhteistyön että työnantajayhteistyön kautta. Koulutustarpeiden määrittelyä kehitetään laaja-alaiseksi, ennakoivaksi ja tunnistavaksi toimintamalliksi, jolloin tarpeisiin voidaan vastata joustavasti ja työelämän tarpeet huomioiden. Tarpeiden tunnistamiseksi ja tarjottavien palvelujen ja koulutuksen osuvuuden kehittämiseksi tarvitaan lisäksi digitaalinen osaamisen kartoittamisen väline, jonka kautta osaaminen ja lisäkouluttautumisen tarve tulee näkyväksi niin työnhakijalle kuin myös kuntakokeilussa palvelua tuottaville.

Alueen oppilaitosten, korkeakoulujen ja koulutusta tarjoavien yksityisten palvelutuottajien kanssa kehitetään koulutuskokonaisuuksia, joissa on huomioitu kokeilun asiakkaiden osaamisen kehittämisen tarve, alueen rekrytoivien yritysten osaamisen tarve ja koulutusten toteuttaminen mahdollisimman joustavasti. Tämä vaatii koulutusta tarjoavilta tahoilta toimintatapojen uudistamista ja kokeilulta, alueen ELY-keskukselta ja alueen kumppanitoimijoilta yhteistyötä hankintojen suunnittelussa ja kilpailuttamisessa.

Kokeilussa tehostetaan olemassa olevien työllistymistä edistävien ja osaamisen kehittämiseen liittyvien palvelujen käyttöä. Toteuttamista korkeakouluissa on kokeiltu aikaisemmin Oulussa, ja tällä hetkellä se on mahdollista ammatillisen koulutuksen lisäksi ammattikorkeakoulussa. Tätä käytäntöä kehitetään edelleen. Työvoimakoulutusten kohdentamista eniten osaamisen kehittämisen tarpeessa oleville tehostetaan.

Kokeilussa kehitetään opintopolulle pääsemisen joustavuutta mm. osatutkintoon johtavien työvoimakoulutusten sekä oppisopimuskoulutusten kautta. Kuntakokeilun aikana lisätään myös opinnollistamista työhön ja opintoihin tukevan palveluna. Esimerkiksi Oulussa BusinessOulun työllisyyspalveluissa opinnollistamista on jo toteutettu osana kuntouttavaa työtoimintaa, ja oppimisympäristöinä toimivat työtoimintapaikat, jotka on tunnistettu ja kuvattu oppimisympäristöinä. Kokeilussa tavoitteena on laajentaa opinnollistaminen osaksi muita toimenpiteitä, kuten työkokeilua ja palkkatuettua työtä, sekä tuoda mukaan uusia oppimisympäristöinä kuvattuja toimipaikkoja. Sujuvat koulutuspolut edellyttävät asiakaslähtöisen jatkuvan haun toteutumista käytännössä, tutkinnon osakoulutusten lisääntymistä sekä opiskelun ja näyttöihin osallistumisen mahdollistamista joustavasti osana työllistämisen toimenpidettä (esim. kuntouttava työtoiminta, työkokeilu, palkkatuettu työ).

Työhön kuntouttavat palvelut

Työhön kuntoutuminen ja työllistyvyyden edistäminen edellyttävät hallinto- ja sektorirajat ylittävää lähestymistapaa, jossa työllistymisen tuki yhdistyy hyvinvoinnin, terveyden ja kuntoutumisen edistämiseen. Tavoitteena on työnhakija-asiakkaan työllistyvyyden ja työelämäosallisuuden lisääminen siten, että terveydelliset, sosiaaliset, kuntoutukselliset sekä koulutukseen, työllistymiseen ja

toimeentuloon liittyvät tavoitteet otetaan monipuolisesti huomioon hänen palveluprosessissaan. Kuntakokeilun palveluissa järjestetään ja tuotetaan poikkihallinnollisesti monialaisia palvelukokonaisuuksia siten, että kuntien työllisyyspalvelut sovitetaan entistä paremmin yhteen muiden palvelujen kanssa. Tavoitteena on myös kokeilun aikana käynnistettyjen uusien ja toimivien toimintamallien juurruttaminen käytäntöön.

Tavoitteena on parantaa pidempään työnhakijana olleiden, osatyökykyisten ja heikossa työmarkkina-asemassa olevien kuntoutumista työmarkkinoille. Kokeilussa kehitetään toimintamalleja, jotka tukevat työnhakija-asiakkaiden yksilöllisten palvelutarpeiden, työllistymisen esteiden sekä osaamisen kehittämisen tarpeiden varhaista tunnistamista ja ratkaisemista. Tavoitteena on löytää ratkaisuja pitkään työtä hakeneiden työnhakija-asiakkaiden osallisuuden, elämänhallinnan ja työllistymisen tukemiseen. Kokeilun aikana kehitetään prosessi, jossa korostuvat yksilölliset työkykypalvelut.

Palvelukokonaisuuksien suunnittelu ja toteutus on tarjottu mahdollistaa eri ammattiryhmien välisellä saumattomalla yhteistyöllä. Palvelujen yhteensovittamisen tavoitteena on rakentaa yhtenäiset palveluketjut. Palveluohjauksen toimintamallin sisältöä kehitetään siten, että palvelut olisivat mahdollisimman asiakaslähtöisiä, vaikuttavia ja riittävän pitkäkestoisia. Palvelujen saatavuuden varmistamisessa keskeistä ovat riittävät resurssit ja yhteistyö palveluja tuottavien tahojen kanssa. Kokeilussa hyödynnetään jo olemassa olevia palvelumalleja, kuten kuntien hyvinvointi- ja työllisyyspalvelujen toimintaa sekä monialaista yhteispalvelua (TYP), jossa toimivat sosiaali- ja terveydenhuolto, TE-palvelut ja Kela, ja jotka toimivat verkostoyhteistyössä työnhakija-asiakkaan palvelutarpeen mukaisesti. Esimerkiksi Oulun TYP-palvelussa toteutetaan kuntoutus- ja palvelutarpeen sekä työ- ja toimintakyvyn arviointia monialaisesti.

Vakiintuneet työllisyyspalvelut ja niiden kehittäminen vuonna 2021 kytkeytyen kuntakokeiluun

Työhönvalmennus ja yritys yhteistyö: Työhönvalmennus tarjoaa työnhakija-asiakkaille yksilöllistä henkilökohtaista neuvontaa ja valmennusta työ-, opiskelu- tai työkokeilu-paikan löytymiseksi.

Työllisyys hankkeiden avustukset: Työllä hyvinvointia -kehittämissalkku on yksi kaupunkistrategian toimenpite- ja toteuttamisohjelmista johdetuista kehittämissalkuista, jonka toiminnan päämääränä on saavuttaa työllä hyvinvointia ja työllistämistä elinvoimaa.

Yhteisö talotoiminta: BusinessOulun työllisyyspalvelut tekee yhteistyötä sivistys- ja kulttuuripalvelujen kuntalaisvaikuttamisen ja yhteisötoiminnan kanssa Honkapirtin Yhteisö talolla.

Nuorten työllisyyspalvelut: Nuorten työllisyyspalveluja tarjotaan pääsääntöisesti osana Byströmin Ohjaamon monialaista kokonaisuutta. Nuorille tarjottavia työllisyyspalveluja ovat palveluohjaus nuorten tilanteen ja tavoitteiden selvittämiseksi, yksilöohjaus, koulutukseen ohjautumisen tukeminen, erilaiset lyhytvalmennukset osaamisen kehittämiseksi, työhönvalmennus ja yritys yhteistyö työllistymisen tukemiseksi ja kohtaannon parantamiseksi sekä kuntouttava työtoiminta.

Ikääntyneiden ja yli 55-vuotiaiden työllisyyspalvelut: Ikääntyneiden ja yli 55-vuotiaiden työllisyyspalveluja tarjotaan erillisen tälle ikäryhmälle suunnatun ohjaamon kautta. Ikääntyville tarjottavia työllisyyspalveluja ovat palveluohjaus ikääntyvien tilanteen selvittämiseksi, yksilöohjaus, uudelleen ja täydennyskoulutukseen ohjaaminen ja digitaalisten taitojen lisäämisen tukeminen, erilaiset lyhytvalmennukset osaamisen kehittämiseksi, yritys yhteistyö työllistymisen tukemiseksi ja kohtaannon parantamiseksi sekä kuntouttava työtoiminta.

Palkkatukityöllistäminen: Palkkatukityöllistäminen Oulun kaupungin yksiköihin tarjoaa pidempään työttömänä olleille henkilöille mahdollisuuden kiinnittyä työelämään tai katkaista työttömyyttä. Henkilöt työllistyvät erilaisiin avustaviin tehtäviin kaupungin omiin liikelaitoksiin ja palvelualueille BusinessOulun talousarviossa olevan työllisyysmäärärahan turvin.

Velvoitetyöllistäminen: Velvoitetyöllistäminen on palkkatukityöllistämiseen liittyvä lakisääteinen palvelu, jossa kaupungin velvollisuutena on tietyin ehdoin tarjota työtä yli 57-vuotiaille työttömille työnhakijoille, joiden työttömyyspäiväraha-aika on täyttynyt.

Kuntalisät: Yhdistysten ja yritysten työllistämistä tuetaan kuntalisillä. Kuntalisät toimivat ns. täydentävänä taloudellisenä tukena valtion myöntämän palkkatuen rinnalla.

Kuntouttava työtoiminta: Kuntouttava työtoiminta on kunnan järjestämä lakisääteinen palvelu, jonka tarkoitus on parantaa henkilön elämänhallintaa sekä luoda edellytyksiä työllistymiselle. Oulussa kuntouttavaa työtoimintaa toteutetaan verkostomallin mukaisesti työllisyyspalvelujen ja hyvinvointipalvelujen yhteistyönä. Työllisyyspalveluilla on kuntouttavan työtoiminnan järjestämisessä koordinoiva rooli, joka pitää sisällään mm. sopimusyhteistyön eri toimijoiden kanssa, maksatukset, raportoinnin ja seurannan.

Tutor-toiminta: Oulun kaupungin omissa yksiköissä toteutettavaa kuntouttavan työtoiminnan ohjausta tuetaan Tutor-koulutuksella sekä Tutor-avustuksella.

TYP: TYP on työllistymistä edistävä yhteispalvelu monialaista tukea tarvitseville työnhakija-asiakkaille. Toiminta toteutetaan yhteistyössä kunnan, Kelan ja TE-palvelujen kanssa.

Työstartti: Työstartti-tiimissä toteutetaan työttömien työnhakijoiden palvelutarpeen arviointia, palveluohjausta sekä kuntouttavaa työtoimintaa.

Kehittämishankkeet: Työllisyyspalvelujen omia kehityshankkeita ovat vuonna 2021 Kohtaantoa valmennuksella -hanke, Osaamo-hanke, Nuorten ohjaamon kehittämishanke ja TyöAsema-hanke. Mahdollisesti myös Kuntakokeilun tukihanke, jonka tuella voidaan kouluttaa henkilöstöä.

Perlaconin esittämät säästöt

Perlacon Oy:n esittämät säästötoimenpiteet kohdistuvat BusinessOulu -liikelaitoksessa työmarkkinatuen kuntaosuuden ja hanketoiminnan volyymin alentamiseen.

Vallitsevassa koronatilanteessa työmarkkinatuen kuntaosuus todennäköisesti nousee ainakin vuonna 2020. Sitä, kuinka kauan koronapandemia jatkuu ja kuinka paljon se vaikuttaa työmarkkinatuen kuntaosuuteen, on vaikea arvioida.

Hanketoiminnan volyymi on BusinessOulu -liikelaitoksessa alentunut viime vuosien aikana tasolle, jolta sitä on haasteellista laskea vaikuttamatta asiakaspalvelun tasoon ja määrään. Hanketoiminnan avulla BusinessOulu tuottaa asiakkaille heidän tarvitsemiaan palveluja.

Hanketoiminnan avulla elvytetään koronan jälkeistä yhteiskuntaa ja elinkeinoelämää. Se on merkittävä työkalu, jonka avulla kaupungille saadaan ulkopuolista rahoitusta palvelujen tuottamiseen ja elvytystoimenpiteiden tekemiseen.

Haka-projektin henkilöstövaikutukset ja toimintojen uudistamisen vaikutukset digitalisaation avulla näkyvät muutaman vuoden kuluessa.

Toimintaympäristöanalyysi

Edeltävien vuosien vahva kasvusuhdanne jatkui Oulun alueella hyvin vielä vuoden 2020 alussa lähes kaikilla toimialoilla. Maaliskuussa alkanut koronapandemia ja sitä seuranneet rajoitustoimet vaikuttivat erittäin negatiivisesti myös Oulun alueen talouteen ja etenkin palvelusektorin kehitykseen. Seurauksena olivat voimakkaat lomautusten ja työttömyyden kasvun aallot. Kriisin vaikutuksesta sekä kotimainen kysyntä että nettovienti supistuvat jyrkästi vuonna 2020. Valtion tukitoimet ja julkisen kysynnän kasvu jarruttavat hieman talouden supistumista, mutta yleinen epävarmuus ja globaalin kriisin jatkuminen hidastavat kulutuksen ja investointien kasvua vielä rajoitustoimien päätyttyäkin. Ennusteena on, että Suomen BKT supistuu vuonna 2020 noin 5–7 % ja kasvaa 2–3 % kahtena seuraavana vuonna.

Toimialat ovat kohdanneet koronakriisin eri tavoin. Parhaiten kriisi on kohdellut palvelusektoria (mm. matkailu, majoitus, ravitsemus, hyvinvointipalvelut ja erikoista-

varakaupat sekä luovat alat). Parhaiten ovat selvinneet päivittäistavarakaupan, rakentamisen ja ICT-teollisuuden sektorit. Metall- ja konepajateollisuudessa sekä puuteollisuudessa on ollut vaihtelevaa suhdannekehitystä joutuneilla toimialoilla lomautukset ja työttömyys ovat kasvaneet, mutta menestyvillä toimialoilla on edelleen pulaa työntekijöistä.

Koronapandemian leviäminen saatiin Suomessa varsin nopeasti kuriin, ja kesän kuluessa rajoitustoimia purettiin vähitellen. Tämä auttoi palvelusektorin elpymistä etenkin matkailu- ja ravitsemusalan yrityksissä. Syksyn tullen pelkona on kuitenkin epidemian toisen aallon tuleminen. Epävarmuus jarruttaa kotitalouksien kulutusta ja yritykset lykkäävät investointejaan, jos kysyntä on heikkoa ja kapasiteetin käyttöaste on alhainen. EK:n suhdannebarometrin (heinäkuu 2020) mukaan Pohjois-Suomen suhdannetilanne kohentui kesällä synkstä koronakeväästä, mutta tilanne yhä heikohko. Tuotanto ja myynti pienenevät keväällä, mutta eivät aivan pahimpien odotusten mukaisesti. Tuotannon supistumisen odotetaan jatkuvan myös lähikuukausina. Henkilökunnan määrä oli huhti-kesäkuussa 2020 laskusuunnassa ja työvoima vähentyy edelleen syksylläkin. Lähikuukausien suhdanneodotukset ovat yhä vaisut, saldoluku on –14.

Koronakriisistä huolimatta valmistelussa on parhaillaan useita valtakunnallisia kehityshankkeita, joilla pyritään parantamaan työllisyyskehitystä (mm. työllisyyden kuntakokeilut) ja kehittämään yritysten ja koulutus ja tutkimuslaitosten kilpailukykyä (mm. TEM:n ekosysteemisopimukset yliopistokaupunkien kanssa). Nämä hankkeet ovat tärkeitä Oulun alueen positiivisen työllisyyden ja talouskehityksen turvaamiseksi. Näiden lisäksi alueen kriisistä toipumista edistävien palvelujen ja toimenpiteiden kehittäminen yhteistyössä paikallisten yksityisten ja julkisten toimijoiden kesken on tässä kriisitilanteessa avainasemassa.

Sitovat tavoitteet

Kaupunkistrategiaa toimeenpanevat sitovat tavoitteet on esitetty kappaleessa 4.4.

Palveluiden järjestäminen

BusinessOulu -liikelaitoksen palvelut koostuvat elinkeinopalveluista, työllisyyspalveluista sekä viestintään ja markkinointiin liittyvistä palveluista.

Kehittäminen

BusinessOulu -liikelaitoksen hankkeet kohdistuvat asiakkaille tarjottavien palvelujen tuottamiseen. Hankkeet toteuttavat BusinessOulu -liikelaitoksen tavoitteita. Hankkeiden avulla elvytetään taloutta erityisesti koronan jälkeisenä aikana.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	92	49	78	103	40	40
Investoinnit	488	75	75	150	0	0
Kannattavuus						
Liikelyljäämä (1 000 €)	0	0	0	0	0	0
Sij. pääoman tuotto, %	0,2	0,0	0,0	0,0	0,0	0,0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Ulkopuolisen rahoituksen määrä, BO yht.	5 523	8 095	5 990	7 167	8 097	7 667
Työllisyyspalvelut:						
Avustustulot, ulkoiset	3 136	3 900	3 597	3 914	5 455	5 382
Työmarkkinatukimenot	21 415	19 550	20 546	19 550	19 550	19 550
Oulun kaupungin palkkatukityöllistämismenot	3 664	3 654	3 664	3 654	3 805	3 805
Työllisyyspalvelut avustusmenot (Yritykset, yhdistykset, yhteisöt ja säätiöt)	3 684	4 596	3 537	4 596	4 596	4 596

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	72	111	105	97	97	98
Tilapäiset	76	38	47	61	61	61
Yhteensä	148	149	152	158	158	159
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	10	12	12	12
Kaikki yhteensä	148	149	162	170	170	171
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-6 694	-7 390	-6 801	-7 928	-7 805	-7 620
Henkilösivukulut	-1 400	-1 550	-1 443	-1 763	-1 754	-1 660
Yhteensä	-8 094	-8 940	-8 244	-9 692	-9 558	-9 280
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-253	-67	-165	-192	-192	-187
Arpeetti	-232	-312	-313	-313	-313	-313
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-53	-14	-32	-40	-40	-39
Arpeetti	-49	-67	-66	-66	-66	-66
Kaikki yhteensä	-8 681	-9 399	-8 819	-10 302	-10 169	-9 885

Tapahumayksikkö siirtyy 1.1.2021 BusinessOulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon.

Investoinnit

Kalusto- ja laiteinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			75	150		
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot						

BusinessAseman, kuntakokeilun ja hautomon toimintaan tarvitaan kalusto- ja laiteinvestointeja, jotta henkilöstöllä ja asiakkailla on asianmukaiset työskentelyolosuhteet.

Oulun kaupunki

BusinessOulu -liikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIKEVAIHTO	92	49	78	103	40	40
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	5 431	8 046	5 518	7 064	8 058	7 628
Tuet ja avustukset kunnalta	40 933	41 422	43 485	42 861	43 107	42 766
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-208	-276	-160	-196	-186	-182
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-5 984	-7 039	-4 625	-6 099	-7 382	-7 037
Materiaalit ja palvelut yht.	-6 192	-7 315	-4 785	-6 295	-7 568	-7 219
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-7 179	-7 769	-7 278	-8 433	-8 309	-8 119
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-1 265	-1 361	-1 276	-1 545	-1 537	-1 459
Muut henkilösivukulut	-238	-270	-265	-325	-323	-306
Henkilöstökulut yht.	-8 681	-9 399	-8 819	-10 302	-10 169	-9 885
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-45	-45	-125	-129	-129	-129
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-31 537	-32 758	-35 352	-33 302	-33 340	-33 201
LIIKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	0	0	0	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	1	0	0	0	0	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	-1	0	-1	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	0	0	-1	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	0	0	-1	0	0	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	0	0	-1	0	0	0
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	0	0	-1	0	0	0

Tapahumayksikkö siirtyy 1.1.2021 BusinessOulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon.

Oulun kaupunki

BusinessOulu -liikelaitos

RAHOITUSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
TOIMINNAN RAHAVIRTA						
Liikelyljäämä (-alijäämä)	0	0	0	0	0	0
Poistot ja arvonalentumiset	45	45	125	129	129	129
Rahoitustuotot ja -kulut	0	0	-1	0	0	0
Satunnaiset erät	0	0	0	0	0	0
Muut tulorahoituksen korjauserät	0	0	0	0	0	0
INVESTOINTIEN RAHAVIRTA						
Investointimenot	-488	-75	-75	-150	0	0
Rah.osuudet investointimenoihin	0	0	0	0	0	0
Pys. vast. hyöd. luovutustulot	0	0	0	0	0	0
TOIMINNAN JA INVEST. RAHAVIRTA	-443	-30	49	-21	129	129
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA						
Antolainauksen muutokset						
Antolainasaam. lis. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Antolainasaam. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lainakannan muutokset						
Pitkäaik. lain. lis. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. lis. muilta	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. kunnalle	0	0	0	0	0	0
Pitkäaik. lain. väh. muilta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos kunnalta	0	0	0	0	0	0
Lyhytaik. lain. muutos muilta	0	0	0	0	0	0
Oman pääoman muutokset	0	0	0	0	0	0
Muut maksuvalmiuden muutokset						
Toimeksiant.var. ja po:n muut.	0	0	4 154	0	0	0
Vaihto-omaisuuden muutos	0	0	0	0	0	0
Saamisten muutos kunnalta	-550	30	-3 629	21	-129	-129
Saamisten muutos muilta	727	0	-35	0	0	0
Korott. velkojen muut. kunnalta	0	0	0	0	0	0
Korott. velkojen muutos muilta	265	0	-539	0	0	0
RAHOITUKSEN RAHAVIRTA	443	30	-49	21	-129	-129
RAHAVAROJEN MUUTOS	0	0	0	0	0	0

Tapahtumayksikkö siirtyy 1.1.2021 BusinessOulu -liikelaitoksesta konsernihallintoon.

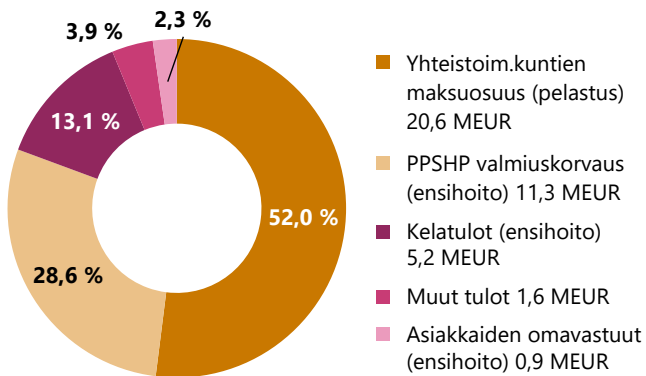
10.6 Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

Toiminnan kuvaus

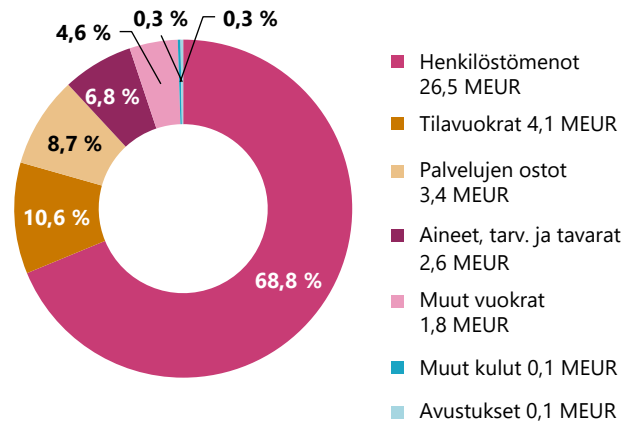
Oulu-Koillismaan pelastustoiminnan palveluihin kuuluu kiireellisiin hätätilanteisiin liittyvä pelastustoiminta sekä näiden tukitehtävät. Laitoksen riskienhallinnan palvelut muodostuvat pääasiassa rakenteelliseen paloturvallisuuden ja väestönsuojeluun sekä palotekniikkaan liittyvästä ohjauksesta ja neuvonnasta, palo- ja kemikaaliturvallisuuden valvonnasta sekä omatoimiseen onnettomuuksien ehkäisemiseen ja hätätilanne-valmiuksiin valmentavasta

turvallisuusviestinnästä. Edellä mainitut lakisääteiset palvelut tuotetaan 13 kunnan muodostamalla toimialueella. Vaalan kunta siirtyy Oulu-Koillismaan pelastuslaitokseen 1.1.2021. Lisäksi pelastuslaitos tuottaa ensihoitopalveluita sekä niitä tukevaa ensivastetoimintaa Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiriin (PPSHP) kanssa tehdyn yhteistointasopimuksen mukaisesti koko laitoksen toimialueella.

TULOT ASIAKKAITTAIN TA2021, YHT. 39,6 MEUR

MENOT (ennen liikeylijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 33 MEUR

Toimintasuunnitelma

Pelastuslaitoksen lakisääteiset sekä muut tehtävät toteutetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen ja vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti. Pelastustoimen palvelutasopäätös on mitoitettu alueen normaaliajan ja poikkeusolojen palvelutarpeita ja onnettomuusuhkia vastaavaksi. Palvelutasopäätös vuosille 2021-2024 sisältää nykytilan kuvauksen, päätökset tulevasta palvelutasosta kustannusvaikutuksineen sekä kehittämissuunnitelman. Siinä on huomioitu mm. Vaalan kunnan siirtyminen sekä korvaavat ratkaisut nykyisten varallaolojen tilalle. Vuosittain päivitettävä valvontasuunnitelma sisältää mm. päätökset palotarkastustoiminnan kohdentamisesta, valvonnan määräväleistä sekä toteuttamistavoista.

Pelastuslaitoksen varallaoloa tekevän henkilöstön palkkasaatavavaatimukset oikeusprosesseineen ovat tehneet varallaolon jatkamisen mahdolliseksi. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen varallaolojärjestelyistä luovutaan ja tilalle luodaan korvaava järjestelmä. Valmistelutyötä varten on vuonna 2020 perustettu neuvottelutyöryhmät, joiden tavoitteena on valmistella esitykset paikallisiksi sopimuksiksi päiväpaloasemien, operatiivisen päällystön ja tilannekeskuksen henkilöstön työajasta. Nykyiset varallaolojärjestelyt korvaava järjestelmä on tarkoitus saattaa voimaan vuoden 2021 alusta lukien.

Pelastuslaitoksen päällystöpäivystysjärjestelmää kehitetään mm. lisäämällä Oulu-Koillismaan, Jokilaaksojen ja Kainuun pelastuslaitosten välistä yhteistyötä. Vuoden 2021 kuluessa on tarkoitus käynnistää Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitosten välinen 24/7-tilannekeskusyhteistyö. Sote-uudistuksessa pelastustoimen tehtäviä voidaan koota suurempiin kokonaisuuksiin, esim. alueellisista tilanne- ja johtokeskusjärjestelyistä. Sisäministeriön ehdotuksen (SM:n julkaisu 21/2018) mukaan yksi 24/7-tilannekeskus sijoitettaisiin Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueelle.

Ensihoitopalvelut toteutetaan pelastuslaitoksen ja PPSHP:n välisen yhteistoimintasopimuksen mukaisesti. Yhteistoimintasopimuksen perustana on PPSHP:n valtuuston hyväksymä Ensihoitopalvelun palvelutasopäätös. Yhteistoimintasopimus vuodelle 2021 valmistellaan syksyn 2020 aikana ja siihen sisällytetään optio vuodelle 2022. Vuonna 2020 valmistui PPSHP:n ensihoidon selvityshanke siitä, siirtyykö ensihoito sairaanhoitopiiriin omaksi toiminnaksi. Sairaanhoitopiiriin valtuusto päättää syksyllä 2020 jatkosta. Tarvittaessa perustetaan erillinen muutoshanke, johon sisältyy mm. vuodelle 2021 ajoittuvat siirtyvän ensihoidohenkilöstön yhteistoimintamenettelyt. Mahdollinen toiminnan siirto toteutettaneen vuoden 2022 alussa.

Väestön ikääntyminen, väestömäärän kehitys, riskien keskittyminen sekä erilaiset ilmastoon ja yhteiskuntaan liittyvät ilmiöt vaikuttavat pelastustoimen palvelutuotantoon ja sen kehittämiseen. Pelastuslaitos varautuu mm. sääolosuhteiden aiheuttamiin ääri-ilmiöihin (myrskyt, tulvat jne.)

ja toimintavalmiuden kehittämiseen huomioiden aiempaa tarkemmin myös ns. uudet uhat (väkijoukkoon kohdistettavat yksittäiset väkivallanteot ja terrorismi). Varautumisen käsittää tavanomaisten päivittäisonnettomuuksien hallinnan lisäksi suunnittelun, koulutuksen, johtamis-, toiminta- ja yhteistyökyvyn parantamisen erityis- ja häiriötilanteissa sekä kuntien kriisijohtamisen tukemisen.

Koronavirusepidemia 2020 ei ole missään vaiheessa keskeyttänyt pelastustoimintaa tai ensihoitoa ja palvelukyky sekä henkilöstötilanne ovat pysyneet riittävällä tasolla. Vuoden 2021 puolella on varauduttava epidemian mahdolliseen uuteen aaltoon. Sisäisen turvallisuuden kansallisessa riskiarviossa (SM:n julkaisu 2019:5) kuvatut terveyturvallisuuden häiriöt (mm. influenssapandemia tai muu vastaava laajalle levinnyt epidemia) on otettava painokkaammin huomioon pelastuslaitoksen varautumisessa ja toimintavalmiuden kehittämisessä.

Pohjois-Suomen pelastuslaitokset ovat perustaneet yhteisen pelastusjoukkueen (Arctic Rescue Team). Pelastusjoukkue on hyväksytty osaksi EU:n pelastuspalvelupoolia. Tähän liittyen on EU:sta saatu n. 609 t€:n rahoitus esim. laaja-alaisten metsäpalojen sammuttamiseen tarvittavaan suurtehopumppukaluston hankintaan vuonna 2021. Pohjois-Suomen pelastuslaitokset sitoutuvat toimintaan viideksi vuodeksi.

Valtakunnallisen sote-uudistuksen valmistelu jatkuu. Esitysluonnoksen mukaan Suomeen muodostetaan 1.1.2023 alkaen 21 sote-maakuntaa, joille siirrettäisiin kuntien vastuulla nykyisin olevat sosiaali- ja terveydenhuollon ja pelastustoimen tehtävät. Pohjois-Pohjanmaan sote-maakuntaan siirtyvät nykyiset Oulu-Koillismaan ja Jokilaaksojen pelastuslaitokset, joka valmistelu käynnistyy viimeistään vuoden 2021 alussa. Vuonna 2021 perustettavassa sote-maakunnan väliaikaishallinnossa on pelastustoimen edustus. Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksella on iso rooli uudistuksen pelastustoimen osiossa, mm. Pohjois-Suomen yhteistoiminta-alueen pelastuslaitosten edustaminen valtakunnallisessa valmistelussa. Valmistelutehtävät vaativat merkittävää asiantuntijaresursointia. Saman aikaisesti pelastustoimen sisältöä kehitetään valtakunnallisesti sisäministeriön vastuulla olevassa pelastustoimen suorituskykyhankkeessa.

Oulun keskuspaloaseman korvaavien Linnanmaan ja Raksilan paloasemien suunnittelu- ja rakentamishaikeudet jatkuvat. Linnanmaan paloasema valmistuu elokuussa 2021, jonka jälkeen Raksilan paloaseman väistötilat siirretään ja itse paloasema puretaan vaiheittain. Raksilan uuden paloaseman arvioidaan valmistuvan keväällä 2023. Taivalkosken kunnan keskustan alueelle sijoittuva uusi paloasema valmistuu vuoden 2021 aikana.

Ikääntyvien työntekijöiden lukumäärän kasvaessa on heidän toiminta- ja työkyvystään huolehdittava, sillä laitoksella ei juuri ole mahdollisuutta vaihtoehtoisille urapoluille.

le ja/tai työtehtävien uudelleen järjestelyille. Vuonna 2021 jatketaan toimenpiteitä, joilla pelastuslaitoksen operatiivinen toimintavalmius turvataan myös jatkossa. Työhyvinvoinnin kehittämistyötä jatketaan työhyvinvointisuunnitelman ja Kunta10-tulosten johtopäätösten mukaisesti.

Oulu-Koillismaan pelastuslaitoksen edeltäjä Oulun palolaitos täytti 100 vuotta vuonna 2020. Koronavirusepidemian takia juhluvuoden tilaisuudet päätettiin siirtää vuodelle 2021. Juhlavuoteen liittyen Oulun pelastustoimen historiikkikirja saadaan valmiiksi vuoden 2021 alkupuolella.

Toimintaympäristöanalyysi

Pelastuslaitos varautuu pelastustoimen useisiin valtakunnallisiin ICT-hankkeisiin (Erica, Kejo, Tuve, Valvontasovellus) sekä ensihoidon nykyisten ohjelmistojen ja laitteiden korvaavien sekä uusittavien järjestelmien käyttöönottoon. Näillä järjestelmillä mm. poikkeusoloihin varautuminen ja tietoturvallisuus paranevat. Uudet tietojärjestelmät edellyttävät henkilöstöresursointia ja panostusta tietoturvasuuteen, nostaan samalla myös laitoksen ICT-kustannuksia.

Pelastuslaitoksella on vaikeuksia saavuttaa joitain riskialueita sisäministeriön ohjeistamassa ajassa (ks. AVI:n Peruspalvelujen arviointi –raportti). Suurimmat ongelmat kohdistuvat Oulun keskustan pohjoispuolisten kaupunginosien 1- ja 2-luokan, Kaukovainion sekä Rukan ja Limingan 2-luokan riskialueiden saavuttamiseen. Oulun alueen ongelmat johtuvat paloasemaverkon keskeneräisyydestä, joka osaltaan korjaantuu Linnanmaan paloaseman valmistuttua alkusyksystä 2021. Linnanmaan paloaseman toimintavalmiuden ylläpito nykyisillä resursseilla on haasteellista ja edellyttää ennakkoluulottomia uusia ratkaisuja.

Päiväpaloasemien toimintaedellytyksiä pyritään kehittämään olemassa olevan rahoituksen uudella kohdistamisella osana varallaolojärjestelyistä luopumista ja korvaavilla järjestelyillä.

Pelastustoimen palveluverkoston ylläpito harvaan asutuilla alueilla on tulevaisuudessa yhä haasteellisempaa. Väestön keskittyminen kasvukeskuksiin, erityisesti Oulun seudulle, jatkuu samalla kun harvaan asutuille alueille jäävän väestön keski-ikä nousee. Ikääntyvän väestön toimintakyky heikkenee ja palvelutarpeet kasvavat samalla kun pelastustoimintaan kykenevän väestön osuus vähenee. Pelastustoiminnan palveluiden tuottaminen harva-alueilla vaatii tulevaisuudessa lisääntyvää yhteistyötä, esim. vaihtoehtoisten sammutus-menetelmien käyttöönottoa ja toimintojen kehittämistä yleisesti.

Ensihoidon tehtävämäärät ovat Oulun seudulla olleet jatkuvassa nousussa ja harvaan asuttujen alueiden tehtävämäärät ovat olleet maltillisessa laskussa. Oulun seudun ensihoitoyksiköiden määrän lisäämisen sijaan Pohjois-Pohjanmaan sairaanhoitopiiri ja Oulun kaupungin sosiaali- ja terveystoimi on kehittämässä organisaatioiden välistä sote-integraatiota. Toiminnalla tavoitellaan muun muassa päivityksellisten sote-palveluiden ja ensihoitopalvelun tarpeen vähentämistä. Koronavirusepidemian takia ensihoitopalvelun tehtävämäärät ovat laskeneet vuoden 2020 ensimmäisellä puolikkaalla, mutta tehtävämäärien ennustetaan normalisoituvan loppuvuoden aikana.

Oulun kaupungin vuodelle 2021 suunnitellut henkilöstösäästöt vaarantavat pelastuslaitoksen lakisääteisiä tehtäviä. Säästöjen toteutuessa joudutaan pelastustoimessa Oulun toimialueen 24/7-paloasemia ja maaseudun päiväpaloasemia pitämään ajoittain suljettuina, mikä johtaa vaadittavan palvelutason alitukseen. Valvova viranomaisen (Pohjois-Suomen aluehallintovirasto) tulee tarvittaessa puuttumaan tilanteeseen. Ensihoidossa ei kyetä pitämään valmiudessa sairaanhoitopiirin ensihoidon palvelutasopäätöksessä määriteltyä ensihoitoyksiköiden määrää, mikä voidaan katsoa sopimusrikkomukseksi. Lisäksi henkilöstö-säästöt hankaloittavat pelastuslaitoksen osallistumista eri hankkeisiin, kuten sote-uudistuksen valmistelu ja pelastustoimen siirtyminen, mahdollinen ensihoidon muutoshanke sekä Oulun seudun paloasemahankkeet.

Sitovat tavoitteet

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	Valvontatyö edistää yritystoiminnan jatkuvuutta vähentämällä mm. vahinko-, keskeytys- ja henkitoriskejä sekä onnettomuuksista aiheutuvia häiriöitä. - Määrävälein tehtävä valvonta toteutuu 100 %:sti.

Vetovoimainen Oulu on pohjoisen luonnon ja kulttuurin kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Mahdollistamme ihmisten kohtaamisen ja yhteisöllisen toiminnan. Luomme yhdessä uutta. Olemme Euroopan kulttuuripääkaupunki 2026.</i>	Pelastuslaitos neuvoo osaltaan turvallisen yleisötapahtuman järjestämisessä ja valvoo palo- ja henkilöturvallisuuden toteutumista kokoontumistiloissa ja yleisötapahtumissa yhdessä toiminnanharjoittajien kanssa.

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>	Pelastuslaitos edistää toiminnallaan turvallisen elinympäristön toteutumista. - Turvallisuusviestintä tavoittaa vähintään 10 % alueen asukasmäärästä. Lapsille ja nuorille kohdennettava turvallisuusviestintä toteutuu vähintään 50 %:sti. - Pelastustoiminnan ja ensihoidon palvelut ovat tehokkaat ja tavoittavat onnettomuustilanteen vaaditussa ajassa (riskialueiden tavoittamisen tot.%) -- -Pelastustoimen toimintavalmiusaika I-lk riskiruudut toteuma 70 % (tavoite 50 %9; II-lk riskiruudut tot. 80 %, (tav. 50 %; III-lk riskiruudut tot. 99 %, (tav. 50 %). - Ensihoidon palvelutuotanto täyttää ensihoidon yhteistoimintasopimuksen mukaiset velvoitteet.

Oulun kaupungin tapa toimia

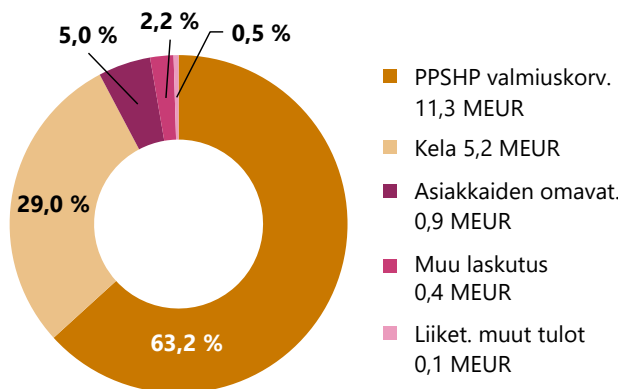
STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Järjestämme palvelut taloudellisesti, sosiaalisesti ja ympäristöllisesti kestäväällä tavalla. Olemme osaava ostaja ja vastuullinen omistaja.</i>	Hyvällä talouden seurannalla ja toimintoja sopeuttamalla/ tehostamalla tuotamme palvelutasopäätöksen palvelut ja samalla pysymme pelastustoimen osalta valtakunnallisesti kolmen edullisimman pelastuslaitoksen joukossa. - Palvelutasopäätöksen tavoitteet toteutuvat. - Pelastustoimen kuntien maksuosuus €/as alle valtakunnan keskiarvon.

Palveluiden järjestäminen

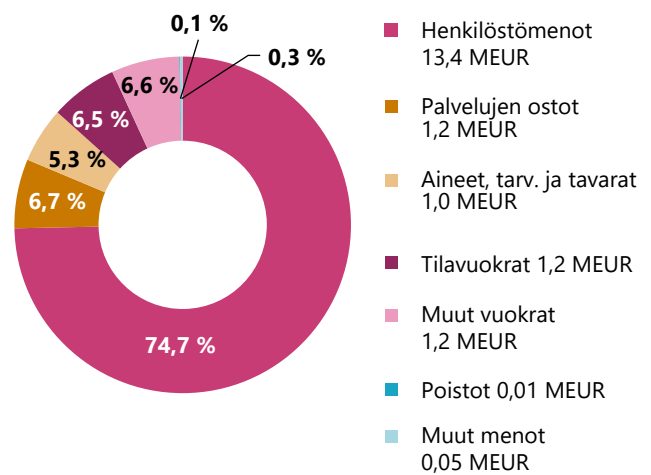
Pelastustoimen tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaa kehitetään pelastustoimen palvelutasopäätöksen 2021-2024 sekä vuosittaisen valvontasuunnitelman mukaisesti.

Ensihoidon tulosalueen palveluja tuotetaan ja toimintaan kehitetään pelastuslaitoksen ja PPSHP:n tekemän yhteistoimintasopimuksen sekä PPSHP:n ensihoidon palvelutasopäätöksen mukaisesti.

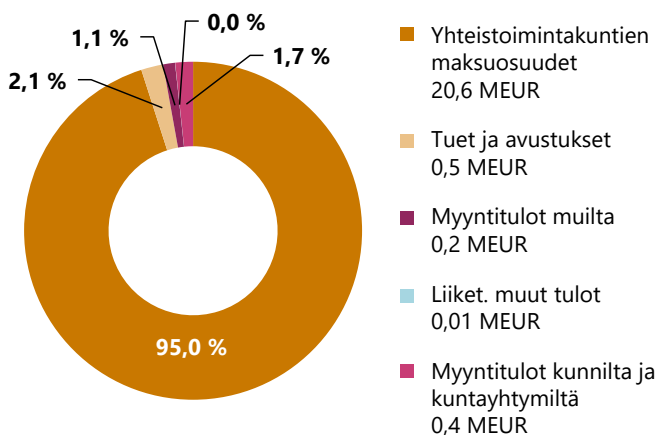
ENSIHOIDON TULOT TA2021, YHT. 17,9 MEUR

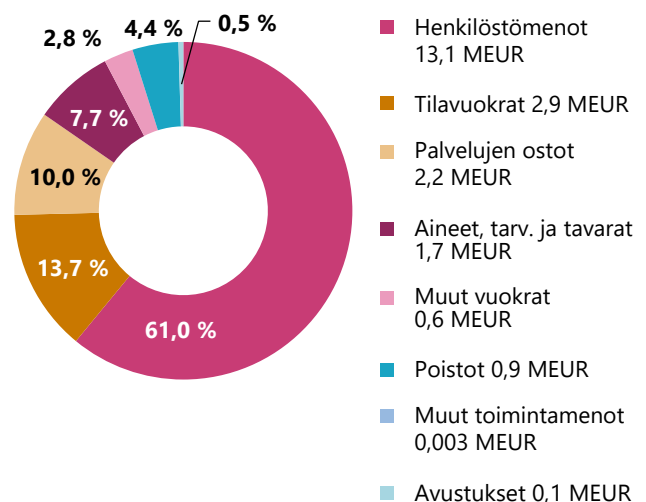
ENSIHOIDON MENOT TA2021, YHT. 17,9 MEUR

PELASTUSTOIMEN TULOT TA2021, YHT. 21,6 MEUR

PELASTUSTOIMEN MENOT TA2021, YHT. 21,6 MEUR

Kehittäminen

Päivittäistoiminnan ohella sote-uudistuksen valmistelu ja pelastustoimen siirtyminen, mahdollinen ensihoidon muutoshanke, valtakunnalliset ICT-hankkeet ja uudet paloasemahankkeet tulevat sitomaan pelastuslaitoksen resursseja. Laitoksen panostus Oulun kaupungin yleisiin kehittämishankkeisiin pidetään minimaalisena.

Pohjois-Suomen pelastuslaitosten yhteisen pelastusjoukkueen (Arctic Rescue Team) toiminnan kehittäminen ja suurtehopumppuhankkeen läpivienti.

Ensihoidon tulosalue osallistuu TSR:n ”Ensihoitajien fyysisen toiminta- ja työkyvyn arviointi ja edistäminen työuran kaikissa vaiheissa”-hankkeeseen tarvittavalla työpanoksella ja tarpeen mukaan PPSHP:n alueen SOTE-integraatiohankkeisiin, joista viimeisimpänä Oulun kaupungin hyvinvointipalvelun ja PPSHP:n integraatiohanke. Pelastuslaitos osallistuu PPSHP:n alueen ensihoitopalvelun varautumissuunnitteluun, jossa kehitetään yhdenmukaisia malleja erilaisten riskiskenaarioiden varalle päivittäistoinnassa, päivittäistoiminnan ruuhkatilanteissa sekä kehitetään ensihoitopalvelun varautumista poikkeusolojen varalle. Ensihoidon tulosalue osallistuu PPSHP ensihoidon laatu- ja potilasturvallisuustyöryhmän toimintaan.

Talous

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos on monikunnallinen, voittoa tavoittelematon liikelaitos, jonka taloutta seurataan ja arvioidaan erikseen kahden tulosalueen, pelastustoimen ja ensihoidon, osalta. Pelastustoimen kustannuk-

sista vastaavat pelastustoimen 13 yhteistoimintakuntaa kukin asukaslukunsa mukaisella maksuosuudella. Ensihoidon nettokustannuksista vastaa PPSHP valmiuskorvauksellaan.

Pelastuslaitoksen talousarviovuoden 2021 liikevaihdoksi muodostuu noin 39 M€ (TAM20 36,1 M€). Kun liikevaihtoon lisätään avustus-, käyttömaisuuden luovutus- ja muut tulot, nousevat laitoksen kokonaistulot 39,5 M€:oon, joka on sama kuin laitoksen menot. Liikeyljäämäksi muodostuu 0 €, joka on valtuustoon nähden sitova tavoite.

Pelastustoimen tuloista (21,6 M€) suurimman osan muodostaa yhteistoimintakuntien maksuosuustulot 20,6 M€ (95 %), menoista suurimmat ovat henkilöstökulut 13,1 M€ (61 % kaikista menoista), aineet ja tarvikkeet sekä palvelujen ostot 3,8 M€ ja kiinteistövuokrat 2,9 M€. Vaalan kunnan siirtyminen aiheuttaa 0,3 M€:n menojen lisäyksen, kun Vaalan kunnan asukasluvun mukainen maksuosuustulojen lisäys on 0,2 M€.

Ensihoidon tulot (17,9 M€) muodostuvat PPSHP:n valmiuskorvauksesta 11,3 M€, Kelakorvauksista 5,2 M€ sekä omavastuu- ja muista laskutustuloista 1,4 M€. Ensihoidon menoista suurimmat ovat henkilöstökulut 13,4 M€, aineet ja tarvikkeet sekä palvelujen ostot 2,2 M€ ja kiinteistövuokrat 1,2 M€.

Suunnitelmavuosina 2021-2022 pelastuslaitoksen leasingvuokramenot jatkavat kohoamistaan samalla kun poistot eivät vähene samassa suhteessa. Laitoksen investoinnit on vuodesta 2017 alkaen rahoitettu leasingrahoituksella.

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	34 751	36 071	36 382	38 996	39 578	39 878
Investoinnit (netto)	50	110	110	2 360	1 380	1 350
Kannattavuus						
Liikeyljäämä (1 000 €)	-4 908	-1	437	0	0	0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Alueen väestömäärä	292 081	293 200	293 200	297 500	299 000	300 500
Pelastustoimen hälytykset	5 090	4 200	4 300	4 500	4 500	4 600
Valvontasuunnitelman mukaiset palotarkastukset	1 150	1 340	850	1 186	1 155	1 136
Turvallisuusviestintätättilaisuudet,	462	550	150	450	460	470
joissa tavoitettu henkilöä	30 077	38 700	9 600	29 000	29 500	30 000
Pelastustoimen maksuosuus €/as	63	65	65	70	71	70
Ensihoidon tehtävät	50 429	55 176	49 713	51 600	52 600	53 600

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Pelastuslaitoksen henkilöstön koulutussuunnitelma vuodelle 2021 valmistuu vuoden 2020 aikana noudattaen aiempien vuosien linjauksia. Valmiusorganisaatiossa avoimiksi tulevat operatiiviset virat ja toimet on täytettävä, eikä luonnollista poistumaa voida hyödyntää. Vaalan kun-

ta on vuodesta 2017 alkaen kuulunut Pohjois-Pohjanmaan maakuntaan ja näillä näkymin Vaalan kunnan pelastustoimi siirtyy Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitokselle 1.1.2021.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	333	353	388	413	413	415
Tilapäiset	93	64	65	33	32	32
Yhteensä	426	417	453	445	444	447
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	20	26	20	27	27	27
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	446	443	473	472	471	474
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-24 901	-19 898	-19 631	-20 317	-20 410	-20 512
Henkilösivukulut	-4 018	-4 271	-4 219	-4 767	-4 789	-4 810
Yhteensä	-28 918	-24 169	-23 850	-25 085	-25 199	-25 323
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-1 096	-1 206	-1 208	-1 208	-1 208	-1 208
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaapalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	-218	-257	-255	-255	-255	-255
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-30 232	-25 632	-25 313	-26 548	-26 662	-26 786

Investoinnit

Vuonna 2021 pelastustoimi siirtyy investointien leasingrahoituksesta omaan rahoitukseen avustuksien hyödyntämiseksi. Pelastustoimen raskaaseen kalustoon on saatavissa palosuojelurahaston avustuksia. Öljyntorjuntakaluston hankintaan pelastustoimi on saanut avustuksia öljynsuojarahastolta 80-100 % kalustosta riipuen sekä avustuksia käyttötalousmenoihin. Öljynsuojarahaston kesän 2020 ilmoituksen mukaan se pystyy rahoittamaan vuosina 2020-2022 vain jo ennakkopäätöksiensä mukaiset investoinnit ja avustusten saaminen käyttötalouden

kustannuksiin on epävarmaa. Ensihoidon investoinnit rahoitetaan edelleen leasingrahoituksella.

Talousarviovuonna 2021 pelastustoimen investointimenoiksi arvioidaan 2,6 M€. Investointien rahoitusosuuksiin ja luovutustuloiksi arvioidaan 0,3 M€. Suurimmat investoinnit ovat Oulun puomitikasauton hankinta (1 M€) sekä Linnanmaan ja Taivalkosken paloasemien AV-laitteet ja kalusteet (1,2 M€).

Irtain käyttöomaisuus: pelastustoimen kalustoinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot			350	2 595	2 350	1 650
Rahoitusosuudet			240	235	970	300
Luovutustulot			107	5	30	220

Irtain käyttöomaisuus: ensihoidon kalustoinvestoinnit

1 000 €	Kokonaiskustannus	Edellinen käyttö	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Menot						
Rahoitusosuudet						
Luovutustulot			30	30	30	30

Leasingit

Leasing-hankinnat pelastustoimi

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kokonaismeno **)	3 252	1 285			
Vaikutus käyttötalouteen ***)	419	533	716	875	750

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Leasing-hankinnat ensihoito

1 000 €	Edellinen käyttö *)	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
Kokonaismeno **)	1 701	1 005	1 035	1 075	1 150
Vaikutus käyttötalouteen ***)	590	518	700	827	975

*) Edellinen käyttö = toteutuneet tulot ja menot ennen vuotta 2020

**) Uuden leasing-hankinnan kokonaisarvo kirjataan sille vuodelle, jona leasing-sopimus on tehty

***) Leasing-sopimusten vuotuiset käyttötalousmenot yhteensä

Oulun kaupunki

Oulu-Koillismaan pelastusliikelaitos

TULOSLASKELMA 1 000 €	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
LIIKEVAIHTO	34 751	36 071	36 382	38 996	39 578	39 878
Valmistus omaan käyttöön	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut tuotot	692	650	579	546	571	761
Tuet ja avustukset kunnalta	45	0	0	0	0	0
Materiaalit ja palvelut						
Aineet, tarvikkeet ja tavarat						
Ostot tilikauden aikana	-2 357	-2 394	-2 631	-2 612	-2 670	-2 651
Varastojen lis. (+)/väh.(-)	0	0	0	0	0	0
Palvelujen ostot	-2 776	-3 152	-2 852	-3 357	-3 168	-3 281
Materiaalit ja palvelut yht.	-5 133	-5 546	-5 483	-5 969	-5 838	-5 932
Henkilöstökulut						
Palkat ja palkkiot	-25 996	-21 104	-20 839	-21 526	-21 619	-21 721
Henkilösivukulut						
Eläkekulut	-3 553	-3 785	-3 664	-3 926	-3 925	-3 943
Muut henkilösivukulut	-683	-743	-809	-1 096	-1 118	-1 122
Henkilöstökulut yht.	-30 232	-25 632	-25 313	-26 548	-26 662	-26 786
Poistot ja arvonalentumiset						
Suunnitelman muk. poistot	-1 060	-684	-798	-961	-887	-801
Arvonalentumiset	0	0	0	0	0	0
Liiketoiminnan muut kulut	-3 972	-4 860	-4 929	-6 064	-6 761	-7 119
LIIKKEYLIJÄÄMÄ (-ALIJÄÄMÄ)	-4 908	-1	437	0	0	0
Rahoitustuotot ja -kulut						
Korkotuotot	0	0	0	0	0	0
Muut rahoitustuotot	3	2	2	1	1	0
Kunnalle maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Muille maksetut korkokulut	0	0	0	0	0	0
Korvaus peruspääomasta	0	0	0	0	0	0
Muut rahoituskulut	0	0	0	0	0	0
Rah.tuotot ja -kulut yht.	2	2	2	1	1	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN SATUNNAISIA ERIÄ	-4 906	1	438	1	1	0
Satunnaiset tuotot ja -kulut						
Satunnaiset tuotot	0	0	0	0	0	0
Satunnaiset kulut	0	0	0	0	0	0
YLI-/ALIJÄÄMÄ ENNEN VARAUKSIA	-4 906	1	438	1	1	0
Poistoeron lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Vapaaeht. varausten lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
Rahastojen lis.(-)/väh.(+)	0	0	0	0	0	0
TILIKAUDEN YLI-/ALIJÄÄMÄ	-4 906	1	438	1	1	0

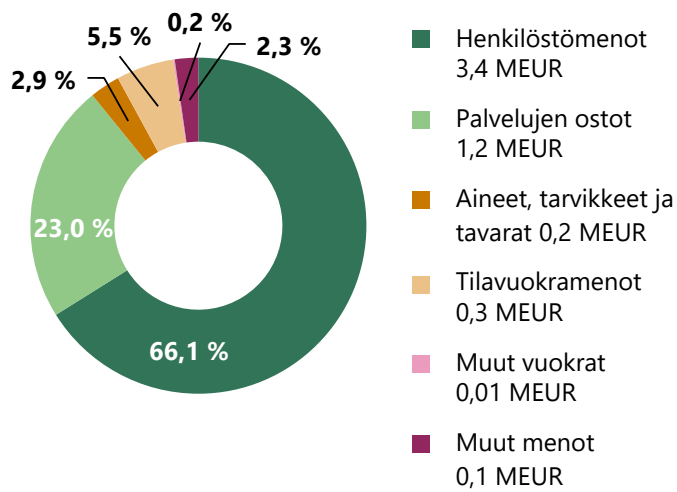
10.7 Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos

Toiminnan kuvaus

Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitos vastaa kunnan tehtäväksi lainsäädännöllä määräytyistä ympäristöterveydenhuollon, eläinlääkintähuollon sekä ympäristönsuojelun viranomaistehtävistä seitsemän sopimuskunnan alueella. Tehtävien hoitamisen perusteena on kuntien välinen yhteistoimintasopimus. Yli-lin suuralueen tarvit-

semat eläinlääkintähuoltopalvelut ostetaan erilliseen sopimukseen perustuen Oulunkaaren ympäristöpalvelut –yksiköltä. Päätöksentekooelimenä toimii sopimuskuntien luottamushenkilöistä koostuva liikelaitoksen johtokunta. Ympäristötoimi on osa yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut -palvelualueetta.

MENOT (ennen liikeylijäämää pl.poistot) TA2021, yht. 5,2 MEUR

Toimintasuunnitelma

Toimintasuunnitelma 2021

Ympäristötoimen viranomaistehtävät on määrätty lainsäädännössä ja valtion keskusvirastojen ohjeistuksessa. Laissa määrättyjen tehtävien hoitaminen turvataan tehtävien priorisoinnilla ja riittävällä henkilöstömäärällä. Keskeistä on tasapuolisten palvelujen turvaaminen koko toimialueelle. Ympäristötoimen toimintaa koskeva kuntien välinen yhteistoimintasopimus on voimassa vuoden 2020 loppuun saakka. Ympäristötoimi valmistelee uuden sopimusluonnoksen vuosille 2021-2024, joka käsitellään johtokunnassa elokuussa 2020.

Ympäristönsuojeluyksikössä toiminnassa keskeistä on viranomaistehtävien joustava ja tehokas hoitaminen. Erityistä huomiota kiinnitetään lupakäsittelyyn ja ympäristöoikeuden mukanaan tuomiin muutoksiin. Valvonnan painopiste on valvontasuunnitelman mukaisessa toiminnassa sekä äkillisesti esille tulevissa ongelmakohteissa. Ilmanlaadun seuranta jatketaan toimintakauden 2017–2021 kattavan sopimuksen mukaisesti. Ympäristönsuojeluyksikkö vastaa kaupungin ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten seurannasta sekä toimenpiteiden toteutumisen edistämisestä. Kaupunkiorganisaation toimenpiteet ympäristöohjelman toteuttamiseksi kootaan vuosittaiseen ympäristöohjelman vuosiraporttiin ja ympäristötaloudelliset tunnusluvut raportoidaan kaupunginhallituksen tilinpäätöksen liitteenä.

Ympäristöterveydenhuollon toiminnallisena tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Elintarvikevalvonnan painopisteenä on varmistaa, että valvontakohteilta edellytetyt toimenpiteet on tehty annetuissa aikatauluissa. Tämä huomioidaan erityisesti elintarviketurvallisuuteen vaikuttavien olosuhteiden, puhtaana- ja kunnossapidon valvonnassa. Painopisteenä on elintarvikkeiden markkinoinnin ja elintarviketietojen oikeellisuuden valvonta. Elintarvikkeiden laadun seurannassa kartoitetaan patogeenisten mikrobien esiintymistä lihatuotteissa. Terveysturvallisuuden mukaisessa valvonnassa arvioidaan tunnistaako toiminnanharjoittaja toimintansa terveyshaittaa aiheuttavat riskit ja seurataanko näihin vaikuttavia tekijöitä. Painopisteenä ovat elinympäristön terveyshaittojen tunnistaminen ja ennaltaehkäisy viranomaisten välisenä yhteistyönä. Painopisteisiin kuuluu edelleen myös lausuntojen antaminen ympäristö- ja rakennusluvista ympäristöstä aiheutuvien terveyshaittojen estämiseksi jo suunnittelussa ja päätöksenteossa. Tupakkalain mukaisen valvonnan tavoitteena on tupakoinnin ja tupakan myynnin väheneminen. Valvonnan painopisteenä on toiminnanharjoittajien omavalvonnan toimivuuden tukeminen ja yhteistyö ehkäisevän päihdetyön kanssa sekä laittoman kaupan ehkäisy viranomaisten välisenä yhteistyönä.

Eläinlääkintähuollon toimintavarmuuteen kiinnitetään edelleen huomiota, jotta tuotanto- että lemmikkieläinten kiireinen eläinlääkintäapu ja peruseläinlääkintähuolto sekä viranomaistehtävät tuotetaan laadukkaasti. Toiminnassa noudatetaan johtokunnan hyväksymää eläinlääkintähuoltosuunnitelmaa.

Toimintasuunnitelma 2022–2023

Ympäristönsuojelussa painopiste säilyy lakisäätteisissä tehtävissä. Lupien joustava valmisteluun ja valvontatehtävien hoitoon kiinnitetään erityistä huomiota. Ympäristöohjelman ja ilmastositoumusten toimeenpanoa jatketaan yhteistyössä hallintokuntien kanssa.

Ympäristöterveydenhuollossa kuntalaisten hyvinvoinnin kannalta keskeisenä tavoitteena on ruokamyrkytysten ennaltaehkäisy ja talousveden laadun turvaaminen. Valvontaa jatketaan valvontasuunnitelman mukaisesti ja valvonnan voimavarat kohdennetaan johtokunnan hyväksymille painopistealueille. Eläinlääkäripalvelujen tarpeeseen vaikuttavat yksityinen palveluntarjonta, maatalouden rakennemuutos, tuotantoeläintilojen määrän väheneminen ja keskittyminen yhä suurempiin yksiköihin sekä hevostilojen määrän kasvu.

Toimintaympäristöanalyysi

Kuntien taloudellinen tilanne vaikuttaa oleellisesti myös ympäristötoimen talouteen jatkossa. Vuonna 2021 kuntien talouteen vaikuttaa erityisesti vuoden 2020 aikana koronaepidemian takia asetetut poikkeusolot ja tästä aiheutunut talouden kiristyminen. Näin ollen tehtävien priorisointiin sekä koko toimialan tehtävien läpikäymiseen joudutaan kiinnittämään erityistä huomiota. Tärkeää on lakisäätteisien tehtävien hoitaminen siten, etteivät asiakkaiden lupaprosessit kestä kohtuuttoman kauan. Samoin eläinlääkintähuollon toimivuus tulee turvata myös jatkossa.

Ympäristötoimen toimialue on laaja käsittäen sekä teollistuneita, palvelujen tuottamiseen keskittyneitä, että maatalousvaltaisia alueita. Elinkeinorakenne aiheuttaa ympäristötoimen osaamiselle ja ammattitaidolle erityisiä haasteita. Elinkeinoelämän taloudellinen tilanne vaikuttaa yritysten toimintaan, mikä osaltaan lisää lupa- ja valvontatoimien tarvetta.

EU:n tuomat lainsäädäntövaateet ja uusien lakien voimaantulo vaikuttavat koko ympäristötoimen toimialueen palveluihin. Tämä edellyttää selkeästi työn tuottavuuden lisäämistä sekä uusien toimintatapojen käyttöönottoa.

Sitovat tavoitteet

Ympäristötoimen kaupunginvaltuuston nähden sitovat toiminnalliset tavoitteet sisältyvät kahteen kaupunkistrategian painopistealueeseen: ”Elinvoimainen Oulu kasvaa

ja kansainvälistyy” ja ”Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki”.

Elinvoimainen Oulu kasvaa ja kansainvälistyy

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Edistämme yritysten menestymistä ja tarjoamme kasvua tukevan ympäristön. Työ löytää tekijänsä.</i>	Tarkoituksenmukaiset ja asiakaslähtöiset palvelut <ul style="list-style-type: none"> - Viranomaisluvut ja ilmoitukset käsitellään hyvän hallinnon periaatteita noudattaen viivytyksettä niille asetetuissa tavoiteajoissa - Elinkeinoelämän viranomaisvalvonta toiminnan edellyttämällä tasolla ja valvontatoimet on suunnattu säännöksissä ja määräyksissä asetettujen tavoitteiden ja toimenpiteiden toteutumiseksi

Pitovoimainen Oulu on hyväntuulinen korkean osaamisen kaupunki

STRATEGISET LINJAUKSET	SITOVA TAVOITE JA MITTARI
<i>Hyvinvointi kuuluu kaikille. Kannustamme aktiiviseen ja liikunnalliseen elämäntapaan ja löydämme mahdollisuuksia hyvinvointiaktiivisuudesta. Olemme turvallinen ja lapsiystävällinen kaupunki.</i>	Terveydelle turvalliset elintarvikkeet ja talousvesi. <ul style="list-style-type: none"> - Talousveden ja elintarvikkeiden laatu hyvä / ei yhtään vesi- tai elintarvikevälitteistä epidemiaa

Palveluiden järjestäminen

Ympäristötoimen palveluverkkoon tai palveluverkon toimintaan ei ole suunnitteilla muutoksia. Viranomaistoinnot sijaitsevat Ympäristötalossa ja eläinlääkintähuolto Oulussa Poratiellä sekä Muhoksella.

Kehittäminen

Ympäristötoimella ei ole suunniteltuja kehittämistoimia tai ulkoista rahoitusta saavia hankkeita talousarviovuodelle 2021 ja taloussuunnitelmakaudelle 2022–2023.

Talous

Keskeiset talouden tunnusluvut omistajaohjauksen näkökulmasta

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Toiminnan laajuus (1 000 €)						
Liikevaihto	4 582	5 159	4 763	5 219	5 256	5 289
Investoinnit	13	0	0	0	0	0
Kannattavuus						
Liikelyläämä (1 000 €)	0	0	0	0	0	0

Liikelaitoksen omaa toimintaa kuvaavat tunnusluvut

TUNNUSLUVUT	TP2019	TA2020 +muutokset	ENNUSTE 2020	TA2021	TS2022	TS2023
Bruttomenot	4 630	5 159	4 801	5 219	5 256	5 289
Asiakastulot	1 406	1 274	1 378	1 366	1 403	1 404
Nettomenot (kuntien maksuosuus)	3 224	3 885	3 423	3 853	3 853	3 885
Ylijäämä	0	0	0	0	0	0
Bruttomenot/as	18,49	20,63	19,01	20,66	20,81	20,94
Nettomenot/as	12,87	15,53	13,55	15,26	15,26	15,38

Henkilöstö- ja koulutussuunnitelma

Työntekijöiden määrän arvioidaan pysyvän samalla tasolla. Eläinlääkintähuollossa on ollut vuoden 2020 ajan määrääkainen valvontaeläinlääkärin virka. Virka on osoittautunut tarpeelliseksi ja syksyllä 2020 on tarkoitus perustaa vakinainen virka. Kunta saa täysimääräisen korvauksen valvontaeläinlääkärin palkkakustannuksista valtiolta. Eläkepoistuma vuosina 2020–2022 on arviolta kahdeksan henkilöä. Poistumaa ei voida hyödyntää säästötoimenpiteenä. Lakisääteisten tehtävien lisääntyminen ja sisältömuutokset ovat viime vuosina lisänneet työn määrää. Virkojen vakinaistamisessa ja määräaikaisten palkkaami-

nessa toimitaan kaupungin virkojen täyttökierroa koskevien linjausten mukaisesti.

Lainsäädännön muutokset vaativat erityisasiantuntijoista koostuvassa organisaatiossa ammattitaidon ylläpitämistä ja muuttuvan lainsäädännön omaksumista, mikä on huomioitu henkilöstön koulutussuunnitelmissa. Koulutustarjontaa on etäkoulutuksina ja webinaareina on lisääntynyt, mikä mahdollistaa useamman työntekijän osallistumisen koulutusbudjetin rajoissa.

	TP2019	TAM2020	ENN2020	TA2021	TS2022	TS2023
HTV (palkallinen työpanos)						
Vakituiset	45	54	50	54	54	54
Tilapäiset	10	3	7	3	3	3
Yhteensä	55	57	57	57	57	57
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	55	57	57	57	57	57
HENKILÖSTÖKUSTANNUKSET 1000€						
Palkat ja palkkiot	-2 454	-2 621	-2 583	-2 707	-2 722	-2 735
Henkilösivukulut	-646	-699	-687	-727	-728	-730
Yhteensä	-3 099	-3 320	-3 269	-3 434	-3 450	-3 465
Informatiiviset tiedot: Toimeksiantosuhteet						
Palkat ja palkkiot						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-15	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Henkilösivukulut						
Vapaalokuntalaiset ja toimenpidepalkkaiset	0	0	0	0	0	0
Omais- ja perhehoitajat	0	0	0	0	0	0
Työllistetyt ja kesätyöntekijät	-3	0	0	0	0	0
Arpeetti	0	0	0	0	0	0
Kaikki yhteensä	-3 117	-3 320	-3 269	-3 434	-3 450	-3 465

Investoinnit

Ympäristötoimella ei ole suunnitteilla investointeja rakennuksiin, kiinteisiin rakenteisiin, laitteisiin, irtaimistoon tai ICT-järjestelmiin talousarviovuodelle 2021 ja taloussuunnitelmakaudelle 2022–2023.

Leasing

Eläinlääkintähuoltoon on hankittu röntgenlaite vuoden 2020 aikana. Hankinnassa on hyödynnetty leasing-rahoitusta.

11 Oulu-konsernille asetetut tavoitteet

11.1 Koko konsernia koskevat tavoitteet

Kaupungin talousarviossa esitetään merkittävimpien tytäryhteisöjen ja avustusta saavien tytäryhteisöjen tulevan toiminnan taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut. Oulun kaupunginvaltuusto seuraa talouden kehitystä kaupungin talousseurannan yhteydessä. Tytäryhteisöt ovat velvollisia raportoimaan talouden toteutumisesta kolme kertaa vuodessa neljännesvuosiseurantojen yhteydessä sekä tilinpäätöksen yhteydessä. Talousarviossa ja tilinpäätöksessä esitetyt taloutta kuvaavat tulokset ja tunnusluvut eivät sido oikeudellisesti tytäryhteisöjä.

Oulun kaupungin tytäryhteisölle on asetettu omistajapolitiittisissa linjauksissa (KV 29.1.2018 § 5) toimintaa kuvaavat

tavoitteet. Tavoitteet on johdettu kaupungin strategiasta ja strategian toteuttamishjelmista. Omistajapolitiittisissa linjauksissa asetettujen tavoitteiden toteutumisesta raportoidaan vähintään kerran vuodessa tytäryhteisöraportin yhteydessä.

Konsernijohto antaa vuosittain tilinpäätöksessä selonteon konsernivalvonnan järjestämisestä, missä on arvioitu myös konsernitavoitteiden toteutuminen. Konsernijohtoon arviointi perustuu yhtiöiden toiminnan ja talouden jatkuvaan seurantaan eri omistajaohjausvälineiden kautta.

11.2 Tytäryhtiöt

11.2.1 Oulun Energia -konserni

Energia-konserni

Taloustiedot 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	322 333	235 360	220 437
Liikevoitto, t€	41 750	25 978	29 684
Tilikauden voitto/tappio, t€	26 578	9 582	14 418
Tase, t€	1 077 555	1 164 507	1 050 000
Investoinnit, t€	143 949	98 599	35 897
SIPO-%	6	3	4
Omavaraisuusaste, %	52	49	54

Oulun Energia Oy

Taloustiedot 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	247 449	178 653	169 903
Liikevoitto, t€	27 896	13 158	19 538
Tilikauden voitto/tappio, t€	17 829	7 014	10 089
Tase, t€	976 160	1 091 226	1 030 655
Investoinnit, t€	131 976	86 427	26 777
SIPO-%	5	3	3
Omavaraisuusaste, %	56	53	55

11.2.2 Oulun Satama Oy

1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	7 819	6 465	6 987
Liikevoitto, t€	227	-1 051	-608
Tilikauden voitto/tappio, t€	5	-398	-203
Tase, t€	52 935	48 798	46 019
Investoinnit, t€	1 800	160	50
SIPO-%	1	neg.	neg.
Omavaraisuusaste, %	60	62	65

11.2.3 Kiertokaari Oy

Taloustiedot 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	15 596	15 881	15 071
Liikevoitto, t€	1 643	271	687
Tilikauden voitto/tappio, t€	1 204	52	341
Tase, t€	19 829	18 592	18 716
Investoinnit, t€	1 000	1 534	2 400
SIPO-%	16	2	4
Omavaraisuusaste, %	63	60	56

11.2.4 Nallikari Seaside Oy

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	1 817	1 740	1 820
Liikevoitto, t€	331	370	350
Tilikauden voitto/tappio, t€	212	324	300
Tase, t€	4 634	4 139	4 100
Investoinnit, t€	168	90	150
SIPO-%	7	7	7
Omavaraisuusaste, %	48	53	50

11.2.5 Sivakka-konserni

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	57 360	57 988	58 870
Liikevoitto, t€	7 132	10 501	9 800
Tilikauden voitto/tappio, t€	3 554	5 819	5 700
Tase, t€	327 340	343 275	357 000
Investoinnit, t€	26 600	20 000	27 000
SIPO-%	2	3	3
Omavaraisuusaste, %	35	35	35

11.2.6 Potential Toimitilat Oy

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	1 983	2 100	2 319
Liikevoitto, t€	400	105	225
Tilikauden voitto/tappio, t€	252	0	0
Tase, t€	12 349	15 190	15 097
Investoinnit, t€	232	3 016	200
SIPO-%	4	1	2
Omavaraisuusaste, %	94	76	77

11.2.7 Oulun Pysäköinti Oy

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	4 483	3 121	3 872
Liikevoitto, t€	1 256	-180	514
Tilikauden voitto/tappio, t€	687	-602	145
Tase, t€	76 692	68 471	67 930
Investoinnit, t€	-95	143	96
SIPO-%	2	neg.	1
Omavaraisuusaste, %	67	74	75

11.2.8 Oulun Kaupunginteatteri Oy

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€ (lipputulot + vuokratulot)	1 391	600	961
Tuet ja avustukset, t€	7 051	7 514	7 366
Liikevoitto, t€	50	249	-242
Tilikauden voitto/tappio, t€	28	226	-265
Tase, t€	3 104	3 130	2 820
Investoinnit, t€	63	75	55
Omavaraisuusaste, %	36	41	35

11.2.9 ScanLab Oy

Yhtiö on myyty 25.8.2020.

11.2.10 Työterveys Virta Oy

Työterveys Virta Oy:n tietoja ei esitetä, koska kaupungin-hallitus päätti 11.1.2021 yhtiön myynnistä.

11.2.11 Oulun Tuotantokeittiö Oy

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Liikevaihto, t€	6 720	9 597	16 000
Liikevoitto, t€	301	-103	200
Tilikauden voitto/tappio, t€	232	-177	50
Tase, t€	10 799	11 200	11 000
Investoinnit, t€	455	250	250
SIPO-%	3	neg.	0
Omavaraisuusaste, %	15	16	17

11.3 Kuntayhtymät

11.3.1 OSAO-konserni

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Toimintatuotot, t€	90 036	86 969	87 000
Toimintakulut, t€	78 714	80 874	79 950
Toimintakate, t€	11 322	5 582	7 050
Vuosikate, t€	11 262	5 535	7 000
Tilikauden yli-/alijäämä, t€	3 089	-578	0
Investoinnit, t€	8 404	10 534	10 000
Tase, t€	135 777	135 000	135 000
Omavaraisuusaste, %	69	69	69

11.4 Säätiöt

11.4.1 Oulun Palvelusäätiö

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Toimintatuotot, t€	13 615	12 300	11 900
Toimintakulut, t€	13 405	12 200	11 900
Tuotto/kulujäämä, t€	210	100	0
Yleisavustukset, t€	10	0	0
Tilikauden yli/alijäämä, t€	69	0	0
Investoinnit, t€	600	0	0
Tase, t€	8 285	8 000	8 000
Omavaraisuusaste, %	57	55	55

11.4.2 Oulun musiikkijuhlasäätiö

Taloustavoitteet 1 000€	TP 2019	ENNUSTE 2020	BUDJETTI 2021
Toimintatuotot, t€	283	80	160
Toimintakulut, t€	607	350	410
Tuotto/kulujäämä, t€	-324	-270	-250
Yleisavustukset, t€	294	270	250
Tilikauden yli/alijäämä, t€	-30	0	0
Investoinnit, t€	0	0	0
Tase, t€	15	15	15
Omavaraisuusaste, %	neg.	neg.	neg.

LIITTEET

Liite 1. Väestö – Oulu

OULU															
- väestö 1.1.2020															
- väestösuunnite vuosille 2024 ja 2029															
SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
1 Keskusta	2020	122	177	318	617	425	244	500	3 833	8 358	10 987	4 712	2 356	749	21 258
	2024	98	157	317	572	399	236	509	3 327	7 837	11 675	5 186	2 904	780	21 904
	2029	90	144	290	525	348	203	506	3 475	8 012	12 102	5 853	3 578	891	23 011
2 Höyhtyä	2020	75	136	280	491	524	252	319	1 006	3 258	4 613	2 047	1 030	380	9 252
	2024	54	127	256	438	504	235	347	884	3 103	4 881	2 312	1 284	411	9 600
	2029	52	123	248	424	428	210	349	802	2 960	5 092	2 405	1 603	476	9 709
3 Oulunsuu	2020	60	112	279	451	465	273	247	758	2 776	4 130	1 548	683	161	7 872
	2024	58	99	262	419	462	257	250	641	2 546	4 079	1 708	858	223	7 817
	2029	53	90	239	383	359	203	249	600	2 306	4 000	1 852	1 008	295	7 645
4 Kauko- valnio	2020	49	99	217	365	291	141	271	1 090	2 799	3 361	1 257	561	156	6 776
	2024	48	98	203	349	275	137	274	1 064	2 761	3 487	1 368	641	169	6 953
	2029	53	107	223	383	228	96	266	1 190	2 841	3 764	1 422	821	208	7 350
5 Nuotta- saari	2020	10	21	34	65	31	18	49	557	1 030	980	268	102	24	1 968
	2024	17	28	37	83	49	23	46	610	1 196	1 138	405	183	38	2 354
	2029	20	33	43	95	53	35	61	843	1 449	1 236	509	250	52	2 833
6 Kaakkuri	2020	222	389	975	1 586	1 849	833	641	1 266	7 001	7 816	1 200	439	112	15 191
	2024	128	272	652	1 052	1 683	958	834	1 347	6 537	7 887	1 392	715	204	15 154
	2029	117	249	595	961	1 130	789	808	1 375	5 671	7 854	1 567	875	296	14 484
7 Maikkula	2020	75	159	411	645	678	363	356	475	2 877	4 634	1 401	401	67	8 552
	2024	63	150	330	543	561	325	328	463	2 585	4 513	1 631	549	82	8 364
	2029	57	136	299	493	416	249	320	460	2 204	4 327	1 874	742	104	8 139
8 Tuira	2020	77	143	232	452	309	135	232	1 418	3 480	5 079	2 375	1 127	379	10 000
	2024	66	106	186	358	334	156	252	1 376	3 430	5 260	2 688	1 313	407	10 424
	2029	70	112	197	379	292	150	270	1 419	3 502	5 594	3 058	1 566	458	11 163
9 Puolivälän- kangas	2020	50	126	233	409	438	174	186	742	2 434	3 547	1 577	684	218	7 073
	2024	66	100	235	400	403	225	249	738	2 528	3 737	1 889	847	281	7 641
	2029	67	102	240	409	336	200	230	843	2 587	3 827	2 161	1 000	343	8 006
10 Koskela	2020	109	219	387	715	567	267	318	2 377	5 530	6 957	1 999	718	143	13 200
	2024	94	211	342	647	537	292	400	2 249	5 487	7 239	2 325	935	196	13 689
	2027	92	205	332	629	439	250	425	2 536	5 866	7 651	2 584	1 177	215	14 514
11 Pate- niemi	2020	81	213	510	804	858	441	460	641	3 629	6 201	2 213	906	214	11 618
	2024	76	182	406	664	786	434	423	623	3 318	6 111	2 458	1 053	270	11 469
	2029	78	187	419	685	590	390	450	653	3 138	6 072	2 787	1 407	325	11 627
12 Kaijon- harju	2020	218	492	1 252	1 962	1 942	845	673	2 655	9 819	10 540	1 315	330	68	19 932
	2024	205	473	1 105	1 782	1 923	1 028	901	2 845	10 268	10 979	1 580	470	94	21 038
	2029	201	464	1 084	1 749	1 600	932	958	3 222	10 353	11 525	1 892	627	130	21 878
13 Myily- oja	2020	83	161	352	596	673	351	351	591	3 029	5 107	2 237	930	252	9 906
	2024	73	127	303	503	628	337	329	515	2 793	5 059	2 503	1 132	255	9 873
	2029	66	115	276	457	468	280	333	503	2 451	4 794	2 830	1 353	308	9 666
14 Sangin- suu	2020	4	11	17	32	43	28	21	16	151	304	144	42	8	588
	2024	3	8	14	25	35	20	20	20	140	260	170	50	15	550
	2029	3	6	11	20	35	20	20	20	140	240	180	60	15	535
15 Korven- suora	2020	93	223	504	820	859	359	303	392	3 065	4 386	904	282	83	8 023
	2024	98	229	504	832	859	435	356	393	3 235	4 792	1 075	495	107	8 742
	2029	99	231	509	839	794	424	343	405	3 101	4 849	1 223	661	141	8 077
16 Yli- kiliminki	2020	30	75	201	306	408	188	126	90	1 228	1 552	689	253	74	3 379
	2024	31	65	176	272	362	203	133	53	1 095	1 496	779	267	82	3 298
	2029	30	63	169	262	300	190	136	55	983	1 333	874	363	93	3 150
17 Hluikka- vaara	2020	165	310	563	1 038	508	143	113	310	2 526	2 975	286	43	8	5 373
	2024	221	428	791	1 440	728	294	245	413	3 516	3 923	467	161	27	7 511
	2029	275	532	983	1 790	1 150	440	293	566	4 524	4 959	684	245	52	9 093

SUURALUE	VUOSI	0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
20 Hauki- pudas	2020	127	279	812	1 218	1 425	711	625	557	4 943	6 212	2 205	840	217	12 953
	2024	108	245	696	1 049	1 330	717	659	560	4 687	6 345	2 507	1 106	250	13 167
	2029	105	237	673	1 014	1 150	690	718	569	4 468	6 426	2 898	1 314	284	13 465
21 Kello	2020	41	134	338	513	653	354	296	231	2 196	3 045	1 001	316	63	6 093
	2024	45	111	270	426	611	351	334	242	2 039	2 949	1 197	415	67	6 111
	2029	38	93	226	356	490	343	347	254	1 872	2 686	1 440	578	95	6 116
30 Kiiminki	2020	113	246	579	938	1 048	515	460	379	3 588	3 831	1 182	427	98	8 353
	2024	86	227	515	830	992	580	534	382	3 447	3 819	1 385	533	103	8 622
	2029	79	205	467	752	750	556	549	394	3 131	3 994	1 552	788	169	8 547
31 Jääli	2020	42	94	261	397	489	263	233	218	1 746	2 569	780	237	45	4 969
	2024	27	86	187	299	434	257	210	242	1 567	2 568	987	341	62	4 998
	2029	26	81	177	284	350	225	227	251	1 481	2 565	1 199	479	85	5 102
40 Oulunsalo	2020	121	258	679	1 058	1 108	595	479	567	4 167	4 728	1 387	500	116	9 922
	2024	121	269	662	1 052	1 072	571	483	577	4 041	4 876	1 664	633	125	10 294
	2029	109	242	595	946	933	539	499	586	3 763	4 961	1 985	915	190	10 449
50 Yli-Ii	2020	17	33	91	141	138	74	50	67	502	665	409	196	69	1 544
	2024	11	34	74	119	130	74	51	72	481	618	461	215	72	1 526
	2029	10	32	69	111	100	76	53	74	461	565	521	240	83	1 500
Laitokset yms.	2020	9	19	62	90	126	66	72	159	670	991	150	78	42	1 654
	2024	3	10	46	69	70	34	74	100	787	796	59	70	42	1 202
	2029	3	13	40	112	62	22	59	47	600	520	50	50	40	872

OULU yhteensä		0	1-2	3-6	0-6	7-12	13-15	16-18	19-24	0-28	25-64	65-	75-	85-	YHT.
OULU	2020	1 993	4 129	9 587	15 709	15 855	7 643	7 381	20 395	80 802	105 220	33 286	13 481	3 746	205 489
YHT.	2024	1 805	3 841	8 568	14 224	15 166	8 180	8 240	19 737	79 423	108 886	38			

Liite 2. Lista tilivelvollisista

Luottamushenkilötoimielimet

Kaupunginhallitus ja sen jaostot
Lautakunnat ja niiden jaostot
Johtokunnat ja niiden jaostot

Viranhaltijat

Konsernihallinto:

Kaupunginjohtaja
Konsernijohtaja
Talous- ja rahoitusjohtaja
Henkilöstöjohtaja
Hallintojohtaja

Ulkoinen tarkastus:

Kaupunginreviisori

Sivistys- ja kulttuuripalvelut:

Sivistys- ja kulttuurijohtaja
Lukiojohtaja
Perusopetus- ja nuorisajohtaja
Varhaiskasvatusjohtaja
Liikuntajohtaja
Kulttuurijohtaja

Hyvinvointipalvelut:

Hyvinvointijohtaja
Sosiaalijohtaja
Vanhustyönjohtaja
Terveysjohtaja

Yhdyskunta- ja ympäristöpalvelut:

Yhdyskuntajohtaja
Asemakaavapäällikkö
Yleiskaavapäällikkö
Kaupungingeodeetti
Kaupungininsinööri
Ympäristöjohtaja
Rakennusvalvonnan johtaja

Liikelaitosten johtajat:

Oulun Tilapalvelut -liikelaitoksen johtaja
Oulun Infra -liikelaitoksen johtaja
Oulun Digi -liikelaitoksen johtaja
Oulun Vesi -liikelaitoksen johtaja
Business Oulu -liikelaitoksen johtaja
Pelastusjohtaja
Oulun seudun ympäristötoimi -liikelaitoksen johtaja

Liite 3. Talousarvion 2021 ja TS2022-23 valmistelu- ja käsittelyvaiheet

Oulun kaupungin vuoden 2021 talousarviota ja taloussuunnitelmaa 2022-2023 on valmisteltu huhtikuusta 2020 alkaen seuraavien päivävaiheiden kautta:

AJANKOHTA	VALMISTELU	VALMISTELIJATAHO	KUVAUS
Kevät 2020			
Huhtikuu	Hallintokuntaseminaarit	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Vuoden 2021 toiminnalliset tavoitteet, tavoitteiden toteutumiseksi varatut resurssit, investointien taso
	Talousarvioseminaari 20.4.2020	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Vuoden 2021 toiminnan ja talouden lähtökohdat, talousarvion linjaukset
Toukokuu	Talousarviota koskevat valtuutettujen aloitteet	Kaupunginvaltuusto	Talousarviota koskevien valtuutettujen aloitteiden määräaika 4.5.2020
Kesäkuu	Kaupunginhallitus hyväksyi suunnitteluohjeen 1.6.2020 § 142	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen linjaukset talousarvion valmistelulle, suuntaviivat talousarvion sisällölle ja muodolle sekä ohjeet valmistelutavalle ja -aikataululle. Keskeisenä suunnittelun lähtökohdانا on kaupungin tulopohja (toimintatulot, verotulot ja valtionosuudet), toimintaympäristön ja sen muutosten pohjalta muodostetut sitovuudet hallintokunnittain sekä koko kaupungin tuloslaskelma- ja rahoituslaskelmakehys
Elokuu	Lauta- ja johtokuntien talousarvioesitykset 18.8.2020 mennessä	Lauta- ja johtokunnat	Lauta- ja johtokuntien esityksissä huomioitiin myös kaupunginvaltuutettujen tekemät vuotta 2021 koskevat aloitteet.
Syysy 202			
Elokuu	Kaupunginjohtajan budjettiriihi	Viranhaltijajohto kaupunginjohtajan johdolla	Lauta- ja johtokuntien esitysten tasapaino ja toiminnalliset tavoitteet suhteessa taloudelliseen liikkumavaraan
Syyskuu	Kaupunginjohtajan talousarvioesitys 29.9.2020	Kaupunginjohtaja	
Lokakuu	Kaupunginvaltuuston seminaari 5.10.2020	Kaupunginvaltuusto, kaupunginhallitus	Lähetekeskustelu kaupunginhallituksen talousarviokäsittelyyn
	Kaupunginhallituksen muutosesitykset 5.10.2020 mennessä	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen jäsenten muutosesitykset kaupunginjohtajan talousarvioesitykseen, määräaika 5.10.2020
	Veropäätös 2021	Kaupunginhallitus	
	Kaupunginhallituksen budjettiriihi 9.10.-10.10.2020	Kaupunginhallitus	
Marraskuu	Veropäätös 2021	Kaupunginvaltuusto	
	Kaupunginhallituksen päätös hallituksen esitykseksi viimeistään 16.11.2020	Kaupunginhallitus	Kaupunginhallituksen päätös KH:n talousarvioesityksestä viimeistään kokouksessa 16.11.2020
	Kaupunginvaltuuston talousarviokäsittely; muutosesitykset ja ponnet 30.11.2020	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston kokouksen 30.11.2020 yhteydessä KV:n jäsenten muutosesitykset ja toivomusponnet
Joulukuu	Kaupunginvaltuuston päätös TA2021 ja TS2022-2023	Kaupunginvaltuusto	Kaupunginvaltuuston päätös talousarviosta 2021 ja taloussuunnitelmasta 2022-2023 KV:n kokouksessa 7.12.2020

Oulun kaupunki
Talousarvio 2021 ja -suunnitelma 2022-2023

OULU

Oulu Capital
of Northern
Scandinavia

www.ouka.fi